

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\M\Miller Henry\Miller, Henry Valentine - 1
Sexus.pdb

PDB Name: Miller, Henry Valentine - 1 ...
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 30.9.1937
Modification Date: 30.9.1937
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Henry Miller
Sexus

Nakladatelství Votobia, 1994.
KAPITOLA (1)

Muselo to být ve čtvrtek v noci, když jsem ji potkal poprvé - v tančírně. Do práce jsem se ráno doplazil po dvou hodinách spánku a vypadal jsem jako náměsíčník. Den uběhl jako sen. Po večeri jsem se svalil na gauč a usnul. Asi v šest hodin ráno jsem se zcela oblečen vzbudil. Cítil jsem se naprosto svěží, s lehkým srdcem a posedlý jedinou myšlenkou - že ji musím dostat za každou cenu. Procházel jsem se po parku a přemýšlel, jaké květiny jí poslat spolu s knihou, kterou jsem jí slíbil (Winesburg, Ohio).

Táhlo mi na třiatřicátý rok - tolik bylo Kristovi, když ho ukřižovali. Předě mnou se otevíral zcela nový život. Stačilo jen sebrat odvalu a vsadit do hry všechno. Vlastně jsem ale neměl co ztratit. Byl jsem na dně. Úplná nula v plném smyslu toho slova.

Byla tedy sobota ráno. A sobota pro mě byla vždy tím nejlepším dnem v týdnu. Probouzel jsem se k životu tehdy, když ostatní právě padali únavou. Můj týden začínal s židovským dnem odpočinku. O tom, že to má být největší týden mého života, který bude trvat dalších sedm dlouhých let, jsem pochopitelně neměl ani páru. Věděl jsem pouze, že se jedná o výjimečný a událostmi nabitý den. Samotné rozhodnutí udělat osudový krok a hodit všechno psům je osvobozením samo o sobě. Na možné důsledky jsem ani na chvíli nepomyslel. Totálně a bezpodmínečně se podrobil ženě, kterou člověk miluje, znamená zpřetrhat všechna pouta kromě touhy neztratit ji. Což je nestrašnější pouto ze všech.

Celé ráno jsem strávil tím, že jsem si vypůjčoval napravo i nalevo, odeslal jsem knihu a květiny a pak jsem si sedl za stůl, abych napsal dlouhý dopis, který jsem poslal po zvláštním kurýrovi. Řekl jsem jí, že jí později odpoledne zavolám.

V poledne jsem nechal práce a šel jsem domů. Nikde jsem neměl stání, z netrpělivosti jsem skoro až dostal horečku. Čekání až do pěti hodin se rovnalo mučení. Opět jsem šel do parku. Ničeho jsem si nevšímal a jako slepý jsem kráčet k jezírku, kde si děti pouštěly své lodičky. V dálce hrála nějaká kapela. Vyvolalo to ve mně vzpomínky na mé dětství. Na potlačené sny, touhy, stesky.

Bouřlivý, vášnivý vzdor se mi ozval v žilách. Myslel jsem na některé velké postavy minulosti, na všechno, co v mém věku dokázali. Všechny mé ambice, které jsem možná kdysi měl, byly ty tam. Netoužil jsem po ničem jiném než vydat se jí zcela na milost a nemilost. Nejvíce ze všeho jsem toužil slyšet její hlas, vědět, že stále ještě žije a že na mě nezapomněla. Být schopen každý další den vhodit niklák do automatu a slyšet její "haló". V nic víc jsem se neodvažoval doufat. Pokud by mi slíbila jen toto a svému slibu by dostála, na ničem už by mi nezáleželo.

Přesně v pět jsem zavolal. Zvláštní smutný a cizí hlas mi oznámil, že není doma. Snažil jsem se zjistit, kdy by se tak asi mohla vrátit, ale spojení bylo přerušeno. Pomyslení, že je mimo můj dosah, mě přivádělo k šílenství. Zavolal jsem své ženě, že nepřijdu domů na večeri. Vzala mou zprávu na vědomí svým obvyklým znechuceným způsobem, jako by ode

mne nikdy neočekávala nic jiného než zklamání a odklady. "Udav se tím, krávo," pomyslel jsem si a zavěsil. "Aspoň vím, že tě nechci. Ani kousek. Ani živou ani mrtvou." Kolem projížděl otevřený trolejbus. Netušil jsem, kam jede, ale vyskočil jsem na něj a usadil se na zadním sedadle. Pár hodin jsem se jen tak nechal vozit. Byl jsem jako v transu. Když jsem se vzpamatoval, poznal jsem arabský stánek se zmrzlinou u řeky. Seskočil jsem a došel na molo. Posadil jsem se na patník a koukal se na provoz na Brooklynském mostě. Stále ještě zbývalo několik hodin, které bylo třeba nějak strávit, než mělo cenu odvážit se do tančíny. Bezciálně jsem civěl na protější břeh a myšlenky mi běžaly sem a tam, jako loď bez kormidla.

Když jsem konečně vstal a vrávoral pryč, byl jsem jako člověk pod narkózou, kterému se podařilo zdrhnout z operačního sálu. Všechno mi připadalo povědomé, ale nedávalo to smysl. Trvalo celé roky než se jednotlivé roztržštěné vjemy uspořádaly do vzorců znamenajících židle, stůl, dům, člověk. Budovy zbavené hluku svých strojů působily ještě depresivněji než hroby. Jakmile stroje zastaví práci, rozhostí se kolem nich prázdnota, hlubší než smrt. Byl jsem jako duch vznášející se ve vzduchoprázdnu.

Posadit se, zapálit si cigaretu, neposadit se, nezapálit si cigaretu, myslet nebo nemyslet, dýchat nebo přestat dýchat - všechno bylo jedno a totéž. Skácíš se mrtev, a člověk za tebou přejde přes tebe. Vystřel z revolveru a někdo jiný vystřelí po tobě. Zařví a vzbudíš mrtvé, kteří mají shodou okolností také dost silné plíce. Doprava teď směřuje na východ a na západ. Za minutu se obrátí na sever a na jih. Všechno se slepě řídí zákonem a nikdo se nikam nedostane. Plácají se tu a potácejí, dovnitř a ven, někteří odpadávají jako mouchy, jiní se tu hemží jako komáři. Jez ve stoje v automatu, v ruce umaštěné nikláky, krkej, šťourej se v zubech, smekni klobouk, toulej se, vypadni, balancuj, hvízdej, vyblj si mozek. V příštím životě budu supem, který se bude pást na mršinách bohatých. Hnízdit budu na střechách mrakodrapů a střemhlavě se budu vrhat dolů, jakmile zavětrím smrt. Nyní si pohvizduji veselou písničku - epigastrické oblasti jsou v pohodě. "Nazdar Maro, tak jak se vede?" A ona mi věnuje jeden nevyzpytatelný úsměv a ovine kolem mne své paže v teplém objetí. To se odehraje v prázdnu pod silnými reflektory, ohraničeném třemi centimetry mystického kruhu soukromí kolem nás.

Vystoupil jsem po schodech a vešel do arény - velkého sálu plného nažhavených sexuálních adeptů, ozářeného světlými budoáři.

Fantómové se plouží po parketu v sladkém žvýkačkovém oparu, kolena lehce pokleslá, prdelky našponované, kotníky plovoucí v safírovém prachu. Mezi úderů bubnů slyším hned sirénu sanitky, pak požárních stříkaček, pak policejních aut. Valčík je rozvrtán žalostným skřípotem koleček mechanického piána, které je utopeno, neboť se nalézá několik bloků odtud v hořící budově bez požárního schodiště. Ona na parketu není. Možná leží v posteli a čte si knihu. Možná se miluje s nějakým pracháčem. Možná běží jako šilená po strništi, s jedním střeviscem na noze, s druhým střeviscem v ruce a snaží se uniknout muži jménem Corn Cob. Ať je kde je, já stojím v naprosté tmě. Její nepřítomnost mě ničí.

Vyzvídám na jedné z dívek, jestli neví, kdy se objeví Mara. Mara?

Nikdy o ní neslyšela. Jak by taky mohla, když nastoupila do práce teprve asi před hodinou a potí se jako klisna zabalená do šesti souprav vlněných spodek lemovaných kožešinou. Když si s ní zatancuju, zeptá se na Maru některé jiné dívky. Tančíme několik koleček v potu a růžové vodě. Hovor se točí kolem kuřích ok, puchýřů a křečových žil. Hudebníci na nás civí skrz salónní mlhu svýma vodnatýma očima. Jejich tváře jsou roztaženy do kamenného úsměvu. Tady ta holka, Florrie, by mohla něco vědět o mé přítelkyni. Florrie má široká ústa a oči jako lapis lazuli. Září jako pelargónie, protože se právě vrátila z půldenního píchacího tahu. Přijde Mara brzy? Florrie nemyslí. Mara možná dnes vůbec nepřijde. Proč? Má asi s někým rande. Ale raději se mám zeptat Řeka - ten ví všechno.

Řek říká ano, slečna Mara přijde... ano, mám jen chvíli počkat. A čekat a čekat. Z holek se kouří. Jsou jako uštvaní koně na sněžné pláni. Půlnoc. Po Maře ani stopy. Pomalu a neochotně se šourám ke dveřím. Na schodišti stojí mladý Portorikánc a zapíná si poklopec.

V metru zkouším svůj zrak a snažím se číst reklamní nápisy na druhém konci vagónu. Zkoumám své tělo, abych se ujistil, že netrpím žádnou civilizační nemocí: Je můj dech pravidelný? Tluče mi srdce? Nekulhám? Loupou mi klouby revmatismem? Žádné problémy s průduškami? Co parodontóza? A zácpa? Nebo ten pocit únavy po každém obědě? Žádná migréna, žádná acidóza, žádný střevní katar, žádný ischias, žádný zánět prostaty, žádná kuří oka, žádné křečové žíly? Pokud je mi známo, jsem zdravý jako řípa, a přesto... no, věc se má tak, že mi přesto něco chybí něco velmi důležitého...

Jsem nemocný láskou. Nemocný k smrti. Ještě kapku a pojdu jako otrávená krysa.

Když uléhám do postele, moje tělo je jako z olova. Okamžitě upadám do nejhlubšího snění. Toto tělo, které se mění v sarkofág s kamennými držadly, leží naprosto klidně. Snílek se z něj vznesl jako pára, aby se vydal do světa. Snílek marně hledá podobu a tvar, které by se hodily k jeho věčné podstatě. Jako zakázkový krejčí, zkouší hned to tělo a hned ono. Ale žádné nepasuje.

Nakonec se musí vrátit do svého vlastního těla, musí opět přijmout ten kus olova, a jako olovo musí ztuhle ležet, na věky netečný a utopený v nudě.

Neděle ráno. Vzbudil jsem se čilý jako rybička. Svět mi leží u nohou. Dosud nepokořený, neposkvřený, panenský jako arktické pustiny. Polykám trošku vizmutu a chloridu vápenatého, abych odstranil poslední zbytky olověné netečnosti. Půjdu rovnou k ní domů, zazvoním a vejdu. Tady jsem. Vezmi si mě. Nebo mě ubodej k smrti. Probodni mi srdce, probodni mi mozek, probodni mi plíce, ledviny, střeva, oči, uši. Necháš-li jediný můj orgán naživu, jsi ztracena. Ztracena, protože budeš navždy má. Na tomto světě i všech světech příštích. Já jsem bandita lásky, lovec skalpů, zabiják. Jsem neukojitelný. Jím vlasy, špinavý vosk, sraženou krev, cokoli v všechno, co prohlašuješ za své. Ukaž mi svého otce, s jeho penězi, koňskými dostihy, volňásky do opery. Všechno to sežeru, spolýkám zaživa. Kde je křeslo, ve kterém sedáváš? Kde je tvůj oblíbený hřeben? Tvůj zubní kartáček, tvůj pilník na nehty? Vyhoď je ven, abych je mohl

pozřít na jediné polknutí.

Říkáš, že máš sestru, která je ještě hezčí než ty. Ukaž mi ji - chci ji slízat maso až na kost.

Výlet proti oceánu, k bažinám, ve kterých stojí chýše, postavená, aby se mohlo vylihnout malé vajíčko, které poté, co nabylo správné formy, bylo pokřtěno Mara. Jak mohla ta nepatrná kapka z mužova penisu dát vzniknout něčemu tak úchvatnému! Věřím v Boha Otce, v Ježíše Krista, jeho jediného posvěceného syna, požehnanou Pannu Marii, Ducha Svátého, Adama Kadmium, chromový niklák, kysličníky a rtuťnaté chromany, ve vodní ptactvo a řasy, epileptický záchvat, hlíznatý mor, konjunkci planet, drůbeží stopy a házení klacků, v revoluci, krach na burze, válku, zemětřesení, uragány, Kali Yugu a hula-hula. Já věřím, já věřím.

Věřím, protože nevěřit znamená ztuhnout jako olovo, nehybně ležet, na věky netečný, beze stopy mizet...

Pohled na současnou krajinu. Kde jsou zvířata na poli, plodiny, hnůj, růže, které kvetou uprostřed hniloby? Vidím koleje, benzínové pumpy, betonové kvádry, železné nosníky, vysoké komíny, vrakoviště automobilů, továrny, skladiště, otrocké dílny, proluky. Dokonce ani kůzle v dohledu. Vidím to jasně a jednoznačně - všechno to znamená beznaděj, smrt, smrt na věky.

Celých třicet let jsem vláčel železný kříž potupné poroby.

Sloužil jsem, ale nevěřil. Makal, ale nepobíral žádnou mzdu.

Odpočíval, ale nedocházel klidu. Proč bych měl věřit, že se to vše najednou změní? Jen díky tomu, že ji dostanu, že budu milovat a budu milován?

Nic se nezmění. Pouze já.

Přicházím k domu a vidím ženu, která na zadním dvorku rozvěšuje prádlo. Je ke mně otočena z profilu. Je to nepochybně tvář ženy se zvláštním, cizím hlasem, který se mi ozval v telefonu. Nechci se s tou ženou setkat. Nechci vědět, kdo to je. Nechci věřit tomu, co tuším. Obcházím blok, a když jsem znova u dveří, je pryč. Také má odvaha jaksi zmizela.

Váhavě zvoním. Dveře se okamžitě rozletí a na prahu stojí vysoký, hrozivě vyhlížející mladý muž. Ne, není doma. Nevím, kdy se vrátí. A kdo jste vy? Co od ní chcete? V tom případě sbohem.

Prásk! Hledím do zavřených dveří. Toho budeš litovat, hochu.

Jednoho dne se vrátím s brokovnicí a ustřelím ti koule... Tak tak se věci mají! Všichni jsou na stráži, všichni jsou varováni, všichni jsou naučeni být neurčití a vyhýbaví. Slečna Mara není nikdy tam, kde by měla být. A nikdo neví, kde by měla být. Slečna Mara bydlí ve vzduchu: jako sopečný popílek poletuje sem a tam.

Porážka a záhada první den Roku klidu. Ponurá neděle mezi pohany.

Mezi přáteli a příbuznými náhodného zrození. Smrt všem křesťanským bratřím! Smrt této šaškárně!

Uběhlo několik dní a po ní ani vidu ani slechu. Když si moje žena šla lehnout, vysedával jsem v kuchyni a psal jí obsáhlé dopisy. S manželkou jsme v té době žili v morbidně vážené čtvrti. Obývali jsme společně přízemí a suterén v ponurém kamenném domě. Tu a tam jsem se pokusil psát, ale dusno, které kolem sebe vytvářela moje žena, bylo pro mě příliš silné. Pouze jedním se mi podařilo prolomit její kouzlo - to když jsem dostal vysoké horečky a odmítl jít k doktorovi, vzít si nějaký lék, či podrobit se jakékoliv léčbě. Na široké posteli v rohu horní místnosti jsem bojoval s deliriem, které hrozilo, že skončí smrtí. Nebyl jsem vážněji nemocen od svého dětství, a tak jsem si to vychutnával.

Dojít na záchod bylo pro mě jako projít všemi složitými chodbičkami zaoceánského parníku. Za těch pár dní jsem prožil několik životů. Byly to moje jediné prázdniny v hrobce, které se říká domov. Jediná další místnost, kterou jsem byl schopen vystát, byla kuchyně. Podobala se luxusní vězeňské kobce a já jsem v ní jako vězeň vysedával často dlouho do noci a plánoval útek. Sem za mnou také občas zašel můj přítel Stanley, kroutil hlavou nad mým neštěstím a ničil všechny naděje hořkými a zlomyslnými poznámkami.

Právě tam jsem také napsal ty nejšilenější dopisy, jaké kdy byly napsány. Každý, kdo má pocit, že je bezmocný, poražený a bez prostředků, si ze mě může vzít příklad. Měl jsem rozskřípané pero, láhev inkoustu a papír - moje jediné zbraně. Psal jsem všechno, co mi přišlo na mysl, ať už to dávalo smysl nebo ne.

Když jsem dopis odeslal, šel jsem nahoru do ložnice, uložil se vedle své ženy a široce otevřenýma očima jsem zíral do tmy, jako bych se snažil vyčíst svou budoucnost. Znova a znova jsem si opakoval, že když muž, upřímný a zoufalý jako já, miluje ženu celým svým srdcem, jestliže je kdykoliv připraven uříznout si uši a poslat jí je, jestli je ochoten vylít na papír krev ze svého srdce, naplnit ji svou touhou, navždy ji oblehnout, nemůže ho odmítnout. Největší ubožák, největší slaboch, i ten největší ničema musí zvítězit, je-li ochoten prolít i poslední kapku své krve. Žádná žena nemůže zůstat chladná k daru absolutní lásky.

Opět jsem šel do tančírny, kde na mě čekal vzkaz. Pohled na její rukopis mi přivodil třasavku. Byl stručný a jasný. Setká se se mnou na Times Square, u vchodu do drogérie, zítra o půlnoci.

Prosila mě, abych jí nadále neposílal dopisy domů.

Neměl jsem v kapse ani tři dolary, když jsme se potkali. Srdečně a krátce se se mnou přivítala. Ani slovo o mé návštěvě u ní doma ani o dopisech a dárkách. Po několika úvodních slovech se mě zeptala, kam chci jít. Vůbec nic mě nenapadalo. To, že tu stála přede mnou, z masa a kostí, dívala se na mě a mluvila se mnou, to byla událost, kterou jsem si stále ještě nebyl s to plně uvědomit. "Tak pojďme k Jimmy Kellymu," navrhl. Zavěsila se do mě a namířila si to k taxíku. Nastoupil jsem omráčen její pouhou přítomností. Nepokusil jsem se ji políbit, ba dokonce ani ji vzít za ruku. Přišla - to bylo něco ohromného. To bylo všechno.

Zůstali jsme spolu až do rána - jedli jsme, pili, tancovali.

Bavili jsme se volně a chápavě. Nic nového jsem se o ní nedozvěděl - o jejím skutečném životě. Ne snad proto, že by sama něco tajila, ale spíš proto, že ta chvíle byla tak plná, že ani minulost ani budoucnost zdánlivě nehrála roli.

Když nám přinesli účet, málem to se mnou seklo.

Abych získal čas, objednal jsem ještě něco k pití. Když jsem se jí svěřil, že mám v kapse pouze dva dolary, navrhl mi,

abych jim dal šek. Ujišťovala mě, že když je se mnou ona, nebudou žádné potíže s jeho přijetím. Musel jsem jí vysvětlit, že nevlastním šekovou knížku. Že nemám nic, než svůj plat. Zkrátka a dobře, vyložil jsem karty na stůl.

Zatímco jsem se takto zpovídal ze své nezáviděníhodné situace, dostal jsem nápad. Omluvil jsem se a zašel do telefonní budky.

Zavola jsem telegrafní společnost a poprosil nočního manažera, který byl můj přítel, aby mi okamžitě poslal po kurýrovi padesát dolarů. To pro něj bylo hodně peněz a on věděl, že nejsem zrovna nejspolehlivější, ale zahrnul jsem ho srdceryvnou historikou a slíbil, že peníze vrátím ještě téhož dne.

Jako kurýr se dostavil další z mých dobrých přátel, starý brach Creighton - bývalý duchovní. Zdálo se, že je překvapen, že mě vidí v tuhle hodinu v takovém podniku. Když jsem mu podepisoval směnku, zeptal se mě šeptem, zda jsem si jist, že mi bude stačit padesát babek.

"Mohu ti půjčit něco ze své kapsy," dodal, "rád ti pomohu."

"Kolik můžeš postrádat?" zeptal jsem se a uvažoval, co mě bude toho rána ještě čekat.

"Mohu ti poskytnout dalších pětadvacet," odpověděl pohotově.

Vzal jsem si to a vřele mu poděkoval. Zaplatil jsem účet, dal číšníkovi tučné dýško, potřásl si rukou s šéfem podniku, jeho zástupcem, vyhazovačem, šatnářkou, vrátným i žebřákem, který ke mně natahoval pracku. Vzali jsme si taxík a nechali se vozit po městě. Mara se na mě impulsivně vrhla a obkročmo si mi sedla na klín. Začali jsme šoustat jako smyslu zbavení. Jak se taxík natřásal, zuby nám cvakaly, kousali jsme se do jazyků a šťáva se z ní řínula jako horká polévka. Když jsme projížděli přes prázdné náměstí na druhé straně řeky, zachytil jsem užaslý pohled policajta na chodníku. "Svitá, Maro," řekl jsem ve snaze něžně se vyprostit. "Počkej, počkej," zaprosila. Oddechovala a divoce se ke mně tiskla. Vzápětí dospěla k dlouhému orgasmu, při kterém jsem měl pocit, že mi snad urve ptáka. Pak se převálila na sedadlo, sukni stále ještě vyhrnutou. Naklonil jsem se, abych ji objal, a rukou jsem při tom zajel do její vlhké kundy. Přisála se ke mně jako pijavice a vrtěla při tom svou kluzkou prdelí v horečnaté žádostivosti. Cítil jsem, jak se mi její horký sliz řine kolem prstů. Všechny čtyři prsty jsem měl ve vlhkém otvoru, který se chvěl elektrizujícími stahy. Udělala se dvakrát nebo třikrát, načež se vyčerpaně schoulila do rohu a slabě se na mě usmívala jako polapená srna.

Po chvíli vytáhla zrcátko a začala si pudrovat obličej. Najednou sebou polekaně trhla a ohlédla se. Vzápětí klečela na sedadle a upřeně hleděla ze zadního okna. "Někdo nás sleduje," řekla, "neohlížej se." Byl jsem příliš utahaný a šťastný, než abych tomu věnoval pozornost. "Troška hysterie," pomyslel jsem si. Neřikal jsem nic, ale pozorně jsem ji sledoval, jak rychle a nervózně říká řidiči, kam má jet a pak ať přidá. "Prosím, prosím!"

Žadonila, jako by to byla otázka života a smrti. "Madam," slyšel jsem jeho odpověď, jakoby z dálky, z jiného přízračného vozu, "rychleji to nejde... mám ženu a děti... lituji."

Vzal jsem ji za ruku a něžně ji stiskl. Udělala zamítavý posunek, jako by chtěla říci: "Ty nevíš o co jde, nevíš o co jde... je to hrozné." Nebyla vhodná chvíle na kladení otázek. Náhle jsem si však uvědomil, že jsem v nebezpečí.

Najednou jsem si dal věci dohromady vlastním šíleným způsobem. Rychle jsem uvažoval... nikdo nás nepronásleduje... to je jen koks a opium... ale někdo po ní jde, to je jasné... dopustila se zločinu, vážný zločin, možná víc než jeden... nic, co říká, nesedí... jsem v síti lží... zamiloval jsem se do zrůdy, té nejkrásnější zrůdy, jaká může být... musím s ní skoncovat, ihned, beze slova vysvětlení... jinak jsem ztracen... ona je nevyzpytatelná, neproniknutelná... mohl jsem to tušit, že jediná žena na světě, bez které nemohu žít, je poznamenána tajemstvím... vypadni... vyskoč... zachraň se!

Ucítil jsem její dlaně na noze, která mě lehce vzušovala. Její tvář byla uvolněná, její oči doširoka otevřené, zářící nevinností... "Jsou pryč, už je to v pořádku."

Nic není v pořádku, říkal jsem si v duchu. Jsme teprve na začátku. Maro, Maro, kam mě to vedeš? Je to osudové, je to zlověstné, ale já ti patřím tělem i duší, a tak si mě můžeš vzít, kam se ti zamane a vrátit mě manželce otlučeného, zbitého, zlomeného. Pro nás není žádné konečné porozumění. Cítím, jak mi ujíždí půda pod nohama...

Moje myšlenky, do kterých se jí nepodaří proniknout ani teď ani později. Byla pravdě blíže, než si myslela: četla poslepu, jako by byla vyzbrojena tykadly. Věděla, že jsem odsouzen k záhubě a že zničím nakonec i ji. Věděla, že ať se snaží hrát jakoukoliv hru, narazila na rovnocenného soupeře. Dojeli jsme k domu. Přitulila se ke mně, a jako by měla v hlavě nějaký spínač, který může libovolně přepínat, zaplavila mě opět žhnoucí radiací lásky.

Řidič zastavil vůz. Řekla mu, aby dojel na konec ulice a počkal.

Hleděli jsme si do očí, ruce spojené, naše kolena se o sebe třela. V žilách nám proudil oheň. Zůstali jsme tak stát několik minut, jako při nějakém starobylém obřadu. Ticho rušilo jen vrčení motoru.

"Zítra ti zavolám," řekla. Naklonila se a naposled mě vroucně objala. Zašeptala mi do ucha: "Asi se chystám zamilovat do nejpodivnějšího chlapa na světě. Mám z tebe strach, jsi tak něžný. Obejmi mě... věř mi, pořád... skoro mám pocit, jako bych byla s bohem."

Objal jsem ji a celý jsem se při tom chvěl pod vlivem její vášně.

Moje mysl elektrizovaná semenem, které do ní bylo právě zaseto, se z tohoto objetí vysmekla. Něco, co bylo až dosud spoutáno, co se snažilo vyprostit už od mého dětství, co mě nutilo utíkat ven a bloumat po ulicích, se nyní osvobodilo a vystřelilo k nebesům.

Nová fenomenální bytost se začala líhnout na temeni mé hlavy - z dvojité koruny, která mi náležela od narození.

Po jedné nebo dvou hodinách spánku jsem šel do úřadu, který už byl plný žadatelů. Telefony vyzváněly jako obvykle. Víc než kdy jindy mi připadalo nesmyslné marnit svůj život ucpáváním momentálních mezer. Nadřazení z kosmokokového světa telegrafů ve mě ztratili víru a já jsem ztratil víru v celý tenhle fantastický svět, který se snažili sjednotit dráty, kabely, převody, zvonky a bůhví čím. Zajímala mě pouze výplatní páska - a ohlašované prémie, které měly být vyplaceny každým okamžikem. Měl jsem ještě jeden zájem - tajný a ďábelský. Šlo o to, vyžrát na Spivaka, experta na efektivitu, kterého sem narychlo povolali z jiného města, aby mě špehoval. Od okamžiku, kdy se Spivak objevil na scéně, jsem byl na stráži. Celé noci jsem strávil přemýšlením, jakou na něj ušít boudu, aby ho odvolali.

Prísahal jsem si, že zůstanu v zaměstnání tak dlouho, dokud ho nedostanu. Dělal mi potěšení posílat mu padělané depeše pod falešnými jmény, které ho měly zmást a zesměšnit. Dokonce se mi podařilo zbuntovat pár lidí, kteří mu posílali dopisy, ve kterých mu hrozili smrtí. Ukecal jsem Curleyho, mého hlavního nahrávače, aby mu tu a tam zavolal, že v budově vypukl požár nebo že jeho žena byla odvezena do nemocnice - cokoliv, co ho mohlo rozrušit a vyvést z rovnováhy.

Pro tento typ tajné války jsem měl zvláštní nadání. Byl to talent, který jsem plně rozvinul již v mládí, když jsem pomáhal otci v krejčovství. Kdykoliv mi otec řekl: - "Udělej si u tohoto zákazníka křížek, ten nikdy neplatí" - vyložil jsem si to po svém, jako mladý Indián, kterému předává náčelník kmene zajatce a říká - "Tohle je zlá bledá tvář, vem si ho do práce!" (Měl jsem v zásobě tisíce způsobů, jak otravovat lidem život, aniž bych se dostal do konfliktu se zákonem. Některé lidi, kteří se mi obzvláště znelíbili, jsem mohl ještě dlouho po tom, co své dloužky zaplatili. Jeden chlápek, na kterého jsem byl extra vysazený, zemřel na mrtvici poté, co ode mě obdržel anonymní urážlivý dopis, namočený do kočičího hovna, ptačího hovna, psiho hovna a několika dalších druhů, včetně dobře známého lidského.) Spivak byl tedy moje oběť. Soustředil jsem všechny své síly na jeho zničení. Když jsme se setkali, byl jsem zdvořilý, ochotný, zjevně připravený spolupracovat s ním v každém ohledu. Nikdy mi před ním neujely nervy, přestože se mi při každém jeho slově otevíral nůž v kapse. Dělal jsem všechno, abych posílil jeho pýchu, podpořil jeho ego, aby v okamžiku pádu byla rána co největší.

Před polednem zavolala Mara. Baval jsem se s ní nejméně čtvrt hodiny. Měl jsem pocit, že nikdy nezavěsí. Řekla, že znova četla moje dopisy. Některé prý četla nahlas své tetě, nebo alespoň jejich části. (Její teta prý řekla, že musím být básník.) Děla si starosti kvůli penězům, které jsem si vypůjčil. Budu schopen je vrátit sám, a nebo mi má nějaké půjčit? Bylo zvláštní, že jsem chudý - choval jsem se jako boháč. Ale byla ráda, že jsem chudý.

Příště si můžeme někam vyjet třeba trolejbusem. Nezáleželo jí na nočních klubech. Dává přednost procházkám v přírodě nebo po pláži. Kniha byla skvělá - začala ji číst ráno. Proč sám nezkusím psát? Byla si jista, že jsem schopen napsat velkou knihu. Měla nápady na knížku, které mi řekne, až se příště uvidíme. Jestli chci, seznámí mě s několika spisovateli, které zná - rádi mi pomohou...

Chrlila to ze sebe bez přestávky. Byl jsem ohromen a současně jsem si dělal starosti. Raději bych, kdyby mi to napsala. Ale ona dopisy moc nepíše, řekla. Proč to nechci pochopit? Její výmluvnost byla rozkošná. Říkala věci jen tak do větru, jako dešť rachejtlí - obdivuhodný lingvistický výkon, kterého by zkušený spisovatel nebyl schopen ani za několik hodin usilovné práce. A přitom její dopisy - vzpomínám si na šok, když jsem otevřel první, který jsem dostal - byly skoro dětinské.

Její slova měla však neočekávaný důsledek. Místo toho, abych hned po večeri vystřelil z domu, což bylo mým zvykem, lehl jsem si na gauč a upadl do snění. "Proč nezkusíš psát?" To byla věta, která mi zněla v uších celý den, a naléhavě se opakovala, jako bych děkoval svému příteli MacGregorovi za deset babek, které jsem z něj vyždímal po neobyčejně ponižujícím škemrání a přemlouvání.

Potmě jsem se vydal na cestu zpět do centra. Vzpomněl jsem si na šťastné okamžiky svého dětství, na ty dlouhé letní dny, kdy mě matka držela za ruku a vedla mě přes pole za kamarády Joey a Tonym. Jako dítě jsem nemohl proniknout k tajemství radosti, která pramení z pocitu nadřazenosti. Ten zvláštní smysl, jenž umožňuje jednomu účastnit se něčeho a zároveň pozorovat účast někoho jiného, mi připadal jako běžná schopnost každého člověka.

Neuvědomoval jsem si, že se ze všeho raduji víc než ostatní mí vrstevníci. Rozdíl mezi mnou a ostatními jsem si uvědomil, až když jsem dospěl.

Psát, meditoval jsem, musí být činnost nezávislá na vůli. Slovo, stejně jako spodní mořské proudy, musí vyplout na povrch na základě vlastního impulsu. Dítě nemá potřebu psát, protože je nevinné. Člověk píše, aby se zbavil jedu, který se v něm hromadí v průběhu jeho falešného způsobu života. Snaží se získat zpět svou nevinnost, ale vše, co může (psaním) dokázat, je naočkovat svět virem rozčarování. Nikdo, kdo má odvahu žít tak, jak touží, nemá důvod psát. Jeho inspirace je odříznuta od zdroje. Jestliže touží stvořit svět pravdy, krásy a kouzel, proč mezi sebe a skutečný svět vrší hradbu z miliónů slov? Proč mění činnost - není-li to proto, že stejně jako ostatní lidé, touží po moci, slávě a úspěchu. "Knihy jsou lidské činy na pokraji smrti," říká Balzac. A přesto, poté co poznal pravdu, vědomě vydal anděla ďáblu, kterým byl posedlý.

Spisovatel leze veřejnosti do zadku stejně jako politikové a ostatní snaživci. Rád drží palec na tepně, dává pokyny jako lékař, vyhrává pro sebe místo na slunci, chce být uznáván jako síla, chce získat plný pohár obdivu, i kdyby si měl počkat tisíc let. Netouží po novém světě, který by byl nastolen okamžitě, protože ví, že by mu nikdy nepasoval. Touží po nemožném světě, ve kterém bude on nekorunovaným loutkovým vládcem, jmenovaným silami zcela mimo jeho kontrolu. Spokojí se se zákeřnou vládou - ve fiktivním světě symbolů - protože jen pouhé pomyšlení na setkání s drsnou a krutou realitou ho děsí. Pravda, dotýká se reality víc než normální lidé, ale ani trochu se nenamáhá vnímat světu vyšší realitu silou příkladu. Stačí mu kázat, táhnout kolem na vlně neštěstí a katastrof, jako prorok smrti, stále bezectný, stále kamenovaný, věčně šikanovaný těmi, kdo jsou připraveni a ochotní, ať už se pro ten úkol hodí či ne, vzít na svá bedra zodpovědnost za události tohoto světa. Opravdu velký spisovatel nechce psát - chce žít ve světě, ve kterém může žít život představitosti. První slovo, které hodí na papír, je slovo raněného anděla: bolest. Proces psaní je stejný jako píchat si drogy. Pozorovat, jak vám kniha roste pod rukama a při tom se svíjet deziluzí a velkolepostí: "I já jsem dobyvatel - možná největší dobyvatel ze všech! Můj den se blíží. Podmaním si svět - kouzlem svých slov..." Et cetera ad nauseam.

Ta drobná věta - Proč nezkusíš psát? - mě pohltila a od samého počátku mě uvrhla do beznadějného zmatku. Toužil jsem čarovat, ale ne zotročovat; toužil jsem po větším, bohatším životě, ale ne na úkor druhých, chtěl jsem osvobodit představitost všech lidí najednou, protože bez podpory celého světa, bez světa sjednocené představitosti, se svoboda představitosti stává zločinem. Neměl jsem žádnou úctu k psaní jako takovému, zrovna tak, jako jsem si

nevážil Boha samého o sobě. Nikdo, žádný princip, žádná myšlenka, nic není platné samo o sobě. Platí pouze to - včetně Boha - co je uznáno všemi lidmi společně. Lidé se od nepaměti starají o osud génia. Já se o génia nikdy nestaral - génius se stará o génia v člověku. Já jsem vždy cítil s nikým - s člověkem, který vypadl z řady, s člověkem, který je tak obyčejný, tak zanedbatelný, že jeho existence si nikdo ani nevšimne. Jeden génius druhého neinspiruje. Všichni géniové jsou pijavice.

Všichni čerpají z jediného zdroje - krve života. Pro génia je nejdůležitější, aby sám byl k ničemu - aby byl absorbován davem, aby se mohl opět stát rybou v proudu a ne hříčkou přírody. Jediná výhoda, kterou mi psaní může poskytnout, říkal jsem si, je odstranění rozdílů, které mě oddělovaly od mých souputníků.

Rozhodně se nechci stát umělcem - v tom smyslu stát se něčím neobvyklým, něčím mimo proud života.

Na psaní není nejlepší samotná činnost - skládání slova k slovu jako cihly k cihle, ale to, co předchází - lopotné budování základů, které probíhá v tichosti, za různých okolností, ve snu, stejně jako ve stavu bdělosti. Zkrátka a dobře, období těhotenství. Žádný člověk ještě nevyslovil přesně to, co chtěl říci: počáteční tvoření, které probíhá neustále, ať někdo píše či ne, patří mezi počáteční příznaky: nemá žádné dimenze, žádný tvar, žádný časový prvek. V tomto přípravném stádiu, které je počítím a nikoliv porodem, to, co zanikne, není zničeno; něco, co zde již jednou bylo, něco nesmrtelného, jako paměť, nebo hmota, nebo Bůh, je koncentrováno a člověk se v tom zmiňuje jako stéblo v proudu. Slova, věty, myšlenky, ať už jsou nicotné nebo geniální, ty nejšilenější úlety poezie, ty nejhlubší sny, ty nejztráštěnější halucinace nejsou ničím jiným než syrovými hieroglyfy, vytesanými z bolesti a smutku, aby zvětšily události, které nelze přenést. V rozumně řízeném světě by nebyla žádná potřeba neuvážených pokusů o vyjádření takovýchto zázračných zážitků. Skutečně by nemělo smysl, kdyby se jen lidé zastavili, aby si to mohli uvědomit. Kdo by se spokojil s padělkem, když skutečnost má každý na zavolanou? Kdo by se namáhal otočit vypínačem a poslouchat například Beethovena, kdyby se mohl sám těšit z úchvatných harmonií, které se Beethoven tak zoufale snažil zachytit? Velká úloha umění, pokud má vůbec nějakou úlohu, spočívá v tom, že nám připomíná, nebo řekneme, uvádí nás do snění o všem pomíjivém a nehmataelném. To je vesmír. Nelze to pochopit. Lze to pouze přijmout nebo odmítnout. Přijmeme-li, jsme obohaceni, odmítneme-li, jsme ochuzeni. Nikdy to není to, za co se to vydává. Vždy je to něco víc, a proto nelze nikdy říci poslední slovo. Kdybychom sami přijali úplné dílo umění, celý svět umění by zahynul na podvýživu. Každý z nás se pohybuje beze stop alespoň několik hodin denně, kdy má oči zavřené a jeho tělo je nataženo. Umění snít ve stavu plné bdělosti bude jednoho dne dostupné všem. Dávno před tím přestanou existovat knihy. Když totiž budou všichni lidé bdící a snící, jejich schopnost komunikace (jednoho s druhým i s duchem, který hýbe všemi lidmi) vzroste natolik, že psaní bude vypadat jako neartikulované skřeky idiota.

O tom jsem přemýšlel a na to jsem přišel, když jsem ležel v temných vzpomínkách letního dne, aniž bych zvládl, nebo se jen chabě pokusil zvládnout, umění syrového hieroglyfu. Dřív než jsem vůbec začal, jsem znechucen úsilím uznávaných mistrů. Nemám schopnosti ani vědomosti o tom, jak se dělají základy a fasáda, a přitom kritizuji a haním samotnou architekturu. Kdybych byl jen nepatrnou cihlou ve zdi mohutné katedrály, součástí její starobylé fasády, byl bych neskonale šťastnější; měl bych život, život celé struktury, přestože bych sám byl jen její nepatrnou částíčkou. Ale já jsem venku, barbar, který se nezmůže ani na neohrabanou skicu, natož na pořádný plán stavby, ve které by se rád usadil. Sním o čarovném, velkolepém světě, který se zhroutí v okamžiku, kdy rozsvítí světlo. O světě, který mizí, ale nehyne.

Stačí zůstat nehybně ležet a zírat do tmy, a znovu se objeví...

Je tedy ve mně svět, který je zcela odlišný od všech ostatních světů, které znám. Nemyslím, že je to výlučně mé soukromé vlastnictví - je to pouze úhel pohledu, který je můj a jedinečný.

Mluví-li jazykem vlastního jedinečného vidění, nikdo nerozumí; je možné stát na prahu obrovské budovy, která přesto zůstává neviditelná. Tato myšlenka mě pronásleduje. K čemu je dobré stavět neviditelné chrámy?

Zmítám se v nejistotě - díky té prosté větě. Toto jsou myšlenky, které mě napadají, kdykoliv zaslechnu slovo "psaní". Za deset let sporadického úsilí jsem napsal asi tak milión slov. Stejně tak můžete říct - milión stébel trávy. Snaha vzbudit pozornost tímto brakem byla potupná. Všichni mi přátelé věděli, že mě svrbí touha psát - to mi tu a tam zajišťovalo dobrou společnost - svrbění.

Například Ed Gavarni, který studoval na kněze, pořádal ve svém domě malé sešlosti jen kvůli mně, abych se mohl veřejně poškrábat a udělat tak z večera malou událost. Aby dokázal svůj zájem o vnešené umění, více méně pravidelně mě navštěvoval a nosil s sebou chladné sendviče, jablka a pivo. Někdy měl i plnou kapsu doutníků. Na mně bylo, abych si napsal nácka a něco ze sebe vymáčkнул. Kdyby v něm bylo jen za mák talentu, nikdy by ho ani nenapadlo stát se knězem... pak tu byl Zabrowskie, operátor telegrafu u Kosmodémonické telegrafní společnosti Severní Ameriky. Neustále zkoumal mé boty, můj klobouk, můj kabát, aby se přesvědčil, zda jsou v dobrém stavu. Neměl čas na čtení, ani se nestaral o to, co píšu já, ani nevěřil tomu, že to někdy někam dotáhnu. Ale rád to poslouchal. Zajímal se o koně, především o blátošlapy. Poslouchání mých keců byla neškodná úchylka a stála mu za dobrý oběd nebo nový klobouk, když jsem potřeboval.

Vzrušovalo mě vyprávět mu historky, protože to bylo jako vyprávět někomu na měsíci. Byl schopen mě přerušit v tom nejnapínavějším okamžiku a zeptat se mě, zda si dám jako zákusek jahodový koláč nebo studenou syrovou mísu... také tu byl Costigan, rváč z Yorkville - další dobrý společník, citlivý jako stará svině.

Kdysi znal dopisovatele pro Policejní noviny, což ho opravňovalo vyhledávat vybranou společnost. Měl v zásobě spoustu historek, které by šly prodat, kdybych se uvolil dopřát jim sluchu.

Z Costigana jsem měl zvláštní pocit. Zdál se pozitivně netečný, s uhrovitou prasečí tváří porostlou tuhými štětinami. Byl jemný, tak něžný, že kdyby se přestrojil za ženu, nikdo by do něj neřekl, že je schopen praštit s chlapem o zeď a vyrazit mu mozek z hlavy. Byl to jeden z těch drsných týpků, kteří jsou schopni zpívat fístulí a pořádat sbírky na koupi pohřebního věnce. U telegrafní společnosti platil za tichého, spolehlivého úředníka, kterému ležel osud firmy na srdci.

Mimo pracovní dobu se z něj stal postrach ulice. Měl ženu, která se za svobodna jmenovala Tillie Jupiter; byla stavěná jako kaktus a dávala mnoho tučného mléka. Večer strávený s těmi dvěma vyburcoval mou mysl k činnosti jako otrávený šíp.

Všelijakých přátel a příznivců jsem měl kolem sebe asi padesát.

Tři nebo čtyři jakžtakž chápali, o co se to vlastně snažím. Jeden z nich, skladatel jménem Larry Hunt, bydlel v jednom městečku v Minnesotě. Jednou jsme mu pronajali pokoj a on se zamiloval do mé ženy - to proto, že já jsem se k ní choval tak hanebně. Ale mě si oblíbil ještě více než ji, a tak, když se vrátil domů, rozproudila se mezi námi čilá a brzy i obsažná korespondence.

V poslední době začal dělat nárážky na to, že by přijel na krátkou návštěvu do New Yorku. Doufal jsem, že skutečně přijede a konečně mě zbaví mé manželky. Před lety, když se naše nešťastná aféra začínala, jsem se pokusil předhodit ji jejímu někdejšímu nápadníkovi jménem Ronald. Ronald přijel do New Yorku, aby ji požádal o ruku. Záměrně jsem použil této snobské fráze, protože on byl přesně ten typ, který může něco takového říct a nevypadat při tom jako blb. Všichni tři jsme se setkali ve francouzské restauraci. Ze způsobu, jakým se na Maud díval, jsem poznal, že mu na ní opravdu záleží, že s ní má víc společného než já. Velice se mi líbil. Byl pořádný, až do morku kostí poctivý, laskavý, uvážlivý, přesně ten typ, kterému se říká vzorný manžel. Kromě toho na ni léta čekal, na což ona zapoměla, jinak by se nikdy nedala dohromady s bezcenným lumpem jako já, s kterým ji nemohlo potkat nic dobrého... Toho večera se stala zvláštní věc. Kdyby se o tom dozvěděla, nikdy by mi to neodpustila. Místo abych ji doprovodil domů, šel jsem do hotelu s jejím někdejším miláčkem.

Celou noc jsem pak do něj hučel a snažil se ho přesvědčit, že on se k ní hodí líp, vyprávěl jsem mu na sebe ohavné věci, o tom, co jsem jí provedl, co jsem provedl ostatním, a prosil jsem ho, ať se o ni začne znova ucházet. Šel jsem dokonce až tak daleko, že jsem mu tvrdil, že vím, že ona ho stále miluje a že si mě vzala jen proto, že jsem byl zrovna po ruce. "Stále čeká, že něco uděláš," řekl jsem mu. Ale kdepak, nechtěl o tom ani slyšet. Bylo to jako Gaston a Alfons z grotesky. Směšné, patetické, neskutečné. Bylo to jako věci, které dělají ve filmech, a lidé platí za to, aby je mohli vidět... Když jsem ale myslel na návštěvu Larryho Hunta, věděl jsem, že podobný výstup nezopakuju.

Pouze jsem trnul hrůzou, aby si mezitím nenašel jinou. To bych mu těžko odpustil.

Bylo jedno místo (jediné v celém New Yorku), kam jsem rád chodil.

Zvláště tehdy, když jsem byl v povznesené náladě. Tím byl ateliér mého přítele Ulrika. Ulric byl starý chlípík. Jeho práce ho přiváděla do kontaktu se striptérkami, všemi druhy sexuálně dráždivých žen. Ze všech těch okouzlujících labutí, které se k němu chodily svlékat, se mi nejvíc líbily ty barevné, které jak se zdálo, často střídaly. Nebylo snadné je přesvědčit, aby pro nás pózovaly. Ještě těžší bylo, když už jsme je ukecali, přimět je k tomu, aby přehodily nohy přes opěradla křesla a vystavily své lososově růžové masíčko. Ulric měl plnou hlavu zvrhlých námětů.

Neustále myslel na to, jak je uskutečnit. Byl to pro něj způsob relaxace od mazanic, které dělal na zakázku (dostával královsky zaplacen za obrázky plechovek s polévkou a krabic s vločkami pro zadní strany časopisů). Jediné, co chtěl ve skutečnosti malovat, byly kundy. Macaté, šťavnaté kundy, které bylo možno pověsit na zeď v koupelně a vyvolat tak příjemný pohyb vnitřností. Maloval by je zadarmo, kdyby mu někdo dal jídlo a malé kapesné. Jak už jsem řekl, přitahovalo ho především tmavé maso. Když si modelku zformoval do některé své obscenní pozice - třeba jak se shýbá pro špendlík nebo vystupuje po žebříku, aby umyla flek na zdi - dal mi do ruky skicák a tužku a usadil mě na nějaké vhodné místo, kde jsem předstíral, že kreslím lidskou postavu (což bylo zcela mimo mé schopnosti). Pásl jsem se očima na anatomických proporcích a čmáral po papíře kresbičky ptačích budek, šachovnic, ananasů a slepičích stop. Po chvilce odpočinku bylo třeba poopravit polohu modelu. K tomu bylo třeba několika delikátních manévřů, jako třeba zvednout zadek trochu výš, trochu víc roztáhnout nohy a podobně. "Myslím, že to je ono, Lucy," říkal, když ji postavil do další obscenní pozice. "Vydržíš to, Lucy?" A Lucy ze sebe vydala negroidní zaskučení, které znamenalo, že už je řádně rozdělaná.

"Nebude to trvat dlouho, Lucy," říkal Ulric, přičemž na mě lišácky mrkl a poznamenal: "Všimni si axiální vaginace." Používal při tom tento noblesní žargon, který byl pro králičí ouška Lucy nesrozumitelný. Slova jako "vaginace" jí zněla příjemně, magicky a zvonivě. Když potkala Ulrika na ulici, klidně se ho ptala:

"Nemáte pro mě nějakou vaginální práci, mistře?"

S Ulrikem jsem si rozuměl mnohem víc než s ostatními přáteli. Byl pro mě představitelem Evropy - jejího něžného, civilizovaného vlivu. Mohli jsme spolu mluvit celé hodiny o tomto druhém světě, kde umění má nějaký vztah k životu. Kde je možné tiše sedět na veřejnosti a sledovat pomíjivé divadlo okamžiku a myslet si svoje. Dostanu se tam někdy? Nebude příliš pozdě? Jak budu žít?

Jakým jazykem mluvit? Když jsem se nad tím realisticky zamyslel, připadalo mi to beznadějně. Pouze tvrdé, dobrodružné povahy jsou schopny uskutečnit takové sny. Ulrikovi se to podařilo - na jeden rok - za cenu velkých obětí. Deset let makal na věcech, které nesnášel, jen proto, aby mohl svůj sen uvést ve skutek. Nyní sen skončil a on byl zrovna tam, kde začal. Vlastně ještě níž, protože už nikdy nebude schopen přizpůsobit se zdejšímu kolotoči.

Pro Ulrika to byly prázdniny. Sen, který se změnil v hořkost a hnilobu, jakmile se rok převalil. Nikdy nebudu schopen toho, co Ulric. Nikdy nebudu schopen podobné oběti, nikdy se nespokojím s pouhými prázdninami, ať už by trvaly sebedýl. Můj styl byl spálit za sebou pokaždé všechny mosty. Vždy hledím budoucnosti směle vstříc. Udělám-li chybu, bývá osudná. Jsem-li vržen zpět, zřítím se až na samé dno. Jediným mým strážcem je moje houževnatost. Až dosud se mi vždy podařilo odrazit se a skočit zpět. Někdy se skok podobal sice spíš pomalému letu, ale v Božích očích nehraje rychlost žádnou roli.

Právě v Ulrikově ateliéru jsem před několika měsíci dokončil první knihu - knihu o dvanácti poslech. Pracoval jsem v pokoji jeho bratra, kde mi jeden novopečený redaktor časopisu po přečtení několika stránek nedokončeného příběhu chladnokrevně oznámil, že nemám ani špetku talentu a že o psaní nemám ani ponětí - zkrátka a dobře, že nejlepsi, co

mohu udělat, je to zabalit, na psaní zapomenout a snažit se žít jako ostatní. Další nouma, který napsal velmi úspěšnou knihu o Ježíši-tesaři, mi řekl totéž. Došlo mi, že všichni tihle vševědové táhnou za jeden provaz. "Co je to za sračky?" ptal jsem se Ulrika. "Kde berou právo říkat mi takovéhle věci? Co vykonali kromě toho, že dokázali, že umí vydělat peníze?"

No, mluvil jsem o Joey a Tonym, mých malých kamarádech. Ležel jsem potmě, malý proutek unášený Japonským proudem. Vracel jsem se zpět k jednoduchému kouzlu, sláma, která tvoří cihly, surový náčrt, chrám, který potřebuje krev a maso, aby mohl oslovit celý svět. Vstal jsem a rozsvítil malou lampičku. Cítil jsem se klidný a svěží, jako rozvíjející se lotos. Žádné vzteklé přecházení sem a tam, žádné rvání vlasů. Pomalu jsem usedl na židli u stolu, vzal do ruky tužku a začal psát. Popsal jsem prostými slovy, jaké to bylo, když mě matka vzala za ruku a vedla přes sluncem ozářené pole, jaké to bylo vidět Joey a Tonyho, kteří se ke mně řtili s otevřenou náručí, s tvářemi rozjásanými radostí. Kladl jsem cihlu k cihle jako poctivý zedník. Dělo se něco přirozeného - žádné mlácení prázdné slámy, ale něco velmi strukturovaného, něco plánovaného. Nijak jsem se nenutil to dokončit. Přestal jsem přesně v okamžiku, kdy jsem napsal vše, co jsem mohl. Tíse jsem si to po sobě přečetl. Dojalo mě to až k slzám. Nebylo to nic, co by se dalo ukázat redaktorovi - bylo to něco, co je třeba uložit do šuplíku, jako připomínku přirozeného procesu, jako příslib naplnění.

Každý den vraždíme své nejlepší pohnutky. Právě proto nás tak bolí srdce, když čteme řádky mistrovsky napsané spisovatelem, a poznáme v nich své vlastní, jako něžné vykřiky udušené proto, že jsme neměli dostatek víry ve vlastní sílu, vlastní kritéria pravdy a krásy. Každý člověk, když zmlkne, když se stane sám v sobě zoufale čestným, je schopen pronášet hluboké pravdy.

Všichni pocházíme z téhož pramene. Původ věcí v sobě neskrývá žádné tajemství. Všichni jsme součástí stvoření, všichni jsme králové, všichni jsme básníci, všichni jsme hudebníci. Musíme se pouze otevřít. Stačí jen objevit to, co již existuje.

To, co se mi stalo, když jsem psal o Joey a Tonym, lze přirovnat ke zjevení. Bylo mi zjeveno, že jsem schopen sdělit to, co chci říci - když nebudu myslet na nic jiného, když se na to budu zcela soustředit - a když budu ochoten nést následky, které jsou vždy spojeny s ryzími činy.

KAPITOLA (2)

O dva nebo tři dny později jsem se setkal s Marou poprvé za plného denního světla. Čekal jsem na ni na nádraží v Brooklynu.

Bylo šest hodin odpoledne letního času, což je tak neuvěřitelně prosluněná hodina, že dokáže oživit dokonce i tak ponurou kryptu, jako je čekárna železnic Long Islandu. Stál jsem u dveří, když jsem ji spatřil, jak přechází přes cestu pod tratí nadzemky.

Slunce se dralo skrz nevzhledné konstrukce a kreslilo ve vzduchu zlaté vějíře. Mara měla na sobě puntíkované švýcarské šaty, které zvýrazňovaly plné křivky vysoké postavy. Vánek jí čečral lesklé černé vlasy a šlehal jimi po její bílé tváři. V pružné chůzi, tak sebejisté, tak napjaté, jsem ucítil zvíře, deroucí se ven skrz maso se vzletnou elegancí a křehkou krásou. Toto byla i její denní doba - svěží, zdravé stvoření, které se oblékalo s ohromující jednoduchostí a mluvilo skoro jako dítě.

Rozhodli jsme se strávit večer na pláži. Báľ jsem se, že jí bude v jejich lehkých šatech zima, ale ona řekla, že nikdy nepocítí uje chlad. Byli jsme tak strašně šťastní, že nám slova přímo bublala z úst. Namačkali jsme se spolu do kabiny strojvůdce - tvářemi, zářícími pod paprsky zapadajícího slunce, jsme se téměř dotýkali.

Jak se tato jízda nad střechami domů lišila od té osamělé a ustrašené, kterou jsem podnikl v neděli ráno, když jsem jel k ní domů! Cožpak je možné, aby se celý svět změnil v tak krátkém okamžiku?

Ohnivě slunce na západě bylo znamením radosti a tepla! Vznítlo naše srdce, obarvilo naše myšlenky, zmagnetizovalo naše duše.

Jeho teplo přetrvává dlouho do noci, bude k nám proudit přes zakřivený horizont vzdor noci. V této ohnivě záři jsem ji podal svůj rukopis. Nemohl jsem si zvolit příznivější okamžik ani příznivějšího kritika. To, co bylo zplozeno potmě, bylo nyní pokřtěno za světla. Když jsem sledoval její výraz, cítil jsem tak silné vzrušení, jako bych jí byl předal poselství samotného Stvořitele. Nepotřeboval jsem znát její názor. Mohl jsem ho číst z její tváře. Po mnoho příštích let jsem si hýčkal tento suvenýr a vybavoval si ho ve chvílích, kdy jsem všemi opuštěn bloumal po ulicích cizích měst, když jsem četl právě napsané stránky a představoval si tváře příštích čtenářů a představoval si na nich tento výraz neskonale lásky a obdivu. Když se mě lidé ptají, jestli myslím na nějaké určité obecnstvo, když sedám ke psaní, říkám ne, nemyslím. Ale ve skutečnosti mám před očima velký, anonymní dav, ve kterém možná tu a tam rozeznávám známou tvář. A vidím, jak se tímto davem pomalu šíří toto sálavé teplo, které bylo kdysi jediným obrazem. Vidím, jak se šíří, zapaluje, roste do velkého požáru. (Skutečné odměny se spisovatelů dostane jedině v okamžiku, kdy k němu přijde někdo, kdo hoří jeho vlastním ohněm, který vzplanul v okamžiku osamění. Solidní kritika neznamená nic. Jedině, po čem všichni touží, je nekontrolovatelná vášně, oheň pro oheň.) Když se někdo pokouší o něco, co je nad rámec jeho uznávaných schopností, nemá cenu hledat podporu u přátel. Přátelé jsou nejlepší v okamžiku porážky - to je alespoň moje zkušenost. Pak vás buď odepíšou úplně, nebo překonávají sami sebe. Smutek je nejlepší pouto - smutek a neštěstí. Ale když zkoušíš své síly, když se pokoušíš o něco nového, nejlepší přítel se ukáže jako zrádce. Už jen způsob, jakým vám přeje hodně štěstí, když jim odhalíte své chimérické plány, vám dokáže vzít veškerou odvahu.

Věřte vám jen potud, pokud vás zná. Možnost, že jsi větší, než se zdá, je otravná, neboť přátelství je založeno na vzájemné rovnosti. Je téměř pravidlem, že když se člověk vydává za velkým dobrodružstvím, musí zpřetrhat veškeré vazby. Musí se vypravit do divočiny, a když se mu ji podaří přemoci, musí se vrátit a najít si žáka. Nezáleží na tom, jak chudý je žák co do kvality. Záleží pouze na tom, zda vám slepě věří. Aby mohl zárodek klíčit, je zapotřebí alespoň jedné

osoby z davu, která dá najevo svou víru.

Umělci, stejně jako velcí náboženští vůdcové, vykazují v tomto ohledu ohromující důvtip. Nikdy si pro tento účel nevyberou někoho úctyhodného, ale vždy nějakou tajemnou, často směšnou figurku.

To, co mě na začátku ničilo, a co se málem skončilo tragédií, bylo, že jsem nebyl schopen najít nikoho, kdo by ve mě zcela uvěřil - ať už jako ve spisovatele nebo člověka. Byla zde Mara, to je pravda, ale Mara nebyla přítel, vlastně ani nebyla někdo jiný - tak těsně jsme byli spojeni. Potřeboval jsem někoho mimo otrávený kruh falešných obdivovatelů a závistivých hanobíčů.

Potřeboval jsem člověka z čistého nebe.

Ulric se ze všech sil snažil pochopit, co se to se mnou stalo, ale neměl na to vidět, k čemu jsem předurčen. Copak mohu zapomenout na způsob, jakým přijal zprávu o Maře? Bylo to po tom, co jsme přišli z pláže. Ráno jsem šel jako obvykle do kanceláře, ale v poledne jsem byl tak horečně posedlý inspirací, že jsem nasedl na trolejbus a jel na venkov. Myšlenky se mi do hlavy jen hruly. Sotva jsem je stačil uspořádat, už se tam cpaly další.

Nakonec jsem dospěl k bodu, kdy se vzdáváte naděje, že si zapamatujete všechny své skvělé nápady, a jednoduše si dovolíte ten luxus psát knihu v hlavě. Jste si vědomi toho, že už se vám nikdy nepodaří znovu vzkřísit ty skvělé myšlenky, ani jeden řádek z těch oslnivých a neobyčejně skvěle skloubených vět, které vám prolétly mozkem jako písečná bouře. V takových dnech máte za společnost toho nejlepššího společníka, jakého si můžete přát - běžné, uštvané, všední já, které má své jméno a které lze zapsat do matriky v případě náhlého úmrtí. Ale to skutečné já, to, které se ujalo vlády, je téměř cizincem. To, které je přeplněno myšlenkami, to, které píše ve vzduchu, to, které, když začnete být příliš fascinováni jeho výsledky, nakonec vyhostí to staré, obnošené já, osvojí si vaše jméno, vaši adresu, vaši manželku, vaši minulost i budoucnost. Je přirozené, že když v tomto euforickém stavu zaskočíte starého přítele, není ochoten okamžitě přiznat, že máte ještě jeden život, ve kterém on nemá žádný podíl. Zcela naivně řekne: "Nechal ses trochu unést, co?" a vy téměř zahanbeně přikývnete.

"Hele, Ulriku," volal jsem, když jsem k němu vrazil do ateliéru.

Ulric právě dělal na návrhu plechovky pro Campellovu polévku.

"Musím ti něco říct. Jsem toho plnej."

"Jasně, jen do toho," řekl a namočil si štětec od vodovek do velkého hrnce za sebou. "Nezáleží ti na tom, jestli hnu s tímhle zatraceným krámem, že? Musím to dnes dodělat."

Tvářil jsem se, jako že mi to je jedno, ale byl jsem nesvůj.

Ztišil jsem hlas, abych ho příliš nerušil. "Pamatuješ se na holku, o které jsem ti vyprávěl? Na tu z tančírny? Znova jsme se setkali. Včera večer jsme spolu byli na pláži..."

"A jaký to bylo...dobrý?"

Z toho, jak si olízl jazykem horní ret jsem poznal, že se těší na šťavnatou historku.

"Poslyš, Ulriku, víš ty vůbec, co to je být zamilovaný?"

Dokonce se ani neobtěžoval vzhlednout, aby odpověděl. Klidně si míchal ty svoje barvy a při tom mumlal něco o tom, že on je posedlý pouze běžnými pudy.

Nenechal jsem se vyvést z míry a pokračoval jsem: "Ty si nemyslíš, že bys jednoho dne mohl potkat ženu, která by změnila celý tvůj život?"

"Znal jsem jednu nebo dvě, který se o to snažily, ale zcela bez úspěchu, jak vidíš," odpověděl.

"Hovno! Můžeš toho na chvíli nechat? Chci ti něco říct... chci ti říct, že jsem se zamiloval, šíleně zamiloval. Vím, že to zní hloupě, ale je to jiný - ještě nikdy jsem nic podobného nezažil."

Asi tě zajímá, jaká je to kost. Ano, je úžasná. Ale na tom vůbec nezáleží..."

"Cože? Tobě? No, tak to je skutečně novinka."

"Víš, co jsem dneska dělal?"

"Asi si šel na striptýz na Houston Street."

"Byl jsem na venkově. Procházel jsem se a mluvil sám k sobě jako šílenec."

"Taák? Tak to už ti dala kopačky?"

"Ne. Řekla mi, že mě miluje... já vím, vypadá to dětinsky, že?"

"Tak bych to přesně neřek. Možná seš jen dočasně vyšinutej, to je všechno. Každý se chová trochu divně, když se zamiluje. V našem případě to možná bude trvat trochu dýl. Škoda že musím dodělat tuhle mazanici - mohl bych naslouchat citlivěji. Nemůžeš přijít později? Můžeme se jít spolu někam najíst, co ty na to?"

"Tak jo, přijdu za hodinu nebo tak, ale ne že mě doběhneš, ty syčáku, nemám u sebe ani cent."

Seběhl jsem se schodů a šel do parku. Měl jsem vztek. Byla hloupost jít za Ulrikem v takovém nadšení. Ten chlap byl přece vždycky studený jako psi čumák. Jak přimět jiného člověka, aby pochopil, co se ve vás odehrává? Kdybych si byl zlomil nohu, Ulric by hned všeho nechal, ale když mi srdce puká radostí, to ho nezajímá, to je nuda. Slzy se dají zvládnout snáze než radost.

Radost je destruktivní - ostatní se pak necítí dobře. "Naříkej a budeš naříkat sám" - to je přece lež. Naříkej, a hned se najdou milióny krokodýlů, kteří s tebou budou ochotně ronit slzy. Celý svět věčně naříká. Celý svět se topí v slzách. Smích, to je také něco jiného. Ten je jen dočasný, ten pomine. Ale radost, to je něco jako krvácení v extázi, nechutný druh vrcholné spokojenosti, která se vám řine z každého póru těla. Nemůžete lidem udělat radost tím, že máte sami radost. Radost si musí každý udělat sám, ta buď je nebo není. Radost je založena na něčem příliš hlubokém, než aby se dala pochopit a sdělit. Radovat se znamená být šilencem ve světě smutných strašidel.

Nepamatuji se, že bych kdy viděl Ulrika upřímně se radovat. Je kdykoliv připraven od srdce se zasmát, ale když přestane, je vždycky trochu mimo. Stejně jako Stanley, který dokáže na tváři vyloudit akorát škrobený úsměv. Neznal jsem jediného člověka, který by se uvnitř radoval. Můj přítel Kronska, který byl nyní lékař, se tvářil ustaraně, kdykoliv

mě viděl vzrušeného.

O radosti a smutku mluvil jako o patologických stavech - dvou protilehlých pólech manio-depresivního cyklu.

Když jsem se vrátil do ateliéru, našel jsem tam houf Ulrikových přátel, kteří nečekaně dorazili. Ulric jim říkal prima hoši z Jihu. Přijeli sem z Viržinie a Severní Karolíny ve svých sportácích a přivezli s sebou broskvové pálenky. Nikoho z nich jsem neznal a zpočátku jsem se mezi nimi necítil ve své kůži, ale po dvou sklenkách jsem se rozkoukal a začal volně mluvit. K mému údivu jsem zjistil, že vůbec nechápou, o čem to mluvím. Svou neznalost omlouvali nechutným a trapným způsobem, že jsou jen prostí venkované, kteří toho ví více o koních než o knihách.

Nebyl jsem si vědom toho, že bych se zmínil o nějaké knize, ale došlo mi, že to je prostě jejich způsob jak mě usadit. Byl jsem pro ně prostě intelektuál, ať už jsem říkal co chtěl. A oni byli venkovští gentlemani, v jezdeckých botách s ostatními. Atmosféra se tak stala poněkud dusnou, přestože jsem se snažil mluvit jejich jazykem. A pak se to najednou všechno obrátilo a začalo to být legrační, díky poznámce o Waltu Whitmanovi, kterou jeden z nich adresoval mně. Od rána jsem byl v povznesené náladě. Tato nenadálá společnost mě srazila zpátky na zem, ale broskvovíce a nevázaný hovor mě postupně opět přivedly do bujarého rozpoložení.

Dostal jsem chuť rozdat si to s těmhle prima hochy z Jihu, hlavně proto, že to, co jsem měl na srdci, bylo rozprášeno nesmyslnou rozpustilostí. Když se tedy tento kultivovaný holobrádek z Durhamu pokusil zkřížit se mnou meče ohledně mého nejmilejšího amerického spisovatele, pustil jsem se do něj s plným nasazením. Jako obvykle v podobných situacích jsem přestřelil.

Všechno bylo najednou vzhůru nohama. Patrně ještě neviděli nikoho mluvit s takovým zápalom o bezvýznamných věcech. Jejich smích mě rozzuřil. Vynadal jsem jim do bandy opileců, zasraných povalečů, tupců, omezců, výtvorů nanicovatých kurevníků, et cetera, et cetera. Vysoký, urostlý chlapík, který se později stal slavným filmovým hercem, se postavil a chystal se mě sejmout. Ulric se do toho vložil svým milým, něžným způsobem a roztržku zažehnal.

Kalíšky byly znova naplněny až po okraj a bylo vyhlášeno příměří.

V tom okamžiku zazvonil zvonek a vešla pohledná mladá žena. Byla mi představena jako manželka někoho, koho všichni ostatní, jak se zdálo, velmi dobře znali a litovali. Vzal jsem Ulrika stranou a zeptal se ho, o co jde. "Její manžel je paralytik," sdělil mi Ulric, "ona o něj ve dne v noci pečuje, ale tu a tam sem zajde na skleničku. Myslím, že je toho na ni moc."

Prohlížel jsem si ji. Vypadala jako jedna z těch žen nabitých sexem, které sice hrajou roli mučednice, ale při tom ví, jak si přijít na své. Sotva se stačila posadit, už vpadly dovnitř dvě další ženské. Jedna z nich očividně rajda, druhá prostě něčí manželka, která vypadala poněkud sešle. Měl jsem hlad jako vlk a cítil jsem se jako sešněrovaný. S jejich příchodem vzala má bojovnost za své. Byl jsem schopen myslet jen na dvě věci - na jídlo a sex. Šel jsem na záchod a bezmyšlenkovitě nechal dveře nezamčené. Musel jsem stát trochu víc vzadu díky lehké erekci, způsobené pálenkou. Jak jsem tak stál s ptákem v dlani a sledoval dlouhý oblouk směřující do mísy, dveře se najednou otevřely. Byla to Irena, žena paralytika. Lehce vykřikla a chystala se zavřít dveře. Z nějakého důvodu však, možná proto, že jsem vypadal zcela klidně a nonšalantně, zůstala na prahu a začala si se mnou povídat, zatímco jsem močil, jakoby se nechumelilo. "Slušný výkon," řekla, když jsem oklepával posledních pár kapek, "to vždycky stojíte takhle vzadu?" Popadl jsem ji za ruku, vtáhl dovnitř a zamkl dveře. "Ne, prosím, nedělej to," začala prosit a ustrašeně těkala očima. "Jenom chvilku," zašeptal jsem a otíral jsem jí ptáka o šaty. Přitiskl jsem své rty na její. "Prosím, prosím," škemrala a snažila se vymanit z mého objetí.

"Zkompromitujete mě." Věděl jsem, že ji budu muset pustit. Dělal jsem proto rychle a divoce. "Pustím tě," řekl jsem, "jenom ještě jeden polibek." Při tom jsem ji přitlačil ke dveřím a aniž bych se vůbec obtěžoval vyhrnout jí šaty, bodal jsem znova a znova, až jsem jí na šaty vystříkl svou tučnou dávku.

Mojí nepřítomnosti si nikdo ani nevšiml. Hoši z Jihu se shlukli kolem zbylých dvou žen a snažili se je ze všech sil ožrat. Ulric se mě potouchle zeptal, jestli jsem neviděl Irenu.

"Myslím, že šla na záchod," řekl jsem.

"Jaký to bylo?" opáčil. "Jsi stále ještě zamilovaný?"

Věnoval jsem mu kyselý úsměv.

"Proč sem někdy nevezmeš svou přítelkyni," pokračoval, "vždycky se najde nějaká záminka, jak sem dostat Irenu. Můžeme jí poskytnout útěchu, co ty na to?"

"Poslouchej," řekl jsem, "mohl bys mi půjčit dolar? Musím se najíst, umírám hlady."

Ulric měl ve zvyku vždy se tvářit rozpačitě a zmateně, když byl požádán o peníze. Musel jsem na něj jít zhurta, než se stačil obrnit tímto svým uhlazeným, neprůstřelným způsobem odmítnutí.

"No tak," vzal jsem ho v podpaždí, "teď není čas na nějaké breptání." Šli jsme na chodbu, kde mi strčil do ruky bankovku.

V tom okamžiku vyšla Irena z koupelny. "Cože, snad už nechceš jít?" chtěla vědět. Došla k nám a zavěsila se do nás. "Jo, má hlad," vysvětloval Ulric, "ale slíbil, že se zase zastaví." Pak jsme ji oba objali a zasypali polibky.

"Kdy tě zase uvidím," řekla Irena, "nemusím tady být, až se vrátíš. Chtěla bych s tebou mluvit."

"Jenom mluvit?" poznamenal Ulric.

"No, však víš..." zakončila s laskavým smíchem.

Ten smích se mi zakousl do šourku. Chytil jsem ji, zatlačil do rohu a rukou popadl za kundu, která byla v jednom ohni. Jazyk jsem ji při tom strčil až skoro do krku.

"Proč chceš odejít," mumlala, "proč nezůstaneš?"

Ulric přišel blíž, aby si vybral svůj podíl, "Neboj se o něj," řekl, zatímco se k ní přisál jako pijavice, "tenhle ptáček se o sebe dokáže postarat. Má toho víc, než dokáže zvládnout."

Když jsem vyklouzl ze dveří, zahlédl jsem Irenin poslední úpnlivý pohled. Byla předkloněná, sukni měla vyhrnutou

a Ulrikova ruka jí lezla po stehně, až se zabořila do její horké kundy. "To je přece děvka!" brblal jsem si, když jsem sbíhal po schodech. Hladý jsem skoro neviděl. Toužil jsem po steaku na cibulce a sklenici piva.

Pojedl jsem v baru na Šesté Avenue, nedaleko Ulrikova bytu. Měl jsem, co jsem chtěl, a zbylo mi ještě deset centů. Cítil jsem se geniální a rozpínavý, v náladě, v níž jsem byl svolný ke všemu.

Moje nálada mi musela být vidět na očích, protože jak jsem tak stál ve dveřích a nasával vzduch, přátelsky mě pozdravil muž, který venčil psa. Zprvu jsem měl za to, že si mě s někým spletl, což se mi stává často, ale ne, byl to přátelsky založený člověk, možná právě v podobném rozpoložení jako já. Vyměnili jsme si několik slov a za chvíli jsem kráčel vedle něj a jeho psa. Řekl mi, že bydlí hned vedle a pokud bych neměl nic proti tomu vypít si s ním skleničku, mohu ho doprovodit do jeho bytu. Těch pár slov, které jsme spolu prohodili, mě přesvědčilo, že se jedná o citlivého, kulturně založeného gentlemana ze staré školy. Ve skutečnosti se mi hned zkraje svěřil, že se právě vrátil z Evropy, kde žil několik let. Když jsme došli k jeho bytu, zrovna mi vyprávěl o známosti, kterou měl s hraběnkou z Florencie. Zdálo se, jako by považoval za samozřejmé, že znám Evropu. Choval se ke mně jako k umělci.

Jeho byt byl dost přepychový. Okamžitě otevřel krabici s prvotřídními havanskými doutníky a zeptal se mě, co si dám k pití. Vzal jsem si whisky a usadil se v pohodlném křesle. Měl jsem pocit, že nebude dlouho trvat a tenhle člověk mi dá nějaké prachy. Naslouchal mi způsobem, jako by věřil každému slovu, které jsem řekl. Najednou se mě zeptal, jestli nejsem spisovatel.

Proč? No, podle způsobu, jak se dívám kolem sebe, podle toho, jak stojím, podle výrazu obličeje - drobnosti, téměř nepostřehnutelné, které svědčí o citlivosti a zvědavosti.

"A vy?" zeptal jsem se, "co děláte vy?"

Udělal odmítavý posunek, jako by chtěl říci - já už teď nejsem nic. "Kdysi jsem se pokoušel stát se malířem, ale moc mi to nešlo. Teď nedělám nic. Prostě se snažím užívat si života."

To mě povzbudilo. Slova se ze mě začala jen sypat. Řekl jsem mu, jak na tom jsem, jak je všechno na draka, jak se přesto dějí různé věci, jaké velké naděje si dělám, jaký život přede mnou leží, jen budu-li mít odvalu se ho chopit a ovládnout ho. Trošku jsem také lhal. Bylo nemožné přiznat tomuto cizinci, kterého mi snad poslalo samo nebe, že jsem totální nula.

Co jsem až dosud napsal?

No, několik knih, pár básní, nějaké povídky. Chrlil jsem to ze sebe, aby mě nemohl nachytat. Ta nová kniha, kterou píšu - to bude něco velkolepého. Bude tam na čtyřicet postav. Doma na zdi jsem si udělal veliké schéma - něco jako mapu knihy - jednou se na ni musí podívat. Vzpomíná si na Kirillova, postavu z Dostojevského, který se zastřelil nebo oběsil prostě proto, že byl příliš šťastný? To jsem byl celý já. Chystal jsem se všechny postřít - z pouhého štěstí... Dnes například, jen kdyby mě viděl před několika hodinami, byl jsem totálně šílený. Jak válím sudy v trávě, žvýkám stébla, škrábu se jako pes, křičím z plných plic, dělám kotrmelce, dokonce klečím a modlím se, ne abych o něco prosil, ale abych poděkoval, za to že žiju, že jsem schopen dýchat.

...Cožpak není báječné pouze dýchat?

Začal jsem vyprávět krátké epizody ze svého života u telegrafu: o hlupácích, se kterými musím pracovat, patologických lhářích, zvrhlících, nervních tlouštících vysedávajících v činžácích, úlisných, pokryteckých pracovnících dobročinných spolků, o nemocech chudých, o uprchlých chlapcích, kteří mizejí z tváře světa, kurvách, které se snaží protlačit a pracovat v úřadech, lidských troskách, epileptících, sirotcích, reformátorech, bývalých trestancích, nymfomankách.

Zíral na mě s očima navrch hlavy a otevřenou pusou. Vypadal jako dobrosrdečná ropucha, která právě dostala šutrem do hlavy. Dáte si ještě trochu whisky?

Jasně!! O čem jsem to mluvil? Uprostřed knihy se chystám vybuchnout. Proč ne? Spousta spisovatelů mohlo dotáhnout věci do konce bez toho aby pustili otěže z rukou. To, co potřebujeme je člověk, jako jsem já například, kterému čerta záleží na tom, co se stane. Dostojevskij nešel dostatečně daleko. Já jsem pro úplné blábolení. Je možné dokonce kukat! Lidé už měli dostatek děje a postav. Děj a postavy netvoří skutečný život. Život není někde mimo, život je tady a teď. Kdykoliv řeknete slovo, kdykoliv se do toho dáte. Život je čtyři sta čtyřicet koňských sil v dvouválcovém motoru...

V tom místě mě přerušil. "No, musím říct, že se mi zdá, že to skutečně máte... rád bych si přečetl některou z vašich knih."

"Máte ji mít," zvolal jsem, unešen vnitřním zápalem, "hned zítra nebo pozítří vám jednu pošlu."

Někdo zaklepal na dveře. Když se zvedl aby otevřel, vysvětlil mi, že někoho čekal. Požádal mě, abych se nenechal vyrušovat, že je to pouze jeho okouzující přítelkyně.

Na chodbě stále neobyčejně půvabná žena. Vstal jsem, abych se s ní přivítal. Vypadala na Italku. Možná to byla ta hraběnka, o které prve mluvil.

"Sylvie," řekl, "jaká škoda, že jsi nepřišla o chvíli dřív. Právě jsem naslouchal těm nejbáječnějším příběhům. Tento mladý muž je spisovatel. Chci vás seznámit."

Přistoupila blíž a podala mi obě ruce ke stisku. "Jsem si jista, že jste dobrý spisovatel. Trpěl jste, je to na vás vidět."

"Prožil ten nejobdivuhodnější život, Sylvie. Mám pocit, jako bych sám teprve začínal žít. A čím bys řekla, že se žíví?"

Otočila se ke mně, jakoby dával přednost slyšet to z mých vlastních úst. Byl jsem zmaten. Nebyl jsem připraven na to, že se setkám s tak oslnivou bytostí, tak sebejistou, tak vyrovnanou a tak naprosto přirozenou. Toužil jsem ji obejmout, držet ji v náručí a říci něco jednoduchého a upřímného, jako jedna lidská bytost druhé. Její oči byly sametové a vlhké, tmavé, oválné oči, ze kterých vyzařovala vřelost a porozumění. Je možné, že by milovala tohoto muže, který byl o tolik starší? Ze kterého města sem přijela a z kterého světa? Abych jí mohl říci třeba jen dvě slova, potřeboval jsem nějaké vodítka. Chyba by byla osudná.

Jako by se dovítala mých rozpaků, zeptala se: "Nabídne mi někdo něco k pití?" Podívala se nejprve na něj, pak na mě. "Myslím, že by si dala portské." Bylo to určeno mě.

"Ale ty přece nikdy nic nepiješ!" zvolal můj hostitel. Přistoupil blíž, aby mi pomohl. Všichni tři jsme stáli v úzkém kroužku, Sylvie nastavila prázdnou sklenici. "Jsem velice rád, že se věci vyvinuly tímto směrem," pokračoval hostitel, "nemohl jsem dát dohromady dva lidi, kteří by se od sebe ještě více v každém ohledu lišili. Jsem si jist, že si budete rozumět."

Hlava se mi točila, když zvedal pohár ke rtům. Tušil jsem, že se jedná o předejru k nějakému šílenému dobrodružství. Měl jsem silnou předtuchu, že on si brzy najde nějakou záminku, aby nás mohl nechat o samotě a ona se mi beze slova vrhne do náruče. Také jsem cítil, že pak už ani jednoho z nich vícekrát nespatřím.

Skutečně se to seběhlo přesně tak, jak jsem si představoval. Ani ne za pět minut můj hostitel oznámil, že má velice důležitou schůzku, a požádal nás, abychom ho na chvíli omluvili. Ještě ani nedovřel dveře, když se mi posadila na klín. "Dnes už se nevrátí," pravila, "teď si můžeme povídat." Její slova mě spíš naháněla husí kůži než vzrušovala. V hlavě mi vybuchovaly gejzíry myšlenek. Ještě víc mě zarazila její následující věta - "A co já? Jsem jen krásná žena, možná jeho metresa? Co si myslíš o mém životě?"

"Mám za to, že jsi nebezpečná," odvětil jsem spontánně a upřímně, "vůbec by mě nepřekvapilo, kdybys byla slavnou vyzvědačkou."

"Máš dobrou intuici," řekla, "nejsem sice špión, ale..."

"Jasně, kdybys byla, těžko bys mi to řekla. Ani vlastně nechci vědět, co jsi zač. Víš co mě zajímá? Zajímá mě, co ode mě chceš. Mám pocit, jako bych vlezl do pasti."

"To od tebe není milé. Nyní si jen něco představuješ. Kdybychom po tobě něco chtěli, museli bychom tě znát lépe, ne?" Chvilě ticha, pak najednou: "Jsi si jist, že chceš být skutečně jen spisovatel?"

"Co tím chceš říct?" reagoval jsem hbitě.

"Prostě to. Já vím, že ty jsi spisovatel... ale můžeš být také ještě něco jiného. Jsi ten typ člověka, který může dělat cokoliv si vybere. Není tomu tak?"

"Bojím se, že je tomu právě naopak," odvětil jsem, "až dosud všechno, do čeho jsem se pustil, skončilo neslavně. V této chvíli si nejsem jist ani tím, zda skutečně jsem spisovatel."

Zvedla se mi z klína a zapálila si cigaretu. "Nemůžeš být pouhá nula," pronesla po chvilce váhání, během které jakoby si dávala některé věci dohromady. "Tvůj problém je ten," pokračovala pomalu a zamyšleně, "že sis dosud nevytyčil cíl, hodný tvým schopnostem. Potřebuješ větší problémy, větší obtíže. Nefunguješ jak máš, pokud nejsi pod silným tlakem. Nevím, co teď děláš, ale je mi jasné, že tvůj současný život ti neseď. Jsi předurčen k nebezpečnému životu. Potřebuješ riskovat víc než ostatní, protože... no, nejspíš to víš sám... protože jsi chráněný."

"Chráněný? Nerozumím," vyhrkl jsem.

"Ale ano, rozumíš," pravila tiše, "Celý život jsi byl pod ochranou. Jen se na chvíli zamysli... cožpak jsi nebyl několikrát na prahu smrti... cožpak jsi pokaždé nenašel někoho, kdo ti podal pomocnou ruku, obvykle někdo cizí, zrovna v okamžiku, když už jsi měl pocit, že je s tebou konec? Nedopustil ses již několika zločinů, ze kterých tě nikdo nepodezřívá. Nejsi zrovna teď zapleten do vášnivé aféry, která by tě, pokud by ses nenarodil pod šťastnou hvězdou, mohla zničit? Já vím, že jsi zamilovaný."

Vím, že jsi schopen všeho, jen abys ukojil svou vášeň... díváš se na mě tázavě,... ptáš se, jak to mohu vědět. Nemám žádné zvláštní nadání kromě toho, že dokážu přečíst člověka na první pohled.

Ještě před chvílí ses nemohl dočkat, až k tobě přijdu. Věděl jsi, že se ti vrhnu do náruče, sotva odejde. Udělala jsem to, ale ty jsi jakoby ochrnul - dostal jsi ze mě trochu strach, co? Proč? Co ti mohu udělat? Nemáš žádné peníze, žádnou moc, žádný vliv. Co myslíš, že po tobě, mohu chtít?" Odmlčela se a pak dodala: "Mám ti říct pravdu?"

Bezmocně jsem přikývl.

"Bál ses, že kdybys tě o cokoliv požádal, nedokázal bys mi odmítnout. Byl jsi zmatený, protože zatímco jsi byl zamilován do jedné ženy, cítil ses jako potenciální oběť druhé. Ty ale nepotřebuješ ženu - ty potřebuješ nástroj, jak se osvobodit. Toužíš po mnohem dobrodružnějším životě, chceš zpřetrhat okovy. Ať už je ta žena, kterou miluješ, kdokoliv, je mi ji líto. Tobě se zdá silnější, ale to jen proto, že sám o sobě dosud pochybuješ. Ty jsi silnější. Vždycky budeš silnější, protože jsi schopen myslet pouze sám na sebe, na svůj vlastní osud. Kdybys byl ještě o chlup silnější, bála bych se tě. Může se z tebe stát nebezpečný fanatik. Ale to není tvůj osud. Jsi příliš při smyslech, příliš zdravý. Miluješ život dokonce ještě víc než sebe. Jsi zmaten, protože ať se vydáš komukoliv, nikdy ti to nestačí - nemám pravdu? Nikdo si tě nedokáže udržet na dlouho. Neustále si hledáš nový objekt pro svou lásku. Hledáš něco, co nikdy nenajdeš. Musel by ses nejprve podívat sám do sebe, pokud by ses někdy chtěl zbavit trápení. Snadno získáváš přátele, tím jsem si jistá. A přesto nemáš žádného, kterého bys mohl nazvat svým skutečným přítelem. Jsi sám. Vždycky budeš sám. Chceš toho příliš mnoho. Víc, než je ti život schopen nabídnout..."

"Počkej, prosím tě, na chvíli," přerušil jsem ji, "proč ses rozhodla tohle všechno mi vykládat?"

Na chvíli se odmlčela, jakoby váhala, zda mi má odpovědět přímo.

"Mám za to, že pouze odpovídám na otázky své vlastní mysli," řekla, "dnes v noci musím učinit závažné rozhodnutí. Ráno se vydám na dalekou cestu. Když jsem tě spatřila, řekla jsem si, že bys mi mohl pomoci. Ale mýlila jsem se. Nemám nic, o co bych tě mohla požádat... můžeš mě obejmout, jestli chceš, ...jestli se mě nebojíš."

Přistoupil jsem k ní, pevně ji objal a políbil. Odtáhl jsem rty a podíval se jí do očí, ruce stále kolem jejího pasu.

"Co vidíš?" otázala se, a jemně se vymanila z objetí.

Odstoupil jsem a chvíli jsem se na ni upřeně díval. "Co vidím? Nic. Absolutně nic. Dívat se do tvých očí je jako dívat se do tmavého zrcadla."

"Jsi rozrušený. Co se děje?"

"To, co jsi o mně řekla - to mě děsí... takže já ti nemohu nijak pomoci, je to tak?"

"Už jsi mi pomohl, svým způsobem," odpověděla, "stále pomáháš, nepřímo. Bezděčně vyzařuješ energii, a to něco znamená. Lidé k tobě tíhnou, ale ty nevíš proč. Dokonce je za to nenávidíš, přestože se chováš, jako bys byl dobrotivý a soucitný. Když jsem sem dnes večer přišla, byla jsem vnitřně poněkud otřesena. Ztratila jsem svou obvyklou sebejistotu. Podívala jsem se na tebe a viděla... co myslíš?"

"Muže zmítaného vlastním egem, předpokládám."

"Viděla jsem zvíře! Cítila jsem, že mě pohltíš, když se nechám. A na chvíli jsem cítila, že se chci nechat. Chtěl ses mě zmocnit, strhnout mě na koberec. Kdybys mě měl tímto způsobem, to by tě neuspokojilo, že? Viděl jsi ve mně něco, co jsi ještě neviděl u žádné ženy. Viděl jsi svou vlastní masku." Opět se na chvíli odmlčela. "Neodvážíš se odhalit své skutečné já. Ani já ne. To máme společného. Já vedu nebezpečný život. Nikoliv proto, že bych byla tak silná, ale proto, že vím, jak využít síly druhých. Bojím se ty věci nedělat, protože vím, že kdybych přestala, že bych se zhroutila. V mých očích nic nečeš, protože tam také není nic ke čtení. Nemám ti co dát, jak už jsem ti řekla. Ty hledáš pouze kořist, oběti, ze kterých tyješ. Ano, být spisovatelem je pro tebe možná to nejlepší. Kdybys měl podle svých myšlenek jednat, patrně by se s tebe stal zločinec. Vždy máš možnost volby mezi dvěma způsoby. Není to smysl pro morálku, který tě drží stranou špatné cesty. Je to tvůj instinkt vybrat si, to, co ti bude sloužit lépe a déle. Nevíš, co tě nutí opustit své skvělé nápady - myslíš si, že je to strach, slabost, pochybnosti, ale není tomu tak. Máš instinkt zvířete. Všechno podřizuješ touze žít. Neváhal bys vzít si mě proti mé vůli i kdybys věděl, že je to past."

Nebojíš se pastí na muže. Bojíš se jiné pasti - pasti, která by svedla tvé kroky špatným směrem. A máš pravdu!" Opět se odmlčela.

"Ano, prokázal jsi mi velkou službu. Kdybych tě dnes večer nepotkala, podlehl bych svým pochybnostem."

"Pak se chystáš udělat něco nebezpečného," řekl jsem.

Pokrčila rameny. "Kdo ví, co je a co není nebezpečné? Pochybovat je nebezpečné. Budeš prožívat mnohem nebezpečnější okamžiky než já. Způsobíš mnoho škod ostatním při tom, jak budeš snažit ochránit sám sebe před svými strachy a pochybnostmi. Ani teď jsi nejsi jistý, zda se vrátíš k ženě, kterou miluješ. Nakazila jsem tvou mysl. Nechal bys ji hned, kdyby sis byl jistý, že si můžeš dělat co chceš i bez její pomoci. Ale budeš ji potřebovat a budeš tomu říkat láska. A vždycky z toho nakonec vypadneš po té, co z ženy vysaješ všechn život."

"V tom se ale mýlíš," přerušil jsem ji, "jsem to já, kdo je na konci vyždímanej, ne ženy."

"To si nalháváš. Protože ti žena nemůže dát po čem toužíš, hraješ si na mučedníka. Žena chce lásku a ty nejsi schopen lásky. Kdyby jsi byl jen o něco slabší charakter, byl by si zrůda. Ale ty vždy dokážeš obrátit své zklamání v něco užitečného. Ano, jen pokračuj v psaní. Umění dokáže proměnit ohavnost v krásno. Lepší přišerná kniha než přišerný život. Umění je bolestné, lopotné, zněžňující."

Jestliže při tom neumíš, umění tě může proměnit ve společenskou, soucitnou lidskou bytost. Jsi dostatečně velký na to, aby ses nespokojil s pouhou slávou. Vidím to na tobě. Možná, že budeš-li dostatečně dlouho žít, objevíš, že existuje ještě něco nad tím, čemu ty teď říkáš život. Možná že budeš dokonce žít pro druhé. To záleží na tom, jak využiješ své inteligence." (Vzrušeně jsem se dívali jeden na druhého) "Protože ty jsi skutečně tak inteligentní, jak si to o sobě myslíš. To je tvá další slabost - tvoje intelektuální pýcha. Jestliže se spoleheš pouze na ni, podleheš sám sobě. Máš všechny ženské vlastnosti, ale stydíš se si je přiznat. Myslíš si, že jsi sexuálně silný proto, že jsi potentní muž, ale jsi spíš žena než muž. Tvoje sexuální potence je jediným znamením větší síly, kterou jinak nejsi schopen využít. Nesnaž se dokázat svou mužnost využíváním svých schopností svádět. Ženy se tím nedají ošálit. Ženy jsou i tehdy, když jsou mentálně podrobeny, pány situace. Žena může být sexuálně zotročena, a přesto bude vládnout muži. Budeš to mít v mnohém těžší než ostatní muži, protože tě nezajímá někoho ovládat. Vždy budeš toužit jediné po tom, ovládnout sebe sama."

Žena, kterou miluješ, bude pouze nástroj, na kterém se budeš cvičit..."

Zmlkla. Došlo mi, že chce, abych odešel.

"A mimochodem," dodala, když jsem se loučil, "ten gentleman chtěl, abych ti předala tohle." A podala mi zalepenou obálku.

"Patrně tam vysvětluje, proč nám nemohl lépe zdůvodnit svůj tajemný odchod." Vzal jsem si obálku a potrásl jsem Sylvii rukou.

Kdyby najednou zvolala: "Běž! Utíkej o život!" Poslechl bych bez rozmyšlení. Byl jsem zcela popletený. Netušil jsem proč jsem přišel ani proč už odcházím. Dostal jsem se sem na vlně zvláštní euforie, jejíž původ mi nyní připadal vzdálený a nezajímavý. Za dobu od poledne do půlnoci jsem uzavřel kruh.

Na ulici jsem otevřel obálku. Obsahovala dvacetidolarovou bankovku a list papíru, na kterém bylo napsáno: "Mnoho štěstí!"

Nebyl jsem vůbec překvapen. Něco takové jsem čekal od chvíle, kdy jsem ho poprvé spatřil...

Několik dní po této epizodě jsem napsal povídku nazvanou "Volná fantazie" a nahlas ji přečetl Ulricovi. Byla napsána slepě, bez jakékoliv myšlenky na začátek nebo konec. Měl jsem pouze jedinou utkvělou představu, a to rozhoupané Japonské lucerny. Zlatým hřebem příběhu byl kopanec do zadnice, který jsem dal hlavní hrdince v aktu podrobení. Toto gesto, namířené vůči Maře, překvapilo víc mě než mohlo překvapit čtenáře. Ulric označil spis za vcelku pozoruhodný, ale přiznal se, že nechápe, kde to má hlavu a kde patu. Chtěl, abych to ukázal Ireně, na kterou čekal.

Říkal, že Irena má v sobě strunu zvrácenosti. Tu noc se s ním vrátila do ateliéru, když už ostatní odešli, a téměř ho vyždímala k smrti. Tři čísla by měly normální ženskou uspokojit, ale tahle to chtěla dělat celou noc. "Ta rajda byla v jednom kuse hotová," vyprávěl, "už se vůbec nedívám, že její manžel skončil jako paralytik - patrně mu urvala ptáka."

Vyprávěl jsem mu, co se po té, co jsem tak náhle opustil společnost, přihodilo mě. Pokyvoval hlavou ze strany na stranu a říkal: "K sakru, něco takového se mně nemůže nikdy přihodit."

Kdyby mi to vyprávěl někdo jiný kromě tebe, nevěřil bych mu. Ale tvůj celý život jakoby se skládal z podobných náhod. Teď mi řekni, proč tomu tak je? Nesměj se mi, já vím že je hloupé ptát se na takové věci. Já vím, že jsem také jenom domácí pták. To ty si určen k volnému letu - to je myslím to tajemství. A také si všímáš lidí mnohem víc než já. Já se rychle začnu nudit - to je moje chyba, to připouštím. Tak často mi vyprávíš o skvělých chvílích, které jsi prožil, - po té, co jsme se rozešli. Ale jsem si jist, že mě by se nic podobného nestalo, ani kdybych se od tebe nehnul na krok... Další věc, kterou na tobě obdivuji, je to, jak dokážeš objevovat zajímavé postavy, kterých si mi ostatní zpravidla nevšímáme. Víš, jak je otevřít, jak je přimět, aby se odhalili. Já bych na to neměl trpělivost... Ale řekni mi upřímně - to tě ani trochu nemrzí, že sis to nerozdal s tou - jak se jmenovala?"

"Myslíš Sylvii?"

"Ano. Říkáš, že byla to byla šťabajzna. Nemyslíš, že si se mohl zdržet ještě nějakých pět minut a vzít si, co se ti nabízelo?"

"No, já myslím, že jo..."

"Ty jsi ale legrační tvor. Mám za to, že tím mi chceš naznačit, že tím, že jsi to neudělal jsi získal mnohem víc, je to tak?"

"Já nevím. Možná získal možná ne. Abych ti pravdu řekl, když jsem odcházel, úplně jsem zapomněl na to, že bych ji mohl taky opíchat. Nemůžeš přefíznout každou ženskou, na kterou narazíš."

Když se na to ptáš, můžu ti říct, jsem se cítil vyjebaný dost a jaksepatří. Co víc jsem od ní mohl získat, kdybych šel tvrdě na věc? Možná bych od ní chytil tripla. Možná bych ji nebyl schopen uspokojit. Poslyš, mě je docela jedno, když tu a tam prošvihnu nějakou tu možnost pichu. Ty mi připadáš, jako bys si o mrdání vedl účetnictví. Proto se mě taky držíš, ty prevíte. Při tom abych z tebe vydoloval jediný dolar, tak do tebe musím vrtat jako zubař. Pak zajdu za roh, a chlápek, kterého znát sotva pět minut mi vrazí bez ptaní dvacku. Jak dokážeš vysvětlit tohle?"

"To se nedá vysvětlit," prohlásil Ulric z ironickým úsměvem, "právě proto se mě nikdy nic podobného nestane... Ale chtěl bych říci toto," pokračoval, vstal ze židle a vylíval ze sebe svůj vlastní vztek, "kdykoliv budeš opravdu na dně, tak se na mě můžeš na sto procent spolehnout. O tvůj nedostatek příliš nedbám pouze proto, že vím, že jsi na tom dost dobře, aby si vždy dokázal nějak poradit, kdybych se na tebe vykašlal."

"Musím říct, že máš skutečně velkou důvěru v mé schopnosti."

"Nevykládej si to jako bezcitnost. Kdybych já byl ve tvé kůži, deprimovalo by mě to natolik, že bych nebyl schopen požádat přítele o pomoc. Styděl bych se. Ale ty si klidně přijdeš, směješ se na celé kolo, a říkáš: "Potřebuji to, potřebuji ono." Nechováš se, jako bys zoufale potřeboval pomoc."

"Co to má k čertu znamenat?" rozčilil jsem se, "To chceš, abych se před tebou plazil po kolenou a škemral, nebo co?"

"Ne, to ne, samozřejmě. Zase už mluvím jako totální blb. Ale ty se chováš tak, že ti lidé závidí, i když o sobě prohlašuješ, že jsi zoufalý. Nutíš lidi, aby tě občas odmítly, protože bereš jako samozřejmost, že ti musí pomoci, nechápeš?"

"Ne, Ulricu, nechápu. Ale to je v pořádku. Dnes v noci tě zvu na večeři."

"A zítra přijdeš, abych tě založil."

"No, a je na tom něco špatného?"

"Ne, je to pouze trhlé," zasmál se, "co tě znám, a znám tě už nějaký čas, neustále ze mě taháš nikláky, čtvrtáky, dolary... jednou jsi se ze mě dokonce snažil vymámit pade, pamatuješ? A já ti stále říkám ne, je to tak? Ale tobě je to zjevně jedno. A my jsme pořád dobří přátelé. Ale někdy si říkám, co si o mě skutečně myslíš. Určitě to nebude nic lichotivého."

"No, mohu dát odpověď hned teď," řekl jsem bujaře, "ty jsi..."

"Ne, neříkej mi to teď. Nech si to. Ještě nechci slyšet pravdu."

Šli jsme na večeři do Čínské čtvrti a po cestě zpět mi Ulric strčil do kapsy dolarovou bankovku, jen aby ukázal, že má srdce na pravém místě. Pak jsme si sedli v parku na lavičku a povídali si o budoucnosti. Nakonec mi řekl to, co mi už řeklo mnoho přátel - že nekládá příliš velké naděje sám do sebe, ale že je přesvědčen, že mně se nakonec podaří prorazit a vykonat něco úžasného. Upřímně dodal, že by nikdy neočekával, že se začnu realizovat jako spisovatel. "Nepíšeš tak, jak mluvíš," řekl, "vypadá to jako bys měl strach, že se příliš odhalíš. Kdyby ses někdy otevřel a řekl pravdu, bylo by to jako Niagarské vodopády."

Řeknu ti to upřímně - neznám žádného spisovatele v celé Americe, který by měl větší talent než ty. Vždycky jsem ti věřil. A budu ti věřit, i když se ukáže, že jsi naprostá nula. Ty nejsi ztroskotanec ve svém životě, to vím, přestože vedeš ten nejsilnější život, jaký znám. Neměl bych čas namalovat ani jedinou skicu, kdybych měl dělat všechno to, co ty stihneš za jediný den."

Když jsme se rozešli, měl jsem pocit, jako už tolikrát, že jsem možná podcenil jeho přátelství. Nevěděl jsem, co vlastně od svých přátel očekávám. Po pravdě jsem byl natolik nespokojen sám se sebou, se svými marnými pokusy, že nic a nikdo mi nebyl roven.

Kdybych byl domýšlivý, zcela jistě bych si vybral toho nejméně vstřícného jedince, jen abych si dopřál do potěšení vyškrtnout ho ze svého seznamu. Byl jsem si zcela jistý, že obětuji-li jednoho starého přítele, druhý den budu mít tři nové. Bylo rovněž dojemné, po čase se zastavit za některým z těch zavržených přátel a zjistit, že ke mně nechovají žádnou zášť, ale naopak jsou celí žhaví obnovit staré přátelství, zpravidla tím, že mě vzali někde na oběd a půjčili mi pár dolarů. Vždycky jsem si říkal, jaké by to bylo, kdybych jednoho dne své přátele překvapil tím, že bych zaplatil všechny své dluhy. V noci jsem se zpravidla uspával tím, že jsem to počítal. Už dnes to byla úctyhodná suma, kterou by bylo možno splatit jedině přílivem nějakého nenadálého bohatství.

Snad jednoho dne zemře nějaký můj dosud neznámý příbuzný a odkáže mi nějakých pět, deset tisíc dolarů, které bych okamžitě donesl na nejbližší telegrafní stanici a rozeslal je na všechny strany.

Musel bych to učinit jediň telegraficky, protože ponechám-li si větší množství peněz v kapse jen pár hodin, tyto se vypaří nějakým hloupým, neočekávaným způsobem.

Tuto noc jsem usíňal za snění o dědictví. První věc, kterou jsem se ráno dozvěděl, byla, že byly konečně rozepsány prémie - prachy budeme mít v kapse ještě dnes. Všichni byli vrušeni očekáváním.

Palčivá otázka zněla - kolik? Okolo čtyř hodin odpoledne je přivezli. Dostal jsem okolo tří set padesáti dolarů.

Nejprve jsem se postaral o McGoverna, starého dobráka, který hlídal dveře (padesát dolarů). Přehlédl jsem seznam. Bylo tam osm nebo deset jmen, se kterými jsem se musel vyrovnat okamžitě - bratři kosmokokického světa, kteří ke mně byli laskaví. Zbytek musel holt počkat na příští šťastný den - včetně manželky, které jsem se rozhodl prémie zapřít.

Deset minut po té, co jsem obdržel peníze, jsem uspořádal malou sešlost ve Vraním hnízdě, kde jsem hodlal provést výplatu. Ještě jednou jsem přehlédl seznam, abych se ujistil, že jsem nikoho důležitého neopomenul. Byla to zvláštní banda, tihlo moji dobrodinci. Byl tam telegrafista Zabrowskie, rváč Costigan, Hymie Laubscher, který obsluhoval ústřednu, O'Mara, starý brach, který mi dělal asistenta, Steve Romero z centrály, malý Curley, můj poskok, Maxie Schnadig, spolehlivý pomocník, lékař Kronski, samozřejmě Ulric,... ó, ano, MacGregor, kterému jsem vracel prostě proto, že to byla dobrá investice.

Vypadalo to, že budu muset obětovat nějakých tři sta dolarů - dvě stě padesát za dluhy a pade za hostinu. Tím pádem budu opět na suchu, což bylo normální. Jestli mi nějaká ta pětka zůstane, půjdu se patrně podívat za Marou do tančírny.

Jak už jsem řekl, byla to nesourodá společnost, kterou jsem si sezval. Jediný způsob, jak dát dohromady, bylo dostat je do nálady. Nejprve jsem je pochopitelně vyplatil. Bylo to lepší než předkrm. Následovali koktejli, a pak jsem to rozjel. Jídlo, které jsem objednal, bylo pepné, a bylo ho třeba notně zapíjet.

Kronski, který nebyl zvyklý na tvrdé, chytil draka takřka okamžitě. Musel se vypoťacet ven a strčit si prst do krku dřív, než jsme se pustili do pečené kachny. Když se vrátil, byl blbý jako přízrak. Jeho obličej připomínal nafouklé břicho zdechlé žáby, která plave ve sračkách smrdutého kanálu. Ulric se nelíbil - ještě nikdy se s podobným týpkem nesetkal. Kronski na druhé straně pocíť silnou antipatii vůči Ulrikovi. Vzal si mě stranou a ptal se, proč jsem pozval takového zdvořilého prda.

MacGregorovi zase nepadl do oka Curley - nechápal, jak se mohou stýkat s takovým otrapou. Nejvíce ze všech si patrně rozuměli Costigan a O'Mara - seděli a dlouze diskutovali o relativních přednostech Joe Ganse a Jacka Johnsona. Hymie Laubscher se snažil dostat ze Zabrowskího nějaký horký tip, který mu sdělil, že vzhledem ke svému postavení žádné tipy nedává.

Do toho všeho se namanul můj švédský přítel jménem Lundberg, který šel náhodou okolo. Také jemu jsem dlužil peníze, ale on mě nikdy neuháněl. Pozval jsem ho k našemu stolu... Před tím jsem si vzal stranou Zabrowskího a půjčil si zpět deset dolarů, abych je mohl dát Lundbergovi. Od Lundberga jsem se dozvěděl, že ve městě je zrovna můj starý přítel Larry Hunt, a touží mě vidět. "Přiveď ho," ihned jsem žádal Lundberga, "čím víc nás bude, tím bude veseleji."

Jak jsme se tak veselili a zpívali "Meet Me Tonight in Dreamland" a "Some of These Days", všiml jsem si dvou mladých Italů, kteří vypadali, jakoby měli chuť se k nám přidat. Tak jsem za nima zašel a zeptal se jich, jestli si chtějí přislednout.

Jeden z nich byl hudebník a druhý profesionální boxer. Představil jsem je společnosti a uděla pro ně místo mezi Costiganem a O'Marou. Lundberg šel zatelefonovat Larrymu Huntovi.

Nechápu, jak mohl Ulric přijít v takovém okamžiku na podobné téma, ale z nějakého důvodu mě vyprovokoval k zasvěcenému hovoru o Uccellovi. Italský hudebník našpicoval uši. MacGregor se znechuceně odvrátil a začal si s Krinským povídat o impotenci, což byl problém, který Kronski z velkou oblibou rozebíral zvláště tehdy, když cíťl, že to může být jeho posluchači nepřijemné.

Všiml jsem si, že na Itala udělala dojem Ulrikova výmluvnost. Dal by za to ruku, kdyby tak dokázal mluvit anglicky. Rovněž ho ohromilo, že jsme s takovým zápalem mluvili o jeho krajanovi.

Sedl jsem si k němu, protože jsem si všiml, že ho jazyk uchvacuje, a začal mu nadšeně líčit různé zvláštnosti angličtiny.

Curley a O'Mara se otočili aby mohli poslouchat. Pak si k nám přitáhl židli také Zabrowskie a po něm přišel Lundberg, který mi rychle oznámil, že se mu Hunt nepodařilo sehnat. Ital by v takovém stadiu nadšení, že nám všem objednal po koňaku.

Postavili jsme se, a přitukli si. Arturo - tak se ten kluk jmenoval - trval na tom, musí pronést připitek - Italsky. Pak se posadil a spustil s velkým zápalem, že už žije v USA deset let, a ještě neslyšel nikoho tak mluvit anglicky jako nás. Řekl, nikdy nebude schopen to takhle zvládnout. Zajímalo ho, jestli tak mluvíme normálně. Pokračoval dál a chrľil ze sebe jeden kompliment za druhým, až nás tou svou láskou k angličtině nakazil natolik, že jsme chtěli všichni pronést nějaký proslov. Nakonec už jsem byl tím vším natolik zpťý, že jsem se postavil, vyžáhnul pořádnou štamprli na ex a spustil tirádu, která trvala patnáct minut. Ital vrtěl hlavou ze strany na stranu, jakoby chtěl naznačit, že už nesnese ani slovo, jinak se mu hlava rozletí.

Opřel jsem se do něj očima a zaplavil ho slovy. Musela to být ohromná řeč, protože tu a tam se z okolních stolů ozval potlesk.

Zaslechl jsem Kronskeho, jak komusi šeptá, že jsem dospěl do vrcholného stadia eufórie. To slovo mě vytočilo nanovo. Eufórie!

Na moment jsem zmlkl, počkal, až mi kdosi dolil sklenku, a pak jsem vybuchl jako šílenec a začal házet slovy do všech stran.

Nikdy ve svém životě jsem se nepokoušel o proslov. Kdyby mě někdo přerušil a řekl mi, že hezky mluvím, byl bych ohromen. Byl jsem bez sebe. Jediné, co jsem měl celou tu dobu na mysli byl hlad toho Itala po báječné angličtině,

kteřou se mu nikdy nepodaří zvládnout. Neměl jsem ani páru o čem to vlastně žvaním.

Nepotřeboval jsem používat mozek - jednoduše jsem strčil svůj dlouhý, hadí jazyk do rohu hojnosti a s rozmyslem jsem vyplivoval slova, která se na něj nalepila.

Moje řeč byla zakončena ovacemi. Někteří hosté od ostatních stolů mi přišli blahopřát. Ital Arturo byl v slzách. Připadal jsem si, jako bych nevědomky svrhl bombu. Byl jsem zaražen a trochu postrašen svým nenadálým řečnickým výstupem. Toužil jsem vypadnout, udělat se sám pro sebe a vcítit se do toho, co se právě událo. Za chvíli jsem si vzal vrchního stranou a řekl mu, že musím odejít. Když jsem vyrovnal účet, zjistil jsem, že mi zbyli ještě asi tři dolary. Rozhodl jsem se po anglicku vypořádat.

Mohli si tu zůstat sedět až do soudního dne - já už jsem toho měl akorát dost.

Kráčel jsem městem. Brzy jsem došel na Broadway. Na rohu Třicáté čtvrté ulice jsem přidal do kroku. Bylo rozhodnuto - půjdu do tančírny. Na Čtyřicáté druhé ulici jsem si musel razit cestu davem. Dav mě vzrušoval - vždycky v něm hrozilo nebezpečí, že člověk někoho potká a bude odchýlen od původního cíle. Brzy jsem stál u vchodu a vdychu si kladl otázku, zda je to skutečně ten nejlepší nápad. V Palace naproti dávali Thomase Burkeho z Opery v Covent Garden. Jméno "Covent Garden" mě udeřilo do očí, když jsem začal vystupovat po schodech - Londýn - bylo by skvělé vzít ji do Lodnýna. Musím se jí zeptat, jestli chce slyšet Thomase Burkeho...

Když jsem vstoupil, zrovna tancovala s mladistvým vyhlížejícím starcem. Chvíli jsem ji sledoval, než si mě všimla. Popadla svého partnera za ruku a táhla ho ke mě se zářivým úsměvem. "Chci tě seznámit se svým dobrým přítelem," řekla, a představila mi bělovlasého pana Carrutherse. Srdečně jsme se pozdravili a několik minut si povídali. Pak přišla Floria a vzala Carrutherse pryč.

"Vypadá jako prima chlap," poznamenal jsem, "jeden z tvých obdivovatelů, nemýlí-li se?"

"Byl ke mně velice hodný - pečoval o mě, když jsem byla nemocná.

Nesmíš se chovat tak, aby žárlil. Líbí se mu předstírat, že mě miluje."

"Předstírat?"

"Pojďme si zatančit," zahrála to do outu, "budu ti o něm vyprávět někdy jindy."

Při tanci vzala růži, kterou měla na šatech a zastrčila mi ji do klopky. "Patrně ses dneska dobře bavil," prohodila, když učitela, jak ze mě táhne alkohol. "Oslava narozenin," vysvětlil jsem jí, a odvedl ji na balkón, abych si s ní mohl chvíli popovídat v soukromí.

"Myslíš, že by ses mohla na zítřek uvolnit? Chtěl bych tě vzít do divadla."

Stiskla mi ruku na znamení souhlasu. Dnes ti to sluší víc než obvykle, řekl jsem jí, a přitiskl ji k sobě.

"Dávej pozor, co děláš," zašeptala a dívala se mi nenápadně přes rameno. "Nemůžeme tady zůstat dlouho. Nemůžu ti to teď vysvětlovat, ale Carruthers je hrozně žárlivý a já si nemohu dovolit ho naštvat. Hele, už jde, musím jít..."

Záměrně jsem si dal pozor, abych tam moc neokouněl, přestože jsem měl sto chutí podívat se na toho Carrutherse zblízka. Zůstal jsem raději třet na balkóně a nechal se pohltit oceánem tváří pod sebou. I takhle malá výška stačila k tomu, aby dav nabyl své odlidštěné podoby, která je způsobena tíhou a množstvím. Kdyby nebylo té věci, které se říká jazyk, tento proud masa by se nijak nelišil od ostatních forem zvířecího života. I tak ten božský dar mluvy slouží jen pramálo k nějakému odlišení. O čem je ta jejich řeč? Lze to vůbec nazvat jazykem? I ptáci a psi mají svůj jazyk, který je možná stejně dobrý jako jazyk mas. Jazyk nabývá smyslu až tehdy, kdy je ohrožena komunikace. Vše, co tito lidé sdělují jeden druhému, vše, co čtou, vše, co reguluje jejich životy je nesmyslné. Mezi touto hodinou a tisícem ostatních hodin v minulosti není žádný podstatný rozdíl. V přílivu a odlivu planetárního života směřuje tento proud tam, kam všechny proudy v minulosti i budoucnosti. Před minutou použila slova "žárlivost". Divné slovo, obzvláště tehdy, když se díváte na masy, když vidíte to nahodilé páření, když si uvědomíte, že ti, kteří se nyní vedou ruku v ruce budou v příštím okamžiku od sebe odděleni. Je mi ukradený, kolik mužů ji miluje, dokud mezi ně budu patřit i já. Bylo mi líto Carrutherse, protože byl obětí své žárlivosti. Já jsem nikdy ve svém životě nebyl žárlivý. Možná jsem se o to nikdy příliš nestaral. Jediné ženy, po které jsem zoufale toužil, jsem byl zároveň schopen kdykoliv se vzdát. Mít ženu, mít cokoliv, je vlastně nic. Je to život s člověkem, na kterém záleží, nebo život s vlastnictvím. Můžete být věčně zamilováni do lidí nebo věcí? Klidně by mohla přiznat, že ji Carruthers bláznivě miluje. Čím se tím změnila moje láska k ní?

Jestliže je žena schopna vzbudit lásku v jednom muži, pak bude přirozeně schopna vyvolat ji i v ostatních. Milovat a být milován není zločin. Skutečným zločinem je snažit se někoho přesvědčit, že on nebo ona jsou ti jediní, koho jste schopni milovat.

Šel jsem dovnitř. Tancovala s někým jiným. Carruther stál o samotě v rohu. Puzeň touhou trochu ho potěšit, šel jsem k němu a dal se s ním do řeči. Jestliže byl skutečně v zajetí žárlivosti, nedával to rozhodně najevo. Choval se ke mně spíš kavalírsky. V duchu jsem si kladl otázku, zda skutečně žárlí, nebo se mi to zkoušela namluvit, aby skryla něco jiného.

Například ta její nemoc - jestliže to bylo něco vážného, pak bylo divné, že se o tom dosud nezmínila. Způsob, jakým to řekla, mi napovídal, že se jedná o poměrně nedávnou událost. Staral se o ni. Kde? Určitě ne u ní doma. Vzpomněl jsem si na další maličkost - naléhala, abych ji už nikdy nepsal domů. Proč? Možná neměla žádný domov. Ta žena, která všela prádlo na dvorku - to prý nebyla její matka. Kdo to tedy byl? Mohla to být sousedka, snažila se mi namluvit. Dělalá tajnosti ohledně své matky. Moje dopisy četla její teta, nikoliv matka. A ten mladík, co přišel otevřít - byl to její bratr? Řekla, že ano, ale zcela určitě se jí nepodobal. A kde byl její otec, když už nechoval závodní koně ani nepouštěl draky ze střechy? Patrně neměla svou matku příliš ráda. Jednou dokonce naznačila něco v tom smyslu, že si není jistá, zda to vůbec je její matka.

"Mara je zvláštní děvče, co?" řekl jsem Carruthersovi, po krátké nudné konverzaci.

Krátce se zasmál, a jakoby se to snažil zlehčit, odvětil: "Ona je prostě ještě dítě. A nemůžete samozřejmě věřit ničemu, co povídá."

"Ano, také z ní mám ten dojem," přitakal jsem.

"Nemá v hlavě nic jiného, než jak se dobře bavit," pokračoval Carruthers.

V tom přišla Mara. Carruthers si s ní chtěl zatančit. "Ale já jsem tento tanec slíbila jemu," řekla, a vzala mě za ruku.

"Ne, to je v pořádku, jen běž! Já stejně musím už jít. Doufám, že tě zase brzy uvidím." Vytratil jsem se dřív, než měla možnost protestovat.

Následujícího večera jsem byl před divadlem v značném předstihu.

Koupil jsem první řadu v přízemí. Na programu bylo několik dalších mých oblíbenců, mezi jinými Trixie Friganza, Joe Jackson a Roy Barnes. Patrně to byl večer hvězd.

Bylo už půl hodiny po smluveném čase schůzky, a ona stále nikde.

Hrozně jsem stál o to, vidět představení, že jsem si řekl, že už na ni nebudu déle čekat a půjdu dovnitř sám. Zrovna jsem si říkal, co udělám s volným lístkem, když kolem mě prošel poměrně pohledný černoch a směřoval k pokladně. Zeptal jsem se ho, zda-li by nechtěl můj lístek. Vypadal překvapeně, když jsem odmítl peníze. "Myslel jsem, že jste spekulant," přiznal.

Po předehře se v září reflektorů objevil Thomas Burke. Udělal na mě ohromný dojem. Nikdy nebudu schopen říci, proč vlastně. S tímto jménem je spojeno spousta drobných náhod, stejně jako s písní, kterou ten večer zpíval - "Roses of Picardy". Nechte mě přeskočit o sedm let od okanzíku, kdy jsem váhavě přešlapoval na schodech do tančírny...

Covent Garden. Je to Cavent Garden, kam jsem se vydal hned po té, co jsem přistál v Londýně. Dívce, kterou jsem vyzval k tanci jsem dal růži, kterou jsem před tím koupil na trhu. Měl jsem v úmyslu jet rovnou do Španělska, ale okolnosti mě zavály do Londýna.

Židovský pojišťovák z Bagdadu mě zavedl do opery v Cavent Garden, která se zatím změnila v tančírnu. Den před odjezdem z Londýna jsem navštívil astrologa, který bydlel poblíž Crystal Palace.

Abychom se dostali k jeho domu, museli jsme přejít přes cizí pozemek. Při tom mi sdělil, že parcela patří Thomasovi Burkemu, autorovi "Limehouse Nights". Když jsem po druhé marně pokoušel dostat do Londýna, vrátil jsem se do Paříže přes Picardii. Když jsem projížděl tou veselou krajinou, vstával jsem a brečel radostí. Najednou, když jsem si uvědomil všechno to zklamání, frustraci, naděje se proměnila v zoufalství. Poprvé jsem si uvědomil význam "putování". Ona udělala první cestu možnou a druhou nevyhnutelnou. Už jsme se neměli nikdy vidět. Byl jsem volný ve zcela novém smyslu - byl jsem volný, abych se stal věčným poutníkem. Lze-li konstatovat, že nějaká věc měla podíl na vášni, který se mě zmocnila a držela celých dlouhých sedm let, pak je to Burkeho přednes tohoto sentimentálního popěvku.

Předěšlou noc jsem litoval Carrutherse. Najednou, při poslechu té písně se mě zmocňuje strach a žárlivost. Píseň byla o té jediné růži, která neumírá, o růži, kterou člověk nosí v srdci. Jak jsem tak naslouchal slovům písně, jala mě předtucha, že ji ztratím.

Ztratím ji proto, že ji příliš miluji. To strach se sám zformoval do této podoby. Carruthers, vzdor své nonšalanci, mi vstříknul jed do žil. Carruthers ji přinesl růže. Ona mi dala růži, kterou ji on přišpendlil na šaty. Divadlo se otfásá potleskem. Diváci házou růže na pódium. Burke přidává - jsou to opět "Růže z Pikardie." A stejná věta jako před tím mě zasahuje a ničí -

"ale zde je jedna růže, která nevadne v Pikardii - je to růže v mém srdci..." Už to nemůžu vydržet. Padám ven. Běžím přes ulici a řítím se po schodech do tančírny.

Je na parketu a tancuje ze snědým maníkem, který ji k sobě tiskne. Jakmile tanec skončí, běžím k ní. "Kde jsi byla?" ptám se, "Co se stalo? Proč jsi nepřišla?"

Zdá se překvapená, že se dokáže tak vztekat kvůli takové maličkosti. Co ji zdrželo? Ale, nic podstatného. Byla dlouho venku - trošku divočejší večírek... ne z Carruthersem... ten odešel chvíli po mně. Byla s Florrie, který večírek pořádala.

Florrie a Hanah - pamatuji se na ně? (Jestli se na ně pamatuju? Nymfomanka Florrie a násoska Hanah. Jak bych na ně mohl zapomenout!?) Ano, bylo tam spousta chlastu a někdo ji požádal, ať udělá rozštěp. Zkoušela to, a natáhla si sval. To je vše. Mělo mi dojít, že se jí něco stalo. Ona není ten typ, který si sjednává schůzky a nechodí na ně.

"Kdy jsi dorazila sem?" zeptal jsem se. Zaráželo mě, jak je netečná, nezvykle chladná a rezervovaná.

Přišla před několika minutami. Záleží na tom? Její přítel Jerry, bývalý boxer, který teď studuje právo, ji vzal na večeři. Byl tu noc na večírku a byl tak milý, že ji přišel navštívit. Sejde se mnou v sobotu odpoledne ve Village - v Pagoda Tea Room. Dr. Tao, který tomu podniku šéfuje, byl její dobrý přítel. Chce, abych ho poznal. On je prý rozkošný.

Řekl jsem, že na ni počkám a doprovodím ji domů. Tentokrát metrem, jestli ji to nebude vadit. Prosila mě, abych se neobtěžoval - dostanu se prý domu hrozně pozdě a kdesi cosi.

Naléhal jsem. Bylo mi jasné, že ji to není po chuti. Ve skutečnosti byla jednoznačně otrávená. Za chvíli se omluvila, že musí do šatny. To znamenalo telefonát, tím jsem si byl jist. Opět jsem si položil otázku, zda skutečně bydlí na tom místě, kterému říká domov.

Vrátila se s příjemným úsměvem na rtech. Šéf prý ji dovolil odejít dřív. Můžeme jít hned, jestli chci. Nejdřív jsme se museli někde najíst. Celou cestu do restaurace a i po tom při jídle jí pusa jela o sto šest o šéfovi a jeho drobných laskavostech. Byl to Řek s měkkým srdcem. Bylo neobyčejné, co pro některé děvčata vykonal. Co má na mysli? No, tak třeba Florrie. Když potřebovala jít Florrie na potrat - to bylo před tím, než se seznámila s tím doktorem, Nick všechno zaplatil. Dokonce ji poslal na pár týdnů na venkov. A Hannah, která přišla o všechny své zuby...Nick ji věnoval krásné protézy.

A Nick, copak asi dostal za svou péči? Zajímalo mě.

"O Nickovi nikdo nic neví," pokračovala, "nikdy nedělá dívkám žádné návrhy. Je příliš zaneprázdněn svými záležitostmi. Patří mu hráčské doupě nahoře ve městě, hraje na burze, vlastní lázně na Coney Islandu, má podíl na restauraci... je příliš zaměstnán, než aby myslel na podobné věci."

"Zdá se, že tebe má obzvlášť v oblibě," poznamenal jsem, "přicházíš a odcházíš, jak se ti zlíbí."

"Nick respektuje můj svět," řekla, "možná proto, že přitahují jiný typ mužů než ostatní dívky."

"Nechtěla by ses živit něčím jiným?" zeptal jsem se náhle, "Nehodíš se pro tuhle práci - právě proto máš asi takový úspěch."

Není nic, co bys ráda dělala, řekni?"

Její úsměv mi prozradil, jak naivní byla moje otázka. "Nemyslíš si, že to dělám proto, že mě to baví, že ne? Dělám to proto, že si při tom vydělám víc peněz než kdekoli jinde. Mám velkou zodpovědnost. Nezáleží na tom, co dělám - každý týden musím vydělat určité množství peněz. Ale o tom nemluvme, to je příliš bolestné. Vím, na co teď myslíš, ale myslíš se. Každý se ke mně chová jako ke královně. Ostatní holky jsou hloupé. Já používám své inteligence. Všiml sis, že moji obdivovatelé jsou převážně staří..."

"Myslíš jako Jerry?"

"Ach Jerry, to je starý kamarád. Jerry se nepočítá."

Nechal jsem to plavat. Lepší bude dál se po ničem nepídit. Byla tu ovšem jedna věc, která nešla z hlavy, a tak jsem ji nanesl co nejhleduplněji to šlo. Proč máří čas s takovými štetkami jako jsou Florrie a Hannah?

Zasmála se. Proč? Byly to její nejlepší přítelkyně. Udělaly by pro ni všechno, zbožňují ji. Každý potřebuje někoho, na koho se může sto procentně spolehnout. Hannah je ochotna dál kvůli ní do frcu své falešné zuby, kdyby ji o to požádala. Když už mluvíme o kamarádkách - chtěla by mi představit jednu báječnou dívku, která je úplně jiná - skoro aristokratická. Jmenuje se Lola. Má v sobě trošku černé krve, ale není to skoro poznat. Ano, Lola byla její velice blízká přítelkyně. Byla si jista, že se mi bude líbit.

"Tak proč si nedat schůzku?" navrhl jsem bez váhání. "Můžeme se sejít u mého přítele Ulrica v ateliéru. Také chci, ať ho poznáš."

Zdálo se jí to jako výborný nápad. Ale nemohla přesně říci, kdy to bude, protože Lola je pořád někde ve větru. Ale pokusí prý se to zařídit co nejdřív. Lola prý je metresa nějakého bohatého průmyslníka. Není vždy volná. Ale bude fajn být s Lolou - Lola má sportovní vůz. Možná bychom mohli jet někde na výlet a zůstat někde na noc. Lola prý má šmrnc. Chová se jen trochu povýšeně, ale to je tou černou krví. Nesmím prozradit, že to na ni vím. A tomu svému příteli Ulricovi ať mě ani nenapadne to říct.

"Ale on má rád barevné holky. Bude do ní blázen!"

"Ale Lola nechce, aby ji někdo měl rád kvůli tomu," namítla Mara.

"Však uvidíš - je velmi bleďá a neobyčejně atraktivní. Nikoho by nikdy nenapadlo, že má v sobě černou krev."

"No, doufám jen, že není příliš akorátní."

"Nemusíš si dělat starosti," opáčila Mara pohotově, "jakmile se přestane hlídat, je velice roztomilá. Nebude to nudný večer, to ti můžu slíbit."

Od stanice k jejímu domu jsme museli jít kousek pěšky. Po cestě jsme zastavili pod jedním stropem a vltli na to. Strčil jsem ji ruku pod šaty a ona mi zajela do poklopce. Opírali jsme si při tom o kmen. Bylo pozdě a kolem nebylo živé duše. Klidně jsem ji mohl přerážnou na chodníku, kdyby na to přišlo.

Zrovna mi vytáhla ptáka z gati a roztahovala nohy, aby ho pustila domů, když tu na nás znenadání skočila ze stromu černá kočka, která ječela jako pominutá. Skoro to s námi seklo, jak jsme se vyděsili. Ale kočka byl vyplašená ještě mnohem víc, protože se jí drápy zasekly do mého kabátu. V panice jsem setřásl pryč, a byl za to poškrábán a pokousán. Mara se chvěla jako list. Šli jsem kousek dál a lehli si do trávy. Mara si dělala starosti, abych nedostal nějakou infekci. Řekla, že skočí domů pro jodovou tinkturu a náplast. Mám ležet a čekat na ni.

Byla teplá noc a tak jsem tam ležel jak dlouhý tak široký a zíral na hvězdy. Kolem prošla nějaká žena, ale vůbec si mě nevšimla.

Pták mi čouhal z kalhot v teplém vánku se začal opět napřimovat.

Než se Mara vrátila, začal se klepat a poskakovat. Poklekla vedle mě s jódem a obvazy. Můj banán se jí smál do obličeje. Sehnula se, a hladově se do něj zahryzla. Odsunul jsem obvazy stranou a převalil ji na sebe. Když jsem vystříkl, byla hotová i Mara.

Jeden orgasmus následoval druhý, až jsem myslel, že to nikdy nepřestane.

Lehli jsme si na zem a odpočívali v teplém vánku. Po chvíli se posadila a ošetřila mi rány. Zapálili jsme si cigarety a tiše si v sedě povídali. Nakonec jsme se rozhodli, že je čas jít.

Doprovodil jsem ji ke dveřím, kde jsme se zastavili v objetí.

"Ještě tě nepustím," zašeptala. Na to se na mě vrhla a s vražednou přesností mi zajela do kalhot. Tentokrát jsme se neobtěžovali hledat nějaké zákoutí, ale skáceli se rovnou na chodník, pod velkým stromem. Chodník nebyl příliš pohodlný. Musel jsem se převalit o pár centimetrů dál, kde byl kousek měkké země.

Mara se ocitla loktem k louži. Chtěl jsem se přesunout ještě o kousek, ale Mara vybuchla: "Nikam nelez, nebo se z toho zblázním. Vem si mě, dělej! Dělej!" Dal jsem si na tom tedy záležet. Stejně jako předtím se udělala znova a znova, a klepala se při tom a kňučela jak poražené prase. Ústa se jí jakoby zvětšila a rozšířila - bylo to totálně smyslné, oči měla obrácené v sloup jako při epileptickém záchvatu. Chvilí mi trvalo, než jsem ji uklidnil. Strčila dlaň do louže za sebou a cákla na mě vodu. Bylo to báječné. Vzápětí však byla na všech čtyřech a prosila mě, ať jí to udělám ze zadu. Obešel jsem ji jako pes. Prostrčila ruku mezi stehny, popadla mého ptáka a sama si ho zavedla. Zajel jí až k děloze. Zasténala bolestí i potěšením. "Lepší se to," řekla, a vrtěla při tom zadkem. "Přiraz znova, pořádně, bolest mi nevadí," na to mě divoce narazila. Měl jsem erekci, ale pochyboval jsem, že se ještě udělám. Nemusel jsem se však bát, že by mi klesnul, a tak jsem se mohl dívat jako nezúčastněný divák. Vytáhl jsem ho a špičkou jezdil po hedvábných, vlhkých plátcích. Pak jsem ho zase zasunul a nechal vevnitř jako špunt. Oběma rukama jsem ji držel za boky a přirážel si ji podle libosti.

"Dělej, šoustej," prosila, "nebo se zblázním!" To mě vyhecovalo. Začal jsem přirážet jako buchar. Tam a zpátky na

celou délku a vytrvale. Ona jen vzdychala Och-ach-och-ach! a pak najednou - bác ho! Vystříkl jsem jako vorvaň.

Oprášili jsme se a šourali se k domu. Na rohu se ke mně najednou prudce otočila a s úsměvem, který byl skoro až ošklivý prohlásila: "A teď za tu špínu!"

Zůstal jsem na ni užasle zírat. "Co tím myslíš? O čem to mluvíš?"

"Chci tím říct," odvětila, pořád ještě s tím divným úšklebkem na tváři, "že potřebuju padesát dolarů. Musím je mít zítra. Musím."

Musím... Nyní snad chápeš, proč jsem nechtěla, abys na mě čekal?"

"Proč jsi mě o ně nepožádala hned? Myslíš, že nejsem schopen dát dohromady padesát dolarů, jestliže je nutně potřebuješ?"

"Ale já je potřebuju hned. Dokážeš to sehnat do oběda? Neptej se mě, na co - je to naléhavé, velmi naléhavé. Myslíš, že to zvládneš? Můžeš mi to slíbit?"

"Jasně, že jo," odvětil jsem, a rychle jsem přemýšlel, kde za tak krátkou dobu splasit tolik peněz.

"Jsi skvělý," řekla, vzala obě mé dlaně do svých a vroucně je stiskla. "Nechtěla jsem tě požádat. Víím, že nemáš peníze. Já pořád prosím někoho o peníze - zdá se, že to je to jediné, co dovedu - brát peníze od druhých. Nenávídím to, ale nemohu s tím nic dělat. Věříš mi? Do konce týdne ti to vrátím."

"Takhle nemluv, Maro. Nebudu je chtít zpátky. Kdykoliv budeš v nouzi, chci o tom vědět. Třeba jsem chudý, ale když na to přijde, dokážu peníze obstarat. Přál bych si, abych toho mohl pro tebe udělat víc. Rád bych tě vzal pryč z toho prokletého místa - nerad tě tam vidím."

"Teď se o tom nebavme, prosím. Běž domů, a vyspi se. Počkám tě o půl jedné u drogerie na Times Square - tam, kde jsme se setkali poprvé - pamatuješ? Bože, v té době jsem ještě netušila, co pro mě budeš znamenat! Měla jsem tě za milionáře. Jsi si jistý, že mě zítra nezklameš?"

"Jsem si jistý, Maro."

Peníze je vždy třeba sehnat co nejdřív a splácet v pravidelných intervalech, ať už ve formě slibů nebo hotovosti. Myslím, že bych byl schopen dát dohromady třeba milión, kdybych na to měl dostatek času - tím nemyslím hvězdný čas, ale normální hodiny, dny, měsíce, roky. Ale sehnat peníze okamžitě, třeba jen půjčku, to je ten nejtěžší úkol, kterým mě někdo mohl pověřit. Od té doby, co jsem vyšel školu jsem škemral a půjčoval si téměř neustále. Někdy jsem strávil třeba i celý den sháněním čtvrtáku.

Jindy se se mi kapsy naplnily bankovkami, ani jsem nemusel otevřít pusu. Dnes toho o půjčování nevím o moc víc, než kolik jsem toho věděl, když jsem s tím začínal. Víím, že jsou určití lidé, které se nevyplácí, za žádných okolností, žádat o pomoc.

Pak jsou jiní, kteří tě dokážou odmítnout v devadesáti devíti případech ze sta, a pak už třeba ani jednou. Pak jsou takoví, které si nechávám stranou pro případ krajní tísně, protože víím, že se na ně mohu opravdu spolehnout. Když ale takový stav nastane, a já za nimi přijdu, jsem krutě zklamán. Na celém světě není živé duše, na kterou by bylo možné se absolutně spolehnout.

Pro rychlou, šlechetnou výpomoc se nejlépe hodí lidé, se kterými se znáte teprve krátce, a kteří toho o vás mnoho neví. Staří přátelé jsou nejhorší - jsou bezcitní a nesmlouvaví. Také ženy jsou zpravidla lhostejné. Tu a tam vás napadne někdo, kdo by dal, kdybyste naléhali, ale pomýšlení na doprošování a loudění je pro vás tak nepříjemné, že na něj raději zase rychle zapomenete.

Takoví bývají nejčastěji starci - možná díky hořkým zkušenostem.

Aby si člověk mohl úspěšně půjčovat, musí se této činnosti cílevědomě věnovat, tak jako čemukoliv jinému. Jestli jste schopni zcela se do toho ponořit, tak jako dejme tomu to cvičení jógy, tedy celým svým srdcem, bez ostychu a jakýchkoliv výhrad, můžete prožít celý život, aniž byste si musel poctivě vydělat jediný halíř. Cena je však přirozeně příliš vysoká. Nejlepším pomocníkem je při tom zoufalství. Nejlepším způsobem při tom zpravidla ten nejméně zřejmý. Je například snazší půjčit si od někoho, kde v nějakém směru pod vámi než od toho, kdo je vám roven. Nejhorší je dostat peníze z někoho, kdo je nad vámi. Je také důležité být ochoten uzavírat sám se sebou kompromisy, o sebeponižování ani nemluvě - to je základní podmínka. Člověk, který si půjčuje, je vždy podezřelý, vždy potenciální zloděj.

Nikdo nikdy nedostane zpět, to, co půjčil, i když je půjčka splacena s úroky. Člověk, který vymáhá svou libru masa je vždy o něco zkrácen, třeba jen pouhou zatrpklostí a nenávistí.

Půjčování si je jev pozitivní, půjčování je jev negativní. Být dlužníkem může být nepohodlné, ale je to veselé, podnětné, živočišné. Dlužník věřitele lituje, přestože často musí snášet jeho urážky a výhrůžky.

V zásadě jsou si věřitel a dlužník rovni. Právě proto nemůže žádná filozofie vykořenit zlo. Jsou stvoření jeden pro druhého, stejně jako jsou pro sebe stvoření muž a žena. Ať už je požadavek sebefantastičtější a podmínky sebešilenější, vždy se najde někdo kdo půjčí a podpoří potřebného. Dobrý půjčovatel jde za svým stejně jako šikovný zločinec. Jeho první zásadou je, nikdy neočekávat něco za nic. Nechce vědět jak získat peníze za nejlepších podmínek, ale pravý opak. Setkají-li se ti správní lidé, obejde se to bez dlouhých řečí. Jeden hodnotí druhého podle obličeje, jak říkáme. Ideální věřitel je realista, který ví, že zítra se situace může obrátit a z dlužníka se stane věřitel.

Znal jsem jediného člověka, u kterého byla naděje, že to uvidí v tom správném světle, a to byl můj otec. Toho jsem si vždy nechával v záloze jako poslední rezervu. A byl také jediným, komu jsem nikdy neopomněl vše včas a vpořádku vrátit. Nejen, že mi nikdy neodmítl, ale také mě inspiroval k tomu, abych půjčoval stejným způsobem. Vždy, když jsem si od něho vypůjčil, stal jsem se lepším věřitelem - lépe řečeno dárce, protože jsem nikdy netrval na vrácení. Existuje jen jediný způsob, jak splatit dobrotu - a to, být sám dobrý k těm, kteří se na vás obrátí v nouzi. Z hlediska vesmírného účetnictví je vrácení dluhů nesmysl (a všechna ostatní nesmysl rovněž nesmysl a anachronismus). "Ani dlužník ani věřitel" říká starý dobrý Shakespeare, když formuluje svůj utopický svět snů. Pro lidi na zemi není půjčování si a půjčování pouze nezbytné, ale mělo by se rozrůst také do nadpozemských proporcí. Skutečně praktický člověk je

vlastně hlupák, který se neohlíží napravo ani nalevo a dává bez ptaní a žádá bez ostychu.

Abych to zkrátil - šel jsem za svým starým tátou, a bez dlouhého vysvětlování jsem ho požádal o padesát dolarů. K mému velkému překvapení neměl tolik v bance, ale řekl, že si může pro mě vypůjčit od ostatních krejčích. Zeptal jsem se ho, jestli by byl tak hodný, a udělal to pro mě. Řekl jistě, ať jenom chvíli počkám.

"Vrátím ti to za týden, nebo tak," řekl jsem na odchodu.

"Nelam si s tím hlavu," odvětil, "to nespěchá. Doufám, že jinak je u tebe vše v pořádku."

Přesně ve dvanáct třicet jsem předal peníze Maře. Běžel hned pryč, ale slíbila mi, že se sejdeme druhý den v zahrádce Pagoda Tea Room. Řekl jsem si, že je vhodný den na to, abych trochu vypomohl také sám sobě, a tak jsem šel za Costiganem, abych ho požádal o pětku. Costigan nebyl přítomen, ale jeden z dalších úředníků, který správně uhodl účel mé návštěvy mi nabídl pomoc.

Řekl, že je mi vděčný za to, co jsem udělal pro jeho bratrance.

Bratrance? Nemohl jsem si vzpomenout, kdo by mohl být jeho bratranec. "Nevzpomínáte si na toho chlapce, kterého jste odvezl na psychiatrii?" řekl. "Utekl z domova v Kentucky - jeho otec je krejčí? Poslal jste otcí telegram, že se o chlapce postaráte, dokud si pro něj nepřijede. To byl můj bratranec."

Pamatoval jsem si na toho synka velice dobře. Chtěl se stát hercem - jeho žlázy však nebyly v pořádku. Na klinice řekli, že se jedná o začínajícího zločince. Ukradl šaty svému kamarádovi na internátu. Byl to jinak dobrý kluk, spíše básník než herec.

Jestliže jeho žlázy nebyly v pořádku, pak moje musely být totálně hyn. Nakopl psychiatra do koulí, za to jak ho trápil - proto se z něj snažili udělat zločince. Když jsem se to dozvěděl, nemohl jsem se tomu do syta vysmát. Měl toho sadistu psychiatra přetáhnout tyčí... Nicméně bylo příjemné zjistit, že mám dosud neznámého přítele v oddělení oděvů. Ještě lepší bylo slyšet, že kdykoliv budu potřebovat víc, mám se na něj bez obav obrátit. Na ulici jsem pak narazil na bývalého zaměstnance toho oddělení, který mi vnutí dva lístky na ples, který byl pořádán pod patronací Newyorského sdružení kouzelníků a iluzionistů, kterému předsedal. "Byl bych rád, kdyby si mi mohl opět sehnat práci v úřadu. Ted', když jsem prezident spolku, mám na starosti tolik věcí, že si nemohu dovolit dělat poslíčka. Kromě toho čeká moje žena další dítě. Proč k nám někdy nezajdeš? Chtěl bych ti ukázat nějaké nové triky. Kluk už se také učí jako břichomluvec. Brzy ho uvedu na jeviště. Z něčeho je ale třeba žít. Magie se jak víš, dneska moc neplatí. A taky stárnu, a je pro mě stále těžší být celý den na nohou. Začínám vypadávat z profesionálního života.

Ale ty znáš moje schopnosti a zvláštnosti. Jestli přijdeš na bál, seznámím tě s Velkým Thurstonem - slíbil, že tam bude. Ted' už musím běžet - mám doručit jedno smuteční oznámení."

Ty znáš moje schopnosti a zvláštnosti. Stál jsem na rohu a zapisoval si to na zadní stranu obálku. Před sedmnácti lety. Tak je to. Jmenoval se Fuchs. Gerhardt Fuchs z federálního úřadu.

Stejně jméno, jaké měl ten Hunskiho sběrač v Glendale, kde bydleli Joey a Tony. Potkával jsem tohohle druhého Fuchse u hřbitova, s pytlím psích, kočičích a ptačích hoven přes rameno, který nesl do jedné kosmetické továrny. Vždycky smrděl jako skunk. Pomatený teplouš, jeden z původního kmene slepých Hunů.

Fuchs a Kunz - dva zvrhlíci, které bylo možno vidět chlastat každý večer v Laubscher's Beer Garden poblíž Fresh Pond Road.

Kunz byl souchotinář, původním povoláním dermatolog. Žvatlali svým ptačím nářečím na páchnoucím kbelíky s pivem. Jejich Mekkou byl Ridgewood, německá čtvrť v Brooklynu. Anglicky mluvili jen když museli. Německo bylo jejich bůh a císař jeho prorok. No, čert je vem! Ať si klidně pojdou jak prašiví psi - pokud se tak již nestalo. Je legrační, že člověk potká téměř jednovaječné dvojče s tímhle jménem. Zvláštní, měl bych říct...

KAPITOLA (3)

A ted' je sobota odpoledne. Slunce je jasné a silné a já usrkávám jakýsi světlý čínský čaj v zahradě doktora Wuchee Hachee Taa.

Právě mi strčil pod nosem dlouhou báseň o matce, napsanou na kusu lepenky. Vypadá jako nadřazený typ člověka - ne příliš sdílného.

Rád bych se ho zeptal na původní Tao, ale je nutno přiznat, že jsem do té doby nebyl schopen přečíst ani Tao Te Ching. Kdybych si to byl přečetl, nepotřeboval bych se ho na nic ptát - ani bych s největší pravděpodobností neseděl v jeho restauraci a nečekal na ženu jménem Mara. Kdybych měl dostatek rozumu a přečetl si tento nejnázornější a nejcelistvější výtvor starověké moudrosti, ušetřil bych si spoustu nesnází, které na mě dolehly a se kterými se ted' musím vypořádat.

Jak jsem tak seděl v té zahradě, měl jsem zcela jiné myšlenky než tyto. Abych byl zcela upřímný, nemohu si dnes vzpomenout ani na jedinou. Pouze si matně vybavuji, že se mi nelíbila ta báseň o matce - byl to totální blábol. Ba co víc, nelíbil se mi ani ten Ping-pong, co ji napsal - to si pamatuju velmi dobře. Začal jsem být navíc vztekly, protože to vypadalo, že Mara se na mě zase vykašle. (Kdybych si osvojil jen kapku taoismu, byl bych neztratil nervy. Seděl bych tam, šťastný jako blecha, vděčný za to, že slunce svítí a já jsem na živu.) Dnes, když píšu tyto řádky, tak ani nesvítí slunce, ani tu není žádná Mara, a přestože se ještě necítím šťastný jako blecha, cítím se velice živý a cítím se být součástí tohoto světa.

Zaslechl jsem, jak uvnitř zazvonil telefon. Buclatý Číňan, patrně profesor filosofie, mě svým žvatlavým přízvukem informoval, že se mnou chce mluvit po telefonu nějaká dáma. Je to Mara, a nebudu prý tomu věřit, právě vstává z postele. Má kocovinu, informuje mě. Zrovna tak Florrie. Obě ji vyspávají v blízkém hotelu.

Kterém? Nechce mi to říct. Mám prý jen ještě asi půl hodinky počkat, než se dá dohromady. Nechce se mi čekat další půlhodinu.

Mám mizernou náladu. Nejdřív to byl rozštěp, teď je to kocovina.

A také by mě zajímalo, kdo je s ní ještě v posteli. Mohl by to být chlápek, jehož jméno začíná na C? Taková ona není. Nemá ráda, když s ní někdo mluví tímto způsobem. No, tak já mluvím tímto způsobem, slyšíš? Řekni mi, kde jsi, a já za tebou hned přijdu.

Jestli mi to nechceš říct, pak jdi k čertu. Už mám po krk...

Haló? Haló, Maro!"

Žádná odpověď. No, muselo se jí to dotknout. Florrie, ta kurvička, ta za to může. Florrie a ta její hladová díra. Co si myslet o holce, o které vím akorát to, že za boha nemůže najít bimbas dostatečně velký, jí pasoval? Když se na ní podíváte, řeknete si, že z ní pořádná šoupačka musí vyklepat duši. Necelých padesát kilo nenasytného masa. Násoska k pohledání. Irská štetka.

Štetka, chcete-li znát můj názor. Snaží se o jevištní akcent, aby vypadala jako jedna z holek od Ziegfeld Follies.

Uběhl týden a po Maře jakoby se slehla zem. Pak najednou z ničeho nic telefon. Vypadá ztrápeně. Mohl bych se s ní setkat někde na večeri? Ráda by se mnou mluvila o něčem, co je velmi důležité.

V jejím hlase je naléhavost, které jsem si dříve nevšiml.

Když spěchám do Village na schůzku, no koho to nepotkám než Kronskeho. Snažím se ho zbavit, ale je jako štenice.

"Ale kam ten spěch?" ptá se se sardonickým úsměskem, pro který si vybírá vždy ten nejméně vhodný okamžik.

Vysvětluji mu, že mám rande.

"Jdeš někam jíst?"

"Jo, jdu, ale sám," zdůrazňuji.

"Ne, ne, nejdete pane Miller. Potřebuješ společnost, to je vidět.

Nejsi dneska zrovna ve formě... vypadáš ustaraně, není to, doufám, kvůli té ženě?"

"Poslyš, Kronski, jdu se s někým setkat, a nechci tě u toho, rozumíš?"

"Ale pane Miller, copak tak se mluví se starým přítelem? Trvám na tom, že půjdu s tebou. Koupím jídlo - to přece nemůžeš odmítnout!"

Musel jsem se chtít nechtě zasmát. "Tak jo, k čertu, pojď. Možná budu potřebovat tvou pomoc. Stejně jsi mi dobrý jen k tomu, abys mě občas založil. Ale varuju tě - žádné srandičky. Představím tě ženě, kterou miluju. Asi se jí nebudeš líbit, ale stejně jsem tě s ní chtěl jednou seznámit. Jednou se s ní patrně ožením, a protože se nezdá, že bych se tě někdy zbavil, bude si na tebe muset zvyknout. Dám ti znamení, když se jí nebudeš líbit."

"To vypadá velice vážně, pane Miller. Měl bych něco podniknout na vaši záchranu."

"Jestli se do toho budeš motat, tak tě zruším," odvětil jsem s divokým smíchem, "v případě této osoby nerozumím srandě. Takového mě ještě neznáš. Nemůžeš tomu věřit, co? No, tak sleduj, řeknu ti, jak moc to myslím vážně - jestli se mi budeš plést do cesty, tak tě chladnokrevně zabiju."

K mému překvapení byla Mara už v restauraci. Vybrala si osamělý stůl v temném rohu. "Maro," řekl jsem, "tohle je starý kamarád, doktor Kronske. Trval na tom, že půjde se mnou. Doufám, že ti to nebude vadit." K mému úžasu ho srdečně přivítala. Kronki zas, v okamžiku, kdy na ni pohlédl, zcela zapomněl na své pořouchlé nárazky. Ještě zarážející bylo jeho mlčení. Obvykle, když jsem ho představil ženě, začal se naparovat a třepat svými neviditelnými křídly.

Také Mara byla nezvykle klidná. Její hlas zněl něžně a hypnoticky.

Akorát jsme si stačili objednat a vyměnit několik zdvořilostních frází, když Kronske, který nepřestal Maru upřeně pozorovat, promluvil: "Něco se stalo. Něco tragického, mám takový pocit.

Jestliže vám není vhod moje společnost, ihned odejdu. Ale abych pravdu řekl, raději bych zůstal. Možná bych mohl být užitečný.

Jsem přítel tohoto kluka, a rád bych byl i vaším dobrým přítelem.

Myslím to upřímně."

To bylo skutečně dojemné. Mara, viditelně pohnutá, měkce odvětila:

"Prosím zůstaňte," podala mu přes stůl ruku na důkaz důvěry a upřímnosti, "bude se mi tak snáze mluvit. Hodně jsem o vás slyšela, i když si myslím, že k vám váš přítel není zrovna spravedlivý." Vyčítavě se na mě podívala a mile se usmála.

"Ne," řekl jsem rychle, "je sice pravda, že ho nikdy neličím zrovna v nejlepším světle, ale Kronske," obrátil jsem se k němu, "ty víš sám nejlíp, že máš tu nejnesnesitelnější povahu, a přesto..."

"No tak, no tak," zarazil mě s ironickým úsměvem, "nezačíněj zase s tou dostojevštinou o mě. Chceš říci, že jsem tvůj génus zla.

Ano, mám na tebe určitý ďábelský vliv, ale nejsem tebou tak zmatený jako ty mnou. Mám tě upřímně rád. Udělám cokoli, oč mě požádáš, když si budu jist, že to myslíš vážně - i kdybych tím měl ublížit někomu, koho mám upřímně rád. Stavím tě nade všechny ostatní lidi, co znám. Proč, to nevím, protože si to zcela jistě nezasloužíš. Právě teď, musím přiznat, je mi smutno. Vidím, že se milujete, myslím, že se k sobě hodíte, a přesto..."

"Myslíš, že to pro Maru není tak žhavé, je tak?"

"To bych netvrdil," prohlásil s burcující vážností, "vidím pouze, že oba jste v sobě našli rovnocenný protějšek."

"Myslíte si tedy, že jsem ho hodna?" řekla Mara pokorně.

Užasle jsem vzhledl. Nikdy bych nečekal, že řekne něco takového před cizím člověkem.

Její slova Kronskeho popudila: "Hodna jeho?" zavrčel. "A je on hoden vás? To je ta otázka. Co dosud vykonal, aby si žena měla myslet, že si ho musí zasloužit? Ještě ani nezačal pořádně fungovat - je naprosto apatický. Na vašem místě bych mu nevěřil ani trochu. Nestojí za moc jako přítel, natož milenec nebo manžel. Ubohá Maro, s tím si hlavu věru

nelamte. Ať pro vás něco udělá, ubližujte mu, dožente ho k šílenství, když to jinak nepůjde, ale přinutěte ho ať se konečně otevře! Kdybych vám měl dát upřímnou radu, kdybych ho miloval jako ho miluju, pak bych vám poradil toto: drásejte ho, týrejte ho, stáhněte ho až na dno!

Jinak jste ztracena - zhltně vás. Ne proto, že by byl špatný, ne proto, že by vám chtěl ublížit... ne, ne, udělá to ze samé laskavosti. Dokáže vás téměř přesvědčit, že má na srdci jen váš zájem, když vás chce ulovit. Je schopen vás roztrhat s úsměvem na kusy a tvrdit, že je to pro vaše vlastní dobro. On je ten ďábelský tvor, ne já. Já předstírám, ale on myslí všechno, co dělá vážně. On je ten nejkrutější hajzlík, který kdy chodil po dvou nohách - nejpodivnější na tom je to, že ho milujete právě proto, že je krutý, nebo možná jen proto, že je v tom upřímný.

Vždy tě nejdřív varuje a pak teprve zaútočí. Oznámi ti to s úsměvem. A když je po všem, zvedne tě, opráší, a něžně se zeptá, jestli sis příliš neublížila - jako anděl. Hajzl!"

"No, já ho pochopitelně zas tak dobře neznám," řekla Mara tiše, "musím však přiznat, že mi dosud nikdy neukázal tuto stránku své povahy. Zná ho jako něžného a dobrého člověka. Doufám, že bude ke mně vždycky takový. Nejen, že ho miluji. Věřím v něj jako v člověka. Obětuji všechno, abych ho učinila šťastným."

"Ale vy nejste zrovna teď příliš šťastná, že?" řekl Kronski, jakoby si jejich slov vůbec nevšímal. "Řekněte mi, co vám udělal..."

"On mi neudělal nic," řekla oduševněle, "on neví, co mě trápí."

"No, tak to řekněte mě," naléhal Kronski. Změnil hlas a oči mu zvlhly, takže připomínal lítostivé, přátelské šteně.

"Nech ji," řekl jsem, "řekne nám to, až bude chtít." Při tom jsem pozoroval Kronského. Jeho výraz se najednou změnil. Odvrátil hlavu. Podíval jsem se na Maru - měla v očích slzy, začaly řinout proudem. Omluvila se a šla na záchod. Kronski se na mě díval s mrtvolným úsměvem, jako chciplá škeble v měsíční noci.

"Neber si to tak tragicky," snažil jsem se ho povzbudit, "ona je kus ženský, zvládne to."

"To říkáš ty! Ty netrpíš. Ty se vzrušíš a říkáš tomu utrpení. To děvče má problémy, copak to nevidíš? Chce, abys pro ni něco udělal - ne abys jen přihlížel, až to přejde. Jestliže to z ní nedostaneš, dostanu to z ní já. Tentokrát máš skutečnou ženu. A skutečná žena, pane Miller, od ženy něco vyžaduje - nejen slova a gesta. Bude-li chtít, ať s ní uprchneš, opustíš, ženu, děti, práci, já říkám udělej to. Naslouchej jí a nejen svým sobeckým choutkám!" Zaklonil se v křesle a šťoural se v zubech. Po chvíli pokračoval. "A potkal jsi ji v tančírně? No, to ti teda musím blahopřát k tvému citu pro ryzí jakost. Ta holka s tebou může něco udělat, když ji dáš příležitost. Pokud není pozdě. Už teď jsi na tom dost mizerně. Ještě rok s tou tvojí manželkou, a je s tebou konec." Znechuceně si odplivl na podlahu. "Máš kliku."

Dostáváš aniž by ses o něco snažil. Já dřů jako vůl, a v okamžiku, kdy toho jen na chvíli nechám, všechno mi spadne na hlavu."

"To proto, že jsem Gój," odvětil jsem žertovně.

"Ty nejsi žádný Gój. Ty jsi černý Žid. Jsi jeden z těch úžasných pohanů, které si každý Žid touží získat. Ty jsi... no, dobře, že jsi na to narazil, Mara je Židovka, že? Ale no tak, nesnaž se tvářit, že to nevědeš. Copak ti to ještě neřekla?"

To, že by Mara byla Židovka znělo tak nanejvýš absurdně, že jsem se mu prostě vysmál do kšichtu.

"Mám ti to dokázat?"

"Mě nezajímá, co je," řekl jsem. "Ale jsem si jist, že není Židovka."

"Tak co tedy je? Nechceš mi snad tvrdit, že je ryze árijská?"

"Nikdy jsem se ji na to neptal," odvětil jsem, "zeptej se jí sám, když tě to zajímá."

"Nebudu se ji ptát," opáčil Kronski, "protože by mi mohla před tebou zalhat - ale řeknu ti, jestli mám či nemám pravdu, až se přistě uvidíme. Já poznám Žida na sto honů."

"Myslel si, že já jsem také Žid, když jsi mě poprvé uviděl."

Zasmál se tomu. "Tomu jsi skutečně věřil? Ha! Ha! No to je dobré!"

Řekl jsem ti to, ty ubožáku, abych ti polichotil. Kdybys v sobě měl jen kapku židovské krve, musel bych tě zlynčovat, abys nedělal mým lidem ostudu! Ty a Žid?... kroutil hlavou ze strany na stranu se slzami v očích. "Tak především - každý Žid je chytrý - a ty rozhodně chytrý nejsi. A Žid je také čestný - rozumíš? Ty a čestný? Vypustil si z úst vůbec někdy pravdivé slovo? A Žid cítí. Žid je vždy pokorný, i když se chová arogantně... Mara už jde, necháme toho."

"Bavili jste se o mně, že?" zajímal se Mara sotva se posadila.

"Klidně můžete pokračovat, mně to nevadí."

"Mýlíte se," zavrtěl hlavou Kronski, "vůbec jsme se o vás nebavili."

"Je to lhář," skočil jsem mu do řeči, "bavili jsme se o tobě, akorát jsme se nedostali příliš daleko. Rád bych, Maro, abys mu řekla o své rodině - to, co jsi řekla mně."

Zamračila se. "Proč se zajímáte o mou rodinu?" zeptala se s špatně maskovaným rozčilením. "Na mé rodině není nic zajímavého."

"Tomu nevěřím," řekl Kronski otevřeně, "vsadím se, že něco tajíte."

Pohled, který si vyměnili, mě nadzvedl. Jakoby mu dávala signál, aby postupoval opatrně. Ti dva si navzájem rozuměli jakýmsi záhadným způsobem, který šel mimo mě. Vzpomněl jsem si na ženu na dvorku, věšící prádlo. To nebyla sousedka, jak se mi snažila namluvit. Byla to tedy její macecha? Snažil jsem se vzpomenout si, co mi říkala o své skutečné matce, ale okamžitě jsem se ztratil ve složitém bludišti, které se jí podařilo kolem tohoto zjevně bolestného tématu vytvořit.

"Co bys rád věděl o mé rodině?" obrátila se Mara ke mně.

"Já nechci vědět nic, co by tě mělo přivádět do rozpaků," řekl jsem, "ale jestli to není tajemství, můžeš nám říct o své nevlastní matce?"

"Kde se vaše macecha narodila?" chtěl vědět Kronski.

"Ve Vídni."

"A vy jste se také narodila ve Vídni?"

"Ne, já jsem se narodila v Rumunsku, v jedné horské vesnici.

Možná mám v krvi nějakou cikánskou krev."

"Chcete tím říct, že vaše matka byla cikánka?"

"Ano, existuje o tom taková historka. Můj otec pryč od ní utekl těsně před svatbou s mou macechou. Proto mě macecha asi nenávidí.

Já jsem černá ovce rodiny."

"Ale otce milujete, ne?"

"Zbožňuji ho. On je jako já. Ostatní jsou mi cizí - nemáme spolu nic společného."

"A vy vydržujete rodinu, je to tak?" řekl Kronski.

"Kdo vám to řekl, aha, tak o tom jste se bavili, když jsem..."

"Ne, Maro, nikdo mi nic neřekl. Čtu vám to ve tváři. Obětujete se - a to vás činí nešťastnou."

"Nemohu to popřít. Dělámu to kvůli otci. On je invalidní, není už schopen pracovat."

"A co vaši bratři?"

"Nic. Jsou prostě líní. Rozmazlila jsem je. Víte, utekla jsem z domu, když mi bylo šestnáct. Zůstala jsem mimo rok. Když jsem se vrátila, zjistila jsem, že jsem na tom bledě. Jsou bezmocní.

Já jsem jediná, kdo má nějakou iniciativu."

"A to živíte celou rodinu?"

"Snažím se. Někdy mám chuť to vzdát - je to příliš těžké. Ale nemohu. Kdybych odešla, zemřeli by hladu."

"Nesmysl," řekl Kronski vztekle, "to je jediná věc, kterou byste měla udělat."

"Ale já nemohu - ne, dokud je otec na živu. Udělám cokoliv - klidně se budu prodávat, než abych ho viděla v bídě."

"Oni vás to nechají udělat," poznamenal Kronski, "podívejte, Maro, situovala jste se do falešného postavení. Nemůžete na sebe brát veškerou odpovědnost. Nechte ostatní, ať se o sebe postarají. Vezměte si otce s sebou - pomůžeme vám se o něj postarat. On neví, jak sháníte peníze, že? Neřekla jste mu, že pracujete v tančírně?"

"Ne, myslí si, že pracuji v divadle. Ale matka to ví."

"A jí to nevadí?"

"Nevadí?" opakovala Mara s hořkým úsměvem. "Je jí to jedno.

Hlavně, že se postarám o domácnost. Říká, že jsem k ničemu. Říká, že jsem kurva. Jako moje matka, říká."

Vložil jsem se do toho. "Maro, neměl jsem ani tušení, že je to tak zlé. Kronski má pravdu. Musíš se z toho dostat. Proč neuděláš, co navrhuje - neopustíš rodinu a nevezmeš otce k sobě?"

"Ráda bych," řekla, "ale otec se neodloučí od matky. Omotala si ho kolem prstu. Udělala z něj dítě."

"A kdyby věděl, co děláš?"

"Nikdy se to nedoví. Nenechám nikoho, aby mu to řekl. Macecha jednou vyhrožovala, že mu to řekne. Řekla jsem jí, že ji zabiju, když to udělá." Hořce se usmála. "Víte, co moje matka řekla? Že jsem se ji pokusila otrávit."

V té chvíli Kronski navrhl, že bychom mohli vypadnout a pokračovat v hovoru v bytě jednoho jeho přítele, který byl momentálně pryč. Řekl, že tam klidně můžeme i přespat, budeme-li chtít. V metru se jeho nálada změnila. Opět se z něj stala ta šklebicí se, šaškující, ďábelská a bledá ropucha, na jakou jsem byl zvyklý. Znamenalo to, že se považoval za svůdného, schopného vzbudit zamilované pohledy atraktivních žen. Po tváři se mu řinul pot, který mu smáčel límeček. Jeho řeč byla teď hektická, útržkovitá a zcela nesouvislá. Svým zvráceným způsobem se pokoušel vytvářet atmosféru dramatu. Mával kolem sebe rukama jako slabomyslný netopýr lapený do světla silného reflektoru.

K mé nechuti se to Maře líbilo. "Ten tvůj kamarád je zcela trhlý," řekla mi, "ale líbí se mi."

Kronski to zaslechl. Tragicky se zašklebil a pot se z něj začal valit proudem. Čím víc se šklebil, čím víc se snažil šaškovat a dělat opičky, tím melancholičtější dojem působil. Nechtěl, aby na něm bylo poznat, že je smutný. On byl Kronski - velký, vitální, zdravý, zovíralní, bezstarostný, starý brach, který dokázal rozlousknout každý problém. Byl schopen krmit vás uši hodiny, ba i celé dny, když jste měli tu trpělivost ho poslouchat. Probouzel se, a pusa už mu jela na plné obrátky.

Okamžitě se ponořil do vášnivé debaty, vždy o osudu světa, jeho biochemické podstatě, astrofyzikální konstituci, politicko-ekonomické konfiguraci. Věděl, že svět se nachází v zuboženém stavu, protože neustále kupil informace o nedostatku ropy, zkoumal stav Sovětské armády a stav naší výzbroje a opevnění.

Třeba prohlásil, jakoby to bylo mimo diskusi, že Sověti nemohou tuto zimu zahájit válku, protože mají jen tolik a tolik zimmiku, tolik a tolik bot atd. Přednášel o uhlovodících, tucích, cukrech atd. Mluvil o světových zdrojích jakoby on sám řídil svět. Věděl toho o mezinárodním právu víc než ten nejrenomovanější odborník na tuto otázku. Zdálo se, že neexistuje oblast, o které by neměl úplné a vyčerpávající znalosti. Přesto byl stále jen řadovým internistou na městské klinice. Během několika let se mohl stát slavným chirurgem nebo psychiatrem - jen kdyby si už konečně vybral, čím chce vlastně být. "Proč se nestaneš prezidentem Spojených států?" ptali se ho často žertem přátelé. "Protože nejsem padlý na hlavu," odpovídal jim kysele. "Myslíte si, že bych se nemohl stát prezidentem, kdybych chtěl? Přece si nemyslíte, že k tomu, aby se stal člověk prezidentem, je zapotřebí nějaké zvláštní ingelligence? Ne, já chci skutečnou práci. Chci pomáhat lidem, nechci jim jen všet bulíky na nos.

Kdybych měl vládnout této zemi, musel bych to tu vyčistit od sklepa až na půdu. Nejprve ze všeho bych musel dát vykastrovat všemi typky jako jste vy..." Dokázal takto řečnit hodinu nebo dvě, o očistě světa, dávání domu do pořádku, dláždění cesty pro bratrstvo lidí a říší volného myšlení. Každý den svého života se pouštěl do světových událostí novým hřebem, a vyčesával vši, díky kterým lidé všivě uvažovali. Jeden den se pohoršoval o podmínkách otroků na Zlatém pobřeží, citoval vám cenu bulionů nebo jiné statistické údaje, které vysvětlovaly, proč se lidé vzájemně nenávidí a vytvářejí pracovní místa pro bezpáteřné, ničemné tvory zabývající se jedovatými finančními

zprávami, a tím zhoršují stav politiky a ekonomiky. Jindy přišel s referátem o chromu nebo manganu, protože Německo nebo Rumunsko ohrozilo trh s tím nebo oním, což ztíží podmínky lékařů Sovětské armády, kteří nebudou moci pořádně pracovat až nadejde velký den. Nebo někde vystrachal o nových škůdcích, kteří zakrátko přivedou civilizovaný svět k naprosté anarchii, pokud nezačneme konečně jednat moudře a uvážlivě. Nikdy nám ale neobjasnil, jakto že se svět bez vedení doktora Kronskeho ještě nesepsal. Dr. Kronske však nikdy nepochyboval o správnosti svých analýz světových podmínek.

Deprese, panika, záplavy, revoluce, epidemie - všechny tyto jevy byly pouze důkazy jeho úsudku. Kalamity a katastrofy ho naplňovaly radostí - chrčel a vrněl jako ropuší embryo světa. Jak je na tom on sám osobně, na to se ho nikdy nikdo neptal. Na osobní otázky neodpovídal. Pokaždé si založil ruce a čekal, až se ho někdo zeptá na něco lepšího. Jeho první žena zemřela následkem špatně provedeného lékařského zákroku a jeho druhá žena by se patrně brzy zbláznila, kdyby slyšela, o čem si povídáme. Dokázal plánovat vzorovové domy pro Novou republiku lidstva, ale stěží dokázal zbavit své vlastní hnízdo štěnic a ostatního svinstva.

Protože byl příliš zaměstnán světovými událostmi, napravováním křivd v Africe, Guadeloupe, Singapuru a jinde, byl jeho vlastní byt v ustavičném nepořádku - nádobí neumyté, postele neustlané, nábytek rozviklaný, máslo žluklé, záchod ucpaný, topení popraskané, špinavé hřebeny válející se na stole - všechno bylo prostě ve zchátralém, lehce šíleném stavu rozkladu, který se odrážel nejvíce na samotné osobě doktora Kronskeho v podobě lupů, ekzémů, oparů, puchýřů, plochých nohou, bradavic, nežitů, halitózy, nechutenství a dalších drobných poruch, z nichž žádná nebyla vážná, protože jakmile bude v pořádku svět, všechno, co bylo svázáno s minulostí zmizí, a člověk bude zářit novotou jako čerstvě narozené jehňátko.

Přítel, do jehož domu nás vzal byl dle sdělení umělec. To, že byl přítelem velkého Kronskeho musela znamenat, že to nebyl umělec jen tak ledajaký, ale umělec, jehož dílo bude oceněno až po skončení tisíciletí. Tento přítel byl současně malíř i hudebník - a v obou směrech stejně skvělý. Hudbu jsme si vzhledem k jeho nepřítomnosti nemohli poslechnout, ale za to jsme měli příležitost prohlédnout si několik obrazů. Byl to však prý jen nepatrný zlomek jeho tvorby, protože většinu svých prací zničil.

Nebýt Kronskeho, patrně by zničil všechno. Opatrně jsem se snažil vyzvědět, co dělá přítel teď. Vedl experimentální farmu pro postižené děti v Kanadské divočině. To hnutí organizoval původně Kronske, ale ten byl příliš zaneprázdněn promyšlením jednotlivých aspektů, než aby se zabýval praktickými otázkami vedení. Jeho přítel byl navíc souchotinář, a tak tam byl ochoten zůstat třeba do smrti. Kronske mu občas telegrafoval, aby mu poradil to či ono. Byl to jen začátek - brzy se však nemocnice a blázince vyprázdní a oni tak dokáží světu, že chudí se mohou postarat o chudé, slabí o slabé, mrzáci a zmrzačené a dementní o dementní.

"Toto je také jeden z obrazů tvého přítele?" zeptal jsem se, když rozsvítil, a ze zdi se na nás zašklebila obrovská, žlutozelená vyblitá skvrna.

"To je jedna z jeho raných prací," přikývl Kronske, "Nechal si ji ze sentimentality. Já jsem jeho nejlepší díla odnesl k sobě do úschovy. Ale je tady pár drobností, ze kterých si můžete udělat představu o tom, co dělá." Díval se na to s pýchou, jakoby to namaloval sám. "Je to úžasné, že?"

"Hrozné," konstatoval jsem, "musí to být zasrané komplikovaná osobnost, ten tvůj přítel. Patrně se narodil ve stoce močůvky jednoho deštěvého únorového dne poblíž plynárny."

"To je ti podobné," odsekl Kronske jedovatě, "nedokážeš rozpoznat dobrého malíře. Obdivuješ pouze rebely minulosti. Jsi romantik."

"Tvůj přítel je možná rebel, ale rozhodně není malíř," trval jsem na svém, "nemá v sobě ani trochu lásky. Dokáže pouze nenávidět. A co je horší, nedokáže ani namalovat to, co nenávidí."

Má žabí oči. Říkáš, že je souchotinář. Já říkám, že je žlučníkář.

Smrdí ten tvůj přítel, stejně, jako celé toto místo. Proč někdy nevyvětráš? Páchne to tu, jako by tu posel pes."

"To jsou guinejská prasátka. Používám to tu jako laboratoř, proto ten lehký zápach. Váš nosánek je příliš citlivý, pane Miller. Jsi příliš velký estét."

"Je tu aspoň co pít?" zeptal jsem se.

Pochopitelně nebylo, ale Kronske se nabídl, že pro něco skočí.

"Přines něco, co má říz," volal jsem za ním, "zvedá se mi tady z toho žaludek. Není divu, že tu ten ubohý pošuk chytíl tuberu."

Kronske odkvačil jako ovce. Podíval jsem se na Maru. "Co myslíš?"

Počkáme na něj, nebo vezmeme roha?"

"Jsi hrubý. Ne, počkáme. Líbí se mi, co říká. Je to hrozně zajímavé. A skutečně o tobě hodně přemýšlí. Je mi jasné, že tě svých způsobem obdivuje."

"Je zajímavý pouze poprvé. Abych byl upřímný, šíleně mě nudí."

Poslouchám ty jeho kecy už celé roky. Jsou to vyložené kidy. Asi je inteligentní, ale někde má o kolečko víc. Jednou spáchá sebevraždu, dej na mě. Kromě toho přináší smůlu. Kdykoliv ho potkám, všechno se začne hatit. Nese s sebou smrt, copak to necítíš? Pokud nekráká, vyvádí jako šimpanz. Copak je možné mít takového člověka za přítele? Chce, abys byla přítelkyně jeho smutku. Nevím, co ho žere. Má strach o svět. Já na svět seru.

Nemohu ho napravit - já ani nikdo jiný. Proč se prostě nepokusí žít? Svět nemůže být tak špatný, když se všichni pokusíme prostě se radovat trochu si užít. Ne, on mě štve."

Kronske se vrátil s jakousi podřadnou kořalkou, a tvrdil, že nic jiného se mu v tuto hodinu nepodařilo sehnat. On se nikdy moc neopil, a tak mu bylo jedno, jestli se otrávíme nebo ne. Řekl, že doufá, že my se otrávíme. Byl v depresi. Vypadalo to, že si přivodil celonoční chmurku. Mara, jako hloupá, ho litovala. On si lehl na pohovku a položil ji hlavu do klína. Začal z nového soudku - o neosobním smutku světa. Nebylo to tak výbojné a urážlivé jako před tím. Bylo to

monotónní diktování adresované miliónům nešťastných duší na celém světě. Dr.Kronski vždy zpíval tuto písničku po tmě, s hlavou na klíně ženy, rukama hladícíma koberec.

Jeho hlava hnízдила ve jejím klíně jako nafouklá zmije. Slova mu unikala z úst jako jedovatý plyn unikající z pootevřeného kohoutku. Byl to mystický blábol o lidském atomu, podduši putující v cele kolektivního neštěstí. Dr. Kronski přestal existovat. Zůstala pouze bolest a utrpení, fungující jako negativní a pozitivní elektrony v ohromném atomickém vakuu ztracené osobnosti. V tomto stádiu letargie v něm nemohla vykřesat jiskru nadšení ani narážka na zázračnou sovětizaci světa. Mluvily pouze nervy, ucpané žlázy, slezina, játra, ledviny, podkožní vlasečnice. Samotná kůže byla pouze vakem volně sebraných kostí, svalů, chrupavek, krve, tuku, mízy, žluči, moči, výkalů a tak dále. Mikroby se množily v tomto smrdutém žoku.

Mikroby zvítězí bez ohledu na to, jak brilantně funguje ta šedá mázdra zvaná mozek. Tělo bylo v zajetí smrti, a Dr.Kronski, tak skvělý v rentgenovém světě statistik byl pouhá veš, kterou stačí rozmáčknu mezi prsty. V těchto stavech intelektuální deprese Dr.Kronského nikdy nenapadlo, že může existovat pohled na vesmír, ze kterého smrt vypadá docela jinak. Rozpítval a rozřezal už tolik mrtvol, že mu smrt připadala jako něco zcela konkrétního - kus masa ležícího na pitevní stole. Světla zhasnou, stroj se zastaví, a za chvíli to celé začne smrdět. Voilá, bylo jasné a prosté jako toto. Ve smrti bylo i to nejmilejší stvoření jen dalším kusem nezvykle chladného potrubí. Viděl svou ženu po té, co ji zachvátila gangréna. Mohla to být klidně treska, poznamenal, vzdor veškeré vnější krásy. Pomýšlení na bolest, kterou cítí, bylo převáženo vědomím toho, co se děje v jejím těle. Smrt už vstoupila dovnitř a její práci bylo fascinující pozorovat. Smrt je všudypřítomná, konstatoval. Smrt číhá v tmavém koutě a čeká na příležitost, kdy může zvednou hlavu a zaútočit. To je naše jediné pouto, řekl - neustálá přítomnost smrti v nás všech.

Maru to vše dost vzalo. Hladila ho po vlasech a tiše ho konejšila, zatímco mu z bezkrevných rtů unikal proud páchnoucího plynu. Víc mě žrala její zjevná sympatie k trpělici než monotónnost jeho kryptomluvy. Obraz Kronského, schouleného jako nemocná koza, mi připadl jednoznačně komický. Spolykal příliš mnoho prázdňných konzerv. Živil se vraky automobilů. Byl chodícím hřbitovem faktů a čísel. Umíral na nestravitelnost statistiky.

"Viš, co bys měl udělat?" zeptal jsem se tiše. "Měl by ses zabít - hned, dnes. Nemáš nic, pro co by si žil - proč si něco nalhávat? Za chvíli tě opustíme, a ty to se sebou skoncuješ. Jsi chytrý a vzdělaný, určitě víš jak na to, abys kolem sebe moc nenadělal. Skutečně, myslím, že to dlužíš světu. Tak, jak to je, ze sebe jenom děláš přítěž."

Moje slova měla na trpěliciho doktora Kronského téměř elektrizující účinek. Jediným švihnutím vyskočil na nohy. Tleskal rukama a tancoval kolem s elegancí chromého hrocha. Byl nadšený tak, jako může být nadšený čistič kanálů, když se dozví, že jeho žena právě porodila dalšího fákana.

"Aá, takže vy byste se mě rád zbavil, pane Miller, je to tak? Nač ten spěch? Žárliš na mě, co? No, pro tentokrát tě budu muset zklamat. Zůstanu na živu a budu tě otravovat. Chystám se tě mučit. Zítra za mnou přiběhneš a budeš prosit, abych ti něco dal a dostal tě z průseru. Budeš mě prosit na kolenou, a já se na tebe vykašlu!"

"Zbláznil ses," odušil jsem, a podrblal ho pod bradou.

"Ne, nezbláznil!" Namítl a poplácával mě po rameni. "Jsem pouze trošku neurotický, jako všichni Židé. Nikdy bych se nezabil, nedělej si naděje. Ještě se ti půjdu vysmát na tvůj vlastní pohřeb. Možná ale žádný pohřeb mít nebudeš. Možná se u mě tak zadlužíš, že mi budeš muset odkázat své tělo. Pane Miller, jakmile se do vás pustím, nic z vás nezůstane."

Vzal z klavíru nůž na dopisy a položil mi jeho špičku na břicho.

Objel čáru pomyslného řezu a zamával mi nožikem před očima.

"Tady začnu," řekl, "ve tvých střevcích. Nejdřív z nich vymačkám všechny romantické nesmysly, které tě vedou k domněnce, že vedeš kouzelný život. Pak tě stáhnu z kůže jako hada a vypreparuju tvé klidné nervy a udělám je podrážděnými a rozklepanými. Pod kudlou budeš živější, než jsi teď. Budeš vypadat úchvatně s jednou nohou na těle a s jednou nohou pryč a z hlavou na římse mého krbu, na které bude věčný úsměv."

Obrátil se k Maře: "Myslíte, že ho budete stále milovat, až si ho připravím do laboratoře?"

Otočil jsem se k němu zády a šel k oknu. Byl to typický pohled na odvrácenou stranu Bronxu - dřevěné plůtky, sušáky prádla, necky, vyšlapané trávníky, řadové bytovky, požární schodiště atd.

Postavy se míhaly sem a tam za okny v různém stupni oblečení.

Ukládaly se ke spánku, aby zítra mohly zase vstát a přežít celodenní nesmyslný shon. Jeden z tisíce má šanci uniknou obecné záhubě. Pro ostatní by bylo jen milosrdenstvím, kdyby se k nim v noci někdo přikradl, a podřízl jim hrdlo ve spánku. Věřit tomu, že tyto trosky měli v sobě schopnost vybudovat nový svět bylo holé šílenství. Myslel jsem na Kronského druhou ženu - tu, kterou čekal blázelec. Byla z toho druhu. Její otec vedl papírnictví.

Její matka ležela v posteli s rakovinou dělohy. Její nejmladší bratr měl spavou nemoc. Druhý byl paralytik. Ten nejstarší byl mentálně postižený. Rozumně vedený stát by celou takovou rodinu vyhladil a s nimi i jejich dům..

Odpívl jsem si znechuceně z okna.

Kronsko stál za mnou a držel Maru kolem pasu.

"Proč neskočit?" řekl jsem, a vyhodil z okna svůj klobouk.

"Cože? A udělat sousedovi na dvoře nepořádek? Ne, pane, to není nic pro mě. Pane Miller, zdá se mi, že jste to vy, kdo by rád spáchal sebevraždu. Proč neskočíš ty?"

"Klidně," opáčil jsem, "za předpokladu, že skočíš se mnou. Ukážu ti, jak je to snadné - jen mi podej ruku..."

"Nechte toho!" přerušila nás Mara. "Chováte se jako malé děti."

Myslela jsem, že vy dva mi chcete pomoci s mým problémem. Já mám skutečné starosti."

"Tady žádné řešení neexistuje," řekl Kronski ponuře. "Není možné pomoci vašemu otci, protože on nechce, aby mu někdo pomáhal. Chce umřít."

"Ale já chci žít," prohlásila Mara, "já odmítám dělat jim otroka."

"To říká každý, ale to nepomůže. Dokud se nám nepodaří svrhnout tento prohnitý kapitalistický systém, nebude žádné řešení pro..."

"Všechno je shnilé," přerušila ho Mara, "myslíte, že hodlám čekat na revoluci, abychom mohla žít svůj život? Něco se musí stát teď."

Jestli se mi to nepodaří vyřešit jinak, stane se ze mě kurva - inteligentní, pochopitelně."

"Nejsou žádné inteligentní kurvy," protestoval Kronski, "prodávat své tělo je příznak chabé inteligence. Proč nepoužijete svůj mozek? Můžete ho dobře využít třeba jako vyzvědačka - no, to je nápad! Mohu v tomhle směru pro vás něco udělat. Mám určité dobré styky ve Straně. Samozřejmě se ovšem budete muset vzdát pomýšlení na život s tímhle mamlasem," ukázal na mě. "Ale dáma jako vy," změřil ji očima od hlavy až k patě, "se dokáže prosadit. Chcete vystupovat jako hraběnka nebo jako princezna? Sto dolarů týdně a všechny výdaje hrazeny... to by nebylo špatné, že?"

"Teď si vydělám víc," řekla Mara, "a bez rizika, že mě zastřelí."

"Cože?" Oba dva jsme vykřikli skoro současně.

Zasmála se. "Myslíte si, že je to hodně peněz, že? Ale já potřebuji více než to. Když budu chtít, mohu se zítra provdat za milionáře, už jsem měla několik nabídek."

"Tak proč si nějakého nevezmete a hned se zase nerozvedete?" navrhl Kronski, "Můžete si brát jednoho po druhém, a stát se tak za chvíli sama milionářkou. Kde je váš mozek? Nechcete mi snad namluvit, že je vám něco takového proti srsti?"

Mara hned nevěděla, jak na to odpovědět. Jediné, na co dokázala přijít, bylo, že se jí zdá obsénní vzít si starého rakváře pro peníze.

"Ale přemýšlíte o tom, že se stanete kurvou!" řekl pohrdavě Kronski. "Jste stejně špatná jako tady ten lump - on je také zkažený buržoazní morálkou. Proč si z něj neuděláte svého pasáka?"

Byl by z vás krásný romantický párek v podsvětí sexu. Udělejte to! Možná bych vám tu a tam také mohl dohodit nějaký ten kšeftik."

"Doktore Kronski," řekl jsem mu s milým úsměvem, "myslím, že už půjdem. Byl to pro nás ten nejpříjemnější a nejpoučnější večer, věřte mi. Až Mara dostane poprvé syfilis, obrátím se na vás a na vaše skvělé služby. Myslím, že jste vyřešil všechny naše problémy s obdivuhodnou lehkostí. Až pošlete svou ženu do blázince, zastavte se u nás - rádi vás uvidíme. Jste velice inspirující a zábavný."

"Nechodte ještě," prosil, "chci si s vámi vážně promluvit."

Obrátil se k Maře. "Kolik potřebujete teď hned? Mohu vám půjčit tři sta dolarů, jestli to pomůže. Bude je potřebovat vrátit do šesti měsíců, protože nejsou moje. Neutíkejte. Jeho nechte jít, chci vám říci pár slov."

Mara se na mě podívala, jakoby se chtěla zeptat, co to má znamenat.

"Neposlouchejte jeho rady," řekl Kronski, "jsem k vám upřímný."

Mám vás rád a chci pro vás něco udělat." Otočil se ke mně a řekl stroze: "No tak, běž, běž domů! Nechystám se ji znásilnit."

"Mám jít?" zeptal jsem se.

"Ano, prosím," řekla Mara, "proč ale ten idiot čekal tak dlouho, aby mi řekl tohle?"

Měl jsem o těch třech stovkách svoje pochybnosti, ale šel jsem.

V metru, tvář v tvář ztroskotaným nočním jezdcům města, jsem upadl do hlubokého zadumání, jako hrdinové moderních románů.

Stejně jako oni jsem se ptal sám sebe na nesmyslné otázky, vymýšlel si problémy, které neexistovaly a dělal si plány do budoucnosti, které nebylo možno uskutečnit. Pochyboval jsem o všem, včetně vlastní existence. Myšlenky moderního hrdiny nikam nevedou. Jeho mozek je jako cedník kterým prosívá nanicovaté ploty své mysli. Říká si, že je zamilován a sedí ve vagónu, který se lině sune podzemním kanálem. Šidí se příjemnými myšlenkami.

Například takovýma to: On pravděpodobně klečí na podlaze, a hladí ji kolena; jeho upocená, masitá pracka pomalu šplhává po jejím stehně vzhůru; slizkým jazykem ji vykládá, jak je jedinečná; nikdy neměl žádných tří sta dolarů, ale jestli ho pustí dovnitř, jestli trochu víc roztáhne nohy, pokusí se něco sehnat; ona zatím naklání svou šterbinu blíž a blíž v naději, že se uspokojí jenom tím, že ji vyliže, že nebude chtít celé číslo; namlouvá si při tom, že to nebude žádná nevěra, protože ona přece všechny varovala a oznámila s naprostou otevřeností, že jestliže to bude muset udělat, tak to udělá, a že ona něco udělat musí. Bůh ji pomoz, je to velmi skutečné a velmi naléhavé; zvládne to lehce, protože nikdo neví, kolikrát se nechala přeříznout pro pár všivých drobaků; ona má dobrou výmluvu, nechce, aby její otec posel jako pes. On má teď hlavu mezi jejími stehny; jeho jazyk je horký; ona klesá níž a dává mu nohy kolem krku; šťáva z ní teče a ona se cítí nažhavená jako dosud nikdy; hodlá ji takto mučit celou noc? Bere jeho hlavu do dlaní a prstem mu vjíždí do mastných vlasů; tiskne kudnu proti jeho ústům; cítí, že to na ni jde; skučí a tetelí se, vzdychá, tahá ho za vlasy. Kde jsi? Křičí pro sebe. Dej mi toho svého macka! Vášnivě ho popadne za límec a zvedne z podlahy; ve tmě její ruka jako úhoř zajede do jeho vzdutého poklopce, stiskne tučně, naditě koule a palcem a ukazovákem objede tuhý husí krk penisu až tam, kde se ztrácí v neznámu; on je pomalý a těžký a funí jako mrož; ona zvedá nohy do výše, až za jeho hlavu. No tak, do vnitř, ty srabe! Ne tam - sem! Sevře ho v dlaně a vede do stáje. Ou, to je prima. Ou! Ou!

Ou! Ach Bože, tak se mi to líbí, jen tak dál, nespěchej. Hlouběji, vraž mi ho tam celej... ták, to je ono, to je ono. Ou! Ou! On se to snaží se to zadržet. Snaží se myslet na dvě věci současně. Tři sta dolarů... tři zelenáče. Kdo mi je dá? Vydrž! Cítí a myslí současně. Cítí malou škebli bez skořápky, jak se otevírá a zavírá. Jako hladová masožravá rostlina přísátá na konec jeho ptáka. Nehýbej se, ty vole, nebo to pustím. Ještě jednou! Bože, to je ale kunda! Šátrá jí po kozách. Serve jí šaty z těla a lačně se vrhá po bradavkách. Nehýbej se, jen lízej, tak, dobře to děláš. Teď zlehka, zlehýnka! Bože, kdybychom tak mohli ležet celou noc. Ach Bože, už je to tady! Hejbej sebou, děvko! Dej mi to,...

rychleji, rychleji. Ou, ach, uch, bum, blam!

Náš hrdina otevírá oči a stává se opět sám sebou - to znamená, že muž zná hrdinku jako sám sebe, a odmítá věřit tomu, co se mu jeho mozek snaží namluvit. Pravděpodobně spolu vedou dlouhý rozhovor, říkám si, a tím zatahují oponu své představitosti. Ona nikdy nedopustila, aby se jí takovýto upocený zjev třeba jen dotkl. Patrně se pokusí ji políbit, ale ona ví, jak se o sebe postarat. Zdalipak je Maud ještě vzhůru? Jsem nadřazený. Jak přicházím k domu, otevírám poklopec a nechávám banána čouhat.

Maud je kunda. Určitě nebude mít nic proti jednomu číslu. Zmocním se jí v polospánku. Nasazuji klíč do zámku. Otevírám železné dveře. Chladná ocel proti neposednému bimbasovi. Musím na ni vlítnout, dokud o sobě ještě neví. Tiše se plížím po schodech a při tom se svlékám. Slyším ji, jak se obrací, připravena obrátit se ke mně ve spánku zadkem. Tiše vklouznu do postele a otočím se kolem ní. Předstírá, že o tom neví, že spí jako zabitá. Musím pomaličku, abych ji nevzbudil. Musí si to nechat udělat ve spánku, jinak by se cítila dotčena. Leží jako kus ledu. Chce to, děvka jedna, ale nedá to na sobě znát. Klidně si hraj na mrtvého brouka! Trošku si ji natočím, jenom kousíček. Leží jako špalek a dělá že spí. No, už tam skoro jsem. Musím ji ještě trochu pootočit. Jde to. Je vláčná a vše hezky naolejováno. Je to senza, šoustat vlastní manželku jako chciplou kobylu. Znáte její tělo nazpaměť, a tak při tom můžete myslet na co chcete. Tělo je její ale kunda je vaše. Konec konců je to kunda s ptákem, kdo jsou sezdáni. Co na tom, že těla si jdou každé jinam. Ráno ty dvě těla vstanou, a trochu se změní. Budou se chovat, jakoby byla nezávislá. Jako by s penisem a tou druhou věcí neměla nic společného. V hlubokém spánku je jí jedno, jak do ní strkám. Mám jednu z oněch necitlivých erekcí, kdy je pyj jako gumová hadice bez otvoru. Špičkami prstů s ní mohu hýbat dle libosti. Stříkám to do ní a nechávám to tam - myslím tu tlustou gumovou hadici.

Ona se otevírá a zavírá jako květina. Je to agónie, ale dobrá agónie. Květina říká: "Jen tam zůstaň, chlapče." Květina blábolí jako nalitá houba. Květina říká: "Budu se s tímto kusem masa těšit, dokud se nevzbudím." A co říká tělo, nezávislá kladka na kulíkovém ložisku? Tělo je zraněno a poniženo. Tělo dočasně ztratilo své jméno a adresu. Tělo by chtělo penis uříznout a nechat si ho navždy. Tohle tělo, ležící zde prdelí vzhůru, tato bezmocná oběť gumové hadice, to není Maud. Maud, kdyby autor byl bůh a ne její manžel, viděl by ji upejpavě stát na zeleném trávníku s krásným rudým slunečníkem v ruce. U nohou jí zobou dvě šedé hrdličky. Tyhle milé hrdličky říkají svým cukrováním, jak štědré jsi stvoření. Celou tu dobu serou na trávu své bílé ptačince, ale protože jsou to hrdličky seslané přímo z nebe, jsou to jen bílé andělské koláčky a hovno je škaredé slovo, které člověk vymyslel v okamžiku, kdy se oblékl a zcivilizoval. A jak zvedne oči, aby požehnala těm dvěma božím ptáčkům, spatří nestydatou couru, která nastavuje zadní část svého těla nahému muži jako kráva nebo klisna na poli. Nechce myslet na tuto ženu a vůbec na její necudný postoj. Snaží se udržet si kolem sebe ten zelený trávník a svůj otevřený slunečník. Jak krásné je stát nahá ve slunečním světle s imaginárním přítelem! Maud teď mluví velmi vybraně. Jakoby byla oděná celá v bílém a kostelní zvony vyzváněly: ona je ve svém vlastním soukromém koutku vesmíru, malá jeptiška zpívající žalmy. Sehne se, aby pohladila hrdličku po hlavičce - tak hebké a vřelé láskou, jako kousek krve zabalený v sametu. Slunce nyní svítí nádherně. Ach, je to tak krásné, ohřívá ji její chladnou zadní stranu. Roztahuje nohy jako milosrdný anděl: hrdlička vzlétne a vklouzne jí do rozkroku, křídly se otře o mramorový oblouk. Malá hrdlička se divoce zmitá.

Musí zastrčit svou malou hebkou hlavičku mezi její nohy. Je pořád neděle a v tomto koutu vesmíru není živé duše. Maud si povídá s Maud. Říká, že kdyby přišel býk a vyskočil na ní, nepohla by se ani o píď. Je to příjemné, že, Maud, šeptá sama sobě. Je to příjemné. Proč nepřijdu každý den a takto se sem nepostavím?

Skutečně, Maud, je to báječné. Svlekáš si všechny své šaty a stojíš v trávě. Předkláníš se, abys nakrmila hrdličku a býk na tebe vyskočil a zasunul do tebe tu svou hroznou dlouhatánskou věc. Ach Bože, ale to je děsně fajn, dělat to takhle. Zelená tráva, pach jeho horké kůže, a ta dlouhá věc, která se pohybuje sem a tam. Ou, Bože, chci aby mě opíchal jako krávu. Ach, Bože, chci šoustat a šoustat a šoustat...

KAPITOLA (4)

Následujícího večera se za mnou zastavil můj starý přítel Stanley. Maude nemá Stanleyho ráda, a má k tomu dobrý důvod.

Kdykoliv se na ni totiž Stanley podívá, změní si ji od hlavy až k patě a tiše zakleje. Jeho pohled říká zcela jasně: "Kdybych já měl takovouhle štetku doma, tak vezmu sekeru a udělám s ní krátký proces." Stanley je plný potlačené nenávisti. Je stejně vychrtlý a šlachovitý, jako když se před léty vrátil od kavalerie ve Fort Oglethorpe. Stále hledá něco, co by mohl zavraždit. Zabil by i mě, svého nejlepšího přítele, kdyby mu to mohlo projít. Je vyvržencem světa, neustále zelený od nahromaděné zášti a pomstychtivosti. Chodí za mnou proto, aby se ujistil, že nedělám žádné pokroky, ale že se propadám hlouběji a hlouběji. "Nikdy to nikam nedotáhneš," říká. "Jsi stejný jako já - slaboch. Nemáš žádné ambice." Jednu ambici máme společnou, a té se oba držíme - touhu psát. Měli jsme však větší šanci před patnácti lety, když jsme si psali dopisy. Ve Fort Oglethorpe to Stanleyemu svědčilo; stal se tam z něj ochlasta, hazardní hráč a zloděj. Jeho dopisy se tím staly zajímavé. Nikdy nepsal o armádě ale o exotických, romantických spisovatelích, které se snažil napodobit, když psal.

Stanley se nikdy neměl vracet na Sever. Měl vypadnout z vlaku na Chickamauga, obalit se tabákovým listím a kravským hnojem a najít si squaw. Místo toho přijel na Sever, našel si místo u pohřebního ústavu, vzal si tlustou polskou rajdu s úrodnými vaječníky, obklopil se hejnem polských harantů a marně se pokoušel psát při mytí nádobí. Stanley málokdy mluvil o současnosti. Raději dával přednost neuvěřitelným historkám z vojny.

Stanley měl všechny špatné vlastnosti Poláků. Byl to budižkničemu, násilník, šlechetný, když neměl, romantický jako

vysloužilý bachař, věrný jako pitomec a při tom proradný. Kromě toho se stále užíral záští a žárlivostí.

Jednu věc mám ale na Polácích rád - jejich jazyk. Polština, když jí mluví inteligentní lidé, mě přivádí do extáze. Zvuk této řeči ve mně vyvolává zvláštní představy, ve kterých vždy hraji významnou úlohu pastviny zelené, omamně vonící trávy, hejna sršňů a hadi. Vzpomínám si na dávné okamžiky, kdy mě Stanley zval, abych se seznámil s jeho příbuznými. Vždy mě přesvědčil abych nesl svazek not, protože se se mnou chtěl před těmito bohatci chlubit. Dobře si na tu atmosféru vzpomínám, protože jsem se ve společnosti uhlažených, přehnaně zdvořilých a totálně falešných Poláků cítil velice mizerně a nepohodlně. Ale když si povídali mezi sebou - někdy francouzsky někdy polsky - jenom jsem seděl a fascinovaně zíral. Dělalí legrační polské grimasy, úplně jiné než naši příbuzní, kteří jsou stupidní barbaři. Poláci byli jako stojící hadi s límcí sršňů. Nikdy jsem neměl ani páru o čem to brebentí, ale vždy mi to připadalo jakoby někoho zdvořile vraždili. Všichni byli vyzbrojeni šavlemi a meči, které drželi mezi zuby nebo jimi divoce mávali kolem sebe. Nikdy nesešli z cesty a bezohledně nakládali s dětmi a ženami, které bodaly dlouhými bodci ozdobenými krvavě rudými praporky. To vše se pochopitelně dělo v obývacím pokoji nad šálky silného čaje - muži ve svých sametově bílých rukavičkách a ženy šermující svými směšnými loňony. Ženy byly vždy úchvatně krásné - plavovlasé hurisky, získané před stoletími během křížových výprav. Syčely své dlouhý pestrobarevná slova skrz jemná, smyslná ústa, jejichž rty byly hebké jako listy muškátu. Tato divoká bandy zmijí a růžových plátků vyluzovala omamnou hudbu, kovové drmolení, ve kterém bylo možné zachytit také anomální zvuky jako vzlyky a šplouchání vody.

Po cestě domů jsme vždy museli jet po rozbitých cestách krajinou plnou benzínových nádrží, kouřících komínů, pásových dopravníků, sazí a ostatních chemických emulzí naší slavné civilizace. Cesta domů mi pokaždé připomněla skutečnost, že jsem pouhé hovno, další kus smrdutého nic, jako dýmající smetiště podél cesty. Celou cestu nás štípal do nosu kyselý zápach hořících chemikálií, hořícího odpadu, pálících se mršin. Poláci byla rozvrácená rasa a jejich řeč na mně ulpěla jako doutnající zbytky minulosti, o které jsem nic nevěděl. Jak jsem mohl tušit, že jednoho dne pocestuji tou jejich podivnou zemí ve vlaku plném Židů, kteří se rozklepali strachy, kdykoliv na ně nějaký Polák promluvil?

Dokonce se francouzsky (já, malý smrad z Brooklynu) pustím do hádky s jedním polským šlechticem, protože jsem se nemohl dívat na ty vystrašené Židy. Pojedu na panství jednoho polského hraběte, abych se díval jak maluje sentimentální obrázky pro Salon d'Automne. Copak mě mohlo něco takového napadnout, když jsem se kodrcal tou měsíční krajinou se svým násilnickým, zlučovitým přítelem Stanleyem? Cožpak jsem si vůbec dokázal představit, že já, slabý a bez ambicí, se jednoho dne dokážu urvat a vypadnout, naučit se nový jazyk, naučit se novému způsobu života, zamilovat si ho, ztratit sám sebe, přetnout všechna pouta, a na všechno, s čím se dnes potýkám vzpomínat jako na zlý sen, který vám na nádraží vypráví nějaký kretén jedné chladné noci, když čekáte na příští spoj?

Tu konkrétní noc se zastavil také malý Curley. Maud z Curleyho nic nemá, kromě vzrušení, které ji způsobil tím, že ji pohladil po zadku, když se sehnula aby dala maso do trouby. Curley si vždycky myslí, že si ho při těchto věcech nikdo nevšimne. Maud nechává lidi tyto věci na sobě dělat a tváří se při tom, že se jedná o náhodu. Stanley vždycky dělá, že nic nevidí, ale pod stolem při tom zatíná pěsti. Já osobně jsem si všiml všeho, dokonce i několika nových trhlin v omítce, do které tak často upřeně zírám, když jsem sám, a ze které, kdybych na to měl čas, bych mohl vyčíst, aniž bych vynechal jedinou pomlčku, celou historii lidské rasy otisknutou do toho určitého bodu omítky, na který civěly mé oči.

Tu konkrétní noc bylo venku teplo a tráva byla jako samet. Nebyl žádný důvod trčet doma tiše si něco mumlat. Maud chce abychom vypadli. Znesvěcujeme svatyni. Kromě toho bude mít za dne nebo za dva krámy, to má vždycky plačtivou a nemluvnou náladu. Nejlepší věc, kterou bych mohl udělat, by bylo vyjít na ulici a náhodou vejít pod rychle jedoucí nákladák; to by pro ni byla tak báječná úleva, že se mi zdá neuvěřitelné, že jsem pro ni tuto maličkost ještě neudělal. Kolik nocí musela sama strávit v modlitbách, abych se jí vrátil na mářách. Ona je tím typem žen, které, kdyby se to stalo, by otevřeně řekly: "Díky Bohu, tak konečně to zmákl!"

Šli jsme do parku a lehli jsme si na trávnik. Obloha byla přátelská a klidná, jako bezedná mísa. Cítil jsem zvláštní lehkost, nezúčastněnost a upřímnost. K mému překvapení začal Stanley pískat jinou písničku. Začal mluvit o tom, že sám sobě dlužím pauzu, a že on, jako můj přítel mi pomůže udělat to, čeho bych sám nebyl schopen.

"Nech to na mě," mmlal, "já to zařídím. Ale pak za mnou nechod' a neřikej, že toho lituješ."

Jak to chce zařídít? Zajímalo mě.

To prý není moje starost. "Jsi zoufalý, nebo ne? Chceš se jí zbavit, to je vše. Není tomu tak?"

Zavrtěl jsem hlavou a zasmál jsem se, protože se mi zdálo jako holý nesmysl, že by Stanley, právě on ze všech lidí, byl schopen zosnovat tak rozhodný čin. Choval se, jakoby to všechno promyslel už dávno, jakoby jen čekal na vhodnou příležitost, kdy to na mě vybalit. Chtěl toho vědět víc o Maře - jsem si jí naprosto jistý?

"A teď k dítěti," prohlásil svým obvyklým chladnokrevným způsobem. "To pro tebe bude nejtěžší. Ale časem na ni zapomeň."

Ty nejsi otcovský typ. Akorát za mnou nechod' a nepros mě, ať to dám zase do pořádku, rozumíš? Jakmile se do toho jednou pustím, bude to vyřešeno jednou pro vždy. Já nevěřím na polovičatá řešení. Kdybych byl na tvém místě, odjedu do Texasu nebo někam jinam. A nikdy už se nevracej! Musíš začít znova, od začátku, jako bys ses právě narodil. Ty to můžeš udělat, když budeš chtít.

Já nemohu. Já jsem v pasti. Právě proto ti chci pomoci. Nedělám to kvůli tobě - dělám to proto, že bych to rád udělal sám.

Jakmile to bude za tebou, můžeš na mě zapomenout. Já bych se vykašlal na všechny, kdybych byl na tvém místě."

Curley z toho byl na větvi. Okamžitě chtěl vědět, jestli může jít se mnou.

"Neber ho s sebou, ať uděláš cokoli," jedovatě vyštěkl Stanley, "není k ničemu, jenom překáží - a kromě toho se mu nedá věřit."

Curleyho to ranilo a dal to znát.

"Poslyš, nerozpítvávej to," řekl jsem, "já vím, že není k ničemu, ale co k čertu..."

"Já si servítky neberu," opáčil Stanley lhostejně, "co se mě týče, už ho nechci vícekrát vidět. Ať táhne. Ty jsi příliš měkký - proto si v takové mizérii. Já nemám žádné přátele, ty to víš.

Ani žádné nechci. Nikdy pro nikoho nic neudělám se soucitu.

Jestli se ho to dotklo, je mi to líto, ale jediné, co s tím může udělat, je se s tím nějak vypořádat. Já mluvím vážně."

"Jak ti mohu důvěřovat, že to dobře zařídíš?"

"Nemusíš mi důvěřovat. Jednoho dne - nemohu říct kdy - se to stane. Nebudeš vědět, jak se to stalo. Bude to pro tebe překvapení. A ty nebudeš schopen nic změnit, protože bude příliš pozdě. Budeš volný, ať se ti to bude líbit nebo ne - to je vše, co ti k tomu mohu říci. Bude to poslední věc, kterou pro tebe udělám. Nepiš mi, že umíráš hladem, protože já už si tě všimnout nebudu. Utop se nebo plav."

Vstal a oprášil se. "Už musím jít," řekl, "domluveni?"

"O.K." přikývl jsem.

"Dej mi čtvrtáček," řekl na odchodu.

Neměl jsem u sebe nic. Obrátil jsem se na Curleyho. Přikývl, že rozumí, ale ani se nehnul.

"No tak, dej mu ho," řekl jsem, "doma ti ho vrátím."

"Jemu?" zašklebil se Curley, a nenávistně si Stanleyho prohlížel, "ať poprosí."

Stanley se otočil a odkráčel. Houpal se v chůzi jako kovboj.

Dokonce i ze zadu vypadal jako gangster.

"Ten hajzl," mumlal Curley, "podříz bych ho jako kuře."

"Sám ho také skoro nenávidím," řekl jsem, "dřív umře než změkne."

Nevím, proč to chce pro mě udělat - není mu to podobné."

"Jak víš, co se chystá udělat? Jak můžeš někomu takovému věřit?"

"Curley," usmál jsem se, "on mi chce udělat laskavost. Něco, co může být i nepříjemné, ale já nevidím jinou možnost. Ty jsi jako dítě. Nevíš, o co tu jde. Určitým způsobem se mi ulevilo. Cesta se zatáčí."

"Připomíná mi mého fotra," pronesl Curley hořce, "toho taky nenávidím. Pověsil bych je oba na jeden strom. Upálil bych je, sráče odporný."

O několik dní později jsme seděli s Ulricem v jeho ateliéru a čekali na Maru s její přítelkyní Lolou Jacksonovou. Ulric Maru dosud nepotkal.

"Myslíš, že to bude dobrá kost?" zeptal se mě, a myslel tím Lolu.

"Nebudem muset přetpět nějakou dlouhou ceremonii, co?"

Tyhle Ulricovy obavy mě vždycky dokázaly pobavit. Pokaždé chtěl mít nějakou záruku, že večer nebude úplně nadarmo. Nikdy mi ohledně ženských či přátel příliš nevěřil. Podle jeho názoru jsem byl příliš lehkomyslný.

Ale v okamžiku, kdy na nich poprvé spočinul očima, se veškeré jeho obavy rozplynuly. Ve skutečnosti mu to vyrazilo dech.

Okanžitě mě odtáhnul stranou a blahopřál mi k dobrému vkusu.

Lola Jacksonová byla fajn zába. Měla jediný nedostatek - byla si vědoma toho, že není zcela bílá. Trochu obtížněji se s ní proto dalo vyjít - ale jen v na začátku. Příliš jí záleželo na tom, aby na nás udělala dojem svou kultivovaností a výchovou. Po několika drincích se však uvolnila natolik, že se nám rozhodla ukázat, jak ohebné má tělo. Její šaty však byly příliš dlouhé pro některé cviky, které se chystala nám předvést. Navrhli jsme, ať si je sundá. Odhalila nám tak svou bezvadnou figuru, na níž se skvěle vyjímaly hedvábné punčochy, podprsenka a bílé modré kalhotky.

Mara se rozhodla následovat jejího příkladu. Po chvíli jsme je přesvědčily odložit podprsenky. Všichni čtyři jsme se svalili na velký divan v promiskuitním objetí. Zhasli jsme světla a pustili si desku. Lola došla k názoru, že je příliš horko aby měla na sobě víc, než hedvábné punčochy.

Měli jsme asi tak čtverečný metr prostoru, ve kterém jsme tancovali tělo na tělo. Právě jsme si prohodili partnerky a špička mého ptáka se právě zabořila do Lolina lůna, když zazvonil telefon. Byl to Hymie Laubscher který mi zoufalým a naléhavým hlasem oznamoval, že poslíčci se rozhodli druhý den vyhlásit stávkou. "Měl bys tam raději brzy ráno být," radil mi, "nikdo neví, co se může stát. Nebyl bych tě s tím otravoval, nebýt Spivaka. Myslím, že po tobě jde. Říká, žeš měl vědět, že chlapi chytají na zítřek stávkou. Už si najal několik taxiků. Zítra tu bude peklo."

"Neříkej mu, že ses se mnou spojil," řekl jsem, "budu tam zítra včas."

"Užíváš si, co?" chtěl vědět Hymie, "pro mě by se tam asi nic nenašlo, co?"

"Bohužel ne, Hymie, ale jestli máš naléhavou potřebu, doporučuji ti jednu z mého oddělení - víš kterou, tu s velkým kozama."

O půlnoci ji končí služba."

Hymie se mi snažil ještě něco sdělit o operaci jeho ženy. Nemohl jsem se mu však plně věnovat, protože Lola vklouzla vedle mě a začala se mazlit s mým ptákem. Zavěsil jsem v polovině hovoru a snažil se Lole vysvětlit, čeho se to týkalo. Věděl jsem, že Mara mi bude brzy v patách.

Právě jsem ho tam předkloněné Lole tak napůl vsunul, a stále jsem při tom mluvil o poslíčcích, když jsem zaslechl, jak si to rozdávají Mara s Ulricem. Vytáhl jsem ho, vzal telefon, a vytočil náhodné číslo. K mému úžasu se ozval ospalý ženský hlas:

"To jsi ty, drahý? Právě se mi o tobě zdálo." Řekl jsem:

"Skutečně?" Pokračovala, stále jakoby v polosnánku: "Pospěš si, už ať jsi doma. Čekám a čekám. Řekni, miluješ mě..."

"Pokusím se ti to vysvětlit co nejstručněji, Maud," řekl jsem svým přirozeným hlasem. "Poslíčci jdou zítra do stávky. Rád bych, kdybys zavolala..."

"Cože? Co to říkáš? Kdo volá?" ozval se poplašený hlas na druhém konci drátu.

"Říkám, abys zajistila pár poslíčků na výpomoc z jiného oddělení a zeptala se Costigana, zda..." ve sluchátku cvaklo.

Ti tři leželi na divanu. Cítil jsem je ve tmě. "Doufám, že se nás nechystáš opustit," řekl Ulric přidušeným hlasem. Ležela na něm Lola a pažemi ho objímala kolem krku. Šáhl jsem ji mezi nohy a nahmatal tam Ulrickova bimbasa. Klečel jsem na kolenou v dobré pozici, abych si mohl Lolu podat ze zadu. Ale Mara se najednou rozhodla, že musí do koupelny. Lola se trochu nadzvedla a s divokým vzdechem nasedla na Ulricův utahovák. Mara měl tahala za ruku. Lehli jsme si na zem vedle pohovky a dali se do toho. Právě v nejlepším se rozsvítilo světlo na chodbě, a vstupní dveře se otevřely. Vešel Ulricův bratr s nějakou ženou. Byli trochu nalití a zjevně sem v této časně hodině zapadli, aby si mohli v tichosti zašoustat.

"Nenechte se vyrušovat," řekl Ned, a obhlížel scénu, jakoby to tu bylo na denním pořádku. Najednou ukázal na svého bratra a vykřikl: "U všech svatých, co se ti stalo? Ty krvácíš!"

Podívali jsme se na Ulrica a jeho zakrváceného ptáka. Od pupku dolů byl samá krev. Pro Lolu to byla trochu trapná situace.

"Ach, omlouvám se," řekla, a krev ji kapala ze stehén, "nečekala jsem to tak brzo."

"To nic," konejšil ji Ulric, "trocha krve, no."

Šel jsem s ním do koupelny. Na chodbě jsme se zastavili, abychom se seznámili s dívkou jeho bratra. Byla slušně pod obraz. Podal jsem ji ruku, a ona místo ní nechtě vzala do ruky můj falus. To atmosféru značně uvolnilo.

"Dobrá práce," pravil Ulric, zatímco se myl, "myslíš, že bych na to měl ještě vlítnout? Myslím, trocha krve na ptáku ničemu nevádí. Mám pocit, že bych si ještě dal, co ty na to?"

"Neváhej, je to zdravé," řekl jsem mu povzbudivě, "hned bych s tebou měnil."

"Proti tomu bych nic nenamítal," a olízl si mlsně horní ret, "myslíš, že to zvládneš?"

"Ne dnes," řekl jsem, "musím běžet. Zítra ráno musím být ve formě."

"Maru bereš s sebou?"

"To si piš. Vyříd' ji, ať sem za mnou přijde."

Když Mara otevřela dveře, právě jsem si pudroval penis. Objali jsme se.

"Což takhle rozdat si to ve vaně?"

Pustil jsem horkou vodu a hodil do vany mýdlo. Pořádně jsem ji namydlil v rozkroku. Mezitím můj pták laškoval s jejími rty, vlasy, oušky. Oči jí zářily jakoby ji zasypal roj hvězd. Každý milimetr jejího těla byl hebký jako satén a prsa hrozila že každým okamžikem explodují. Vylezli jsme z vany. Posadil jsem se na okraj a Mara na mě obkročmo vylezla. Kapala z nás voda. Natáhl jsem se pro ručník a zlehka ji osušil. Lehli jsme si na zem. Její nohy se mi ocitly až za krkem a já jsem s ní houpal jako z jednou z těch beznohých hraček, na kterých se demonstruje gravitace.

O dva dny později jsem byl v mizerné náladě. Ležel jsem po tmě na gauči a myšlenky mi od Mary odlétly k zasranému životu u telegrafu. Maude přišla a něco mi začala povídat a já udělal tu chybu, že jsem ji strčil ruku bezstarostně pod šaty. Otočila a uraženě odešla. Nechtěl jsem ji přerýznout. Udělal jsem to jaksi mimovolně, jako když pohladíte kočku. Když byla vzhůru, nebylo možné se jí tímto způsobem dotknout. Nikdy nemohla souložit jen tak. Měla za to, že soustání má něco společného s láskou, byť láskou živočišnou.

Hodně vody uplynulo od doby, kdy jsem ji poprvé potkal. Kde jsou ty časy, kdy jsem s ní v sedě na židli od klavíru točil kolem svého penisu. Nyní se chovala jako kuchař, který připravuje náročné jídlo. Musela se na to nejprve psychicky připravit. Dát mi vědět svým zvráceným způsobem, že je vhodná chvíle. Možná kvůli tomu za mnou před chvílí přišla, přestože to byla jistě divná cesta, jak si o to říct. Každopádně mi bylo ukradený, jestli to chce nebo ne. Najednou jsem si vzpomněl na Stanleyho slova, a zatoužil jsem po ní. "Poslední políbení," říkal jsem si v duchu. No dobře, tak se s ní budu muset rozloučit v jejím pseudospánku. Na mysli mi vytanul Spivak. Posledních několik dní mě sledoval jako ostříž. Moje nenávisť k telegrafu se soustředila v nenávisti k němu. On byl tím zasraným kosmokokem. Musím ho nějak zrušit dřív, než mě vyhodí. Myslel jsem na to, jak ho nalákat na molo, kde ho některý z mých přátel shodí do vody. Napadl mě Stanley. Stanley by si takovou prácičku vychutnal...

Jak dlouho mě hodlá napínat? Jak bude to náhle vysvobození vypadat? Viděl jsem Maru, jak mě čeká na nádraží. Začneme spolu nový život od základu! Jaký to bude život, na to jsem se neodvážil pomyslet. Možná bude muset Kronska sehnat dalších tři sta dolarů. A ti milionáři, o kterých mluvila, se také mohou k něčemu hodit. Začal jsem uvažovat v tisících - tisíc pro jejího starého otce, tisíc na cestovní výdaje, tisíc pro nás do začátku. Jakmile budu v Texasu nebo podobném bohem zapomenutém kraji, hned dostanu větší sebevědomí. Zajdu s ní do redakcí několika novin - ona vždy působí dobrým dojmem - a zeptám se, jestli bych pro ně nemohl napsat nějaký článek. Zajdu za obchodníky, a ukážu jim, jak psát jejich reklamy. A v hotelovém foyer určitě potkám nějakou spřízněnou bytost, která mě podpoří. Země je tak velká a žije v ní tolik osamělých lidí, tolik šlechetných duší připravených dávat. Stačí jen potkat ty pravé. Budu upřímný a otevřený. Řekneme, že pojedeme do Mississippi, do nějaké starého zapadlého hotelu. Ze tmy vystoupí muž, a zeptá se mě, jak se cítím. Chlapík, který si prostě potřebuje s někým pokecat.

Představím mu Maru. Zavěsíme se do sebe a vykročíme do noci.

Stromy ověšené liánami, magnolie tlející na zemi, vzduch vlhký a vlahý, který přivádí věci k hnilobě - a lidi také. Pro něj budu čerstvým vánkem ze Severu. Budu čestný, upřímný, skoro až pokorný. Okamžitě vyložím své karty na stůl. Tady jsi, človče, a tak se věci mají. Líbí se mi tady. Chci tady zůstat celý život.

To ho trochu poleká, protože takhle se k jižanovi nemluví. Na co si to hraješ? Pak začnu mluvit znova já, něžně a tiše, jako klarinet ucpaný houbičkou. Zahraju mu melodii o studeném Severu, něco jako strohý zvuk sirény za chladného rána. Víte pane člověk, já nemám rád zimu. Ne pane! Chci vykonat nějakou pořádnou práci, cokoli, co udržuje při životě. Mohu mluvit přímo? Nebudete si o mně myslet, že jsem blázen, že ne? Tam na Severu, je to opuštěné. Ano pane, modráme tam strachem a osamělostí. Bydlíme v pokojích, jíme nožem a vidličkou, nosíme hodinky, ledvinové pilulky, chlebové kůrky, párky. Vůbec tam nahoře nevíme, že jsme, čestně, pane. Jsme vydešení k smrti něco říct, něco

skutečného.

Nespíme - ne doopravdy. Celou noc se zmlítáme sem a tam a modlíme se za konec světa. Ničemu nevěříme: každého nenávidíme, otravujeme jeden druhého. Všechno je tak těsné a pevné, všechno je vyztuženo krutým horkým železem. Nic neděláme vlastníma rukama. Prodáváme. Kupujeme a prodáváme. Kupujeme a prodáváme, to je vše, pane...

Mohl jsem si toho gentlemana jasně představit, jak tam stojí pod stromem a krčí obočí. Neprchne přede mnou jako ostatní. Já mu to nedovolím! Očaruju ho kouzlem - celou noc, jestliže to budu cítit. Přiměju ho k tomu, že nám přenechá chladné křídlo velkého domu poblíž zátoky. Přejde černoušek s podnosem, na kterém budou mintové bonbóny. Budeme adoptováni. "Toto je tvůj dům, synu; zůstaň zde, jak dlouho se ti zlíbí." Žádná touha snažit se na takového muže vyzrát. Ne, jestliže se ke mně bude chovat takto, budu mu věrný až do samého konce...

Bylo to vše tak skutečné, že jsem cítil potřebu okamžitě se o to podělit s Marou. Šel jsem do kuchyně, a začal psát dopis: "Drahá Maro - všechny naše problémy jsou vyřešeny..." pokračoval jsem, jakoby to vše bylo jasné a konečné. Mara se mi teď zdála jiná.

Viděl jsem sám sebe pod velkými stromy, jak k ní mluvím způsobem, který mě samotného překvapoval. Procházeli jsme se ruku v ruce a hovořili spolu jako dvě lidské bytosti. Nad námi byl obrovský žlutý měsíc a psi nám vyli za zády. Zdálo se mi, že jsme svoji a krev teče hluboko a pravidelně mezi námi. Ona bude prosit o párek labutí pro malé jezírko za domem. Žádné řeči o penězích, žádné neony, žádné spory. Jak krásné je prostě přirozeně dýchat, nikam nespěchat, nikam se nehnat, nedělat nic důležitého, prostě jen žít! Ona smýšlela stejně. Změnila se. Její tělo bylo plnější, těžší, pohybovala se pomalu, mluvila klidně, dlouho byla zticha.

Všechno bylo tak skutečné a přirozené. Mohla by se vydat pryč, a já bych si byl jist, že vrátí nezměněná, sladčeji vonící, pohybující se sebejistěji...

"Rozumíš, Maro? Chápeš, jaké to bude?"

Psal jsem to tam všechno čestně a upřímně, skoro jsem u toho až brečel, když tu jsem zaslechl Maud, jak jde do kuchyně. Posbíral jsem listy papíru na hromádku a přikryj je dlaní.

"Komu to píšeš?" zajímala se - přesně tak přímo a jistě.

"Někomu, koho znám," odvětil jsem klidně.

"Předpokládám, že je to žena,"

"Ano, žena. Dívka, abych byl přesný," řekl jsem ztěžka a slavnostně, stále pod vlivem transu, představy Mary pod velkými stromy, dvou labutí plovoucích sem tam po jezere. Když to chceš vědět, říkal jsem si v duchu, tak ti to řeknu. Nevidím důvod, proč bych ti měl dál lhát. Nic proti tobě nemám. Už jsem tě přestal nenávidět. Přál bych ti, abys mohla milovat tak jako já - všechno by pak bylo mnohem jednodušší. Nechci ti ublížit. Jen chci, ať mě necháš být.

"Jsi do ní zamilovaný, nepotřebuji odpověď - vím to."

"Ano, to je pravda. Jsem zamilovaný. Našel jsem někoho, koho skutečně miluji."

"Možná jsi se k ní choval lépe než ke mně."

"To doufám," odvětil jsem, stále v naději, že si mě vyslechne až do konce. "My dva jsme jeden druhého nikdy skutečně nemilovali, je to tak, Maud?"

"Nikdy sis mě nevážil jako lidské bytosti," řekla, "urážíš mě před svými přáteli; lítáš za jinými ženami; dokonce se vůbec nezajímáš o své dítě."

"Maud, přál bych, alespoň jednou, abys takhle nemluvila. Přál bych si, abychom si o tom mohli promluvit bez hořkosti."

"Ty můžeš - protože ty jsi šťastný. Našel sis novou hračku."

"Tak to není, Maud. Poslouchej, předpokládáme, že všechno, cos řekla je pravda - co se tím teď změní? Předpokládáme, že jsme byli na lodi, která šla ke dnu..."

"Nevidím důvod, proč bychom měli něco předpokládat. Ty se chystáš zdrhnout s někým jiným, a na mě zůstane veškerá tíha a odpovědnost."

"Já vím," řekl jsem a díval se na ni s upřímnou něhou. "Rád bych, abys mi to odpustila, můžeš? K čemu bude dobré, když zůstanu?"

Nikdy už nebudeme jeden druhého milovat. Nemůžeme se rozejít jako přátelé? Nechci tě opustit a nechat na holičkách. Rád bych se pokusil splatit ti svůj díl - myslím to vážně."

"To se snadno řekne. Neustále slibuješ něco, co nemůžeš splnit."

Zapomeneš na nás v okamžiku, kdy opustíš tento dům. Znáš tě."

Nemohu si dovolit být k tobě shovívavý. Od začátku jsi mě podváděl. Byl jsi a jsi sobecký, totálně sobecký. Nikdy bych si nemyslela, že člověk může být tak krutý, bezcitný, tak nelidský.

Teď tě málem nepoznávám. Je to poprvé, co se chováš jako..."

"Maud, bude kruté, co ti teď řeknu, ale musím to říct. Chci něco pochopit. Možná jsem tím musel projít, abych se naučil, jak se chovat k ženě. Není to jen moje chyba - něco s tím má co dělat i osud. Chápeš, v okamžiku, kdy jsem ji spatřil jsem věděl..."

"Kde jsi ji potkal?" zeptala se Maud. Ženská zvědavost ji na okamžik ovládla.

"V tančírně. Je to tanečnice k pronajmutí. To zní škaredě, já vím, ale kdybys ji znala..."

"Nechci ji znát. Už o ní nechci nic slyšet. Byla jsem pouze zvědavá." Lítostivě na mě pohlédla. "A ty myslíš, že ta žena tě může učinit šťastným?"

"Říkáš jí žena - ale ona není. Je to ještě mladé děvče."

"Tím hůř. Bože, co ty jsi za hlupáka!"

"Maud, to není tak, jak si myslíš. Nemůžeš ji odsuzovat. Jak se můžeš tvářit, že něco víš? A v každém případě mi to je jedno. Už jsem se rozhodl."

V tom okamžiku svěřila hlavu. Vypadala nepopsatelně smutně a unaveně. Jako lidská troska visící z řeznického háku. Sklopil jsem oči, protože jsem nemohl snést pohled na její tvář.

Seděli jsme tak několik minut. Ani jeden z nás se neodvážil vzhlednout. Zaslechl jsem potáhnutí, a když jsem ne na ni podíval, viděl jsem, že tvář má zkřivenou bolestí. Položila ruce na stůl a začala vzlykat, obličej přimáčknutý k desce stolu. Stál jsem za ní a položil jí ruku na rameno. Snažil jsem se něco říct, ale slova mi uvázla v krku. Nevěděl jsem, co dělat, a tak jsem ji začal hladit po vlasech - pomalu a odtažitě, jako by to byla hlava cizího, raněného zvířete, které se najednou vynořilo ze tmy.

"No tak, no tak," podařilo se mi ze sebe vypravit, "to k ničemu není."

Její vzlykání zesílilo. Věděl jsem, že jsem řekl špatnou věc. Ale nemohl jsem si pomoci. Nic co by udělala - dokonce ani kdyby se zabila - by nic nezměnilo. Očekával jsem slzy. Vždycky jsem tak napůl očekával, že jednoho dne budu toto dělat - hladit ji po vlasech, zatímco ona bude vzlykat, říkat nevhodné věci. Myslel jsem na svůj cíl. Když se z toho dostane a půjde si lehnout, budu moci dokončit dopis. Budu moci připsat doušku o umrtvené rány.

Budu moci říci s upřímnou radostí i smutkem: "Je to za mnou."

Tohle se mi táhlo hlavou, zatímco jsem ji hladil po vlasech.

Ještě nikdy jsem od ní nebyl dál. Jak jsem tak cítil pod rukou záchvěvy jejího těla, cítil jsem potěšení při pomýšlení na to, jak čistě se bude cítit pouhý týden po mém odchodu. "Budeš se cítit, jako nová žena," říkal jsem jí v duchu. "Nyní si musíš prodělat všechen ten žal - to je přirozené a správné, a já ti to nezazlívám - jenom už toho nech!" Musel jsem ji při tom škubnou ramenem, protože najednou se napřímila a podívala se na mě divokýma, bezmocnýma, usazenýma očima. Vztáhla ruce a strhla mě do vášnivého obětí. "Nechystáš se mě ale opustit hned, že ne?"

Vzlykala a líbala mě při tom slanými, hladovými rty. "Obejmi mě, prosím, sevři mě, Bože, cítím se tak ztracená." Líbala mě s vášní, jakou jsem u ní dosud nezažil. Dávala do toho těla i duši a veškerý smutek, který nás rozděloval. Uchopil jsem ji pod pažemi a něžně ji zdvihl k sobě. Stáli jsem těsně u sebe jako milenci a kymáceli se tak, jak se může kymáčet jen lidský živočich, když se zcela odevzdává druhému. Její župan se rozevřel. Pod ním byla nahá. Položil jsem ji ruku pod zadek, zabořil prsty hluboko do štěrbinu a přitlačil ji k sobě. Žvýkal jsem její rty, kousal lalůčky jejích uší, její krk, olizoval jsem její oči, kořínky jejích vlasů. Byla těžká a malátná. Zavřela oči, zavřela svou mysl. Celá se sesula, jakoby se měla zhroutit na zem. Zachytil jsem ji odnesl přes chodbu, po schodišti, a položil na postel. Převalil jsem se přes ni a nechal ji, ať mě zbaví šatů. Ležel jsem na zádech jako mrtvola a jediná živá věc na mě byl můj penis. Cítil jsem jak jej obemkla její ústa a současně mi pomalu sklouzla ponožka z levé nohy. Prsty jsem ji probíral její dlouhé vlasy a rozprostřel ji je po prsou. Mnul jsem její ňadra, která byla měkká a jako z gumy. Po tmě se otáčela. Její nohy šly přes má ramena a její rozkrok se ocitl proti mým rtům. Posunul jsem její zadek za hlavu, jako když zvedáte hrnec s mlékem, abyste se mohli lačně napít. Pak jsem pil a žvýkal a cumlal jako nenasyta. Byla ponořena hluboko do víru vášně, a její zuby svíraly až nebezpečně můj žalud. Báł jsem se, že její zuby mohu v této slepé, rozervané vášni, do které se dostala, zajet do masa a ukousnout mi špičku ptáka jako nic.

Musel jsem ji musel jsem ji polechtat aby povolila stisk svých čelistí. Pak už to byla jen čistá, rychlá práce - žádné slzy, žádné milostné záležitosti, žádné slib mi to a to. Polož mě a přeřízni! To bylo to, oč žádala. Udělal jsem to s chladnokrevnou důkladností. Mohlo to být naše poslední číslo. Už pro mě byla cizí člověk. Dopouštěli jsme se smilstva, vášnivého, incestního aktu, o kterém se tak často píše v Bibli. Abraham vešel k Sáře, a poznal ji (legrační biblický obrat). Ale způsob, jakým tihle staří patriarchové klátili své mladé a staré ženy, sestry, krávy a ovce byl velmi zručný. Museli se do toho vrhat po hlavě s veškerou prohnalostí a umem zkušených chlípníků. Cítil jsem se jako Izák kopulující v chrámu s králíkem. Ona byla bílý králík s dlouhými ušima. Měla v sobě velikonoční vajíčka a chystala se je snést jedno po druhém do košíku. Důkladně jsem zkoumal její vnitřek a studoval každou štěrbinu, každý záhyb, každý měkoučký výstupek této vrásčité ústřice. Ona se pohnula a četla mi ptáka prsty jako Braillovo písmo. Skrčila se na všechny čtyři jako zvířátko a chvěla se a kňučela rozkoší. Ani jedno lidské slovo, ani stopa po řeči mimo tento monotónní hvízdavý zvuk.

Gentleman z Mississippi zmizel docela, zapadl zpět do bažinatého klidu, který tvoří věčnou půdu kontinentů. Zůstala jedna labuť, mišenec s gumovými kachními rty přilepenými k namodralé hlavě.

Brzy si budeme žít jak prasata v žitě a švestky a meruňky se na nás budou sypat rovnou z nebe. Poslední příraz, dávka horkého bílého popela, a pak už jen dva trámy ležící vedle sebe a čekající na sekeru. Fajn konec. Royal flush. Ona znala mě a já znal ji. Zase bude jaro a léto a zima. Ona se bude zmítat v náručí někoho jiného a přirážet jako divá, vzdychat, vzpínat se - ale se mnou už vícekrát ne. Já jsem splnil svou povinnost, dal jsem jí své poslední sbohem. Zavřel jsem oči a zahrál mrtvého brouka. Ano, naučíme se žít nový život - Mara a já. Já musím vstát časně a schovat dopis do kapsy u kabátu. Někdy je zvláštní, jak se věci semelou. Vždycky si myslíte, že se chystáte provést uzávěrku se ziskem, nikdy nepomyslíte na automat, který uzavře vaše účty zatímco spíte. Všechno je to to nejpřísnější pravidlo podvojnosti. Zůstanou vám jen zbytky. Všechno je to krásně podtrženo a sečteno.

Sekera padá. Poslední rekapitulace. Líbáňkový vlak: Memphis, Chattanooga, Nashville, Chickamauga. Kolem sněžných polí s bavlnou... aligátorů zívajících v blátě... posledních meruněk hnijících v trávě... měsíc je v úplňku, příkop je hluboký, země je černá, černá, černá.

KAPITOLA (5)

Příští ráno bylo jako vichřice - snídaně jako obvykle, handrkování o kapesné, úprk do metra, slib, že ji po večeri vezmu do kina. Pro ni to všechno byl patrně jen zlý sen, na který se bude snažit v průběhu dne zapomenout. Pro mě to

byl začátek vysvobození. Už o tom všem nepadla ani zmínka. Bylo to však stále tady a vše bylo díky tomu jednodušší. Nevěděl jsem, na co myslela ona, ale to, na co jsem myslel já bylo velice jasné a definitivní. Kdykoliv jsem přistupoval na nějaký její požadavek nebo prosbu, říkal jsem si v duchu: "Fajn, tak to je všechno, co po mně chceš? Udělám pro tebe všechno, pouze ti odmítám poskytnout iluzi, že s tebou budu žít celý zbytek svého života."

Ona byla nyní k sobě shovívavější ohledně uspokojování své bestiální povahy. Často jsem se sám sebe ptal, jakou vymýšlí sama pro sebe omluvu pro tyto své mimomanželské, pře nebo postmorganatické záchvaty. Rozhodně do nich dávala srdce i duši.

V posteli teď byla mnohem lepší teď než v oněch prvních dnech, kdy měla ve zvyku dávat si pod zadek polštář a snažila se políbit strop. Mám za to, že teď souložila se zoufalstvím. Mrd kvůli mrdu a ďábel teď hrál prim.

Uplynul týden a já neviděl Maru. Maud mě požádala, zda bych ji nevzal do divadla v New Yorku. Do divadla přímo naproti tančírně.

Po celé představení jsem seděl jako na jehlách a myslel na Maru, která byla tak blízko a při tom tak daleko. Myslel jsem na ni tak úporně a neodbytně, že když jsme vycházeli z divadla, dal jsem průchod nápadu, který jsem neměl sílu potlačit: "Což takhle zajít tam," ukázal jsem na tančírnu, "a seznámit se s ní?" Bylo to kruté, a já toho litoval v okamžiku, kdy jsem to vyslovil. Maud se na mě podívala, jako bych ji udeřil pěstí. Okamžitě jsem se omluvil, a vzal ji za ruku, a vedl ji opačným směrem. "To byl jen takový nápad," říkal jsem při tom. "Nechtěl jsem ti ublížit."

Myslel jsem si, že bys na ni mohla být zvědavá, to je vše."

Neodpověděla. Já už se dál nesnažil ji konejšit. V metru vklouzla její ruka do mé a zůstala tam, jako by tím chtěla říct: "Rozumím, prostě jsi byl netaktní a bezmyšlenkovitý jako obvykle." Po cestě domů jsme se zastavili v její oblíbené cukrárně na zmrzlinu. Nad pohárem francouzské zmrzliny se pak pomalu rozhovořila o běžných domácích starostech, což bylo znamení, že na celý incident zapomněla. Francouzská zmrzlina, kterou považovala za luxusní, v kombinaci s čerstvě otevřenou ránou v ní vyvolala milostnou touhu. Místo aby se svlékla v ložnici jako obvykle, šla nahoru do koupelny, která sousedila s kuchyní, nechala dveře otevřené a začala odkládat jeden kus oděvu po druhém, pomalu a promyšleně, skoro jako striptérka. Když pak stála a česala se vlasy, zavolala mě, abych si přišel prohlédnout modřinu na jejím stehně. Stála tam nahá až na boty a punčochy, dlouhé vlasy ji splývaly na ramena.

Pečlivě jsem zkoumal modřinu, protože jsem věděl, že chce, abych to tak dělal, a tu a tam jsem se dotkl jejích stehů, jako bych pátral po dalších menších zraněních, která mohla přehlédnout.

Současně jsem se klidným a nezúčastněným hlasem vyptával na různé věci, což ji umožnilo oddat se chladnokrevnému pichu, aniž by si to připouštěla. Když jsem ji řekl tónem profesionálního lékaře:

"Myslím, že by sis měla raději lehnout na stůl v kuchyni, abych tě mohl lépe prohlédnout," učinila tak bez námitek a doširoka roztáhla nohy. Nechala mě zasunout prst dovnitř bez skrupulí, protože si najednou vzpomněla, že po jednom pádu před lety ji tam vevnitř zůstal malý nárustek, nebo alespoň si to myslela a dělalo ji to starosti. Možná když ji tam budu strkat prst vždycky tak jemně, podaří se jí ho udržet pod kontrolou, atd., atd. Ani ji nevyvedlo z míry, když jsem nadhodil, aby tak chvíli vydržela, zatímco já si odložím šaty, protože v kuchyni je příliš teplo, tak blízko u kamen a tak dále tak dále. A tak jsem ze sebe všechno shodil s výjimkou bot a ponožek a z erekce, s jakou bych mohl štípat dříví, jsem k ní přistoupil a pokračoval v prohlídce.

Nyní jsem si zase já vzpomněl na všechny možné nehody v minulosti a začal zjišťovat, zda po nich nezůstaly nějaké následky jako boule, jizvy, mateřská znaménka a tak dále. A kdyby byla tak laskavá, a dala mi, když už jsme tak u toho, a pak si půjdeme lehnout, protože už je pozdě a já ji nechci příliš unavit.

Kupodivu nebyla vůbec unavená. Vstala ze stolu a zkoumavě mi začala mačkat ptáka a koule a kořen penisu s takovou jistotou a přesností, že jsem ji to málem nastříkal do očí. Pak ji najednou začalo zajímat, o kolik jsme vyšší než ona. A tak jsme stáli zády k sobě a pak čelem k sobě, a dokonce i potom, co se jí zaklesnul mezi nohy jako petarda dělala, jakoby myslela pouze na metry a centimetry a řekla, že si musí zout boty, protože má paty příliš vysoko atd. atd. A tak jsem ji posadil na židli a začal ji pomalu sundávat boty a punčochy, a ona, zatímco jsem ji zdvořile poskytoval tuto službu, mi zamyšleně hladila penis, což byl úkon v jejím postavení značně obtížný. Já jsem ji to však šlechetně usnadnil tím, že jsem ji zvedl nohy vzhůru v patřičném úhlu. Pak jsem ji bez další průtahy zvedl za hýždě k sobě, strčil ji ho tam a odnesl ji do vedlejší místnosti, kde jsem ji položil na gauč.

Znova jsem ho tam vnořil a začal na tom svědomitě pracovat. Ona se snažila také a při tom mi dávala naprosto upřímným, nezúčastněným a neformálním jazykem stručné pokyny, abych to podržel, nespěchal, dal si načas, pak abych chvíli počkal, zatímco ona se převalila, vztyčila se na kolenou s hlavou mírně skloněnou, zadkem chvějícím se vzrušením a chroptivým hlasem, který mě anglicky otevřeně a upřímně žádal: "Strč mi ho tam pořádně... jsem nadržená."

Ano, tu a tam byla schopna vypustit takové slovo. Vulgární slovo, při kterém by ji jinak zachvátila hrůza a stud, kdyby byla při smyslech. Ale nyní, po trošce škádlení, po zevrubné prohlídce vagíny prstem, po měření a vážení, po kontrole modřin a boulí, po delikátních manipulacích s pyjem a šourkem, po lahodné francouzské zmrzlině a bezmyšlenkovitým faux pas před divadlem, ani nemluvě o všem tom, co se událo v její mysli po krutém doznání před pár dny, bylo slovo "nadržená" tím jediným a správným slovem, kterým se dala popsat teplota Bessemerova konvertoru, na kterou roztopila svou kundu. Byl to signál k tomu, abych si dal záležet a nic nezanedbal. Znamenalo to něco v tomto smyslu: "Co na tom, co jsem byla já dnes odpoledne nebo včera, co na tom, co si myslím, že jsem, nebo jak jsi mi odporný, co na tom, co budeš s tou svou věcí dělat zítra nebo pozítří, nyní to chci a chci všechno, co z toho dokážeš vyždímat: chci, aby byl větší a delší tlustší a šťavnatější: chci aby sis ho urval a nechal ho tam: kašlu na to, kolik ženských jsi s ním už opíchal, chci, abys teď opíchal mě, projed' mou kudnu, projed' mou řiť, píchej a píchej a píchej. Jsem nadržená, a co ty, drahý? Jsem tak nadržená, že bych byla schopna ti ho ukousnout. Šoupi mi ho tam celého, přitlač, pořádně, ulom si toho svého velkého ptáka a nech ho tam. Jsem nadržená, to ti teda říkám..."

Obvykle se po takovýchto orgiích probouzím v depresi. Dívám se na ní v jejích šatech, na ten chmurný, upjatý,

opatrný každodenní výraz jejích úst, prohlížím si ji u snídaně, protože nemám žádný jiný objekt k pozorování, a říkám si, proč ji někdy nevezmu na procházku a neshodím z mola. Začal jsem se těšit jako blázen na to tajemné řešení, které mi slíbil Stanley, po kterém však zatím nebylo ani vidu ani slechu. Abych tomu nasadil korunu, poslal jsem Maře dopis, že musíme co nejdříve najít nějaký způsob, jak se z toho všeho dostat, jinak že spáchám sebevraždu. Musel to být pohnutý dopis, protože mi obrátkou zatelefonovala, a trvala na tom, že mě musí ihned vidět. Stalo se tak odpoledne jednoho z těch hektických dnů, kdy vám všechno padá z ruky. Úřad našlapaný žadateli, a ani kdybych měl pět jazyků, pět párů rukou a pětadvacet telefonů, nebyl bych schopen přijmout tolik uchazečů, kolik jich bylo najednou tak zoufale potřeba. Snažil jsem se odložit Maru až na večer, ale ona se nedala odbýt, a tak jsem nakonec souhlasil, že se s ní sejdu na pár minut na adrese, kterou mi udala. Jednalo se prý o byt jednoho jejího přítele, kde nás nikdo nebude rušit. Bylo to ve Village.

Nechal jsem houf uchazečů jejich vlastnímu osudu a slíbil Hymiemu, který se zoufale dožadoval "záskoků", že budu zpět za pár minut. Naskočil jsem do taxíku a vystoupil z něj před domečkem pro panenky s miniaturní zahrádečkou před vchodem. Mara mi přišla otevřít v lehkých šatech, pod kterými byla nahá. Objala mě kolem krku a začala mě vášnivě líbat.

"Krásné hnízdečko," poznamenal jsem, a držel si ji od těla, abych se mohl pořádně rozhlédnout.

"Že jo?" řekla. "Patří Carruthersovi. Bydlí se svou ženou kousek dál. Tohle je jen takový jeho zapadák, který občas využívá. Občas tu přespávám, když už je příliš pozdě na to, abych jela domů."

Neřekl jsem na to nic. Otočil jsem se, abych si prohlédl knihy, které byly všude podél stěn. Koutkem oka jsem zahlédl, jak Mara něco rychle strhla ze zdi - vypadalo to jako list papíru.

"Co je to?" zajímal jsem se. Nebyl jsem doopravdy zvědavý, ale tvářil jsem se, že jsem.

"Ale to nic," odvětila, "jen taková čmáranice, kterou chtěl abych zničila."

"Ukaž!"

"To tě nebude zajímat, je to bezcenné," a začala to mačkat.

"Stejně mi to ukaž," řekl jsem, popadl ji za paži a vykroutil ji papír z ruky. Rozložil jsem to, a ke svému úžasu jsem spatřil svou karikaturu, s dýkou v srdci.

"Říkala jsem ti, že je žárlivý," vysvětlovala, "byl opilý, když to kreslil. Poslední dobou hrozně chlastá. Musím ho hlídat jako ostříž. On je jen takové velké dítě. Nesmíš si myslet, že tě nenávidí - chová se tak ke každému, kdo o mě jeví jen sebemenší zájem."

"Řeklas, že je ženatý. Co to znamená - se ženou mu to neklape?"

"Ona je invalidní," prohlásila Mara téměř slavnostně.

"Na vozíčku?"

"Ne-e-e, ne tak docela," odvětila, a neurčitě se usmála. "Ale nebavme se o tom teď. Záleží na tom snad? Přece víš, že ho nemiluju. Už jsem ti řekla, že ke mně byl kdysi hodný, nyní je na mně, abych se postarala o něj - potřebuje někoho, kdo by ho utěšoval."

"Ty spíš tu a tam tady, zatímco on bydlí vždy u své invalidní ženy, je tak?"

"No on tu také občas přespí. Jsou tady dvě lůžka, jestli sis všiml. Ach, prosím," zaprosila, "nebavme se o něm. Není v tom nic, co by ti mělo dělat starosti, nechápeš? Nebo mi nevěříš?"

Přišla těsně ke mně a obejmula mě. Beze slova jsem ji zvedl a donesl k pohovce. Vyhnul jsem ji šaty, rozevřel nohy a vsunul jazyk do její šterbiny. Za chvíli jsem na ní ležel. Když mi vytáhla ptáka, rozevřela si oběma rukama kundu, abychom do ní mohl vklouznout. Dospěla k orgasmu skoro okamžitě, pak další a další.

Pak vstala a šla se umýt. Když byla hotova, následoval jsem jejího příkladu. Když jsem vyšel z koupelny, ležela na gauči s cigaretou v ústech. Posadil jsem se vedle ní, položil ji ruku mezi nohy, a chvíli k ní tiše hovořil.

"Musím jít zpátky do úřadu," řekl jsem, "a ještě jsme neměli čas si popovídat."

"Ještě nechod," prosila. Posadila se, a afektovaně mi položila ruku do rozkroku. Objal jsem ji a vášnivě a dlouze ji políbil.

Opět mi zajela do poklopce a šmátrala po penisu, když tu jsme zaslechli, jak někdo lomcuje klikou.

"To je on," řekla, a rychle vyskočila na nohy a šla ke dveřím.

"Zůstaň, kde jsi, to je v pořádku," řekla rychle, zatímco ho spěchala pozdravit. Neměl jsem ani čas zapnout si poklopec.

Postavil jsem a opatrně ho zakryl, zatímco ona se mu vrhla do náručí s jakýmsi hloupým radostným výkřikem.

"Mám návštěvu," řekla, "požádala jsem ho, aby přišel. Už je na odchodu."

"Nazdar," řekl on a vykročil směrem ke mně s napřaženou pravicí a milým úsměvem na tváři. Nejevil žádné známky překvapení. Vlastně vypadal mnohem vlídněji než tu noc, kdy jsme se seznámili.

"Nemusíte jít hned, doufám?" řekl a rozdělával sáček, který přinesl, "Můžete se před tím ještě něčeho napít, co? Dáte si skotskou nebo žitnou?"

Než jsem snažil říct ano nebo ne, Mara vyklouzla z pokoje, aby přinesla led. Zatímco on naléval, otočil jsem se k němu částečně zády a předstíraje zájem o jeho knihy jsem si zapínal poklopec.

"Doufám, že vám příliš nevadí vzhled tohoto místa," pravil, "je to jen takové moje malé útočiště, kde se mohu scházet s Marou a jejími přáteli. V těch šatech vypadá roztomile, že?"

"Ano," opáčil jsem, "je to dost atraktivní."

"Tam nic nenajdete," kývl hlavou směrem ke knihám, "ale můj dům je plný dobrých knih."

"Vypadá to jako docela slušná sbírka," poznamenal jsem, vděčný, že můžeme stočit hovor tímto směrem.

"Vy jste spisovatel, jestli se nemýlím, - tak mi to alespoň řekla Mara."

"Ne tak docela," odvětil jsem, "rád bych se jím stal. Vy sám patrně píšete, že?"

Zasmál se. "Ou," řekl omluvně, zatímco odměřoval nápoje, "myslím, že všichni s tím začínáme. Svého času jsem něco vypotil - většinou básničky. Nezdá se, že bych se ještě někdy zmohl na něco jiného než pít."

Mara se vrátila s ledem. "Pojď ke mně," řekl. Položil led na stůl a objal ji kolem pasu. "Ještě jsi mě nepolíbila." Zvedla hlavu a chladně přijala uslintaný polibek, který ji vtiskl na ústa.

"Už jsem to v úřadu prostě nemohl vydržet," prohlásil, zatímco doléval sklenice sodovkou. "Nechápu, proč do toho prokletého místa vlastně chodím - nemám tam nic na práci kromě toho tvářit se důležitě a podepisovat se na hloupé papíry." Důkladně se napil.

Pak mi pokynul abych se posadil a sám se svalil do hlubokého křesla. "Och, tohle je lepší," odfoukl si jako unavený byznysman, přestože bylo zjevné, že na práci dnes ještě ani nešáhl. Mrkl na Maru: "Posaď se ke mně na chvíli," a klepal při tom na opěradlo křesla. "Chci si s tebou popovídat. Mám pro tebe dobrou zprávu."

Po tom, co se tu odehrálo před pouhými několika minutami to byla velmi zajímavá scéna. Zajímalo mě, zda to takhle hrál kvůli mně.

Snažil se stáhnout její hlavu k sobě a vlepil ji další slintavý polibek. Ona se mu však vzepřela a řekla: "No tak, no tak, chováš se hloupě. Odlož to pít, prosím. Za chvíli budeš na moll a nebude s tebou řeč."

Položila mu ruku na rameno a prsty se probírala ve vlasech.

"Vidíte, jaká je to tyranka?" obrátil se Carruthers ke mně, "Bůh potěš toho ubožáka, který si ji jednou vezme! Spěchám sem, abych ji sdělil radostnou novinu..."

"No, co to je?" přerušila ho Mara, "ven s tím!"

"Dej mi šanci a řeknu ti to," řekl Carruthers a něžně ji poplácával po zadku. "Mimochodem," otočil se opět ke mně, "nedáte si ještě jednu? Nalejte mi také - tak, jestli nám k tomu ona dá svolení. Já tady nemám žádné slovo, jsem jen všem na obtíž."

Tohle bezúčelné tlachání mohlo trvat věčně. Uvědomil jsem si, že už je příliš pozdě, abych chodil zpátky do práce - odpoledne bylo v tahu. Druhá sklenička mě přivedla do nálady zůstat a sledovat divadýlko. Všiml jsem si, že Mara nepije. Měl jsem pocit, že by si přála, abych se vypařil. Dobrá zpráva se dostala na vedlejší kolej, pak byla zapomenuta. Možná jí to řekl jenom tak - příliš rychle to pustil z hlavy. Možná, že když ho prosila, aby jí prozradil, o co jde, tiskla jeho ruku vřeleji. (Ano, co je to za dobrou zprávu? Ten stisk mu možná napověděl, aby to neřikal přede mnou.) Nevěděl jsem, co si o tom mám myslet. Seděl jsem na pohovce, a snažil se přijít tomu na kloub. Nebylo v podstatě čemu. Později jsem se měl dozvědět pravdu, ale to bylo ještě daleko.

Carruthers byl skutečně ochmelka - byť příjemný a společenský.

Jeden z těch, co se opíjejí a střízlí v pravidelných intervalech. Jeden z těch, co nikdy nemyslí na jídlo. Jeden z těch, co mají neskutečnou paměť, co vše sledují ostřížím zrakem a přesto vypadají jako neteční, malátní, skoro mrtví.

"Kde je ta moje kresba?" zeptal se najednou z čista jasna, a upřeně se zahleděl na místo, kde výkres před tím visel.

"Sundala jsem ji," odpověděla Mara.

"To vidím," odfrkl, ale ne příliš našťavaně, "chtěl jsem ji ukázat tvému příteli."

"Už to viděl," řekla Mara.

"Opravdu? No, pak je to v pořádku. Pak před ním teda nic neskrýváme, že? Nechci, aby si o mě dělal jakékoliv iluze. Ty víš, že kdybych tě nemohl mít já, nedopustil bych, aby tě měl někdo jiný, je to tak? Jinak je vše v pořádku. Ona se sem chce nastěhovat - jen na týden nebo dva. Řekl jsem jí, že si s tebou o tom musím promluvit - ty to tady vedeš."

"Je to tvůj dům," odvětila Mara, "můžeš si s ním dělat, co chceš."

Akorát když se sem nastěhuje ona, já se odstěhuju. Mám vlastní byt. Chodím sem jenom abych na tebe občas dohlédla a zabránila ti uchlastat se k smrti."

"To je legrační," řekl směrem ke mně, "jak se ty dvě dívky nesnášejí. Podle mého názoru je Valerie líbezná stvoření. Je sice pravda, že nemá ani deko mozku, ale to zas tak moc nevádí. Jinak má vše, co si muž může přát. Vydrží si ji už rok nebo dva - měli jsme se spolu náramně - dokud se do toho nepřipletla tady ta," ukázal hlavou na Maru. "Mezi námi, mám dojem, že na Valerii žárlí. Měl byste s Valerií seznámit - stačí ještě chvíli počkat."

Mám tušení, že sem ještě dnes zabrousí."

Mara se zasmála způsobem, jakým jsem ji ještě nikdy neslyšel se smát. Byl to krutý, zlý smích. "Ta slepička," utrousila s despektem, "nedokáže se na chlapa ani podívat, aby se nedostala do maléru. Je to chodící interrupce..."

"Teď máš ale na mysli svou kamarádku Florrie," reagoval na to Carruthers s přihloupkým, kamenným úsměškem.

"Její jméno laskavě vynech," odsekla Mara vztekle.

"Vy znáte Florrii, že ano?" zeptal se mě Carruthers, jakoby neslyšel. "Už jste se někdy setkal s lascivnější kurvičkou? A Mara se snaží dělat z ní dámu..." Rozřehtal se. "To je k nevíře, jakými fuchtlemi se obklopuje. Roberta - ta by vás také zajímala. Neustále se vozí v limuzínách. Prohlašuje, že má bludnou ledvinu, ale podle mě - jen tak mezi námi - je prostě liná pohnout prdelí. Ale Mara ji musela vzít pod svá křídla, jakmile jsem ji já poslal do kyték, a začal o ni pečovat. Skutečně Maro, na inteligentní dívku, za kterou se vydáváš, se někdy chováš pěkně pitomě. Pokud ovšem" -

zamyšleně se podíval do stropu - "za tím není něco jiného. Člověk nikdy neví," - stále zíral do stropu - "co poutá dvě ženy k sobě. Staré přísloví praví vrána k vráně sedá. Ale i tak je to divné. Já znám Valerii, znám Florrii, znám tuhle tu, znám všechny - a přesto, i kdybyste mě mučili, nevím o nich vůbec nic. Je to jiná generace než ta moje. Jsou jako jiný živočišný druh. Odmítají se podřídit chodu domácnosti - jako byste s nimi žil ve zvěřinci. Přijďte domů, ve vaší posteli leží někdo cizí, a vy se ještě omluvíte, že vyrušujete. Nebo vás požádají o peníze, aby mohly se svým přítelem na noc do hotelu. A když jsou v tom, přijdou za vámi, abyste jim sehnal a zaplatil doktora. Je to vzrušující, ale někdy také pěkná otrava. Snažší by bylo chovat králíky, tak!"

"Tak mluví vždy, když je opilý," snažila se to zlehčit Mara. "No tak, řekni mu o nás víc. Jsem si jista, že ho to potěší."

Nebyl jsem si tak jistý, že už je opilý. Byl to ten typ, který si nehledí do pusy v opilosti i za střízliva. Zatrpklí, zklamání

lidé, kteří se chovají, jakoby je už nic na světě nemohlo překvapit. Uvnitř jsou však plni sentimentu a musí svůj nervový systém namáčet do alkoholu, aby nečekaně nepropukli v pláč. Pro ženy jsou obzvláště přitažliví, protože nikdy nemají žádné požadavky, nikdy nedají najevo skutečnou žárlivost, přestože to jimi cloumá na všechny strany. Často bývají, tak jako Carruthers, osedláni nemohoucími manželkami, ke kterým se vlivem své slabosti (kterou sami nazývají soucit a věrnost) nechali připoutat na celý život. Soudě podle jeho řeči, neměl Carruthers nikdy problémy najít pro sebe atraktivní dívky, které by s ním sdílely jeho hnízdečko lásky. Někdy měl dokonce dvě nebo tři najednou. Patrně cítil potřebu dávat najevo trochu té žárlivosti a jedovatosti, aby nevypadal jako úplný idiot. Co se jeho ženy týče - jak jsem se později dozvěděl - byla invalidní jen do té míry, že její panenská blána byla dosud nedotčena. Carruthers žil vedle ní léta trpělivě jako mučedník. Najednou si však uvědomil, že stárne, a začal vyvádět jako oktavián. Pak začal chlastat. Proč? Zjistil, že už je příliš starý na to, aby dokázal uspokojit zdravé mladé dívky? Začal pojednou litovat promarněných let? Mara, která mi tyto informace poskytla, byla v dalších detailech záměrně mlhavá a nekonkrétní. Připustila však, že s ním několikrát spala na jedné posteli, a snažila se mi nakukat, že jeho při tom ani nenapadlo se o něco pokusit. Pak mi však jedním dechem vyklopila, že ostatní dívky byly celé žhavé se s ním vyspat. Z toho mi mělo být jasné, že Carruthers obtěžuje jenom ty ženy, kterým to dělá dobře. Neviděl jsem ovšem jediný důvod, proč by zrovna Maře mělo být Carruthersovo obtěžování proti mysli. Nebo jsem měl věřit tomu, že by si nic nedovolil k dívce, které tak leží na srdci jeho zdraví? Trošku jsem se ohledně toho chytli, když jsem odcházel. Byl to bláznivý den a bláznivá noc. Nakonec jsem sebou sekl a usnul na podlaze. Bylo to tím, že jsem byl vyhladovělý.

Podle Mary to Carrutherse docela vzalo. Mara prý měla co dělat, aby mu zabránila rozbití mi láhev o hlavu. Aby ho zklidnila musela si k němu na chvíli lehnout na pohovku. Neprozradila mi ovšem, zda se ji pokusil "obtěžovat" nebo ne. Každopádně si jen tak trochu zdířl. Probudil se hladý a chtěl okamžitě jít. Během spánku zapomněl, že má návštěvu. Když mě viděl chmět na podlaze, zase se rozzuřil. Pak šli spolu oba ven a dobře se najedli. Po cestě zpátky se jí podařilo ho přesvědčit, aby mi koupil pár sendvičů a kávu. Na kávu i sendviče si vzpomínám - bylo to jako přestávka v bezvědomí. Carruthers na mě zapomněl v okamžiku, kdy dorazila Valerie. To si pamatuji také, i když jen matně.

Vzpomínám si, že jsem spatřil krásnou dívku, která padla Carruthersovi kolem krku. Pamatuji si, že mi strčili do ruky skleničku, načež jsem se opět odebral do věčných lovišť. A pak?

No, podle Mary se ztrhla drobná roztržka mezi ní a Valerií.

Carruthers se zpil pod obraz, vypotácel se na ulici a zmizel.

"Ale seděla jsi mu na klíně, když jsem se vzbudil!" namítl jsem Ano, to je pravda, připustila, ale to až po tom, co za ním vyběhla ven, prohledala celou Village a nakonec ho našla na schodech jakéhosi kostela. Naložila ho do taxíku a přivezla zpátky.

"To o něj musíš mít skutečně starost, když pro něj tohle všechno děláš."

Nepopírala to. Snažila se vyprávět mi všechno znova a od začátku.

A tak uběhl večer. A Valerie? Valerie utekla bez sebe vzteky, po té co rozmlátila drahou vázu. A co ten nůž na chleba, který se válel vedle mě? Chtěl jsem vědět. Ten? Ále, to byla zase jedna Carruthersova bláznivost. Předstíral, že mi chce vyříznout srdce z těla. Dokonce se ani nepokusila vzít mu nůž z ruky. Věděla, že je neškodný. Neublížil by ani mouše. Ať tak či tak, říkal jsem si v duchu, by bylo rozumnější mě vzbudit. Zajímalo mě, co se dělo dál. To ví jen Bůh. Ona prý Carruthersovi dovolila, aby se s ní chvíli muchloval, ale to jen proto, aby ho zpacifikovala. Viděla totiž, že jsem totálně grogy, a budit mě nemá cenu.

Byly nicméně čtyři hodiny ráno a Carruthers chrupkal v křesle a já a Mara jsme stáli u branky na Šesté Avenue a snažili se nějak domluvit. Já trval na tom, že ji doprovodím domů, ona se mi snažila vysvětlit, že je příliš pozdě.

"Ale už jsme se přece vraceli i mnohem později," naléhal jsem rozhodnut, že jí nenechám vrátit se do Carruthersova brlohu.

"Ty tomu nerozumíš," prosila, "já už jsem doma nebyla několik týdnů. Všechny své věci mám tady."

"Pak s ním tedy žiješ. Proč jsi to neřekla hned?"

"Já nežiju s ním. Pouze tu dočasně přebývám než si seženu něco vlastního. Domů už se vrátit nechci. Hrozně jsem se pohádala s macechou. Odešla jsem. Řekla jsem jim, že už se nevrátím."

"A co tvůj otec - co ten ti na to řekl?"

"Nebyl tam, když se to stalo. Ví, že mu to musí rvát srdce, ale už jsem to nemohla vydržet."

"Promiň, je-li tomu skutečně tak, pak musíš být taky na dně. Dovedu tě zpátky - musíš být vyčerpaná."

Vykročili jsme prázdnou ulicí. Najednou se zastavila a vrhla se mi do náruče. "Věříš mi, že?" řekla se slzami v očích.

"Jasně, že ti věřím. Ale rád bych, aby sis našla něco jiného k bydlení. Vždycky jsem schopen spláštět někde prachy na nájem."

"Proč mě nenecháš, abych ti pomohl?"

"Ou, to teď nebude zapotřebí," řekla vesele, "málem jsem ti zapomněla říct tu dobrou zprávu! Ano, jedu na pár týdnů pryč - na venkov. Carruthers nás posílá - Florrie, Hanah Bellovou a mě. Bude to skutečná dovolená. Možná bys mohl jet s námi? Pokusíš se, víš že ano? Nejsi rád?" Zastavila se aby mě políbila. "Víš, on není špatný. Kdyby do mě byl zamilovaný, jak si možná myslíš, cožpak by nejel se mnou a sám? Nemá tě rád, to přiznávám. Bojí se tě - jsi příliš vážný. Konec konců, určité city ke mně patrně chová - kdyby jeho žena zemřela, nepochybně by mě požádal o ruku. Ne proto, že by mě miloval, ale proto, že mě chce chránit. Teď už chápeš?"

"Ne," řekl jsem, "nechápu. Ale to je v pořádku. Ty nepochybně potřebuješ prázdniny. Doufám, že se ti tam bude líbit. Co se Carruthers týče, ať o něm říkáš, co chceš, nelíbí se mi a nevěřím mu. Nejsem si tak jistý, že jedná z takových šlechetných pohnutek jak popisuješ. Doufám ovšem, že je vyřízený, to je vše. Kdykoliv si do něj budu moci rýpnout, bez výčitek to udělám."

"Budu ti každý dne psát," řekla, když jsme se loučili.

"Poslyš, Maro," přitáhl jsem ji k sobě a šeptal ji do ucha, "měl jsem ti toho tolik co říct, a všechno je to fuč."

"Já vím, já vím," odvětila horečně.

"Když budeš pryč, možná se věci změní," pokračoval jsem, "něco se brzy stane - takhle to věčně nejde."

"To si také myslím," řekla něžně a vášnivě se ke mně tiskla.

"Nenávidím tento život. Chci si to všechno promyslet, až budu sama. Nevím, jak jsem se vůbec dostala do toho svinstva."

"Fajn," přikývl jsem, "budeš psát, slibuješ?"

"Jasně, že budu... každý den." Na to se otočila a odešla.

Chvilí jsem tam stál díval se za ní. Přemýšlel jsem, zda nejsem vůl, když ji nechávám takto jít, a zda by nebylo rozumnější ji popadnout, a na všechno ostatní se vykašlat - manželka nemanželka, práce nepráce. Šel jsem, v hlavě stále tyto úvahy, zatímco mě nohy nesly domů.

KAPITOLA (6)

Tak tedy byla v lesích na Severu. Vlastně právě dorazila. Ty dvě poběhlce byly s ní. Všechno bylo prostě prima. Byli tam dva skvělí zálesáci, kteří se o ně starali - vařili jim, učili je sjíždět peřeje, za hvězdných nocí jim hráli na kytary a harmoniky, a tak dále - všechno vylíčené na rubu pohlednice zobrazující krásné borové šišky padající z borovic v Maine.

Okamžitě jsem se vypravil ke Carruthersově doupěti, abych se přesvědčil, zda je ještě ve městě. Byl tam a byl skutečně překvapen a ani trochu potěšen, že mě vidí. Předstíral jsem, že jsem si přišel vypůjčit knihu, která mě posledně zaujala. Suše mi oznámil, že knihy přestal už dávno půjčovat. Byl zcela střízlivý a zjevně rozhodnutý zbavit se mě co nejdříve. Na odchodu jsem si všiml, že si na zeď opět pověsil mou karikaturu s dýkou v srdci.

Všiml si, že jsem si všiml, ale nijak se k tomu nevyjadřoval.

Cítil jsem se poněkud poníženě, ale zároveň jsem cítil úlevu.

Alespoň mi řekla pravdu! Byl jsem naplněn takovou radostí, že jsem běžel do veřejné knihovny, po cestě si koupil papír a obálku, a napsal jí dlouhý dopis. Napsal jsem jí, ať mi zatelegrafuje - nemohl jsem se dočkat až o ní zase uslyším.

Když jsem dopis odeslal, poslal jsem jí ještě obsáhlý telegram.

Další dva dny jsem o ní neslyšel, a tak jsem jí poslal ještě jeden telegram, ještě delší, a pak jsem seděl ve foyer hotelu McAlpin a psal jí ještě obsáhlejší dopis. Druhý den mi přišel dopis - krátký, hřejivý, vášnivý, skoro dětský. Ani zmínka o prvním telegramu. To mě trochu rozzuřilo. Možná mi dala falešnou adresu. Ale proč by to dělala? Nicméně další telegram.

Žádám přesnou adresu a nejbližší telefon. Dostala můj druhý telegram a oba dopisy? "Čkej další dopisy a telegramy. Piš často. Zatelegrafuj, je-li to možné. Miluje tě. Jsem do tebe blázen. Ministerský předseda.

"Ministerský předseda" udělal svoje. Brzy mi přišel telegraf pro Lovce Glahna následovaný dopisem podepsaným Victoria (postavy z knih Knuta Hamsuna). Při psaní se jí musel dívat přes rameno samotný Bůh. Viděla jelena a sledovala ho do lesa, kde zabloudila. Zálesáci ji našli a odnesli domů. Byli to rozkošní prostoduší dobráci, do kterých se Florrie a Hanah okamžitě zamilovaly. To znamená, že s nimi jezdily na vyjížďky kanoí a občas s nimi spaly pod širým nebem. Mara se chystá k návratu tak za týden. Už beze mě nemůže být. Pak toto: "Jedu zpátky k tobě, chci se stát tvou ženou." Přesně tak jednoduše řečeno. Připadalo mi to úžasné. Miloval jsem ji čím dál víc za to, že je tak přímá, tak prostá, tak upřímná a čestná. Napsal jsem jí tři dopisy hned po sobě. Běhal jsem při tom z místa na místo v opojném extázi.

Nemohl jsem se dočkat jejího návratu. Napsala, že přijede v pátek večer. Zavolá mi k Ulricovi do ateliéru, jakmile dorazí do města.

Nadešel pátek, a já jsem seděl u Ulrica až do dvou do rána.

Sklíčeně jsem šel domů, ale byl jsem si jist, že Mara dá o sobě určitě ještě týž den vědět. Ulric, jako vždy skeptický, řekl, že měla možná na mysli až příští pátek. Druhého dne jsem mu několikrát volal, zda se neozvala. Ulric byl znuděný, nezajímalo ho, a zdálo se, že se za mě skoro až stydí. Když jsem šel z práce, potkal jsem MacGregora s manželkou, kteří se projížděli v novém autě. Neviděli jsme se už celé měsíce. Trval na tom, že s nimi musím poobědvat. Snažil jsem se zdechnout, ale nešlo to.

"Co je to s tebou?" ptal se. "Nejsi ve své kůži. Je v tom zase ženská, co? Bože, kdy se konečně naučíš trochu o sebe dbát?"

Během oběda mi oznámili, že se rozhodli podniknout výlet na Long Island, kde možná přespí. Ať prý jedu s nimi. Řekl jsem, že mám rande s Ulricem. "To je v pořádku, vem přítele Ulrica s sebou. On mi sice příliš nesedí, ale když tě to udělá šťastnějším, je to v pohodě." Snažil jsem se mu vysvětlit, že Ulric možná nebude tak žhavý se k nám přidat. "Ale pojede," řekl MacGregor, "nech to na mně. Pojedeme na Montauk Point nebo Shelter Island, a nebude dělat nic než se jen tak válet - prospěje ti to. A co se týká té tvoji Berušky, která ti leží v hlavě - vykašli se na to! Jestli tě má ráda, přijde za tebou sama. Musíš je držet zkrátka, nemám pravdu, Tess?" Na to uštědřil své manželce takový šturec do žeber, až jí vyrazil dech.

Tess Molloyová byla přesně tím, čemu se říká dobrosrdečný irský balík. Byla to ta nejdomáctější žena, jakou jsem kdy viděl - široká v bocích, podobaná od neštovic, její vlasy byly řídké a tenké, ona sama začínala tloustnout, ale byla veselá a shovívavá, vždy však připravena pustit se z ničeho nic do hádky. MacGragor se s ní oženil z čistě praktických

důvodu. Ti dva se nikdy nesnažily předstírat, že se milují. Ani živočišná přitažlivost u nich nehrála velkou roli, protože, jak se mi MacGregor svěřil brzy po svatbě, sex jí nic neřikal. Nechala se sice tu a tam protáhnout, ale nezdálo se, že by jí to působilo zvláštní potěšení. "Už jsi?" měla ve zvyku se při tom ptát. Když mu to trvalo někdy příliš dlouho, žádala, aby na chvíli přestal a donesl jí něco k jídlu nebo k pití. "Jednou mě tak namíchla, že jsem ji přinesl noviny, aby si při tom mohla číst. Na, čti si," řekl jsem jí, "a nenech si ujít obrázkovou přílohu."

Myslel jsem si, že nebude lehké zlákat Ulrica k výletu. Setkal se s MacGregorem jen párkrát a pokaždé pak dlouho vrtěl hlavou, jakoby chtěl říci: "To mě zabije." K mému překvapení však Ulric přivítal MacGregora vcelku srdečně. Právě mu slíbily tučný šek za novou plechovku na fazole, kterou měl namalovat příští týden, a tak měl náladu nechat práci na chvíli plavat. Právě se vrátil z města, kde si byl pro pár lahví likéru. Mara pochopitelně dosud nevolala. Ulric měl za to, že se ještě nejméně týden nebo dva neozve. Napij se!

Na MacGregora udělala dojem obálka časopisu, kterou Ulric právě dokončil. Byl to obrázek muž s golfovým pytlíkem, který právě začíná s hrou. MacGregorovi to připadalo ohromně životné.

"Nevěděl jsem, že jste tak dobrý," prohlásil se svou obvyklou neomaleností, "smím se zeptat, co za takovouto práci dostanete?"

Ulric mu to řekl. Jeho obdiv se zdvojnásobil. Jeho žena mezitím někde vystrachala akvarel, který se jí líbil. "To jste také maloval vy?" Ulric přikývl. "Ráda bych to od vás koupila. Kolik za to chcete?" Ulric řekl, že jí to rád věnuje, až to dokončí.

"Chcete říct, že to ještě není hotové?" vykřikla. "To nevádí. Mně se to zdá hotové. Chci to tak, jak to je. Bude vám za to stačit dvacet dolarů?"

"Hele, poslouchej ty tupče," řekl MacGregor, a laškovně ji zasadil takovou ránu do brady, že jí to vyrazilo sklenici z ruky.

"Tady ten pán říká, že to ještě není hotové, chceš snad říct, že lže?"

"Já neříkám, že je to hotové," odvětila, "a neříkám, že lže. Mně se to prostě líbí jak to je a chci to koupit."

"Dobře, tak si to kup, jenom už toho proboha nech!"

"Ne, opravdu, nemohu něco prodat v tomto stavu," vysvětloval Ulric, "kromě toho to není dost dobrá věc na prodej. Je to jen skica."

"To nevádí," trvala na svém Tess Molloyová, "já to chci. Dám vám za to třicet dolarů."

"Prve jsi řekla dvacet," poznamenal MacGregor. "Co tě to popadlo, zbláznila ses? To sis ještě nikdy v životě nekoupila žádný obrázek? Poslyš, Ulricu, radši ji to prodej, nebo se odtud nedostaneme. Rád bych se ještě dnes trochu zarybařil. Je jasné, že tenhle pták" - ukázal na mě - "nemá rád rybaření. Chce sedět a fňukat, snít o lásce, studovat oblohu a podobné hovadiny. Pojďme tedy. Ano, to je v pořádku, vezměte nákou tu flašku - po cestě můžeme dostat žízeň."

Tess sundala akvarel ze zdi a položila na stůl dvacet dolarů.

"Raději si je vezměte s sebou," varoval MacGregor. "Kdo ví, kdo se sem může vloupat, zatímco budete pryč."

Sotva jsme objeli blok, napadlo mě, že jsem měl nechat na dveřích vzkaz pro Maru. "Ále, vyser se na to!" prohlásil MacGregor. "Jen ji nech, ať si dělá starosti, je tak, zlato?" A opět dloubl svou ženu do žeber.

"Jestli mi tohle uděláš ještě jednou," řekla, "narazím ti tuhle hlavu na hlavu. Myslím to vážně."

"Ona to myslí vážně," mrkl na nás s MacGregor s zářivým úsměvem, "člověk ji nesmí příliš naštvat, že jo, zlato? Ale ona má dobrý základ, jinak by to se mnou tak dlouho nevydržela, nemám pravdu, holka?"

"Ou, drž hubu! Dívej se, jak jedeš. Nechceme to auto rozmlátit jako to před tím?"

"Nechceme?" křičel. "Bože, to miluju. A kdo, smím-li se zeptat, to za bílého dne napral na Hempstead Turnpike do cisterny?"

"Nech toho!"

Vydrželi se takto handrkovat, dokud jsme neminuli Jamajku.

Najednou ji přestal popichovat a dloubat a začal nám líčit své názory na život a umění. Podle něj bylo naprosto v pořádku vrhnout se na ty věci - jako na obrazy a všechnen ten maglajz - za předpokladu, že k tomu má člověk nadání. Dobrý umělec si zaslouží své peníze - to byl jeho názor. Důkazem je to, že je dostal.

Každý, kdo za něco stojí nakonec dojde uznání, to měl na mysli.

Je tak? Ulric míní, že je tak. Ne vždy, samozřejmě, ale v podstatě tomu tak je. Jasně že byli chlápci jako Gauguin, pokračoval MacGregor, o kterých je jasné, že to byli skvělí umělci, ale na nichž bylo něco divného - něco protispolečenského, jestli tomu tak chcete říkat, co jim zabránilo prosadit se hned.

Nemůžete za to dávat vinu veřejnosti, že ne? Někteří lidé se prostě narodí pod nesprávnou hvězdou, tak on to alespoň vidí.

Podívejme se každý sám na sebe. Tak třeba on není určitě umělec.

Ale také není úplný budižkničemu. Je stejně dobrý jako všichni ostatní. Možná dokonce i o kapánek lepší. A přesto nic, na co šáhl, nedopadlo přesně tak, jak mělo - což je důkaz, jak je všechno nejisté. Někdy mu vypálil rybník úplný žabař. A proč?

Protože on, MacGregor, se nesníží k tomu, dělat určité věci. Jsou věci, které prostě neděláš, trval na svém. Ne, pane! A důrazně udeřil do volantu. A na to oni spoléhají, to jim vždycky nahraje.

Ale nebude to tak věčně! Kdepak!

"Nyní se podívejte na Maxfielda Parrishe," pokračoval, "já nemyslím, že by byl přímo vypočítavý, ale dává jim prostě to, co chtějí. Zatímco borci jako Gauguin museli žebrot o skývu chleba - a dokonce i po smrti mu plíží do obličej. Je to divná hra, tohle umění. Podle mě je to jako se vším - děláš to proto, že tě to baví, v ničem jiném to není - nemám pravdu? Ted' si vezměme tady toho matláka, co tu s námi sedí - ano, tebe!" zašklebil se na mne přes zrcátko. "On má za

to, že ho musíme podporovat, pečovat o něj, dokud nedopíše své životní dílo. Ani ho nenapadne poohlédnout se mezitím po nějaké pořádné práci. Ne, ne, nikdy by si neumazal své bělostné ručičky. On je umělec. No, dobrá, dejme tomu, že je. Ale měl by to nejprve dokázat, nemám pravdu?

Copak by mě někdo podporoval, kdybych si o sobě jenom myslel, že jsem právník? Ať si člověk sní - všichni máme rádi sny - někdo ale musí platit nájem."

Právě jsme minuli kachní farmu. "To je přesně to, co by se mi líbilo," řekl MacGregor. "Usadit se a chovat kačeny. Proč to neudělám? Protože mám dostatek rozumu abych si uvědomil, že o kačenách vím kulový. O tom nelze pouze snít - je třeba je chovat! Tady Henry, kdyby ho napadlo chovat kachny, by se sem prostě přestěhoval, a jenom by o tom snil. Nej dřív za tebou pochopitelně přišel, abys mu půjčil nějaký prachy. Tolik rozumu alespoň má, to musím přiznat. On ví, že nejprve je musí koupit, než si založí chov. Když tedy něco chce, řekněme že momentálně kačenu, přijde za tebou klidně řekne: "Dej mi náky prachy, chci si koupit kachnu." A to je právě to, čemu já říkám nepraktičnost. To je snění... kde já беру své peníze? Sbíráám je snad v lese? Když ho pošlu do háje, a řeknu mu, že si je má vydělat, je nepřičetný. Hned si myslí, že jsem proti němu. Je to tak, nebo si myslíš, že tě pomlouvám?" A věnoval mi další platinový úsměv skrz zrcátko.

"To je v pořádku," odpověděl jsem, "neber si to tak."

"Neber si to tak? Slyšeli jste to? Bože, jestli si myslíš, že samou starostí o tebe v noci nespím, tak to se teda zatraceně pleteš. Snažím se tě přivést na správnou cestu, toť vše. Pokouším se dostat trochu rozumu do té tvoji zbedněné palice. Je mi samozřejmě jasné, že netoužíš po chovu kačen, ale musíš přiznat, že tu a tam máš pěkně ztřeštěné nápady. Bože, snad si vzpomínáš, jak ses mi snažil prodat Židovskou encyklopedii. Představte si to, měl jsem pouze podepsat objednávku, aby on dostal svou provizi, a pak ji hned zase zrušit. Měl jsem jim na vysvětlenou říct báčorku, kterou si on doslova vycucal z prstu. To je celé jeho obchodnické nadání. A já jako právník! Už se vidím, jak podepisuji falešnou objednávku! Ani za Boha. Víc bych na něj dal, když by mi řekl, že chce skutečně chovat kachny. Člověka, který chce chovat kačeny dokáže pochopit. Ale snažit se na oko prodat Židovskou encyklopedii nejlepšímu příteli - to je hanebnost - navíc nezákonná a neomluvitelná. A je tu ještě jedna věc - on si myslí, že právo je celé shnilé." Nevěřím tomu," říká, jakoby to, jestli on věří nebo nevěří, mělo nějaký vliv. Jakmile se ale dostane do maléru, hned je u mě: "Dělej něco," říká, "ty víš, jak na to." Pro něj je to všechno jen hra. Myslí si, že on by se bez práva obešel, ale ať se na místě propadnu, jestli za něj nemusím věčně něco žehlit. Něco takové, jako že by mi mohl třeba za můj čas a námahu zaplatit, ho vůbec nenapadne. Všechno to pro něj musím dělat z čirého přátelství. Rozumíte?

Nikdo nepromluvil Chvilí jsme jeli mlčky. Projeli jsme kolem dalších kachních farem. V duchu jsem si kladl otázku, za jak dlouho se člověk asi tak může zbláznit, když si koupí kachnu a usadí se s ní na Long Islandu. Někde tady se narodil Walt Whitman. Nemyslel jsem na jeho jméno, dokud, jako koupě kachny, se mi nezachtělo navštívit jeho rodiště.

"Což takhle zajet do rodiště Walta Whitmana?" zeptal jsem se hlasitě?

"Cože?" vykřikl MacGregor.

"Walt Whitman!" křičel jsem já. "Narodil se někde na Long Islandu. Pojďme tam."

"A ty víš kde?" řval MacGregor.

"Ne, někoho se zeptáme."

"Jdi s tím k čertu. Myslel jsem, že to víš přesně. Tihle lidé nebudou ani vědět, kdo to byl Walt Whitman. Já sám bych to nevěděl, kdybys o něm v jednom kuse nežvanil. On byl trochu teplej, co? Neřikal si, že se zamiloval do řidiče autobusu? A neměl on rád černý? Víc si nepamatuju."

"Možná je pravda oboje," prohlásil Ulric a odšpuntoval flašku.

Projížděli jsme městem. "Bože, tady to, mám dojem znám!" zvolal MacGregor. "Kde to k čertu jsme?" Zajeli jsme k chodníku, abychom se mohli zeptat chodce. "Hej, jak se to tu jmenuje?" Dostal odpověď. "To je tedy náhoda! Hned mi to tu bylo povědomé. Bože, jakého skvělého tripla jsem si tu uhnal. Jestlipak bych ještě našel ten dům. Jenom bych tam zajel a podíval se, jestli tam bude na verandě sedět ta roztomilá kurvička. Bože - ta nejmilejší kůstka, jakou si dokážete představit - malý andílek, řekli byste."

A jak uměla pichat! Jedna z těch rajcovních věčně nadržovaných kurviček - znáte to - ty co přirážejí jako vzteklé a strkají vám ji pod nos. Přijel jsem na schůzku s ní, když lilo jako z konve.

Všechno bylo v pohodě. Její manžel zrovna odjel někam na služební cestu, a ona koukala, kde sebrat pořádného ptáka... snažím si vzpomenout, kde jsem ji tenkrát sbalil. Pamatuji si, že mi trvalo celou věčnost přesvědčit ji, abych za ní mohl přijet. No, pak jsem se měl báječně - dva dny jsme vůbec nevylezli z postele. Ani jsem se nenamáhal vstát, abych se umyl - to byl ten průser. Bože, kdybyste viděli ten její obličejík vedle vás na polštáři, mysleli byste, že spíte s Panenkou Marií. Dokázala se udělat devětkrát po sobě a bez přestávky. A pak řekla: "Udělej mi to ještě jednou, - cítím se tak zvrhle." To bylo legrační, ne? Myslím, že nevěděla, co to slovo přesně znamená. Za pár dnů mě to však začalo svědět a pak mi to zrudlo a nateklo. Nechtělo se mi věřit, že by to mohl být tripl. Říkal jsem si, že mě možná kousla blecha. Pak to ale začalo hnisat. To po blechách není. Tak jsem šel k doktorovi. "To je krása," řekl, "kde jste k tomu přišel?" Řekl jsem mu to. "Být vámi, zajdu na krevní zkoušku, vypadá to na syfilis."

"Tak to by stačilo," zasyčela Tess, "nemohl bys pro změnu mluvit o něčem příjemnějším?"

"Fajn," řekl MacGregor, "musíš přiznat, že od té doby, co tě znám, jsem velice čistotný. Nemám pravdu?"

"Dobře děláš," odvětila, "prospívá to tvému zdraví."

"Neustále má strach, že ji přinesu nečekaný dárek," zašklebil se MacGregor do zrcátka. "Poslyš, zlato, každý si to musí dřív nebo později prodělat. Měla bys být vděčná, že jsem se nakazil dřív, než jsem tě poznal, nemám pravdu, Ulricu?"

"Táák?" nasupila se Tess. Následovala by patrně další vleklá slovní púťka, kdybychom právě nedorazili do vesničky, která se MacGregorovi zdála jako to správné místo k zastávce. Dostal nápad, že půjde chytat raky. Kromě

toho tu byl motorest, kde vařili dobré jídlo, vzpomněl si. Všechny nás vytáhl z vozu.

"Půjdem se vychcat, ne?" Nechali jsme Tess stát u cesty jako kůl v plotě a vypadli do polí vyprázdnit močové měchýře. MacGregor nás vzal oba kolem ramen. "Abych pravdu řekl, tak tohle je právě to místo, kam jsem měl namířeno. Sjíždí se sem slušné kusy.

Jestli máte chuť si zatancovat a trošku se opít, tohle je to pravé místo. Nemohl jsem to na ní vybalit na rovinu - mohla by se vztekat. Nejprve se půjdeme projít na pláž. Až dostanete hlad, prostě řekněte, a já si najednou vzpomenu na hostinec. Jasný?"

Procházeli jsme se po pláži. Byla téměř liduprázdná. MacGregor koupil hrst doutníků, jeden si zapálil, zul si boty a ponožky a cachtal se ve vodě s tlustým cigárem v puse. "To je paráda, co?"

Jednou za čas je dobré být zase jako malý kluk." Přesvědčil svou ženu, ať si také sundá boty a punčochy. Kolébala se ve vodě jako střapatá kachna. Ulric se svalil do písku a usnul. Já si lehl vedle a pozoroval MacGregorovi a jejich nemotorné dovádění.

Myslel jsem na to, jestli už dorazila Mara a co si asi pomyslela, když mě nikde nenašla. Chtělo se mi zpátky co nejdřív. Vůbec mě nezajímalo hostinec ani lehké holky, které tam chodí tancovat.

Cítil jsem, že se vrátila a sedí u Ulrica na schodech a čeká na mě. Opět jsem se chtěl ženit. Po ničem jiném jsem netoužil. Co mě vlastně přimělo jet na tohle Bohem zapomenuté místo? Nenáviděl jsem Long Island. Nikdy jsem ho neměl rád. MacGregor a jeho kačeny! Pouhá myšlenka na to mě přiváděla k šílenství. Kdybych vlastnil kachnu, dal bych jí jméno MacGregor, přivázal ji ke kandelábru a provrtal ji z osmačtyřicítky. Rozstřílel by ji jako řešeto a pak bych ji rozsekal sekerou. Ty jeho kačeny! Do prdele s kačenou! Do prdele se všim!

Pak jsme šli do hostince a bylo to stejné. Jestliže jsem se před tím chtěl vzepřít, teď jsem na to zcela zapomněl. Dospěl jsem do stadia totální netečnosti pramenící ze zármutku. Nechal jsem se unášet proudem. A jako vždy, když se poddáte dorážející vůli ostatních, stalo se něco, o co jsem se neprosil.

Dojedli jsme, urazili tři nebo čtyři rundy, místo se zvolna zaplnilo a všichni byli v dobré náladě. Najednou u sousedního stolu povstal nějaký mladík, a s číší v ruce oslovil celou společnost. Nebyl opilý - byl pouze ve stavu příjemné euforie, jak by to nazval dr.Kronski. Tiše a prostě začal vysvětlovat, že si dovolil upoutat pozornost na sebe jeho ženu, ke které pokynul sklenicí, protože slaví právě první výročí své svatby a cítí se tak šťastní, že to chtějí všem oznámit, aby se i ostatní mohli s nimi podělit o jejich štěstí. Řekl, že nás nechce unavovat nějakým proslovem - nikdy v životě se totiž o proslov nepokoušel a nehodlá to dělat ani nyní, ale prostě chce všem oznámit, jak skvěle se cítí, a jak ohromně se cítí jeho žena, že nikdy v životě už jim možná nebude tak dobře. Řekl, že on je nikdo, musí se živit prací a moc nevydělá (dnes už nikdo moc nevydělává), ale je si jednou věcí jist, a to je, že je šťastný, protože našel dívku, do které se zamiloval, kterou stále miluje, přestože jsou svoji už celý rok (zasmál se). Řekl, že se nestydí prohlásit to před celým světem. Řekl, že si nemohl pomoci, aby nám to nesdělil, přestože si byl vědom, že nás to bude asi nudit.

To proto, že když je někdo šťastný, přeje si, aby i všichni ostatní sdíleli jeho štěstí. Řekl, že se mu zdá báječné, že může být tolik šťastný i přesto, že na světě je tolik věcí v nepořádku, ale možná by mohlo být na světě lépe, kdyby si lidé navzájem dokázali sdílet své štěstí místo aby se chodili druhým zpovídat pouze ve chvílích, kdy je jim smutno a úzko. Řekl, že chce, aby všichni vypadali šťastně, že dokonce i když se navzájem neznáme, jsme tento večer spolu s ním a jeho ženou a jestliže se s nimi dokážeme podělit o jejich štěstí, oni dva budou ještě šťastnější.

Byl natolik unesen svou představou, že všichni se mohou účastnit na jeho radosti, že mluvil bez přestání dvacet minut a přeskakoval při tom od jedné věci k druhé, jako improvizující klavírista. Ani na okamžik nezapochyboval o tom, že my všichni jsme jeho přátelé a že budeme tiše naslouchat, dokud nám neřekne vše, co má na srdci. Nic z toho, co řekl neznělo směšně, přestože to byla slova kolikrát velice sentimentální. Byl zcela upřímný, ryzí a totálně posedlý objevem, že být šťastný je to největší požehnání na světě. Nebyla to odvaha, která ho přiměla vstát a oslovit nás. Tento čin ho totiž očividně překvapil stejně, jako nás. Pro tento krátký okamžik se z něj stal evangelista, aniž si toho byl vědom - to je zvláštní americký fenomén, který zatím nikdo nedokázal vysvětlit. Člověk, který je najednou zachvácen viděním, neznámým hlasem, naléhavým, neodolatelným nutkáním, - byly jich po celé zemi tisíce a tisíce - který žil po dlouhou dobu v izolaci a odcizení, najednou povstal jakoby v nehlubším tranzu a vytvořil sám pro sebe novou identitu, novou představu světa, nového Boha, nové nebe? Jsme zvyklí dívat se sami na sebe jako na velké demokratické tělo, spojené společnými svazky krve a jazyka, nerozlučně sjednocené všemi prostředky komunikace, které dokáže důvtipný člověk vynalézt, nosíme stejné šaty, jíme totéž jídlo, čteme stejné noviny, podobní ve všem pod různými jmény, míry a váhy, jsme ti nejkolektivnější lidé na světě, utlačujeme určité primitivní lidi, které považujeme za opožděné ve vývoji.

A přesto, přes všechny tyto znaky těsné sounáležitosti, vzájemné provázanosti, sousedství, smyslu pro humor, ochoty, sympatičnosti a téměř bratrství jsme všichni osamělí lidé, morbidní šílená tlupa která se zmítá v horečnatém záchvatu, a snaží se zapomenout že je to co si myslí, že je - ne skutečně sjednocená, nejsme skutečně závislí jeden na druhém, ve skutečnosti neposloucháme, ve skutečnosti nic - pouze čísla a figurky, kterými hýbe z místa na místo neviditelná ruka podle vzorců, které se nás netýkají.

Najednou, z ničeho nic, se někdo probudí, vymaní se z mucholapky všedních dnů, ke které jsme všichni přilepeni, která však není skutečným životem ale pouze jakýmsi bludným oparem nad skutečným dravým proudem života - a tento člověk, který už více nezapadá do obecného schématu a nám připadá jako vyložený pošuk, najednou zjistí, že může pomoci nesčetným tisícům z jejich pout, o vyvést je z jejich doků, postavit je na hlavy, naplnit je radostí nebo šílenstvím, přimět je k tomu, aby popřeli svou vlastní krev, změnili svou povahu, svou fyziognomii, svou duši. A jaká je podstata těchto nezdolných svodů, toho šílenství, tohoto "dočasného vyšínutí" jak to rádi nazýváme? Co jiného to může být, než snaha dojít radosti a pokoji? Každý kazatel používá jiného jazyka, ale všichni hlásají v podstatě jednu a tutéž věc.

(Přestat se plahočit, přestat se rvát, přestat šplhat jeden přes druhého, přestat kolem sebe mlátit v honbě za

prázdnými cíli.) Přichází to v mžiknutí oka, to velké tajemství, které zachytí vnější koloběh, které upokojí ducha, které vyrovnává, které přináší čistotu a vyváženost a ozařuje vidění stálým, slabým plamenem, který nikdy nezhasne. Tím, jak se nám snaží sdělit ono tajemství, nás nakonec začnou otravovat. Straníme se jich, protože máme pocit, že na nás shlíží z patra. Nedokážeme se vyrovnat s představou, že nejsme každému rovni - ať už se zdá být sebenadřanější. Ale my si nejsme rovni; jsme zpravidla podřadní, velmi podřadní především ve srovnání s těmi, kteří jsou tišší a smířenější, kteří jsou prostí ve svých způsobech a neotřesitelní ve své víře. Ošklivý se nám vše, co je pevné a zakotvené, co odolává našemu podbízení, naší logice, našemu kolektivizovanému žvanci principů, našim prehistorickým formám poddanství.

Stačí trocha štěstí navíc, říkal jsem si, jak jsem tak naslouchal nadšenému mladíkovi, a člověk se stane nebezpečným. Nebezpečný proto, že být stále šťastný znamená založit celosvětový požár.

Rozesmát svět jedna věc, učinit ho šťastným je něco naprosto odlišného. Nikomu se to dosud nepodařilo. Všechny ty velké osobnosti, které ovlivnili svět v dobrém či zlém, byly vždy tragickými postavami. Dokonce i Svatý František z Assisi byl týranou bytostí. A Buddha, se svou posedlostí učinit konec všemu trápení, no, ani on nebyl zrovna šťastný člověk. Byl za tím, když chcete: byl osvícený, a když zemřel, říká se, celé jeho tělo zářilo, jakoby hořelo.

A přesto, jako experiment, jako příprava (chcete-li) na mnohem zázračnější stav, ke kterému svatý muž spěje, se mi zdá, že stojí za pokus snažit učinit šťastný celý svět. Já vím, že samotné slovo "štěstí" má podivný zvuk - především v Americe; zní pustě a prázdně; není v něm nic; je to ideál slabých a nemocných. Je to slovo vypůjčené od Anglosasů, a pokřivené námi do něčeho zcela nesmyslného. Jeden se stydí vyslovit ho vážně. Ale není jediný dobrý důvod, proč tomu tak mělo být. Štěstí je stejně oprávněné jako smutek, a každý, kromě těch emancipovaných duší, které se díky své moudrosti dopracovaly k něčemu lepšímu nebo většímu, touží po štěstí a je ochoten, kdyby mohl (a kdyby alespoň věděl jak!) obětovat vše, aby ho dosáhl.

Líbila se mi řeč mladého muže, která se při pozornějším poslechu mohla jevit jako pošetilá. Všem se líbila. Všichni měli rádi jeho i jeho ženu. Všichni se cítili lépe, sdílněji, uvolněněji, svobodněji. Jakoby nás všechny nabil elektřinou. Lidé spolu začali hovořit mezi stoly, potřásali si rukama, poplácávali se po zádech. Ano, pokud jste vážný člověk, zabývající se osudem světa, předurčený k nějakým vyšším cílům, (jako jsou např. zlepšení podmínek pracující třídy nebo snížení negramotnosti obyvatel rozvojových zemí), pak vám tato událost může připadat jako zcela bezvýznamná. Otevřené, všeobecné odhalení štěstí může u některých lidí vyvolat nepříjemný pocit; existují lidé, kteří raději prožívají své štěstí v ústraní, kteří považují předvádění své radosti na veřejnosti za vychloubačné nebo neslušné. Nebo jsou možná prostě jen natolik uzavřeni do svých ulit, že nechápou význam sdílení a komunikace. Ale taková něžná duše mezi námi nebyla ani jediná. Byli jsme průměrný dav obyčejných lidí, obyčejných lidí, kteří mají svá auta - pro upřesnění. Někteří z nás byly poněkud bohatí a jiní ne zas tak bohatí, ale nikdo z nás nehladověl, nikdo z nás netrpěl epilepsií, nikdo nebyl mohamedán ani negroidní, všichni jsme byli jen prostě bílé smetí.

Byli jsme obyčejní v obyčejném smyslu slova. Byli jsme jako milióny ostatních Američanů, bezvýznamných, bez velkých cílů.

Najednou, když mladík domluvil, si všichni jakoby uvědomili, že jsou jeden jako druhý - ani lepší ani horší. Odhodili své malicherné zábrany, které je rozdělovaly do malých skupinek, spontánně povstali a začali se vzájemně seznamovat. Brzy tekla alkohol proudem a všichni se dali do zpěvu, pak začali tancovat, a tancovali jinak, než jak tancovali doposud. Tancovali i ti, kteří se nedotkli nohama parketu už celé roky. Někteří tancovali se svými manželkami, jiní sami se sebou, všichni opojení, zřetování vlastním pocitem milosti a svobody. Někteří při tanci zpívali, někteří prostě jen tak rozpustile halekali na každého, s jehož pohledem se setkali.

Bylo úžasné pozorovat, co všechno může způsobit jediné prosté prohlášení vlastního štěstí. Jeho slova sama o sobě nic neznamenala. Byla to obyčejná, plytká slova, která napadnou každého. MacGregor, vždy skeptický a hledající na všem mouchy, prohlásil, že se jedná nesporně o velmi chytrého mladíka, možná trochu teatrální povahy, který byl záměrně prostý, záměrně naivní, aby dosáhl tohoto účinku. Ale ani tak nedokázal popřít, že ho ta řeč uvedla do dobré nálady. Pouze nám chtěl dát najevo, že jeho nebylo tak snadné si podmanit. Cítil se lépe, nebo to alespoň předstíral, když věděl, že nebyl obalamucen, přestože i jemu se to všechno ohromně líbilo.

Pokud to byla pravda, litoval jsem ho. Nikdo se nemůže cítit lépe než člověk, který se zcela oddá náladě. Být inteligentní je jistě pozhledání, ale být totálně důvěřivý, bezelstný až k hranici stupidity, naprosto bez zábran, to je jedna z největších radostí v životě.

No, cítili jsme se tak skvěle, že jsme se rozhodli jet zpátky do města a nezůstávat přes noc, jak jsme měli původně v plánu. Celou cestu jsme zpívali z plných plic. Zpívala dokonce i Tess, sice falešně, ale s požitkem a bez zábran. MacGregor ji nikdy před tím zpívat neslyšel. Co se týče jejího hlasového projevu, nebyla na tom o moc lépe než ryba. Její řeč byla krátká a úsečná, omezená zpravidla na souhlasné nebo nesouhlasné mručení. Měl jsem jakousi předtuchu, že příště by mohla místo svých obvyklých strohých žádostí o sklenici vody, jablko či sendvič začít zpívat. Na MacGregorově tváři jsem mohl vidět zvědavost, kam až je schopna zajít. Tvářil se nevěřicně a užasle (Co bude dál, proboha?).

Současně ji ale pobízela - "Výborně, a což takhle zkusit falsetto?" Rád viděl lidi dělat pro ně neobvyklé věci.

Líbila se mu představa, že lidé dokáží dělat podivné, skoro až neuvěřitelné kousky, které by od nich nikdy neočekával. Líbila se mu představa, že nic není natolik zvrácené, nemravné či hanebné, aby toho člověk nebyl jednoho dne pro nebo proti někomu schopen.

Tvrdil o sobě, že má otevřenou mysl, která dokáže přijmout jakoukoliv zdánlivou pitomost, krutost, proradnost či zvrhlost.

Podle něj byli všichni lidé v zásadě plytčí, bezcitní, sobečtí a vůbec pěkní hajzlové, čehož dokladem bylo těch pár etrénních a odhalených případů, které se dostaly před soud. Kdyby mohl být každý sledován, vypátrán, chycen,

vyšetřován, přinucen k doznání, pak bychom se všichni ocitli nakonec v lochu. Podle jeho slov byli těmi nejhoršími recidivisty soudci, ministři, veřejní činitelé, církevní hodnostáři, pedagogové a pracovníci dobročinných organizací. V jeho vlastní profesi se prý za celý život setkal prý jen asi se dvěma lidmi, o kterým by mohl říci, že byli skutečně čestní, na jejichž slovo se dalo spolehnout. Ti ostatní, tedy prakticky všichni jeho kolegové, byli horší sebranka než ti nejodpornější zločinci - vředy na tváři země, nejzasranější lidské zrůdy, jaké kdy chodily po dvou nohách. Ne, ne, on se nenechal nachytat na žádnou z těch sraček, které tihle ptáckové předkládali veřejnosti. On neví, proč sám je čestný.

Rozhodně se to prý nevyplácí. Ale on už se tak asi narodil. Kromě toho, měl také svoje mouchy. A pak následoval výčet všech špatných vlastností, které měl, nebo které si připouštěl, že měl, nebo si myslel, že je má. Byl to natolik hrozivý a obsažný seznam, že když skončil, měli jste nutkání se ho zeptat, proč se ještě namáhá s pěstováním těch jediných dvou předností - cti a pravdomluvnosti.

"Takže ty na ni pořád myslíš?" změnil náhle téma hovoru, lehce se ke mně natočil a procedil svou otázku koutkem úst. "No, to tě teda lituju. Předpokládám, že není jiné cesty, než si ji vzít.

Zřejmě bažíš po potrestání. A z čeho budeš žít? Přemýšlel jsi o tom? Je ti přece jasné, že svou práci už si dlouho neudržíš - jednou už tě musí nachytat na švestkách. Pro mě osobně je záhadou, že už tě nevyhodili dávno. Zcela určitě je to tvůj osobní rekord - jak dlouho jsi tam vydržel? Tři roky? Pamatuji doby, kdy tři dny byly dlouhá doba. Je jasné, že jestli je ona pro tebe ta pravá, nemusíš si dělat s prací starosti - ona se o tebe postará. To by bylo ideální, že? Pak bys konečně mohl napsat ty skvělé věci, které nám pořád slibuješ. Mně se zdá, že to je důvod proč tak toužíš po tom, zbavit se své ženy: ona tě svazuje a stahuje k zemi. Bože, jak tě to musí štít, každé ráno vstát a jít do práce! Jak to vůbec dokážeš, to mi řekni. Byl jsi přece tak líný, že ti bylo zatěžko vstát aby ses najedl... poslyš, Ulricu, viděl jsem toho vola válet se v posteli nepřetržitě tři dny. Nic mu nebylo. Prostě nesnesl pomýšlení na setkání se světem. Někdy to byla láska. Nebo prostě sebevražda.

To má obzvláště rád - vyhrožování sebevraždou." (Podíval se na mě přes zrcátko) "Na to už jsi zapomněl, co? Nyní chce žít... já nevím jak... nic se nezměnilo... všechno je stejně všivě jako dřív. Nyní mluví o tom, že dá něco světu - umělecké dílo, nic menšího. Nemůže nám dát prostě jen obyčejnou knihu, která by se dobře prodávala. Ne, ne, to není nic pro něj! Musí to být něco jedinečného, něco dosud neslýchaného. No, dobrá, já čekám.

Neříkám, že to nedokážeš ani že to dokážeš. Pouze čekám. Mezitím se musíme my ostatní starat o živobytí. My nemůžeme strávit život snahou o životní dílo." (Odmlčel se, aby se nadechl). "Víte, někdy mám pocit, že bych se sám pokusil napsat knihu - jenom proto, abych tomuto hošanovi ukázal, že člověk ze sebe nemusí dělat pitomce, aby něco takového dokázal. Myslím, že kdybych skutečně chtěl, vypotil bych knihu za šest měsíců - jen tak bokem, aniž bych zanedbával svou praxi. Netvrdím, že by to bylo bůhvíco. Nikdy jsem nepředstíral, že jsem umělec. Co mě na tomhle chlápkově tak štve, je ta jeho neotřesitelná jistota, že on je umělec. Je si naprosto jist, že je lepší než Hergerersheimer, nebo řekněme, Dreiser - a při tom ještě nedal do kupy nic, čím by to mohl dokázat. Chce, abychom tomu věřili. Když ho požádáte, aby ukázal nějaký svůj rukopis, rozčílí se. Dokážete si představit, že já bych nějakého soudce přesvědčil o tom, že jsem schopný právník, bez toho, abych alespoň vystudoval? Já vím, že neexistuje diplom, kterým by šlo někomu zamávat před očima a dokázat tím, že jsi spisovatel. Ale můžeš zamávat rukopisem, ne?

On tvrdí, že už napsal několik knih - no dobře, tak kde jsou? Už je někdy někdo viděl?"

Tady ho Ulric přerušil a zastal se mě. Já jsem seděl v zadu a chechtal jsem se. Měl jsem rád tyhle MacGregorovy tirády.

"No, dobře," řekl, "když tedy říkáš, že jsi rukopis viděl, věřím ti. Mě ten hajzlík nikdy nic neukázal. Zřejmě si neváží mého úsudku. Jediné, co vím, že když ho člověk slyší mluvit, má za to, že mluví s génem. Jmenuj kteréhokoliv spisovatele - žádný mu nevoní. Dokonce ani Anatole France není dost dobrý. Musí mířit zatraceně vysoko, když i tihle hoši jsou podle něho vedle. Podle mě je člověk jako Joseph Conrad nejen umělec, ale dokonce mistr.

On si myslí, že Conrad je přeceňován. Melville je podle něj mnohem lepší. A pak z něj jednoho dne vylezlo - víte co? Že od Melvilla nikdy nic nečetl! Ale to pro něj není podstatné, říká.

Je vůbec možné s takovýmhle člověkem o něčem diskutovat? Já jsem Melvilla také nečetl, ale vsadím se, že nebude lepší než Conrad - rozhodně tomu nejsem ochoten věřit, dokud si od něj něco nepřečtu."

"No," řekl Ulric, "třeba to tak nežere. Spousta lidí, kteří nikdy neviděla Giotta si je jistá, že je lepší než Maxfield Parrish, například."

"To je něco jiného," protestoval MacGregor, "Ohledně Giottovy práce neexistují žádné pochybnosti. Ani ohledně Conradovy.

Melville, podle toho, co jsem o něm slyšel, je něco jako černý kůň. Dnešní generace ho může shledat lepším než Conrad, ale pak může zase zapadnout jako kometa. Byl už skoro vyhaslý, když ho nedávno znova objevili."

"A co vás vede k přesvědčení, že Conradova sláva také za nějakých dvě stě let nevybledne?" zeptal se Ulric.

"Protože to prostě nepřipadá v úvahu. Opírá se to o pevný základ dosavadních úspěchů. Mají ho rádi na celém světě a přeložili ho už do desítek jazyků. To samé platí o Jacku Londonovi nebo O'Henrym - rozhodně podřadných autorech, ale rozhodně trvalých - jestli vím o čem mluvím. Kvalita není všechno. Popularita znamená skoro totéž co kvalita. Ten spisovatel, který osloví větší počet čtenářů - za předpokladu, že má také nějakou kvalitu a není to pouze pisálek Červené knihovny - s největší pravděpodobností zastíní čistšího a většího autora. Conrada může číst skoro každý.

Ne úplně každý může číst Melvilla. A když se vyskytne nějaký jedinečný případ jako třeba Lewis Carol, vsadím se, že alespoň v anglicky mluvícím světě je schopen zastínit Shakespeara..."

Po krátké pauze pokračoval: "To malování, s tím je to podle mě trochu jiné. K tomu, aby člověk mohl ocenit dobrý obraz je třeba něco víc než k ocenění dobré knihy. Lidé si myslí, že protože dokáží číst a psát, dokáží také rozlišit dobrou knihu od špatné.

Dokonce i spisovatelé, myslím tím dobré spisovatele, se nemohou shodnout na tom, co je dobré a co špatné. Totéž

platí o malířích ohledně malování. Přesto se mi zdá, že mezi malíři panuje v obecné rovině větší shoda ohledně hodnoty děl dobře známých malířů než mezi spisovateli ohledně hodnoty známých literárních děl. Pouze malířský nedouk by si troufl hanět Cézannovy obrazy.

Ale vezměme si třeba takového Dickense nebo Henryho Jamese, a hned uvidíme, kolik názorových rozdílů existuje mezi schopnými spisovateli a kritiky. Kdyby tak dnes žil spisovatel stejně bizarní ve svém království jako Picasso v jeho "brzy uvidíte, co mám za lubem". Dokonce i lidé, kterým se jeho práce nelíbí, a kteří o umění neví zholu nic, uznávají, že Picasso je velký génius. A teď se podívejme na Joyce, který jako spisovatel dost velký excentrik - dosáhl snad stejné prestiže jako Picasso? Až na pár scholastiků, když nepočítáme snoby, kteří se snaží do všeho strkat nos, se jeho reputace opírá v podstatě o skutečnost, že je to úlet. Jeho génius byl uznán, souhlasím, ale obrácen vzhůru nohama. Picasso budí respekt, i když mu nikdo nerozumí. Ale Joyce je poněkud mimo - jeho sláva roste spíš proto, že mu nerozumí skoro nikdo. Je přijímán jako kuriozita, něco jako Cardiffský obr... a další věc, když už o tom mluvím - bez ohledu na to, jak smělý je malířův génius, bývá asimilován mnohem rychleji než spisovatel stejného kalibru. Revolučnímu malíři trvá maximálně třicet či čtyřicet let, než se dočká uznání. Spisovatelům to někdy trvá celá staletí. Vraťme se k Melvillovi - mám na mysli toto: trvalo mu šedesát nebo sedmdesát let, než prorazil. A dosud nevíme, jestli se udrží. Další generace ho může zcela zavrhnout.

Zuby nehty se drží na tom kousičku, který se mu podařilo urvat.

Conrad šplhá výš a výš a už zapustil kořeny. To je něco, co nelze jen tak přehlédnout. Jestli si to zaslouží nebo ne, to je druhá věc. Já to vidím tak, že kdybychom znali pravdu, zjistili bychom, že bylo zabito a zapomenuto mnoho lidí, kteří si zasloužili věčný život. Vím, že je to těžké dokázat, ale mám pocit, že v tom, co jsem řekl, je kus pravdy. Stačí se kolem sebe rozhlédnout, a hned vidíte, že totéž se děje dnes a denně kolem nás. Já znám sebe a svůj obor. Znáám desítky lidí, kteří by si zasloužili sedět u Nejvyššího soudu. Místo toho živoří a nemají šanci. Ale kdo to dokáže? Kdo dokáže, že by byli lepší než ty staré trosky, které tam sedí dnes? Každé čtyři roky je možné zvolit jen jednoho prezidenta Spojených států. Znamená to však, že ten člověk, který byl zvolen (zpravidla nespravedlivě) je lepší než ti, kteří byli ve volbách poraženi nebo že je lepší než tisíce bezejmenných lidí, které by ani ve snu nenapadlo kandidovat? Ne, já mám stále větší pocit, že ten, komu se nakonec dostane určité pocty, si to zaslouží ze všech nejméně. Ti, co si to zaslouží zpravidla hrají druhé housle - buď ze skromnosti nebo ze sebeucty. Lincoln se nikdy nechtěl stát prezidentem USA - bylo mu to vnuceno. Byl k tomu přiveden okolnostmi. Naštěstí se ukázalo, že se jedná o toho pravého - ale mohlo tomu být stejně dobře i opačně. Nebyl vybrán proto, že byl ten pravý. Právě naopak. No, sakra, to jsem se zakecal. Už ani nevím, u čeho jsem vlastně začal..."

Odměl se ale jen na tak dlouhou dobu, jakou potřeboval k zapálení nového doutníku.

"Jednu věc bych ale rád řekl. Už vím, o čem jsem to začal mluvit.

Je to tohle - je mi líto chlapce, který se narodil spisovatelem.

Proto pořád reju do tohodle řnomy; snažím se ho odradit, protože je mi jasné, o co mu jde. Jestli skutečně za něco stojí, je v troubě. Malíř je schopen namalovat půl tuctu obrazů za rok - pokud je mi známo. Ale spisovatel - někdy trvá i deset let než dá dohromady knihu. A je-li dobrá, trvá dalších deset let, než se mu podaří najít pro ni vydavatele. A pak je třeba čekat deset, patnáct let, než si ji všimne veřejnost. Jen jedna kniha - a zabere skoro celý život. Jak chce do té doby žít? No, obvykle žije jako pes. Žebrák si proti tomu žije jako král. Nikdo, kdo ví co ho čeká se na to nedá. Podle mě je to celé střelené. Říkám na rovinu, že to za to nestojí. Umění nemělo nikdy vznikat takovým způsobem. Kámen úrazu je v tom, že umění je dnes luxus. Mohu prožít celý život bez toho abych přečetl jedinou knihu či podíval se na jediný obraz. Mám dostatek jiných věcí - nepotřebujeme knihy a obrazy. Hudba - ano, hudbu budeme potřebovat vždy. Ne zrovna dobrou hudbu, ale nějakou hudbu. Dnes už nikdo nepíše pořádnou hudbu... Vidím to tak, že svět se řítí do pěkných sraček. Není třeba příliš mnoho inteligence k tomu, aby člověk přežil. Naopak - čím méně jsi inteligentní, tím lépe se máš. Dnes je to zařízeno tak, že všechno ti přiletí až pod nos. Musíš pouze vědět, co je třeba udělat; vstoupíš do odborů, pracuješ co možná nejméně, a když přijde čas, jdeš do penze. Kdo má nějaké estetické citění, ten tenhle stupidní kolotoč nesnese. Umění ruší, zneklidňuje a vyvolává pocit nespokojenosti. Náš průmyslový systém to nemůže připustit - tak ti nabídnou drobné náhražky, abys zapomněl, že jsi lidská bytost. Brzy nebude vůbec žádné umění, to vám říkám.

Budete lidem muset platit, abyste je dostali do muzea či na koncert. Neříkám, že to tak bude věčně. Ne, právě v okamžiku, kdy všechno půjde jako na drátkách, nikdo si nebude stěžovat, všichni budou klidní a spokojení, se to celé zhroutí. Člověk nebyl stvořen aby se stal strojem. Legrační na všech těchto utopických vládních systémech je to, že všechny slibují osvobodit člověka - nejdřív ze všeho se však snaží udělat z něj robota. Chtějí zotročit jednotlivce v zájmu osvobození lidstva. To je divná logika. Neříkám, že současný systém je lepší. Abych pravdu řekl, dělá mi potíže představit si něco horšího než to, v čem dnes žijeme. Vím ale, že k ničemu dobrému nepovede, když se vzdáme těch malých práv, které máme nyní. Nemyslím, že chceme větší práva - myslím, že chceme větší ideály. Bože, když vidím, co se všichni ti soudci a právníci snaží udržet při životě, chce se mi zvracet. Právo nemá vůbec žádný vztah k lidským potřebám. Je to podvod, který má na svědomí syndikát parazitů. Stačí si otevřít zákoník a přečíst si kteroukoliv pasáž nahlas. Zní to jako šílenost. A šílenost to je! Já to vím! Ale Bože, když začnu zpochybňovat právo, musím zpochybnit i všechno ostatní. Musel bych se zbláznit, kdybych se díval kolem sebe s otevřenýma očima.

To prostě nejde - pokud chcete držet krok. Na všechno je třeba dívat se přes nějaké brýle. Musíte se tvářit, že to všechno má nějaký smysl. Lidé si musí myslet, že víte, co děláte. Ale nikdo neví, co dělá! Ráno nevstáváme s pocitem, že víme, do čeho se pustit. Ne, pane! Probouzíme se do mlhy a skrz temný tunel se hrabeme ven a máme při tom kocovinu. Hraju tu hru. Víme, že je to špinavý podvod, ale nemůžeme si pomoci - nemáme na vybranou.

Narodili jsme se do určitého systému, jsem pro něj přizpůsobeni: tu a tam můžeme přilpnout nějakou malou záplatu jako když lepíte děravou loď, ale tím se nic nemění. Není čas. Musím doplnout do přístavu, nebo si to alespoň myslíme.

Nikdy se tam samozřejmě nedostaneme. Loď se dřív potopí - na to vemte jed. Kdybych já byl v Henryho kůži, kdybych cítil s takovou neochvějnou jistotou jako on, že jsem umělec, myslíte si, že bych se namáhal nějak to dokazovat světu? Ani nápad! Nenapsal bych ani řádku; pouze bych si myslel své myšlenky, snil své sny, a nechal všechno při starým. Našel bych si jakoukoliv práci, cokoliv, co by mě uživilo, a světu bych řekl akorát: "Di do prdele, vole, na mě si s ničím nepříjdeš!"

Nenechám se umorit hladem, jen abych dokázal, že jsem umělec. Ne, páníčku - vím co vím a nikdo mě nepřinutí zpívat jinou písničku."

Hezky bych se plazil životem a namáhal bych se při tom co nejméně. Kdybych měl krásné, bohaté, šťavnaté nápady, těšil bych se z nich pouze já sám. Nesnažil bych se je narvat lidem do chřtánu. Dělal bych hluchého a slepého. Byl bych přitakávač, rohožka. Nechal bych je, ať si po mně masírujou, když jim to udělá radost. Dokud bych měl ve svém srdci a duši jistotu, že skutečně někdo jsem. Přesně na vrcholu života bych se odebral na odpočinek; nečekal bych, až bych zestárl a zpitoměl, dokud by mi neprovolali slávu a nedali mi Nobelovu cenu... vím, že to zní šáhle. Víím, že nápadům je třeba vtisknout tvar a podobu. Ale já mluvím o vědění a bytí spíš než o děláni. Konec konců, stáváš se něčím, abys tím byl - není žádná sranda pořád se jen snažit něčím být, je tak? No, představme si, že si řekneš: K čertu s tím být umělcem. Já víím, že jsem umělec. Zase bych jím jenom byl - co pak? Co to znamená být umělcem? Znamená to snad psát knihy nebo malovat obrazy? To je druhořadé - to je pouhý důkaz, že jsem umělec... řekněme, že Henry napíše nejlepší knihu, jaká kdy byla napsána a ztratí rukopis dřív, než ji stačí komukoliv ukázat.

Nikdo tedy nebude vědět, že napsal skvělou knihu, ani jeho nejlepší přátelé. Nebude na tom v takovém případě stejně jako já, kdo v životě nezplozil jedinou větu? Kdybych v tom okamžiku měli oba dva náhle zemřít, nikdo by neměl ani páru o tom, že jeden z nás byl umělec. Já bych z toho měl psinu a ty bys promarnil celý svůj život."

To už bylo na Ulrice přece jen trochu silný kafe. "Je to právě naopak," zaprotestoval, "umělec si neužívá života tím, že se vyhýbá svému úkolu. Vy jste ten, kdo máří svůj život. Umění není osamělý výkon; je to symfonie v temnotách s milióny účastníků a milióny posluchačů. Radost z krásné myšlenky se nedá srovnávat s radostí z jejího vyjádření - trvalého vyjádření. Ve skutečnosti je zcela nemožné ubránit se vyjádření velké myšlenky. My jsme pouze nástroji velké vnější síly. Jsme tvůrci, kterým bylo svoleno a požehnáno tvořit, tak je to. Nikdo netvoří sám, o samotě a sám za sebe. Umělec je nástrojem, který pouze zaznamenává něco, co již existuje, něco, co patří celému světu a co, pokud se jedná skutečně o umělce, je povinen světu zase vrátit. Nechávat si své myšlenky pro sebe by bylo totéž, jako být virtuózem a sedět v orchestru se založenýma rukama. To nejde! Ten váš příklad spisovatele, který ztratí své životní dílo - proč ho nepřírovnat k vynikajícímu hudebníkovi, který hraje celou dobu s orchestrem, akorát že ve vedlejší místnosti, kde ho nikdo neslyší? Tím by však nepřestal být účastníkem, ani by mu to nevzalo to potěšení ze souhry s orchestrem a z poslechu hudby, kterou vyluzuje jeho nástroj. Největší chyby jste se dopustil domněnkou, že potěšení je něco nezaslouženého, že když víte, že dokážete hrát na housle je to totéž jako když na ně skutečně hrajete. To je něco tak hloupého, že nechápu, že vás vůbec baví o tom diskutovat. A co se týče odměny, neustále jste si pletl uznání s odměnou. To jsou ale dvě rozdílné věci. Dokonce i když vám za vaši námahu nikdo nezaplátí, máte uspokojení z vykonané práce. Je škoda, že klademe takový důraz na odměnu za naši práci - ta při tom vůbec není důležitá, a nikdo to neví lépe než umělec. Důvod, proč musí zpravidla projít tak krušným obdobím je ten, že se rozhodl provádět svou činnost dobrovolně. Zapomíná, jak říkáte, že musí žít. Ale to je ve skutečnosti požehnání. Je mnohem lepší být zaměstnán nádhernými myšlenkami než starostmi o jídlo, nájemné či nové boty. Je jasné, že když přijde čas se najíst, a vy nemáte co, stává se z hladu posedlost. Ale rozdíl mezi umělcem a normálním člověkem tkví v tom, že jakmile se umělec nají, vrací se zpět do svého světa bez hranic, a dokud je tam, je králem, zatímco váš obyčejný moula není nic jiného než čerpací stanice, ve které není nic než prach a čmoud. A dokonce jen pouhá představa, že nejste obyčejný ňouma ale bohatý jednatel, ten který se dokáže těšit ze svých chutí, vrtochů, choutek: myslíte si, že se milionář dokáže těšit ze svého jídla, vína nebo žen tak jako hladový umělec? Abyste si mohl něco vychutnat, musíte být připraven to přijmout - to vyžaduje určitou kontrolu, disciplínu, cudnost. A nejvíc ze všeho je k tomu zapotřebí touhy - a touha je něco, co lze vypěstovat jedině skutečným životem. Nyní mluvím, jako bych byl umělcem. Ale já nejsem. Já jsem pouze komerční ilustrátor, ale víím toho o tom dost, abych mohl prohlásit, že závidím člověku, který má tu odvalu stát se umělcem - závidím mu, protože víím, že je nekonečně bohatší než kterákoliv jiná lidská bytost. Je bohatší, protože utrácí a rozdává neustále sám sebe a ne pouze práci, peníze či věcné dary. Vy nemůžete být umělcem především proto, že vám chybí víra. Nemůžete mít žádné krásné myšlenky, protože už je dopředu zabijíte. Odmítáte vše, co je třeba ke stvoření krásy - to je především láska, láska k životu, láska k životu pro život. Ve všem hledáte mouchy. Umělec, i když najde závadu, dokáže ji přetvořit v něco bezvadného, mohu-li to tak říci. Nesnaží se předstírat, že červ je květina nebo anděl, ale začlení červa do něčeho většího. Ví, že svět není jen plný červů, přestože jich má stále na očích milióny. Vy vidíte jediného červíka, a hned křičíte: "Podívejte, jak je všechno prohnílé!" Nedokážete se podívat za červa... no, odpusťte, neměl jsem v úmyslu být adresný či osobní, ale doufám, že jste pochopil, co jsem tím chtěl říci..."

"To je naprosto v pořádku," odvětil MacGregor pohotově a vesele.

"Je třeba vyslechnout si občas také názor někoho jiného. Možná máte pravdu. Možná jsem příliš pesimistický. Ale už jsem prostě takový. Myslím, že bych byl mnohem šťastnější, kdybych se kolem sebe dokázal dívat vašima očima - ale nemohu. Kromě toho se musím přiznat, že jsem se nikdy nesetkal se skutečně dobrým umělcem.

Velice rád bych si někdy s nějakým pohovořil."

"Dobrá," řekl Ulric, "přitom jste celý život s jedním mluvil, aniž jste o tom věděl. Jak chcete poznat skutečně dobrého umělce, když nedokážete poznat jednoho tady ve svém příteli?"

"Jsem rád, že jste to řekl," pipl MacGregor, "nyní, když jste mě zatlačil do rohu musím přiznat, že si myslím, že on je skutečně umělec. Vždy jsem si to myslel. A také mu naslouchám, a to velmi pozorně. Ale pak mě zase zachvátí pochybnosti. Víte, když ho poslouchám příliš dlouho, je to jakoby mě podkopával. Já víím, že má pravdu, ale je to tak,

jak jsem říkal prve - jestli to chce člověk držet krok, jestli chce žít, nemůže si prostě připouštět takovéto myšlenky. Jasně, že má pravdu! Hned by si to s ním vyměnil! Co jsem já dostal za všechnu svou námahu? Jsem právník.

No a? Zrovna tak můžu být úplná sračka. Jasně, na to můžete vzít jed, že bych měnil. Akorát, že já nejsem umělec, jak jste řekl.

Mám za to, že můj problém je ten, že se prostě nemohu smířit se skutečností, že jsem jen další nikdo..."

KAPITOLA (7)

Když jsme dorazili do města, našel jsem na Ulicově dveřích vzkaz od Mary. Přijela krátce po tom, co my jsme odjeli. Seděla na schodech a čekala na mě celé hodiny - měl-li jsem tomu věřit.

V doušce stálo, že je v Rockaway se svými dvěma kamarádkami. Mám se pro ni stavit co nejdřív.

Přijel jsem za soumraku a našel ji, jak mě čeká na nádraží. Měla na sobě plavky, přes které si přehodila přšplášť. Florrie a Hannah vspávali někde v hotelu. Hannah ztratila svou krásnou zubní protézu a byla ve stavu totálního zhroucení. Florrie se chystala zpátky do hor - šíleně se zamilovala do Billa, jednoho ze zálesáků. Nejprve si ale musela nechat udělat potrat - pro Florrii to bylo jako nic. Jediné, co ji dělalo starosti bylo, že po každé interrupci byla dole o něco širší. Brzy bude schopna souložit pouze s vyvinutými černochoy.

Mara mě zavedla do jiného hotelu, kde jsme spolu měli strávit noc. Chvilí jsme seděli v truchlivé jídelně u piva. V tom svém přšplášti vypadala legračně - jako někdo, kdo musel uprostřed noci opustit hořící dům. Těšili jsme se do postele, ale abychom nevzbudili podezření, snažili jsme se tvářit, že tolik nepospícháme. Zcela jsem ztratil pojem o místě - připadalo mi to jako rendezvous v temné komoře u Atlantického oceánu v předvečer exodu. Dva nebo tři páry vklouzly neslyšně dovnitř a teď srkaly své nápoje a tiše si povídali. Kolem prošel muž se zakrváceným řeznickým nožem, a za nohy držel kuře s useknutou hlavou. Krev kapala na podlahu a zanechávala klikatou stopu - jako by tudy prošla ožralá, volně menstrující kurva.

Nakonec nám přidělili kamrlík na konci chodby. Bylo to jako vyvrcholení zlého snu nebo chybějící část Chiricova obrazu.

Chodba tvořila osu dvou zcela oddělených světů; kdybyste se dali vlevo místo vpravo, nikdy byste nenašli cestu zpět. Svlékli jsme se a svalili se na železnou palandu v sexuální sevěření. Vltli jsem na to jako pár zápasníků, kteří byli ponecháni sami sobě po té, co světla zhasla a diváci odešli. Mara se ze všech sil snažila dobrat orgasmu. Její sexuální aparát jakoby trochu selhal; byla noc a ona se ztrácela ve tmě; její pohyby byly pohyby snílka, který se zoufale snaží vrátit do svého těla, které začalo podléhat. Vstal jsem, abych se opláchl a trochu se zchladit studenou vodou. V pokoji nebylo žádné umyvadlo. V nažloutlém světle skomírající žárovky jsem viděl sám sebe s prasklým zrcadle; vypadal jsem jako Jack Rozparovač, hledají slaměný klobouk v záchodové mušli. Mara ležela ztuhle na posteli, byla zpocená a oddechovala; připomínala zbičovanou odalisku vyrobenou z kostrbatých kousků slídy. Nasoukal jsem se do kalhot a vypotácel se na chodbu, abych našel koupelnu. Polonahý plešoun stál u umyvadla a myl si trup a předloktí. Trpělivě jsem čekal až bude hotov. Frkal jako cachtající se mrož; když skončil, otevřel plechovku s pudrem a štědře se poprášil. Jeho kůže byla krabátá jako kůže slona.

Když jsem se vrátil, Mara kouřila cigaretu a hrála si sama se sebou. Byla rozpálená touhou. Dali jsme opět do toho, tentokrát jako psíci, ale pořád to nebylo ono. Pokoj se začal vzdouvat, stěny se leskly potem, slaměná matrace se téměř dotýkala podlahy.

Představení začala nabývat všech aspektů a proporcí zlého snu.

Z druhé strany chodby k nám dolehl astmatický kašel; znělo to jako meluzína v krysí noře.

Když už skoro bylo, zaslechli jsme lomcování dveřma. Slezl jsem z ní a vykoukl ven. Byl to opilec, který nemohl najít svůj pokoj.

O několik minut později, když jsem se vracel z koupelny, kde jsem si šel opět zchladit ptáka, tam pořád coudal a hledal svůj pokoj.

Okénka nade dveřmi pokojů byla všechna otevřená, a z nich vycházela chroptivá kakofonie podobající se zjevení Jana Špačka.

Když jsem se vrátil, abych pokračoval v galejích, měl jsem pocit, že mám ptáka ze starých gumových fáčů. Neměl jsem v něm vůbec žádný cit. Bylo to jako cpát ztvrdlý lůj do drenážní trubky.

Navíc jsem měl totálně vybité baterky; jestliže mělo ještě k něčemu dojít, muselo by to mít povahu žluče a kožovitých červů nebo kapky hnisu v roztoku taveného syra. Překvapovalo mě, že dál stojí jako monolit; ztratil veškerou podobu sexuálního nástroje; vypadal nechutně, jako laciné šudlátko z vetešnictví, jako kousek rybářského prutu bez návnady. A kolem tohohle udělátka se Mara svíjela jako úhoř. Už to nebyla rozvášněná žena. Vůbec už to nebyla žena. Byla to masa beztvářých kontur natrásající se a tetelící se jako kousek čerstvé návnady odrážející se v dutém zrcadle surového moře.

Už dávno mě přestaly bavit její pohyby. Kromě té části mého těla, která vězela v ní, jsem byl chladný jako psí čumák a vzdálený jako Sirius. Bylo to jako úmrtní oznámení z velké dálky, týkající se někoho, na koho už jsem dávno zapomněl. Jediné, na co jsem čekal, byl pocit té neuvěřitelné exploze vlhkých hvězd, které dopadaly na stěnu dělohy jako mrtví šneci.

Nad ránem, běžného východního času, jsem poznal podle zmrzlého výrazu kondenzovaného mléka kolem úst, že je to tady. Její tvář prošla všemi metamorfózami prenatalního života, akorát že opačně.

S poslední jiskřičkou se sesula jako propíchnutý balón, oči a nozdry dýmající jako pečené žaludy v lehce zčeřeném

jezeře bledé kůže. Sesul jsem se z ní přímo do komatu, který skončil až večer zaklepáním na dveře a čistými ručníky. Vyhlédl jsem z okna a spatřil soubor lepenkou pokrytých střech. Z oceánu sem doléhal dunění příboje doprovázené pokličkovou symfonií našťavaného plechu chladnoucího v mrholení za sto třiceti devíti stupňů Celsia.

Hotel bužel a mružel jako osamělá tlustá masařka v tichu borového lesa. Podél osy hlavní chodby byly další prohlubně a výklenky. Svět třídy A po levé straně byl celý zapečetěný a vypoistrovaný, jako ty kolosální kabinky na pláži, které se na konci sezóny složí do sebe a zmizí. Ten druhý, bezejmenný svět napravo už byl sežvýkán bucharem, což byla nepochybně práce nějakého maniaka, který se odvažil obhajovat svou existenci jako denní dělník. Pod nohama bylo kluzko a slizko, jakoby se tady celý den válela armáda potrhých lachtanů do koupelny a zpátky.

Pootevřenými dveřmi bylo možno tu a tam spatřit groteskní plastikové nymfy, kterým se podařilo vtěsnat jejich bradavkovité oběžní válce do etérických rybářských sítí vyrobených ze skelných vláken a vlhkého jílu. Poslední růže léta vadly a měnily se na strumózní vemena s rukama a nohama. Epidemie zakrátko pomine a oceán získá zpět svůj vzduch plný želatinové velkoleposti, slizovité vznešenosti a mrzuté a uslintané osamělosti.

Rozložili jsme se v úzlabině hnisavé písečné duny hned vedle porostu čekanky na závětrné straně štěrkové cesty, po které si to šinuli emisáři pokroku a osvícenství svým známým a konejšivým klapotem, které doprovází plynulý pohyb plivajících a prdících výmyslů z nýtovaného plechu. Slunce se sklánělo k západu jako obvykle, ale tentokrát bez své vznešenosti a záře, ale znechuceně, jako skvostná placka zalitá mrakem hlenu a chrchlů.

Ideální místo pro lásku, jako inzeráty realitních kanceláří mezi stránkami paperbacků. Zul jsem si boty a palec u nohy zasunul ležérně Maře do rozkroku. Její hlava směřovala k jihu, moje k severu. Podepřeli jsme si je složenými rukama. Naše těla se nechala uvolněně unášet magnetickým proudem, jako dva obrovské pruty ponořené do petrolejového jezera. Návštěvník z dob renesance, kdyby nás takto překvapil, by mohl docela dobře dojít k závěru, že jsme vypadli z obrazu znázorňujícího násilný konec prašivé družiny sybaridského dóžete. Leželi jsme na samém konci zborčeného světa, což byla kompozice, která sváděla ke studii perspektivy, ve které by naše rozvalená těla sloužila jako rozpustilý detail.

Náš hovor byl zcela povrchní, a vznášel se nad námi s tupým svistem, jako když se kulka zaboří mezi sval a chrupavku.

Nepovídali jsme si - pouze jsme zaparkovali naše sexuální nástroje na volné prostranství antropoidních žvýkačkových strojů na pokraji petrolejové oázy. Za chvíli se na scénu poeticky snese noc, jako dávka ptomainového jedu ve shnilém rajčeti. Hannah možná najde své zuby za piánem, Florrie si přivlastní rezavý otvírák na konzervy, ze kterým odstartuje krvetok.

Vlhký písek se nám lepil na tělo jako čerstvě nalepená tapeta.

Z továren a nemocnic za námi k nám vanul milý pach vypouštěných chemikálií, chlupů nasáklých močí, neužitečných orgánů odňatých za živa a odsouzených k pomalému hnutí v zapečetěných baňkách označených z velkou péčí a starostlivostí. Krátký půlnoční spánek v náručí Morfeova, podunajského jezevčíka.

Když jsem se vrátil do města, Maude se mně se svou rybí zdvořilostí zeptala, zda jsem měl hezké prázdniny. Poznamenala, že vypadám poněkud sklesle. Dodala, že přemýšlí o tom, že si sama dopřeje kratší dovolenou. Dostala pozvání od staré kamarádky, aby strávila několik dní v jejím domě na venkově. Zdálo se mi to jako skvělý nápad.

Za dva dny na to jsem ji i s dítětem doprovodil na nádraží.

Zeptala se mě, jestli by mi nevadilo jet kousek cesty s nimi.

Neviděl jsem důvod proč tak neučinit. Kromě toho jsem si říkal, že mi možná chce sdělit něco důležitého. Nastoupil jsem do vlaku a vyjel kousek za město. Mluvil jsem o nepodstatných věcech a stále čekal, kdy to na mě vybalí. Nic se však nestalo. Nakonec jsem se zvedl a chystal se vystoupit. "Řekni tatínkovi sbohem," ponoukala dítě. "Několik týdnů ho neuvidíš." Pa-pa, Pa-pa! Mával jsem dobrosrdečně, jako každý jiný tatík z předměstí. Řekla několik týdnů, to by byla paráda. Procházel jsem se sem tam po nástupišti a čekal na zpáteční vlak. Přemýšlel jsem o tom, co budu dělat po dobu její nepřítomnosti. Mara bude mít radost. Bude to jako soukromé libánky: můžeme dělat milióny báječných věcí.

Následujícího dne jsem se probudil se silně znepokojivou bolestí v uchu. Zavolał jsem Maře, a požádal ji, aby za mnou přišla k lékaři. Doktor byl jedním z manželčinych démonických přátel.

Jednou málem usmrtil naše dítě jedním ze svých mučících nástrojů.

Nyní byla řada na mně. Nechal jsem Maru sedět na lavičce v parku před ordinací.

Zdálo se, že mě doktor rád vidí. Okamžitě se se mnou pustil do pseudoliterární diskuse a dal vyvařovat nástroje. Pak přezkoušel elektrickou skleněnou baňku, která vypadala jako průhledná cibule, ale ve skutečnosti se jednalo o nějaký ďábelský aparát který na mně hodlal vyzkoušet.

V uchu už se hrabalo tolik doktorů, že jsem byl v tomto ohledu už ostřílený harcovník. Každý nový vpád znamenal, že mrtvá kost postupuje stále blíž a blíž k mozku. Nakonec dojde k velkému spojení. Mastoid se promění v divokého mustanga. To bude koncert pro stříbrné pilky a stříbrné vrtačky, a já budu dopraven domů s tváří zkřivenou k jedné straně jako hemiplegický trubadúr.

"Počítám, že na tohle ucho už neslyšíte?" pravil doktor, a bez varování mi vrazil do hlavy žhavý drát.

"Ne, ani trochu," odvětil jsem, a málem se při tom svalil bolestí z křesla na podlahu.

"Ted' to trochu zabolí," utrousil doktor, a oháněl se smrtonosně vyhlízejícím hákem.

Tak to pokračovalo dál. Každá další operace bolela o něco víc než předchozí. Nakonec jsem byl bolestí natolik bez sebe, že jsem měl sto chutí nakopat ho do koulí. A to ještě pořád nedošlo na elektrický aparát: ten měl zavlažit kanálky, vysát poslední kapičky hnisu a vymřstit mě na ulici jako splašeného koně.

"Je to ztracená věc," řekl, a zapálil si cigaretu, abych si mohl oddechnout. "Nechtěl bych to zažít na vlastní kůži. Kdyby se to zhoršilo, měl byste svolit k operaci."

Usadil jsem se, a připravil na punkci. Zasunul trubičku do zvukovodu a stiskl tlačítko. Měl jsem pocit, že vháni do

mozku kyselinu kyanovodíkovou. Hnis se valil ven a spolu s ním tenký pramének krve. Bolest byla šílená.

"Skutečně to tak moc bolí?" otázal se, když viděl, že jsem bílý jako stěna.

"Bolí to ještě víc," ucedil jsem, "jestli to hned nevypnete, tak vám to rozdupu. Raději budu mít tři mastoidy a vypadat jako debilní žába."

Vytáhl trubičku ven, a spolu s ní můj zvukovod, můj bubínek, jednu ledvinu a morek z kostrče.

"Dobrá práce," řekl jsem, "kdy se mám zase ukázat?"

Měl za to, že nejlepší to bude hned druhý den - jen aby se podíval, jak to pokračuje.

Když mě Mara spatřila, celá se vyděsila. Okamžitě mě chtěla doprovodit domů a pečovat o mě. Já byl ale tak vycucaný, že jsem nesnesl nikoho ve své blízkosti. Rychle jsem se rozloučil.

"Naschle zítra."

Domů jsem se potácel jako starý ožrala. Okamžitě jsem se svalil na gauč a usnul jako zabitý. Vzbudil jsem se za svítání. Cítil jsem se skvěle. Vstal jsem, a vydal se na procházku do parku.

Labutě se právě probouzely, mastoid byl ten tam.

Když ustala bolest, život se zdál velkolepý - dokonce i bez peněz, přátel a velkých ambicí. Moci jen tak procházet, bez škubavých křečí a záchvěvů. Labutě byly skutečně nádherné. Stromy také. Dokonce i auta. Život letí kolem na kolečkových bruslích.

Země je těhotná a produkující nová magnetická pole prostoru.

Pohled, jak vítr ohýbá útlá stébla trávy! Každé stébélko je vnímavé, každé reaguje. Kdyby sama země měla bolesti, nemohli bychom s tím nic dělat. Planety ale nikdy nebolí uši. Jsou imunní, přestože v sobě nesou utajenou bolest a utrpení.

Poprvé v životě jsem byl v kanceláři před začátkem pracovní doby.

Pracoval jsem jako d'ábel bez sebemenší známky únavy. V dohodnutou dobu jsem se setkal s Marou. Seděla na lavičce v parku na stejném místě jako včera.

Tentokrát se mi doktor do ucha pouze podíval, odstranil čerstvý strup, potřel ránu hojivou masťou a překryl náplastí. "Vypadá to dobře," prohlásil. "Přijďte zase příští týden."

Mara i já jsme byli v dobré náladě. Dali jsme si večeri v jednom hostinci a k tomu Chianti. Byl vlahý večer, jako stvořený k procházkám. Po chvíli jsme se svalili do trávy a civěli na hvězdy. "Myslíš, že skutečně zůstane venku několik týdnů?" zeptala se Mara.

Zdálo se to příliš neskutečné.

"Možná se nevrátí nikdy," řekl jsem. "Možná mi chtěla říci právě to, když mě požádala, abych s ní jel kousek vlakem. Možná že na poslední chvíli ztratila kuráž."

Maře se nezdálo, že by moje žena byla schopna takové oběti. Ale na tom stejně nezáleželo. Pro tuto chvíli nestálo našemu štěstí nic v cestě.

"Přála bych si, abychom mohl vypadnou z této země nadobro," pronesla Mara. "Přála bych si odjet do nějaké jiné země, někam, kde nás nikdo nezná."

Souhlasil jsem, že to by bylo ideální. "Nakonec to tak uděláme," řekl jsem. "Nemám tady nikoho, na kom by mi opravdu záleželo."

Celý můj dosavadní život byl na nic - dokud jsem nepotkal tebe."

"Pojďme se svést na lodičce po jezeru," navrhla znenadání Mara.

Vstali jsme, a vydali se ke kotvišti. Pozdě, všechny loďky byly uzamčeny. Bezcílně jsme se loudali podél vody. Došli jsme k malému altánku nad vodou. Byl opuštěný. Posadil jsem se na hrubou lavičku a Mara se mi uvelebila na klíně. Měla na sobě ty puntíkové švýcarské šaty, které se mi tolik líbily. Pod nimi nic. Zvedla se, vyhrnula si šaty a posadila se na mě obkročmo.

Dopřáli jsme si skvělé číslo. Když jsme s tím byli hotovi, jen tak jsme v tichosti seděli a žvýkali si navzájem rty a uši.

Pak jsme došli k jezeru a omyly se za pomoci kapesníků. Právě jsem si utíral ptáka podolkem košile, když tu mě Mara chytla za ruku a ukázala na něco, co se hýbalo v křoví. Jediné, čeho jsem si všim, byl záblesk něčeho lesklého. Rychle jsem si dopnul kačata, vzal Maru za ruku a vykročil opačným směrem.

"To byl policajt, na to vezmu jed," řekla Mara. "To je jím podobné, zvrhlíkům - schovávají se v křoví a špehují lidi."

Za chvíli jsme zaslechli rázné kroky přituplého poldy.

"Hej, vy dva, počkejte moment," zavolal na nás, "co tady děláte?"

"Co máte na mysli?" řekl jsem, a předstíral otrávenost.

"Procházíme se, nevidíte?"

"Trochu pozdě na procházku," odvětil. "Když dovolíte, doprovodím vás zpět na stanici. Kde si myslíte, že jste - v hřebčíně?"

Předstíral jsem, že nechápu o čem to mluví. Protože to byl polda, našťvalo ho to.

"Už ani slovo, hezky s dámou spakujte, než vás sbalím."

"Je to moje žena."

"Ohó... tak vaše žena? No, není to krása? Prostě se jen tak cukrujete, co? A také mytí intimních částí na veřejnosti - ať se propadnu, jestli jsem něco podobného někdy viděl. Nikam nespíchejte. Dopustil jste se vážného přestupku, a jestliže je tohle vaše žena, lítá v tom s vámi."

"Podívejte, snad mi nechcete tvrdit..."

"Jaké je vaše jméno?" vyštěkl, a vytáhl svůj bonzblok.

Řekl jsem mu.

"Kde bydlíte?"

Řekl jsem mu.

"A její jméno?"

"Jako moje - je to moje žena, říkal jsem vám to."

"Jo, říkal jste to," uchechtl se, "dobrá, a z čeho žijete? Jste zaměstnán?"

Šáhl jsem do peněženky a ukázal mu kosmodémonický průkaz, který mě opravňoval k bezplatnému používání všech elektrických drah a metra v New Yorku. Strčil do něho nos a posunul si čepici do týla. "Ale, tak vy pracujete jako vedoucí osobního oddělení? To je dost zodpovědné místo pro mladíka jako jste vy." Dlouhá odmlka. "Předpokládám, že byste si svou práci rád udržel, co?"

Představil jsem si své jméno na titulních stránkách ranních novin. Reportéři by z tohohle incidentíku dokázali při troše dobré vůle šťavnatou historku. Byl čas něco podniknout.

"Podívejte, strážníku," řekl jsem, "Popovídejme si to hezky v klidu. Bydlím kousek odtud - proč nejdete se mnou? Dejme tomu, že jsme se já a moje žena nechali poněkud unést - nejsme svoji dlouho. Nemůžete to přece brát jako veřejné prostranství - je tma a nikdo tu není..."

"No, tím by se to mohlo dát do pořádku, nechcete přece přijít o místo?"

"Ne, to rozhodně ne." Zároveň jsem uvažoval, kolik asi můžu mít u sebe peněz, a zda mu to bude stačit.

Mara se hrabala ve své tašce.

"Jen klid paní. Víte přece, že nemůžete policistu uplatit.

Mimochodem - které církve jste členem, smím se zeptat?"

Okanžité jsem mu řekl jméno katolického kostela za rohem.

"Á, tak to patříte k otci O'Malleyovi! Proč jste mi to neřekli hned? Rozhodně si nepřejete udělat ostudu obci, že ne?"

Řekl jsem, že by mě to zabilo, kdyby se o tom otec Malley dozvěděl.

"A svatbu jste měli v jeho kostele?"

"Ano, otče - tedy, strážníštře. Měli jsme svatbu loni v dubnu."

Snažil jsem se po hmatu spočítat bankovky v kapse. Vypadalo to tak na pět babek. Zajímalo mě, kolik tam může mít Mara. Policajt vykročil a my ho následovali. Najednou se zastavil. Ukázal před sebe pendrekem. S obuškem ve vzduchu a s lehce nachýlenou hlavou spustil monolog o Naší Paní a Létající opoře a podobných věcech.

Pak nám ukázal nejkratší cestu z parku a připomenul nám, že se máme chovat slušně.

Mara a já jsem mu váhavě strčili do ruky pár bankovek, poděkovali jsme mu za laskavost, a pak se hleděli co nejrychleji zdekotat.

"Raději pojď se mnou domů," rozhodl jsem. "Jestli jsme mu nedali dost, může nás sledovat nebo navštívit. Nevěřím těmhle hajzlům... otec O'Mallow, do prdele!"

Dorazili jsme domů a zamkli za sebou dveře. Mara se stále ještě třásla. Z tajné zásoby jsem vystrachal trošku vína.

"Teď už chybí akorát to," poznamenal jsem, "aby přijela Maud a přistihla nás tady."

"Ale to by přece neudělala?"

"Bůhví, čeho je schopná."

"Myslím, že bude lepší, když budeme spát dole. Necítila bych se v její posteli."

Dopili jsme víno a svlékli se. Mara vešla do koupelny v Maudině hedvábném županu. Byl to šok, vidět ji v Maudině ohozu. "Jsem tvoje žena, nebo ne?" řekla, a objala mě. Její slova mě rozechvěla. Procházela se po bytě a rozhlížela se.

"Kde píšeš? Na tomhle stolečku?"

Přikývl jsem.

"Měl bys mít velký stůl a vlastní pracovnu. Jak tady můžeš psát?"

"Nahore mám velký stůl."

"Kde? V ložnici?"

"Ne, v komůrce. Je to tam báječně pochmurné."

"Ne," řekla rychle, "raději tam nepůjdu. Pořád si tě představuju, jak sedíš v tomhle koutku u okna... tady jsi mi napsal všechny ty dopisy?"

"Ne," řekl jsem, "ty jsem psal v kuchyni."

"Ukaž. Ukaž mi, kde jsi seděl. Chci vědět, jak jsi vypadal."

Vzal jsem ji za ruku a odvedl do kuchyně. Posadil jsem se a předstíral, že ji píšu dopis. Nahnula se přese mě a políbila desku stolu pod mezi mýma rukama.

"Nikdy jsem se neodvážila doufat, že uvidím tvůj domov. Je to zvláštní, vidět místo, které tolik poznamenalo tvůj život. Je to posvátné místo. Přála bych si, abychom si mohli vzít s sebou tento stůl a tuto židli - všechno - dokonce i sporák. Přála bych si vzít celou místnost a zabudovat ji do našeho nového domu. Tato místnost patří nám."

Šli jsme si lehnout na divan v suterénu. Byla teplá noc, a tak jsme spali jen tak. Asi v sedm ráno, když jsme leželi v objetí, se dveře rozletěly, a v nich stála moje drahá choť, domovník, který bydlel nad námi a jeho dcera. Byli jsme přistiženi in flagranti. Nahý jsem vyskočil z postele, popadl ručník, a omotal si kolem těla. Maud pokynula svým svědkům aby vešli dál, a prohlédli si Maru, která si držela na prsou prostěradlo.

"Žádám tě, aby tato žena co nejdříve opustila tento dům," prohlásila Maud. Na to se otočila a i se svými svědky odešla po schodech nahoru.

To byla nahoře celou tu dobu? Proč ale potom čekala až do rána?

"Klid, Maro. Spadla klec. Můžeme se v klidu nasnídat."

Rychle jsem se oblékl a šel do kuchyně udělat slaninu s vejci.

"Bože, nechápu, jak to můžeš brát s takovým klidem." Mara seděla u stolu, zapalovala si cigaretu, a dívala se, jak chystám snídaní. "Je v tobě alespoň kousek citu?"

"To víš, že je. Cítím, že všechno to perfektně klaplo. Jsem volný, nechápeš?"

"Ale co budeš dělat teď?"

"Za prvé pracovat. Dnes večer jdu k Ulricovi - můžeš přijít za mnou. Mám tušení, že v tom všem má prsty můj přítel Stanley. Uvidíme."

Z úřadu jsem poslal Stanleyemu, aby za mnou přišel do Ulricova ateliéru. Během dne mi zavolala Maud a poradila mi, že bych si měl najít nějaký byt. Prohlásila, že se bude snažit dosáhnout rozvodu co možná nejdříve. Žádné komentáře k tomu, co se stalo.

Pouze chladné obchodní prohlášení. Měl jsem ji dát vědět, kdy si přijdu pro své věci.

Ulric přijal novinu poměrně ponuře. Byla to změna v životě, a Ulric bral všechny takové změny hrozně vážně. Mara byla na druhé straně posedlá sama sebou a už se těšila na nový život. Zbývalo čekat, jak se na to bude tvářit Stanley.

Po chvíli zazvonil zvonek, a byl to on, s obvyklým zavilým výrazem a zkárovaný jako doga. Takového už jsem ho neviděl léta.

Usoudil, že se jedná o událost prvořadého významu, a že je třeba ji náležitě oslavit. Dostat z něj jakékoliv podrobnosti však bylo zcela nemožné. "Říkal jsem ti, že to pro tebe udělám," řekl, "zbaštil's to jak ryba návnadu. Promyslel jsem to do detailu."

Nemusel jsem se tě na nic ptát, co? Věděl jsem přesně, co budeš dělat."

Přihnul si plucky, kterou měl v kapse. Dokonce se ani neobtěžoval sundat si klobouk. Takhle nějak musel vypadat ve Fort Oglethorpe.

Byl to typ člověka, kterému bych za jiných okolností vyhnul na sto honů, kdybych ho viděl v tomhle stavu.

Zazvonil telefon. Byl to dr. Kronski a chtěl mluvit s panem Millerem. "Blahopřejí!" křičel. "Letím k vám! Musím ti něco říct!"

"Mimochodem, nevíš o nějakém podnájmu?"

"Přesně o tom s tebou chci mluvit. Mám pro tebe byt - v Bronxu."

Je to jednoho mého přítele - doktora. Můžeš mít pro sebe celé jedno křídlo domu. Můžeš se tam nastěhovat i s Marou. Bude se ti tam líbit. Má biliár a také ohromnou knihovnu, a..."

"Je to Žid?" zeptal jsem se.

"Cože? Je to sionista. Anarchista, talmudista a anděličkář."

Zatraceně správně chlap - a když jsi v nouzi, rozdělí se s tebou o poslední košili. Právě jsem byl u vás - tak jsem se o všem dozvěděl. Tvoje žena je, zdá se, v sedmém nebi. Už se těší jak si bude užívat alimentů."

Řekl jsem Maře, co říkal. Rozhodli jsme se, že si byt okamžitě prohlédneme. Stanley se vypařil. Ulric měl za to, že se zavřel v koupelně.

Šel jsem k koupelnovým dveřím a zaklepal. Žádná odpověď. Otevřel jsem dveře. Stanley ležel v šatech ve vaně, prázdnou pleskačku v ruce, klobouk stažený přes oči. Nechal jsem ho tam.

"Myslí, že šel," zavolal jsem na Ulrica, když jsme odcházeli.

KAPITOLA (8)

Bronx! Bylo nám slíbeno celé jedno křídlo domu - krocaní křídlo, plné peří a husí kůže - Kronského představa útulnosti.

Bylo to sebevražedné období, které začalo švábi a teplými sendviči a skončilo á la Newburg v kurníku na Riverside Drive, kde paní Kronská II. zahájila svou nevďěčnou úlohu znázorňování rozsáhlých panoramatických doplňků k šílenství.

Na Kronského popud si Mara změnila své jméno na Mona. Celá řada významnějších změn měla svůj původ v Bronxu.

V noci jsme přijeli k obydlí dr. Onirificka. Lehce sněžilo a barevný sklíčka ve dveřích byla pokryta zářivě bílým popraškem.

Přesně takové místo jsem si představoval, že nám Kronski vybere pro naše "líbánky". Dokonce i švábi, kteří začali běhat po stěnách nahoru a dolů, jakmile jsme rozsvítili, jakoby patřili do rodiny. Pouze kulečnickový stůl, který stál v rohu pokoje, sem jaksi nepasoval, ale všechno bylo uvedeno na pravou míru v okamžiku, kdy se malý chlapeček doktora Ornificka nenuceně vyčural na jeho nohu.

Vstupními dveřmi se vcházelo přímo do našeho pokoje, který byl vybaven kulečnickovým stolem, velkou postelí, psacím stolem, koncertním piánem, houpacím koněm, krbem, prasklým zrcadlem celým od mušinců, dvěma plivátky a divanem. V pokoji bylo ne méně než osm oken. Dvě z nich byla opatřena roletami, které šlo stáhnout asi do tří čtvrtin. Ostatní byly bez ničeho kromě pavučin. Bylo tam skutečně útulno. Nikdo se nikdy neobtěžoval zvonit či klepat.

Každý vtrhl rovnou a bez ohlášení dovnitř. Byl to "pokoj s výhledem" - dovnitř i ven.

Zde jsme zahájili svůj společný život. Skutečně skvělý začátek!

Jediné, co tu chybělo byl dřez, do kterého bychom mohli močit za zvuku proudící vody. Sešla by se harfa, zvláště tehdy, když členy Ornifickovy rodiny už to přestalo bavit v koupelně pod námi, a tak se vydali k nám do pokoje, kde nás pak v naprosté tichosti sledovali, jak jíme, koupeme se, milujeme se nebo si navzájem vyčesáváme vši z vlasů. Nikdy se nám nepodařilo zjistit, jakým jazykem vlastně mluvili. Mlčeli jako ryby a nic je nemohlo vyděsit - dokonce ani pohled na chciplý plod.

Dr. Ornifick měl pořád plné ruce práce. Jeho hlavní oborem byly dětské nemoci, ale jediné děti, které jsme u něj kdy

viděli byly ty v embryonálním stádiu, které krájel na malé kousky a zplachoval do záchodu. Pak měl tři vlastní děti. Všechny tři byly nenormální, a podle něj si mohly dělat, co se jim zachtělo. To nejmladší - asi pětiletý kluk - už dělalo zázraky v algebře.

Ještě spíš než matematický génius to však byl pyroman. Dvakrát se pokusil podpálit dům. Jeho poslední paličský čin dával tušit skutečně geniální mozek - zapálil dětský kočárek s novorozencem, a pustil ho z kopce směrem k rušné hlavní třídě.

Skutečně krásné místo do nového života. Bydlel tu také Ghompal, bývalý poslíček, kterého se Kronski ujal po té, co Kosmodemonická společnost začala čistit své řady od neárijských zaměstnanců.

Ghompal, který byl černý jako bota, se ocitl na dlažbě mezi prvními. Byla to něžná duše - neobyčejně skromný, pokorný, věrný a obětavý - až to jednomu lezlo na nervy. Dr.Ornifick ho zaměstnal ve své velké domácnosti - jako děvče pro všechno. Bylo záhadou, kdy Ghompal spí. Pohyboval a konal svou práci neslyšně jako duch. Kronski byl hrdý na to, že to byl on, kdo se o tohoto ubožáka postaral jako první. "On píše historii světa," hlásal.

Zapomínal při to na to, že kromě toho, že slouží jako tajemník, chůva, pokojská, myč nádobí a poslíček, Ghompal také přikládá do kamen, vymetá popel, odklízí sněh, tapetuje a maluje pokoje.

Nikdo se ani nepokusil se šváby bojovat. V podlaže, pod nábytkem a za tapetami jich sídlily milióny. Stačil rozsvítit, a už se jich valily celé houfy, četa za četou, ze zdi, stropu, podlahy, děr, škvír - opravdová armáda pochodující, nastupující, manévrující jakoby na rozkaz neviditelného superšvába šikovatele.

Zpočátku to bylo nechutné, pak otravné a nakonec, jako konec konců všechny zvláštnosti domácnosti dr.Ornificka, to bylo všemi přijato jako něco co sem prostě patří.

Piáno bylo totálně rozladěné. Kronského žena, tiché, myšičkovité stvoření, jejíž ústa jakoby byla neustále stažena do omluvného úsměvu, u něj sedávala a trénovala stupnice. Příšerné disonance, které svými hbitými prsty vyluzovala, ji zjevně nijak nevyváděly z míry. Poslech jejího přednesu třeba Barcarolly, byla hotová muka. Ona jakoby falešné noty a nesouzvukné akordy nevnímala.

Hrála s výrazem naprosté otevřenosti, s duší okouzlenou, smysly otupělými. Byla to jedovatá skladba, kterou nikdo nesložil, dokonce ani ona ne. V okamžiku, kdy její prsty přestaly bloudit po klávesách, stalo se z ní zase to, čím ve skutečnosti byla - povrchní, vypočítavá, zlomyslná kurvička.

Bylo legrační pozorovat, jakým způsobem se snažil Kronski předstírat, že v této druhé ženě našel svůj poklad. Bylo by to patetické, ne-li přímo tragické, kdyby on sám nebyl tak komická figurka. Poskakoval kolem ní jak sviňucha, která se snaží být elfem. Její ostny a háčky sloužily pouze k opevnění těžkopádné osobnosti, ve které se skrývala hypercitlivá dušička. Kroutil se a svíjel jako poraněný delfín, z pusy mu tekly sliny a pot se mu lil z čela přes vodnaté oči. Byla to hrozná šaráda, kterou nám předváděl při těchto příležitostech; přestože jsme ho všichni litovali, museli jsme se smát, smát, dokud se nám z očí nekutálely slzy.

Když byl přítom Curley, vrhal se Kronski v nehlubším splínu divoce na něj. Nebylo jasné, proč má na Curleyho tak spaden.

Možná to byla zášť, možná žárlivost, co ho nutilo k těmto nekontrolovaným výbuchům. Kdykoliv a kdekoliv k tomu došlo, choval se Kronski jako posedlý. Jako obrovská kočka kroužil kolem ubohého Curleyho a škádli ho, ryl do něj, a zasypával ho svými urážkami dokud se mu neobjevila pěna u úst.

"Proč něco neuděláš, proč něco neřekneš?" utahoval si z něj. "No tak, vzhop se! Proč mi jednu nevrážíš? Ty jsi takový usmrkánec, co? Červ, nula, posera."

Curley na něj čučel s přihlouplým úsměvem, neřekl ani slovo, ale byl vyrovnaný a připravený k protiútok, kdyby se Kronski přestal úplně ovládat.

Nikdo nechápal, proč k těmto ohavným scénám docházelo. Především Ghompal byl z toho vedle. Ve své otčině se patrně nikdy s něčím podobným nesetkal. Šokovalo ho to a zraňovalo. To na Kronského platilo. Nenáviděl se za to ještě víc, než nenáviděl Curleyho.

Čím víc klesal v Ghompalových očích, tím víc se snažil získat Indovu přízeň.

"To je skutečně dobrá duše," říkal nám, "udělal bych pro Ghompala cokoli - cokoli!"

Bylo toho hodně, čím mohl Kronski Ghompalu pomoci v jeho nelehkém údělu, ale Kronski dával všem na srozuměnou, že má na mysli něco velkolepého - až přijde čas. Do té doby ho nemohlo nic uspokojit.

Nerad viděl, že někdo jiný Ghompalovi pomáhá. "Snažíte se ulehčit svému svědomí, co?" vrčel. "Proč ho rovnou neobejmete a nezlobíte? Bojíte se nákazy?"

Jednou, jenom abych ho vytočil, jsem to udělal. Šel jsem k Ghompalovi, objal ho, a políbil na obočí. Kronski se na nás zahanbeně díval. Všichni věděli, že Ghompal má syfilis.

Byl tady také samotný dr. Ornifick, pochopitelně - byli jsme si však vědomi spíše jeho přítomnosti než jeho osobnosti. Co se dělo v jeho ordinaci ve druhém poschodí? Nikdo přesně nevěděl. Kronski nám svým vyumělkovaným melodramatickým způsobem líčil drastické scény potratů, svodů a krvavých skládaček, které mohl dávat dohromady jen přízrak. Při několika krátkých střetnutích na mě dr.Ornifick působil dojmem přívětivého, srdečného člověka s povrchním vzděláním a hlubokým zájmem o hudbu. Jen jednou jsem ho viděl na pár minut rozrušeného, a to bylo zcela oprávněné. Četl jsem knihu od Hilaire Beloca, která pojednávala o pronásledování Židů během staletí. Zmínka o zmínce na něj účinkovala jako muleta na býka. Okamžitě jsem toho litoval. Kronski se snažil svým ďábelským způsobem ještě přilévat oleje do ohně. "Proč si hřejeme na prsou takového hada?" Říkaly jeho planoucí oči. Dr.Ornifick však nade mnou mávl rukou jako nad dalším natvrdlým idiotem, zblblého nezdravým katolickým myšlením.

"Byl dnes večer trochu mimo," vysvětloval mi pak Kronski. "Má spaden na svou třiaadvacetiletou neteř, a jeho manželka mu vidí do karet. Vyhrožuje mu, že ho dá k místnímu prokurátorovi, jestli za tou dívkou neprestane běhat. Ona je žárlivá jako ďábel a těžko se jí divit. Kromě toho jí nedělá dobře pomýšlení na všechny ty interrupce, ke kterým zde za

den dojde, jí přímo před nosem, a které špiní její dům. Ona tvrdí, že s doktorem není všechno v pořádku. Ale ona také není zcela normální, jestli jsi si všim.

Podle mě má strach, že ji jednoho krásného dne podřízne. Neustále se mu dívá na ruce, jakoby k ní přišel po té, co právě spáchal vraždu."

Odmíchl se, abych si mohl jeho postřehy srovnat v hlavě. "A ještě něco jí straší v hlavě," pokračoval. "Dcera dospívá - za chvíli z ní bude mladá žena. No, s takovýmhle manželem není těžké se dovítit, co jí nedá spát. Není to pouze incest - který dostatečně hrozný - ale také další představy, že... že, k ní jednoho dne přijde z rukama od krve... s rukama, které právě zabili život v děloze její dcery... složité, co? Ale ne nemožné.

Ne u tohohle chlápka! Takový fajn chlap. Citlivý, skutečně jemný člověk. Ona má pravdu. A co je ještě horší je, že on je skoro jako Kristus. Nemůžeš s ním mluvit o sexuální mánii, protože on nebude souhlasit s ničím, co řekneš. Tváří se, že je absolutně nevinný. Ale je v tom až po uši. Jednou si pro něj přijedou chlupatý... ještě tu bude horko, uvidíš..."

Věděl jsem, že Dr. Ornifick umožnil Kronskému vystudovat medicínu.

A věděl jsem rovněž, že Kronski musí najít nějaký neobyčejný způsob, jak se doktorovi revanšovat. Jediné, co se mu zdálo vhodné, bylo svého přítele totálně rozložit. Pak by Kronski přispěchal s obrovskou pompou na pomoc. Udělal by něco totálně nečekaného, něco, co by nikdo jiný pro svého bližního nebyl schopen vykonat. Tak nějak fungovala jeho mysl. Mezitím - šířením fám, očerňováním a pomlouváním svého přítele, - jenom urychloval pád, který byl nevyhnutelný. Těšil se na to, až se začne o přítele starat, až ho rehabilituje a několiknásobně se mu odvděčí za laskavost a péči, které se mu dostávalo počas studií.

Dokázal by vyhodit celý dům do povětří, jen aby mohl přítele vyprostit z trosek. Zajímavý přístup. Něco jako zvrhlý Galahad.

Vlezloň. Supervlezloň. Vždy se snažící, aby šlo všechno od desítky k pěti až na úplné dno, aby se pak on, Kronski, mohl zjevit jako archanděl Gabriel a jako zázrakem všechno uvést do pořádku.

Dokonce ani pak netoužil po vděčnosti, ale po uznání. Po uznání svých výjimečných schopností, uznání své jedinečnosti.

Dokud byl ještě internistou, navštěvoval jsem ho tu a tam v nemocnici během služeb. Často jsme hrávali biliár s ostatními lékaři. Chodil jsem tam jen tehdy, když jsem byl v mizerné náladě, když jsem se potřeboval zadarmo najíst nebo když jsem si od chtěl vypůjčit pár dolarů. Nenáviděl jsem atmosféru toho místa; hnusili se mi jeho kolegové a jejich chování, jejich řeči, jejich záměry. Obrovské umění léčit je nezajímalo - toužili pouze po teplém bydle, po ničem jiném. Většina z nich měla k medicíně stejné vložky jako politik k řízení státu. Chyběl jim dokonce i ten základní předpoklad dobrého léčitele - láska k lidem. Byli bezcitní, neteční, zcela zaujati sami sebou, bez nejmenšího zájmu o cokoliv kromě vlastní kariéry. Byla to horší sebranka než řezníci na jatkách.

Kronski se v tomto prostředí cítil jako ryba ve vodě. Věděl toho víc než ostatní, dokázal je překecat, přechytračit, přerávat. Hrál lépe kulečnick, kostky, šachy, všechno. Byl si toho vědom a dělalo mu dobře svůj náskok dále zvětšovat a dávat tak na obdiv své vlastní zvrátky.

Přirozeně ho za to nikdo neměl rád. Vzhledem ke své společenské povaze se mu však podařilo, přes jeho nehezké vlastnosti, udržovat si okruh sobě rovných. Kdyby musel žít sám, zhroutil by se. Věděl, že o něj nikdo nestojí: nikdo ho nikdy nevyhledal, pokud od něj něco nepotřeboval. Někdy to pro něj muselo být trpké zjištění. Nebylo snadné zjistit, jak se vidí on sám, protože před ostatními byl vždycky samá legrace, furianství a entuziasmus.

Choval se, jakoby si trénoval výstup před neviditelným zrcadlem.

Jak měl sám sebe rád! Ano, a kolik bylo hnusu za touto fasádou!

"Cítím se mizerně!" musel si říkat každou noc, sám ve svém pokoji. "Ale jednou udělám něco velkolepého... sledujte!"

V pravidelných intervalech prodělával stavy sklíčenosti.

V takových chvílích na něj byl žalostný pohled - jako na něco zcela nelidského, na něco ani ne z živočišné říše ale spíše z říše rostlinné. Sám sebe někdy pohodil a nechal se hnít.

V takových chvílích z něj pučely vředy, jako z nějaké plesnivé brambory ležící ve tmě. Nic ho nemohlo vytrhnout z této letargie.

Kdekoliv si lehl, tam zůstal, netečný a pohroužený do chmurných úvah, jakoby se blížil konec světa.

Pokud bylo známo, neměl žádné osobní problémy. Byl prostě přízrak, který se vynořil z království rostlin a přeskočil živočišný stupeň. Jeho tělo, téměř odumřelé, bylo obdařeno myslí, která mu poroučela jako tyran. Jeho citový život byl sličta, kterou se snažil vyblejt ven jako ožralý kozák. Na jeho něžnosti bylo něco skoro až kanibalského; nevyžadoval hnutí a projevy srdce, ale srdce samo, a spolu s ním, pokud možno, také žaludek, játra, slinivku a ostatní křehké, jedlé části lidského organismu.

Ve svých exaltovaných stavech se zdálo, že se chystá pozřít nejen objekt své náklonnosti, ale pozvat toho druhého, aby na oplátku zbaštil jeho. Jeho tlama se krivila v opravdové extázi čelistí; vyvrhl by se, až by z něj vyhřezla samotná duše jako houbovitá, ektoplasmatická substance. Byly to hrozná, afektované stavy, strašné především proto, že neměly hranic. Byla to odosobněná těžká, kocovina z nějaké archaické formy extáze - reziduální paměť krabů a hadů na jejich dlouhotrvající kopulace v protoplasmatickém slizu věků dávno zapomenutých.

A nyní, v Paláci švábů, jak jsme to nazývali, připravoval lahůdkovou sexuální omeletu, kterou jsme měli všichni ochutnat - každý po svém speciálním způsobu. V atmosféře celé instituce - byla to totiž spíše instituce než domov - bylo něco červovitého.

Byla to klinika lásky, kde embrya klíčila jako plevel, a jako plevel byla také vzápětí vytržena z kořenů a rozsekána.

Jak se mohl vedoucí osobního oddělení u Velké kosmodémonické telegrafní společnosti nechat chytit a uvrtat do tohoto krví prosáklého doupěte, přesahuje rámec lidského chápání. V okamžiku, kdy jsem vystoupil z vlaku a začal se

nořit do nitra Bronxu, se ze mě stával jiný člověk. Od stanice k instituci dr.Ornificka to bylo několik bloků, což stačilo k tomu, abych ztratil smysl pro orientaci, vtěsnil se do role sensitivního génia, romantického básníka, šťastného mystika, který našel opravdovou lásku, a který byl připraven pro ni zemřít.

Mezi tímto novým vnitřním stavem bytí a fyzickou atmosférou prostředí, kterým jsem musel v noci procházet, byl děsivý nesoulad. Ze všech stran mě obklopovaly ponuré, jednotvárné zdi.

Uvnitř žily rodiny, jejichž celý život se soustřeďoval na práci.

Mechaničtí, trpěliví, ambiciózní otroci, jejichž jediným cílem byla emancipace. Mezitím se dávali dohromady s kdekým, nevíšali si nepohodlí, nevalila jim ošklivost. Heroické dušičky, jejichž jedinou posedlostí bylo osvobodit se od jha práce sloužící pouze k větší bídě a mizérii jejich života.

Jaký jsem měl důkaz, že by bída mohla mít také jinou tvář? Pouze matnou vzpomínku na své dětství v Brooklynu. Vzpomínku na dítě, o které bylo pečováno, které dostalo každou příležitost, které neznalo nic než radost a svobodu - dokud nedosáhlo věku deseti let.

Proč se vlastně dopustil té nehoráznosti bavit se s dr.Ornifickem? Neměl jsem v úmyslu bavit se ten večer o Židech - chtěl jsem mluvit o The Path to Rome. Byla to Bellocova kniha, které ve mně skutečně zapálila oheň. Citlivý člověk, vzdělanec, člověk, pro kterého byla historie Evropy živou pamětí, se rozhodl jít pěšky z Paříže do Říma s ničím kromě chlebníku a hole. A dokázal to. Po cestě se mu staly věci, které se po takové cestě dějí. Poprvé jsem pochopil rozdíl mezi procesem a cílem.

Bylo to moje první uvědomění si pravdy, že cílem života je žít.

Jak jsem záviděl Hilaire Bellocovi jeho dobrodružství! Dokonce i dnes jsem viděl v rohu jeho stránek malé náčrtky zdí, věží, hradeb a bašt. Stačí si vzpomenout na název jeho knihy, a opět sedím mezi poli nebo stojím uprostřed starobylého mostu nebo odpočívám na břehu tiché říčky v srdci Francie. Nikdy jsem se nenadál toho, že budu mít to štěstí vidět tu zemi, procházet se mezi těmi poli, stát na těch mostech, kráčet podél týchž řek. To se mi přece nemůže stát! Byl jsem ztracen.

Když si nyní vzpomenu na úskok, který mě osvobodil, když si vzpomenu, že jsem byl propuštěn z vězení proto, že ta, kterou jsem miloval, se mě chtěla zbavit - jak smutný, zmatený, mystický úsměv se mi usadí na tváři. Jak je všechno matoucí a složité!

Jsme vděční těm, kteří nás bodají do zad; utíkáme od těch, kteří nám nabízejí pomocnou ruku; blahopřejeme sami sobě k našemu štěstí, a ani nás nenapadne, že naše štěstí může být bažina, ze které se nikdy nemusíme dostat. Běžíme vpřed s otočenou hlavou; vbíháme slepě do pastí. Nikdy neunikneme, a když, tak z bláta do louže.

Já kráčím večerním Bronxem, pět nebo šest bloků, akorát čas a prostor na to, abych se změnil ve vývrtku. Mona na mě bude čekat.

Vše mě obejmě, jako bychom se objímali poprvé. Budem spolu jen pár hodin, a ona pak musí jít - do tančírny, kde pracuje jako tanečnice k pronajmutí. Když se ve tři, ve čtyři hodiny ráno vrátí, budu spát jako dudek. Nedá mi pokoj, dokud se nevzbudím, neobejmu ji, a neřeknu, že ji miluju. Každý večer mi toho má tolik co říci, a nikdy na to není dostatek času. Ráno, když vstávám, ona spí. Přicházíme a odcházíme jako vlaky na nádraží.

To je začátek našeho společného života.

Miluji ji tělem i duší. Ona pro mě znamená všechno. A přesto to není ta žena, o které jsem snil, není to ta ideální stvoření, o kterém jsem jako kluk snil. Nekoresponduje s ničím, co jsem vytáhl ze svých vlastních hlubin. Ona je zcela nová představa, něco cizího, něco, co mi do cesty připelel osud z nějaké neznámé sféry. Když se na ni dívám, když se s ní miluji kousek po kousku, zjišťuji, že její podstata mi zcela uniká. Moje láska se sčítá a načítá, ale ona, ta po které zoufale toužím, je nepostižitelná.

Ona je zcela má, téměř otrocky, ale já ji nevlastním. Jsem to já, kdo je vlastněn. Jsem v zajetí lásky, jakou jsem až dosud nepoznal - láskou pohlcující, totální, láskou až ke konečkům prstů a špině za nehty - a přesto mé ruce věčně tápou, věčně se snaží něco uchopit, věčně sahají do prázdna.

Když jsem tak jednou večer přišel domů, zahlédl jsem koutkem oka jedno z těch něžných, smyslných stvoření z ghetta, která jakoby vypadla ze stránek Starého zákona. Byla to jedna z Židovek, jejíž jméno bylo Ruth nebo Ester. Nebo možná Miriam.

Miriam, ano! To je to jméno, které jsem hledal. Proč se mi to jméno zdálo tak krásné? Jak může tak prostý vjem vzbudit tak mohutné emoce? Nikdy jsem si nepřestal klást tuto otázku.

Miriam je jméno jmen. Kdybych mohl všechny ženy nacpat do jednoho dokonalého ideálu, kdybych mohl tomuto ideálu dát všechny vlastnosti, které hledám u žen, dal bych mu jméno Miriam.

Milostné stvoření, které vzbudilo tuto inspiraci jsem zcela zapomněl. Byl jsem něčemu na stopě, a jak se můj krok zrychlil a srdce mi začalo bít jako na poplach, najednou jsem si vybavil postavu, tvář, gesta a hlas Miriam, kterou jsem znal, když jí bylo dvanáct. Jmenovala se Miriam Painterová. Bylo jí teprve patnáct nebo šestnáct, ale byla v plném rozkvětu, neobyčejně živá a vonící jako květina - a nedotknutelná. Nebyla to Židovka, a ani vzdáleně nepřipomínala tyto legendární bytosti ze Starého zákona.

(Možná to ale bylo tím, že jsem v té době neměl Starý zákon ještě přečtený). Byla to mladá žena s dlouhými, kaštanovými vlasy, upřímnými, širokýma očima a přívětivými ústy, která mne srdečně zdravila, kdykoliv jsme se potkali na ulici. Byla vždy v pohodě, stále se rozdávala, vždy zářila zdravím a dobrou náladou. Vždy plná sympatií a porozumění. S ní nebylo nutné snažit se o pochybné přede hry: pokaždé mi kráčela vstříc se stejnou tajemnou vnitřní radostí, vždy otevřená jako studna. Pohltila mne a nesla s sebou, unášela mne jako matka, hřála jako milénka, očarovala jako skřítek. Nikdy jsem na ni neměl nečisté myšlenky, nikdy jsem po ní nezatožil, nikdy si nevynucoval pozornost.

Miloval jsem ji tak hluboce a tak úplně, že pokaždé, když jsem ji potkal, bylo to, jako bych se znovu narodil. Jediné, co jsem si přál, bylo, aby zůstala na živu, na této zemi, někde, kdekoli a nikdy nezemřela. V nic jsem nedoufal, nic jsem

od ní nechtěl.

Stačila mi pouhá její existence. Ano, měl jsem ve zvyku běžet domů, schovat se, a děkovat Bohu za to, že nám seslal Miriam na tento svět. Jaký to zázrak! A jaké požehnání milovat tímto způsobem!

Nevím, jak dlouho to trvalo. Neměl jsem nejmenší tušení, zda ona ví o mém zbožňování nebo ne. Co na tom? Miloval jsem. Miloval!

Úplně se tomu poddat, padnout k zemi před božskou bytostí, tisíckrát v duchu zemřít, vymazat sebemenší známku svého já, nalézt celý vesmír ztělesněný do živoucího obrazu někoho jiného.

Pubertální, řeknete. K čertu! Je to zárodek příštího života, sémě, které skrýváme hluboko v nás, které se snažíme ze všech sil zničit tím, jak přecházíme od jedné zkušenosti ke druhé a potácíme se a scházíme z cesty.

Když jsem potkal další ideál - Unu Giffordovou - jsem už byl nakažený. Bylo mi pouze patnáct, a do mých tkání už se zažrala rakovina. Jak to vysvětlit? Miriam z mého života vypadla tiše a bez rozruchu. Prostě jednoho dne zmizela, a já ji vícekrát neviděl. Dokonce jsem si ani neuvědomoval, co to znamená.

Nemyslel jsem na to. Lidé přicházeli a odcházeli. Objekty se objevovaly a mizely. Byl jsem unášen proudem stejně jako ostatní, a bylo to přirozené a nevyhnutelné. Začínal jsem číst, příliš mnoho číst. Stácel jsem se dovnitř, do sebe, jako květiny na noc.

Una Giffordová mi nepřinesla nic kromě bolesti a muk. Chtěl jsem ji, toužil jsem po ní, nemohl jsme bez ní žít. Neřekla ano nebo ne prostě z toho důvodu, že jsem se jí na to neodvážil zeptat. Mě táhlo na šestnáct, a oba jsme chodili do školy - oba jsme měli příští rok končit. Jak může být dívka vašeho věku, na kterou pouze civíte, být tou ženou, bez které nemůžete žít? Jak je možné snít o manželství, když jste ještě nepřekročili práh života? Ale kdybych se tenkrát, v patnácti, s Unou Giffordovou sblížil, kdybych si ji vzal, měl s ní deset dětí, bylo by to v pořádku a správné. Co na to, že se ze mě stalo něco zcela jiného, že jsem klesl až na nejnižší příčku? Co na tom, že to znamenalo předčasnou dospělost? Toužil jsem po ní, a moje touha zůstala nenaplněná, a to bylo jako rána, která roste, a roste, až se z ní stane zející díra. Život šel dál, a tato zoufalá tužba byla silnější a silnější, až jsem nakonec všechno stáhl do té díry a zardousil.

Když jsem poprvé potkal Monu, neuvědomil jsem si, jak moc mě ona potřebuje. Ani jsem si nebyl vědom, jak velkou změnu provedla se svým životem - se svými zvyky, svou minulostí, jen aby mi mohla poskytnout onu ideální představu, o které velice brzy zjistila, že jsem si ji o ní vytvořil. Změnila všechno - své jméno, své rodiště, svou matku, svou výchovu, své přátele, svůj vkus, dokonce i své touhy. Bylo pro ni typické, že chtěla změnit také mé jméno, což také udělala. Byl jsem nyní Val, což byla zkratka od Valentina, a já jsem se za to od začátku stydl - zdálo se mi to zženštilé jméno - ale když jsem ho slyšel z jejich úst, zdálo se, že to je přesně jméno, které se ke mně hodí. Nikdo jiný mi tak neřikal, přestože to od ní slyšeli neustále. Pro své přátele jsem zůstal tím, čím jsem byl. Pouhá změna jména je nijak neohromila.

Ohledně změn... živě se pamatuji na první noc u dr.Ornificka.

Společně jsme se vysprchovali a třáslí se při pohledu na armády švábů, rejdicí po stěnách koupelny. Vlezli jsme si do postele pod pokrývku z prachového peří a parádně si zasouložili v podivné veřejné místnosti plné bizarních objektů. Tu noc nás to k sobě velmi táhlo. Já jsem se právě odloučil od své ženy a ona se odloučila od své rodiny. Neměly jsem ponětí, proč jsme se rozhodli žít v tomto divném domě. Za jasných smyslů by nikdo z nás nevybral podobné místo. Ale my jsme nebyli při smyslech.

Měli jsme horečku z nového života a cítili jsem se provinile, já i ona, za zločiny, které jsme spáchali, abychom se mohli vydat za velkým dobrodružstvím. Na počátku to Mona vnímala intenzivněji než já. Cítila, že je zodpovědná za rozpad mého manželství.

Nelitovala mé ženy, ale dítěte, které jsem tam zanechal. Stále na to myslela. Měla strach, ne pochybnosti, že se jednoho dne probudím, a uvědomím si, že jsem udělal chybu. Snažila se, aby byla nepostradatelná. Snažila se milovat s takovou oddaností, takovým totálním sebeobětováním, aby minulost zmizela. Nedělala to vědomě. Zoufale se však ke mně přimkla. Tak zoufale, že když na to myslím dnes, derou se mi slzy do očí. Nebylo to totiž nutné - já ji potřeboval víc než ona mě.

A tak, když jsme toho dne usínali, když se převálila a otočila se ke mně zády, přikrývka sklouzla a já jsem si ze zvířecího schoulení jejího těla uvědomil masivní kvalitu jejího pozadí.

Začal jsem ji hladit rukama a laskal ji, jako se laskají plece lvice. Bylo zvláštní, že dřív jsem si nevšiml, jaká má skvělá záda. Spali jsme spolu mnohokrát a usínali v nejrůznějších polohách, ale já si až dosud ničeho nevšiml. Nyní, na této obrovské posteli, která jakoby plula v zsinálním svitu pokoje, se mi obraz jejího pozadí vryl do paměti. Neměl jsem nějaké konkrétní myšlenky - pouze nejasnou rozkoš z její síly a vitality. Někdo, kdo může svými zády podepřít celý svět! Nic jsem tak jasně neformuloval, ale bylo to tam, myšlenka, v nějaké mlhavé, temné oblasti mého vědomí. Nejspíš v konečcích prstů.

Pod sprchou jsem dělal narážky na její břicho, které se začínalo poněkud nadouvat a zaznamenal, že je velmi citlivá na svou postavu. Ale já jsem nebyl kritický k jejímu hojnému masíčku - byl jsem potěšený, že jsem ho objevil. Byl v něm určitý příslib.

A nyní, před mými očima, se toto štědré obdařené tělo, začalo scvrkávat. Vnitřní muka se dala do práce. Současně se jasněji rozhořel oheň v ní. Její maso bylo stravováno vášní, která ji spalovala. Její silný, oválný krk, část těla, kterou jsem na ní nejvíce obdivoval, se začal zeštíhlovat a zeštíhloval, až její hlava vypadala jako obří pivoňka kymácející se na svém křehkém stonku.

"Nejsi nemocná?" zeptal jsem se, poplašen touto rychlou změnou.

"Jasně, že ne!" odvětila. "Hubnu."

"Ale přeháníš to, Mono."

"Takhle jsem vypadala jako dívka. Pro mě je přirozené být štíhlá."

"Ale já nechci, abys hubla. Já nechci, aby si se měnila. Podívej se na svůj krk - chceš mít vychrtlý krk?"
"Můj krk není vychrtlý," řekla, a vstala aby se podívala do zrcadla.
"To jsem neřekl, Mono,... ale brzy může být, když nepřestaneš s touhle krutou dietou."
"Prosím, Vale,... nebavme se o tom, ty to nechápeš..."
"Mono, tak nemluv. Já tě nekritizuju. Mám o tebe pouze starost."
"Tobě se takhle nelíbím, že?"
"Mono, mně se líbíš vždycky. Miluji tě. Zbožňuji tě. Ale prosím, buď rozumná. Mám strach, že se mi rozpustíš - rozplyneš ve vzduchu. Nechci, abys byla nemocná..."
"Nebud' hloupý, Vale. Ještě nikdy v životě jsem se necítila lépe."
"Mimochodem," dodala, "půjdeš se tento týden podívat na malou?"
Nikdy se o mé ženě ani dítěti nezmínila jejich jménem. Také se ráda tvářila, že chodím navštěvovat pouze dítě.
Řekl jsem, že mám za to, že půjdu... proč, byl nějaký důvod, proč bych neměl?
"Ne! Ne!" zvolala a zvláštním způsobem otočila hlavu a začal něco hledat v šuplíku.
Stál jsem za ní jak se tak skláněla, a objal ji kolem pasu.
"Mono, řekni mi jednu věc... zraňuje tě to příliš, když tam chodím? Řekni mi to upřímně, protože jestli ti to ubližuje, nebudu tam chodit. Stejně to musí jednoho dne skončit."
"Ty víš, že nechci, abys přestal. Copak jsem někdy řekla něco proti?"
"Nenene," zavrtěl jsem hlavou a zaryl jsem se pohledem do podlahy. "Nikdy jsi nic takového neřekla, ale někdy si přeju, abys tak učinila..."
"Proč to říkáš?" vykřikla ostře. Vypadala skoro rozhořčeně.
"Cožpak nemáš právo vidět svou dcerku? Já bych to na tvém místě také dělala." Odmčela se, a pak, neschopna se kontrolovat, vybuchla: "Já bych ji nikdy neopustila, kdyby byla moje. Nikdy bych se jí nevzdala. Za nic na světě!"
"Mono! Co to říkáš? Co to znamená?"
"Jen to. Já nechápu, jak to dokážeš. Já nestojím za takovou obětí. Nikdo za to nestojí."
"Nechme toho. Začínáme říkat věci, které tak nemyslíme. Jedno ti řeknu - nelituji ničeho. Nebyla to žádná obětí, pochop to. Chtěl jsem tebe a dostal jsem tě. Jsem šťastný. Mohu zapomenout na všechny, když to bude nutné. Ty jsi můj celý svět, a ty to víš."
Přivinul jsem ji k sobě. Po tváři se jí kutálely slzy.
"Poslyš, Vale, nechci, abys ses kvůli mně něčeho vzdával, ale..."
"Co?"
"Nemohl bys mi občas přijít naproti, když skončím v práci?"
"Ve dvě ráno?"
"Já vím... je to nekřesťansky pozdě... ale já se cítím hrozně opuštěná, když odcházím z tančírny. Především po tancování se všemi těmi muži, všemi těmi hloupými, hroznými tvory, kteří pro mě nic neznamenají. Půjdu domů, a ty spíš. Co jsem dostala já?"
"To neříkej, prosím. Jasně, to víš že ti budu chodit naproti - tu a tam."
"Nemohl by sis třeba zdřímnout po obědě a..."
"Jasně, že to půjde. Proč jsi mi neřekla dřív? Byl jsem pěkný sobec, že mě to samotného nenapadlo."
"Ty nejsi sobec, Vale."
"Ale jo, jsem... poslyš, co kdybych tě dnes doprovodil do práce?"
Vrátím se domů, zdřímnu si, a zase pro tebe přijedu."
"Jsi si jist, že tě to příliš neunaví?"
"Ne, Mono, bude to báječné."
Po cestě domů jsem si však uvědomil, co to pro mě bude znamenat.
Ve dvě ráno se půjdeme někam najíst. Pak hodina cesty vlakem.
V posteli si Mona bude chtít chvíli povídat, než usne - to bude skoro pět, a v sedm musím zase vstát a jít do práce.
Zvykl jsem si měnit šaty každý večer a chystat se na rande v tančírně. Nechodil jsem každý večer - ne, ale chodil jsem tak často, jak jen to bylo možné. Převlík jsem se do starých šatů - khaki košile, mokašínů a vybavil se hůlkou, kterou Mona vymámila na Carruthersovi - ve kterých si lebedilo mé romantické já. Vedl jsem dva životy: jeden v Kosmodémonické telegrafní společnosti, druhý s Monou. Někdy s námi do restaurace chodila Florrie. Našla si nového milence - německého doktora, který byl dle všeho obdařen ohromným nástrojem. Byl to jediný muž, který ji dokázal uspokojit, tvrdila. Kdo by očekával, že tato křehoučká bytost, typický týpek z Broadwaye, má mezi nohama díru, do které se vejde násada od krumpáče - nebo že si to ráda rozdá s mužem i se ženou?
Měla ráda všechno, co mělo co dělat se sexem. Kunda se jí usídlila v mozku. Rostla, a rostla, až nebylo místa - v kundě ani v mozku - pro nic jiného než pro nadlidský penis.
Jednoho večera, když jsem doprovodil Monu do práce, jsem se začal courat po ulicích. Říkal jsem si, že bych třeba zašel do kina a po představení zašel za Monou. Když jsem procházel kolem dveří, někdo zavolal mé jméno. Otočil jsem se, a na chodbě, jakoby se před někým schovávaly, stáli Florrie a Hannah Bellová. Šli jsem naproti do baru na skleničku. Holky se chovaly nervózně a neklidně. Řekly, že musí za pár minut vypadnou - že si chtěly jen dát panáky, aby se dostaly do formy. Nikdy před tím jsem s nimi nebyl sám, a ony byly upjaté, jakoby se bály, že prozradí něco, co bych neměl vědět. Zcela nevině jsem vzal Florrii a za ruku a stiskl, abych ji o něčem ujistil. K mému překvapení ji vřele stiskla. Vzápětí na to se nahnula, jakoby chtěla něco říci Hanah, a při tom mi zajela rukou do poklopce. V tom okamžiku vstoupil dovnitř jakýsi muž, kterého obě vášnivě přivítaly. Byl jsem mu představen jako přítel. Jeho jméno bylo Monahan. "Je to detektiv," řekla Florrie, a věnovala mi unýlý pohled. Chlap se ještě ani pořádně neposadil, a Florrie už

popadla Hanah pod paží a vytáhla ji ven. Ve dveřích nám zamávaly a vyrazily na druhou stranu ulice k pasáži, kde se před tím schovávaly.

"Zvláštní chování," poznamenal Monahan, "co si dáte?" Objednal jsem si další whisky a prohlížel si ho. Nijak jsem nebyl společností detektiva nadšen. Zdálo se však, že Monahan smýšlí právě opačně - měl zjevně radost, že si má s kým popovídat. Po té, co obhlédl můj obnošený ohoz a hůlku, došel k závěru, že jsem umělec.

"Jste oblečen jako umělec," - myslel malíř - "ale nejste malíř."

Vaše ruce jsou příliš jemné." Vzal do ruky mou dlaň, a rychle ji prozkoumal. "Také nejste hudebník," dodal. "Zbývá jediná možnost - jste spisovatel."

Přikývl jsem - napůl pobaveně, napůl našťavaně. Byl to přesně ten typ Ira, jehož přímost mi leze na nervy. Už jsem viděl, co bude následovat: "Proč? Proč ne? Jak to? Co tím myslíte?" Jako obvykle jsem se začal chovat shovívavě. Přikyvoval jsem mu. Ale on nechtěl, abych s ním souhlasil, chtěl diskutovat.

Ještě jsem vlastně neřekl ani půl slova, a už mě začal urážet a současně prohlašoval, jak moc se mu zamlouvám.

"Jste přesně člověk, jakého jsem chtěl potkat," řekl a objednal další rundu. "Víte toho víc než já, ale nemluvíte. Nejsem pro vás dost dobrý. Ale v tom se mýlíte! Možná vím věci, které byste do mě neřekl. Možná vám můžu něco říct. Proč se mě na něco nezeptáte?"

Co jsem měl na to říct? Nebylo nic, co bych se chtěl dozvědět - alespoň od něj. Chtěl jsem vstát a jít - aniž bych ho urazil.

Nechtěl jsem být sražen zpět na židli tou jeho dlouhou, chlupatou rukou a poslouchat výpady a urážky. Kromě toho jsem se cítil trochu namazaný. Myslel jsem na Florrii a její zvláštní chování.

Stále jsem cítil její ruku ve svém poklopci.

"Nezdá se, že byste byl ve svém živlu," řekl. "Vždy jsem měl za to, že spisovatelé nechodí pro slova daleko. Co je to s vámi - nemáte náladu na společnost? Možná vám nesedí můj ksicht? Poslyšte" - a položil mi svou těžkou pracku na rameno - "řekněte si to na rovinu - já jsem váš přítel, chápete? Chci si s vámi povídat. Musíte mi něco říct - všechno to, co já neznám. Poučte mě. Možná to všechno hned nepochopím, ale budu naslouchat. Neodejdeme odsud, dokud to takhle nezaonačíme, jasné?" Na to mi věnoval jeden irský úsměv - směs vřelosti, upřímnosti, vyjevenosti a násilí. Znamenalo to, že dosáhne svého za každou cenu, nebo mě tu složí. Z nějakého nevysvětlitelného důvodu nabyl přesvědčení, že já mám něco, co on zoufale potřebuje - nějaký návod na život, který se mu poněkud vymykal z rukou.

Já jsem však tentokrát málem zpanikařil. Byla to přesně situace, jaké mi dělá potíže zvládnout. Raději bych toho hajzla na místě zabil.

Chtěl po mě mentální vzpruhu. Byl unaven od toho, jak ho každý neustále přechurává - chtěl někoho, kdo by ho rozebral.

Rozhodl jsem se jít na to rovnou - srazit ho jediným úderem, a dále důvěřovat svému důvtipu.

"Chcete, abych byl upřímný, nemýlím-li se?" obdařil jsem ho vševědoucím úsměvem.

"Jasně, jasně," blekotal. "Jen do toho. Já snesu všechno."

"Dobrá, tak poslouchejte," spustil jsem se sebevědomým úsměvem, "jste pouhá štenice, a vy to víte. Něčeho se bojíte. Čeho, to já zatím nevím, ale dostaneme se k tomu. Předě mnou vykládáte, že jste jen nula a budižkničemu, ale sám se vidíte jako náramný chytrák, borec a těžká páka. Nebojíte se něčeho konkrétního, že?"

To jsou všechno jen sračky, a vy to víte. Jste plný strachu.

Říkáte, že to snesete. Co snesete? Ránu do palice? Jasně, že jo - s tím svým betonovým ksichem. Ale vydržíte pravdu?"

Ztěžka, nejistě se na mě usmál. Jeho vztekem pokřivená tvář nasvědčovala, že má co dělat, aby se udržel. Rád by řekl: "Jasně, pokračujte!" Ale dusil se těmi slovy. Jenom přikývl a přiblížil se usmíval.

"Už jste ubil spoustu krys holýma rukama, co? Někdo vám chlapíka přidržel, a vy jste ho mlátil, dokud nezačal zpívat. Vytřískal jste z něho doznání, pak se oprášil a šel si dát pár firťanů. Byla to krysa, a zasloužila si to. Ale vy jste větší krysa, a to vás žere. Baví vás ubližovat lidem. Možná jste jako dítě trhal mouchám křídélka. Někdo vám kdysi dávno ublížil, a vy na to nemůžete zapomenout." (Cítil jsem, jak sebou při těch slovech škubnul) "Je mi jasné, že chodíte pravidelně do kostela a zpovídáte se. Ale neříkáte při tom pravdu. Říkáte jen polopravdy."

Nikdy faráři neřeknete, jaký zasraný neřád jste ve skutečnosti.

Zpovídáte se pouze ze svých malých hříšků. Nikdy mu nepovídáte o potěšení, které vám působí bití bezbranných lidí, kteří vám nikdy neublížili. A pochopitelně dáváte vždy tučné milodary do kostelní kasičky. Odpustky! Jako by to mohlo utišit vaše svědomí!

Každý o vás říká, jaký jste machr, kromě těch, které jste dostal do parády a zkopal do krve. Namlouváte si, že je to vaše práce, že to tak musí být... je pro vás těžko představit si, co byste dělal, kdybyste o svou práci přišel, co? Jaké jsou vaše přednosti? Co víte? K čemu jste dobrý? Jasně, mohl byste být metařem nebo popelářem, ale pochybuji, že by vám to šlo pod nos.

Ale vy neznáte nic užitečného, že? Nečtete a paktujete se jen se sobě rovnými. Vaším jediným zájmem je politika. To je velmi důležité - politika! Nikdy nevíte, kdy můžete potřebovat přítele.

Možná jednou zabijete toho nepravého - co pak? Možná pak budete potřebovat někoho, kdo bude kvůli vám lhát, kdo se místo vás postaví do rány - nějakého podobného červa jako jste sám, který v sobě nemá jiskru mužství a důstojnosti. A vy mu na oplátku posloužíte stejně, až bude čas - to znamená, že tu a tam někoho odrovnáte, když vás o to požádá."

Na chvíli jsem se odmlčel.

"Jestli chcete skutečně vědět, co si myslím, tak podle mě jste už zabil desítky nevinných lidí. Řekl bych, že máte v kapse tučný balík a na svědomí už toho máte tolik, že by to umožilo koně. To svědomí vás žere, a tak jste přišel sem,

abyste si ulehčil. Řekl bych, že moc dobře víte, proč se ty holky tak najednou zdejchly.

Řekl bych, že kdyby se to na vás všechno provalilo, byl byste zralý na elektrické křeslo..."

Zmlkl jsem, protože už jsem nemohl popadnout dech, a mechanicky jsem si začal mnout bradu, jako bych nemohl uvěřit, že je stále ještě nedotčená. Monahan, který už se nemohl déle udržet, vybuchl:

"Vy jste se zbláznil. Jste úplně šílený, ale líbíte se mi. Jen pokračujte, řekněte mi toho víc. Říkejte mi ty nejhorší věci, které vás napadnou - chci to slyšet." Na to zavolal číšníka a objednal další rundu. "V jedné věci máte pravdu," dodal.

"Skutečně mám u sebe balík. Chcete se podívat?" Šáhl do kapsy a vytáhl svazek bankovek, s kterým mi zamával před nosem. "No tak, jen mi to nandejte."

Pohled na prachy mě vykojil. Začal jsem se obírat myšlenkou, jak ho odloučit od několika z těchto špinavých peněz.

"Ano, bylo to trochu šílené, to co jsem tu na vás vypálil," začal jsem změněným tónem. "Překvapuje mě, že jste se na mě nevrhl a jednu mi nevrazil. Jsem jako na jehlách..."

"To mi nemusíte povídat," řekl Monahan.

Nasadil jsem ještě smířlivější tón. "Řeknu vám teď něco o sobě."

A klidným hlasem jsem mu ve zkratce vyprávěl o svém postavení na Kosmodémonické klouzačce, o přátelství s O'Rourke, detektivem společnosti, o svých spisovatelských ambicích, o návštěvách psychiatrické kliniky apod. Bylo toho právě tolik aby pochopil, že nejsem žádný snílek. Zmínka o O'Rourke na něho udělala dojem.

O'Rourkeho bratr (jak jsem dobře věděl) byl Monahanův šéf, a Monahan z něj měl notně nahnáno.

"A vy kamarádíte s tím O'Rourkem?"

"To je můj starý kámoš," řekl jsem. "Je to člověk, kterého si vážím. Je mi skoro jako otec. Hodně jsem se toho od něj naučil o lidské povaze. O'Rourke je velký člověk, který dělá skromnou práci. Patří někam jinač, kam to nevím. Zdá se však, že je navýsost spokojený s tím, co dělá, a pracuje jako divý. Štve mě, že to nikdo neuznává."

Pokračoval jsem tímto způsobem, pěl chválu na O'Rourkeho schopnosti a naznačoval při tom, že běžný obchůzkař se nemůže s O'Rourkem vůbec srovnávat.

Moje slova vyvolala náležitou odezvu. Monahan viditelně jihnul a měknul jako houba.

"Špatně jste mě odhadl," vybuchl nakonec, "já mám stejně velké srdce jako tenhle chlap. Akorát to tak nedávám najevo. Člověk se nemůže neustále otevírat - ne při této práci. Nejsme sice všichni jako O'Rourke, ale jsme také lidé, za to vám ručím! Vy jste idealista, v tom je s vámi potíž. Toužíte po dokonalosti..."

Zvláštním způsobem se na mě podíval, a něco si zamumlal pro sebe.

Pak pokračoval klidným hlasem: "Čím víc mluvíte, tím víc se mi líbíte. Máte něco, co jsem sám kdysi měl. Já se za to tehdy styděl... víte, bál jsem se, abych nebyl zženštilý, nebo něco."

Život vás nezkažil - to se mi na vás líbí. Víte, jaký je a přesto jste nezatrpkal ani se nestal povrchním. Před chvílí jste mi řekl pár hezkých ohavností, a divil se, že jsem vám za to jednu nenatáhl. Proč? Protože jste nemluvil ke mě: mluvil jste o všech těch mě podobných, kteří někde sešli ze správné cesty. Znělo to osobně, ale nebylo. Pořád se snažíte oslovovat celý svět. Mohl byste být kazatelem, napadlo vás to někdy? Vy a O'Rourke jste dobrý tým. Myslím to vážně. Lidé jako já máme práci, která nám nepřináší žádnou radost - vy pracujete pro potěšení z práce. A co víc,... my se nikdy nestaráme... hele, podejte mi ruku,..." Vzal mou dlaň do své a stiskl. "Vidíte?" Při stisku jsem sebou trhl.

"Mohu vám dlaň klidně rozdrtit. Bez námahy. Klidně bych takto mohl sedět proti vám, povídat si s vámi, a přitom vám drtit ruku."

"To je síla, kterou já mám."

Povolil sevření a já rychle přitáhl ruku k sobě. Skoro jsem ji necítil. Byla jako paralyzovaná.

"Ale na tom nic není, víte," pokračoval, "to pouze slepá, hrubá síla. Vy máte jiný druh síly, který já postrádám. Můžete mě rozsekat na dřevu pouze svým jazykem. Máte mozek." Pohlédl stranou, jakoby bezmyšlenkovitě. "Co vaše ruka?" zeptal se jakoby ze sna. "Snad jsem vám neublížil?"

Prohmatal jsem si ji druhou rukou. Byla ochablá a k ničemu.

"Myslím, že je v pořádku."

Zkoumavě se na mě podíval, a se smíchem zvolal: "Mám hlad, pojďme něco sníst!"

Šli jsme dolů a nejprve si prohlédli kuchyň. Chtěl abych viděl, jak je vše čisté. Bral do ruky nože a sekáčky a blýskal jimi proti světlu.

"Jednou jsem s tím musel složit jednoho chlápka." Potězkával sekáček. "Málem jsem ho rozsekl ve dví jako nic."

Vzrušeně mě vzal za ruku a vedl mne zpět nahoru. "Henry," řekl, "z nás budou kámoši. Ty mi toho musíš o sobě říct mnohem víc - a nechat mě, ať ti pomůžu. Máš ženu - velice krásnou." Nechtěně jsem sebou cuknul. Pevněji mě stiskl a vedl mě ke stolu.

"Henry, promluvme si otevřeně. Víme pár věci," odmlka, "vem svou ženu z toho brlohu."

Chtěl jsem se zeptat: "Z jakého brlohu?" Ale on hned pokračoval:

"Chlap se může dostat do různé situace a dostat se z ní čistý - někdy. Ženy jsou na tom jinak. Ty nejsi rád, že tam pracuje - mezi těmi povětrnými ženštinami, že? Snaž se přijít na to, co ji tam drží. Nenaštví se... nechci se tě dotknout. Nevím o tvé ženě nic - tedy ne víc, než co jsem slyšel..."

"Ona není moje žena," zablekotal jsem.

"No, to je jedno," řekl ledabyle, jakoby to byl nedůležitý detail, "ale dostaň ji odtamtud. Říkám ti to jako přítel. Víme, o čem mluvíme."

Začal jsem si dávat věci dohromady. Rychle a účinně. Opět jsem si vzpomněl na Florii a Hanah a jejich náhlý odchod. Chystala se snad v tančírně šťára? Snažil se mě varovat?

Musel se nějak dovtipit, co mi táhne hlavou, protože vzápětí řekl: "Jestli potřebuje práci, nech to na mně, já ji něco"

seženu.

Hezká holka jako ona může přece dělat něco lepšího..."

"Nechme toho," řekl jsem, "ale díky za radu."

Chvilí jsem mlčky jedli. Najednou, z ničeho nic, Monahan vytáhl svůj svazek bankovek, vytáhl z něj dvě padesátidolarovky, a položil je vedle mého talíře. "Vezmi si je," řekl, "a strč si je do kapsy. Ať to zkusí v divadle, proč ne?" Sklonil hlavu aby si mohl do úst strčit sousto špaget. Vzal jsem bankovky a tiše je strčil do kapsy.

Jakmile jsem se mohl uvolnit, vyrazil jsem za Monou do tančírny.

Měl jsem podivnou náladu.

Jak si tak vesele vykračoval po Broadwayi, hlava se mi lehce točila. Rozhodl jsem se být veselý, přestože mi něco říkalo, že mám důvod cítit se právě opačně. Jídlo a několik jedovatých poznámek, které Monahan utrousil na odchodu mě poměrně vzpamatovalo. Cítil jsem se velký a skvělý, a měl jsem náladu těšit se z vlastních myšlenek. Kronski by řekl euforie. Podle mě to znamenalo cítit se bezdůvodně šťastný. Prostě být šťastný, vědět, že jsem šťastný a zůstat šťastný bez ohledu na to, co kdo říká nebo dělá. Nebyla to alkoholická bujarost. Whisky dokáže náladu pozvednout, ale nic víc. Bylo to něco hluboko ve mně, co se teď dralo na povrch - něco jako moje dosud nevyslyšené já. S každým krokem se alkoholický opar rozptyloval a moje mysl začínala být až děsivě čistá.

Když jsem procházel kolem divadla, mrkl jsem na plakát se známou tváří. Věděl jsem, kdo to je, jméno i vše ostatní a byl jsem udiven ale - abych pravdu řekl - byl jsem mnohem víc udiven tím, co se dělo ve mně než čímkoliv, co se stalo komukoliv jinému.

Zajdu za ní později, až euforie pomine. A právě, když jsem si tohle slíbil, vrazil jsem do starého přítele Billa Woodruffa.

Čau, čau, jak se máš, to jsme se dlouho neviděli, co pořád děláš, co žena, musíme se někdy vidět, jasně, teď zrovna spěchám, ale určitě se zastav, tak čau,... a tak podobně - blablalbla. Dvě masivní těla, která se střetla v nevhodnou dobu, třela o sebe povrchem, vyměňovala si suvenýry, zapínala špatná čísla, slibovala a znovu slibovala, zapomínala, oddělovala se, opět vzpomínala... spěchající, mechanická, nesmyslná, a k čemu to sakra všechno je?

Za celých deset let se tenhle Woodruff vůbec nezměnil. Měl jsem chuť podívat se sám na sebe do zrcadla. Deset let! A chtěl hned vědět, co je nového. Hlupák sentimentální! Deset let. V duchu jsem se vrátil o těch deset let zpět, tunelem s křivými zrcadly po stranách. Vrátil jsem se přímo k místu v čase a prostoru, kde jsem měl Woodruffa zafixovaného tak, jak jsem ho vždy viděl. Byl tam přilípnutý jako hmyz pod mikroskopem a bezmocně se tam otáčel kolem své osy. A tam se také dostala dovnitř ona - ta, jejíž jméno mě udeřilo do očí, když jsem procházel kolem divadla. Byla to holka, do které byl udělanej, bez které nemohl žít, a kterou mu museli všichni pomáhat uhnat, dokonce jeho matka a otec, dokonce jeho pruský švagr, kterého nemohl ani vystát.

Ida Verlainová - narozená tak, aby se hodila ke svému jménu. Byla přesně takové, jak znělo její jméno - hezká, prázdná, teatrální, rozmazlená, zhýčkaná. Krásná jako drážďanská panenka, až na havraní vlasy a javanskou duši - pokud vůbec měla nějakou duši!

Žila pouze svým tělem, svými smysly, svými tužbami - a ona řídila představení, představení těla, svou tyranskou vůlí, kterou si chudák Woodruff vykládal jako ohromnou sílu charakteru.

Ida, Ida... neustále nám krmil uši vyprávěním o ní. Byla jakýmsi zvráceným způsobem vznešená - jako Cranachovy akty. Tělo velmi bílé, vlasy velmi černé, duši odsunutou do pozadí, jako kámen vypadlý z egyptské pyramidy. Docházelo mezi nim k nechutným scénám - Woodruff ji často doháněl k slzám, aby ji hned příští den poslal kytice orchidejí a drahé bonboniéry. Ida snesla všechno - jako sysel. Byla bezcitná a nenasytná.

Nakonec souhlasila s tím, že se za něj provdá. Musel ji uplatit, protože bylo zjevné, že ona jím pohrdá. Vybudoval rozkošné hnízdečko lásky, které dalece převyšovalo jeho možnosti. Nakoupil jí šaty a ostatní věci, po kterých šlela, několikrát do týdne ji bral do divadla, cpal ji sladkostmi, seděl u ní a držel ji za ruku, kdy měla menstruační potíže, radil se specialisty, když dostala kašel, a vůbec se choval jako pozorný manžel.

Čím víc pro ni dělal, tím méně o něj dbala. Byla to zrůda o hlavy až k patě. Kousek po kousku vycházelo najevo, že je frigidní.

Nikdo tomu pochopitelně nevěřil, kromě Woodruffa. Později ho potkalo totéž s jeho druhou ženou. A kdyby žil dostatečně dlouho, stalo by se mu to i se třetí a se čtvrtou. Do Idy byl zblázněný natolik, že by ji snad nepřestal milovat ani kdyby přišla o nohy - podle mě by ji naopak začal milovat ještě víc.

Přes všechny své chyby byl Woodruff velice dobrý přítel. Bylo nás nejméně šest, kteří mu přirostli k srdci a kterým naprosto důvěřoval. Byl jsem jedním z nich - vlastně jeho nejstarší přítel. Těšil jsem se privilegium chodit k němu domu kdykoliv se mi zachtělo. Mohl jsem tam jíst, spát, koupat se i holit. Byl jsem členem rodiny.

Od prvního okamžiku mi Ida nešla pod nos. Ne pro její chování k Woodruffovi. Byla to pudová záležitost. Ida se na druhé straně chovala v mé přítomnosti nejistě. Nikdy přesně nevěděla, co si o mě má myslet. Nikdy jsem ji nekritizoval ani jsem ji nelichotil. Choval jsem se k ní jako k manželce svého přítele a tím to haslo. Ona nebyla s tímto postojem spokojena. Přála si mě podmanit, uvázat si mě na vodítko, tak jak to udělala s Woodruffem a ostatními. Já jsem sice nikdy nebyl imunní vůči ženským vnaďám, ale prostě jsem o ní jako o člověku neměl od počátku valné mínění. Často jsem si však kladl otázku, jak by se s ní asi šoustalo. Myslel jsem na to v skrytu duše, ale ona to nějak vycítila a dostalo se jí to pod kůži.

Někdy, když jsem trávil noc u nich v domě, hlasitě si stěžovala, že nechce být se mnou přes noc sama. Woodruff stával u dveří, připraven odejít do práce, a ona se tvářila ustaraně. Já se válel v posteli a čekal, až mi přinese snídani. A Woodruff pokaždé řekl: "Takhle nemluv, Ido. On ti neublíží. Svěřil bych mu vlastní život."

Občas jsem se neudržel a se smíchem zařval: "Žádné strachy, Ido, já tě neznásilním. Jsem impotentní!"

"Ty a impotentní?" Křičela s předstíranou hysterií. "Ty nejsi impotentní. Ty jsi chlípák."

"Dones mu snídani!" ukončil to zpravidla Woodruff a odešel do práce.

Ani trochu se jí nechtělo obsluhovat mě v posteli. Nedělala to pro svého manžela a neviděla důvod, proč by to měla dělat pro mě.

Snídaně do postele byl luxus, který jsem neměl jinde než u Woodruffa. Dopřával jsem si to především proto, abych ji našel.

"Proč nevstaneš a nejdeš ke stolu?" ptávala se.

"Nemůžu, mám erekci."

"Éééé, přestaň. Dokážeš myslet také na něco jiného než na sex?"

Z jejich slov se dalo usoudit, že sex je něco hrozného, ohavného, něco, co je jí protivné. Její chování však naznačovalo pravý opak.

Byla to lascivní štětky, frigidní pouze proto, že měla srdce kurvy. Když jsem ji jezdil rukou po noze, zatímco mi dávala na klín podnos s jídlem, říkala: "Spokojen? Jen si to vychutnej. Přála bych si, aby to Bill viděl, aby věděl, jak věrného to má přítele."

"Proč mu to neřekneš?"

"Nevěřil by mi, hlupák. Myslel by si, že chci aby žárlil."

Požádal jsem ji, aby mi připravila koupel. Předstírala, že se na mě může vykašlat, ale pokaždé mi vyhověla. Jednoho dne, když jsem seděl ve vaně a mydlil jsem se, jsem si všiml, že zapomněla na ručníky. "Ido," zavolal jsem, "přines mi nějaké ručníky." Vešla do koupelny a podala mi je. Měla na sobě hedvábný župan a hedvábné punčochy. Když přistoupila k vaně, aby mi podala ručníky, župan se jí rozevřel. Okamžitě jsem byl na kolen a obličej zabořil do jejího klína. Stalo se to tak rychle, že neměla čas na odpor, dokonce ani na předstírání. V mžiku jsem ji měl ve vaně. Svlékl jsem ji župan a hodil ho na podlahu. Punčochy jsem ji nechal - vypadala v nich vzrušivěji, cranachovštěji. Lehl jsem si na záda a položil ji na sebe. Byla v jednom ohni. Kousala mě, funěla a mlela sebou jako žížala na háčku. Když jsme se sušili, sehnula se, a začala mi ohryzávat ptáka. Posadil jsem se na kraj vany a ona mi poklekla u nohou a vesele kouřila. Za chvíli jsem ji postavil, přehnul a začal ji to dělat ze zadu.

Měla malou, šťavnatou pičku, která mi padla jako ulitá. Kousal jsem ji do krku, do ramen žvýkal ušní lalůčky, a když jsem ho vytahoval, zanechal jsem stopy svých zubů na její běloskvoucí zadnici. Za celou dobu nepadlo jediné slovo. Když jsme byli hotovi, odešla se do svého pokoje obléci. Slyšel jsem, jak si pro sebe zlehka pobrukuje. Docela mě překvapilo, že je schopna takto vyjádřit svou něhu.

Od toho dne se nemohla dočkat až Woodruff vypadne, aby se na mně mohla vrhnout.

"Nemáš strach, že se může nečekaně vrátit a načapat tě v posteli se mnou?" zeptal jsem se jednou.

"Nevěřil by svým očím. Myslel, že jenom tak blbnu."

"Nemyslel by si, že si hrajem, kdyby cítil tohle." Na to jsem přirazil, až zaúpěla.

"Bože, kdyby on měl alespoň páru o tom, jak se to dělá. Je příliš nedomyslný. Vytáhne to jako koště a šoupne ho tam dřív, než stačím něco cítit. Já jen ležím a nechám ho, až s tím skončí - má to za chvíli. Ale s tebou jsem v jednom ohni dřív, než na mě stačíš šáhnout. Bude to asi tím, že je ti to jedno. Ty mě ve skutečnosti nemáš rád, vid'?"

"Má rád tohle," řekl jsem a znovu rádně přirazil. "Mám rád tvoji kundu, Ido... to je na tobě to nejlepší."

"Ty pse," řekla, "za tohle bych tě měla nenávidět."

"Tak proč mě nenávidíš?"

"Ááá, nech toho," mumlala, přivinula se těsněji a přirážela.

"Jenom ho tam hezky nech a pevně mě drž. Tady, kousej mě do prsou... ne moc silně... tak, to je ono." Vzala mě za ruku a přitlačila si ji do rozkroku. "No tak, dělej, dělej!" Mrmlala, koulela očima a rychle oddychovala.

O chvíli později, u svačiny: "Musíš už jít? Nemůžeš se ještě chvíli zdržet?"

"Dala by sis ještě jedno číslo, že?"

"Nemůžeš to říct něžněji? Bože, kdyby to tak slyšel Bill!"

"Nikdy nenosíš spodní prádlo, co? Ty jsi pěkná šmudla, víš o tom?"

Vyhmul jsem jí šaty a nechal ji tak sedět, zatímco jsem dopíjel kávu.

"Hraj si s ní trochu, než to dopiju."

"Ty chlíváku," řekla, ale poslechla.

"Hezky ji dvěma prsty rozevři. Líbí se mi její barva. Je uvnitř jako korál. Je to jako tvoje uši. Říkáš, že Bill má ohromný klacek. Nechápu, jak se tam vůbec může vejít." Na to jsem jí podal ze skříně svíčku.

"Vyzkoušej, jestli se ti tam vejde celá."

Roztáhla nohy přes opěradla křesla a začala na sobě pracovat.

Soustředěně se pozorovala a rty se jí rozevíraly jako na pokraji orgasmu. Začala se hýbat vpřed a vzad a vrtět zadkem dokola.

Odstrčil jsem její křeslo trochu dál, klekl si, a díval se.

"Dokážeš mě přimět k čemukoliv, ty ďáble!"

"Líbí se ti to, nebo ne?"

Už byla skoro na vrcholu. Vzal jsem ji svíčku a strčil dovnitř své tři prsty.

"Je to pro tebe dost velké?" Přitáhla si mou hlavu a kousla mě do rtů.

Postavil jsem se a rozeplnul si poklopec. Vmžiku mě vzala do ruky a vzápětí do úst. Žvejkala a žvejkala jako hladový krkavec.

Udělal jsem se jí do pusy.

"Bože!" řekla a zakuckala se. "Tohle jsem ještě nikdy nedělala."

Odběhla do koupelny, jakoby spolkla jed.

Vešel jsem do ložnice a lehl si na postel. Zapálil jsem si cigaretu a čekal, až přijde. Bylo mi jasné, že to jen tak neskončí.

Vrátila se ve svém hedvábném županu, pod ním nic. "Svlékni se," rozkázala. Roztáhla pokrývky a vklouzla dovnitř. Leželi jsem pod peřinou, mazlili se, a z kudny jí teklo.

"Nádherně voníš. Co jsi dělala?"

Vzala mou ruku a strčila mi ji pod nos.

"To není špatné, co to je?"

"Hádej!"

Prudce vstala, odběhla do koupelny, a vrátila se zpět s lahvičkou parfému. Nalila si trochu do dlaně a začala mi s tím potírat genitálie. Pak si trochu nacákala na stydké ochlupení. Pálilo to jako oheň. Popadl jsem lahvičku a zkropil ji od hlavy až k patě.

Pak jsem začal olizovat její paže, žvýkat chloupky nad kundičkou a zajížděl jazykem mezi její hýždě. Zmítala se sem a tam jako v křeči. Nakonec jsem měl takovou erekci, že i když jsem se do ní podruhé udělal, furt mi stál jako kladivo. To jí přišerně vzrušilo. Okamžitě chtěla vyzkoušet všechny možné pozice, také tak učinila. Měla několik orgasmů po sobě a málem při tom omdlela. Položil jsem ji na malý stolek a když už skoro byla, zvedl jsem ji, a chodil s ní po pokoji. Pak jsem ho vytáhl, chytil ji za nohy a nechal ji chodit po rukou. Vždy jsem ho tam na chvíli strčil a pak ho hned zase vytáhl, abych ji co nejvíce vydráždil.

Rty měla rozkousané a tělo plné modřin - některé hrály do zelena, jiné do modra. Já měl v puse divnou chuť směsi rybiho tuku a Chanelu 976ú. Penis mi visel bezvládně mezi nohama jako odřená gumová hadice. Přesahoval normální délku o jeden až dva palce a byl napuchlý k nepoznání. Když jsem vyšel na ulici, cítil jsem slabost v kolenou. Zašel jsem do krámu a vypil několik mléčných nápojů se sladkem. Bylo to skutečně královské šoustání, říkal jsem si v duchu a kladl si otázku, jak se asi budu tvářit, až zase potkám Woodruffa.

Woodruffovi se daly věci v rychlém sledu. Nejprve ze všeho přišel o své místo v bance. Poté mu pláchla Ida s jedním z jeho nejlepších přátel. Když zjistil, že před tím s tím manikem děle než rok spala, poklesl na mysl na tolik, že začal chlastat, což trvalo nejméně rok. Pak ho srazilo auto a byla mu trepanována lebka. Pak se zbláznila jeho sestra a podpálila dům se svými vlastními dětmi.

Bill Woodruff nechápal, proč se mu dějí všechny ty věci, když v životě nikomu neublížil.

Tu a tam jsem ho pak potkával na Broadwayi a vždy jsme pak chvíli postáli na rohu a pokecali. Nikdy nenaznačil, že by měl třeba jen podezření, že jsem mu píchal jeho milovanou Idu. Mluvil nyní hoře jako člověk, který nikdy nepoznal žádný cit. Bylo však zřejmé, že ji stále miluje. Dal se však dohromady s jinou dívkou, manikérkou, ne sice tak atraktivní jako Ida, ale zato věrnou a hodnou, jak tvrdil. "Musíš se s ní seznámit," řekl mi. Slíbil jsem, že tak učiním - někdy. A pak, když už jsem byl na odchodu, jsem se zeptal: "Víš co se stalo s Idu?"

"Jo, je u divadla. Museli ji tam vzít pro její vzhled - pokud já vím, neměla nikdy žádný talent."

Ida Verlaine. Když jsem vcházel do tančírny, stále jsem myslel na ni a na ty bezstarostné dny minulosti. Zbývalo ještě pár minut.

Úplně jsem zapomněl na prachy, které jsem měl v kapse. Stále jsem byl ponořen do minulosti. Říkal jsem si, zda jednou zajdu do divadla a podívám se na Idu ze třetí řady uprostřed. Nebo proniknu do její šatny k malému téte-á-téte, zatímco ona se bude líčit. Jestlipak je její tělo stále tak bílé? Její černé vlasy byly tehdy dlouhé a splývaly ji přes ramena. Byl to skutečně pořádný kus kundy. Byla to ryzí kunda. A Woodruff byl tím vším tak ohromen. Byl tak neviný, tolik ji zbožňoval. Vzpomínám si, jak mi vyprávěl, že ji každou noc líbal na prdel, aby ji dokázal, jak věrný je otrok. Divím se, že si nenechal chcat na hlavu.

Zasloužil by si to, blbec.

Pak jsem si vzpomněl na něco, co mě rozesmálo. Muži si vždycky myslí, že hlavní věc v životě je mít pořádného ptáka. Mají za to, že stačí takovým chobotem před ženskou zamávat, a každá mu hned padne k nohám. No, jestli měl někdo velkého ptáka, tak to byl Bill Woodruff. Byl to skutečně koňský pyj. Vzpomínám si, že když jsem ho poprvé viděl, nemohl jsem uvěřit svým očím. Kdyby ty kecy o ptácích byly pravda, musela by Ida být jeho otrokyní. Jeho velikost na ni dělala dojem, ale právě opačný. Děsilo ji to k smrti. Celá zamrzla. Čím vehementněji se Bill dobýval dovnitř, tím více se stahovala. Měl ji raději šoustat mezi kozy nebo do podpaždí. Ona by byla rozhodně raději. Ale to by Woodruffa nikdy nenapadlo. Připadalo by mu to ponižující. To nejde, zeptat se ženy, která je vaším idolem, zda jí to můžete udělat mezi kozy.

Jak se mu nakonec vždycky podařilo se udělat, jsem se nikdy nedozvěděl. Ale ten rituál s vylizováním prdele mi připadal legrační. Je to kruté, být zblázněný do ženy, a pak zjistit, že příroda si s tebou zahrává.

Ida Verlaine. Měl jsem nutkání ji co nejdříve vyhledat. Už to nebude ta pička na míru, nemělo smysl si to namlouvat. Jak jsem znal Idu, nechala si důkladně protáhnout. Ale jestli v ní zůstala alespoň kapička šťávy, jestli byla její prdelka alespoň zčásti tak hebká, pak by stálo za to si to zase rozdat.

Jak jsem tak na ni myslel, dostal jsem erekci.

Čekal jsem nejméně půl hodiny, ale po Moně ani stopa. Rozhodl jsem se jít nahoru a poptat se. Dozvěděl jsem se, že odešla domů - hrozně ji rozbolela hlava.

KAPITOLA (9)

Už příští večer jsem se dozvěděl, proč Mona odešla tak brzy z tančírny. Dostala vzkaz z domova a běžela navštívit

své rodiče.

Nenutil jsem ji, aby mi o tom vyprávěla, protože jsem věděl, jak byla v těchto věcech tajnůstkářská. Z nějaké důvodu si však potřebovala ulevit. Jako obvykle o tom mluvila v tajemných náznacích. Bylo těžké dát si z toho dohromady nějaké souvislosti.

Jediné, co jsem pochopil, bylo, že všichni jsou v nesnázích - tedy celá rodina, včetně macechy, tří bratrů a švagrové.

"A ti všichni bydlí pod stejnou střechou?" zeptal jsem se nevině.

"Ani tady ani tam," odvětila podrážděně.

Chvilí jsem neřikal nic. Pak jsem se odvážil zeptat na její sestru, o které mi jednou řekla, že je ještě hezčí než ona, akorát "velice normální".

"Neříkala jsi, že je vdaná?"

"Ano, jasně, že je. Co to má s tím co dělat?"

"S čím?"

"No, o čem mluvíme?"

Zasmál jsem se. "To je právě to, co bych rád věděl. Co to je? Co se mi snažíš říct?"

"Neposloucháš. Moje sestra - předpokládám, že nevěříš, že mám sestru?"

"Proč to říkáš? To víš, že tomu věřím. Akorát nevěřím, že je krásnější než ty."

"Je. Věř tomu nebo ne," odsekla. "Pohrdám jí. To není žárlivost, jestli si něco takového myslíš. Pohrdám jí proto, protože nemá žádnou představivost. Vidí, co se děje, a nehne prstem. Je absolutně sobecká."

"Předpokládám," začal jsem něžně, "že se jedná o tentýž starý problém - chtějí tvou pomoc. No, možná bych..."

"Ty! Co ty můžeš udělat? Prosím tě, Vale, nezačinej zase."

Hystericky se smála. "Bože, to mi připomíná bratry. Všichni mi radí - ale nikdo nic neudělá."

"Ale Mono, já nemluví do vzduchu. Já..."

Obrátila se ke mně téměř vtekle: "Ty máš svou ženu a dceru, o které se musíš starat, nebo ne? Já nechci nic slyšet o tvé pomoci. Tohle je můj problém. Pouze nechápu, proč musím být na všechno sama. Kluci by mohli něco dělat, kdyby chtěli. Bože, už je vydržuju celé roky. Živila jsem celou rodinu - a teď ode mě chtějí ještě víc. Já už nemůžu, to není fér..."

Chvilí bylo ticho, a pak pokračovala: "Můj otec je nemocný člověk - od něj nic neočekávám. Navíc je jediný, na kom mi záleží. Kdyby nebylo něj, vykašlala bych se na něj."

"No, a co tví bratři? Co jim brání pracovat?"

"Nic, akorát lenost. Rozmazlila jsem je. Naučila jsem je věřit, že jsou bezmocní."

"Chceš tím říct, že nikdo z nich nepracuje? Ani jeden?"

"Ale ano, tu a tam si najdou práci na pár týdnů, a pak toho nechají z nějakého hloupého důvodu. Jsou si vědomi toho, že jim vždy přispěchám na pomoc. Já už takhle nemohu žít dál! Nenechám si od nich zničit vlastní život. Já chci být s tebou - a oni mě táhnou pryč. Je jim jedno, co dělám, hlavně, když nosím peníze."

Peníze, peníze. Bože, jak já to slovo nenávidím!"

"Ale Mono," řekl jsem něžně, "já pro tebe mám nějaké peníze. Ano, mám. Podívej."

Vytáhl jsem dvě padesátidolarovky a vložil jí je do dlaně.

K mému úžasu se začala divoce a hystericky smát. Její smích byl stále více nekontrolovaný. Objal jsem ji. "Klid, Mono, klid, jsi hrozně rozrušená."

Do očí jí vyhrkly slzy. "Nemohu si pomoci, Vale. Tolik mi to připomíná otce. Dělal totéž. Vždy, když se všechno zdálo být nejčernější, objevil se s květinami nebo nějakými bláznivými dárky. Ty jsi úplně jako on. Oba dva jste snílci. Proto tě miluju." Vášnivě mě objala a začala vzlykat. "Neříkej mi, kdes to vzal. Je mi to jedno," mumlala. "Je mi jedno, jestli jsi je ukradl. Já bych pro tebe kradla, ty to víš. Víš to? Vale, oni si ty peníze nezaslouží. Chci, aby sis za ně něco koupil pro sebe. Nebo," dodala impulsivně, "kup něco pro malou. Něco hezkého, něco báječného - aby si to navždy pamatovala. Vale," snažila se sebrat, "věříš mi, že? Nebudeš se mě nikdy ptát na něco, na co ti nebudu moci odpovědět, slibuješ?"

Seděli jsme ve velkém křesle. Držel jsem ji na klíně a místo odpovědi jsem ji hladil po vlasech.

"Víš, Vale, kdybych nepotkala tebe, nevím, co by se mnou bylo."

Dokud jsi tu nebyl, cítila jsem se - skoro jako by mi můj život nepatřil. Nezáleželo mi na tom, co dělám, hlavně když mě nechali na pokoji. Nesnažím, když po mě něco chtějí. Cítím se tak ponížena. Všichni z nich jsou bezmocní. Kromě sestry. Ona může dělat ledacos - je velmi praktická. Ale ona si chce hrát na milostpaní. "Stačí mít v rodině jednoho divocha," říká, a myslí tím mě. Podle ní špiním dobré jméno rodiny. A chce mě potrestat tím, že mě přinutí dělat ještě nedůstojnější věci. Působí ji zvířecí rozkoš dívat se, jak nosím domů peníze a nikdo z ostatní nehne ani prstem. Dělá spoustu všelijakých nechutných náznaků.

Klidně bych ji zabila. A můj otec, zdá se, nemá ani páru o tom, jak se věci mají. Myslí si, že ona je sladká - jako andílek.

Nedovolil by si ji požádat ani o tu nejmenší obět - ona je příliš jemná, než aby byla vystavena brutální nákaze světa. Kromě toho, ona je manželkou a matkou. Ale já..." Oči se jí opět naplnily slzami. "Já nevím, z čeho oni si myslí, že jsem. Podle nich jsem silná. Já snesu všechno. Já jsem ten divoch. Bože, někdy mám za to, že jsou všichni šílení. Kde si myslí, že беру všechny ty peníze? Je jim to jedno - ani se neodváží zeptat."

"Myslíš, že se tvůj otec ještě může někdy uzdravit?" zeptal jsem se po dlouhé chvilí ticha.

"Já nevím, Vale..."

"Kdyby zemřel," dodala, "už bych se u ostatních neobjevila. Pro mě za mě by mohli pojit hladem. Nic bych pro ně neudělala. Víš, fyzicky se mu vůbec nepodobáš, ale jinak jsi celý on. Jsi slabý a něžný, jako on. Ale nejsi zkažený jako on. Víš, jak se o sebe postarat, když chceš - ale to on se nikdy nenaučil. Byl vždycky bezmocný. Moje matka z něj

vysála všechnu krev. Chovala se k němu tak, jak se chová ke mně. Všechno musí být po jejím... ráda bych, abys ho poznal - dřív než umře. Často se mi o tom zdá."

"Asi se jednoho dne setkáme," řekl jsem, přestože se mi to nezdálo pravděpodobné.

"Zamiluješ si ho, Vale. Má tak skvělý smysl pro humor. Také je to skvělý vypravěč. Myslím, že kdyby nepotkal mou matku, mohl z něj být klidně spisovatel."

Vstala a začala se upravovat. Stále při tom vyprávěla o životě ve Vídni a ostatních místech, jak ho znal její otec. Byl čas jít do tančírny.

Najednou se prudce obrátila od zrcadla a řekla: "Vale, proč ve svém volném čase nepíšeš? Vždy jsi chtěl psát - proč to tedy neděláš? Nemusíš za mnou chodit tak často. Budu mnohem raději, když přijdu domů, a uvidím tě sedět za psacím strojem. Přece nezůstaneš celý život v zaměstnání?"

Došla ke mně a položila mi ruce kolem krku. "Pusť, posadím se ti na klín. Poslouchej, drahý Vale,... nesmíš se pro mě obětovat.

Stačí, že to dělá jeden z nás. Chci, aby ses osvobodil. Já vím, že jsi spisovatel... a je mi jedno, jak dlouho to potrvá než se staneš slavným. Chci ti pomoci... Vale, posloucháš mě?" Lehce do mě dloubla. "Co si o tom myslíš?"

"Ale nic, jenom jsem se zasníl."

"Vale, udělej něco, prosím! Nenech věci tak, jak jsou. Podívej se kolem. Jak jsme se sem vůbec dostali? Co tady děláme? Oba jsem trochu blázní - ty i já. Vale, začni - dnes večer - ano? Jsem ráda, když vidím, že máš dobrou náladu. Ráda si představuji, že přemýšlíš o řadě věcí. Líbí se mi, když říkáš bláznivé věci.

Přála bych si uvažovat stejně. Dala bych za to všechno, kdybych mohla psát. Myslet, snít, ztrácet se v problémech ostatních lidí, myslet na něco jiného než na práci a peníze.

... pamatuješ na povídku, kterou jsi mi kdysi napsal - o Tomovi a Joey? Proč mi zase něco nenapišeš? Pouze pro mě. Vale, musíme se o něco pokusit... musíme najít cestu ven. Slyšíš?"

Slyšel jsem až příliš dobře. Její slova mi v hlavě zněla jako refrén.

Vyskočil jsem, jako bych chtěl setřást pavučiny. Chytil jsem ji kolem pasu a podíval se ji do očí. "Mono, všechno bude brzy jinak. Velmi brzo. Cítím to... pojď, vyprovodím tě na zastávku.

Potřebuji na vzduch."

Viděl jsem, že je lehce zklamaná. Doufala v něco pozitivnějšího.

"Mono," spustil jsem, když jsem si to rázovali po ulici. "Nic nelze změnit zčistajasna. Já chci psát, ano, jsem si tím jist.

Ale nejprve se musím dát dohromady. Neočekávám, že to bude snadné, ale potřebuji trochu klidu. Nemohu se prostě jen tak přepnout z jedné polohy do druhé. Nenávídím svou práci stejně, jako ty nenávidíš svou. A nechci jinou práci; chci toho nechat úplně. Chci být na chvíli sám sebou a cítit, jaké to je. Vždyť se sotva znám. Jsem přesycen. Znam všechno o ostatních - a nic o sobě. Víím pouze to, že cítím. Cítím až příliš mnoho. Jsem vyždímaný do sucha. Přál bych si dny, týdny, měsíce, kdybych mohl jen a jen přemýšlet. Teď přemýšlím pouze tu a tam. Myslet je luxus."

Stiskla mi ruku, jakoby mi tím chtěla dát srozuměnou, že chápe.

"Až se vrátím domů, posadím se, a budu se snažit přemýšlet. Možná při tom usnu. Zdá se, jako bych byl nastaven pouze pro akce. Stal se ze mě stroj."

Víš co si někdy myslím?" pokračoval jsem. "Mám pocit, že kdybych měl dva nebo tři tiché dny, kdy bych mohl pouze přemýšlet, obrátil bych všechno vzhůru nohama. V podstatě je všechno zcestné. Je tomu tak proto, že se neodvažujeme myslet. Jednoho dne musím přijít do práce, a vyrazit Spivakovi mozek z hlavy. To bude první krok..."

Dorazily jsme ke stanici nadzemky.

"Na takové věci teď nemysli," řekla. "Sed' a sni. Vysni mi něco krásného. Nemysli na ty ošklivé človičky. Mysli na nás!"

Zlehka vyběhla po schodech a zamávala mi.

Loudal jsem se domů a snil o jiném, bohatším životě, když jsem si najednou vzpomněl, nebo jsem si myslel, že jsem si vzpomněl, že ona nechala ležet bankovky na krbové římse pod vázou s umělými květinami. Viděl jsem je, jak napůl vykukují. Dal jsem se do klusu. Bylo mi jasné, že jestli je najde Kronski, tak je sbalí.

Udělal by to nikoliv proto, že je nepoctivý, ale proto, aby mě trápil.

Když jsem se blížil k domu, myslel jsem na Bláznivého Sheldona.

Dokonce jsem začal imitovat jeho styl mluvení, přestože jsem sotva popadal dech. Když jsem otevíral dveře, smál jsem se sám sobě.

Pokoj byl prázdný a prachy byly fuč. Věděl jsem, že to tak bude.

Posadil jsem se, a začal se znova smát. Proč jsem Moně neřekl nic o Monahanovi? Proč ji neřekl nic o divadle?

Obvykle jsem ze sebe všechno vyklopil okamžitě, ale tentokrát mě od toho něco odradilo. Možná instinktivní nedůvěra k Monahanovým úmyslům.

Napadlo mě zavolat do tančírny, zda Mona náhodou přece nevzala peníze s sebou. Vydal jsem se k telefonu, ale po cestě jsem si to rozmyslel. Dostal jsem nápad trochu se podívat po domě. Došel jsem do zadního křídla a sešel dolů po schodech. Po několika krocích jsem došel do velkého pokoje zalitého oslepujícím světlem, ve kterém se sušilo prádlo. U zdi byla lavice jako ve škole, a na ní seděl stařec s bílým plnovousem a sametovou čepičkou. Byl nakloněn vpřed, hlavu opřenou o ruce držící hůlku.

Zdálo se, že hledí do prázdna.

V očích se mihl záblesk poznání, ale tělo zůstalo nehybné. Už jsem viděl hodně členů rodiny, ale jeho ještě nikdy. Pozdravil jsem ho německy, protože jsem měl za to, že mu to bude milejší než angličtina, kterou v tomto podivném baráku nemluvil skoro nikdo.

"Můžete mluvit anglicky, jestli chcete," řekl se silným přízvukem. Stále čučel přímo před sebe.

"Neruším vás?"

"Ani přinejmenším."

Řekl jsem si, že bych se měl nejspíš představit: "Jmenuji se..."

"A já," spustil, aniž mě nechal vyslovit mé jméno, "jsem otec dr.Ornificka. Předpokládám, že vám o mně dosud nic neřekl?"

"Ne, nikdy. Ale já se s ním vídám jen zřídka."

"Je velmi zaměstnaný člověk. Možná příliš zaměstnaný..."

"Ale jednoho dne ho stihne trest," pokračoval, "nikdo nesmí vraždit. Dokonce ani nenarozené. Tady je lépe - zde je mír."

"Nechcete, abych zhasl některá z těch světel?" zeptal jsem se v naději, že tím odvedu hovor na jinou kolej.

"Zde musí být světlo," odvětil, "více světla... více světla. Ona pracuje v temnotě tam nahoře. On je příliš pyšný. Pracuje pro ďábla. Lépe je zde, mezi mokrým prádlem." Chvilí byl zticha. Bylo slyšet zvuk kapek padajících na podlahu. Zachvěl jsem se. Na mysli mi vytanula krev kanoucí z rukou dr.Ornificka. "Ano, kapky krve," pronesl stařec, jakoby mi četl myšlenky. "Je to řezník."

Zasvětil svou mysl smrti. To je to největší temno v lidské mysli - zabíjet to, co se snaží narodit. Ani zvířata by člověk neměl zabíjet - pouze jako oběť. Můj syn ví všechno - kromě toho, že vražda je ten nejtěžší hřích. Zde je světlo... velké světlo... a on tam nahoře sedí v temnotě. Jeho otec sedí v kobce a modlí se za něj, a on tam nahoře řezní a řezní. Všude kolem je krev.

Celý dům je nasáklý krví. Lépe je zde, s vypraným prádlem.

Kdybych mohl, vypral bych i peníze. Toto je jediný čistý pokoj v domě. A světlo je dobré. Světlo. Světlo. Musíme jim otevřít oči tak, aby viděli. Člověk nesmí pracovat v temnotě. Mysl musí být čistá, mysl musí vědět, co dělá."

Neřekl jsem nic. S úctou jsem mu naslouchal, hypnotizován kazatelskými slovy, oslepujícím světlem. Stařec měl vzezření a způsobu patricie - tóga, kterou měl na sobě a sametová židovská čepička mu ještě dodávaly na vznešenosti. Jeho jemné ruce byly rukama chirurga. Modré žíly na nich vystupovaly jak tekuté stříbro. Seděl zde, ve své světle zalité jeskyni, jako dvorní lékař vyhoštěný ze své země. Připomínal mi věhlasné lékaře, kteří prosperovali u dvora v dobách Maurů. Bylo v něm něco stříbrného a zvukomalebného. Jeho duše byla čistá a vyzářovala z každého póru jeho těla.

Po chvíli jsem uslyšel šoupání podrážek. Byl to Ghompal, který starci nesl hrnek teplého mléka. Starcův výraz se náhle změnil.

Opřel se o zeď a díval se na Ghompala s vřelostí a něhou.

"Toto je můj syn, můj skutečný syn," řekl, a otočil se ke mně.

Vyměnil jsem si s Ghompalem několik slov, zatímco ten přidržoval hrnek starci u úst. Dívat se na tohoto Indu bylo potěšení. Ať dělal cokoli, dělal to s grácií. Čím byla práce méně důstojná, tím byl on vznešenější. Zdálo, že se nikdy necítí trapně či poníženo. Nikdy si také na nic nestěžoval. Zůstával stále stejný, skrz na skrz svůj. Zkusil jsem si představit, jak by se Kronske tvářil, kdyby ho viděl obsluhovat starce.

Ghompal vyšel z pokoje aby se vzápětí vrátil s párem teplých papučí. Poklekl u starcových nohou, a stařec, jakoby prováděl nějaký starobylý obřad, něžně pohladil Ghompala po vlasech.

"Tys' jeden ze synů světla," řekl stařec. Pozvedl Ghompalovi do očí, a zahleděl se do jeho očí. Ghompal pohled opětoval se stejnou čistotou září. Vypadalo to, jakoby si navzájem plnili svá nitra - dvě studnice tekutého světla, které si vzájemně vyměňovali svůj očist'ující obsah. Najednou jsem si uvědomil, že oslnivé světlo vycházející z nestíněných elektrických žárovek bylo ničím ve srovnání se světelnou záplavou, která protékala mezi těmi dvěma. Stařec si možná ani nebyl vědom tohoto žlutého, umělého světla, které vynalezl člověk. Místnost byla možná ozářena jasným vycházejícím z jeho duše. Dokonce i nyní, když už si přestali hledět do očí, byla místnost znatelně jasnější než před tím. Bylo to jako červánky při západu slunce.

Šel jsem zpět do svého pokoje, abych počkal na Ghompala. Ten mi chtěl něco říci. Našel jsem tam však Kronskeho, jak sedí v křesle a čte si jednu z mých knih. Byl znatelně klidnější a tišší než obvykle.

"Nazdar! Nevěděl jsem, že jsi doma," řekl, vyplašen mým nenadálým příchodem. "Koukal jsem se na jeden z tvých braků." Odložil knihu - byl to The Hill of Dreams od Arthura Machena.

Než stačil začít se svým obvyklým šaškováním, přišel Ghompal.

Přišel ke mně, s penězi v ruce. S úsměvem jsem si je vzal a poděkoval mu. Strčil jsem peníze do kapsy. Kronskému to muselo připadat, že si od Ghompala půjčuji. To ho naštvalo - ne, víc - rozzuřilo.

"Bože, to si musíš půjčovat i od něj?" vyštěkl.

Ghompal chtěl okamžitě odpovědět, ale Kronske ho přerušil.

"Nemusíš kvůli němu lhát. Já znám jeho triky."

Ghompal promluvil znova, tiše a přesvědčivě.

"Pan Miller se mnou nehraje žádné triky."

"Dobrá, dobrá, vyhráli jste," řekl Kronske. "Ale nesnaž se z něj dělat andílka, k čertu. Já vím, že k tobě se choval až dosud hezky - i ke všem tvým kámošům poslíčkům. To ale nebylo proto, že má dobré srdce... je do vás Indů udělanej, protože jste taková podivnina, chápeš?"

Ghompal se na něj shovívavě usmál, jako že rozumí vrtochům pomatené mysli.

Kronske na jeho úsměv reagoval podrážděně: "Přestaň se na mě takhle přezíravě smát. Já nejsem žádná zkrachovalá ruina. Jsem doktor medicíny. Jsem..."

"Jste stále ještě dítě," řekl Ghompala, tiše a pevně. "Každý, kdo je dostatečně inteligentní, může vystudovat medicínu."

Na Kronski hlasitě zavrčel. "Tak každý, jo? Je to jako nic, co?..." rozhlížel se kolem, jakoby hledal, kam si může odplivnout.

"V Indii říkáme..." Ghompal začal s jednou z těch dětských říkánek, které jsou pro analyticky založeného člověka zničující.

Ghompal měl bajku pro každou situaci. Já jsem je miloval. Byly jako jednoduché, homeopatické lektvary, malé pilulky pravdy obalené cukrovým obalem. Nejhezčí na nich bylo, že jakmile je člověk jednou slyšel, už je nemohl zapomenout. My píšeme tlusté knihy, abychom vyjádřily jednoduchou myšlenku. Orientálci vyprávějí stručné, snadno pochopitelné zkratky, které se vám usadí v hlavě jako diamant. Historka se týkala světlušky, kterou přišlápl bosou nohou nepozorný filosof. Kronski nesnáší bajky, ve kterých nižší formy života diskutují s vyššími, např. lidmi, na intelektuální úrovni. Chápal to jako osobní ponížení, jako mrzkou pomluvu.

Proti své vůli se však i on musel smát pointě povídky. Kromě toho už byl sám unaven svým surovým chováním. Ghompala si hluboce vážil. To ho přimělo obrátit se k Ghompalovi v okamžiku, kdy měl sto chutí pustit se do ně. Stále ještě se smíchem na rtech se Ghompala zeptal na Ghosea, dalšího Inda, který se před časem vrátil do Indie.

Ghompal mu oznámil, že Ghose zemřel krátce po návratu na úplavici.

"To je strašné!" řekl oťásl se Kronski a vrtěl hlavou, jakoby tím chtěl vyjádřit, že v zemi jako je Indie nemá cenu snažit se vzdorovat podmínkám. Pak se se smutným úsměvem otočil ke mně. "Ty si vzpomínáš na Ghose, že? Na toho otlýho chlapíka, co připomínal sedícího Buddhu?"

Přikývl jsem. "Jak bych si na něj nepamatoval! Přece jsem mu pomáhal sehnat peníze na návrat do Indie."

"Ghose byl světec!" prohlásil Kronski vehementně.

Ghompal se lehce usklíbl. "Ne, nebyl světec. V Indii máme spoustu lidí, kteří..."

"Já vím, co chceš říci," skočil mu do řeči Kronski. "Ale to mě nezajímá. Pro mě byl Ghose světec! Úplavice! Bože můj! To je jako ve středověku... ještě horší!" Načež se dal do úděsného popisu nemocí, které stále ještě hubí lidi v Indii. Od nemoci přelstěné bídě, od bídě k pověrám, od pověr k otroctví, degradaci, zoufalství, netečnosti, beznaději. Indie byla podle něj jen ohromná, hnijící hrobka, márnice zpravovaná nelítostnými britskými vykořisťovateli ve spolupráci s degenerovanými a věrolomnými rádži a maharádži.

Ani slovo o architektuře, hudbě, učení, náboženství, filosofii a krásné fyziognomii, vznešenosti a půvabu žen, barevných látkách, libých vůních, zvonečcích, velkých gonzích, čarokrásné krajině, záplavách květin, nepřetržitých procesech, směsici nářečí, ras, typů, fermentaci a množení mezi smrtí a zkázou. Statisticky přesný jako vždy dokázal podat jen negativní polovinu obrazu.

Indie smrtelně krvácela, to byla pravda. Ale ta část, která byla dosud na živu byla uchvacující způsobem, který nemohl Kronski nikdy docenit. Ani jednou nejmenoval města jmény. Nerozlišoval mezi Acrou a Delhi, Lahore a Mysore, Darjeelingem a Karáčí, Bombajem a Kalkatou, Benáres a Kolombem, Pársi, džinisty, hinduisty a buddhisty - všechny viděl stejně, jako ubohé oběti útlu, všechny hnijící pod vražedným sluncem aby připravili prázdniny imperialistům.

Mezi ním a Ghompalem se nyní rozproudila diskuse, které jsem naslouchal jen zpola. Kdykoliv jsem zaslechl název města, všechny city se ve mně vzedmuly. Stačila zmínka o Bengálsku, Gujaratu, Malabarském pobřeží, Kali-ghatu, Nepálu, Kašmíru, Sikhsích, Bhagavad-gítě, Upanišadě, ragadě, stupě, prakriti, Sudře, paranirvaně, chéle, guruovi, Hanumanu, Šivovi, a zbytek večera jsem prožil v transu. Jak se mohl člověk, odsouzený k omezenému životu lékaře v chladném, brutálním městě New York vůbec pustit do hovoru o nastolení pořádku na kontinentu s půl miliardou duší, jejichž problémy byly tak rozsáhlé a tak mnohotvaré, že dokázaly oťást myšlením i těch největších učenců Indie? Není divu, že byl fascinován svatými povahami, se kterými se setkal u Kosmokokické společnosti. Tihle "chlapci", jak jim říkal Ghompal (bylo jim od třidvaceti do pětaticeti let) byli jak přední válečníci, jak vyvolení učedníci. Těžkosti, kterými museli projít - nejprve, aby se do Ameriky vůbec dostali, pak aby si udrželi tělo i ducha pohromadě po dobu studií, pak hledáním prostředků k návratu, pak předáváním všech poznatků tak, aby pozvedli lid své země - no, žádný Američan, žádný bílý Američan nic podobného nezažil. Když náhodou jeden z těchto "hochů" sešel z cesty, a stal se zněj pokojový psík nějaké dámy ze společnosti nebo otrok nějaké tanečnice, měl jsem pocit vítězství. Dělal mi dobře slyšet o Indech válejících se v měkkých poduškách, bašticích vybraná jídla, honosících se diamantovými prsteny, tančících v nočních klubech, prohánějících se v autech, svádějících mladé panny atd. Vzpomněl jsem si na jednoho vzdělaného mladého Párse, který se dal dohromady s vyžilou ženou středního věku s pochybnou pověstí; vzpomněl jsem si na lechtivé historky, které se o něm šuškal, na demoralizaci, kterou vnesl mezi své méně ukázněné vrstevníky. Bylo to velkolepé. Sledoval jsem jeho kariéru s dychtivostí, hlal jsem každou novinku o tom, jak šplhal vzhůru. A pak, jednoho dne, když jsem ležel nemocen v márnici, kterou má žena učinila z mého pokoje, za mnou přišel.

Přinesl mi květiny, ovoce a knihy, posadil se ke mně na postel, držel mě za ruku, a vyprávěl mi o Indii, o podivuhodném životě, který vedl jako dítě, o útrapách, kterými musel později projít, o poníženích, která si musel nechat líbit od Američanů. O tom hladu po životě, po skvělém, bohatém, velkolepém životě a o tom, jak se chopil příležitosti, když se mu naskytla, a jak zjistil, že tato příležitost je prázdná, prázdná kromě šatů, šperků, peněz a žen. Chystal se toho všeho vzdát. Vrátil se zpět ke svým lidem, bude s nimi sdílet jejich krušný osud, bude jim pomáhat tam, kde to bude možné, a tam, kde to možné nebude, třeba pro ně i zemře.

Zemře tak, jak umírají oni - na ulici, nazí, bez domova, pošlapání, poplívání, jen hromádka kostí, na kterých dokonce i supi stěží nachází něco k snědku. Udělá to nikoliv z pocitu viny a výčitek či lítosti, ale proto, že Indie v hadrech, Indie hnijící, Indie hladovějící, Indie úpící pod jhem dobyvatele pro něj znamená víc než všechno pohodlí, výhody a příležitosti bezcenné země jakou je Amerika. On byl Párs, jak jsem řekl, a jeho rodina byla kdysi bohatá. On se pamatoval alespoň na šťastné dětství. Ale byli zde ostatní Indové, kteří se museli plahočit na polích a v džungli, kteří žili tak, jak podle nás nežijí ani zvířata. Jak tito tajemní, stydliví jedinci vůbec překonávají všechny ty obrovské překážky, které se

jim staví do cesty každý den, pro mě zůstává dodnes záhadou. S nimi jsem cestoval po cestách vedoucích z vesnice do města a z města do velkoměsta; s nimi jsem naslouchal písním prostého lidu; pohádkám starců; modlitbám věřících; přednáškám guruů; legendám vypravěčů; hudbě pouličních hudebníků; nářkům plačících. Jejich očima jsem viděl zkázu velkého národa. Viděl jsem ale také, že tam jsou kvality, které přetrvají i tu nejhorší zkázu. V jejich tvářích, když vzpomínali na své zážitky, jsem viděl zračící se šlechetnost, pokoru, úctu, oddanost, víru, pravdivost a integritu miliónů, jejichž osud nás mate a nenechává klidně spát. Hynou jako mouchy a rodí se znova; množí se a násobí; nabízejí nám modlitby a oběti; neodporují, a přesto je žádný cizí ďábel není schopen vyrvat z půdy, kterou hnojí svými vlastními mrtvolami. Jsou všeho druhu, všech podmínek, všech odstínů, všech jazyků, všech kultů.

Vyrážejí ze země jako plevel a jako plevel jsou hubeni.

Pohlédnutí do alespoň malé části tohoto kypícího života ponechává mysl v nejistotě. Někteří z nich jsou jako jemně vybroušené drahokamy, jiní jako vzácné květiny, jiní jako pomníky, jiní jako zářivé obrazy boží, jiní jako duše bez těla, jiní jako hniající ovoce: jeden vedle druhého se sunou v jednom nekonečném, zmateném zástupu.

Mezi řeči mi Kronski nahlas oznámil, že se setkal s Sheldonem.

"Chtěl tě navštívit, ten idiot, ale já jsem mu to rozmluvil.

Myslím, že ti chtěl půjčit nějaké peníze."

Bláznivý Sheldon! Zvláštní, že jsem si na něj vzpomněl po cestě domů. Peníze, jo... byl bych v balíku, kdyby mi Sheldon zase půjčil. Neměl jsem ani páru, kolik jsem mu zatím dlužil. Nikdy jsem nepočítal s tím, že bych mu někdy něco vrátil - ani on. Vzal jsem si vždy vše, co mi nabídl, protože ho to činilo šťastným.

Byl šilený jako zajíc, ale prohnaný jako liška a praktický.

Přísál se ke mně jako pijavice z nějakého tajemného důvodu, o jehož podstatě jsem neměl ani páru.

Na Sheldonovi mě nejvíce fascinovaly jeho grimasy. A klokotavý způsob jeho řeči. Vypadalo to, jakoby ho škrtila neviditelná ruka. Zcela určitě měl za sebou nějaké hrozné zážitky - ze vražedného krakovského ghetta, kde se narodil. Došlo tam k jednomu incidentu, na který jsem nikdy nezapomněl. Stalo se to při pogromu těsně před tím, než Sheldon uprchl z Polska. Utekl se z ulice, na které se vraždilo, schovat domů, kde našel plno polských vojáků. Jeho těhotná sestra ležela na podlaze a byla znásilňována jedním vojákem po druhém. Jeho matka a otec, z rukama zkroucenými za zády, se na to museli dívat. Sheldon, který se přestal ovládat, se vrhl na jednoho z vojáků a byl skolen šavlí. Když se probral, jeho matka i otec byli mrtví. Nahé tělo jeho sestry leželo vedle nich, z břichem rozpáraným a vycpaným slámou.

Poprvé mi to vyprávěl, když jsme se procházeli po Tompkins Square. Od té doby jsem to slyšel několikrát - Sheldon to opakoval stále znova a znova, pokaždé stejně, dokonce téměř navlas stejnými slovy - a mě pokaždé stály vlasy hrůzou na zádech a mráz mi běhal po zádech. Ale toho prvního večera, když dokončil svůj příběh, jsem na něm zpozoroval podivnou změnu. Začal dělat ty grimasy, o kterých již jsem se zmínil. Vypadalo to, jakoby chtěl hvízdnout, ale nemohl. Jeho oči, které byly nezvykle malé a planoucí, se scvrkly do velikosti broků. Mezi víčky nebylo vidět nic kromě dvou žhavých zorniček, které se do mne zabodávaly. Když mě popadl za ruku, přiblížil svůj obličej k mému a začal kašlat a chrchlat, až se mu nakonec podařilo vydat jakýsi náznak hvizdu, skutečně jsem nevěděl, co si mám myslet. Jeho emoce byly tak mocné, že po několik minut, zatímco mne horečnatě svíral a hleděl mi zblízka do očí, mu z hrdla nevyšel jediný lidský zvuk. Ale jak bylo tohle huhlání, smrkání, funění a sípění výmluvné! Nemohl jsem se odvrátit, přesto že jsem měl sto chutí tak učinit. Ani jsem se nemohl vymanit z jeho sevření, protože on mě měl ve své moci. Říkal jsem si, jak dlouho to asi tak může trvat, a jestli to zakončí úderem. Ale ne! Když záchvat pominul, začal mluvit tichých, klidným hlasem, věčně, jakoby se nic nestalo.

Pokračovali jsme v chůzi na druhý konec parku. Vyprávěl o drahokamech, které chytře spolkl, o jejich ceně, o tom, jak smaragdy a rubíny září, jak skromný vede život, o pojistkách, které prodává ve volném čase a ostatních zdánlivě spolu nijak nesouvisejících věcech.

On však dával tyto události do souvislostí vlastním, nadpřirozeným způsobem, vyprávěl o nich téměř monotónním hlasem, jen občas zakončil větu bezděčným zvýšením hlasu. Jeho chování však mezitím procházelo drastickou změnou. Začal se z něj stávat rys - lepší přirovnání neznám. Vše, co vyprávěl, bylo jakoby určeno někomu neviditelnému. Mne jakoby používal jen jako jakousi zástěrku a ten neviditelný, nebo ta neviditelná si to měli přebrat po svém. "Sheldon není hlupák," říkal svým uhlazeným tónem, "Sheldon nezapomněl na některé věci, které se mu přihodily.

Sheldon se dnes chová jako gentleman, velmi společenský, ale nespí... ne, Sheldon je stále na stráži. Sheldon dokáže být lstivý, když je třeba. Sheldon se dokáže obléci do hezkých šatů, jako všichni ostatní a chovat se vybraně. Sheldon je milý, vždy připraven posloužit. Sheldon je vlídný k dětem, dokonce k polským dětem. Sheldon nikdy o nic neprosí. Sheldon je velmi tichý, velmi mírný, velmi způsobný... ALE POZOR!!! A k mému překvapení Sheldon hvízdal... byl to dlouhý, táhlý hvízd, který měl nepochybně sloužit jako varování neviditelnému. Pozor na ten den! Bylo to jasné jako ten hvízd. Pozor, Sheldon připravuje něco superďábelského, něco, co si nedomrlý polský mozek nedovede ani představit. Sheldon celou tu dobu nezahálel...

Půjčování peněz začal zcela přirozeně. Začalo to právě toho večera u šálku kávy. Jako obvykle jsem měl v kapse jen pár centů a tudíž jsem musel nechat útratu na Sheldonovi. Zjištění, že vedoucí osobního oddělení chodí po světě bez peněz bylo pro Sheldona natolik nepřijatelné, že jsem se na chvíli obával, že ihned zastaví všechny své šperky.

"Pět dolarů postačí, Sheldone, když jinak nedáš."

Na Sheldonově tváři se objevil znechucený výraz. "Néé, ne, ne, néé!" Zvolal vysokým hlasem, který přešel skoro do hvizdu.

"Sheldon nikdy nepůjčuje pět dolarů. Ne, pane Miller, Sheldon dá padesát!"

Na to vysázel na stůl padesát dolarů v dolarovkách a pětidolarovkách. Opět působil dojmem rysa. Zatímco skládal peníze na stůl, mumlal si něco pod nosem, něco ve smyslu, že někomu ukáže, co je on, Sheldon za člověka.

"Ale Sheldon, já budu zítra zase trop," řekl jsem a odmlčel se, abych zjistil, jaký to na něj bude mít účinek.

Sheldon se usmál - prohnáním, lišáckým úsměvem, jakoby se se mnou dělil o nějaké velké tajemství.

"Pak ti Sheldon zítra půjčí další padesát dolarů," prohlásil se zvláštním zasyčením.

"Já nemám ani páru, kdy ti to budu moci vrátit," oznámil jsem mu na to.

Místo odpovědi vytáhl Sheldon z kapsy tři umaštěné bankovky.

Celkem to bylo dva tisíce dolarů. Z kapsičky u vesty pak vydoloval několik prstenů se zářícími kameny.

"Tohle není nic," řekl, "Sheldon nikdy neříká všechno."

To byl začátek našeho přátelství. Podivné přátelství pro vedoucího osobního oddělení u kosmokokické korporace. Zajímalo mě, zda se i vedoucí ostatních osobních oddělení těšili podobným výhodám. Když jsem se s nimi občas sešel u oběda, připadal jsem si spíše jako poslíček než jako vedoucí osobního oddělení. Nikdy se mi nepodařilo osvojit si onu auru důstojnosti a vlastní důležitosti, kterou se všichni obklopovali. Zdálo se, že se mi nikdy nedívají do očí, když mluvím, ale vždy na mě vytaháné kalhoty, sešlapané boty, roztrhanou košili nebo díry v mém klobouku. Když jsem jim řekl nějakou nevinnou malou historku, nadělali kolem toho tolik, že mi bylo až trapně. Neobyčejně je například zaujalo, když jsem jim vyprávěl o určitém poslíčkovi z Broad Street, který zatímco čekal na svůj úkol, četl Danteho, Homéra a Thomase Akvinského v originále. Ani nečekali až jim povím, že to byl bývalý univerzitní profesor z Boloně, který se pokusil o sebevraždu, protože přišel o ženu a tři děti při železničním neštěstí, že ztratil paměť a přijel do Ameriky na cizí pas, že teprve šest měsíců po té, co pracoval jako poslíček, si začal vzpomínat, kdo vlastně je, že se mu práce zalíbila a nechtěl být ničím jiným než poslíček a zůstat v anonymitě - tyhle věci by jim zněly příliš fantasticky. Do úžasu je přiváděl už samotný fakt, že "poslíček" v uniformě byl schopen číst klasiky v originále. Tu a tam jsem si od některého z nich půjčil pětku po té, co jsem jim vyličil nějaký takový úchvatný příběh. Nikdy jsem pochopitelně neměl v úmyslu tyto peníze vracet. Cítil jsem jako svou povinnost zbavovat je přebytečných peněz - odměny mě jako baviči. A jak se ošivali, než ty směšné částky vyklopili! Jaký rozdíl proti jednoduchosti, s kterou jsem si vypůjčoval od poslíčků!

Vzpomínky na tyto věci mě vždy vzrušily na největší míru. Deset minut introspektivního hloubání, a byl jsem hotov dát se do psaní. Myslel jsem na Monu. Musím začít kvůli ní. Ale kde začít? V tomto pokoji, který vypadal jako předpokoj blázince? S Kronským nakukujícím mi přes rameno?

Nedávno jsem četl něco o opuštěném městě v Barmě, starobylém hlavním městě, kde na ploše několika set mil kdysi vzkvětalosm tisíc chrámů. Celá tato oblast byla nyní zcela bez obyvatel, a tak tomu bylo posledních dva tisíce let, možná více. Pouze několik osamělých mnichů, možná zpola šílených, se nyní usadilo v prázdných chrámech. Hadi a netopýři a sovy osídlili posvátné budovy a šakalové vyli za noci v ulicích.

Proč mi tato představa zániku působila tak palčivě deprese? Proč u mě osm tisíc prázdných, polorozpadlých chrámů vzbuzovalo takovou úzkost? Lidé umírají, rasy mizí, náboženství zanikají: tak to na světě chodí. Něco z té krásy ale přece jen zůstává, bezmocné zaujmout, bezmocné nás oslovit - hádanka, která mě tíží.

Protože já jsem dosud ani nezačal stavět! Ve duchu jsem viděl své vlastní chrámy v troskách dřív, než jsem vůbec položil základní kámen. Jakýmsi bláznivým způsobem jsem já a poslíčkové, kteří mi byli k ruce, táhli opuštěnými místy ducha jako šakalové, vyjící v noci. Bloudili jsme mezi sály éterické budovy, snové katedrály, která měla být opuštěna dřív, než mohla nabýt pozemského tvaru.

V Barmě to mohl být nájezdník, kdo byl zodpovědný za zadupání lidského ducha do země. V historii lidstva se tak dělo znova a znova a bylo to nevyhnutelné. Ale co bránilo nám, snílům tohoto kontinentu, dát podobu a tvar svým bájným stavbám? Rasa vizionářských architektů je stejně dobrá jako vymřelá. Génus člověka byl zregulován a sveden do jiného koryta. Tak bylo řečeno. Já se s tím nemohl smířit. Já jsem hleděl na jednotlivé kameny, trámy, portály, okna, která jen zasazená do stavby jsou jako oči duše. Díval jsem se na ně, jako bych hleděl na jednotlivé stránky knih, a viděl jsem architekturu formující život nás lidí - být v knize, v zákonu, v kameni, ve zvyku; viděl jsem, že jsem byl stvořen (viděn nejprve v mysli) a pak zhmotněn, pak jsem byl obdarován světlem, vzduchem a prostorem, smyslem a významem, rytmem, který se bude zvedat a klesat, růstem od semene v strom, sestupem v nové semeno a kompost, který bude semeno živit. Viděl jsem tento kontinent jako ostatní kontinenty před tím a potom: stvoření v každém smyslu slova, včetně katastrof, které uvrhly jejich existenci v zapomnění.

Když Kronsi a Ghompal odešli, cítil jsem se tak při smyslech, tak stimulován myšlenkami, které se mi honily v hlavě, že jsem musel vyrazit na dlouhou procházku. Když jsem se oblékal, díval jsem se na sebe do zrcadla. Dělal jsem Sheldonovi hvízdavé grimasy a blahopřál jsem si ke svému nadání pro mimikry. Kdysi dávno jsem si myslel, že by ze mě mohl být dobrý klaun. Ve škole byl se mnou kluk, který byl skoro jako moje dvojče; byli jsme si velice blízcí a později, po absolvování školy, jsme založili dvanáctičlenný klub, kterému jsme říkali Xerxesova společnost. My dva jsme byli jedinými iniciátory - ostatní se prostě nechali táhnout. George Marshall a já jsem někdy ze zoufalství pro ostatní hráli improvizované klauniády, nad nimiž se ostatní káceli smíchy. Později jsem na tyto chvíle myslel jako na tragické okamžiky. Závislost ostatních byla skutečně patetická: po celý svůj život jsem musel bojovat s náladou všeobecné netečnosti a apatie. Při vzpomínce na Georgea Marshalla jsem začal dělat víc kšichtů; šlo mi to tak dobře, až jsem se sám málem vyděsil. Najednou jsem si vzpomněl na okamžik, kdy jsem poprvé ve svém životě pohlédl do zrcadla a spatřil cizince. Bylo to tehdy, kdy jsem já, George Marshall a MacGregor šli do divadla. George Marshall řekl něco, co mě silně rozrušilo. Zlobil jsem se na něj pro jeho hloupost, ale nemohl jsem popřít, že ťal do živého. Řekl něco, co mi připomnělo, že naše bratrství je pryč, ba co víc, že se z nás později stanou nepřátelé. A měl pravdu, přestože důvody, které uváděl on, byly špatné. Od toho dne jsem si začal ze svého nejbližšího přítele tropit šašky.

Chtěl jsem být jeho pravým opakem. Bylo to jako dělení chromozomu.

George Marshall zůstal na světě, s ním, z něj. Zapustil kořeny a rostl jako strom a nebylo pochyb, že našel své místo a spolu s ním také přiměřenou dávku štěstí. Ale když jsem se já podíval té noci do zrcadla, pochopil jsem, že to, co George Marshall předpověděl o mé budoucnosti, byla pravda. George Marshall mě nikdy skutečně nepochopil; v okamžiku, kdy začal mít podezření, že jsem jiný, se mě zřekl.

Já se stále koukal na sebe, jakoby mi ty vzpomínky vykukovaly z hlavy. Moje tvář posmutněla a získala zamyšlený výraz. Už jsem se nedíval na svůj obraz v zrcadle, ale na obraz paměti na sebe samého v jiné době - když jsem seděl jednou v noci na stoličce a poslouchal vyprávění indického "chlapce" jménem Tawde. Také Tawde řekl té noci něco, co mě silně rozrušilo. Ale Tawde to řekl jako můj přítel. Držel mě za ruku tak, jak to Indové dělají. Při letném pohledu na nás by se mohlo někomu zdát, že se spolu milujeme. Tawde se snažil pohnout mě k tomu, abych se pokusil vidět věci v jiném světle. Máto ho to, že mám sice "dobré srdce" ale... všude kolem sebe jsem šířil smutek. Tawde chtěl, abych byl sám k sobě upřímný - k tomu svému já, které on považoval za mé "skutečné" já. Zdálo se, že nemá ani ponětí o složitosti mé povahy - pokud ano, nepřikládal tomu žádný význam. Nechápal, proč nejsem spokojený se svým životním údělem, když přece dělám tolik dobrého. Že může být někdo krajně znechucen tím, že je pouhým nástrojem dobra, bylo pro něj zcela nemyslitelné. Nechápal, že já jsem pouze slepý nástroj, že jsem pouze podléhal zákonu netečnosti, a že jsem netečnost nenáviděl, i když netečnost znamenala být dobrý.

Tawda jsem tenkrát opustil ve stavu hlubokého zoufalství. Ovládl mě pocit, že jsem obklopen pitomými kačenami, které mě budou držet za ruku, utěšovat, a držet tak v otroctví. Když jsem odcházel od Tawda, zachvátila mě jedovatá rozpustilost. Místo abych šel domů, zašel jsem pudově do pokojíku, ve kterém bydlela čisnice, se kterou jsem měl románek. Přišla mi otevřít v noční košili, a prosila mne, abych nechodil nahoru vzhledem k pokročilé noční hodině. Vešli jsme do chodby a opřeli se o radiátor, abychom se ohřáli. Během několika minut jsem ho měl venku a dělal jsem jí to, jak nejlíp to v této vzpřímené pozici šlo. Chvěla se strachem a rozkoší. Když jsme s tím byli hotovi, začala mě hubovat za lehkovážnost. "Proč děláš takové věci?" šeptala a tulila se ke mně. Nechal jsem ji stát na prahu s ohromeným výrazem a vyběhl jsem do noci. Po cestě se mi stále vracela táž otázka: "Které já je mé pravé?"

Stejná otázka mi vytanula na mysli i nyní, když jsem se řítí morbidními ulicemi Bronxu. Proč jsem se řítí? Co mě vedlo k tomuto tempu? Zpomalil jsem, jako bych chtěl, aby mě démon předběhl...

Když trváte na udušení svých impulsů, skončíte jako chuchvalec slizu. Nakonec vyplivnete chrchel, který vás totálně vyčerpá a o kterém teprve po mnoha letech pochopíte, že to nebyl obyčejný chrchel, ale vaše nejvnitřnější já. Jakmile ho jednou ztratíte, začnete běhat po nocích jako šílení. Vždy budete schopni říci s naprostou upřímností: "Nevím, co chci v životě dělat." Můžete se vmáknout do nitky života a vylézt na špatném konci teleskopu.

Vše uvidíte za sebou, mimo dosah, ďábelsky překroucené. Od toho okamžiku je hra rozehrána. Ať se vydáte kterýmkoliv směrem, vždy se ocitnete v pokoji plném zrcadel; budete utíkat jako šílení, hledat východ. Zjistíte, že jste obklopen pouze pokroucenými obrazy vlastního sladkého já.

Na Goergeovi Marshallovi, Kronske a Tawdem jsem nejvíce nesnášel jejich povrchovou vážnost. Skutečně vážný člověk je veselý, téměř nonšalantní. Nesnáším lidi, kteří proto, že jim chybí jejich vlastní vyváženost, obracejí se k problémům světa. Člověk, který se neustále zabývá otázkami lidskosti buďto nemají žádné vlastní problémy, nebo se jim neodvažují čelit. Já mluvím za většinu, ne za emancipovanou hrstku, která promýšlí věci skrz na skrz a cítí se privilegována ztotožnit se s veškerou humanitou a tím pádem se těší největšímu ze všech požitků: službě.

Byla ještě jedna věc, ve kterou jsem od základu nevěřil - práce.

Práce mi připadala skoro jako práh života. Je to aktivita vyhrazená pitomecům. Je to pravý opak tvoření, které je hrou, a které jen proto, že nemá žádný důvod svého bytí než sebe samo je svrchovanou silou života. Řekl snad někdy někdo, že Bůh stvořil Svět proto, aby si poskytl práci? Vřetězu okolností nemajících nic společného s rozumem či okolností jsem stal tím, čím všichni ostatní - otrokem. Měl jsem chabou výmluvu, že jsem z výtěžků své práce živil ženu a dítě. Věděl jsem, že mi je ta výmluva k ničemu, protože kdybych ležel mrtev na márnách, museli by se životem protloukat sami. Se vším skončit a začít si hrát a být svůj - proč ne? Ta část mého já, která se oddala práci, která umožňovala mé ženě a dítěti žít způsobem, který bezmyšlenkovitě vyžadovali, ta část, která udržovala stroj v chodu - zcela absurdní, egocentrický nápad! - byla pouze tou menší částí. Svou úlohou chlebodáře jsem světu pranic nedával; svět si ode mne pouze vybíral svůj desátek - toť vše.

Svět by ze mne začal získávat něco hodnotného teprve v okamžiku, kdybych přestal být řádným členem společnosti a stal se - sám sebou. Stát, národ, spojené národy světa, byly nic než velkou agregací jedinců opakujících omyly svých předků. Všichni uvízli v kole v okamžiku svého narození a zůstali v něm až do smrti - a tomuto kolotoči se snaží dodat lesku tím, že ho nazývají "život".

Když někoho požádáte, aby vám definoval život, co je to veškeré bytí a konec všeho, dostane se vám místo odpovědi jen nechápavý pohled. Život je něco, s čím se filosofové moří ve svých knihách, které nikdo nečte. Ti ve víru života, ti zapřažení do práce, nemají čas na podobné malicherné otázky. "Je třeba jíst, ne snad?" Tato otázka, která vám má sebrat vítr z plachet, ale již byla zodpovězena když ne absolutně záporně tak alespoň relativně záporně těmi, kteří vědí, byla klíčem ke všem ostatním otázkám, které následovaly ve skutečně euklidovské poslušnosti. Z toho málo, co jsem přečetl, jsem pochopil, že ti, kteří byli nejvíce v životě, kteří formovali život, kteří sami byli životem, jedli málo, spali málo a vlastnilo málo nebo nic. Neměli žádné iluze ohledně povinnosti či zachování svého rodu či udržení státu.

Zajímala je pouze a jen pravda. Znali pouze jediný druh činnosti - tvorbu. Nikdo nebyl schopen řídit jejich služby, protože oni sami se zavázali sami sobě dávat vše. Rozdávali štědře, protože to je jediný způsob, jakým lze dávat. To byl způsob života, který mě oslovoval: ten vypadal smysluplně. To byl život - ne ta náhražka, kterou vyzývali všichni kolem mě.

To všechno jsem chápal - svou myslí na samém prahu člověčenství.

Nejprve se ale člověk musí probojovat obrovskou komedií života, než se vize reality stane motivační silou. Obrovský hlad nebo život, který ve mně ostatní cítili fungoval jako magnet; přitahoval ty, kteří potřebovali můj typ hladu. Tento hlad se neustále zvětšoval. Bylo to, jakoby ti, kteří se na mě lepili (jako železné piliny), byli zmagnetizováni a začali přitahovat další a další. Zážitek přerůstá ve zkušenost a zkušenost plodí zkušenost.

Tajně jsem však usiloval o to, vymanit ze z kruhu všech těchto životů, které se mi pletly pod nohy a snažili se učinit z

mého osudu součást osudů svých. Setrást ze sebe tyhle akumulující zkušenosti, které byly mé pouze silou netečnosti, vyžadovalo zbesilé úsilí. Tu a tam jsem se vzepjal a roztrhl síť, ale jen proto, abych se do ní ještě více zapletl. Zdálo se, že mé osvobození vyžaduje bolest a utrpení těch, kteří mi byli nejbližší a kteří mi byli nejdražší. Každý krok, který jsem podnikl ve jménu svého vlastního dobra, byl provázen nadávkami a odsuzováním. Byl jsem tisícinásobným zrádcem. Ztratil jsem dokonce i právo být nemocný - protože "oni" mě potřebovali.

Nebylo mi dovoleno zůstat v nečinnosti. Kdybych zemřel, říkal jsem si, možná by mé tělo zgalvanizovali tak, aby vypadalo jako živé.

"Stál jsem před zrcadlem a vystrašeně řekl: "Chci vidět, jak vypadám v zrcadle, když mám zavřené oči."

Tato Richterova slova, když jsem je slyšel poprvé, na mě měla nepopsatelný účinek. Stejně jako ta následující - od Novalise, která se zdají být skoro jako logické vyústění těch předcházejících:

"Lůno duše je tam, kde se vnitřní svět a vnější svět navzájem dotýkají. Proto nikdo nezná sám sebe, pokud není současně sám sebou a zároveň někým jiným v tomtéž okamžiku."

A znova Novalis: "K zmocnění se svého transcendentálního já je třeba být současně já svého já."

Jsou chvíle, kdy vás myšlenky doslova tyranizují, kdy člověk je pouze bezmocnou obětí myšlenek někoho jiného. To "zmocnění" někým jiným jakoby nastávalo v období odosobnění, kdy znesvářená já putují volně. Normálně je člověk vůči myšlenkám imunní; myšlenky přicházejí a odcházejí, jsou přijímány nebo odmítány, oblékány a svlékány jako ponožky. Ale v těchto obdobích, kterým říkáme krize, kdy se mysl třští a jiskří jako diamant pod údery kladiva, se tyto nevinné myšlenky snů zachycují ve spárách mozku a pomalým procesem nenápadného prolínání přináší definitivní, nezvratnou změnu osobnosti. Navenek k žádné významné změně nedochází; zasažený jedinec nezmění své chování okamžitě: právě naopak - může se zdát, že se chová mnohem "normálněji" než kdykoliv před tím. Tato zdánlivá normalita nabývá však stále více charakteru obranného mechanismu. Klam povrchový přechází v klam niterný. S každou novou krizí si však člověk citelněji uvědomuje změnu, který není žádnou změnou, ale spíše zintenzivněním něčeho, co je skryto hluboko v něm. Nyní, když zavře oči, může skutečně vidět sám sebe. Už nevidí jen pouhou masku. Přesně řečeno, vidí, aniž by se musel dívat. Vidění bez zraku, fluidní uchopení nehmamatelného: prolínání pohledu a zvuku: srdce pavučiny. Zde proudí vzdálené osobnosti, které uhýbají syrovému doteku smyslů; zde podtóny poznání skryté skáčí jeden přes druhého v jasných, vibrujících harmoniích. Žádný jazyk se toho neúčastní, žádné hranice nejsou stanoveny.

Potápějící se loď zvolna klesá; ráhna, stěžně, plachtoví odplouvají pryč. Na dně oceánu smrti se krvácející trup vyšňoří šperky; nelítostně začíná anatomický život. To, co bylo kdysi lodí stává se bezejmenným nezničitelným.

Stejně jako lodě, potápí se i lidé v čase. Pouze paměť je chrání před totálním rozplynutím. Básníci flikují své stehy - stébla k zachycení tonoucího, který se potápí k zániku. Duchové vystupují zpět po vodních schodech, provádějí imaginární výstup, krkolomné pády, pamatují si čísla, data, události během přeměny z plynu na tekutinu a naopak. Žádný mozek není schopen registrovat měnění se změny. V mozku se neděje nic, kromě postupného rezavění a rozpadu buněk. Ale v mysli se neustále tvoří, rozbíjí, sjednocuje, rozpouští a harmonizuje neklasifikovaný, nepodmaněný, neasimilovaný svět. V mysli jsou svět a myšlenky nerozbitnými součástkami, které tvoří drahocennou konstelaci vnitřního života. Pohybujeme se po jejich oběžných drahách, svobodně pokud sledujeme složité vzory, ztročení nebo ovládnutí pokud se je snažíme podrobit. Vše vně není nic jiného než odraz promítaný strojem myslí.

Tvoření je nekonečná hra která se odehrává na pomezí čáře; je spontánní s impulsivní, poslušná pravidel. Člověk vystoupí ze zrcadla, a opona se zvedá. Věčná seance. Pouze blázní jsou vyloučeni. Pouze ti, kteří "přišli o rozum", jak říkáme. Tito totiž nikdy nepřestávají snít o tom, že sní. Tito stojí před zrcadlem s doširoka otevřenými očima a hluboce spí; uzamkli své stíny do hrobky paměti. Hvězdy se v nich srážejí a tvoří to, čemu Hugo říká "oslnivá menažerie sluncí, která z nich prostřednictvím lásky dělá louže a nové končiny velkoleposti."

Tvořivý život! Vzestup. Míjení sebe sama. Vzlétnutí zčistajasna, zachycení se létajících žebříků, výstup, prudší výstup, zvednout svět za pačesy, vyplašit anděly z jejich éterických doupat, vrhnout se do hlubin vesmíru, chytit se komet za ocas. Nietzsche o tom nadšeně psal - a pak sebou praštil do zrcadla, kde zemřel.

"Schody a protischody" psal, a pak najednou už nebylo žádné dno; mysl, stejně jako rozdrčený diamant, byla roztržena kladivem pravdy.

Byly doby, kdy jsem dělal svému tátovi účetního. Celé hodiny jsem trčel sám v díře, která mi sloužila za kancelář. Zatímco táta někde popíjel se svými kumpány, já jsem se přikrmoval z láhve tvořivého života. Moji společníci byli svobodné duše, velmistři ducha. Chlapec sedící zde ve žlutavém světle se stal zcela vyšnitým; žil v dutinách nejhlubších myšlenek, schoulen jako poustevník v nuzné chatrči vysoko v horách. Od pravdy přešel k představivosti a od představivosti k invenci. V této poslední bráně, ze které již není návratu, ho zachvátil strach. Odvážit se dál, znamenalo putovat sám a spoléhat se jedině sám na sebe.

Cílem disciplíny je podporovat svobodu. Ale svoboda vede k nekonečnosti a nekonečnost je děsivá. Tu mě napadla ona spásná myšlenka o zastavení se právě na rozhraní, o slovním vyjádření tajemství impulsů, nutkání, hnací síly, tajemství koupání smyslů v lidské vůni. Stát se zcela lidským, vášnivou divokou inkarnací, klíčníkem k branám vedoucím mimo a pryč a do věčné samoty...

Lidé se potápějí jako lodě. Děti také. Jsou děti, které klesnou ke dnu ve věku devíti let a s sebou si berou tajemství své zrady.

Jsou to věrolomné přišery, které na vás civí s chladným, nevinným kukučem, jejich zločiny jsou nezaznamenány, protože pro ně není jména.

Proč nás ty miloučké ksichtíky tak pronásledují? Mají neobyčejné květiny zlé kořeny?

Studoval jsem ji kousek po kousku. Nohy, ruce, vlasy, rty, uši, řadra. Putoval od pupku k ústům a od úst k očím ženy, které jsem propadl - poškrábán, pokousán, udušen polibky. Ženy, která kdysi byla Mara a teď je z ní Mona, a

kteřá měla a bude mít ještě jiná jména, jinou osobnost, jiná seskupení vlastností, a která byla nyní nepřístupná a neproniknutelná jako chladná socha v zapomenuté zahradě ztraceného kontinentu. V devíti letech nebo ještě dříve si mohla hrát s revolverem, který neměl nikdy spustit, zmáčknout spoušť a zřítit se jako mrtvá labuť z výšin svých snů. Mohlo tomu tak klidně být, protože těla byla rozptýlena, v mysli byla jako prach hnaný větrem sem a tam.

V jejím srdci vyzváněl zvon, ale nikdo nevěděl, co to znamená.

Její obraz se nepodobal ničemu z toho, co jsem si vymodeloval ve svém srdci. Vtrhla dovnitř, proklouzla jako jemný opar skulinami v mém mozku v okamžiku poranění. A když se rána zacelila, otisk zůstal, jako křehký list otištěný do kamene.

Byly noci, kdy jsem pln tvoření neviděl nic než její oči a v těch očích, vzdouvajících se jako jezírka lávy, vystupovaly na povrch přízraky, rozplývaly se, mizely, znova se objevovaly přinášeje hrůzu, předtuchy, strach, tajemno. Bytost neustále pronásledovaná, skrytá květina, jejíž vůni barváři nikdy nezachytili. Za přízraky, v porostu džungle, stálo droboučké děvčátko, které jakoby se lascivně nabízel. V tom slétla dolů labuť, pomalu, jako ve filmu, a sněhové vločky padaly z klesajícího těla, a pak přízraky a ještě více příznaků, z očí se staly opět oči, žhnoucí jako řezavé uhlí, pak jemné jako květiny, pak nos, ústa, skráně, uši vystupovaly z chaosu, těžké jako měsíc, maska se zvedla, tkáň nabyla podoby tváře.

Noc po noci, od slov ke snům, k tělu, k příznakům. Privlastnění a odvlastnění. Měsíční květiny, silné palmy džungle, štěkot barvářů, křehké bílé tělo děvčátka, bubliny lávy, rej sněhových vloček, bezdné dno, kde kouř květvá do těla. A co je tělo než měsíc? A co je měsíc než noc? Noc trvá a trvá a trvá a trvá přes všechno trvání.

"Mysli na nás!" řekla tu noc, kdy se obrátila a rychle vyběhla po schodech. Jako bych já byl schopen myslet na něco jiného. My dva a schody se zvedáme do nekonečna. Pak "protischody"; schody v pracovně mého otce, schody vedoucí ke zločinu, k šílenství, k bráně invence. Jak bych mohl myslet na něco jiného?

Tvoření. Vytvořit legendu, ve které bych našel klíč, který by otevřel její duši.

Žena, která se snaží sdělit své tajemství. Zoufalá žena, která se snaží spojit sebe se sebou prostřednictvím lásky. Před mohutností tajemství si jeden připadá jako stonožka, která cítí, že ji půda ujíždí pod nohama. Každé dveře, které se otevrou vedou do větší prázdnoty. Jeden musí plout jako hvězda oceánem času. Musí mít trpělivost rádia zakopaného pod himalájským vrcholem.

Je tomu dnes asi dvacet let, co jsem začal se studiem fotogenické duše. Za tu dobu jsem provedl stovky pokusů. Výsledkem je, že nyní vím o něco víc - o sobě. Myslím, že velmi podobně na tom musí být političtí vůdci nebo geniální válečníci. Člověk neobjeví nic o tajemstvích vesmíru. V nejlepším případě se něco naučí o povaze osudu.

Na začátku chce přistupovat ke každému problému přímo. Čím je jeho přístup přímější a naléhavější, tím rychleji a jistěji se mu podaří chytit se do pavučiny. Nikdo není bezmocnější než heroický jedinec. A nikdo není schopen produkovat více tragiky a zmatenosti než takový typ. Mává svým mečem nad Gordickým uzlem a slibuje rychlé vysvobození. Blud který končí v potocích krve.

Tvořivý umělec má něco společného s takovým hrdinou. Pracuje sice podle jiného plánu, ale také věří, že zná řešení, které může ostatním nabídnout. Zasvěcuje svůj život dosažení imaginárních triumfů. V závěru každého velkého experimentu, ať už ho provádí státník, válečník, básník nebo filosof, jsou problémy života stále stejně složité a neřešitelné. Nejšťastnější lidé, říká se, jsou ti, kteří nemají žádnou historii. Ti, kteří historii mají, jakoby svým snažením jen zdůraznili věčnost boje. Nakonec zmizí stejně jako ti, kteří se nijak nesnažili, kteří se spokojili jen s tím, že žili a radovali se.

Předpokládá se, že tvořivý jedinec (při zápase se svým médiem), se těší radosti, která je vyvažována, ne-li převažována, bolestí a utrpením, které s sebou nese boj o sebevyjádření. Žije ve své práci, říkáme. Ale tento jedinečný způsob života značně závisí na každém jednotlivci. Jen to takové míry, do jaké míry si uvědomuje více života, můžeme říci, že žije ve své práci. Tam, kde není žádné uvědomění, tam není žádný účel ani výhoda nahrazení imaginativního života čistě dobrodružným životem reality. Každý, kdo se povznáší nad aktivity všedního života tak nečiní v naději na znásobení své zkušenosti či snad dokonce její obohacení, ale pouze v naději na její urychlení. Pouze v tomto smyslu má boj nějaký smysl. Přijmi tento pohled, a rozdíl mezi úspěchem a neúspěchem je nulový. A to je to, co se musí naučit každý velký umělec - že proces, kterého se účastní má co dělat s jinou dimenzí života, že ztotožněním se s tímto procesem rozmnožuje svůj život. Při tomto pohledu na věc je trvale vymaněn - a chráněn - ze zákeřné smrti, která jakoby nad ním triumfovala.

Dochází mu, že velké tajemství není nikdy pochopeno, nýbrž že je součástí jeho vlastní podstaty. Musí učinit sám sebe součástí tajemství. Žít v něm stejně jako s ním. Přijetí je řešení: je to umění, nikoliv egoistické předvádění části intelektu.

Prostřednictvím umění se nakonec takovému jedinci podaří navázat kontakt s realitou: to je ten velký objev. Zde je všechno hra a invence; není zde žádná pevná půda pod nohama, od které by se mohly odrazit projektily, které by prorazily nákazu pitomosti, tuposti a nenasytnosti. Svět netřeba dávat do pořádku. Svět je vtělený pořádek. Je na nás, dát se do souladu s tímto pořádkem, pochopit, co je řád světa v kontrastu se svévolnými rozkazy, které se snažíme vnutit jeden druhému. Síla, po které toužíme, abychom mohli prosadit dobro, pravdu a krásu se nakonec ukáže, pokud ji vůbec získáme, dobrá jen k ničení jednoho i druhého.

Nejprve je třeba získat vidinu, pak disciplínu, pak shovívavost.

Dokud nemáme dostatek pokory k přijetí vědomí o existenci vidění mimo naše já, dokud nemáme víru v mimořádné síly, musí slepec vést slepé. Člověk, který věří, že práce a mozky dokáží všechno, musí být dokonce ošálen kichotovským a nepředvídaným sledem událostí. Jsou to lidé, kteří jsou neustále zklamáni; už nejsou schopni vinit bohy ani Boha, a obrací se proto na své bližní a ventilují svůj bezmocný hněv voláním: "Zrada! Pitomost!" a ostatním prázdných pojmů.

Největší radostí umělce je to, že si uvědomí vyšší řád věcí, rozpozná díky nutkavé a spontánní manipulaci vlastních impulsů podobnost lidské tvorby a toho, čemu se říká "božské" tvoření.

V dílech fantazie je existence zákona manifestujícího sebe sama prostřednictvím pořádku ještě patrnější než v dílech uměleckých.

Nic není méně šílené, méně chaotické než dílo fantazie. Takové tvoření, které není ničím menším než čistou invencí, proniká do všech úrovní a vytváří, jako voda, úroveň vlastní. Nekonečné interpretace nepřispívají k ničemu, kromě větší důležitosti toho, co je zdánlivě nerozumné. Tato nerozumnost má jakýsi zvláštní hluboký smysl. Každý je zasažen, včetně těch, kteří se snaží předstírat, že jsou nedotčeni. V dílech fantazie je něco, co lze přirovnat pouze k elixíru. Tento tajemný prvek, o kterém se často mluví jako o "čirém nesmyslu" mu dodává chuť a vůni onoho většího a nepronikatelného světa, ve kterém my, a všechna nebeská těla, máme své bytí. Pojem "nesmysl" je jedním z nejvíce zavádějících slov v našem slovníku. Má pouze negativní význam, stejně jako smrt. Nikdo nedokáže vysvětlit nesmysl: lze ho pouze demonstrovat. Dodávat, že smysl a nesmysl jsou vzájemně zaměnitelné, znamená pouze rozvádění otázky. Nesmysl náleží jiným světům, jiným dimenzím, a gesto, s jakým ho ze sebe občas dostáváme, konečnost, s jakou jej odmítáme, je jen dokladem jeho zneklidňující povahy. Cokoliv nejsme schopni pojmout do našeho úzkého systému myšlení, zamítáme. Hlubokost a nesmysl tak mohou mít určité nečekané spojitosti.

Proč se teď hned nevrhnu do čirého nesmyslu? Protože, stejně jako ostatní, se toho bojím. A hlubší než to stojí skutečnost, že vzdálen toho umístit se za, jsem byl chycen v samém středu pavučiny. Přežil jsem ve své vlastní destruktivní škole dadaismu: vypracoval jsem se, pokud to je to pravé slovo, ze školometa na kritika a z kritika na popravčího. Moje literární experimenty leží v troskách, stejně jako města vyplněná Vandaly. Toužil jsem budovat, ale materiál byl nespolehlivý a plány nebyly dokonce ještě ani načrtnuty. Je-li substancí umění lidská duše, pak musím přiznat, že s mrtvou duší jsem nebyl schopen zviditelnit pod svými rukama nic rašícího.

Být chycen v spleti dramatických událostí, být nekonečně participující, znamená mimo jiné nemít ani ponětí o rozsahu většího dramatu, ve kterém tvoří lidské snažení jen nepatrnou část. Akt psaní znamená konec jedné činnosti v zájmu zahájení jiné. Když mnich ve zbožné meditaci pomalu a tiše kráčí chodbou chrámu, a za chůze omílá jednu modlitbu za druhou, podává tak živoucí obraz aktu sednout si a psát. Mysl spisovatele, která již není zaneprázdněná pozorováním a věděním, se volně toulá světem tvarů, který se roztáčí pouhým mávnutím jeho křídel. Není tyran, a přesto prosazuje svou vůli v tomto nezaslouženém království - spíše badatel, který se snaží probrat k životu malátné bytosti ze svého snu. Akt snění, jako závan čerstvého vzduchu v opuštěném domě, stěhuje nábytek myslí do nové atmosféry. Židle a stoly spolupracují; zápach je pryč, hra začíná.

Ptát se na význam této hry a na to, jaký má vztah k životu, je k ničemu. Zrovna tak se můžete ptát Stvořitele proč sopky? proč hurikány? Ty přece nepřinášejí nic než neštěstí. Ale zatímco neštěstí je neštěstím jen pro toho, koho zničí, pro ty, kteří je přežijí a studují ho může být osvícením - pak se jedná o tvořivý svět. Snílek, který se vrací ze své pouti, pokud na cestě neztroskotá, může, a zpravidla tak činí, převrátit zhroucení jeho chatrného přediava na něco jiného. Dítěti může vyfukování bublin skýtat nic než údiv a potěšení. Student iluzí a kouzel může reagovat jinak. Vědec může do bubliny vnést emocionální bohatství světa myšlenek. Stejný jev, který působí, že dítě výská radostí, může v mysli nadšeného pokusníka způsobit zrod oslnivého zjevení pravdy. V umělci se tyto protichůdné reakce jakoby kombinují či prolínají, a produkuje ten zásadní, velký katalyzátor, kterému se říká uvědomění. Vidění, vědění, objevování, radování - tyto přednosti či síly jsou blé a bez života bez uvědomění. Hrou umělce je přenést se do reality.

Znamená to vidět za "neštěstí" jakým se může pouhému oku jevit obraz prohrané bitvy. Neboť už od počátku věků není obraz, který představuje svět pro pouhé lidské oko, ničím jiným než bitevním polem ztracených případů. Tak to bylo a bude, dokud člověk nepřestane považovat sám sebe za pouhé lůno konfliktů. Dokud se neujme úkolu být "já tohoto já".

KAPITOLA (10)

V sobotu jsem obvykle končil práci v poledne a na oběd šel buď s Hymie Laubscherem a Romerem či s O'Rourkem a O'Marou. Někdy se k nám přidal ještě Curley nebo George Miltiades, řecký básník a vzdělanec, který u nás dělá poslíčka. Tu a tam pozval O'Mara Irmu a Dolores. Ty dvě se vypracovaly t pokorných sekretářkám v Kosmokokickém osobním oddělení na nákupčí velkého obchodního domu na Páté Avenue. Oběd se obvykle protáhnul do tří, čtyř hodin odpoledne. Pak jsem se vydal do Brooklyn, navštívit Maud a malou.

Protože na zemi už ležel sníh, nemohli jsme dále chodit na procházky do parku. Maude byla zpravidla oblečena do negligé a županu. Její dlouhé vlasy jí splývaly volně přes ramena, skoro až do pasu. Pokoje byly přetopeny a zastavěny nábytkem. U pohovky, na které seděla, měla přistavenou krabici s cukrovím.

Vyměnili jsme si pozdravy, jako bychom byli staří přátelé. Dítě nebylo vždy doma. Někdy si odešlo hrát s některou ze svých kamarádek ze sousedství...

"Čekala na tebe do tří hodin," říkávala Maude vyčítavým tónem, ale v duchu potěšena, že to tak dopadlo.

Vysvětloval jsem, že jsem se zdržel v práci. Na to mne obdařila pohledem, který říkal: "Já znám tvoje výmluvy. Proč si někdy nevymyslíš něco lepšího?"

"Jak se má tvoje přítelkyně Dolores?" zeptala se náhle. "Nebo," podívala se na mne upřeně, "to už není tvá přítelkyně?"

Otázka měla znamenat něco v tom smyslu, že doufá, že tu druhou ženu (Monu) nepodvádím jako jsem podváděl ji. Nikdy se o Moně nezmínila jménem. Pochopitelně ani já ne. Ona říkala pouze "ona" nebo "jí" tak, že nebylo pochyb o

tom, koho má na mysli.

V těchto otázkách byl také podtón hlubšího významu. Jelikož rozvodové řízení bylo teprve v počátcích, protože rozluka ještě nebyla posvěcena zákonem, nebylo nijak řečeno, co se má dít do té doby. Alespoň už jsme nebyli nepřátelé. Stále mezi námi bylo dítě - silné pouto. A dokud si nebude schopna zařídít život jinak, byly na mě obě závislé. Ráda by toho věděla víc o mém životě s Monou. Zdá nám to spolu klape tak, jak jsme si to představovali, nebo ne, ale hrdost ji nedovolila zeptat se přímo. Bezpochyby došla k závěru, že sedm let, které jsme spolu strávili, znamená ne zrovna zanedbatelný faktor v této zdánlivě choulostivé situaci. Jediná chyba ze strany Mony, a všechno bude zase při starém. To ji přimělo k ustavení tohoto zvláštního přátelství mezi námi. Mohl to být počátek jiného, mnohem hlubšího vztahu.

Někdy, když byla tato její planá naděje příliš patrná, jsem ji litoval. Z mé strany neexistovaly ani ty nejmenší obavy, že bych kdy znovu zapadl do starých kolejí našeho společného života. Ať už by se s Monou stalo cokoliv - a jediná myslitelná příčina odloučení byla smrt - rozhodně bych se nevrátil k Maud. To už bylo pravděpodobnější, že bych se dal dohromady s někým jako Irma či Dolores, nebo dokonce Monika, ta malá čísnice z řecké restaurace.

"Proč se ke mně neposadíš, já tě nekousnu?"

Její hlas jakoby přicházel z velké dálky. Často se stalo, když jsme byli v domě s Maud sami, že moje mysl odlétla pryč. Pak jsem odpovídal v polovičním tranzu - tělo poslouchalo její přání, ale zbytek mého já nebyl přítomen. Vždy docházelo k drobným šarvátkám - mezi její vůlí a mou absencí vůle. Já neměl ani v nejmenším zájem budit její erotickou představivost; byl jsem tu, abych zabil několik hodin bez toho, abych rozrýval staré rány. Obvykle však má ruka nepřítomně zabloudila k jejímu smyslnému tělu.

Nebylo v tom víc než bezděčné polaskání, jakým se hladí domácí zvířata. Ale ona mi dávala více a více najevo, že je jí to v skrytu příjemné. Pak, když se jí podařilo upoutat mou pozornost na její tělo, se náhle odtáhla.

"Pamatuj si, že už nejsem tvoje žena!"

Libovala si v těchto výlevech, protože věděla, že mě tím vydráždí, že tím zaměří mé smysly na zakázaný objekt - ji.

Zároveň tím chtěla demonstrovat svou schopnost nabízet a odmítat.

Jakoby svým tělem neustále říkala: "Chceš-li tohle, nesmíš mě ignorovat." Představa, že bych se spokojil pouze s jejím tělem, byla pro ni nejponižující. "Já bych ti mohla dát víc, než kterákoliv žena," jakoby říkala, "jen kdyby ses na mě podíval, kdybys viděl, jaká skutečně jsem." Věděla až příliš dobře, že se dívám za ni, že rozdílnost našich povah byla nyní mnohem skutečnější a mnohem nebezpečnější než kdykoliv před tím. Věděla také, že neměla jiný způsob, jak se ke mně přiblížit, než své tělo.

Je podivné, že tělo, ať ho známe od pohledu a po hmatu sebevíc, se může stát tak výmluvně tajemné v okamžiku, kdy cítíme, že jeho majitel se stal nepolapitelný či neuchopitelný. Vzpomínám si na nové potěšení, s jakým jsem zkoumal Maudino tělo po té, co jsem se dozvěděl, že byla u doktora na vaginálním vyšetření. Na pikantnosti tomu navíc dodávala skutečnost, že onen doktor byl jejím dávným ctitelem, o kterém však nikdy nemluvila. Zjistajasná jednoho dne oznámila, že byla v jeho ordinaci, protože měla nějaké potíže, o kterém mi nic neřekla, a protože se nedávno setkala se svým někdejší přítelem, zašla za ním, protože věděla, že mu může důvěřovat (!), aby ji vyšetřil.

"Prostě jsi za ním přišla a požádala ho o vyšetření?"

"No, ne tak úplně," smála se tomu.

"No, jak to tedy bylo?"

Zajímalo mě, zda zjistil, zda je ona na tom po těch pěti či šesti letech lépe nebo naopak. Nesnažil se o něco? On je ženatý, to mi přece řekla. Ale je také neobyčejně pohledný, má magnetickou osobnost - oznámila mi.

"No, a jaké to bylo - lehnout si na stůl a roztáhnout nohy - před tvým bývalým milencem?"

Snažila se mi vysvětlit, že byla naprosto stažena, a že jí doktor Hilary, či jak se jmenoval, musel nabát, ať se uvolní, a připomenout jí, že jedná jako lékař, atd. atd.

"Podařilo se ti nakonec uvolnit?"

Opět se zasmála - oním muživým smíchem, který vyluzovala vždy, když měla mluvit o "neslušných" věcech.

"No, co dělal?" naléhal jsem.

"Ale, nic moc, skutečně. Pouze prozkoumal vagínu" - nikdy by neřekla "moji vagínu" - "prstem. Pochopitelně měl rukavice."

Musela to dodat, aby ze sebe setřásla jakékoliv podezření, že ona procedura pro ni byla něčím víc než zdravotní prohlídkou.

"Měl za to, že jsem se hezky zaplnila," řekla k mému překvapení sama od sebe.

"Ó, skutečně? To tě ale musel prohlédnout skutečně důkladně?"

Vzpomněl jsem si na celou událost díky poznámce, kterou právě utrousila. Řekla, že jí dělají starosti staré bolesti, které se znova ozvaly. Popsala mi tehdejší potíže, když se mylně domnívala, že si poranila pánev. Mluvila s takovou vážností, že když uchopila mou dlaň a položila si ji na samý kraj venušina pahorku, vypadalo to zcela nevinně. Měla tam silný porost - skutečně houští, které se při hlazení okamžitě naježilo a ztuhlo jako kartáč. Byla to jedna z těch huňatých věcí, které vás dohánějí k šílenství, když se jich dotýkáte přes hedvábní nebo samet. V našich raných dobách, když byla Maud ještě koketní a svůdná, jsem ji tam s oblibou šahal na veřejných místech - ve foyer divadla, ve vlaku. Vždycky se kvůli tomu vztekala. Já jsem ale stál těsně u ní, zakrýval výjev tělem, a šeptal jí: "Nikdo nevidí, co dělám. Nehýbej se." A dál jsem s ní klidně povídal a rukou se při tom prohrabával v jejím rounu. Ona byla jako zhypnotizována strachy. V divadle, sotva zhasla světla, sama roztahovala nohy a nechala mě, ať se s ní mazlím. Neměla také nic proti tomu rozepnout mi poklopec a hrát si s mojím ptákem během představení.

Její kunda byla stále nažhavená. Nyní, s rukou na huňatém kožíšku, jsem to zřetelně cítil. Ona rychle pokračovala v mluvení, aby zakryla trapný okamžik ticha, kdy nebylo nic než tlak mé dlaně a její tiché přání, abych ji tam nechal.

Jakoby silně zaujat tím, co říkala, jsem se jí najednou zeptal na otčima, kterého ztratila. Jak jsem očekával, ihned se tohoto tématu chytla. Vzrušená už samotným vyslovením jeho jména, položila ruku přes mou dlaň a vřele ji stiskla. Toho, že se moje dlaň posunula o kousek níž a že moje prsty se začínají probírat v chloupcích, si jakoby nevšimla - zatím. Povíдалa o otčimovi jako školačka. Jak se mé prsty krčily a narovnávaly, cítil jsem dvojitou rozkoš. Před lety, když jsem s ní začínal chodit, jsem na jejího otčima divoce žárlil. Ji bylo tenkrát asi třiaadvacet, její postava byla plných tvarů. Vidával jsem ji sedět mu na klíně a tiše k němu promlouvat. To mě přivádělo k šílenství. "Miluji ho," říkala, jakoby to omlouvalo její chování, protože pro ni slovo láska vždy znamenalo něco čistého, něco zcela odlišného od živočišného potěšení. Tyto scény se odehrávaly v létě, a já, který jsem čekal jedině na to, až ji ten starý kocour pustí, jsem si byl až příliš vědom horkého nahého masíčka pod jemnou látkou jejích šatů. Kdyby mu na klíně seděla nahá, neviděl bych v tom žádný rozdíl. Vždy jsem si uvědomoval váhu, kterou spočívala v jeho náruči, s rozkrokem přesně nad jeho poklopem. Byl jsem si jist, že ať si je cit starého pána sebečistší, musí mu být jasné, jaký šťavnatý plod to drží v rukou. Snad jedině mrtvola by mohla být netečná k žáru jejího těla. Navíc, čím víc jsem ji znal, tím mi připadalo přirozenější, že nabízí své tělo tímto smyslným způsobem. Incest jí nebyl zdaleka nemyslitelný. Měla-li být "znásilněna", pak raději otcem, kterého miluje. Skutečnost, že se nejednalo o jejího skutečného otce, ale o muže, kterého si sama vybrala, by to jen zjednodušovala. Právě tento zatracený, zvrácený vztah jí bránil oddat se čistému, otevřenému sexuálnímu poměru se mnou. Chtěla, abych se s ní mazlil jako s dítětem, šeptal jí do ouška sladké nesmysly, hladil ji, hýčkal, bavil.

Chtěla, abych ji objímal a laskal jakýmsi absurdním, incestním způsobem. Nechtěla připustit, že má kundu a já ptáka. Chtěla milostné řeči a tiché, kradmé doteky. Já byl ale příliš přímočarý, příliš brutální na její vkus.

Jakmile však okoštovala to pravé, byla zcela bez sebe - vášní, vztekem, studem, ponížením a kdoví čím ještě.

Zjevně jí nikdy nenapadlo, že něco může být tak příjemné a zároveň tak odporné. Odporná jí byla její vlastní nevázanost.

Pomyšlení, že muži visí mezi nohama cosi, co ji dokáže přimět k tomu, že na sebe dočista zapomene, ji rozčilovalo. Tolik si přála být nezávislá - pokud netoužila být prostě jen dítětem.

Chtěla si udržet křehkou slupku svého já a dopřát si legitimního potěšení pouze odevzdáním těla. To, že duše a tělo nelze oddělit - zvláště v sexu ne - ji štválo nejvíce. Vždy se chovala jakoby tím, že nechává svou pochvu napospas dovádivému penisu, něco ztrácí - kousek svého bezedného já, částčku, kterou již nelze zasadit zpátky. Žádná žena nešoustá tak divoce jako hysterka s frigidním mozkem.

Jak jsem si tak hrál s jejím rounem a tu a tam prsty zavadil o okraj vagíny, mé myšlenky bloumaly daleko v minulosti. Měl jsem skoro pocit, že já jsem byl jejím otčimem, že já jsem si hrál se svou lascivní dcerou v hypnotickém šeru přetopeného pokoje.

Všechno bylo falešné a skutečné současně. Kdybych se měl zachovat podle jejího přání, sehrát úlohu něžného, pozorného milence, odměna by mě neminula. Spolkla by mě ve vášnivém odevzdání se.

Stačí pokračovat v předstírání, a ona rozevře svá stehna s vulkanickým žárem.

"Ukaž, jestli to vevnitř bolí," zašeptal jsem, a zabořil ruku do pochvy. Šťáva se z ní jen řinula. Pohotově zareagovala na tlak mé dlaně a roztáhla nohy o něco víc.

"Tady,... tady to bolí?" zeptal jsem se, a nořil ruku hlouběji.

Oči měla napůl zavřené. Neurčitě přikývla, což mohlo znamenat stejně dobře ano jako ne. Vsunul jsem dovnitř další prsty a tiše se natáhl vedle ní. Druhou ruku jsem ji položil pod hlavu a něžně ji přitáhl k sobě, prsty stále hluboko ve štěrbině.

Ležela klidně, naprosto pasivně, duchem naprosto pohroužena do hry mých prstů. Přisunul jsem její hlavu ke svému poklopci, který se jako zázrakem rozevřel. Pevně a něžně obemkla můj úd a začala jej laskat nacvičenými doteky. Pokradmu jsem na ni pohlédl a spatřil téměř blažený výraz. Tohle měla ráda - tuto slepou, hmatovou výměnu emocí. Kdyby tak mohla nyní doopravdy usnout a nechat se opíchat, předstírat, že o sobě neví... úplně se odevzdat a přesto zůstat nevinná... jaká by to bylo rozkoš! Ráda šoustala svou vnitřní vagínou, zatímco sama ležela netečně jako v tranzu.

Nyní bylo třeba trochu manévrovat, aby se neporušila tenká blána, do které bylo stále zabaleno jako do kukly, její nahé, živočišné já. Přechod od prstů k penisu vyžadoval zručnost mesmeristy.

Smrtelnou rozkoš lze zvyšovat nanejvýš opatrně, jakoby se jednalo o jed, na který si tělo zvyká jen pomalu. Bylo třeba ji přežít přes obal kokonu, stejně jako když jsem se ji před lety musel zmocňovat přes noční košili... jak se tak můj pták tetelil rozkoší pod jejím zručným laskáním, napadla mě ďábelská myšlenka. Představil jsem si ji, jak sedí na klíně svého otčima, její rozkrok jako obvykle těsně nad jeho poklopem. Jak by se asi zatvářila, kdyby najednou ucítila, jak se jeho červíček sune do její snivé čuriny, a zatímco by mumlala své perverzní litanie adolescentní lásky do jeho uší, nevšimla by si, že její pavučinové šatečky už déle neskrývají její zadeček, a ta nevyslovitelná věc, která až dosud klidně ležela mezi jeho nohama nyní stojí jako svíce a sune se vzhůru do ní, aby tam vystřelila jako střelák pistole. Koukal jsem se na ni, abych viděl, zda je schopna číst mé myšlenky a zkoumal zákruty a výčnělky jejího žhavého lůna tlustými, agresivními makadly. Oči měla pevně zavřené, rty smyslně pootevřené; spodní část jejího těla se začala klepat a kroutit, jakoby se snažila vyprostit se sítě.

Něžně jsem ji vzal ptáka z ruky a zároveň si položil její nohy na ramena. Chvilí jsem hlavičkou jen tak tůkal a vrtěl okolo štěrbin, jako nějakou pružnou gumovou hračkou. V hlavě mi přitom zněl idiotský refrén: "Co je to, co držím přes tvou hlavu - prima nebo superprima?" Pokračoval jsem v hrátkách a zastrkoval pindíka jen na centimetr, dva, a zase ho vytahoval a jezdil sním kolem dokola a nechával ho bořit se do oroseného mechu. Najednou prudce vydechla, a s doširoka rozevřenými očima se obrátila na břicho, vztyčila se na všechny čtyři a zběsile snažila se chytit můj penis do své slizké pasty. Objal jsem ji rukama kolem zadnice a prsty začal hrát glizando na vrcholku naběhlé pindy. Rozevřel jsem ji jako když se trhá gumový míč, vložil ptáka na zranitelné místočko, a čekal, až přirazí. Chvilí jsem měl pocit, že si to

rozmyslí. Svěsila hlavu a očima bezmocně sledovala křečovitě záchvěvy vulvy. Náhle se vzepjala a pohledem se zabodla někam nad mou hlavu. Oči se jí naplnily výrazem totální, sobecké rozkoše.

Začala kroutit zadkem, s penisem vevnitř jen napůl, a při tom si žvýkala spodní ret. Sjel jsem trochu níž a vši silou ji tlačil k sobě. Vrazil jsem ho tam až nadoraz tak vehementně, až vyjekla a hlava jí klesla na polštář. V tom okamžiku, kdy jsem klidně mohl vzít mrkev, řádně ji tam zavrtat a ona by nic nepoznala, se ozvalo hlasité zaklepání na dveře. Oba jsme ztuhli a srdce nám téměř přestala bít. Jako obvykle se ona vzpamatovala první.

Odstrčila mě od sebe a běžela ke dveřím.

"Kdo je tam?"

"To jsem jen já," ozval se zkroušený, nakřáplý hlásek, který jsem okamžitě poznal.

"Ah, to jsi ty! Proč's to neřekla hned? Co je?"

"Já se chci jen zeptat, jestli je tam Henry?" ozval se opět slabý hlásek s pomalostí, který byla až nesnesitelná.

"Ano, jasně, že je tady," odsekla Maud, a snažila se sebrat.

"Ach, Melanie," pokračovala, jakoby ji osoba za dveřmi působila hrozné utrpení, "to je všechno, co jsi chtěla? Nemohla jsi..."

"Henry má u mě telefon," řekla ubohá Melanie. A pak ještě pomaleji, jakoby to na ni bylo příliš: "Já... myslím... že je to důležité."

"Dobrá, dobrá," zařval jsem, sbíral se z gauče a zapínal si kalhoty. "Hned jsem tam."

Když jsem vzal sluchátko, byl to pro mě šok. Na druhém konci byl Curley, který volal z Paláce švábů. Nechtěl mi říci, co se přesně stalo, ale měl jsem se okamžitě sbalit jet domů.

"Nežvaň, řekni mi pravdu. Co se stalo? Něco s Monou?"

"Ano," odpověděl, "ale za chvíli to bude v pořádku."

"Není tedy mrtvá?"

"Ne, ale bylo to tak tak. Pospěš..." na to zavěsil.

Na chodbě jsem se srazil s Melanií, s prsy napůl obnaženými, jak se belhá s melancholickým uspokojením. Věnovala mi chápavý pohled, ve kterém se mísila lítost se závistí a výčitkou:

"Neodvážila bych se vás vyrušovat" - její hlas se bolestivě táhl vzhůru - "kdyby neřekli, že je to naléhavé. Ach jo, drazí," a začala škrábat do schodů, "dá se dělat tolik věcí - dokud je člověk mladý..."

Nečekal jsem, až mi to dopoví. Seběhl jsem dolů, Maud rovnou do náruče.

"Co je?" vyptávala se ostražitě. Pak, protože jsem hned neodpověděl, dodala: "Stalo se něco... něco... jí?"

"Nic vážného, doufám," řekl jsem, a natahoval se pro kabát a klobouk.

"To musíš odejít hned teď? Chci říci..."

V jejím hlase bylo víc než jen starostlivost; byl tam náznak zklamání a lehký nesouhlas.

"Nerozsvítla jsem," pokračovala, a vykročila směrem k lampě, jako by ji chtěla rozsvítit. "Měla jsem strach, že Melanie přijde s tebou. Nervózně si rukama uhlazovala župan, jakoby mě chtěla přivést opět k tématu, který ji ležel nejvíce na srdci.

Najednou jsem si uvědomil, že je kruté takto ji opustit, a nedat najevo ani trochu něhy.

"Opravdu musím jít," řekl jsem, položil kabát a klobouk zpátky a rychle přešel k ní. "Nechce se mi od tebe teď odcházet..." Vzal jsem ji za ruku, kterým se chystala stisknout vypínač lampy, přitáhl ji k sobě a objal. Ani trochu se nebránila. Naopak.

Zaklonila hlavu a nastavila mi rty. V mžiku se můj jazyk ocitl v jejích ústech a její teplé tělo se tisklo k mému. ("Rychle! Rychle!" vybavil jsem si slova Curleyho) "Udělám to rychle" řekl jsem si v duchu. Už jsem se nestaral o tom, zda půjde na věc příliš drsně či ne. Vsunul jsem ruku pod její župan a zabořil prsty do rozkroku. K mému překvapení mi vyjela po poklopci, otevřela jej, a vytáhla ptáka ven. Opřel jsem ji o zeď a nechal ji, ať si sama nastaví pyj proti kundě. Byla nyní v jednom ohni a dobře věděla o každém svém pohybu. Třímala můj úd způsobem, jakoby to bylo její soukromé vlastnictví.

Na stojáčky to stálo za starou belu. "Pojď, lehnu si," zašeptala, klesla na kolena a táhla mě k sobě.

"Nastydneš se," řekl jsem, když jsem viděl jak se horečně zbavuje šatů.

"Kašlu na to," odpověděla, stáhla mi kalhoty a náruživě si mě přitáhla k sobě. "Bože," zaúpěla, zase si začla kousat rty a mačkala mi koule, zatímco jsem ho do ní pomalu strkal. "Bože, udělej mi to... jen ho tam strč!" vzdychla rozkoší.

Nechtěl jsem hned vstát, popadnout kabát a zmizet, a tak jsem na ni zůstal ležet, bimbace stále v ní ztopořeného jako palici. Maud byla vevnitř jako přezrálé ovoce a její dužina jakoby dýchala.

Brzy jsem pocítil třepotání dvou malých vlaječek, jako když se chvěje květina. Laskání plátků bylo až mučivé. Nekontrolované se pohybovaly - nikoliv pravidelnými, silnými záchvěvy, ale jako hedvábné šátky ve větru. A pak jakoby najednou opět získala vládu sama nad sebou - stěny její pochvy se proměnily v měkký lis na citrón, které mohlo stahovat dle libosti, skoro jakoby jí uvnitř narostla neviditelná ruka.

Ležel jsem zcela nehybně a oddal jsem se těmto dovedným manipulacím: (Rychle! Rychle! Ale rychle jsem si uvědomil, že řekl, že není mrtvá.) Vždycky si můžu vzít taxík. Pár minut přece nic nezmění. Nikoho v životě nenapadne, že jsem se zdržel kvůli tomuhle.

(Dopřej si potěšení, dokud trvá... dopřej si potěšení.) Věděla, že od ní neuteču. Věděla, že to může protahovat tak dlouho, jak se jí zlíbí. Zvláště, když bude ležet takhle potichu, mrdat pouze svou vnitřní kundou s bezmyšlenkovitou myslí.

Přiložil jsem svá ústa k jejím a začal souložit jazykem. Ona dokázala svým jazykem úžasné věci, na které už jsem málem zapomněl. Dokázala mi svůj jazyk strčit až hluboko do krku, jakoby chtěla, abych ho polkl, a pak ho provokativně stáhnout zpátky a soustředit se na vjem dole. Jednu chvíli jsem z ní svůj penis zcela vytáhl, ale ona se ho ihned lačně

znova zmocnila a přirazila s takovou silou, že musel projet až na dno. Nyní jsem ho vytáhl až na samý krajíček, a nímral jsem se v ní jako pes svým vlhkým čenichem. Tahle drobná hříčka už na ni byla příliš.

Začal přicházet - dlouhý, táhlý orgasmus, který vypěnil měkce jako pěticipá hvězda. Já jsem se nacházel ve stavu tak chladnokrevné kontroly, že zatímco ona procházela svou křečí, já jsem ji zevnitř dloubal jako démon - nahoru, do strany, dolů, ven, dovnitř. Při tom jsem si byl sakramentsky jistý, že se neudělám, dokud nebudu zcela připraven.

A nyní udělala něco, co nikdy před tím. Zmítala se v divé vášni, kousala mne do rtů, do krku, do uší, a jako pomatený automat opakovala: "Dělej, dělej, dělej, dělej!" Šla z orgasmu do orgasmu, přirazela, vrtěla sebou, kroutila zadkem, zvedala nohy za hlavu, vměla, funěla a chrochtala jako prasátko, a pak najednou, již téměř vyčerpaná, mě začala prosit, a bych ji dodělal, abych vystříkl: "Stříkej, stříkej,... já se zblázním."

Ležela tam jako pytel ovsa, vzdychala, potila se, totálně bezmocná, zcela vyřízená, a já jsem pomalu, uvážlivě šoupal tam a sem, a až když jsem si to všechno řádně vychutnal - sekanou svíčkovou, bramborovou kaši, omáčku i veškeré koření, vystříkl jsem svou dávku do ústí její dělohy, až to s ní šhublo jako zásah elektrickým proudem.

V metru jsem se začal připravovat na nepříjemnosti přede mnou.

Jaksi jsem tušil, že Mona není v nebezpečí. Abych pravdu řekl, zpráva pro mě nebyla zas tak velký šok; něco jsem očekával už několik týdnů. Žena se nedokáže tvářit, že je netečná, když je ohrožena celá její budoucnost. Obzvláště ne žena, která se cítí provinile. Na druhé straně jsem nepochyboval, že se pokusila o něco zoufalého. Věděl jsem však, že její instinkty jí nedovolí zajít až na samý konec. Nejvíce ze všeho jsem se obával, že to všechno zpackala. Moje zvědavost rostla. Copak asi vyvedla? Jak to provedla? Naplánovala to tak, aby ji Curley přišel zachránit?

Doufal jsem, jakýmsi zvláštním, zvráceným způsobem, že její historka bude znít přesvědčivě. Neměl jsem náladu poslouchat nějakou za vlasy přitaženou, nedomrlou pohádku, při které bych se ve svém momentálním duševním rozpoložení musel hystericky rozchechtat. Chtěl jsem naslouchat s vážnou, upřímnou tváří - vypadat smutně a chápavě, protože jsem se tak i cítil. Drama mě vždycky dojímalo zvláštním způsobem - vždy ve mně probouzelo smysl pro groteskno, obzvláště, když se to týkalo lásky. Možná právě proto jsem se v okamžicích zoufalství tak často smál sám sobě. V okamžiku, kdy jsem se rozhodl hrát, jsem se stával jiným člověkem - hercem. A pochopitelně jsem to s hraním vždycky přehnal. Předpokládám, že podstatou tohoto zvláštního chování je nevyčísitelný odpor k podvádění. Ani tehdy, kdy to šlo o to zachránit si kůži, jsem lidi nerad houpal. Zlomit ženin odpor, přimět k tomu, aby se do vás zamilovala, vzbudit její žárlivost, získat ji zpět - bylo proti podstatě věci dělat takové věci třeba jen nevědomým použitím legitimních metod. Pro mě však nebyl žádný triumf ani uspokojení, pokud žena nepodlehla dobrovolně. Vždy jsem byl špatný nápadník. Snadno jsem se nechal odradit - ne proto, že bych pochyboval o svých schopnostech, ale proto, že jsem jim nedůvěřoval. Chtěl jsem, aby za mnou žena přišla sama. Chtěl jsem, aby ona podnikla první kroky. Nemusela se bát, že bude příliš vlezlá! Ne, čím bezohledněji do toho šla, tím víc jsem ji obdivoval. Nenáviděl jsem panny a nevinny poupátka. La femme fatale - to bylo moje gusto!

Jak neradi si přiznáváme, že netoužíme po ničem jiném, než nechat se ztročit! Být otrokem a pánem zároveň! Protože dokonce i zamilovaný otrok je stále přestrojeným pánem. Muž, který musí dobýt ženu, podmanit si ji, podřít ji své vůli, přetvořit si ji k obrazu svému - cožpak není otrokem svého otroka? Jak je v takovém vztahu pro ženu jednoduché narušit rovnováhu sil! Stačí pouhá hrozba soběstačnosti z ženy strany, a galantního despoty se zmocní závrať. Jestliže jsou však schopni beze zbytku se oddat druhému, nic neskrývat, všeho se vzdát, jestliže si oba připustí svou závislost na druhém, cožpak se v tu ránu netěší z obrovské neočekávané volnosti? Muž, který si připustil, že je zbabělec, udělal první krok k překonání svého strachu. Ale muž, který to klidně přizná každému, který se vás ptá, zda je to na něm vidět a nechá to v sobě působit, má na to, stát se hrdinou.

Takový člověk je často překvapen v okamžiku, kdy jde skutečně do tuhého, že necítí vůbec žádný strach. Svůj strach ztratil tím, že sám sebe považoval za zbabělce, čímž ovšem zbabělcem být okamžitě přestal. K metamorfóze je potřeba pouze demonstrace. S láskou je to stejné. Muž, který přizná nejen sobě, ale také svým přátelům a dokonce i milované ženě, že může být obrácen naruby pouhým jejím gestem, že je bezmocný, když dojde na druhé pohlaví, obvykle zjistí, že má sílu za dva. Nic ženu neodrovná rychleji než totální podrobení se. Žena je připravena vzdorovat, bojovat, byla vychována k takovému chování. Když však sama nenarazí na žádný odpor, zřítí se do pastí. Být schopen zcela a bezezbytku se odevzdat je tou největší vymožeností, kterou život skýtá.

Opravdová láska začíná jedině tímto aktem rozkladu. Osobní život je zcela založen na závislosti, vzájemné závislosti. Společnost je agregát jedinců, kteří jsou všichni závislí jeden na druhém.

Za hranicemi společnosti začíná jiný, bohatší život, za osobností, ale nikdo o něm neví, nikdo o něj neusiluje, dokud se nejprve neprodere přes hory a doly osobní džungle. Aby se člověk stal velkým milovníkem, magnetizérem a katalyzérem, oslepujícím ohniskem a inspirací světa, musí nejprve prožít zkušenost hluboké moudrosti totálního pitomce. Muž, který má srdce tak veliké, že ho to přivede na pokraj hlouposti a zřícení, je pro ženy neodolatelný. Tedy pro ženy, které milují. Ty, které jen chtějí být milovány, které hledají jen svůj vlastní obraz v zrcadle, ty žádná láska, byť by byla sebevětší, nemůže uspokojit. Ve světě hladu po lásce není divu, že muž a žena jsou oslepeni září a jasem jejich vlastních odrážejících se já. Není divu, že rána z revolveru je poslední výzva. Není divu, že ostrá kola podzemní dráhy, přestože rozkrájí tělo na malé kousky, nemohou srazit elixír lásky. V egocentrickém spektru je bezbranná oběť vždy uvězněna ve světle, které sama láme. Ego umírá ve své vlastní skleněné kleci...

Moje myšlenky ubíhaly pozpátku. Najednou mi na mysli vytanula Melanie. Byla tam vždy, jako masitý nádor. Bylo v ní něco bestiálního a zároveň andělského. Věčně se motala kolem, mumlala si svá vleklá slova, její ohromné melancholické oči z ní trčely jako žhavé uhlíky. Byla jednou z těch rozkošných hypochondrů, kteří se stali nepohlavními a nabýli tajemné smyslové kvality stvoření z manéže Williama Blakea. Byla enormně bezmyšlenkovitá - nikoliv v otázkách běžných trivialit rutinního života, ale ohledně svého těla. Nebylo nijak neobvyklé, že běhala po domě, mumlala si ty svoje nekonečné litanie, a své mléčné bílé kozy měla při tom venku. Maud ji neustále peskovala a

vztekala se kvůli Melaniiným incidentům, jak jim říkala. Ale Melanie byla nevinná jako šílená vydra. A jestliže slovo "vydra" zní podivně, pak jedině proto, že je až příliš přiléhavé. V souvislosti s Melanií vždy mě napadala spousta absurdních přirovnání. Ona byla pouze "středně" šílená. Čím víc jí opouštěly její smysly, tím obscénnější se stávalo její tělo. Její mysl se nořila hlouběji a hlouběji do těla a vypadalo to, jakoby veškeré její nepatřičné projevy byly pouze důsledkem toho, že myslela tím svým masitým tělem a nikoliv mozkem. Byl-li v ní nějaký sex, pak se rozptýlil do celého jejího těla. Nebyl nijak lokalizován - ani mezi jejíma nohama ani nikde jinde. Nevěděla, co je to stud. Stydké ochlupení, které na nás čouhalo, zatímco nás obsluhovala při snídani, pro ni znamenalo totéž jako nehty či pupek. Jsem si jist, že kdybych se náhodou dotkl její kundy, zatímco bych se napřáhoval po konvici s čajem, nezareagovala by jinak, než kdybych se dotkl její ruky. Často, když jsem se koupal, vešla klidně dovnitř, pověsila ručníky vedle vany, omlouvala se svým nesmělým způsobem, ale nikdy ji ani nenapadlo odvrátit oči. Někdy dokonce chvíli postála a pár minut se mnou konverzovala - o svých zvířátkách, svých puchýřích nebo jídelníčku na zítřek - a při tom se na mě dívala s naprostou upřímností, nikdy ani trochu v rozpacích. Přestože byla stará a měla bílé vlasy, její tělo bylo živé, skoro až vzdorovitě živé na její věk. Přirozeně jsem občas dostal erekci, jak jsem tak ležel ve vaně a ona na mě nestoudně civěla a žvanila své nesmysly. Občas se k tomu nachomýtl Maud. Pochopitelně z toho byla celá vedle. "Ty si se zbláznila!" obořila se na Melanii. "Ale drahoušku," odvětila Melanie, "ty toho nadělaš! Já jsem si jistá, že Henrymu to nevadí." A usmála se svým melancholickým, zadumaným úsměvem hypochondra, načež se odstrachala do svého pokojíku, který ji Maud vyhradila k bydlení. Ať jsme bydleli kdekoli, Melaniin pokoj byl stále stejný. Byl to pokoj, ve kterém byla chycená a uvězněná Demence. Vždy týž papoušek ve své kleci, vždy týž prašivý pudl, vždy tytéž daguerrotypie, vždy týž šicí stroj, vždy táž mosazná postel a starodávná truhla. Zaneřáděný pokoj, který Melanii připadal jako ráj. Pokoj naplněný štěkáním, skřehotáním, a mazlivým švehlením. Často, když jsem přecházel kolem jejích otevřených dveří, zahlédl jsem ji, jak sedí na posteli, oblečená jen v košili, s papouškem na rameni a psíkem nuchajícím mezi jejíma nohama. "Nazdar," řekla pokaždé s prostoduchým, nevinným úsměvem. "To je dneska hezky, co?" A někdy odstrčila psa stranou - nikoliv ze studu, ale proto, že ji příliš lechtal svým d'ábelským vlhkým jazykem.

Někdy jsem se pokradmu vplížil do jejího pokoje, jenom tak šmejdit. Melanie ve mně probouzela zvědavost - zajímalo mě, jaké asi dostává dopisy, jaké knihy čte atd. V jejím pokoji nebylo nic skryto. A nic nebylo nikdy zcela zkonsumováno - u postele vždy stála nedopitá sklenice vody, na truhle se vždy válelo několik nakouslých sušenek, které zapomněla dojíst. Na posteli někdy ležela pootevřená kniha, zatížená starou papučí. Jejimi nejoblíbenějšími autory byli zjevně Bulwer-Lytton a Rider Haggard. Zdálo se, že se zajímá o magii, především o černé umění.

Byl tam spisek o mesmerismu, který nesl známky častého listování.

Nejzarážejícím objevem byl nález gumového předmětu s naprosto jednoznačným účelem použití v jednom šupletí - pokud ho ovšem Melanie ve své pomatenosti nezamýšlela využít nějakým zcela nevinným způsobem. Zda s ním Melanie trávila příjemné chvílky, nebo zda to koupila náhodou v nějakém vetešnictví a schovala si to pro nějakou nečekanou příležitost v jejím nekonečném životě, to pro mě bylo tajemstvím. Nedělal mi potíže vybavit si její obraz, jak leží na posteli s nepřítomným pohledem si s tímhle předmětem protahuje kundu. Dokonce jsem si představil i psa, jak olizuje šťávu kanoucí ji z rozkroku. A papouška, jak vykřikuje idiotské větičky, kterým ho Melanie naučila: "Jen tak dál, drahoušku!" nebo "Jen do toho, jen do toho!"

Podivná, tahle Melanie. Přestože její rozum zvolna pohasínal, chápala svým primitivním, téměř kanibalistickým způsobem, že sex je všude - jako jídlo a voda a spánek a kuří oka.

Rozčilovalo mě, že se Maud tak zbytečně a trapně přetvařovala, kdykoliv byla Melanie nablízku. Když jsme se třeba po večeři natáhli na gauč, abychom si po tmě trošku zapáchali, Maud najednou vstala, a šla rozsvítit - aby si Melánie náhodou nedomyslela, co se u nás děje nebo aby k nám náhle nevpadla, aby nám předala dopis, na který u snídani zapomněla. Mě se představa, že by nás Melanie takto překvapila, náramně zamlouvala (řekněme zrovna v okamžiku, kdy by Maud byla nahoře). Vešla by dovnitř s dopisem. Já bych si dopis vzal a s úsměvem bych poděkoval.

Melanie by chvíli postála a prohodila pár slov o tom, že teplá voda je příliš horká nebo by se Maud zeptala, zda si přeje na snídani vajíčka nebo sýr. Bylo by skvělé vyvést Maud takovýhle žertík. Ale Maud by si nikdy nepřipustila, že Melanie ví, že spolu my dva souložíme. Považovala ji buď za totálního idiota nebo za svěťaci, a sama sebe přesvědčila, že lidé jako Melanie nikdy nemyslí na sex. Její otčím s tímto dementním stvořením nikdy nešukal - tím si byla prý jistá. Nikdy neřekla, proč si je tak jistá, byla tomu však ráda a způsob, jakým to pokaždé zahrála do autu nasvědčoval tomu, že by to ze strany otčima považovala za zločin. Jeden by si skoro myslel, že Melanie si to v hlavě pomotala schválně, aby zbavila otčima jeho sexuální povinnosti.

Melanie měla pro mě slabost a vždy stála na mé straně, když jsem se hádal s Maud. Nikdy se ani nepokusila mě hubovat za mé nevázané chování. Tak tomu bylo od počátku. Maud se nejdřív snažila udržet Melanii z dohledu. Melanie byla něco, za co se Maud hluboce styděla - chodící připomínkou rodinné hany. Zdálo se, že Melanie nerozlišuje mezi dobrými a špatnými lidmi; měla pouze jediný vedoucí princip - okamžitou reakci na laskavost. A tak, když zjistila, že se ji nehledím pokaždé hned zbavit, že jsem ochotně trpělivě naslouchat jejímu žvanění a neošivát se při tom jako Maud, když zjistila, že mám rád jídlo a pivo a víno, a nejvíce ze všeho sýr a špagety, byla ochotna stát se mým otrokem.

Měl jsem s ní několik báječných imbecilních hovorů, když byla Maud mimo dům - zpravidla v kuchyni u láhve piva a nějakého toho buřtu. Když jsem ji v takových chvílích nechal naprostou volnost, dozvěděl jsem se několik zajímavých útržků z její minulosti.

Pocházela, jak se zdálo, z jedné z těch netečných, bohem zapomenutých oblastí, kde ženy byly vždy chyceny a muži věčně seděli v base pro všelijaké prkotiny. Mělo to něco z atmosféry nedělních škol, se sudy piva, šestákovými sendviči, taftovými kabátky a kozami spokojeně trtkajícími na zelených pláních. Někdy mě napadlo zeptat se jí, jestli se někdy nechala ošukat shetlandským poníkem. Kdyby měla Melanie pocit, že vás to upřímně zajímá, odpověděla s

naprostým klidem. Bylo možné přejít od takovéto otázky rovnou k otázce bohoslužeb. Na prahu jejího vědomí nestál žádný censor - poslové vcházeli a vycházeli bez jakýchkoliv formalit.

Bylo zábavné pozorovat, jak jednala s malým Japončkem, který byl u nás jednu dobu v podnájmu. Jmenoval se Tori Takekuchi a byl veselý a laskavý chlapík. Dokázal zhodnotit situaci pohledem, přestože neovládal dost dobře naši řeč. Jelikož byl Japonec, nedělalo mu potíže usmívat se, zatímco Melanie stála ve dveřích jeho pokoje a mlela páte přes deváté. Stejně se smál i na nás, když jsme ho informovali o té nejhorší katastrofě. Myslím, že stejně by se smál i tehdy, kdybych mu oznámil, že v příští minutě zemřu.

Melanie pochopitelně věděla, že Orientalci se pořád takhle nevzpytatelně smějí, ale měla za to, že úsměv pana T. - jak mu říkala - je vyjimečně srdečný. Myslela si, že je jako panenka.

Také velice čistotný - nikdy po něm nezůstalo ani smítka!

Když jsme se blíže seznámili, což bylo asi tak za měsíc, začal si pan T. vodit do svého pokoje slečny. Aby se ujistil, vzal si mě před tím stranou, a zeptal se mě, zda nám nebude vadit, když si tu a tam přivede domů nějakou mladou dámu. Vysvětloval to pošetilou báchorkou (a doširoka se u toho křenil), že musí projednávat obchodní záležitosti. Používal jsem této výmluvy k uchlácholení Maud. Snažil jsem se jí namluvit, že ten malý proutník je tak nehezky, že nic jiného než obchod nemůže přece přimět atraktivní mladé Američanky, aby chodily k němu do pokoje. Maude odevzdaně souhlasila. Na jedné straně měla strach z toho, co tomu řeknou sousedé, na druhé straně nechtěla přijít o tak štědrého nájemníka.

Nebyl jsem zrovna doma, když první narušitelka přestoupila náš práh, ale slyšel jsem o tom příští den - prý byla "hrozně roztomilá". Byla to Melanie, kdo o tom začal mluvit. Měla radost, že si Japonec našel malou přítelkyni - akorát k němu.

"Ale to nebyla přítelkyně." Prohlásila Maud slavnostně.

"No jo," odříkla Melanie, "možná je to jen obchod... ale byla hrozně roztomilá. On přece potřebuje děvče - jako každý."

O několik týdnů později to dal pan T. dohromady s jinou dívkou.

Ta už nebyla ta "roztomilá". Byla o dobrou hlavu vyšší než on, postavu měla jako panter a o nějakém obchodním jednání tu nemohla být ani řeč.

Hned příští ráno jsem mu upřímně poblahopřál a rovnou jsem se ho zeptal, kde sbalil takovou bezva kost.

"V tančírně," řekl pan T. a vzápětí se rozchichotal jako školačka.

"Musí být hrozně inteligentní, že?" vypytoval jsem se, jen aby řeč nestála.

"Ó ano, ona velmi inteligentní, ona velmi dobré děvče."

"Dávej bacha, ať si u ní neuženeš tripla," poznamenal jsem a klidně upíjel kávu.

Myslel jsem, že Maud v tu ránu spadne ze židle. Jak jsem si mohl dovolit mluvit tímto způsobem s panem T.! Bylo to urážlivé a nechutné, dávala mi na srozuměnou.

Pan T. vypadal zmateně. Ještě se nenaučil slovo "tripl".

Pochopitelně se usmíval - a proč taky ne? Bylo mu ukradený, co jsem mluvili, hlavně když si mohl dělat, co chtěl.

Jen tak ze zdvořilosti jsem mu nabídl vysvětlení - bolest hlavy.

Hlasitě se tomu zasmál. Velmi dobrý vtip. Ano, rozumí. Nerozuměl ničemu, čuráček, ale bylo zdvořilé nechat ho při tom, že rozumí.

Tak jsem se zasmál také, což přimělo pana T. k dalšímu chichotání. Na to si vymáchal prsty ve sklenici s vodou, řihnul a hodil svůj ubrousek na podlahu.

Musím přiznat, že pan T. měl dobrý vkus. Nebylo pochyb o tom, že neskrblil penězi. Z některých jeho holek jsem byl skutečně na větvi. Podle mě mu však příliš nezáleželo na jejich kráse - spíš hleděl na jejich váhu, strukturu jejich kůže a ze všeho nejvíce na jejich čistotu. Měl všechny typy: rusovlásky, blondýny, brunety, malé, velké, baculaté, hubené - jakoby je tahal z pytle. Kupoval si kundu - to byl základ všeho. A navíc se přitom zdokonaloval v angličtině (jak se říká tomuhle? Co je tohle? Máš ráda bonbóny, co?) Uměl skvěle dávat dárky - byl v tom mistr. Často jsem přemýšlel, když jsem ho pozoroval, jak si k sobě tahá holky, chichotá se a žvatlá japonské oplodňovací řečičky, zda by pan T. nevzal místo holek někdy zavděk spíš urostlým americkým středoškolákem. Byl jsem si také jist, že pan T. si za své peníze přišel na své (Obrať se, prosím. Teď mi ho vykuř, ano?) Ve srovnání s umělkyněmi v jeho rodné zemi musely tupé americké děvky vypadat uboze v očích pana T. Vzpomínám si na zážitky O'Mary s japonských bordelů. Jeho vyprávění bylo jako opiové sny.

Hlavní důraz byl zjevně kladen na předebru. Byla tam hudba, vůně, koupel, masáž, hlazení, celý orchestr svodů a kouzel, které vedly až k nesnesitelné extázi. "Prostě jako panenky," říkával O'Mara.

"A tak něžné a milující. Prostě vás očarovaly." A pak začal popisovat triky, které měly v maličku. Zdálo se, že měly rukověť šukání, která začínala tam, kde naše zkušenosti končí. A to vše v decentní atmosféře, jakoby šoustání bylo duchovním uměním, vstupní bránou do nebes.

Pan T. se musel spokojit se svým pokojem a tím, co se mu podařil najít. Zda se mu to stačilo či ne, se nedalo zjistit, protože na všechny dotazy odpovídal: "Velmi dobré." Tu a tam, když jsem se vracel domů pozdě v noci, jsem ho potkal, jak jde po schůzce z nějakou tou americkou pindou do koupelny. Vždy chodil do koupelny ve slaměných trepkách a krátkém kimonu, které mu tak tak zakrývalo šulína. Maud měla za to, že to je šokující, ale podle Melanie mu to ohromně slušelo. "Tak se to u nich nosí," říkala, přestože o tom prd věděla. Byla však vždy připravena zastat se toho druhého.

"Dobrý?" ptával jsem se s úsměvem.

"Velmi dobré, velmi dobré," chichotal se. Možná se při tom škrábal na koulích. "Voda horká, ano?" V koupelně se pak nekonečně dlouho ráchal.

Když si byl jist, že Maud spí, pokynul mi občas prstem, abych ho následoval do jeho pokoje, kde mi chtěl něco ukázat. Šel jsem za ním "Já jít dovnitř, ano?" řekl, a vystrašil tím holku k smrti. "Toto je pan Miller, můj přítel... toto je slečna Slithová." Vždy to byla slečna Slithová, Smithová, Brownová či Jonesová. Patrně se nikdy nenamáhal zjišťovat jejich skutečné jméno.

Musím říct, že některé z nich byly překvapující kalibr. "Je roztomilý, že?" Říkaly často. Zatím k nim pan T. přistoupil jako k figurině za výkladem a zvedl jim sukně. "Velmi hezké, že?"

Načež zkoumal jejich kundu jakoby to bylo skutečné zboží.

"Ale, ty dábliku, tohle nemůžeš!" křičely holky.

"Ty teď jít, ano?" Tím je pan T. propouštěl. Znělo to pekelně krutě jeho hrdelním hlasem. Ale on si nebyl ničeho takového vědom. Dobře ji přefiknul, vylízal jí prdel, štědře ji zaplatil a obdaroval ji... co víc si mohla přát? "Ty teď jít, ano?" Přivřel oči, a dál se o ní nezajímal. Nenechal tak holku ani na chvíli na pochybách, že čím rychleji vypadne, tím lépe pro ni.

"Příště ty zkusit! Ona velmi malá!" Na to se zakřenil a udělal prsty drobné gesto aby naznačil, jak hladce to probíhalo.

"Japonské holky někdy příliš velké. Tato země velké holky malé. Velmi dobré." Na to si zpravidla olízl rty. Aby vytěžil z okamžiku co nejvíc, vzal si do ruky párátko, a zatímco se šťoural v zubech, ukazoval mi v zápisníku slova, který si zapsal, protože nevěděl, co znamenají. Obvykle se jednalo o výrazy jako "vachrlatý" nebo "pofiderní". "A teď je tebe naučit japonské slovo: OHIO! To znamenat Dobré ráno!" A zešířila se zakřenil.

Stále se při tom šťoural v zubech nebo si prohlížel nehty.

"Japonština velmi prostá. Všechna slova vyslovovat stejně." Na to vychrlil vodopád slov a chichtal se při tom. Možná proto, že to, co říkal znamenalo: "Zasranče, bílej smradochu, pitomej amerikáne" atd. Mě bylo ukradený, co ta slova znamenala, neboť jsem neměl zájem učit se japonsky. Spíš zajímala jeho technika balení bílých holek. Podle něj to bylo všechno velice prosté.

Jasně, většinu z nich si Japonci mezi sebou vzájemně doporučovali. A řada z nich se na Japončičky specializovala, neboť jim bylo známo, že jsou čistotní a velkorysí. Byly prostě řezivo pro Japonce a vynášelo jim to. Japonci byli třída. Měli vlastní auta, vybraně se oblékali a jedli v nejlepších restauracích.

Čiňani byli něco jiného. Čiňani byli obchodníci s bílým masem.

Japoncům se dalo věřit. A tak dále. Rozuměl jsem těm holkám dokonale. Nejvíc ze všeho na ně dělaly dojem drobné dárky, které jim Japonci dávali. Američané obvykle nikdy nedávají dárky. Jenom pitomec vyhazuje peníze za dárky pro kurvu.

Nevím, proč jsem se v myšlenkách zatoulal až k milému panu T. Do Bronxu je to zatraceně dlouhý kus cesty, a když popustíte uzdu fantazii, můžete napsat mezi Borough Hall a Tremontem celou knihu. Navíc vzdor vysilujícímu číslu s Maud se mi začala pomalíčku zvedat erekce. To je běžná a pravdivá zkušenost - čím víc šoustáš, tím větší máš chuť, a tím líp ti to jde! Když to přeženeš, máš pocit, že tvůj pták je potom pružnější - zdánlivě netečně visí, ale postaví se hned, jakmile je potřeba. Stačí poklepat rukou na poklopec, a už reaguje. Celé dny tak prochodíte s gumovým obuškem mezi nohama. A zdá že, že i ženy do cítí.

Tu a tam jsem se pokusil soustředit se na Monu, vyloudit na tváři zkroušený výraz, ale nedařilo se. Cítil jsem se až příliš dobře, příliš uvolněně, příliš bezstarostně. Ať to zní sebeodporněji, nejvíc ze všeho jsem myslel na to, jak ji poválím na postel a přefíznu. Očichal jsem si prsty abych se ujistil, že jsem si je řádně umyl. Při tom sem si opět vzpoměl na Maud. Nechal jsem ji ležet na podlaze, totálně vyčerpanou, a odběhl do koupelny. Právě jsem si drhnul ptáka, když vešla za mnou. Chtěla si okamžitě udělat výplach, protože měla věčně strach z početí. Řekl jsem ji, ať nečeká a nevšímá si mě. Vytáhla si své instrumenty, připevnila hadici k vodovodu a lehla si na zem s nohama opřenýma o zed'.

"Můžu ti pomoci?" zeptal jsem se, zatímco jsem si otíral a pudroval ptáka.

"Nebude ti to vadit?" odvětila a vrtěla zadkem, aby se usadila v lepší poloze.

"Trošku ji rozevři," nakázal jsem ji, vzal do ruky trubičku a chystal se ji zastrčit.

Udělala, co jsem ji řekl a roztáhla si pipinu všemi prsty. Nahnul jsem se a ležérně si ji prohlížel. Měla ji temně rudou a pysky byly poněkud převislé. Vzal jsem je něžně do ruky a třel je chvíli o sebe jako dva okvětní lístky. Jak tak ležela s zadkem u zdi a nohama vystrčenýma vzhůru, vypadala tak bezmocně, až jsem se musel zasmát.

"Prosím tě, přestaň na chvíli blbnout," zaprosila, jakoby ztráta několika vteřin znamenala jít na potrat. "Myslela jsem, že hrozně spěcháš."

"Taky že jo," odvětil jsem, "ale bože, když se tak na to koukám, už zase mě to bere."

Zastrčil jsem do ní trubičku. Voda se z ní začal valit na podlahu. Hodil jsem na zem pár ručníků. Když vstala, vzal jsem mýdlo a žinku a hezky jsem ji vydrbal pičku. Dobře jsem ji namydli - zvenku i zevnitř - což bylo vzájemně velmi vzrušující.

Její kundinka se teď zdála na omak jemnější než kdy jindy. Jezdil jsem v ní prsty sem a tam, jako bych hrál na banjo. Opět jsem dostal jednu z těch polovičatých erekcí, při kterých vypadá pták dokonce vražedněji než v plné kráse. Zatímco jsem ji důkladně drhnul, visel mi z poklopce. Ona byla stále nahá. Začal jsem ji osušovat. Aby to bylo pohodlnější, posadil jsem se na okraj vany.

Holoubek se mi postupně napřimoval a šhubavě na ni kýval. Když jsem ji přitáhl blíž, abych osušil hýždě, hladově a zoufale se na něj zadívala, stále při tom napůl zahanbena svou nenasytností.

Nakonec už to nemohla vydržet. Klekla si a vzala ho do úst.

Probíral jsem si ji prsty ve vlasech, laskal jsem jí ouška, krk, masíroval ji nadra, hrál si s bradavkami, až ztvrdly jako kámen.

Vytáhla ho z pusy a začala ho lízat jako lízátko. "Poslyš," zašeptal jsem tiše do ucha, "nemůžeme si dovolit znova na to vlítnout, ale nech, ať ho tam ještě na chvíli strčím. Pak půjdu. Je to příliš hezké, abychom to jen tak utli. Neudělám

se, slibuju..." Úpěnlivě se na mě podívala, jakoby chtěla říct: "A můžu ti věřit? Ano, chci to. Ano, ano, ale jenom mě, prosím, neublížuj."

Postavil jsem ji na nohy, otočil ji jako loutku, položil ji ruce na okraj vany a přizvedl si její zadek k sobě. "Uděláme to pro změnu takhle," mumlal jsem, a nezasunul jsem ho tam rovnou, ale místo toho jsem s ním jezdil nahoru a dolů ve štěrbíně.

"Neuděláš se, že ne?" prosila a mě, zvedla hlavu a přes zrcadlo na mě upřela další úpěnlivý pohled: "Jsem celá otevřená..."

To "otevřená" mě naplnilo až po okraj chtcím. "Ty zatracená děvko," říkal jsem si v duchu, "to je to, co já právě chci. Já ti to té tvé výstavní dělohy nachčiju!" Na to jsem ho začal pomalu zasouvat, až jsem ucítil děložní krček. Začal jsem ho tam zavrtávat, jako bych ho tam chtěl nadobro nechat. "Oh, oh!" vzdychala. "Nehýbej se, prosím, jen ho tam nech." Nechal jsem ho tam, přestože se to tam vevnitř začalo točit jako kolovrátek.

"Udržíš to ještě?" mumlala chrčivě, a znova se snažila zachytit svůj obraz v zrcadle.

"Je to v pohodě," řekl jsem, a ani jsem se nehnul. Věděl jsem, že to ji přiměje využít všechny její triky.

"To je báječné," vzdychala a hlava ji klesla. "Jsi teď větší, víš to? Je to tam pro tebe dostatečně těsné? Já jsem hrozně otevřená."

"Je to jak má být," řekl jsem. "Sedí jako ulitá. Poslyš, už sebou nehýbej, jenom ho sevři. Ty víš jak."

Snažila se, ale nějak to nefungovalo. Její lis na citrony byl mimo provoz. Prudce a bez varování jsem ho vytáhl. "Lehni si... tady." Rozprostřel jsem pod ni suchý ručník a položil ji na zem.

Pták se leskl její šťávou a byl tvrdý jako klacek. Ani to nevypadalo jako penis. Spíš jako nějaký nástroj, který jsem si připevnil. Maud ležela celá ztuhlá a ustrašeně a s potěšením na něj hleděla. Jistě si kladla otázku, co všechno ho ještě napadne - ano, přesně tak, to ne já nebo ona, ale on tu rozhodoval.

"Je to odě mě kruté, že tě takhle zdržuju," řekla, zatímco já ho rychle šoupnul dovnitř. Ozval se při tom chrchlavý zvuk - jako když si člověk prdne.

"Táák, a teď tě ošukám jaksepatří. Neboj se, neudělám se. Nemám v sobě už ani kapku. Házej sebou jak chceš... škubej nahoru a dolů... ano, to je ono. Kruť s ní dokola, do toho, vyšukej duši!"

"Ššššš!" sípala, a položila mi ruku na ústa. Naklonil jsem se dopředu a kousal ji do krku - dlouze a hluboko. Kousal jsem ji do uší, do rtů. Na chvíli jsem ho zase vytáhl a kousal chlupy okolo kundy. Vzal jsem do úst stydké pysky a žmolal je mezi zuby.

"Strč ho tam, strč ho tam!" žadonila. Vztáhla ruku a sama si ho tam zasunula. "Ach, Bože, už budu... už to neudržím. Ou, ou..." na to ji zachvátila taková křeč, že se rázem podobala šilenému zvířeti. Vytáhl jsem ho, aniž jsem se udělal. Pták mi krásně zářil a pořád stál jako skála. Pomalu se postavila na nohy a trvala na tom, že mi ho sama umyje. Něžně a obdivně ho polaskala.

"Musíš jít," řekla, držíc ptáka, omotaného ručníkem, v dlaních.

Pak odhodila ručník, pohlédla stranou, a řekla: "Doufám, že ona je v pořádku. Vyříd' jí to, slibuješ?"

Ano, musel jsem se při vzpomínce na tuto závěrečnou scénu usmát.

"Vyříd' jí to..." To supečíslo ji rozněžnilo. Myslel jsem na knihu o poněkud zvláštních pokusech s masožravými zvířaty - lvi, tygry, pantery. Ukázalo se, že když byla tato zvířata stále nasycena až přesycena, bylo možné dát k nim do klece různá drobná zvířátka a tyto jinak krvelačné potvory jim nikdy neublížily. Lev útočí pouze z hladu. Nebyl věčně krvelačný. To byl závěr toho pokusu...

A Maud... Když byla nyní konečně rádně uspokojena, zjistila možná poprvé v životě, že nemá cenu chovat zášť k jiné ženě. Patrně si řekla, že může-li být takto obsloužena, kdykoliv si bude přát, nezáleží na tom, co ode mne chce ta druhá. Možná ji poprvé v životě napadlo, že vlastnictví neznamená nic, když člověk není sám schopen cele se oddat. Možná dokonce zašla tak daleko, že si řekla, že to tak je dokonce lepší - nechat mě, ať ji vydržuju a šoustám, a nerozčilovat se z hloupé žárlivosti. Jestliže mě ta druhá dokáže zklidnit, jestliže mě dokáže přimět, abych se netahal s každou courou, která mi přijde do cesty, jestliže se o mě dokáže podělit obě dvě - pochopitelně tiše a bez trapnosti a zmatků, možná to pak skutečně bude lepší - šoustat a nebát se nevěry, šoustat s manželem, který je nyní její přítel (možná dokonce opět i její milenec), brát si od něj to, co chce, zavolat ho, kdykoliv ho potřebuje, sdílet s ním vášnivá tajemství, obnovit staré kousky, přicházet na nové, krást a přesto nekrást, dávat sama sebe s potěšením, opět omládnout, neztratit nic kromě konvenčních vazeb... ano, to může být mnohem lepší.

Jsem si jist, že něco na ten způsob ji táhlo hlavou. Svým třetím okem jsem ji zrovna viděl, jak si s požitkem rozčesává vlasy, ošahává si prsa, obhlíží stopy mých zubů, doufá, že Melanie si ničeho nevšimne, ale zas tak moc ji to netrápí. Už ji ani tolik netrápí, zda Melanie něco slyšela nebo ne. Možná se sama sebe ptá, jak se to vůbec mohlo stát, že mě ztratila. Nyní ví, že může začít svůj život znova od začátku, a proto už se nikdy nebude chovat tak, jak se kdysi chovala, nikdy už se nebude trápit kvůli zbytečným, nepodstatným věcem. Jak je hloupé starat se o to, co dělá ta druhá žena! Co na tom záleží, jestli muž tu a tam zabrousí někam jinam? Postavila si kolem sebe klec a zamkla se uvnitř. Předstírala, že v ní není žádná touha, předstírala, že se neodvažuje šoustat - protože už nejsme muž a žena. Jaké hrozné ponížení! Zoufale po tom toužit, téměř o to žadonit jako pes - a při tom to tu pro ni bylo celou tu dobu. Komu záleží na tom, zda je to či není správné? Nebyla tahle ukradená hodinka lepší než všechno, co doposud znala? Vína? Nikdy v životě se necítila méně provinile. Dokonce ani kdyby "ta druhá" mezitím zemřela, nedělala by si žádné výčitky.

Byl jsem si tak jistý tím, na co myslela, že jsem si v duchu poznamenal, že se jí na to musím příště zeptat. Je jasné, že příště to může být zase ta stará Maud - to by jí bylo až příliš podobné. Kromě toho nebylo by zrovna rozumné dávat jí najevo, že mě to zajímá. To by jen přilelo oleje do ohně. Je třeba držet na na neosobní úrovni. Vůbec jí nedat šanci vrátit se do starých kolejí. Prostě přijít s veselým úsměvem, prohodit pár slov na uvítanou, poslat dítě, ať si jde hrát jinam, přitáhnout ji k sobě a tiše ji strčit ptáka do ruky. Ujistit se, že v pokoji není příliš mnoho světla. Žádné nesmysly! Prostě

k ní přistoupit, zeptat se jak se daří, a při tom ji strčit ruku pod šaty a nechat šťávu téci.

To poslední superčíslo dělalo divy i se mnou. Vždy, když člověk má pocit, že už sáhl na samé dno, že už vyčerpal veškeré zásoby, je překvapen, kolik nové energie mu ještě zbývá. Stalo se mi to několikrát již dříve, ale nikdy před tím jsem si to tak jasně neuvědomoval. Když jsem byl někdy v noci celou noc vzhůru a ráno šel do práce, mívalo to na mě podobný vliv. A naopak - když jsem zůstal v posteli déle, než bylo třeba, chtělo se mi spát, přestože už jsem spánek nepotřeboval. K rozbití návyku zavedl nový rytmus - jednoduché pravidlo, známé už našim předkům. Nikdy neselhalo. Zrušit starý zaběhnutý systém, přetrhat opotřeбенé spojení, a duch se uvolní, vybuduje nové polarity, vytvoří nová pnutí, osvojí si novou vitalitu.

Ano, sledoval jsem s nadšením, jak moje mysl nyní jiskří, jak září do všech stran. Byl to přesně ten typ nadšení a elánu, za který jsem se modlil, když jsem cítil touhu psát. Zpravidla jsem se posadil, a čekal, až to přijde. Ale nikdy to nepřišlo - ne takhle. Došlo k tomu až pak, až jsem vstal od stroje a šel se projít. Ano, najednou to tu bylo - jako nenadálý útok, řítící se na mě ze všech stran, skutečný příval, lavina - a tam stál, bezmocný, na míle daleko od psacího stroje, ani kousek papíru v kapse. Někdy jsem se dal do běhu, ale neutíkal jsem příliš rychle, protože pak by to vyprchalo, ale uvolněně, jako při šoustání - když si člověk řekne: "Klid brácho, nemysli na to, tak to má být." Když se snaží předstírat, že to šoustá jen jeho penis a nikoliv on sám. Navlas stejná procedura. Klusat domů, vytrvale, nemyslet na psací stroj ani to, kolik metrů ještě zbývá, jen klidně, klidně, tak to má být...

Když jsem se tak probíral vzpomínkami na tyto záchvaty inspirace, vzpomněl jsem si najednou na okamžik, kdy jsem se ubíral do burleskního divadla "The Gayety" na Lorimer Street a Broadway.

(Jel jsem nadzemkou). Asi dvě stanice před mou výstupní to na mě sedlo. Byl to velice důležitý záchvat, protože poprvé ve svém životě jsem zažíval něco, čemu se říká "proud inspirace".

Najednou jsem si uvědomil, že se se mnou děje něco, co se každému nestává. Přišlo to na mě bez varování a z žádného zjevného důvodu. Možná jen proto, že jsem měl v hlavě před tím dokonale prázdno, protože jsem se ponořil hluboko do sebe a nechal se unášet na vlnách vlastního nitra. Živě si vzpomínám, jak se svět okolo mě najednou rozjasnil, jak se mi mozek rozběhl s nebývalou rychlostí a hladkostí, myšlenky se řítily jedna přes druhou, obrázky se vzájemně překrývaly ve snaze se zaregistrovat.

Broadway, kterou já velice nesnáším - především z nadzemky (což mi skýtá "nadržžený" pohled dolů na život, lidi, domy, činnost), tato Broadway prodělala náhlou metamorfózu. Ne že by se stala ideální či krásnou či neskutečnou; naopak - byla najednou příšerně skutečná, příšerně živoucí. Získala však novou orientaci; najednou se nacházela v srdci světa, a tento svět, který se nyní zdál polapitelný na jedno máchnutí, měl smysl. Před tím tu Broadway vězela jako trn v oku, plná hnusu a zmatku. Nyní to vše zapadlo na svá správná místa, stala se integrální součástí světa, ani špatného ani dobrého, ani ošklivého ani krásného. Prostě to tak mělo být. Bylo to jako rezavý hřebík vlečený za větrné bouře po opuštěné pláži. Lepší přirovnání mě nenapadá. Jdeš podél pláže, vzduch je peprný, tvůj duch je povznesen, myslí ti to čistě - ne vždy brilantně - ale čistě. A pak najednou trám - fenomenální část vedlejšího světa: leží si tu, plný zkušeností, plný tajemství. Nějaký člověk do něho zatloukl ten hřebík - někde, někdy, nějak. Měl k tomu důvod. Dělal třeba loď, na které se měli jiní lidé plavit. Stavba lodí bylo jeho živobytí - a jeho osud, stejně jako osud jeho dětí se vrýval dovnitř s každým úderem kladiva. Nyní tu kláda leží a hřebík je rezavý, ale Bože, je to víc než jen rezavý hřebík - nebo všechno ostatní je bláznivé a nesmyslné...

Tak tomu bylo s Broadwayí. Šunky ve výkladech, děsivé výklady sklenářství, s hroudami tmele zanechávajícími mastné fleky na hrubém papíře. Zvláštní, jak se člověk vyvíjí během staletí - od Phitecanthropus erectus až po šedolícího sklenáře, který se tu moří s křehkou substancí zvanou sklo, o které se před milióny let nikomu, dokonce ani kouzelníkům, ani nesnilo. Vidím, jak se ulice zvolna potápí, vytrácí se v čase: v čase, který odtéká jako olovo či se odpařuje jak voda. Budovy se hroutí; panely, cihly, malta, sklo, hřebíky, tmel, papír, všechno se řítí do velké laboratoře.

Nové pokolení lidí kráčí po zemi (po naprosto stejné zemi), a neví zhora nic o naší existenci, nestará se o minulost a ani by jí nebylo schopno pochopit, i kdyby bylo možné ji oživit. Ve spárách země se hemží brouci stejně, jako se tam hemžili před milióny let - věrně se drží svého pradávného vzoru a nestarají se o žádnou evoluci. Jejich generace byly svědky všech lidských pokolení - a přežily všechna kataklyzmata, všechny historické pohromy. Dole v Mexiku byli určití brouci vybranou lahůdkou. Byli lidé, a stále ještě žijí a chodí po zemi rozdělení nikoliv ohromnými fyzikálními vzdálenostmi, ale mentálními a spirituálními propastmi, kteří chytali mravence a smažili je, a zatímco si jejich jazyky lebedily, vyhrávala jim hudba, která byla jiná než naše. A stejně tak, po celé širé zemi, v tomtéž časovém okamžiku, docházelo k tak hrozně rozdílným věcem, nejen na zemi, ale také ve vzduchu a v hlubinách moře.

A už tu byla Lorimer Station. Automaticky jsem vystoupil, ale neměl jsem sílu sestoupit se schodů. Uvázl jsem v ohnivém proudu, a trčel jsem v něm jako bych zápasil s rybářem. Všechny proudy, kterým jsem zvedl stavidla, se valily kolem mě. Pohlcovaly mne, táhly mne dolů. Musel jsem tam stát jako přibitý nejméně tři nebo čtyři minuty, přestože se to zdálo být ještě déle. Lidé mne míjeli jako ve snu. Přijel další vlak a zase odjel. Pak do mne narazil nějaký člověk, který vybíhal po schodech. Slyšel jsem ho, jak se omlouvá, ale jeho hlas ke mně doléhal jakoby z veliké dálky. Jak do mne narazil, trochu mnou pootočil. Nevšímal jsem si jeho neomalenosti, protože jsem náhle spatřil svůj obraz ve skle automatu na žvýkačky. Pochopitelně tomu tak nebylo, ale já měl tu iluzi, že se vidím - jako bych zachytil konec znovuoobnovení mého starého já, té důvěrně známé osoby, která se na mne dívala zpoza mých vlastních očí. Trošku mne to rozechvělo - jako každého, kdo by zahlédl chvost komety rozprostřený napříč oblohou. Stál jsem tam a civěl na svůj obraz. Uchvácení pomínulo ale dojem zůstal.

Začal jsem pociťovat mnohem střízlivější vytržení. Být opilý.

Bože, ve srovnání s tímto to vypadalo jako nic! Byl jsem nyní omámen - ale ještě před chvílí jsem byl inspirován. Ještě před chvílí jsem věděl, co ještě mě čeká kromě radosti. Před chvílí jsem zcela zapomněl, kdo vlastně jsem. Rozložil jsem se po celé zemi. Kdyby to bylo jen o málo silnější, možná bych překročil onu tenkou linku, která dělí zdravé od

šilených. Možná bych dosáhl odosobnění, rozpuštění v oceánu velkoleposti. Pomalu jsem vykročil ke schodům, sestoupil, přešel ulici, koupil si lístek, vešel do divadla. Opona šla zrovna nahoru. Otevřel se mi svět ještě podivuhodnější než ten z halucinace. Všechno to bylo totálně neskutečné. Dokonce i hudba, přestože až bolestně známá, mi připadala cizí. Stěží jsem byl schopen rozlišovat mezi živými těly defilujícími před mýma očima mihotáním scenerie - všechno jakoby bylo vyrobeno z téže substance - šedivé škváry nabité nízkým napětím životního proudu. Jak mechanicky sebou zmítali z místa na místo! Jak tenoučké byly jejich hlasy! Rozhlížel jsem se kolem, po lóžích a sedadlech, loutkách sedících v řadách za sebou, civilích na jeviště, všechny bez výrazu, všechny z téže substance: jilu, obyčejného jilu. Byl to stínový svět, ohavně strnulý. Všechno bylo slepeno dohromady - scéna, diváci, herci, opona, hudba, kouř - v chmurný, bezvýznamný chuchvalec. Najednou jsem neměl stání. Zmocnil se mě takový neklid, jakoby mě současně kousalo tisíce blech. Chtělo se mi křičet. Chtělo se mi udělat něco, co je vyburcovalo z toho úděsného tranzu. (Hovna! Horká hovna! A všichni by byli rázem na nohou, opona by spadla, uvaděč by mě popadl za límec a vykopl mě na ulici.) Ale nebyl jsem schopen vypravit ze sebe ani hlásku. Krk jsem měl jako rašpli.

Neklid pominul a mě se zmocnila pro změnu horečka. Měl jsem pocit, že se zalknu. Bože, ale já se nudil. Nudil jsem se jako ještě nikdy. Uvědomil jsem si, že se nic nestane. Nic se nemůže stát. Ani kdybych mezi ně hodil bombu. Všichni byli mrtví, páchnoucí mrtvoly, tak tomu bylo. Seděli ve svých vlastních smrdutých hovnech. Už jsem to nemohl vydržet ani minutu... vypadl jsem.

Na ulici vypadalo vše zase šedivé a normální. Ta nejdepresivnější normalita. Lidé se táhly kolem jako kořenová zelenina. Podobali se věcem, které snědli. A z toho, co snědli, vznikala hovna. Nic víc. Fuj!

Ve světle předchozí zkušenosti ve vagóně nadzemní dráhy jsem si uvědomil, že se tu prosazoval nový element zlověstného významu.

Tímto elementem bylo vědomí. Nyní jsem věděl, co se to se mnou děje a do jisté míry jsem mohl explozi kontrolovat. Něco ztraceno, něco získáno. Jestliže už nebylo té síly, která doprovázela ten první "útok", nebylo ani bezmocnosti, která s tím byla spojena. Bylo to jako řídit se v letadle ohromnou rychlostí mezi mraky a přestože víte, že nedokážete vypnout motor, zjišťujete ke své veliké radosti, že stroj dokážete řídit.

Vypadl jsem ze své obvyklé oběžné dráhy a byl alespoň natolik v rovnováze, abych posoudil, jak jsem na tom. Způsob, jakým jsem nyní viděl věci byl přesně ten, jakým o nich budu jednoho dne psát. Najednou se na mě vyrojily otázky jako šípky rozněvaných bohů. Budu si to pamatovat? Budu schopen vypsát to všechno na list papíru? Bylo účelem umění potáčet se od záchvatu k záchvatu a zanechávat za sebou krvavé stopy? Jsem snad pouze reprodukoval "diktát" - jako věrný chéla, poslouchající telepatické příkazy svého Mistra? Začíná tvoření, stejně jako v případě země, v beztvare bublině zárodečného magmatu, nebo je třeba, aby slupka nejprve vychladla?

Poněkud horečnatě jsem zavrhl všechny otázky kromě otázky pamatování. Zdálo se nemožné reprodukovat takovou myšlenkovou explozi. Mohl jsem se nanejvýš pokusit udržet některé náznaky a zafixovat si je díky nemotechnickým pomůckám. Ze všeho nejdůležitější bylo najít znova žilu - bez ohledu na to, kolik zlata se mi podaří vytěžit. Mým úkolem bylo vyvinout nemotechnický index k mému inspiračnímu atlasu. Dokonce i ten nejtvrďší dobrodruh se nesnaží si namlouvat, že se mu podaří osobně prolézt každý čtverečný metr této planety. Opravdový dobrodruh si přece musí jednoho dne uvědomit, že na pouhém hromadění zážitků je něco pitomého.

Myslel jsem na Melanii, které jsem normálně hodlal zasvětit své životní dílo. Jak se jí podařilo se do toho zaplést? Já jsem jí přece sotva kdy věnoval myšlenku. Jaký měl význam tento její vpád? Mělo to nějaký přínos? Do klína mi najednou spadly hned dva záchytné body. Melanie? Ano, stačí pamatovat prostě "krása" a "šilenství". A proč si mám pamatovat krásu a šilenství? Pak mi na mysli vytanula slova: "různosti těla". Následovalo to nejpodivnější spojení mezi tělem, krásou a šilenstvím. To, co bylo na Melanii krásného, vyplývalo z její andělské povahy; to, co bylo šilené, se týkalo těla. Masité a andělské se ubírali svými cestami, a Melanie, nevysvětlitelně krásná jako hroučící se socha, tu pomalu vadla na pomezí. (Existovaly také hysterické typy, kterým se vždy podařilo izolovat tělo a dát mu tím pádem podivný vlastní život. Tito ale byli vždy schopni připojit přívod paliva, obnovit proud, znova podřídít mysl kontrole. Měli v hlavě záklopku, která jako azbestová opona v divadle, mohla být kdykoliv zpuštěna v případě požáru nebo tedy, když se další dějství blížilo ke konci.) Melanie byla jako nějaké zvláštní nahé stvoření, napůl člověk, napůl bůh, které trávilo celý svůj čas marným úsilím vyškrábat se z dolíku pro orchestr na jeviště.

V jejím případě nezáleželo na tom, zda byla hra v běhu nebo zda již skončila, zda se jednalo o zkoušku, premiéru, nebo beznadějný propadák. Drápala se nahoru se vzdorovitou svůdností bláznů v jejich nahotě. Andělé mohou dle svých vrtochů nosit tiáry nebo hnědé buřinky, hlavně když my věříme fantazii určitých vizí, a nikdy je nikdo neoznačí za šilené. Ani jejich nahota nikdy nevyvolávala chtíč. Ale Melanie mohla být podivná jako švédsko-borgiovský anděl a stejně provokativní jako svěží bahnice pro osamělého ovčáka. Její bílé vlasy sloužily pouze ke zvýraznění zčeřených pŕvabů jejího těla. Její oči byly temné, její ňadra pevná a plná, její boky jako magnetická pole. Ale čím víc si člověk všiml její krásy, tím obscenější se jevila její pomatenost. Působila dojmem, že se pohybuje nahá, jako by vás zvala k pohlazení, aby se mohla smát tím svým táhlým smíchem, kterým šilenci dávají najevo nepředvídatelné reakce.

Pronásledovala mě jako varovný signál blikající za oknem vlaku za noci, kdy si člověk říká, zda strojuvůdce spí nebo bdí. Stejně jako se člověk v takovém okamžiku ptá, příliš paralyzován strachem, aby mohl promluvit či se pohnout, co to bude za katastrofu, já se v myšlenkách na šilenou krásu Melanie oddával ekstatickým snům o těle, variacích, které jsem znal a měl možnost zkoumat, a variacích, které mi bylo teprve třeba objevit. Vydat se bez zábran za živočišným dobrodružstvím znamená vzbudit smysl pro nebezpečí. Několikrát jsem zažil hrůzu a fascinaci, kterou prožívá zvrhlík, když se v přeplněném metru odváží pohládit vyšpulenou prdel či stisknout svůdnou kozu, které má na dosah ruky.

Element vědomí sehrával úlohu pouze částečné kontroly, čímž mi umožňoval pohybovat se imaginativními kroky z jednoho výtahu to druhého, ale při tom sloužil ještě jednomu důležitějšímu účelu - stimuloval mou touhu pustit se do tvoření. Melanie, kterou jsem až dosud ignoroval, kterou jsem považoval za pouhou jednotku z ohromné sumy

zkušeností, se ukázala být tak bohatou žilou, že mi to otevřelo oči. Vlastně to ani nebyla Melanie, ale ten chuchvalec slov ("krása", "šílenství", "variací těla") který jsem cítil, že je třeba prozkoumat a vystrojit v okázalém stylu. I kdyby to trvalo celé roky, budu si pamatovat tento vlak fabulace, držet se jeho tajemství a vrhat je na papír. Kolik stovek žen jsem pronásledoval, sledoval jako ztracený pes, jen abych studoval nějaké tajemné náznaky - pár očí příliš daleko od sebe, hlavu jako vytesanou z křemene, boky, které jakoby si žily svůj vlastní život, hlas melodický jako ptačí trylkování, záplavu vlasů jako tekuté sklo, tělo pružné jako kaučuk... Kdykoliv se krása ženy zdá neodolatelná, lze ji přičíst jediné kvalitě. Tato kvalita, často fyzická porážka, může nabývat tak neskutečných proporcí, že v mysli vlastníka je její úchvatná krása nulová. Neobyčejně krásná busta se může stát dvouhlavým červem, který se zavrtá do mozku a stane se z něj záhadný vodnatý vřed; lákavé plné rty mohou zarůst do lebky jako dvojité vagíny, a způsobit tak jednu z nejhůře léčitelných nemocí - melancholii. (Existují krásné ženy, které si nikdy nestoupnou před zrcadlo nahé. Ženy, které když jen pomyslí na magnetickou sílu, vyzařující z jejich těla, jsou zachváceny hrůzou a svrcávají se do sebe s obavou, že dokonce i jejich vůně je může zradit. Jsou také jiné, které, když stojí před zrcadlem, se jen stěží brání nutkání vyběhnout nahé na ulici a nabídnout se prvním, koho potkají.) Variace těla... před usnutím, právě než vám klesnou víčka, zahajují sítnice a nespoutané obrazy svou noční přehlídkou... Žena z metra, kterou jste sledovali na ulici: bezejmenný fantóm, se nyní náhle znovu zjevuje, a blíží se k vám s vlnícími bedry.

Někoho vám připomíná, někoho přesně takového, akorát s jinou tváří. (Ale tvář nebyla nikdy důležitá!) Pamatujete si vlnění a maso jejích boků tak živě, jako byste měli někde ve svém mozku obraz býka, kterého jste viděli ve svém dětství: obraz býka skákajícího na krávu. Obrazy přicházejí a odcházejí, a vždy je některá určitá část těla, která vyčnívá, nějaké poznávací znamení. Jména - jména mizí. Dokonce i hlas, který byl tak plodný, tak jednoznačně osobitý - i ten se časem vytrácí a ztrácí se ve zněti ostatních hlasů. Ale tělo žije dál, a oči, a prsty očí, zůstávají. Přicházejí a odcházejí, neznámí, bezejmenní, a proplétají se volně s ostatními, jakoby byli součástí našeho života. S neznámými přicházejí vzpomínky na určitý den, určité hodiny, smyslným způsobem přecházejí do prázdného okamžiku únavy.

Vzpomínáte si, jak ta vysoká v hedvábných šatech stála toho a toho odpoledne, kdy slunce pálo jako o život, a okouzleně hleděla na hříčky vody ve fontáně. Přesně si vzpomínáte, jak se tehdy projevil váš hlad - rychle, ostře, jako nůž mezi lopatky, a pak opadl skoro stejně rychle, ale s takovým příjemným dýmem, jako hluboký nostalgický záchvat. A tu se vám vybaví jiná, těžká, pevně stavěná, s pórovitou kůží pískovce. Na ní se vše soustřeďuje okolo hlavy. Hlavy, která se nehodí k tělu. Hlava, která je vulkanická, stále plná erupcí. Takhle přicházejí a odcházejí, čistě, prostě, a navozují atmosféru setkání, vyzařují svůj okamžitý účinek. Všechny typy, podle složení, počasí, nálady: kovové, mramorové figuríny, průsvitné stíny, květiny, štíhlá zvířata pokrytá semišem, akrobatky, stříbrné vodní proudy s lidskou podobou a jasně benátského skla. Ležérně je svlékáte, zkoumáte je pod mikroskopem, zatřepete s nimi, ohnete se, pokrčíte kolena, převrátíte je, roztáhnete jim nohy. Mluvíte k nim, nyní, když jsou vaše rty rozpečetěny. Co jsi dělala celý den? Vždycky nosíš tento účes? Co mi to chceš říct, když na mě takhle koukáš? Můžeš se, prosím, obrátit? To je ono. Teď si rukama hezky přizvedni prsa. Ano, ten den bych se na tebe byl vrhl. Přefízl bych tě rovnou na chodníku a lidé by po nás šlapali.

Zašukal bych tě do země, pohřbil poblíž jezera, u kterého jsi seděla se zkříženými nohama. Vědělas, že tě pozoruji. Řekni, řekni mi to, protože nikdo se to nikdy nedoví... co sis tenkrát myslela? Přesně v tom okamžiku? Proč jsi měla nohy zkřížené?

Věděla jsi, že chci, ať je rozevřeš. Chtěla jsi je rozevřít, že?

Řekni mi pravdu! Bylo teplo, a pod šaty jsi neměla už nic.

Vylezla si sem ze svého pelechu, trochu se nadýchat čerstvého vzduchu v naději, že se něco přihodí. Bylo ti docela jedno, co to bude, nemám pravdu? Bloumala jsi kolem jezera, a čekala, až se setmí. Přála sis, aby tě někdo sledoval, někdo, jehož oči tě svléknou, někdo, kdo zaboří svůj pohled do toho teplého, vlhkého místa mezi tvými nohama...

Takhle se tím probíráte, milión obrázků za sekundu. A celou tu dobu vám oči těkají z jedné na druhou jako v kaleidoskopu. Pod kůží se vám při tom vrývá nevysvětlitelná povaha přitažlivosti.

Tajemný zákon přitažlivosti! Tajemství pohřbené tak hluboko, jako veškeré tajemno.

Neodolatelné stvoření opačného pohlaví je příšera v procesu přeměny v květinu. Samičí krása je nekonečné tvoření, nekonečná revoluce vůči vadě (často imaginární), která nutí veškeré bytí k vzestupu k nebesům.

KAPITOLA (11)

"Pokusila se otrávit!"

Tato slova mne přivítala, když jsem otevřel dveře příbytku doktora Ornificka. Byl to Curley, kdo mi to oznámil, sotva jsem vzal za kliku.

Pohled přes jeho rameno mi sdělil, že Mona spí. Postaral se o ni Kronska. Právil, že dr. Ornifick se o tom nesmí nic dozvědět.

"Ucítíl jsem chloroform, sotva jsem vešel," vyprávěl Curley, "seděla v křesle schoulená, jakoby ji něco srazilo."

"Nejdřív jsem myslel, že měla potrat..." dodal.

"Řekla, proč to udělala?"

Curley cosi zamrčel.

"No tak, neblbni, co to bylo - žárlivost?"

Nebyl si jist. Stále prý jen znova a znova opakovala, že už to déle nevydrží.

"Nevydrží co?"

"To, že chodíš za svou ženou, myslím. Řekla, že vzala telefon, aby ti zavolala. Cítila, že něco není v pořádku."

"Jak to řekla přesně? Vzpomínáš si?"

"Ano, říkala spoustu nesmyslů o tom, že je zrazena. Říkala, že nechodíš za dítětem, ale za svou ženou. Řekla, že jsi slaboch, že když není s tebou, jsi schopen všeho..."

Užasle jsem na něj zíral. "Tohle skutečně řekla? Nic sis nevymyslel?"

Curley předstíral, že přeslechl. Začal chválit Kronskeho, jak dobře si počínal."

"Nevěděl jsem, že dokáže tak obratně lhát," řekl Curley.

"Lhát? Jak to myslíš?"

"To, jak mluvil o tobě. Měl bys to slyšet. Bože, bylo to skoro, jako by se s ní miloval. Řekl o tobě tolik krásných věcí, až začala brečet a vzlykat jako děcko."

"Představ si," pokračoval, "že jí řekl, že jsi ten nejvěrnější, nejoddanější člověk na světě! Prý ses od té doby, co ji znáš, úplně změnil - že prý už tě žádná jiná žena nezajímá!"

Tady si Curley neodpustil jedovatý úsměšek.

"No, to je přece pravda," řekl jsem téměř vztekle. "Kronski říkal pravdu."

"Že tolik miluješ..."

"A jaký máš důvod si myslet, že ne?"

"Protože já tě znám. Ty se nikdy nezměníš."

Posadil jsem se vedle postele a díval se na Monu. Curley neposedně šmejdil kolem. Cítil jsem, jak jím lomcuje hněv. Věděl, co ho žere.

"Teď už je, doufám, v pořádku?" zeptal jsem se po čase.

"Jak to mám vědět? Nemá to moje žena." Slova třeskla ve vzduchu jako prásknutí biče.

"Co je to s tebou, Curley? Snad nežárlíš na Kronskeho? Nebo snad dokonce na mě? Můžeš ji držet za ruku a hladit po vlasech, až se vzbudí. Znáš mě..."

"Zatraceně dobře tě znám!" Odsekl Curley. "Tys tu měl být a tys ji měl držet za ruku. Nikdy nejsi tam, kde tě někdo potřebuje."

Předpokládám, že jsi držel za ruku Maud - teď, když ona tě už nechce. Já si pamatuju moc dobře, jak ses k ní choval. Tenkrát mi to přišlo legrační - byl jsem příliš mladý, abych tomu pořádně rozuměl. A také si pamatuji na Dolores..."

"Klid!" zašeptal jsem a kývl hlavou k ležící postavě.

"Neboj, ta se jen tak nevzbudí."

"Dobrá... tedy co sem pleteš Dolores?" řekl jsem tiše. "Co jsem udělal Dolores takového, že se tě to dotklo?"

Chvilí neřikal nic, ale všechno se v něm vařilo. Nakonec zavrčel:

"Ničíš je. Něco v nich rozbíjíš, tak se to dá říct."

"Chceš říct, že když jsem to s Dolores skončil, vyjel si po ní sám, ale ona nechtěla, co?"

"Před tím nebo potom - co na tom záleží?" odfrkl. "Já vím, jak se cítila - všechno to házela na mě. Přestože tě nenáviděla, mě si nevšímal. Sloužil jsem jí jen jako polštář. Plakala mi na rameni, jako bych byl kdovíčeho... ty jsi se po akci vždycky vypařil. Malý Curley tam zůstal, aby sesbíral drobtý. Malý Curley tam byl, aby za tebe zase všechno urovnal. Nikdy jsi nemyslel na to, co se děje, jakmile za sebou zavřeš dveře?"

"Ne-e," provokativně jsem se na něj usmál. "Co se dělo? Jen mi to řekni."

Vždycky mě skutečně zajímalo, co se děje, když za sebou člověk práskne dveřmi. Byl jsem připraven sedět a naslouchat s našpicovanými ušima.

"Samozřejmě," popichoval jsem ho, "ses snažil ze situace vytěžit co nejvíce pro sebe?"

"Když to chceš vědět," odvětil s brutální otevřeností, "tak ano, snažil. Přestože to stálo za starou belu. Podporoval jsem ji v naříkání, protože pak jsem ji mohl položit ruku kolem ramen. A nakonec se mi to podařilo. Nevedl jsem si tak špatně, když vezmeme v úvahu, v jakém jsem byl nevýhodném postavení. Můžu ti říci pár věcí o tvé krásné Dolores..."

Přikývl jsem: "Jen do toho. Vypadá to zajímavě."

"Co patrně nevíš je, jak se chovala, když se pustila do pláče. To jsi skutečně o něco přišel."

Snažil jsem se ho přimět, aby se rozvykládal. Své emoce jsem skrýval za zdánlivě nezaujatým obličejem. Zajímavé ovšem bylo, že přestože si velice přál mě ranit, činilo mu potíže vyprávět souvisle. A ani se nechopil příležitosti, kterou jsem mu nabídl.

Čím delé vykládal, tím více mu bylo líto především sebe sama.

Nemohl se zbavit svého pocitu zklamání. Chtěl ji pošpinit, a když získal můj souhlas, začal své vyprávění kořenit. Myslel si, že i já přijdu na chuť tomuto znesvěcování starého idolu.

"Takže tys ji ho tam nakonec nešoupl, co?" Soucitně jsem se na něj podíval. "To je mi tedy skutečně líto, protože ona byla skutečně něco... kdybych to byl věděl, třeba bych ti i pomohl."

Proč jsi něco neřekl? Myslel jsem, že jsi příliš nezralý na takovéto úmysly. Přirozeně jsem tušil, že ji ošaháváš, sotva se otočím, ale to jsem tedy netušil, že budeš schopen vytáhnout ptáka snažit se jí ho tam vpálit. Ne, myslel jsem, že ji příliš zbožňuješ. Bože, byl jsi tenkrát přece jen ještě dítě. Kolik že ti bylo? Šestnáct? Sedmnáct? Měl jsem si vzpomenout na tvou tetu.

Ale to bylo jinak - ta tě, mám dojem, znásilnila?"

Zapálil jsem si cigaretu a usadil se v křesle.

"Víš, Curley, tak mě napadá..."

"Myslíš Maud? Na tu jsem nikdy nic..."

"Ne, ne, to jsem nemyslel. Je mi fuk co jsi zkoušel nebo zkoušíš..."

"Myslím, že bys měl za chvíli vypadnout," dodal jsem, "až se probere, chtěl bych s ní mluvit. Byla klika, že jsi sem

zrovna přišel. Myslím, že bych ti měl poděkovat."

Curley si začal pakovat své věci. "Jen tak mimochodem," řekl, "její srdce není zcela v pořádku. A ještě pár dalších věcí.

Kronski ti o tom řekne."

Vyprovodil jsem ho ke dveřím. Potřásl jsem si rukama. Cítil jsem povinnosti něco říci.

"Poslyš, nevádí mi, žeš vyjžděl po Dolores, ale... neopovaž se tady zaclánět, když tu nejsem, rozumíš? Můžeš ji uctívat - z dálky. Nezaváděj mi tu žádný opičí móresy, jasný?"

Věnoval mi vražedný pohled a vypadl. Ještě nikdy jsem s ním takto nemluvil, a nyní mě mrzelo, že jsem tak učinil. Ne proto, že jsem mu tím ublížil, ale proto, že jsem mu tím zasadil do hlavy brouka. Teď si myslí, že v něm vidím soka. Nebude mít klid, dokud si nevyzkouší své schopnosti.

Dolores! No, nedozvěděl jsem se nic podstatného. Ale stále tu bylo něco, co mi nešlo pod nos. Dolores byla měkká. Byla pro mě příliš poddajná. Byly doby, kdy jsem myslel na to, že bych se s ní oženil. Vzpomínal jsem, co mi nakonec zabránilo tu pitomost udělat. Věděl jsem, že by souhlasila, protože duševně byla stále ještě panna. Nedokázala vzdorovat náporu tuhému ptáku. Po tomto jejím slabém ano by následoval celoživotní proud palčivých výčitek. Místo aby mi pomohla zapomenout, byla by tichou připomínkou zločinu, který jsem zamýšlel spáchat. (Zločinu opustit svou ženu. Bůh ví, že část mého já je měkká jako houbka.

Nepotřebuji, aby se někdo snažil tuto mou stránku zušlechtit.

Dolores byla skutečně nechutná. Její oči plály takovým pubertálním žářem, když mě sledovala jak leju balzám na zmražené a zraněné. Ano, nyní jsem ji viděl jasně. Byla jako sestra podomního lékaře. Chtěla pečovat o všechny ty ubohé bastardy, které já vraždil. Chtěla být mým otrokem ve dne i v noci. Pak mi nabídnout svou malou pičku - jako odměnu, jako znamení souhlasu.

Co ta k čertu věděla o lásce? Bylo to jen takové štěňátko.

Curleyho jsem litoval.

Kronski měl pravdu! Opakoval jsem si znova a znova, zatímco jsem seděl u postele, a čekal, až se Mona probudí k životu. Nebyla mrtvá, díky Bohu! Pouze spala. Vypadala, jakoby se vznášela ve světle.

Role truchlícího pro mne byla natolik nezvyklá, že jsem se neubráníl představě, co bych asi dělal, kdyby tu teď, před mýma očima skutečně skonala. Co kdyby už nikdy neotevřela oči? Co kdyby z tohoto hlubokého spánku přešla rovnou do náruče smrti?

Snažil jsem se soustředit na tuto myšlenku. Snažil jsem se představit si sám sebe jako čerstvého vdovce, který ještě ani nezavolal hrobaře.

Nejprve jsem ale musel vstát, a položit ucho k jejím rtům. Ano, stále ještě dýchala. Přitáhl jsem si křeslo co nejbližší posteli a snažil se soustředit na smrt - její smrt. Nezmocnily se mě žádné mimořádné emoce. Abych byl upřímný, brzy jsem zapomněl na mou předpokládanou ztrátu a pohroužil se do myšlenek ohledně žádostivosti smrti. Začal jsem přemýšlet o své vlastní smrti, a jak bych si to asi vychutnal. Tato ztuhlá postava, sotva dýchající, vznášející se v oparu drogy jako malý člun přivázaný k zádi galéry, jsem byl já. Toužil jsem zemřít, a nyní jsem umíral. Již jsem si nebyl vědom toho světa, ale ještě jsem nedosáhl světa onoho. Zvolna a bez bolesti jsem odcházel.

Nemyslel jsem ani na svět, který jsem opouštěl, ani na svět, ke kterému jsem se blížil. Vlastně neexistuje nic, k čemu by se mě myšlenky daly přirovnat. Ani to nebyl sen. Bylo to spíš jako diaspora - uzel se rozmotával, já mizelo v dáli. Už to dokonce ani nebylo já: byl jsem dýmem z dobrého doutníku, a jako kouř jsem se rozplýval ve vzduchu. To, co zbylo z doutníka byl jen prach a rozklad.

Probral jsem se. Chyba lávky! Uvolnil jsem se a díval se na ni méně upřeně. Proč bych měl myslet na její smrt?

Pak mi to došlo: pouze, kdyby byla mrtvá, bych ji mohl milovat způsobem, o jakém jsem snil!

"Stále hercem! Kdysi jsi ji miloval, ale natolik se ti líbila myšlenka, že můžeš vedle toho milovat i jinou, že jsi na ni skoro okamžitě zase zapomněl. Díval ses na sebe, jak se miluješ. Dohnal jsi k tomu, abys zase něco cítil. Kdybys ji ztratil, bylo by to spíš, jako bys ji znovu našel."

Štípl jsem se, jako bych chtěl sám sebe ujistit, že jsem schopen citu.

"Ano, nejsi ze dřeva. Máš city - ale ne ty správné. Tvé srdce pracuje křečovitě. Jsi vděčný těm, kteří přinutí, že ti způsobí krvácení srdce: netrpíš kvůli nim, trpíš proto, že se ti líbí ten luxus dopřát si utrpení. Ještě jsi ani nezačal pořádně trpět."

Trpíš pouze zprostředkovaně."

Na, co jsem si tu říkal sám sobě, bylo něco pravdy. Od okamžiku, kdy jsem vstoupil do místnosti, jsem měl plnou hlavu starostí s tím, jak se budu tvářit, jak budu dávat najevo své city. Co se týče posledních minut s Maud - to bylo omluvitelné. Mé city se poněkud přesunuly, to bylo vše. Osud si se mnou zahrál. Maud - tť! Prd mi na ni záleželo. Nemohl jsem si vzpomenout, kdy ve mně naposledy dokázala vzbudit nějaký skutečný cit. Jaká by to byla surová ironie osudu, kdyby se Mona dozvěděla pravdu! Dokázal bych jí to vůbec vysvětlit? Přesně v okamžiku, kdy ji, jak se dovítčila, podvádím, ji Kronski přesvědčuje o mé věrnosti a oddanosti. A Kronski měl pravdu! Ale Kronski musel tušit, že když ji říkal pravdu, že tato pravda je založena na lži. Posiloval svou důvěru ve mne, protože sám si přál ve mne věřit. Kronski nebyl žádný hlupák. A patrně byl také lepší přítel než za jakého jsem ho dosud pokládal. Jen kdyby nedával tak najevo svou touhu dostat se mi na kobytku! Jen kdyby mě přestal tolik srát!

Opět mě začala mořit Curleyho poznámka. Kronski se choval tak báječně - skoro jakoby se s ní miloval! Proč mě to vždycky tak posedlo, když jsem si představil, že by se s ní miloval někdo jiný? Žárlivost? Byl docela ochoten stát se žárlivým, jen kdybych mohl být svědkem té její síly přimět ostatní, aby ji milovali.

Můj ideál - jaký to byl šok, když jsem si to uvědomil - byla žena, které svět ležel u nohou. Kdybych věděl o mužích, kteří jsou imunní vůči jejím půvabům, zcela záměrně bych jí pomohl je srazit na kolena. Čím více takových milenců, tím

větší by byl můj triumf. Protože ona mě milovala, a o tom nemohlo být pochyb.

Cožpak si mě nevyvolila mezi všemi? Mne, který neměl skoro nic, co by jí mohl nabídnout?

Byl jsem slaboch, řekla Curleymu. Ano, ale ona také. Já byl slaboch co se týče žen obecně. Ona byla slabá ve vztahu k tomu, koho milovala. Chtěla, aby má láska byla zaměřena jen a jen na ni - dokonce i v mých myšlenkách.

Zajímavé je, že jsem se začínal zaměřovat výhradně na ni - svým vlastním slabošským způsobem. Kdyby mne sama neupozornila na svou slabost, objevil bych sám, s každým novým dobrodružstvím, že pro mě je jen jediný člověk na světě, a tím je ona. Ale nyní, když mi to bylo tak dramaticky strčeno pod nos, mě bude vždy pronásledovat myšlenka na moc, kterou nad ní mám. Může mě to svádět k tomu, abych ji otestoval, přestože mi to bude proti srsti.

Zaplašil jsem tyhle myšlenky - násilím. Ani trochu jsem nechtěl, aby tomu bylo takhle. Miloval jsem ji - výhradně ji, a nic na světě by mě nedokázalo zvíkat.

Začal jsem vzpomínat na vývoj této lásky. Vývoj? Nebyl přece žádný vývoj. Bylo to okamžité. Proč, a já strnul v úžasu nad myšlenkou, že bych měl citovat ten důkaz, proč, dokonce skutečnost, že moje první gesto bylo zamítavé, bylo důkazem, že jsem si uvědomil přitažlivost. Řekl jsem jí ne instinktivně, ze strachu. Znova jsem si v duchu přebral celou tu scénu tenkrát v tančírně, kdy jsem opustil koleje svého dosavadního života.

Přicházela ke mně ze středu parketu. Rychle jsem se rozhlédl kolem sebe, protože jsem nemohl uvěřit tomu, že si vybrala zrovna mě. Vzápětí mne zachvátila panika, přestože jsem umíral touhou vrhnout se jí do náruče. Cožpak jsem důrazně nezavrtěl hlavou? Ne!

Ne! skoro až uraženě. Při tom jsem se celý chvěl strachem, že i když tam budu stát věčně, ona už se nikdy mým směrem nepodívá.

Najednou jsem věděl, že ji chci, že ji budu neúnavně pronásledovat, i kdyby to mělo být k ničemu. Odšoural jsem se do kouta, abych si zakouřil. Klepal jsem se od hlavy až k patě. Stál jsem zády k parketu, protože jsem se neodvažoval na ni pohlédnout. Už tenkrát jsem žárlil - na každého, koho si vybrala pro svůj tanec...

(Bylo báječné znova prožívat ty okamžiky. Nyní, můj Bože, opět jsem cítil...) Ano, po čase jsem se vzbudil a vrátil se na okraj parketu, ze všech stran tísňen hladovými vlky. Ona tancovala. Odtančila několik tanců po sobě s týmně mužem. Ne na tělo, jako ostatní děvčata, ale lehce, dívala se při tom tanečníkovi do tváře, smála se, usmívala, a mluvila. Bylo jasné, že on pro ni nic neznamenal.

Pak přišla moje chvíle. Nakonec se uráčila si mne všimnout!

Nezdálo se, že by na mě byla našťavaná. Naopak, chovala se, jakoby chtěla být příjemná za každou cenu. A tak mne za chvíli proháněla po parketu. A pak znova a znova a znova. Ještě před tím, než jsem se odvážil dát se s ní do řeči mi bylo jasné, že bez ní té noci neodejdu.

Tancovali jsem a tancovali, a když jsem byli unaveni tancem, posadili jsme se do rohu a povídali si. A každou minutu, co jsem mluvil nebo tancoval, jsem vyhazoval jeden dolar za druhým. Jak jsem byl té noci bohatý! Jaký to příjemný pocit utrácet peníze takto bezstarostně! Choval jsem se jako milionář, protože jsem byl milionář. Poprvé v životě jsem věděl, jaké to je být bohatý, být mogulem, rádžou, maharádžou. Vypustil jsem duši - ne jako Faust, který ji prodal. Já jsem ji vyplivnul.

Vedli jsme ten divný hovor o Strindbergovi, který se měl táhnout celým našim životem jako zlatá nit. Neustále jsem se chystal znova si přečíst Slečnu Julii, kvůli tomu, co mi ten večer řekla.

Ale nikdy jsem tak neučinil - a patrně už ani neučiním.

Když jsem na ni čekal na ulici, na Broadwayi, ona se ke mně, tentokrát již podruhé, blížila, zmocnila se mě úplná posedlost.

V baru - v Chin Lee's - se z ní stala zase jiná osoba. Stala se - a to bylo skutečné tajemství jejího neodolatelného šarmu - stala mlhavou.

Takto přesně jsem si to tehdy neuvědomoval, ale když jsem tam tak seděl ponořen v kouři jejích slov, věděl jsem, že skočím jako šílenec do každé trhliny v jejím příběhu. Sprádala pavučinu příliš jemnou, příliš křehkou, než aby podepřela mé zbožné myšlenky. Jiná žena, která by se chovala tímto způsobem, by ve mně vzbudila podezření. Okamžitě bych ji označil za dovednou lhářku.

Ale tato dívka nelhala. Vyšivala. Stehovala, a tu a tam upustila jehlu.

Najednou mi hlavou prolétla myšlenka, která mne nikdy předtím nenapadla. Byla to jedna z těch zárodečných myšlenek, které vám přeběhnou mozkem jako měsíc obláčkem. Takhle to dělala vždy! Ano, to mne patrně tenkrát napadlo, ale já jsem tu myšlenku okamžitě zaplašil. To, jakým způsobem se ke mně nakláněla, jakým způsobem mne držela za ruku, její ruka, pravá ruka, která se pohybovala jako jehla - ano, v tom okamžiku, a potom ještě několikrát, mou myslí probleskl obraz, ale já jsem neměl čas, nebo spíš ona mi ten čas nedopřála, si ho pořádně prohlédnout. Ale bylo to jasné.

Kdo to byl, kdo "to dělal takhle vždycky"? Osud. Byly tři a bylo na nich něco zlověstného. Žily za soumraku a sprádali svou pavučinu: jedna z nich si osvojila tuto pózu, přenesla váhu, dívala se do kamery se vztyčenou paží, a pak se dala znova do tohoto nekonečného vyšívání, předení a tkaní, té tiché řeči, která sprádá mluvenou pavučinu slov.

Člunek skákal sem a tam, vřetenem se bez ustání otáčelo. Tu a tam upustila jehlu... jako muž, který ji vykasal šaty. Stála na prahu a říkala dobrou noc. Ticho. Mohl se zbláznit... nebo její otec pouštějící si na střeše draky. Snáší se dolů z oblohy jako fialový anděl od Chagalla. Prochází se mezi svými závodními koňmi, po každé straně jednoho. Ticho. Stradivari chybí...

Jsmo na pláži a měsíc se proplétá skrz oblaka. Ale před tím jsme seděli namačkání jeden na druhého ve strojníkově kabině nadzemky.

Vyprávěl jsem jí povídku o Tonym a Joey. Právě jsem ji dopsal - možná pro ni, možná díky efektu určité mlhavosti. Ona mne vrátila sobě samému, učinila samotu rozkošnou. Rozvířila hroznovité trsy emocí, které splývaly dolů jako

girlandy z kostry mého já.

Vzkřísila z mrtvých chlapce, chlapce který běží přes pole, aby se setkal se svými kamarády. Tenkrát v něm ještě nebyl žádný herec!

Ten chlapec běžel sám. Běžel, aby se vrhl do náruče Joey a Tonyho... Proč se na mne tak upřeně zadívala, když jsem ji dovyprávěl příběh Tonyho a Joey? Její tvář náhle ohromně zjasněla - na to nikdy nezapomenu. Dnes si myslím, že vím, co to bylo.

Myslím, že jsem ji zastavil - zastavil jsem to její věčné spřádání a pletení. V jejích očích se zračila vděčnost, stejně jako láska a obdiv. Zastavil jsem stroj, a ona se na pár minut vznesla jako opar. Ten příšerně jasný pohled byl výbojem jejího osvobozeného já.

A pak se do toho zamotalo pohlaví. Pohltilo ten jemný opar. Bylo to jako snažit se udržet kouř pod vodou. Nanášet na sebe vrstvy temnoty v temnotě. Další druh vděčnosti. Možná trochu hrozivý.

Jakobych ji naučil předepsanému způsobu, jak spáchat harakiri... ten zcela nevysvětlitelný den na Rockaway Beach - v hotelu doktora Caligariho. Běh do koupelny a z koupelny. Vrhout se na ni, vstát, probodnout ji... přirážet, přirážet, jako bych se stal gorilou s nožem v ruce a snažil se promrskat k životu Šípkovou Růženku. A příští - ráno, nebo to bylo odpoledne? Leželi jsme na pláži s chodidly v rozkroku toho druhého. Jako dva surrealistické objekty demonstrující hazardní bitku.

A pak doktor Tao, jeho báseň na balícím papíru. Zakuklený do sebe, protože nepřišla na schůzku, jak slíbila. Držel jsem báseň v ruce, zatímco jsem s ní mluvil telefonem. Trošku zlaté barvy mi ulpělo na prstech. Ona byla stále ještě v posteli - s tou štetkou Florrii. Předěšlou noc se zkárovaly na šrot. Musela stát na stole - kde? Někde! - a pokoušela se o rozštěp. A poranila se. Ale já byl příliš vzteklý, než aby mě zajímalo, zda si skutečně ublížila či ne. Byla živá, nebo ne? A nepřišla na schůzku. A možná vedle ní neležela Florrie, jak tvrdila, možná to nebyla Florrie ale ten chlap Carruthers. Ano, ten starý blb, který byl tak pozorný a uvážlivý, ale který měl v sobě pořád dostatek filipa na vrázení nožů do cizích portrétů.

Najednou mne posedla zničující myšlenka. Nebezpeční Carrutherse byla minulost. Carruthers ji pomohl. Před ním ji bezpochyby pomáhali jiní... Ale tohle byla ta myšlenka: kdybych tu noc nepřišel do tančírny s plnou kapsou peněz, kdybych měl prachy jen na pár tanců, co pak? A když pomineme tuto první velkou událost, co tenkrát večer v prázdné ulici? (A teď za tu špínu!...) Co kdybych ji tenkrát zklamal? Ale já jsem ji nemohl zklamat, v tom to bylo. Musela si tím být jista, jinak by to neriskovala...

S chladnokrevnou upřímností jsem byl nucen si přiznat, že těch několik zázračných částek, které se mi podařilo splasit, sehrálo významnou roli. Pomohly ji se přesvědčit, že se na mě může spolehnout.

K čertu, pokud bych měl konfrontovat Osud tímto způsobem, všechno by se dalo vysvětlit na základě toho, co jsem měl ráno k snídani.

Prozíratelnost vám klade do cesty příležitost: ty lze převést na peníze, štěstí, mládí, vitalitu a tisíc jiných věcí. Chybí-li přitažlivost, je i ta největší příležitost k ničemu. Jen proto, že bych pro ni udělal cokoli, bylo mi nabídnuto tolik příležitostí. Peníze, hovno! Peníze s tím neměli co dělat. Zrovna tak spleť nebo defektnost nebo chudoba! Bylo to jako definice hysterie z knihovny dr.Ornificka: "mimovolná propustnost psychické zábrany."

Ne, nehodlal jsem zabřednout do těchto komplikovaných vírů.

Zavřel jsem oči a pohroužil se zpět do toho čistého proudu, který tu zurčel jako stříbrná nit. V jakési tiché části mého já byla legenda, kterou ona živila. Byla o stromu, stejně jako v Bibli, pod kterým stála žena jménem Eva s jablkem v dlani. Vinula se tudy jako čistý proud, který ve skutečnosti tvořil můj život. Zde bylo citění, od břehu k břehu.

Kam jsem to směřoval - tam, kde tečou podzemní proudy? Co ta představa Stromu života? Proč bylo tak vzrušující znova okusit otrávené jablko, pokorně pokleknout u nohou biblické ženy? Byl úsměv Mony Lisy tím nejtajemnějším ze všech lidských výrazů? A proč bych měl tento renesanční úsměv přenášet na rty Evy, kterou jsem znal jenom jako rytinu?

Bylo zde něco, co viselo na pokraji paměti, nějaký nevyzpytatelný úsměv, který vyjadřoval čistotu, krásu, dobrotu. Ale byl zde také jed - destilát, který vyvěral z tohoto tajemného úsměvu. A tento jed jsem vyzunkl a on mi zastřel paměť. Byl den, kdy jsem přijal něco za něco; onoho dne došlo k rozdělení.

Marně jsem brakoval svůj mozek. Ale byl jsem však schopen vzpomenout si alespoň tolik. Jednoho jarního dne jsem ji potkal v Růžovém pokoji velkého hotelu. Zařídila to setkání, aby mi mohla ukázat nové šaty, které si koupila. Přišel jsem dřív a po několika neklidných vteřinách jsem upadl do tranzu. Probral mě až její hlas. Vyslovovala mé jméno a její hlas mnou procházel jako dým tkaninou. Ona byla okouzlující, jak se tak zčistajasna zjevila před mýma očima. Já jsem se stále ještě probíral z mrákoty. Když se posadila, já se zvolna napřimil, stále jako bych se probíral mlhou, a poklekl jí u nohou. Mumlal jsem při tom něco o zářivosti její krásy. Dobrých pár minut se nepokusila mě zvednout. Držela mě dlaně ve svých a smála se na mě zářivým úsměvem, který se kolem šířil jako ozvěna a pak mizel, aby se nikdy znovu neobjevil. Byl to andělský úsměv míru a dobrodiní.

Byl poskytnut veřejnému místu, ve kterém jsme se ocitli o samotě.

Byla to svátost, a ta hodina, ten den, to místo byly zapsány zlatými písmeny do legendy pod kořeny stromu života. Od té chvíle jsme my dva byli spojeni neviditelnou bytostí. Už nikdy jsme neměli být sami. Nikdy víc nemělo přijít to ticho, ta konečnost - snad až ve smrti. Něco bylo dáno, něco přijato. Několik bezčasových okamžiků jsme stáli na prahu Ráje - pak jsme byli odváti pryč a ta hvězdná zář se rozplynula. Jako jazyčky blesku se rozprskla do všech stran.

Existuje teorie, že když planeta jako naše Země předvede všechny formy života, když se totálně vyčerpá, rozpadne se na malé kousky, které se jako hvězdný prach rozptýlí po vesmíru. Nevalí se dál jako mrtvý měsíc, ale exploduje, a v několika minutách po ní není na nebi ani stopy. V mořském životě známe podobný úkaz. Říkáme mu imploze. Když obojživelník, přivyklý na život v temných hlubinách, vystoupí nad určitou hladinu, když tlak, na který je přivyklý

ochabne, jeho tělo se zhroutí dovnitř. Cožpak nepozorujeme podobné věci i u lidí? Seveřané, kteří propadli berserku, Malajci stížení amokem - nejsou to stejné případy exploze a imploze? Když je nádoba plná, přeteče. Ale co když jsou kalich a jeho obsah z téže substance?

Jsou chvíle, kdy elixír života dosahuje takové koncentrace, že duše přetéká přes okraj. V serafinském úsměvu Madon lze vidět, jak duše zaplavuje psyché. Měsíc ve tváři dosahuje úplňku, přirovnání je dokonalé. Minutu, půl minuty, o sekundu později, a záraz je ten tam. Něco nehmatatelného, něco nevysvětlitelného, bylo vydáno na povrch - a přijato. V lidském životě se může stát, že měsíc nikdy nedojde úplňku. V životě některých lidských bytostí by se vskutku zdálo, že jediným pozorovatelným mystickým prvkem je jen to věčné zatmění. V případech těch, stížených géniem, který může mít jakoukoliv podobu, jsme až téměř vyděšeni pozorováním, že zde není nic než neustálé dorůstání a ubývání měsíce. Ještě vzácnější jsou ti anomální, kteří, když mají přijít do úplňku, jsou tak vystrašení jeho podivuhodností, že stráví celý svůj další život snahou o jeho udušení toho, co jim dalo zrod a bytí. Válka myslí je příběhem rozdělení duše. Když byl měsíc v úplňku, byli zde takoví, kteří se nedokázali smířit s temnou smrtí zmenšování; snažili se viset na zenitu svého vlastního bytí v celé své kráse. Snažili se uvěznit běh zákona, který se jejich prostřednictvím uskutečňoval, prostřednictvím jejich zrodu a smrti, v naplnění a transfiguraci. Byli zachyceni mezi vlnami a rozdělení; jejich duše opustila tělo, a zanechala místo sebe pouhou napodobeninou rozděleného já. Roztržení vlastní radiací žijí ve věčném a marném boji za krásu, pravdu a harmonii.

Jejich vlastní záře jim unikla, a tak se snaží získat duši a ducha těch, kterými jsou přitahováni. Zachycují se každého paprsku světla; odrážejí každou stránkou svého hladového bytí.

Září tehdy, když je na ně namířeno světlo. Stejně rychle pak pohasínají. Čím jasnější září jsou vystaveni, tím jasnější - a oslnivější - se zdají být. Obzvláště nebezpeční jsou těm, co září; právě k těmto jasným a nevyčerpatelným zdrojům světla jsou přitahováni nejvíce...

Ona leží v žhnoucím světle. Rty lehce pootevřeny v záhadném úsměvu. Její tělo se zdálo neobyčejně lehké, jakoby se vznášelo v omamných parách drogy. Zář, která vždy vyzařovala z jejího těla tu byla stále, ale byla slabší, rozptýlená všude kolem ní, jako nějaká vzácná rosa, připravená vsáknout zpět do těla.

Jak jsem byl zabrán do úvah, zmocnila se mě zvláštní myšlenka.

Bylo příliš šílené myslet si, že tím, že se snažila sama sebe zlikvidovat, přišla na to, že vlastně již byla dávno vyhaslá?

Vyvalila se na ni smrt, která nechtěla být podváděna? Byla tato podivná zář, která se nad ní držela, jako dech na zrcátku, pouze odrazem další smrti?

Byla vždy tak intenzivně živá. Až nadpřirozeně živá, dalo by se říci. Nikdy si neodpočinula - kromě spánku. A spala vždy jako zabitá.

"Zdají se ti někdy sny?" zeptal jsem se jednou.

Nepamatovala se - bylo to příliš dávno, kdy se jí naposledy něco zdálo.

"Ale každému se zdají sny," trval jsem na svém. "Ty se prostě nesnažíš si vzpomenout, to je vše."

Brzy po té mi svým nenuceným způsobem oznámila, že už se jí zase zdají sny. Byly to neobyčejné sny. Zcela odlišné od toho, jak mluvila. Zpočátku předstírala, že se stydí o nich vyprávět, ale pak, když z mého zájmu pochopila, jak jsou pozoruhodné, začala je obsáhle líčit.

Jednoho dne, když vyprávěla jeden z nich Kronsému, při čemž ho vydávala za můj a tvrdila mu, že jsem z toho byl zcela paf, se Kronski vyjádřil: "Na tom ale přece není nic originálního, pane Miller! Chcete mě tahat za nos?"

"Tahat za nos?" opakoval jsem z opravdovým údivem.

"Spisovateli se to může zdát originální," mrčel, "ale pro psychologa je to blábol. Sny si nelze vymýšlet jako povídky, víš? Sny mají svůj autentický základ, stejně jako příběhy."

Nechal jsem ho, ať sen strhá a abych mu zavřel hubu připustil jsem, že jsem si celý sen vymyslel.

O několik dní později, když jsem se prohrabával knihovnou dr. Ornificka jsem narazil na masivní svazek zabývající se ztrátou osobnosti. Jak jsem tak v knize listoval, našel jsem v ní útržek obálky s mým jménem. Také rukopis byl nepochybně můj vlastní.

Nemohl se tam dostat jinak, než že ho tam dala Mona.

Stránky, které jim byly založeny obsahovaly záznamy snů pořízené psychiatry. Byly to sny náměsíčníků s rozštěpenou osobností.

Zjistil jsem, že jsou mi nápadně povědomé. Poznával jsem je jen místy.

Nakonec jsem se do četby pohroužil natolik, že jsem si začal dělat poznámky povědomých fragmentů. Odkud se vzal zbytek, zjistím časem. Prošel jsem ostatní knihy a hledal záložky. Nenašel jsem však už žádnou.

Nicméně mi bylo jasné, o co tu jde. Mona si ze snů vybrala pouze dramatické prvky - a spojila je dohromady. Bylo jí jedno, jestli to pocházejí od šestnáctileté dívky či starého feťáka.

Zdálo se mi jako dobrý nápad založit obálku na jiné místo knihy a vrátit ji do přihrádky.

O půl hodiny později jsem dostal ještě lepší nápad. Vytáhl jsem knihu, prošel své poznámky, a pak pečlivě podtrhal ty pasáže, které padělal. Bylo mi ovšem jasné, že se od ní dozvím pravdu až za pár let - možná také nikdy. Byl jsem ale připraven čekat.

Při této vzpomínce mě napadla zneklidňující myšlenka - jestliže si mohla vypůjčovat svůj snivý život, co potom její bdělý život?

Kdybych měl začít pátrat v její minulosti... jenom obrovská nesnadnost takové činnosti mi zabránila pustit se do toho okamžitě. Je ovšem možné mít stále našpicované uši. Rozhodně to však nebyla povzbudivá myšlenka. Nelze žít a pořád dávat pozor, kde se co šustne. Zajímavé, že mě něco podobného nenapadlo při vzpomínce na způsob, jakým zahrála do autu určité téma. Bylo zvláštní, jak se jí podařilo mě přimět, abych na tu maličkost zapomněl. Jak mě dokázala přesvědčit, že ta žena, kterou jsem viděl na dvorku při své první návštěvě u nich, nebyla její matka.

Veškeré mé podezření zaplašila dovedným a upřímným hovorem o rysech té ženy. Rozhodně to prý musela být její teta. Byla to tak běžná taktika lháře, že nyní jsem se sám na sebe zlobil, že jsem se nechal tak snadno oblafnout. To konec konců byla záhada, kterou jsem mohl objasnit brzy a bez problémů. Byl jsem tak přesvědčen, že mám pravdu, že jsem se téměř dal do promýšlení technických otázek pátrání. Bylo by mnohem zábavnější tam nejezdit, ale nachytat ji na švestkách pomocí šikovného slovního manévrování. Kdyby se mi podařilo osvojit si umění slovních pastí, ušetřil bych si spoustu běhání.

Kromě toho bylo třeba zařídit všechno tak, aby ji ani nenapadlo, že ji začínám vidět do karet. Proč to bylo tak důležité? Položil jsem si téměř vzápětí otázku. Abych si mohl dopřát to potěšení odhalovat další a další nepravdy? Bylo by to potěšení? A hned na to mi začala v hlavě vrtat další otázka. Když si vezmete dipsomana, budete předstírat, že závislost na alkoholu je zcela neškodná? Budete předstírat, že všechno je v pořádku jen proto, abyste mohl studovat důsledky a průběh této choroby u osoby, kterou milujete?

Jestli byla má touha po ukojení zvědavosti něčím oprávněná, pak bylo třeba jít rovnou k jádru věci a snažit se zjistit, proč tak často lže. Důsledky této choroby mi zatím známé nebyly - zatím.

Stačilo se jen trochu zamyslet, a přišel jsem na to, že první a nejhroživějším důsledkem je - odcizení. Šok z poznání, který se dostavil po objevení první lži, měl skoro stejný emocionální obsah jako šok ze zjištění, že máte co do činění ze šílencem.

Zrada, strach ze zrady, má své kořeny v univerzálním strachu ze ztráty osobnosti. Povýšit pravdu na takovou nadřazenou úroveň, aby se stala oporou individuality, vyžaduje spoustu času. Morální aspekt byl pouhým vedlejším produktem, zástěrkou pro nějaký hlubší, zapomenutý účel. Tato historie by měla být příběhem, lež a historie v jednom měly význam, který nebylo radno podceňovat. A příběh, vymyšlený tvořivým umělcem, je třeba považovat za nejefektivnější materiál k poznání pravdy o jeho autorovi, je také významný. Lži lze zasadit pouze do pravdy. Nemají žádnou samostatnou existenci; mají symbiotický vztah k pravdě. Dobrá lež odhaluje víc než může odhalit pravda. Alespoň tomu, kdo hledá pravdu. Takový člověk nemá nikdy důvod se vztekat, když se setká se lží. Dokonce ani k bolesti, protože všechno bude zřejmé, nahé a zjevné.

Byl jsem docela překvapen, když jsem si uvědomil dálky, do jakých mne může zavést můj filosofický odstup. Poznamenal jsem si, že bych měl tento experiment zopakovat. Mohl by přinést ovoce.

KAPITOLA (12)

Právě jsem opustil Clancyho kancelář. Clancy byl generálním manažerem Kosmodémonické Ližprdelské korporace. Byl to Vrchní olizovač prdelí. Říkal "pane" svým podřízeným stejně jako nadřízeným.

Můj respekt vůči Clancymu dosáhl nuly. Celých šest měsíců jsem se mu vyhýbal, přestože jsme měli dohodu, že se u něj jedenkrát do měsíce zastavím - na kus řeči. Dnes si mě zavolal k sobě do kanclu. Vyjádřil se v tom smyslu, že se mnou není spokojen.

Vlastně mi naznačil, že jsem ho zklamal.

Ubohý hlupáček! Kdybych nebyl tak znechucen, možná bych ho i politoval. Byl u koryta, to bylo jasné, ale aby se k němu dostal, musel se dvacet nebo více let hrbít.

Clancyho model chování byl voják - člověk, který dokáže rozkazy přijímat i vydávat. Jeho mottem byla slepá poslušnost. Já jsem byl zjevně špatný voják. Byl jsem dobrým nástrojem do té doby, dokud mi byly ponechány volné ruce, ale nyní, když mi byly otěže přitaženy, s mrzutostí seznal, že já holt nereaguji na rozkazy těch, kterým se on, Clancy, generální manažer, uctivě klaněl. S hrůzou se dozvěděl, že jsem urazil jednoho z nohsledů pana Twilligera. Twilliger byl vicepresident, člověk se srdcem z betonu, který se vypracoval z nuly - stejně jako Clancy.

Musel jsem při tom krátkém rozhovoru se svým nadřízeným vyslechnout tolik sraček, až se mi z toho chtělo blejt.

Konverzace skončila nemilým napomenutím, že se musím naučit spolupracovat s panem Spivakem, který se nyní stal definitivně prostředníkem pan Twilligera.

Cožpak je ale možné spolupracovat s krysou? Navíc s krysou, jejíž jedinou pracovní náplní je vás špehovat?

Příchod Spivaka na scénu, říkal jsem s cestou do baru na skleničku, jen umocnil mé rozhodnutí vypadnout ze starého života.

Jeho příchod bylo předznamenáním té události, nebo ji dokonce napomohl. Mezníkem v mém kosmokokiském životě byl okamžik naplnění. Zrovna v okamžiku, kdy jsem dal vše do pořádku, kdy celá mašinérie klapala jako hodinky, povolal sem Twilliger z jiného města Spivaka a udělal z něj poradce pro efektivitu.

Spivak změřil tep kosmokokické mašinérie a konstatoval, že je příliš pomalý.

Od toho osudného dne se mnou šibovali jako figurkou po šachovnici. Jakoby mě chtěli postrašit, přeložili mě oddělení do hlavní budovy. Twilliger měl nyní svou svatyni ve stejném baráku, akorát patnáct podlaží nade mnou. Konec všem vylomeninám ze starého stanoviště poslíčků, kde byly podél stěn skřínky na šaty, stoly pokryté zinkovým plechem, odkud jsem se mohl tu a tam zdechnout. Nyní jsem byl v dusné kleci, obklopen dábelskými vynálezy, které v jednom kuse drnčely a zvonily, kdykoliv si zákazník přál poslíčka. V místnosti, kde bylo akorát tak místo pro psací stůl a dvě židle (jedna pro mě, jedna pro uchazeče), jsem se potil a musel jsem řvát z plných plic, abych slyšel vlastního slova. Během prvních několika měsíců jsem třikrát ztratil hlas. Pokaždé mě poslali k závodnímu lékaři o patro výš.

Ten pokaždé udiveně kroutil hlavou.

"Řekněte 'Ah'."

"Ah!"

"Řekněte "E-e-e-e".

"E-e-e-e!"

Strčil mi do krku jakýsi klacek.

"Otevřete pořádně ústa."

Otevřel jsem je, co nejvíc to šlo. Chvilí se mi tam št'oural.

"Už je to lepší?"

Snažil jsem se ze všech sil říci "ano", ale jediné, co se mi podařilo ze sebe vyloudit, byl hlasitý chrchel. "Úchuch."

"Váš krk je v naprostém pořádku. Přijďte se ukázat za pár dní - ještě se na to podívám. Může to být počasím."

Nikdy ho nenapadlo se zeptat, co se svým krkem dělám celý den.

Pochopitelně, že jakmile jsem zjistil, že ztráta hlasu znamená několika denní prázdniny, neviděl jsem žádný důvod vyvést ho z jeho nevědomosti.

Spivak mě ovšem podezřívával ze simulantství. Bavil jsem se proto tím, že jsem na něj mluvil sotva slyšitelným šepotem ještě dlouho po té, co se mi hlas vrátil.

"Co jste říkal?" halekal.

Počkal jsem, až byl rachot nejhlasitější, a pak jsem opakoval nějakou naprosto nedůležitou informaci stejným šepotem.

"A tak," řekl, vytočený k nepříčetnosti tím, že se nijak nesnažím zvýšit hlas.

"Kdy myslíte, že se vám vrátí hlas?"

"Já nevím," odpovídal jsem. Díval jsem se mu při tom zpřímá do očí a nechal svůj hlas zajíknout.

Na to se obrátil k jednomu z úředníků, a za mými zády vyzvídal, zda jen na něj nehraju. Sotva zmizel, začal jsem zase mluvit svým normálním hlasem. Když ale zazvonil telefon, bral to můj asistent: "Pan Miller nemůže mluvit do telefonu, ztratil hlas."

Dělali jsme to tak na ošálení Spivaka. Bylo u něj normální, že vyšel z mé kanceláře, zvedl telefon, a zavolal mi. Měl by z toho vánoce, kdyby mě načapal.

Byly to ovšem jenom takové srandičky. Dětské hříčky. V každé velké korporaci se takové hry hrají. Je to jediné možné východisko pro lidskou stránku člověka. Je to jako civilizace.

Vše je nastaveno tak, aby to hladce fungovalo a bylo zničeno v malém ohýnku. Jakmile se vaše impulsy vytříbí, vrazí vám do ruky pušku a vy se máte během několika lekcí naučit bodat bajonetem do slavníku. Je to přinejmenším zarážející. A nedojde-li k žádné panice, válce či revoluci, šplháte od jednoho vlezdoprdelistického místa ke druhému, abyste se nakonec mohl sám stát Velkým čurákem a zcvoknout se z toho.

Kopnul jsem do sebe dalšího panáka a mrkl na velké hodiny na Metropolitan Tower. Legrační, že tyto hodiny se staly inspirací pro jedinou báseň, kterou jsem kdy napsal. Bylo to krátce po tom, co mě sem přesídlili. Věž se mi tyčila přímo před oknem. Proti mně seděla Valeska. Tu báseň jsem napsal kvůli Valesce. Vzpomněl jsem si na vzrušení, které se mne zmocnilo toho nedělního rána, kdy jsem začal psát báseň. Bylo to neuvěřitelné - báseň. Musel jsem Valesce zavolat a oznámit jí radostnou novinu. Pár měsíců na to byla mrtvá.

Byl to ovšem okamžik, kdy se Curleymu podařilo ho tam strčit.

Dozvěděl jsem se o tom teprve nedávno. Zdá se, že s ní chodil na pláž. A tam jí to udělal - Bože, ve vodě a na stojáka! Poprvé v životě. Potom už to byl jen pich, pich, pich - v autě, v koupelně, v lodičce.

Skrz opar těchto příjemných vzpomínek jsem zahlédl vysokou postavu v uniformě, která procházela kolem okna. Vyběhl jsem ven a zastavil ji.

"Nevím, jestli mohu dovnitř, pane Miller. Jsem ve službě."

"Ale, co na tom záleží. Pojdte na chvilku a dejte si jednu se mnou. Jsem rád, že vás vidím."

Byl to plukovník Sheridan - velitel brigády poslíčků, kterou zorganizoval Spivak. Sheridan pocházel z Arizony. Přišel za mnou, když hledal práci, a já jsem ho dal k noční směně. Měl jsem Sheridana rád. Byla to jedna z těch mála čistých duší mezi těmi tisíci, které jsem přijal do práce. Každý ho měl rád. Dokonce i ten kus pohyblivého betonu Twillinger.

Sheridan byl absolutně bezelstný. Narodil se v čistém prostředí, nedostalo se mu více vzdělání, než bylo nezbytně nutné (což bylo velice málo) a neměl žádné ambice kromě toho být tím, čím je - což znamenalo být prostým, obyčejným jedincem, který bere život tak, jak je. Byl jedním z miliónu - alespoň podle mých dosavadních pozorování lidské povahy.

Zajímalo mě, jak si vede jako šikovatel. Řekl že, to nestojí za nic. Chlapci nejeví žádného ducha, žádný zájem o vojenský výcvik.

"Pane Miller," zvolal, "ještě nikdy v životě jsem se s takovými kluky nesetkal. Nemají vůbec žádný pojem o cti..."

Rozesmál jsem se. Žádná čest, Bože!

"Sheridane," řekl jsem, "to vám ještě nedošlo, že pracujete s plevelem země? Kromě toho, chlapci se nerodí se smyslem pro čest."

A už vůbec ne chlapci z města. Tito hoši jsou latentními gangstery. Byl už jste někdy u starosty? Viděl jste ten zástup, co tam postává? To jsou přerostlí poslíčci. Kdybyste je strčil za mříže, nebyl by mezi nimi a skutečnými recidivisty patrný žádný rozdíl. Celé toto prašivé město je tvořeno pouze kripli a gangstery. Taková jsou velkoměsta - liheň zločinu."

Sheridan se na mě zmateně podíval.

"Ale vy nejste takový, pane Miller," řekl s ovčím úsměvem.

Opět jsem se musel zasmát. "To já vím, Sheridane. Já jsem jednou z výjimek. Já tu jen zabíjím čas. Jednoho dne odjedu do Arizony, nebo jiného tichého a prázdného místa. Už jsem ti říkal, že jsem byl před lety v Arizoně? Škoda, že jsem neměl dostatek rozumu a nezůstal tam... řekni mi, co tys' tam vlastně dělal? Ty jsi nebyl pastevec ovcí, že?"

Nyní bylo na Sheridanovi, aby se zasmál. "Ne, pane Miller, už jsem vám to říkal, nepamätujete se? Byl jsem holič."

"Holič?"

"Ano," řekl Sheridan, "a zatraceně dobrý."

"Ale na koni jezdit umíš, ne? Netrávil jsi přece celý život v oficíně?"

"Ne, ne," odvětil rychle. "Dělal jsem trochu od všeho. Vydělával jsem si na živobytí už od sedmi let."

"Co tě vlastně přivedlo do New Yorku?"

"Chtěl jsem vědět, jak to vypadá ve velkém městě. Byl jsem v Denveru a v L.A. - a také v Chicagu. Každý mi říkal, že musím vidět New York. Tak jsem se rozhodl, že se sem tedy podívám. Pane Millere, New York je prima místo - akorát lidi se tu moc nelíbí... mám za to, že nechápu, o co jim vlastně jde."

"Myslíš, proč se tě snaží doběhnout?"

"Ano, proč pořád podvádějí a lžou. Dokonce i ženy tu jsou jinačí."

Vypadá to, že nemám šanci najít zde dívku podle svého gusta."

"Ty jsi příliš dobrý člověk, Sheridan. Nevíš, jak s nimi jednat."

"Ale vím, pane Miller." Svěsil hlavu. Vypadal stydlivě jako faun.

"Víte," začal zajíkávě, "myslím, že se mnou není něco v pořádku."

Smějí se mi za zády - všichni, dokonce i výrostci. Možná to je tím, jak mluvím."

"Nesmíš být na ty kluky tak laskavý, Sheridan. Varoval jsem tě - buď na ně přísný. Tu a tam je zpohlavkuj. Nadávej jim. Nenech je si myslet, že jsi měkkota. Když je necháš, budou po tobě šlapat."

Něžně se na mě podíval a napřáhl ruku: "Vidíte to? Tady mě včera jeden kousl. Dokážete si to představit?"

"Co si s ním udělal?"

Sheridan se opět podíval do země. "Poslal jsem ho domů."

"To je vše? Jenom jsi ho poslal domů? Nedal jsi mu výprask?"

Byl zticha. Po chvíli promluvil - tiše a s prostou důstojností.

"Já na tresty nevěřím, pane Miller. Když mě někdo uhodí, nikdy mu to neoplatím. Snažím se s ním mluvit a přijít na to, co ho žere."

Víte, jako kluk jsem si užil výprasku až nad hlavu..."

Zmlkl. Přeshlápl z nohy na nohu.

"Vždycky jsem vám chtěl něco říci," začal znova, z novou kuráží.

"Jste jediný člověk, kterému to mohou říci, pane Miller. Víím, že vám mohu důvěřovat..."

Opět pauza. Pozorně jsem čekal, zvědavý na to, do čeho si potřebuje ulevit.

"Když jsem přišel k telegrafní společnosti," pokračoval, "neměl jsem v kapse ani floka. Pamatujete se na to, pane Miller - vy jste mi pomohl. A já si vážím všeho, co jste pro mě udělal."

Odmkla.

"Před chvílí jsem řekl, že jsem přišel do New Yorku, abych viděl velké město. To je jen z poloviny pravda. Utíkal jsem před něčím."

Víte, pane Miller, já byl tam u nás hrozně zamilovaný. Měl jsem ženu, která pro mě byla vším. Rozuměla mi a já rozuměl jí."

Jenomže ona byla provdána za mého bratra. Nechtěl jsem ji svému bratrovi přebrat, ale nemohl jsem bez ní žít..."

"Věděl váš bratr, že jste do ní zamilovaný?"

"Zpočátku ne, ale později si toho nemohl nevšimnout. Víím, všichni jsme bydleli pohromadě. On byl majitelem holičství a já jsem mu pomáhal. Vedli jsme si dobře."

Další odmlka.

"Potíže začali jednou v neděli, kdy jsme jeli na piknik. Milovali jsme se už dlouho, ale dosud jsme nic nepodnikli. Nechtěl jsem ublížit bratrovi. Ale stalo se to. Spali jsme venku, a ona ležela mezi námi. Probudil jsem se, a ucítil na sobě její dlaň. Byla vzhůru a dívala se na mne rozzářenýma očima. Sklonila se ke mně, a začala mne líbat na ústa. A já si ji tam, bratrovi přímo za zády, vzal."

"Dejte si ještě panáka," pobídl jsem ho.

"Asi jo, díky."

Pokračoval pomalu a váhavě, zjevně značně rozrušen. Líbilo se mi, jak mluvil o svém bratrovi. Bylo to skoro jakoby mluvil o sobě.

"No, abych to zkrátil, pane Miller, jednoho dne za mnou přiletěl, šílený žárlivostí, s břitvou v ruce. Vidíte tu jizvu?" Lehce pootočil hlavu. "Tam jsem to koupil, když jsem se snažil ho odrazit. Kdybych neuhnul, ufíkl by mi půl obličeje."

Sheridan usrl ze své sklenky a zamyšleně se zahleděl do zrcadla před sebou.

"Nakonec se mi podařilo ho uklidnit. Pochopitelně dostal strach, když viděl, jak se ze mě valí krev a jak mi ucho tak tak visí. A pak, pane Miller, se stala hrozná věc. Začal brečet, jako malý kluk. Začal povídat, že není k ničemu, a že já věděl, že to není pravda. Říkal, že si Ellu - tak se jmenovala - neměl nikdy brát."

Říkal, že se nechá rozvést, půjde někam pryč, a začne znova - a že já se mám oženit s Ellou. Prosil mě, abych slíbil, že tak učiním. Dokonce se snažil půjčit mi nějaké peníze. Chtěl okamžitě vypadnout. Říkal, že už to tam déle nevydrží. Pochopitelně jsem o tom nechtěl ani slyšet. Řekl jsem, že pryč pojedou já, aby se všechno urovnalo. O tom zase on nechtěl ani slyšet... ale nakonec, když jsem mu vysvětlil, že to je jediná rozumná věc, se mnou souhlasil."

"A tak jsi tedy přišel do New Yorku?"

"Ano, ale to není všechno. Víím, snažil jsem se udělat tu správnou věc. Vy byste udělal totéž, kdyby to byl váš bratr - nemám pravdu? Dělal jsem, co jsem mohl..."

"No, a co vám tedy působí starosti?"

Prázdným pohledem se zahleděl do zrcadla.

"Ella," vypravil ze sebe po dlouhé odmlce. "Ona od něj utekla."

Zpočátku nevěděla, kde jsem. Občas jsem jí posílal pohlednice, ale vždy bez zpáteční adresy. Jednoho dne jsem dostal dopis od bratra. Psal, že mu napsala z Texasu. Prosila ho, aby jí poslal mou adresu. Psala, že jestli o mě brzy neuslyší, spáchá sebevraždu."

"Napsal jste jí."

"Ne, dosud ne. Já úplně nevím, co dělat."

"Ale proboha! Přece ji milujete, nebo ne? A ona miluje vás! A váš bratr - ten vám nebude bránit. Na co k čertu čekáte?"

"Nechci ukrást ženu svého bratra. Kromě toho já vím, že ona ho miluje. Ona miluje nás oba - tak to je."

Teď jsem byl z toho pať zase já. Dlouze jsem hvízdal. "Tak tak je to tedy. Hm, to je tedy něco jiného."

"Ano," řekl Sheridan rychle, "miluje nás oba úplně stejně."

Neutekla od něj proto, že ho nenávidí, nebo proto, že chce mě.

Chce mě, ano. Ale utekla proto, aby ho přiměla něco udělat.

Přinutila ho mě najít a přivést zpět."

"A on to ví?" Zeptal jsem se. Začínal jsem Sheridana podezírat, že si věci jen namlouvá.

"Ano, on to ví a je ochoten tak žít, je-li to to, po čem ona touží. Myslím, že by se i cítil lépe, kdyby to tak šlo zařadit."

"No? A co teď? Jaké jsou vaše další plány?"

"Já nevím. Nedokážu na to myslet. Co byste dělal vy, na mém místě. Řekl jsem vám všechno, pane Miller."

A pak, spíš jakoby pro sebe: "Člověk nemůže stále utíkat. Já vím, že je to špatné tak žít... ale jestli něco rychle neudělám, Ella se možná zabije. To nechci. Udělám všechno, abych tomu zabránil."

"Podívejte, Sheridane,... váš bratr byl žárlivý před tím. Ale mám za to, že už se z toho dostal. Chce ji zpět stejně jako vy. A teď - myslel jste na to, že byste mohl nakonec žárlit vy na svého bratra? Není jednoduché dělit se o ženu, kterou milujete s někým jiným. Ani když je to váš bratr. To snad víte, ne?"

Sheridan bez váhání odpověděl.

"To víte, že jsem se o tom něco napřemýšlel, pane Miller. Já vím, že bych nebyl tím žárlivým. Ani nemám strach, že by žárlil bratr."

Rozumíme si. To všechno Ella. Někdy se ptám, zda si ona skutečně rozumí sama se sebou. Všichni tři jsme spolu vyrůstali, víte.

Proto jsme spolu dokázali žít v takové pohodě... dokud... no, ale to bylo docela přirozené, ne? Ale jestli se vrátím, a jestli se o ni budeme otevřeně dělit, může se nám věnovat odlišně. Tahle věc rozvrátila naši šťastnou rodinu. A ostatní lidé si toho brzy všimnou. Tam u nás, to je malý, uzavřený svět, a naši lidé nejsou na takové věci zvyklí. Nedokážu si představit, co se může časem stát..."

Opět se odmlčel, a pohrával si se svou sklenicí.

"A pak je tu ještě jedna věc, pane Miller... představte si, že by měla dítě. Nikdy bychom nevěděli, kdo je vlastně otcem. Promyslel jsem to ze všech stran. Není to snadné rozhodnutí."

"Ne," souhlasil jsem, "to není. Jsem z toho vedle, Sheridane."

Musím si to promyslet."

"Díky, pane Miller. Já vím, že mi pomůžete, když to bude ve vašich silách. Ale teď už musím běžet. Spivak se po mně bude shánět. Na shledanou, pane Miller." A odkvačil.

Když jsem se vrátil do kanceláře, oznámili mi, že volala Clancy.

Chtěl vidět žádost jedné doručovatelky, kterou jsem nedávno přijal.

"O co jde?" vyptával jsem se. "Udělal něco?"

Nikdo nic nevěděl.

"Dobrá, kde pracuje?"

Ukázalo se, že byla poslána do jednoho úřadu ve středu města.

Jmenoval se Nina Andrews. Hymie mi udělal přehled všech známých skutečností. Už zavolal vedoucí onoho oddělení, ale také se nemohl ničeho dopátrat. Vedoucí - také mladá žena - měla za to, že dívka je v každém ohledu vyhovující.

Rozhodl jsem se zavolat raději Clancymu a dál to neprotahovat.

Jeho hlas zněl podrážděně. Mr. Twilliger ho zřejmě zpéroval, a teď byla řada na mně.

"Ale co udělala?" ptal jsem se nevěnně.

"Co udělala?" vztekal se Clancy do sluchátka. "Pane Miller, cožpak jsem nesčetněkrát nepřipomínal, že chceme jako doručovatelky pouze bezúhonné mladé ženy?"

"Ano pane," musel jsem říct, zatímco jsem ho v duchu proklínal za jeho pitomost.

"Pane Miller," jeho hlas nabral zdrcující vážnosti, "tahle žena, která si říká Nina Andrews, není nic jiného než obyčejná prostitutka. Oznámil nám to jeden z našich předních zákazníků."

Řekl panu Twilligerovi, že se mu snažila dělat návrhy. Pan Twilliger zahajuje vyšetřování. Má podezření, že v našich řadách mohou být ještě i další nežádoucí ženy. Nemusím vám říkat, pane Miller, že se jedná o velmi závažný případ. Velmi závažný.

Doufám, že je vám jasné, jak se máte v tomto případě zachovat.

Očekávám od vás zprávu do dvou dní. Jasné?" Zavěsil.

Seděl jsem, a snažil si nařčenou mladou ženu vybavit.

"Kde je teď?" zeptal jsem se.

"Poslali ji domů," sdělil mi Hymie.

"Pošlete jí telegram," rozhodl jsem. "Požádejte ji, ať mi zavolá.
Chci s ní mluvit."
Čekal jsem až do sedmi hodin, až zavolá. Zrovna vešel O'Rourke.
Dostal jsem nápad. Možná bych ho mohl požádat...
Telefon zazvonil. Byla to Nina Andrews. Měla velice příjemný hlas. Takový, který okamžitě vzbuzuje sympatie.
"Je mi líto, že jsem nemohla zavolat dřív," omlouvala se, "celé odpoledne jsem byl mimo domov."
"Slečno Andrewsová," řekl jsem, "rád bych vás požádal o laskavost. Bylo by možné, abych se u vás za pár minut zastavil na kus řeči?"
"Ale, já nechci tu práci zpátky," oznámila mi veselým tónem. "Už jsem si našla jinou - a mnohem lepší. Je od vás milé, že jste..."
"Slečno Andrewsová," trval jsem na svém, "i tak bych se s vámi rád sešel - jen na pár minut. Nebude vám to vadit?"
"Ne, ne, ani trochu. Klidně přijďte. Jen jsem vám chtěla ušetřit starosti..."
"Mnohokrát vám děkuji, budu u vás za pár minut..."
O'Rourkemu jsem celý případ stručně vyložil. "Možná bys rád šel se mnou," navrhl jsem mu. "Rozumíš, já nevěřím, že ta holka je kurva. Začínám si ji vybavovat. Myslím, že vím..."
Vzali jsem si taxík a vyrazili na Dvacátou druhou ulici, kde Nina Andrews bydlela. Byl to typický staromódní činžovní dům. Bydlela ve čtvrtém poschodí.
Když se mnou viděla O'Rourkeho, trošku se vyplašila, ale nikoliv polekala - to ji třeba připočíst k dobru.
"Nevěděla jsem, že přijдете s přítelem," řekla, a podívala se na mě upřímnými modrými očima. "Musíte mě omluvit, mám tady nepořádek."
"S tím si nelamte hlavu, slečno Andrewsová," řekl O'Rourke.
"Jmenujete se Nina, že?"
"Ano, proč?"
"Je to hezké jméno," odpověděl. "Dnes ho moc často neslyšíme. Ale vy nepocházíte ze Španělska, že?"
"Ale ne, kdepak ze Španělska!" Byla pohotová, bystrá a velmi odzbrojující. "Moje matka byla Dánka. Otec je Angličan. Cožpak vypadám na Španělku?"
O'Rourke se usmál: "Abych byl upřímný, slečno Andrewsová - slečno Nino... smím vám tak říkat? ... ne, nevypadáte ani trochu na Španělku. Ale Nina je španělské jméno, ne?"
"Posadíte se?" Začala urovnávat polštáře na divanu. A pak, zcela přirozeným hlasem řekla: "Předpokládám, že víte, že mě vyhodili?"
Jen tak. Beze slova vysvětlení. Ale dali mi dvoutýdenní plat - a já už si sehnala lepší práci. Tak to není tak zlé, že?"
Nyní jsem byl rád, že jsem si s sebou vzal O'Rourkea. Kdybych přišel sám, vypadl bych bez dalších cavyků. Nyní jsem byl zcela přesvědčen, že dívka je v tom nevině.
Dívka. Na žádosti uvedla, že jí je pětadvacet, ale bylo jasné, že jí není víc než devatenáct. Vypadala jako děvče vychované na venkově. Svěží drobné stvoření.
O'Rourke si zřejmě udělal podobný úsudek. Když promluvil, bylo jasné, že nemyslí na nic jiného, než jak ji ušetřit zbytečných nepřijemností.
"Slečno Nino," řekl, a tvářil se při tom jako otec. "Pan Miller mne požádal, abych ho sem doprovodil. Jak víte, jsem noční inspektor. Došlo zde k nedorozumění s jedním z našich klientů.
Možná si budete pamatovat jméno - Brooks Insurance Agency - říká vám to něco? Zamyslete se nad tím, možná nám můžete pomoci."
"Jasně, že znám to jméno," odvětila pohotově. "Místnost 715, pan Harcourt. Ano, znám ho dobře. Znáám také jeho syna."
O'Rourke okamžitě nastražil uši.
"Znáte jeho syna?"
"Ano, proč? Chodili jsme spolu. Pocházíme ze stejného města."
Řekla jméno města nahoře ve Státech. "Těžko se tomu vůbec dá říkat město." Bystře se usmála.
"Rozumím," řekl O'Rourke, který šetřil slovy, aby ji přiměl se rozpovídat.
"Teď už je mi jasné, proč mě vyhodili. Pan Harcourt si myslí, že nejsem pro jeho syna dost dobrá. Ale nemyslela jsem si, že mě tak moc nenávidí."
Jak povidala, začal jsem si stále jasněji vybavovat okolnosti její první návštěvy v mé kanceláři. Zvláště jedna podrobnost my nyní jasně vytanula na mysli. Chtěla být poslána do jedné určité budovy. To nebylo nic neobvyklého - uchazeči často dávali přednost určitému místu. Vzpomněl jsem si však na úsměv, kterým mne obdařila, když jsem ji vyhověl.
"Slečno Andrewsová," řekl jsem, "nežádala jste mne, abych vás umístil do Heckscherovy budovy, když jste žádala o místo?"
"Jasně, že žádala," odvětila. "Chtěla jsem být co nejbliž Johna.
Věděla jsem, že jeho otec se nás snaží rozdělit. Proto jsem odešla z domu."
"Pan Harcourt se mě zpočátku snažil zesměšnit," dodala, "když jsem začala doručovat telegramy do jeho úřadu. Ale já si toho nevšímala. Ani John."
"Dobrá," řekl O'Rourke, "takže vám ale nevadí, že jste o tu práci přišla? Protože jestli byste se chtěla vrátit, jsem si jist, že tady pan Miller by byl schopen vám to zařídít." Mrkl mým směrem.
"Ne, skutečně nechci zpátky," vydechla. "Našla jsem mnohem lepší práci - a v té samé budově."
Všichni tři jsme se dali do smíchu.

O'Rourke se zvedl k odchodu. "Vy jste hudebnice, nemýlím-li se?"

Překvapeně zamrkala. "Ano,... jak to víte? Jsem houslistka. To je další důvod, proč jsem přišla do New Yorku. Ráda bych někdy měla koncert - třeba v Town Hall. Je to vzrušující, být v tak velkém městě, že?" zasmála se jako školačka.

"Je to báječné, žít ve městě, jako je New York," řekl O'Rourke.

Jeho hlas najednou zvážněl: "Doufám, že dosáhnete všech úspěchů, po kterých toužíte." Významně se odmlčel, pak vzal její dvě dlaně do svých a řekl:

"Mohu vám něco poradit?"

"Jasně, proč ne?" odvětila slečna Andrewsová a lehce zrudla.

"No, tak až budete mít svůj první koncert, řekněme v Town Hall, doporučuji vám, abyste použila své skutečné jméno. Marjorie Blair zní stejně dobře, jako Nina Andrews... nemyslíte? No," a aniž se podíval, jaký měla jeho slova účinek, vzal mne pod paži a pohnul se k východu. "Mnoho štěstí, slečno Blairová, na shledanou!"

"Ať se propadnu," vyhrkl jsem, sotva jsme vypadli na ulici.

"Fajn holka, co?" řekl O'Rourke, a táhl mě pryč. "Clancy mi zavolal dnes odpoledne... ukázal mi její žádost. Zjistil jsem si o ní, co se dalo. Je naprosto v pořádku."

"Ale co to jméno? Proč si změnila jméno?"

"Ále, to nic neznamená," řekl O'Rourke. "Mladým lidem připadá často zábavné měnit si jména... ještě klika, že se nedozvěděla, co o ní Harcourt napovídal Twilligerovi! Měli bychom na krku pěkný případ, kdyby se to prolátlo."

"Mimochodem," dodal, jakoby se jednalo o něco nepodstatného, "až budu dávat hlášení Twilligerovi, řeknu, že jí může být kolem dvaadvaceti. Nebude ti to vadit, že? Měli podezření, že je nezletilá. Je jasný, že nemůžeš každého kontrolovat, ale i tak si dávej víc pozor. Rozumíš..."

"Jasně," přikývl jsem, "a díky, že mě podržíš."

Chvilí jsme tak šli mlčky a koukali se po nějaké restauraci.

"Neriskoval Harcourt příliš, když všel Twilligerovi na nos takovéhle bulíky?"

O'Rourke hned neodpověděl.

"Nedovedeš si představit, jak mě to štve," pokračoval jsem.

"Vždyť mohl připravit o místo i mě, chápeš?"

"S Harcourtem je to složitější," řekl O'Rourke pomalu, "To, co ti teď řeknu, je přísně důvěrné, rozumíš? Harcourtovi mi nic říkat nebudeme. Ve své zprávě prostě budu pana Twilligera informovat, že případ byl úspěšivě ukončen. Vysvětlím mu, že pan Harcourt se ohledně dívky zmýlil, ale ona že si okamžitě našla nové místo a nepřála si žádné další tahanice... pan Harcourt, jak možná už víš, je blízkým přítelem Twilligera. Všechno, co nám ta dívka řekla, je pravda. A je to skutečně pořádná a milé děvče. Velice se mi líbila. Neprozradila nám ovšem jednu věc - ovšem zcela přirozeně. Pan Harcourt ji nechal vyhodit, protože žárlí na svého syna... divíš se jak to vím? No, máme své způsoby, jak se dozvědět, co třeba. Mohl bych ti o tomhle Harcourtovi říct ještě další věci, kdyby tě to zajímalo."

Už jsem chtěl říct: "Ano, jen do toho," když O'Rourke náhle změnil téma.

"Tuhle jsi potkal chlapíka jménem Monahan, je tak?"

Jakoby do mě strčil.

"Ano, Monahan... jasně. Co, tvůj brácha ti o tom řekl?"

"Ty asi víš," pokračoval O'Rourke svým pohodovým způsobem, "co má tenhle Monahan za práci? Jaké je jeho zařazení?"

Zamumlal jsem jakousi odpověď, ve snaze předstírat, že toho vím víc, než jsem věděl, a lačně čekal, až bude pokračovat.

"Je zajímavé," pokračoval, "jak v téhle branži spolu věci souvisejí. Slečna Nina Andrews nešla ihned hledat práci k nám, když přišla do New Yorku. Stejně jako většinu mladých dívek, i ji přitahují zářivá světla. Je mladá, inteligentní, a ví, jak se o sebe postarat. Abych byl k tobě upřímný, nejsem si tak jist, že je skutečně tak nevinná, jak vypadá - když zná Harcourta. Ale to není moje starost... no, abych to zkrátil, její první práce byla v tančírně jako námezdní tanečnice. Možná to tam znáš..." díval se přímo před sebe, když říkal: "Ano, jedná se přesně o ten podnik, který má pod palcem Monahan. Vede to tam Řek. To je také dobrý chlap. Zcela na úrovni, mohu-li to tak říci. Ale motají se tam další individua, na které je třeba si občas posvítit - zvláště, když se tam objeví taková maličká kráska jako Nina Andrews - se svými růžovými tvářičkami a prostými venkovskými způsoby."

Doufal jsem, že se dozvím víc o Monahanovi, když O'Rourke zase změnil téma.

"S tímhle Harcourtem je to skutečná legrace. Je to klasický příklad, jak si člověk musí dávat bacha, když do něčeho strká nos..."

"Co tím chceš říct?" zeptal jsem se, zvědav, co na mne vypálí dál.

"No, jenom toto," O'Rourke vážil svoje slova, "Harcourovi patří celá síť tančiren po celém New Yorku i jinde. Ta jeho pojišťovna je jen taková zástěrka. Právě proto tam má svého syna - jeho samého pojišťovnictví vůbec nezajímá. Jednou z Harcourtových vášní jsou mladá děvčata - čím mladší, tím lepší. Pochopitelně to nemohu vědět, ale moc bych se nedivil, kdyby se v minulosti nepokoušel slečnu Andrewsovou či Blairovou svést. Jestli mezi nimi k něčemu došlo, to pochopitelně nebude slečna Andrewsová nikomu vykládat, že? Nejmiň ze všeho mladíkovi, kterého miluje."

Nyní je jí devatenáct, ale tak jak vypadá dnes mohla klidně vypadat už v šestnácti. Je to holka z venkova, nezapomínej na to. Tyhle někdy začínají velice brzy - to víš, rudá, horká krev."

Zastavil se, jakoby si chtěl prohlédnout mně neznámou hospodu, ke které mne pomalu vedl.

"Tuhle není špatné místo, zkusíme ho? Jo, ještě minutu, než vejdem... ohledně Harcourta... ta dívka pochopitelně netuší, že on má co do činění s tančírnami. Byla pouze shoda náhod, že se ocitla v tom místě. Znáš to tam, ne? Je to hned naproti..."

"Ano, znám," přitakal jsem. Byl jsem na něho trochu naštvaný za to jeho nenápadné popichování. "Moje přítelkyně tam pracuje," dodal jsem. A ty víš zatraceně dobře, co to znamená, říkal jsem si pro sebe.

Zajímalo by mě, kolik mu toho Monahan prozradil. Také mne najednou napadlo, jak dlouho asi Monahan O'Rourkeho zná. Jak si libovali v těch drobných představeních - výrazech údivu, překvapení, nevědomosti, atd. Nemohli se tomu ubránit. Jako pokladní, které i ze spánku říkají "děkuji vám."

A pak, jak jsem tak čekal, až bude pokračovat ve svém vyprávění, se mne zmocnilo další podezření. Možná ty dvě stovky, které mi Monahan věnoval, pocházely z O'Rourkeho kapsy. Nyní jsem si tím byl téměř jist. Pokud... ale rychle jsem ten nápad zavrhl... bylo to příliš přitažené za vlasy. Pokud ovšem, neubráníl jsem se, abych myšlenku nedokončil, nebyly od Harcourta. Byl to tučný balík, kterým mi mával tu noc před ním. Detektivové zpravidla nechodí po světě s takovými částkami po kapsách. Každopádně, jestliže Monahan Harcourta pumpnul (nebo možná Řeka!) O'Rourke by to věděl.

K ještě větším spekulacím mě pohnula další O'Rourkeova znepokojivá poznámka. Byli jsme právě u vchodu do restaurace, když jsem ho zaslechl jak zřetelně říká:

"V tenhle konkrétní tančírně je pro dívku téměř nemožné, aby tam dostala místo bez toho, že by se nejdříve vyspala s Harcourtem.

Tak mi to alespoň řekl Monahan."

Chvilí pozoroval, jak to na mne zapůsobilo, a pak pokračoval: "To pochopitelně není nic nezvyklého."

Posadili jsem se k rohovému stolu, kde jsme mohli hovořit bez obav, že nás bude někdo poslouchat. Všiml jsem si, jak se O'Rourke kolem rozhlíží svým nacvičeným zkoumavým a při tom nenápadným pohledem. Dělal to zcela bezděčně - stejně jako si bytový architekt vždy pozorně prohlédne nábytek, tapety a koberce.

"Ale skutečnost, že slečna Marjorie Blairová se přišla o místo ucházet pod falešným jménem, způsobila, že se málem prozradil."

"No jasně," zvolal jsem, "na to jsem nepomyslel!"

"Měl kliku, že si nejprve vyžádal její fotografii..."

Nemohl jsem si pomoci abych ho nepřerušil: "Musím uznat, že jsi se toho za tu krátkou dobu dozvěděl skutečně hodně."

"Pouhá souhra náhod," řekl O'Rourke skromně, "potkal jsem Monahana na cestě z Clancyho kanceláře."

"Ano, ale jak se ti podařilo dát si to všechno tak rychle dohromady?" naléhal jsem. "Přece jsi nevěděl, než jsi potkal Monahana, že to děvče dělalo v tančírně. Nechápu, jak jsi se k těm informacím dostal."

"Nedostal, dozvěděl jsem se to od Harcourta. Víš, když jsem se bavil s Monahanem - mluvil o své práci, a také o tobě - prý ses mu ohromně líbil. Chce tě zase vidět. Měl by ses s ním spojit.

No, to jen tak mimochodem. Jak jsem řekl, musel jsem si odskočit, abych zavolal Harcourtovi. Položil jsem mu několik rutinních otázek. Mimo jiné jsem se ho zeptal, jestli ví, kde ta dívka pracovala před tím. Řekl, že dělala v tančírně. Řekl to způsobem, jakoby chtěl říci: "Je to jen taková malá kurvička." Když jsem se vrátil ke stolu, zeptal jsem se Monahana, jestli zná dívku jménem Andrewsová - z tančírny. Tehdy jsem ještě ani nevěděl, o kterou tančírnu se přesně jedná. Když jsem mu vysvětlil podstatu případu, začal Monahan k mému překvapení vyprávět o Harcourtovi.

A jsem doma. Jednoduché, co? Jak už jsem řekl - v téhle branži souvisí všechno se vším. Po někom jdeš, a on ti spadne do náruče, když to nejmenší čekáš."

"Ať se propadnu," bylo jediné, na co jsem se zmohl.

O'Rourke studoval jídelní lístek. Já jsem na něj hleděl zmateně, neschopen se rozhodnout, co chci vlastně jít. Jediné, na co jsem byl schopen myslet, byl Harcourt. Takže Harcourt je voušoustal všechny! Bože, byl jsem vzteky bez sebe. Více než jindy jsem toužil něco s tím udělat. Možná Monahan byl ten pravý muž. Možná už líčil své pasti.

Namátkou jsem si něco objednal a zůstal sedět a nepřítomně hledět na stolovníky.

"Co je?" zeptal se O'Rourke. "Vypadáš zničeně?"

"To taky jsem. Ale to nic. To přejde."

Během jídla jsem O'Rourkeho poslouchal jen na půl ucha. Musel jsem pořád myslet na Monu. Zajímalo by mě, co by řekla, kdybych před ní vyslovil Harcourtovo jméno. Ten zkurvy syn! Vojebal všechno okolo a málem mě vyjebal z práce. Ten prasák! No, další stopa, po které se mohou pustit. Věci se dějí rychle..."

Netrvalo několik hodin, než se mi podařilo rozloučit se s O'Rourkem.

Když měl v úmyslu vás zdržovat, dokázal z rukávu sypat jednu historku za druhou. Vždy, když jsem s ním strávil večer, cítil jsem se utahaný jako kůň. Vyčerpávalo mě jenom poslouchat, protože s každou větou, kterou vypustil, jsem byl nedočkavější a nedočkavější, kdy se také dostanu ke slovu. Kromě toho tam byly vždy přestávky a všechny druhy akrobatického manévrování. Dokázal mě třeba nechat čekat půl hodiny ve své kanceláři, zatímco se s pro mne nepochopitelnou trpělivostí probíral šanony a hledal nějaký triviální detail, který mi chtěl ukázat. A vždy, než se znova pustil do vyprávění, podnikl dlouhou okliku, při které procházel oddělení po oddělení, a která se týkala šéfa, úředníka nebo telegrafisty z úřadu, který jsme právě opustili. Jeho paměť byla obdivuhodná. Ve všech stech či ještě více úřadech roztroušených po celém městě znal všechny úředníky podle jména, celou jejich pracovní kariéru, spoustu intimních podrobností z jejich rodinného života. A nejen, že znal stávající personál - pamatoval si dokonce i duchy, kteří zastávaly jednotlivé funkce v minulosti. Kromě toho znal také celou řadu doručovatelů, z jak noční tak i z denní směny. Nejvíce měl v oblíbě staré brachy, kteří sloužili u společnosti již řadu let - stejně jako O'Rourke.

Za těchto nočních inspekcí jsem se dozvěděl celou řadu věcí - věcí, o kterých jsem pochyboval že o nich Clancy má vůbec ponětí.

Během těchto obchůzek s O'Rourkem jsem zjistil, že řada úředníků se někdy během své kariéry dopustila zpronevěry. O'Rourke řešil tyto případy vlastním, osobitým způsobem. Spoléhal se na svůj dobrý úsudek, vyplývající z jeho letité

zkušenosti, a počínal si při jednání s těmito nešťastníky s obdivuhodnou svévolností. Jsem si jist, že o dobré polovině případů se kromě O'Rourkeho nikdo nedozvěděl. Kde bral jistotu, že viník, pochopitelně za předpokladu, že všechno zůstane jen mezi nimi, škodu postupně uhradí? Někdy měl k této benevolenci dvojaký důvod. Tím, že byla celá záležitost vyřízena tímto nezvyklým způsobem, měla firma nejen záruku, že dostane své peníze zpátky, ale na viníka se navíc dalo od té doby vzhledem k jeho vděčnosti spoléhat jako na informátora. Nebylo těžké přinutit ho zpívat, když bylo třeba.

Zpočátku, když jsem se častokrát divil, proč se O'Rourke zajímá o takové krysí charaktery, jsem zjistil, že se jedná o ztracené existence, které O'Rourke přetváří ve své užitečné nástroje. Co se týče jeho záhadného chování, jsem se o O'Rourkem dozvěděl jednu věc, která vysvětlovala vše: každý, komu věnoval třeba jen nepatrnou pozornost měl nějaký význam ve schématu kosmokosického života.

Přestože se často zdalo, že kolem sebe jen čeří vodu, přestože se zakaždým choval zdánlivě jako pitomec či nedouk, přestože to často vypadalo jako bohapusté maření času, mělo všechno, co dělal, nějaký význam pro jeho práci. Navíc nikdy se nestalo, že by měl zrovna rozdělaný jen jeden případ, který by ho cele zaměstnával.

Jeho repertoár byl široký. Žádný případ pro něj nebyl natolik beznadějný, aby se ho vzdal. Firma od něj už mohla dávno upustit, ale O'Rourke nikdy. Měl nezdolnou trpělivost umělce, a spolu s ní i přesvědčení, že čas pracuje pro něj. Žádná životní situace mu nebyla cizí. Jako umělec však musím připustit, že v skrytu své duše si možná vždy nebyl tak jistý. Dokázal stát a sledovat práci aranžéra ve výkladní skříni s vlhkýma očima. O literatuře měl přehled téměř nulový. Ale kdyby například došlo na vyprávění příběhu Raskolnikova, tak jak nám ho popsal Dostojevskij, mohl jsem si být jist získáním těch nejpronikavějších pozorování. Co mě skutečně motivovalo pěstovat si jeho přátelství, bylo jeho nadšení, lidské i duševní, pro takové spisovatele jako byl Dostojevskij. Jeho znalost podsvětí ho učinila měkčím a rozšafnějším. Byl detektivem díky svému zájmu a sympatiím k bližnímu. Nikdy nikomu nezpůsobil zbytečnou bolest. Každému vždy dopřál veškerou výhodu pochybností. Nikdy si na nikoho nezasedl, ať dotyčný udělal cokoli. Snažil se chápat, přijít na kloub jejich motivům, ať byl sebenižší. A především se na něj dalo absolutně spolehnout. Dal-li jednou někomu slovo, dodržel ho, ať ho to stálo cokoli. Nebylo možné ho podplatit. Nedokázal jsem si představit žádné lákadlo, které by ho dokázalo odvést od výkonu jeho povinností. Další jeho přednost, v mých očích, bylo to, že mu absolutně chyběly jakékoliv ambice. Nebyl v něm ani stín touhy být něčím jiným než byl. Tělem i duší se oddal své službě, přestože věděl, že se jedná o úkol nevděčný, že je využíván a zneužíván organizací bez srdce a bez duše. Ale, jak nejednou poznamenal, ať už byl postoj firmy jakýkoliv, nebyla to jeho starost. Ani ho netrápilo, že až odejde do důchodu, vše, co vybudoval, vezme za své. Neměl žádné iluze, a přesto vše, co dělal, dělal s plným nasazením.

Tenhle O'Rourke byl jedinečná bytost. Někdy mě dokázal šíleně vytočit. Nepamatuji se, že bych kdy znal někoho, kdo ve mně vyvolával pocit tak naprosté průhlednosti, jako on. Ani si nepamatuji na nikoho, kdo by tak tvrdošíjně odmítal udílet jakékoliv rady či kritiky. Byl to jediný člověk, u kterého jsem pochopil, co to znamená být skutečně tolerantní ve smyslu osobní svobody člověka. Je zajímavé, uvědomuji si nyní, jak hluboce symbolizoval Právo. Nikoli ten ubohý odvar zákona, který člověk používá pro své vlastní cíle, ale nevyzpytatelné kosmické právo, které nikdy nepřestává fungovat, které se nedá prosadit silou, a je tudíž tím nejmiloslivějším.

Když jsem ležel v posteli a přemýšlel, jak jsem často dělal po takovém večeru, jako byl ten dnešní, kladl jsem si otázku, co by asi O'Rourke dělal na mém místě. Když jsem si zkoušel takovou transformaci představit, došlo mi, že vlastně nevím nic o jeho soukromém životě. Absolutně nic. Ne že by byl tajnůstkářský - to se nedalo říci. Prostě na toto téma nikdy nepřišla řeč.

Nevím proč, ale z nějaké důvodu jsem si byl jist, že někdy v minulosti musel prožít velké zklamání. Možná něco jako nešťastnou lásku.

Ať už to bylo cokoli, neužíral se tím. Popral se s tím a zase se dal dohromady. Jeho život se tím však nezvratně změnil. Když jsem si tak poskládal drobné kousky do sebe - části člověka, kterého jsem znal, a člověka, z něhož jsem tu a tam zahlédl jen náznaky (když byl v nostalgické náladě), a když jsem je vzájemně porovnal, nedalo se popřít, že se jedná o dvě zcela odlišné bytosti. Všechna ta zdánlivá drsnot O'Rourkeho byla jako obranný mechanismus, který však nebyl znát navenek ani zevnitř. Ze strany světa se neměl čeho bát. Byl v něm a mimo něj, totálně. Ale vůči zvratům osudu byl bezbranný.

Bylo zvláštní, říkal jsem si v duchu se zavřenýma očima, že člověk, kterému za tolik vděčím, pro mne musí navždy zůstat zapečetěná kniha. Mohl jsem se nanejvýš poučit z jeho chování.

Zalila mě vlna něžnosti. Rozuměl jsem O'Rourkemu víc, než kdykoliv před tím. Všemmu jsem rozuměl jasněji. Poprvé v životě jsem pochopil, co to znamená být "citlivý".

KAPITOLA (13)

Jsou dny, kdy návrat života je bolestný a těžký. Člověk opouští říši spánku proti své vůli. Nic se nestalo, kromě vědomí, že hlubší a pravdivější realita náleží světu nevědomí.

Jednoho dne jsem tak otevřel oči nedobrovolně, a zuřivě jsem bojoval o návrat do stavu blaženosti, do kterého mne uvedl sen.

Když jsem zjistil, že už zase bdím, byl jsem z toho tak mrzutý, že jsem se málem dal do pláče. Zavřel jsem oči a snažil se ponořit zpět do světa, ze kterého jsem byl surově vytržen. Bylo to marné. Zkoušel jsem každou pomůcku, o které jsem kdy slyšel, ale nepodařilo se mi provést trik, kterým lze zastavit kulku v letu vrátit ji do prázdné komory revolveru.

Co však zůstalo, byla aura snu: a v té jsem smyslem prodléval. Byl naplněný jakýsi hlubší smysl, ale dřív, než mi bylo

dopřáno přečíst si jeho význam, nápis byl smazán a já byl vyhozen pryč, do světa, jehož jediným řešením na všechno byla smrt.

V ruce mi zůstalo pouze několik hmatatelných střípků, které byly jako drobtý, zanechané chudině ze stolu bohatých. Hladově jsem se k nim přimklul. Ale drobtý smetené ze stolu spánku jsou jako indicie ke zločinu, jehož vyřešení má být navždy záhadou. Tyto útržkovité obrázky během aktu probouzení byly něco na způsob podstoupení těch nejsrdceryvnějších transformací přivrácené strany. Rozplývaly se jako zmrzlina za horkého srpnového dne. A přesto, jak se spojovaly a slévaly v zárodečné magma, které je pralátkou duše, jakýsi mlžný spletenec vzpomínek zůstával na živu - věčně. Vypadal - tmavý a sametový obrys hmatatelného, vnímavého kontinua - jakoby nebyl jejich bytím nýbrž realitou. Realita! Ta, který objímá, podpírá a velebí život. V tomto proudu člověk škemrál o návrat a zůstává navždy ponořen.

Co tedy zůstalo z toho neznatelného světa, ze kterého jsem se jednoho dne probudil plný něžných poranění který byly v noci tak dovedně zaceleny? Obličej té, kterou jsem miloval a ztratil! Uny Giffordové. Nikoliv té Uny, kterou jsem znal, ale Una, která se za léta bolesti a odloučení rozrůstala to děsivé libeznosti.

Z její tváře se stal mohutný květ chycený v temnotách; vypadal jakoby prostoupen vlastní záplavou jasu. Všechny vzpomínky na ni, které jsem tak žárlivě opatroval a které byly lehce upěchovány jako ten nejjemnější tabák prstem kuřáka, najednou vypluly nahoru se spontánní a vznětlivou krásliivostí. Bledost její kůže povýšila na mramorový lesk, vyvolaný zhroucením uhlíky paměti. Hlava se pomalu otáčela na téměř neznatelném krčku. Rty se rozevíraly žízni; byly neobyčejně živé a zranitelné. Bylo to skoro jako hlava snílka hledajícího se zavřenými očima hladově rty někoho, vyvolaného ze nějakého vzdáleného místa. A, jako šlahouny exotických rostlin, které se pnou za světlem, se naše věčně hledající rty nakonec setkaly a uzavřely a zapečetily ránu, která do té doby bez ustání krvácela. Byl to polibek, který zaplašil vzpomínky na veškerou bolest; zacelil a zhojil ránu. Trval nekonečný čas, zapomenutý okamžik, jako mezi dvěma zapomenutými sny. A pak, jakoby se mezi nás něžně vplížily záhyby noci, jsme byli oddělení a hleděli jsme na sebe, prorážejíce plynoucí závoje tmy jediným hypnotickým pohledem. Stejně jako byly vlhké rty před chvílí slepeny k sobě - jako křehké okvětní plátky utržené bouří - tak byly nyní spojeny naše oči, zpečeny elektrickým proudem dávného poznání. Nikde ani stopa po sebemenším mentálním úkonu: všechno bylo mimovolné a bezmyšlenkovité. Jako spojení dvou magnetů jejich matnými, šedými konci; věčně hledající části se konečně našly. V tomto pevném, nabitém spojení se pomalu začal projevovat další vjem - zvuk našeho prastarého hlasu. Jediného hlasu, který se ptal a současně si odpovídal: rozebraný tón, který zpočátku zněl jako výslech, ale který vždy utichl jako příjemné šplouchání vln. Zpočátku bylo obtížné rozeznat, že tento monolog je ve skutečnosti sňatkem dvou různých hlasů; bylo to jako hra dvou fontán vysílacích a přijímajících ze stejného zdroje a se stejným gejírem.

Pak bylo vše náhle přerušeno, jako když se vlhký písek sype ze strmého břehu, hluboká, tmavá substance najednou vystříkla ven, a zanechala za sebou ošidnou slupku zářivé běloby, která se pod dotykem neopatrné nohy prolomila a propadla do nicoty.

Mezidobí malých smrtí, všech bezbolestných,, jakoby všechny smysly pohasly a ruka, neviditelná a laskavá, bezmyšlenkovitě uzavřela přívod vzduchu.

Nyní nahlas čte - známé pasáže z knihy, kterou jsem musel číst.

Leží na břiše, lokty ohnuté, hlavu v dlaních. Ukazuje mi profil své tváře a její tělo je celé voňavé. Její rty jsou jako odřené květy muškátu, dva perfektně do sebe zapadající plátky, které se otevírají a zase zavírají. Slova jsou melodicky modulovaná; vycházejí z hrací skřínky vyrobené z dytýnu.

Teprve po chvíli mi dochází, že to jsou moje vlastní slova.

Slova, který jsem nikdy nedal na papír, ale která jsem si zapsal pouze do hlavy. V tom okamžiku si rovněž všímám, že nechte mně, ale mladému muži, který leží vedle ní. Ten leží na zádech a oddaně jí hledí do tváře. Jsou tu pouze ti dva, a svět pro ně neexistuje. Není to otázka prostoru, co mě od nich odděluje, ale propast světa. Není zde už žádná možnost komunikace; vznášejí se v prostoru na lotosovém listu. Jsme odříznuti. Zoufale se snažím vyslat zprávu přes prázdnotu, sdělit jí alespoň to, že ta kouzelná slova pocházejí z embryonální knihy mého života. Ale ona je mimo dosah. Čtení pokračuje a její extáze roste. Já jsem ztracený a zapomenutý.

A pak, jen na krátký okamžik, se otočí obličejem naplno ke mně, ale oči nejeví žádnou známku poznání. Oči jsou obráceny dovnitř, jakoby v hluboké meditaci. Plnost její tváře je ta tam: začínají se rýsovat obrysy lebky. Je stále krásná, ale už to není vábení hvězd a těla; je to přízračná krása rdoušené duše vynořující se ze spektra smrti. Obláček vzpomínky přelétl nad prázdnotou mapou jejích ostrých rysů. Ona, který byla živá, vtělená, mučená rostlina v brázdě paměti, nyní zmizela jako dým z říše snu. Zda jsem já sám zemřel a našel ji na druhé straně, spící a snící, jsem nebyl schopen říci. Jeden nekonečný okamžik se naše cesty zkřížily, spojení bylo naplněno, rána minulosti zahojena. Vtělení nebo vytělení, řítíli jsem se nyní do vesmíru, každý po vlastní oběžné dráze, každý obklopen vlastní hudbou. Čas, který je pouhou nekonečnou stezkou bolesti, smutku a odloučení, se scvrkl. Opět jsem byli v nadčasové modři, vzdálení jeden druhému, ale nikoliv již odloučení. Vzdalovali jsme se jako souhvězdí, jako poslušné pláň hvězd.

Kolem nebylo nic než neslyšná harmonie hvězdných paprsků, jasných kolizí vznášejícího se peří čeřeného s jiskřivou brilancí v bájném chóru andělského království.

Věděl jsem, že jsem našel blaho, a že tímto blahem je svět, nebo stav světa, ve kterém vládne tvoření. A věděl jsem ještě jednu věc - že jestliže se jedná o pouhý sen, tak skončí. Jestliže to však není sen...

Oči jsem měl otevřené dokořán a byl jsem v pokoji, ve stejném pokoji, v jakém jsem se ukládal ke spánku předešlou noc.

Ostatní by se spokojili s tím, nazvat to snem. Ale co je to sen?

Kdo zažil co? A kdy a kde?

Byl jsem tažen zmizelou nádherou své iluzorní pouti. Nemohl jsem se ani vrátit ani se vzdálit. Ležel jsem v posteli s

přivřenýma očima a snažil se znova si vybavit procesí hypnotický obrazů, které jako přízračné vagóny právě přejely ze stanice do stanice podél křehkých bariér spánku. Dovnitř se začaly drát další vzpomínky, a všechny za sebou zanechávaly tmavé skvrny v jasné stopě vyjeté předpotopními duchy. Byla tam Una, které jsem onoho letního dne mával na rozloučenou, Una, ke které jsem se otočil zády, Una jejíž oči se za mnou dívaly prázdnou ulicí, a když jsem se na rohu otočil, cítil jsem, jak se do mne ty oči zabodávají - a já jsem věděl, že bez ohledu na to, jak daleko půjdu či jak moc se budu snažit zapomenout, ty dvě úpěnlivé oči mi budou neustále vězet mezi lopatkami jako dvě dýky. Byla zde jiná Una, který mi ukazovala svou ložnici - o mnoho let později, když jsme se náhodou potkali na ulici před jejím domem. Změněná Una, která kvetla pouze ve snu. Una, která patřila jinému muži, Una obklopená plody manželství. Souběžný sen, příjemný, triviální, utěšující. Vracel se jako posedlost v téměř matematicky přesné konfiguraci. Pod vedením svého blízence Georgea Marshalla jsem stával před jejím domem jako Šmírák Tom, a čekal, až vyjde ven nadýchat se čerstvého vzduchu. Nikdy si nevšimla naší přítomnosti, přestože jsem stáli jen několik stop od ní. To znamenalo, že jsem se těšil privilegii dívat se na ni dosytosti, a dokonce při tom diskutovat o jejích přednostech s mým druhem a průvodcem. Pokaždé vypadala stejně - jako matrona v plném květu.

V tichosti jsem se na ni popásl pohledem a pak jsem rychle zmizel. Bývalo tma a mně dělalo potíže zapamatovat si jméno ulice, kterou bych sám nebyl býval našel. Ale na rohu, kde jsem se díval po ukazatelích, byla tam jako v pytlí. Věděl jsem, že v tom okamžiku mě George Marshall vezme za ruku a řekne: "Žádné strachy, já vím, kde to je... někdy tě sem zase dovedu." A pak se George Marshall, můj přítel a zrádce, trhnul, a nechal mě samotného v temných uličkách čtvrti, kde to páchlo neřestí a zločinem.

Toulal jsem se od baru k baru, snažil se zeptat na cestu, ale byl jsem je urážen a ponižován a často dokonce bit a kopán jako pytel ovsy. Čas od času jsem se ocitl v leže na chodníku, krev mi crčela z úst a uší, ruce rozřezány na cáry, tělo jedna velká modřina. Byla to hrozná cena, kterou jsem pokaždé musel zaplatit za výsadu pozorovat ji, jak dýchá čerstvý vzduch. Ale stálo to za to! A když jsem ve snu viděl přicházet Georgea Marshalla, když jsem slyšel slib, který jeho ujišťující slova na uvítanou vždy obsahovala, srdce mi začalo divoce bít a já jsem přidal do kroku, abych dorazil k jejímu domu včas. Je divné, že jsem nikdy nebyl schopen trefit tam sám. Podivné, že George Marshall v ní nikdy neviděl nic víc než pěknou kost. Ale George Marshall, připoután ke mně neviditelným vláknem, byl mlčenlivým svědkem dramatu, kterému se jeho nevěřící oči bránily. A te se ve snu mohl George Marshall opět dívat udivenýma očima; on také mohl dosáhnout určité spokojenosti tím, že pokaždé našel křižovatku, kde se naše cesty rozdělily.

Najednou jsem si vzpomněl na něco již zcela zapomenutého. Vyvalil jsem oči, jako bych chtěl dohlédnout přes širokou průrvu minulosti a zachytit úhel prázdného vidění. Spatřil jsem dvorek, jak vypadal během dlouhé zimy, černé kmeny jilmů obalené ledem, země tvrdá a udusaná, obloha pocákaná zinkem a opiem. Já jsem vězněm v domě zatoulané lásky. Já jsem August Angst stárnoucí v melancholii. Jsem trubec, jehož jedinou funkcí je stíkat spermatozoa do plivátka utrpení. Vztekale dosahují orgasmů.

Ohryzávám vousy, které ji pokrývají ústa jako mech. Žvýkám tučné kousky mé vlastní melancholie a plivu jimi kolem.

Celou zimu to takhle vedu - až do onoho dne, kdy jsem přišel domů a našel jsem ji ležet v posteli v kaluži krve. Doktor v šatníku opustil tělo sedmiměsíční bolesti zubů zabalené do ručníku. Je to jako homunkulus, kůže tmavě červená, a má vlasy a nehty. Leží bez dechu v šuplíku, život vyskočil z temnoty a vrhl se zpět do tmy.

Nemá to žádné jméno, ani to nebylo nikdy milováno, ani to nebude oplakáváno. Bylo to vytrženo z kořenů a jestli to vřískalo nikdo neslyšel. Jaký život to vedlo a ztratilo ve spánku. Jeho smrt byla pouze další, hlubší pohroužení se do toho spánku, ze kterého se to nikdy neprobudilo.

Já stojím u okna, čučím nazdařbůh přes černý dvorek do okna naproti. Ta a tam se cosi se matně formuje. Prázdným pohledem to sleduji a nejasné vzpomínky vystupují, mihotají se a zase mizí.

Jsem ponechán sám sobě, abych se válel v močálu bahnitých přeludů. Stojím tu zpřímá jako samotný Rigor Mortis. Jsem Křemíkový král a mé království zahrnuje vše, co je vyčpělé a zkorodované.

Carlotta leží napříč přes postel, nohy jí visí přes okraj. Bude tak ležet tak dlouho, dokud nepřijde doktor a nevrátí jí život.

Domovnice přijde a vymění prostěradla. Tělo bude zlikvidováno obvyklým způsobem. My dostaneme výpověď z bytu, pokoj bude vykouřen, zločin zůstane nezaznamenán. Najdeme si jiné místo s postelí, sporákem a šatníkem. Budeme procházet touž rutinou jezení, spaní, plození, pohřbívání. August Angst udělá místo Tracymu le Crève-coeurovi. Bude arabským rytířem s penisem z chladného nefritu. Nebude jíst nic než koření a přísady a své sémě bude rozsévat bez ustání. Sleze, složí penis jako deštník, a přesune se do dalšího hřebčína.

To, co se mi tu a tam zjevovalo - byla Una Giffordová. O několik týdnů později, když jsme se s Carlottou přestěhovali do jiného bytu, jsem Unu potkal na ulici před jejím domem. Šel jsem s ní dovnitř a zůstal tam asi půl hodiny, možná déle, ale jedině, na co si z celé návštěvy vzpomínám je, že mě vzala do ložnice a ukázala mi postel. Jejich postel, ze které už vzešlo dítě.

Zanedlouho se mi podařilo utéct z Carlottina šířavého sevření.

Ke konci už jsem to táhl s Maud. Když jsme byli svoji asi tři měsíce, došlo ke zcela nečekanému setkání. Jednoho dne jsem šel sám do kina. Tedy, koupil jsem si lístek a vešel. Chvilí jsem musel čekat vzadu, než mi uvaďečka našla místo. Proti mně se blížila silueta s baterkou. Byla to Carlotta. "Harry!" vykřikla tiše jako raněná srna. Byl to pro ni takový šok, že ze sebe nedokázala vypravit víc. Zírala na mne a oči počínaly vlhnout.

Pod tímto táhlým, tichým obviněním jsem rychle zvačnul. "Najdu ti místo," řekla nakonec. Když mě usazoval, pošeptala mi: "Pokusím se přijít později za tebou."

Civěl jsem na plátno, ale myšlenky se v hlavě honily jako šílené.

Mohl bych tak prosedět celé hodiny, mozek plný vzpomínek.

Najednou jsem cítil, jak se sune do křesla vedle mne a chytá mě za ruku. Když jsem její ruku stiskl, otočil jsem se, a

viděl jsem, jak se jí po tvářích koulejí slzy. "Ach bože, Harry, bylo to jako celá věčnost." Na to se její ruka přesunula na mou nohu a stiskla ji hned nad kolenem. Okamžitě jsem udělal totéž a nějakou chvíli jsme tak setrvali, rty spojené, oči upřené do prázdna.

Brzy nás zachvátila vášeň a naše ruce se horečnatě vydaly na průzkum hořícího masa. Tak tak jsme to stihli dokončit, když film skončil a světla v sále se rozsvítila.

"Doprovodím tě domů," řekl jsem, když jsme se potáceli uličkou.

Hlas jsem měl ochraptělý, v krku jsme měli sucho a rty okoralé.

Zavěsila se do mě a přimáčkla se ke mně bokem. Kymáceli jsme se směrem k východu. Ve foyer se na chvíli zastavila a začala si pudrovat obličej. Přiliš se nezměnila: akorát oči se jí trochu rozšířily. Byly nyní smutnější. Byly zářivé a těkavé. Fialové šaty z nějakého tenkého, přiléhavého materiálu dávaly vyniknout její postavě. Díval jsem se jí na chodidla a najednou si vzpomněl, jak bývala maličká a jemná - mrštné nožičky někoho, kdo nikdy nedorostl.

V taxíku jsem ji začal vyprávět o tom, co jsem dělal po té, co jsem ji opustil. Ona mi však položila ruku na ústa a prosila, ať mlčím, dokud nedojedeme domů. Potom, s rukou stále na mých ústech, řekla: "Jsi ženatý, že?" Přikývl jsem. "Věděla jsem to," zamumlala, a odtáhla svou ruku.

Vzápětí se mi vrhla do náruče začala mne divoce líbat. Při tom vzlykala slova: "Harry, Harry, to jsi mi neměl dělat. Mohl jsi mi něco říct... všechno. Byl jsi hrozně krutý, Harry. Všechno jsi zabil."

Přitáhl jsem ji blíž, přehodil si její nohu přes svou a rychle jsem jí zajel rukou do rozkroku. Taxík náhle zastavil a my se museli rozplést. Roztřeseně jsem ji následoval do domu a netušil jsem, co tam mohu očekávat. Když se za námi dveře zavřeli, zašeptala mi do ucha, že se mám chovat tiše, abych nevzbudil Žoržika. "Je velice nemocný... bojím se, že umírá."

Chodba byla pohroužena do tmy. Musel jsem se jí držet za ruku a ona mne vedla vzhůru po schodech do podkrovní, kde ona a její syn trávili své dny.

Rozsvítila malou lampičku a s prstem na rtech ukázala na gauč.

Chvilí naslouchala u dveří do sousedního pokoje, aby se ujistila, že Žoržík spí. Nakonec došla po špičkách k pohovce a nesměle se posadila na okraj. "Dávej pozor," zašeptala, "vrže to."

Byl jsem tak zmatený, že jsem se dosud ani nehnul a nevydal jsem ani hlásku. Co by Žoržík dělal, kdyby mě tu viděl sedět, jsem se neodvažoval ani pomyslet. A tady nakonec umíral. Hrozný konec. A my jsme zde seděli jako provinilé mumie v bídné špeluňce. A přesto, říkal jsem si, je to možná štěstí, že tato drobná scéna mohla být odehrána pouze se staženým zvukem. Bůh ví, jakými hroznými slovy výčitek by mne zahrnula, kdyby mohla mluvit nahlas.

"Zhasni!" poprosil jsem ji němou pantomimou. Když vstala, aby mi vyhověla, naznačil jsem jí, že si zatím lehnu na zem za gaučem.

Chvilí trvalo, než si lehla ke mně. Stála v rohu a rychle se svlékala. Díval jsem se na ní v bledém světle, které sem dopadalo oknem. Když se napřáhla po přehození pro své nahé tělo, rychle jsem si rozeplnul poklopec.

Bylo obtížné pohybovat se tak, aby při tom nevznikl žádný zvuk.

Byla vystrašená myšlenkou, že by nás Žoržík slyšel. Bylo mi jasné, že mi přičítal vinu za své utrpení. Bylo mi jasné, že ona mlčky souhlasila a nyní se bála obvinění ze zrady.

Pohybovat se bez dechu, ovíjet se kolem sebe jako dvě vývrtky, šoustat s takovým zápalem, jaký jsme ani jeden dosud nezažili, a přesto nepůsobit žádný hluk, to vyžadovalo dovednost a trpělivost skutečně obdivuhodnou - tím spíš, že se při tom dělo ještě něco, co se na mě hluboce zapůsobilo... Carlotta plakala bez slz.

Slyšel jsem, jak to v ní kлокotá jako ve splachovadle záchodu, který teče. A přestože mě ustrašeným šepetem prosila, abych se do ní neudělal, protože se vzhledem k Žoržíkovi nemůže vypláchnout, přestože mi bylo známo, že patří mezi ty, na které se stačí podívat a jsou v tom, a že jestli ji nabouchám, budou s tím potíže, přesto, a možná spíš kvůli tomu tichému fňukání, víc protože jsem chtěl udělat konec tomu klokotání, jsem stříkal a stříkal. Ona také šla z orgasmu do orgasmu, věděla při tom, že jí do dělohy pokaždé peru plnou dávku, ale nemohla si pomoci. Ani jednou jsem ho nevytáhl. Tiše jsem čekal na bodavou vstřícnou koupel, vrazil ho dovnitř jako petardu a vřít se elektrizující vlhké temnoty s hubičkou s měkkými rty artyčkou. Bylo na tom cosi divoce odtazitého, jako bych byl pyromanem, sedícím v křesle vlastního domu, který jsem před chvílí vlastní rukou podpálil, a věděl, že se nepohnu, dokud se i samotné křeslo nezačne škvařit a připalovat mi prdel.

Když jsem ho nakonec zakotvil venku a postavil se, abych ji naposled objal, zašeptala mi do ucha, že potřebuje peníze na nájemné a abych je nazítří přinesl. A pak, když už jsem se chystal sejít se schodů, si mne přitáhla zpět k sobě a přitiskla mi rty k uchu: "On nevydrží déle než týden!" Ta slova ke mně dolehla jakoby z reproduktoru. Dokonce i dnes, když si je pro sebe opakuji, slyším ten měkký hvízdavý šum vzduchu, který provázel zvuk jejího téměř neslyšitelného hlasu. Jakoby mé ucho bylo pampeliška a každý malý lístek anténou, který zachycoval poselství a posílal do mozku, kde kde vybuchlo s temným zaduněním houfnice. "Nevydrží déle než týden!" Opakoval jsem si to celou cestu domů - snad tisíckrát nebo i vícekrát. A kdykoliv jsem tento refrén dořekl, spatřil jsem fotogenické zobrazení strachu - hlavu ženy ořízlou rámem obrazu hned nad obočím. Pokaždé stejně - tvář zářící do tmy, horní část hlavy mizící jakoby v padacích dveřích. Tvář s vápenným jasnem okolo, zavěšená vlastní snivou snahou na neznatelnou masou krouticích se stvoření zamořujících bažinatou oblast temných strachů myslí. A pak jsem viděl zrození Žoržíka a - tak, jak mi o něm ona kdysi vyprávěla. Na podlaze külny, do které se zamkla před jeho otcem, který byl státní moll. Viděl jsem ji, jak se svíjí na podlaze s Žoržíkem mezi nohama. Leželi tam tak dlouho, dokud je měsíc nezalil tajemným platinovým svitem. Jak Žoržíka milovala! Jak na něm visela! Nic nebylo pro jejího Žoržíka dost dobré. Pak nočním vlakem na sever se svou černou ovečkou. Hladověla, aby ho mohla nakrmit.

Prodávala se, aby ho udržela na škole. Všechno pro Žoržíka.

"Plakala jsi," říkal jsem, když jsem ji náhle překvapil, "je tak?"

Zase se k tobě zle choval?" V Žoržíkovi nebylo kousku dobra: byl plný černého hnisu. "Zanotujme si tuto melodii!"

říkával někdy, když jsme všichni tři seděli po tmě. Tak jsme chvíli hučeli. Po chvíli se Žoržík zvedl, přišel k ní, objal ji, a brečel jako děcko. "Nejsem vůbec k ničemu," opakoval pořád dokola. A pak kašlal a kašlal bez přestání. Stejně jako ona, měl i on velké černé oči - civěly z jeho vypoulené tváře jako dvě žhoucí díry.

Pak šel pryč - na ranč - a já si říkal, že bude zase v pořádku.

Jedna plíce mu praskla. Když se to zahojilo, praskla mu druhá. A než doktoři dokončili své experimenty, byl jsem jako hrozen zhoubných nádorů chystajících se puknout, rozervat řetěz, zabít jeho matku, nepůjde-li to jinak, cokoliv, všechno, jenom už žádné další souzení, žádné další trable, žádné další utrpení. Kdy jsem ji skutečně miloval? Kdy? Nemohl jsem si vzpomenout.

Hledal jsem vláčnou kundu a nechal se chytit do té kůlny, zamknout se uvnitř, zírat na měsíc jak přichází a odchází, dívat se, jak jí z dělohy padá jeden kus krvavé tkáně za druhým.

Phoebus! Ano, tam to bylo! Poblíž Domova pro vysloužilce. A on, otec a svůdce, si spokojeně bručel za mřížemi pevnosti Monroe. On byl. A pak, když už nikdo ani nevzpomněl jeho jméno, ležel coby mrtvola v rakvi, pár bloků od nás, a dřív, než jsem si to stačil uvědomit, poslali jeho tělo na sever a ona ho pochovala - s vojenskými poctami! Bože! Co všechno se vám může stát za zády - zatímco se jdete projít nebo si jdete do knihovny najít důležitou knihu! Jedna plíce, druhá plíce, interrupce, potrat, zánět žil, žádná práce, nájemníci, tahání popelnic, kolo do frcu, sezení na střeše a sledování holubů: tyto fantasmagorické objekty a události vyplňují obraz, pak se rozplývají jako dým, jsou zapomenuty, pohřbeny v popelnici jako zhnílé nádory, dokud... dva rty přitisknuté k voskovému uchu nevybuchnou s ohlušujícím pampeliškovým hřmotem, kdekoliv se August Angst, Tracey le Crève-coeur a Rigor Mortis plaví jako kláda po střeše mozku, aby nakonec zůstal viset na obloze blikající ultrafialovým zářením.

Den po toho epizodě jsem se k ní nevrátil s penězi, ani jsem se za deset dní neobjevil na pohřbu. Ale o tři týdny jsem cítil povinnost se všim se svěřit Maud. Pochopitelně jsem jí neřekl nic o tichém čísle na podlaze, ale přiznal jsem, že jsem Carlottu doprovodil domů. Jiné ženě se můžete svěřit se vším, Maud ne.

Stačilo říct jen nepatrnou část, a už je tuhá jako noční můra.

Dál už mě neposlouchá - jenom čeká, až skončí, aby mohla říct své definitivní: Ne!

Abych k ní ale byl spravedlivý, bylo ode mne trochu šílené očekávat, že bude souhlasit s podobným návrhem. Jen skutečně neobyčejná žena by přistoupila na něco podobného. Co jsem po ní chtěl? Aby Carlotta bydlela s námi. Ano, nakonec jsem dospěl k neobyčejnému závěru, že jediné čestné řešení je požádat Carlottu, aby žila s námi. Snažil jsem se Maud vysvětlit, že jsem Carlottu nikdy nemiloval, že jsem ji pouze miloval, a tudíž že mám pocit, že ji něco dlužím. Podivná masculinní logika! Vytáčky!

Pouhé vytáčky! Ale já věřil v té chvíli každému slovu, které jsem vypustil z úst. Carlotta by přišla, dostala by pokoj, a žila si svůj vlastní život. Chovali bychom se k ní laskavě, jako ke svržené královně. Maud to muselo znít neuvěřitelně prolhaně a prázdně. Ale když já naslouchal ozvěnám svého hlasu, měl jsem pocit, jako bych slyšel to strašlivé klokotání splachovačů.

Jelikož Maud už byla dávno rozhodnuta, jelikož mě kromě mne samotného nikdo neposlouchal, jelikož se mi má slova vracela zpět jako okurky odrážející se od tykve, pokračoval jsem ve vysílání, dosahoval stále většího vzrušení, většího přesvědčení, většího odhodlání dosáhnout svého. Jedna vlna za druhou, jeden rytmus proti druhému. Udušení proti úderu, výtok proti gejzíru, zpověď proti doznání, oceán proti strouze. Udeřit, utopit, zadupat to do země, posadit na to horu! Pokračoval jsem pořád dál, con amore, con furioso, con abulia, con estetika, con Silesia... a ona mi celou tu dobu naslouchala jako kámen, obrnila své zabalené srdíčko, svou škatuli, svůj masitý žaludek, svou vykouřenou kundu.

Odpověď zněla Ne! Včera, dnes, zítra - Ne! Jednoznačně ne!

Veškerý její fyzický, mentální, morální a duševní vývoj ji přivedl k tomuto velkému okamžiku, kdy mohla triumfálně odvětit:

Ne! Jednoznačně ne!

Kdyby mi alespoň řekla: "Poslyš, nemůžeš ode mne přece žádat něco takového! To je na ztřeštěné, nechápeš? Jak bychom se tu všichni tři snesli? Já vím, že bys ji rád pomohl - já také... ale..."

Kdyby mi řekla něco na tento způsob, šel bych k zrcadlu, dlouze a zkoumavě bych si sám sebe prohlédl, zasmál bych se jako nakrápělý hrnec a pak bych uznal, že to byl totálně trhlý nápad. Nejen to, ale víc...

Uznal bych, že jsem chtěl skutečně cosi, co si její přízemní duch nedokázal ani představit. Ano, zapsal bych ji jedno velké plus a korunoval bych ho tichým šíleným číslem á la Huysman. Posadil bych si ji na klín jak to dělával její otec v nebi, vrkal bych a předstíral, že 986 plus 2 je mínus 69. Jemně bych nadzvednul její průsvitnou slupku a uhasil oheň etérickým hasicím přístrojem.

Místo toho jsem se však po marném bouchání na neprůstřelnou kovovou zeď tak nakrknul, že jsem uprostřed noci vypadl z domu a vydal se směrem na Coney Island. Počasí bylo teplé a když jsem došel na molo, posadil jsem se, a dal se do smíchu. Vzpomněl jsem si na Stanleyho té noci, kdy ho propustili z Fort Oglethorpe, na otevřenou bryčku, kterou jsme si najali a basu piv na předním sedadle. Po čtyřech letech u jízdy byl Stanley mužem ze železa.

Uvnitř i zvenku byl drsný, jak může být drsný pouze Polák.

Kdybych mu dal příležitost, byl by schopen mi uhryznout ucho a plivnout mi ho do ksichtu. V kapse měl několik set dolarů a neměl jiné přání, než utratit je všechny za jednu noc. A než noc skončila, zbylo nám právě tolik, abychom si mohli najmout dohromady pokoj v tom nejmizernějším hotelu poblíž Borough Hall.

Pamatuji se také, že byl tak sřátý, že se ani nenamáhal vstát, když potřeboval ulevit svým útrobám - pouze se převálil na bok a chcal na zeď.

Druhý den jsem byl ještě pořád vzteklý. A také následující den i ten další. To její Ne! mě žralo. Jenom tisíc Ano to mohlo spravit. V té době jsem neměl žádnou pořádnou práci. Předstíral jsem, že vydělávám peníze prodejem štosů knihy, které měly údajně obsahovat "tu nejlepší světovou literaturu". Zatím jsem ještě neklesl k encyklopediím Krysa,

kteřá mě do toho uvrtala mě zhypnotizovala. Všechno jsem prodal v posthypnotickém tranzu. Tu a tam jsem se probouzel s jasnými myšlenkami, někdy lehce zločinnými či zcela halucinačními. Stále jsem však byl jako šílený a vztekly. Jednoho dne jsem se probudil s jejím Ne! stále znějícím v mých uších. Jedl jsem snídani, když tu jsem si uvědomil, že jsem ještě nic nestřelil sestřenicí Julii. Maudinu sestřenicí Julii. Julie byla nyní vdaná akorát tak dlouho, říkal jsem si, že by jí mohlo přijít vhod maličké zpestření. Nehodlal jsem to nijak komplikovat - prostě za ní zajít těsně před obědem, prodat jí soubor knih, smočít knot a pak jít do kina.

Julie bydlela na horním konci Manhattanu v otapetovaném inkubátoru. Její manžel byl pitomec v tom smyslu, že se jednalo o průměrného živočicha, který vydělával na slušné živobytí a volil demokracii či republikány podle nálady. Julie byla dobrosrdečná slepice, která nikdy nečetla víc než sobotní Evening Post. Byla to taková prdýlka, která měla akorát tolik inteligence aby jí došlo, že po šoustání je třeba použít irigátor, a když to nepomůže, tedy látačí jehlu. Dělal to s tou jehlicí tak často, až na to byla takřka expert. Dokázala vyvolat krvácení, byť by se jednalo třeba o neposkrvněné početí. Její hlavní myšlenkou bylo užít si jako opilá lasice, a pak to dostat z těla co nejdřív.

Neváhala by použít dláto či dokonce francouzák, kdyby neměla po ruce nic jiného.

Když přišla otevřít, trochu mě to vyvedlo z míry. Nenapadlo mě, že rok může zanechat na ženě takové stopy, ani jsem si neuvědomil, jak většina žen vypadá v jedenáct ráno, když nečekají žádné návštěvy. Abych byl surově přesný, vypadala jako syrová kýta pocákaná kečupem a vrácená do mrazáku. Julie, jak jsem si ji pamatoval, byla ve srovnání s tímhle jako víla. Musel jsem se se vzniklou situací rychle vyrovnat.

Přirozeně jsem měl náladu spíš prodávat než šoustat. Brzy se ovšem ukázalo, že chci-li prodat, budu muset nejdřív šukat. Julie prostě nechtěla pochopit, co to do mě vjelo - přijít k ní a nutit ji jakési knihy. Nemohl jsem ji říct, že to zušlechťuje její mysl, protože ona žádnou mysl neměla a byla si toho vědoma. Vůbec jí nepřipadalo trapné si to přiznat.

Nechala mě chvíli osamotě, aby se upravila. Začal jsem si číst v prospektu. Shledal jsem ho natolik zajímavým, že jsem málem prodal několik knih sám sobě. Četl jsem si fragment o Coleridgeovi, jakou prý měl vytříbenou mysl (a já si vždycky myslel, že měl v hlavě nasráno!), když jsem ji uslyšel přicházet.

Článek byl však tak zajímavý, že jsem se omluvil, aniž jsem zhlédnul, a pokračoval ve čtení. Klekla si za mnou na gauč a četla mi přes rameno. Cítil jsem na zádech její vytahané kozy, ale tolik jsem toužil sledovat Coleridgeovi úžasné myšlenkové pochody, že jsem se tím nenechal vyrušovat.

Najednou mi pečlivě vázaný prospekt letěl z rukou.

"K čemu čteš takovýhle nesmysly?" křičela Julie. Držela mě za lokta a otáčela k sobě. "Nerozumím z toho ani slovo, a vsadím se, že ty také ne. Co je to s tebou - nedokážeš si najít pořádnou práci?"

Na tváři se jí zvolna rozhostil tupý úsměv. Vypadala jako teutonský anděl, který právě udělal správnou věc. Vstal jsem, sebral prospekt, a zeptal se, co bude s obědem.

"Bože, ty máš ale způsoby," řekla na to, "kdo si vůbec myslíš, že já jsem?"

Tady jsem měl dělat, že šlo o pouhý žert. Místo toho jsem po té, co jsem jí sáhl do výstřihu a chvíli ji žmolal pravou bradavku, stočil hovor zpět na jídlo.

"Poslyš, ty jsi se ale změnil. Vůbec se mi nelíbí jak mluvíš - nebo jednáš." Na to rozhodně zastrčila svou kozu zpátky, jakoby se jednalo o ranec mokřých ponožek hozených do koše s prádlem.

"Já jsem vdaná žena, uvědomuješ si to? Je ti jasné, co by ti Mike udělal, kdyby viděl, jak se ke mně chováš?"

"Ty jsi se také změnila," řekl jsem. Jediné, co jsem nyní chtěl, byl kus žvance. Nevím proč, ale rozhodl jsem se, že mi Julie musí dát pořádně najíst - to bylo to nejmenší, co pro mě taková uťápnutá vařbuchta mohla udělat.

Jediný způsob, jak z ní něco dostat, bylo trochu si snít pohrát.

Začal jsem tedy předstírat vášnivě tření její naducané zadnice.

Ne však příliš vášnivě, protože to by mohlo znamenat okamžitou soulož a žádné jídlo. Když mi bude jídlo chutnat, možná si pak dám říct na jednu rychlovku.

"Bože, dobrá, dostaneš jídlo," zavrčela jakoby mi četla myšlenky.

"Prima, co tady máš?"

"Pojď, a vyber si sám," odvětila, zatáhla mě do kuchyně a otevřela ledničku.

Byla tam šunka, bramborový salát, sardinky, červená řepa, rýžový nákyp, jablečný mošt, párky, omáčka, celer, tavený sýr a jakési zvratky s majonézou, o kterým jsem si byl jist, že je nechci.

"Dej to sem všechno," řekl jsem, "a což takhle pivo?"

"Pivo je, a hořčice taky," odsekla.

"A chleba?"

Znechuceně se na mě podívala. Rychle jsem vytáhl věci z ledničky a posadil se ke stolu.

"Také kafe by bodlo," poznamenal jsem.

"Předpokládám, že si ho budeš přát se šlehačkou, co? Víš, mám pocit, že tě otravuju. Bože, jestli na tom jsi zle, mohl jsi požádat, ať ti půjčím peníze... nemusel jsi sem chodit a snažit se prodat mi nějaké kraviny. Kdybys byl milejší, pozvala bych tě na oběd do restaurace. Mohla jsem koupit lístky do divadla. Mohlo nám být dobře... možná bych nakonec koupila i pár těch hloupých knih. Mike není špatný chlap. Mohl by koupit knihy, přestože nemáme nejmenší úmysl něco takového číst. Kdyby měl pocit, že potřebuješ pomoc... ale ty přijdeš a chováš se ke mně, jako bych byla nějaká coura. Co jsem ti kdy udělala? Nechápu. Nesměj se tomu! Myslím to vážně. Nevím, proč si to od tebe mám nechat líbit. Kdo si k čertu myslíš, že jsi?"

Hodila mi talíř pod nos, načež se obrátila v zášlu do kuchyně.

Zůstal jsem tam sám s veškerým tím jídlem.

"No tak, no tak, neber si to tak!" volal jsem za ní a nabíral si na vidličku chutné sousto. "Víš dobře, že jsem nic nemyslel osobně." (Napadlo mě, že slovo "osobně" dost protismyslné, ale věděl jsem, že se jí to tak líbí.) "Osobně

neosobně, nesednu si k tobě," odsekla, "Sněz si to sám a pak vypadni. Udělám ti kafe. Vícekrát už tě nechci vidět. Jsi odporný."

Odložil jsem nůž i vidličku a šel do kuchyně. Jídlo bylo studené, a tak jsem si mohl dovolit strávit pár minut konejšením jejich citů.

"Je mi to líto, Julie," řekl jsem, a snažil se položit ji ruku na rameno. Vztekla mě odstrčila. "Podívej," snažil jsem se dát do svých slov trochu citu. "Maud a mně to spolu dvakrát neklape."

Dneska ráno jsme se hrozně pohádali. Jsem trošku mimo..."

"A máš nějaký důvod chladit si žáhu na mně?"

"Ne, to ne. Nechápu to. Dneska ráno jsem byl zoufalý. Proto jsem přišel za tebou. A pak, když jsem se ale pustil do práce... když jsem ti začal prodávat knihy, i kdybys předstírala, že o ně máš zájem..."

"Já vím, co to s tebou je," řekla, "zklamalo tě, jak vypadám."

Změnila jsem se, to je veškerý problém. A ty jsi mizerná nula.

Chceš to na mě vybalit... ale je to tvoje chyba. Ty máš hezkou ženu... proč nejsi u ní? Všichni se občas hádají - vy dva nejste jediní na světě. Cožpak já běhám za manželem někoho jiného, kdykoliv se u nás něco semele? Kam bychom to sakra přišli? Mike není rozhodně žádný anděl... nikdo není. Ty se chováš jako rozmazlené dítě. Co si myslíš, že je život? Noční poluce?"

Tomuhle proslovu jsem se nemohl jen tak vysmát. Musel jsem ji prosit, aby se posadila, pojedla se mnou a dala mi tak šanci všechno jí vysvětlit.

Jak jsem tak vylizoval jeden talíř za druhým, hustil jsem do ní dlouhou a pohnutou historku. Vypadala natolik dojatě mou upřímností, že jsem si začal pohrávat s myšlenkou, že bych se vrátil k prodeji světové literatury. Tentokrát však bylo třeba jít na to velice fikaně, aby měla pocit, že já prokazuji laskavost jí. Začal jsem se situovat do pozice, že ji dávám možnost, aby mi pomohla. Zároveň jsem si však kladl otázku, jestli to stojí za to.

Ona se pomalu začala dostávat do normálu. Byla opět přátelská a důvěřivá. Káva byla vynikající. Právě jsem vyzunkl druhý šálek, když jsem pocítil nutkavý pohyb svých střev. Omluvil jsem se a šel do koupelny. Tam jsem dopřál požitek úplného vyprázdnění.

Zatáhl jsem za řetěz a seděl dál, ponořen do snivého oparu, když tu jsem najednou ucítil sedací lázeň. Znova jsem zatáhl za řetěz. Voda mi začala crčet mezi nohama na zem. Vyskočil jsem, otřel si zadek ručníkem, rychle si zapnul kalhoty a zmateně jsem koukal na mísu. Zkoušel jsem mě napadlo, ale voda se nepřestala valit a spolu s ní také dvě pořádná hovna a kuča toaletního papíru.

V panice jsem zavolal na Julii. Škvírou ve dveřích jsem ji prosil, ať mi řekne, co mám dělat.

"Pusť mě dovnitř, já to dám do pořádku."

"Ne, řekni mi, já to udělám. Nemůžeš sem teď jít."

"To se nedá vysvětlit," trvala na svém Julie, "musíš mě pustit dovnitř."

Nedalo se svítit - musel jsem otevřít dveře. Ještě nikdy v životě jsem se necítil tak trapně. Podlaha byla neuvěřitelně zaneřáděná.

Julie se však dala do práce s pohotovostí, jakoby to u nich bylo na denním pořádku. Ani jsem se nenadál, a voda přestala téci.

Zbývalo uklidit podlahu.

"Poslyš, teď běž," prosil jsem, "já to tu dodělám. Máš kýbl a hadr?"

"Ty běž pryč!" řekla. "Já se o to postarám." Na to mě vystrčila ze dveří a zamkla.

Jako na jehlách jsem čekal, až vyleze. Najednou mne však posedl skutečný strach. Měl jsem pocit, že je jen jedno řešení - okamžitě zdrhnout.

Chvilí jsem přešlapoval na místě a naslouchal. Bylo mi jasné, že se neodvážím pohlédnout ji do očí. Rozhlédl jsem se kolem a změřil vzdálenost ke dveřím. Sesbíral jsem si své věci a po špičkách se vykradl na ulici.

Byl to dům s výtahem, ale já na výtah nečekal. Sletěl jsem dolů po schodech, bral jsem to po třech, jakoby mne pronásledoval samotný ďábel.

Nejprve ze všeho jsem zašel do nejbližší restaurace a pořádně si umyl ruce. Byl tam stroječek, který na vás po vhození mince stříkl dávku parfému. Dopřál jsem několik takových špriců a vyšel na slunce. Chvilí jsem se jen tak potloukal a porovnával nádherné počasí s neutěšeným stavem své mysli.

Brzy jsem se ocitl na břehu řeky. O pár metrů dál byl malíčký park, či alespoň pruh trávy a pár laviček. Posadil jsem se a začal přemítat. Zakrátko se mě myšlenky stočily ke Coleridgeovi.

Byla to úleva oddat se problémům ryze estetickým.

Bezmyšlenkovitě jsem otevřel prospekt a pustil se do čtení fragmentu, který mě prve tak zaujal - před tím hrozným faskem s Julií. Začal jsem přeskakovat od jednoho článku k druhému. Na zadní straně prospektu byly mapy a reprodukce starověkých nápisů nalezených v různých částech světa. Narazil jsem na "záhadné nápisy" Ujgurů, kteří kdysi zaplavili Evropu z přetékajícího kotle ve Střední Asii. Četl jsem o městech, která byla vyzdvížena do výše třináct tisíc stop při horotvorných procesech. Četl jsem o Solónově sporu s Platónem a o sedmdesát tisíc starých rukopisech z Tibetu, které jasně hovoří o dnes neznámých kontinentech. Došel jsem ke zdrojům Pythagorovy koncepce a se zármutek si přečetl o zničení Alexandrijské knihovny. Jisté Mayské tabulky mi živě připomněly plátna Paula Kleea. Tyto spisy, kresby, symboly a vzory našich předků se náramně podobaly věcem, které vymýšlejí děti ve školkách. Blázni na druhé straně produkují neobyčejně intelektuální díla. Četl jsem o Laotse a Albertu Magnovi, Cagliostrovi a Corneliu Agrippovi a Iamblichovi - každý sám o sobě představoval malý vesmír, každý z nich článkem v neviditelném řetězu nyní zaniklých světů. Byl tam graf, který se podobal hmatníku banja, na kterém byla podélně znázorněna století "od vzniku civilizace" a svisele byly vyznačeny největší osobnosti dané epochy a jejich díla. Staletí temna tam stála jako

slepá okna ve stěnách mrakodrapu - jen tu a tam probleskoval paprsek světla některého intelektuálního obra, jemuž se podařilo povznést svůj hlas nad krákorání ponížených a bezduchých obyvatel bažin. Když byla v Evropě tma, jinde už bylo světlo: duch člověka byl jako kontrolní panel - dával o sobě vědět pomocí signálů a záblesků, často přes oceány tmy. Jedna věc tu byla jasně patrná - na této rozvodné desce byly některé velké duše stále ještě zapojeny, stále čekaly na přepojení hovoru. Když epocha, která vynesla vzhůru pominula, vynořili se z temnoty jako zasněžené vrcholky Himalájí. A mně se zdálo, že je důvod věřit, že dokud nedojde k nějaké nevýslovné katastrofě, jejich světlo neuhasne.

Když jsem se probral z tohoto rozjímání, do kterého jsem se pohroužil jako Sfinga nakreslená na spuštěné oponě, dostavilo se vidění jednoho z evropských mágů: Leonarda da Vinci. Masku, kterou nosil, aby utajil svou totožnost je jednou z těch matoucích převleků, které si oblékají emisaři z hlubin. Pomyslel jsem si, co ty oči, které tak napjatě zíraly do budoucnosti, asi viděly...

Díval jsem se přes vodu na Jerseyjský břeh. Zdál se mi zpustošený.

Dokonce ještě pustší než kamenné dno vyschlé řeky. Nic významného pro lidskou rasu se tu nikdy nestalo. Nic takového se tu nestane možná dalších tisíc let. Pygmejové jsou mnohem zajímavější, mnohem barvitější ke studiu, než obyvatelé New Jersey. Díval jsem se nahoru a dolů po řece Hudsonu, řece, kterou jsem vždy nesnášel, dokonce už tehdy, kdy jsem četl poprvé o Henrym Hudsonovi a jeho zatraceném Půlměsíci. Obě strany řeky jsem nenáviděl rovným dílem. Nenáviděl jsem legendy opřádající ono jméno. Celé údolí se podobalo pustému snu pivem zmoženého Holanďana. Nikdy mi nezáleželo ani na Powhattanu ani na Manhattanu. Hnusil se mi Father Knickerbocker. Přál jsem si, aby tu po obou stranách stály obrovské továrny na střelný prach a všechny náraz vyletěly do povětří...

KAPITOLA (14)

Náhlé rozhodnutí vypadnou z Paláce švábů. Proč? Protože jsem potkal Rebeccu...

Rebecca byla druhou ženou mého starého přítele Arthura Raymonda.

Ti dva nyní bydleli v ohromném bytě na Riverside Drive; chtěli pronajmout nějaké pokoje. Řekl mi o tom Kronski; říkal, že sám si jeden pokoj najme.

"Proč nezajdeš za jeho ženou - bude se ti líbit. Mohla by to být klidně Monina sestra."

"Jak se jmenuje?" zeptal jsem se.

"Rebecca. Rebecca Valentine."

To jméno Rebecca mě vzrušilo. Vždy jsem si přál poznat ženu, které se říká Rebecca - nikoliv Becky.

(Rebecca, Ruth, Roxana, Rosalinda, Frederika, Ursula, Sheila, Norma, Guinevere, Leonora, Sabina, Malvina, Solange, Deidre - jak krásná jména ženy měly! Jako květiny, hvězdy, souhvězdí...) Mona nebyla tak hrr do stěhování, ale když jsme se tam přišli podívat a ona ho uslyšela cvičit, hned změnila názor.

Otevřít nám přišla Renée, mladší sestra Arthura Raymonda. Mohlo ji být devatenáct a byla to malá kučeravá divoška plná života.

Hlas měla jako slavík - bez ohledu na to, co říkala.

Nakonec se ukázala i sama Rebecca. Byla skutečně jako ze Starého zákona - tmavá a prozářená sluncem. Mona k ní okamžitě přilnula jako ke ztracené sestře. Obě byly krásné. Rebecca byla pouze zralejší, silnější, vyrovnanější. Člověk měl u ní okamžitě pocit, že vždy dává přednost pravdě. Dobrý dojem na mě udělal její pevný stisk ruky a přímý pohled jejích očí. Jakoby neměla žádné z běžných ženských nedostatků.

Brzy se k nám přidal i Arthur. Byl to podsaditý, urostlý muž se zvučným, ocelovým hlasem, který byl však často přerušován výbuchy smíchu. Smál se stejně srdečně vtipům vlastním i cizím. Byl to člověk neobyčejně kypící zdravím a vitalitou. Vždycky byl takový, a za starých časů, když jsme se já a Maud přestěhovali do jejich sousedství, jsem si ho velice oblíbil. Měl jsem ve zvyku vpadnou k němu v kteroukoliv hodinu ranní či večerní a zaplavit ho čtyřhodinovým resumé knih, které jsem právě přečetl. Vzpomínám si, že jsme strávili celá odpoledne v debatách o Smerdjakovovi, Pavlu Pavloviči, generálu Ivolginovi či ostatních andělských duších z Idiota. V té době byl ženat s Irmou, která se později stala jednou z mých tajemnic v Kosmodémonické Teleprdné společnosti. V těch dobách, kdy jsem poznal Artura Raymonda, došlo k ohromným věcem - v mé mysli. Naše hovory byly jako pasáže z Magické hory - akorát prudší, vzrušenější, provokativnější, výbušnější, nebezpečnější, hrozivější - a mnohem, mnohem více vyčerpávající.

Jak jsem tak stál a díval se na něj, rychle jsem se v duchu vracel do těch dob. Jeho sestra Renée zatím udržovala plynulou konverzaci s Kronského ženou. (Ta byla vždy ke všemu naprosto hluchá, ať bylo téma sebezajímavější). Divil jsem se, jak se tam všichni vejde. Ze dvou volných pokojů si Kronski již zabral ten větší pro sebe. Všechny šest se nás nyní tísnilo v tom druhém, což byl ovšem jen takový kamrlík.

"Jó, to půjde," říkal Arthur Raymond, "nepotřebujete moc místa - je tu přece celý dům. Chci, abyste tu zůstali. Budeme se tu mít báječně. Bože!" A opět se dal do smíchu.

Věděl jsem, že je zoufalý. Byl však také příliš hrdý aby přiznal, že potřebuje peníze. Rebecca se na mě tázavě dívala.

Velice jasně jsem rozuměl tomu, co tam měla napsáno. Náhle promluvila Mona: "Jasně, že to berem." Kronski si spokojeně mmul ruce. "To víte že jo! Bude to paráda!" A na to se dal do smlouvání ceny. Ale Arthur Raymond se nikdy nehandrkoval o peníze. "Řekněte si své podmínky," řekl, a odešel do většího pokoje s klavírem. Slyšel jsem, jak uhodil do kláves, a chtěl jsem poslouchat, ale Rebecca stála přede mnou a zasypávala mě otázkami.

O pár dní později jsme se nastěhovali. První věcí, kterou jsme si v naší nové komunitě všimli byla, že všichni měli tendenci jít do koupelny ve stejném okamžiku. Dalo se poznat, kdo tam byl před vámi, podle pachu, který po sobě zanechal. Umyvadlo bylo věčně ucpané dlouhými vlasy Arthura Raymonda, který nikdy nevládl zubní kartáček a

vždy si vzal první, který mu padl do ruky.

Druhou věcí bylo, že tam bylo příliš mnoho žen. Starší sestra, Jessica, byla herečkou a často chodila na návštěvu a zůstávala přes noc. Byla tam také Rebečina matka, která věčně pobíhal z místa na místa, stále oděná ve smutečním a vlekla se jako mrtvola. A pak tu byli Rebečini přátelé a Arthurovi přátelé a přátelé Renée, a to nemluví o žácích, kteří sem docházeli po celý den. Zpočátku bylo příjemné poslouchat klavír - Bacha, Ravela, Debussyho, Mozarta atd. Pak to začalo být otravné - zvláště když cvičil Arthur. Znova a znova opakoval jeden řádek pořád dokola s úporností a trpělivostí šilence. Nejprve jednou rukou - pomalu a důrazně. Pak druhou rukou - pomalu a důrazně.

Potom oběma rukama - velmi pomalu a velmi důrazně. Potom stále rychleji a rychleji, až dosáhl správného tempa. A tohle všechno desetkrát, dvacetkrát, padesátkrát, stokrát. Trošku pokročil - přidal pár taktů. Pak začal zase od začátku. Potom toho najednou nechal, a začal s něčím novým, s něčím, co měl rád. Hrál celým svým srdcem, jakoby dával koncert. Uprostřed najednou klopýtl.

Ticho. Vrátil se několik taktů. A znova. Pomalu, rychle. Jednou rukou. Oběma. Celé znova. Ruce, nohy, lokty, klouby, všechno se to valilo vpřed jako tanková brigáda, drtilo to vše před sebou, poráželo ploty, stromy, stodoly, keře, zdi. Sledovat ho bylo na umření. Nehrál pro radost - hrál, aby zdokonalil svou techniku.

Neustále se zlepšoval, útočil, dobýval, ničil, sbíral síly, vrhal do boje nové a nové jednotky, kryl si záda, zakopával se, zajímal zajatce, vyřazoval raněné, přesouval se, rozmísťoval zálohy, vystřeloval světlice, rakety, vyhazoval do povětří zbrojovky, železniční centra, vynalézal nová torpéda, dynamy, plamenomety, šifroval a dešifroval depeše...

Ale byl to velký učitel. Drahý učitel. Přecházel po pokoji ve své khaki košili, u krku vždy rozepnuté, jako tvrdohlavý panter. Stál v rohu a naslouchal, bradu zabořenou do dlaně jedné ruky, druhou rukou si podpíral loket té první. Přešel k oknu a díval se ven, tiše si broukal melodii, kterou se žák snažil co nejlépe zahrát, aby tak vyhověl přísným požadavkům, které Arthur měl na své žáky.

Jednalo-li se o velmi mladého žáčka, dokázal být neuvěřitelně něžný, dokázal dítě rozesmát, bral je do náručí a zvedal ze stoličky. "Vidíš?" a velmi pomalu, velmi jemně ukazoval, jak to má být. Se svými malými žáky měl neskonale trpělivost - bylo rozkošné ho při tom pozorovat. Pečoval o ně jako o květiny.

Snažil se zasáhnout jejich duše, snažil se je zklidnit nebo zapálit, podle toho, čeho bylo zapotřebí. Ještě úžasnější bylo pozorovat jeho styl jednání se staršími. S nimi byl neustále napjatý, pohupoval se na špičkách, svaly v obličeji mu hrály vzrušením. Mluvil s nimi, jakoby se jednalo již o hotové mistry.

Navrhoval to nebo to. Často přerušil studentovo vystoupení na patnáct i více minut a začal předvádět jednotlivé techniky, vzájemně je srovnával, hodnotil, srovnával odkazy v literatuře, toho autora s oním, osobitost tónů atd. Vdechoval hudbě život.

Slyšel ji ve všem. Mladé ženy se po skončení hodiny potácely chodbou a nebyly schopny myslet na nic jiného než na sílu jeho génia. Ano, byl to dárce života, bůh slunce: vycházely ven v mrákotách.

Když se hádal s Kronským, byl jako vyměněný. Jeho mánie dokonalosti, jeho pedagogický zápal, který pro něj byl jako pro učitele hudby tak cennou devizou, ho ve světě idejí redukoval do směšných proporcí. Kronski si s ním hrál jako kočka s myši.

Liboval si v tom, když mohl svého protivníka vytočit. Nebránil nic kromě své vlastní bezpečnosti. Arthur Raymond na druhé straně v sobě měl něco ze stylu Jacka Dempseye. V horkých diskusích bojoval vytrvale, krátkými údery v dokonalé souhře s prací nohou.

Tu a tam provedl výpad - skvělý výpad, aby zjistil, že buší do vzduchu. Kronski ovládal taktiku totálního zničení právě v okamžiku, kdy už se zdálo, že je v provazech. O sekundu později jste ho našli viset na lustru. Neměl žádnou jasnou strategii - pokud jí nebylo ustavičné uhýbání, škrábání a kousání, rozběsnění soupeře, a pak náhlé zmizení. Arthur Raymond jakoby neustále vykřikoval: "Do střehu! Bojuj! Bojuj ty srabe!" Ale Kronski ani v nejmenším nehodlal dělat ze sebe boxovací pytel.

Nikdy jsem neviděl Arthura Raymonda číst knihu. Nemyslím, že by příliš četl, přestože měl o spoustě věcí úžasný přehled. Cokoliv však přečetl, pamatoval si s neobvyklou přesností. Dokázal z jedné knihy vytěžit víc než kdokoli jiný - snad s výjimkou mého přítele Roye Hamiltona. Doslova text vykuchal. Roy Hamilton postupoval milimetr po milimetru, bedlivě zkoumal každou frázi celé dny a týdny. Trvalo mu rok než dočetl jednu nebo dvě útlé knihy. Když se tak však stalo, zdálo se, jakoby vyrostl o půl metru. Půl tuctu dobrých knih mu dokázalo poskytnout duchovní potravu pro celý zbytek života. Myšlenky pro něj byly živoucí bytosti, stejně jako pro Louise Lamberta. Přečetl-li pořádně jednu knihu, budil dojem, že zná všechny. Promýšlel a prožíval svou cestu knihou, a na jejím konci se vynořoval jako zcela nový člověk. Byl pravým opakem scholastika, jehož rozhled se s každou novou přečtenou knihou zmenšuje. Knihy pro něj byly tím, čím je jóga tomu nejdychtivějšímu hledači pravdy: pomáhaly mu dosáhnout Boha.

Arthur Raymond však působil dojmem, že obsah knihy zhltnul. Četl s tělesnou napjatostí - tak jsem si to alespoň představoval podle vlivu, jaký na něj knihy měly. Četl jako houba, s úmyslem nacucnout do sebe veškeré spisovatelovi myšlenky. Jeho jediným cílem bylo trávit, asimilovat, přerozdělovat. Byl to vandal.

Každá nová kniha znamenala nový boj. Knihy posilovaly jeho ego.

Nerostl - nadýmal se pýchou a arogancí. Hledal důkazy, které by mohl použít k útoku. Nikdy by si nepřipustil porážku. Dokázal vzdát autorovi, kterého obdivoval, poctu, ale nikdy by před nikým nepadl na kolena. Zůstával neústupným a nepokořitelným; jeho krunýř sílil a sílil.

Byl typem člověka, který, když dočte knihu, nedokáže celé týdny mluvit o ničem jiném. Bez ohledu na to, jaké kdo nadhodil téma, byl schopen vztáhnout to ke knize, kterou právě zhltnul. Zvláštní věcí na těchhle jeho knižních kocovinách bylo to, že čím více o knize hovořil, tím více si ostatní uvědomovali jeho podvědomou touhu ji zničit. Nakonec jsem měl vždy pocit, že se cítí zahanben tím, že se nechal uchvátit cizí myšlenkou. Nemluvil nikdy o samotné knize ale spíš o tom, jako hluboce ji on, Arthur Raymond, pochopil. Bylo bláhové snažit se z něj dostat resumé knihy.

Byl ochoten podat vám pouze tolik informací, abyste byli schopni sledovat jeho analýzy. Přestože stále opakoval: "To si musíš přečíst," ve skutečnosti tím myslel: "Můžeš se na mě spolehnout, že se jedná o významné dílo, jinak tu zbytečně mařím čas, když se s tebou snažím o tom diskutovat." A to, co vám chtěl vsugerovat, bylo, že je dobře, že jste ji dosud nečetli, protože bez jeho, Arthurova, zasvěceného předchozího rozboru, byste stejně nebyli schopni dobrat se pokladu, který v sobě kniha skrývá. "Když jsem ti o ní řekl," jakoby říkal, "vlastně už se ani nemusíš obtěžovat to číst. Já nejen, že vím, co autor říká, ale také to, co chtěl říci a neřekl."

V době, o které tu vyprávím, patřil mezi jeho největší oblíbence Sigmund Freud. Tím nechci říci, že znal pouze Freuda. Ne, mluvil, jakoby znal celou partu od Krafta-Ebinga až po Stekela. Považoval Freuda nejen za myslitele ale současně i za básníka. Na druhé straně Kronske, který měl v tomto oboru přece jen hlubší znalosti, a navíc se mohl opřít o praktické zkušenosti, který prováděl komparativní studie v oblasti psychoanalýzy a nezajímalo ho tudíž pouhé hltání stále nových poznatků, šval Arthura Raymonda svým "korozivním skepticismem" - jak tomu Arthur s oblibou říkal.

Tyto diskuse, které nebyly jen hořké ale také nekonečné, se odehrávaly zpravidla v našem kamrlíku. Mona nechala práce v tančírně a hledala si práci u divadla. Často jsme společně jedli v kuchyni a kolem půlnoci se snažili rozptýlit se do svých pelechů. Ale Arthur Raymond neměl absolutně žádný pojem o čase.

Když ho zaujalo nějaké téma, nemyslel ani na jídlo, ani na spánek, ani na sex. Když šel spát v pět ráno, dokázal vstát v osm, když chtěl, jindy zase chněl celý den. Uspořádání svého denního programu proto nechával na Rebece. Tento způsob života s sebou pochopitelně nesl atmosféru chaosu a neustálého odkládání.

Když už to bylo příliš komplikované, dal Arthur od všeho ruce pryč a zdejchnul se. Někdy byl pryč i několik dní. V dobách jeho nepřítomnosti k nám začaly doléhat pověsti, které vrhaly zcela jiné světlo na jeho povahu. Tyto jeho exkurze byly zjevně nezbytným doplňkem jeho fyzického bytí; život hudebníka patrně nedokázal plně uspokojit jeho silnou povahu. Musel tu a tam vypadnout a pobýt s přáteli, což byla pestrá směsice charakterů.

Někteří z nich byli nevinní jako lilie a zábavní, jiní špinaví a hnusní. Arthur, který byl od přírody jemná duše, zřejmě považoval za nutné posilovat brutální stránku své osobnosti. Rád vyvolával hádky s omezenými idioty, kteří byli mnohem silnější než on, a klidně jim dokázal přerazit ruku nebo nohu. Dokázal to, o čem celá řada slabých pouze sní - osvojit si džiu-džitsu. Dělal to proto, aby si mohl dopřát to potěšení urážet hrozné obry, kteří naplňovali svět strachem. Čím byli větší, tím větší z toho Arthur měl. Neodvažoval se používat své pěsti ze strachu, že by si je mohl poranit. Místo toho často boj jen předstíral a pak svého protivníka dostal nějakou fíntou. "Tohle u tebe ani trochu neobdivuju," řekl jsem mu jednou. "Kdybys podobnou špinavost udělal mně, vzal bych tě lahví po hlavě." Užasle se na mě podíval. Věděl, že já v pranicích nic nevidím. "Nevadilo by mi," pokračoval jsem, "kdybys měl tyto triky v záloze jako poslední možnost. Ale ty se chceš předvádět. Jsi malý tyran. A malý tyran je ještě ohavnější než velký. Přijde den, kdy narazíš na nepravého muže..."

Zasmál se. Podle něj jsem vždy vykládal věci zvláštním způsobem.

"Právě proto tě ale mám rád," říkal, "Jsi naprosto nevyzpytatelný. Nemáš žádný program. Skutečně, Henry - ty jsi od základu zrádný. Kdyby se nám skutečně někdy podařilo vybudovat nový svět, nebylo by tam pro tebe místo. Zdá se, jako bys neměl vůbec žádný pojem o tom, co to znamená brát a dávat. Jsi intelektuální tulák... jsou chvíle, kdy tě naprosto nechápu. Jsi vždycky veselý a vlídný, většinou společenský, a přesto... kdysi jsme byli přátelé, pamatuješ... ale ty ses změnil... uvnitř jsi tvrdý a nedotknutelný. Bože, ty si myslíš, že já jsem tvrdý... ne, já jsem pouze drzý, bojovný, domýšlivý. Tvrdý jsi ty. Jsi gangster, víš o tom?" Zachechtal se. "Ano, Henry, přesně to ty jsi - duchovní gangster. Nevěřím ti..."

Dráždil ho něžný vztah, který se vytvořil mezi mnou a Rebeccou.

Nebyl žárlivý a ani k tomu neměl důvod, ale záviděl mi, že jsem si dokázal k jeho ženě takový vztah vytvořit. Vždycky mi vykládal o jejích intelektuálních přednostech, jakoby to měl být základ mé náklonnosti k ní, ale kdykoliv byla Rebecca s námi, choval se k ní, jakoby její názory neměly žádnou váhu. Moně naslouchal s naléhavostí, která byla skoro až komická. Ve skutečnosti mu však vůbec nezáleželo na tom, co Mona povídá.

Když jsem byl s Rebeccou sám sledoval ji při vaření či žehlení, bavil jsem se s ní tak, jak to lze pouze s ženou, která patří jinému muži. Bylo mezi námi právě ono ovzduší "brát a dávat", o kterém jsem podle Arthura nic nevěděl. Rebecca byla živočišná a ani trochu intelektuální. Měla smyslnou povahu a líbilo se jí, když se k ní někdo choval jako k ženě a nikoliv jako k mozku.

Povídali jsme si o těch nejprostších věcech - o věcech, které hudební mistr považoval za nedůstojné jeho zájmu.

Mluvení je pouze záminkou pro jinou, jemnější formu komunikace.

Když tato druhá forma nefunguje, je řeč mrtvá. Když mají dva lidé zájem se dorozumět, nezáleží na tom, o čem mluví. Lidé, kteří si potrpí na ryze logiku často nic nechápu. Stále hledají jen výkonnější vysílač a jsou přesvědčeni, že mozek je jediný instrument k výměně myšlenek. Když ale někdo skutečně začne mluvit, rozdává sám sebe. Slova proudí ven bez zábran a nejsou vážena jako mince. Nikdo se nestará o gramatické či sémantické chyby, protiklady, lži atd. Prostě mluví. Když mluvíte s někým, kdo ví, jak poslouchat, rozumí si skvěle, přestože slova nedávají žádný smysl. Když mluvíte tímto stylem, dojde ke sňatku, bez ohledu na to, zda mluvíte s mužem či ženou. Muž, který se baví s mužem, má stejnou potřebu takového sňatku jako žena, která se baví s ženou. Manželské páry se málokdy těší z takové konverzace - z důvodů, které jsou až příliš zjevné.

Hovor, skutečný hovor, tak jak se jeví mně, je tou nejexpresivnější manifestací lidského hladu po neomezeném manželství. Sensitivní lidé, lidé, kteří cítí, touží po spojení v hlubší, jemnější rovině, než která je umožněna zvyky a konvencemi. Mám na mysli něco mimo sny společenských a politických utopistů. Bratrství lidí, má-li kdy přijít, nemůže být pouhou školkou v dramatu lidských vztahů. Když si člověk povolí plně vyjádření, když se vyjadřuje bez strachu ze zesměšnění, ostrakismu či perzekvování, první věc, kterou udělá, bude vychrlení jeho lásky. V historii lásky jsme stále na začátku první kapitoly. Dokonce i zde, v království čistě osobním, se jedná o pěkně šupácký účet. Máme snad víc

než tucet hrdinů a hrdinek lásky, které si můžeme ukázat jako příklady? Pochybuji, že máme velkých milovníků alespoň tolik, kolik máme svatých. Máme učenců máme habaděj, stejně jako králů a císařů, státníků a vojevůdců, umělců přehršel a vynálezců, objevitelů, badatelů - ale kde jsou velcí milovníci? Člověk se zamyslí, vzpomene si na Abelarda a Heloisu, Antonia a Kleopatru, nebo historii Táž Mahálu. Spousta toho je pouhá fikce, přibarvená a proslavená bídnými milenci, jejich modlitby jsou vyslyšeny pouze v legendách a mýtech. Tristan a Isolda - jaké to mocné kouzlo, jaké má tato legenda i dnes pro celý svět! V krajině romantiky se tyčí nade všemi, jako bělostný vrcholek Fuji-amy.

Znova a znova jsem si při nekonečných hádkách Arthura s Krosnkim všiml jedné věci - a sice toho, jak znalost odloučená od činnosti vede ke sterilitě. Byly zde dva energičtí lidé, každý svým způsobem brilantní, kteří noc co noc vášnivě o nový přístup k životním problémům. Za tyto střety byl zodpovědný upjatý jedinec, který si žije svůj střízlivý, skromný a ukázněný život v daleké Vídni. Po celém východním světě docházelo k podobným tahanicím. Zdálo se, že o teoriích Sigmunda Freuda se dalo diskutovat buď bouřlivě nebo vůbec. Tato skutečnost je mnohem důležitější než samý předmět diskuse. Několik tisíc lidí - ne stovky, ale tisíce! - se v následujících dvaceti letech cele oddají procesu zvanému psychoanalýza. Pojem "psychoanalýza" bude postupně ztrácet své kouzlo aby se stalo příslovečným. Jeho terapeutická hodnota se bude snižovat proporcionálně k rozšíření obecného porozumění. Moudrost, obsažená ve Freudových výzkumech a interpretacích se bude zmenšovat v závislosti na zvyšující touze neurotiků znova se readaptovat pro život.

V případě mých dvou mladých přátel se jeden z nich časem stal nespokojen s jiným řešením problémů, než jaké nabízel komunismus; ten druhý, který by mě prohlásil za šílence, kdybych tehdy takovou eventualitu předpověděl, se měl stát mým pacientem.

Hudební mistr zasvětil svou hudbu nápravě světa a neuspěl.

Ztroskotaly dokonce i jeho snahy zpestřit a obohatit si vlastní život. Ten druhý zanechal své lékařské praxe a nakonec zcela vydal do rukou šarlatána - k vašim službám. Udělal to zcela vědomě, protože věděl, že já nemám žádnou kvalifikaci kromě upřímnosti a nadšení. Měl dokonce radost z výsledků, které byly nulové, a na které se těšil už dopředu.

Od té doby nyní uplynulo asi dvacet. Nedávno jsem na ulici potkal Arthura Raymonda. Kdyby mne sám nepozdravil, možná bych ho minul.

Změnil se - dosáhl objemu téměř srovnatelného s Krosnkim. Byl z něj nyní pán středního věku s řadou zčernalých zubů. Po několika úvodních slovech začal mluvit o svém synovi - tom nejstarším, který byl nyní na vysoké škole členem fotbalového mužstva. Všechny své naděje přenesl na syna. Byl jsem znechucený.

Marně jsem se snažil dozvědět se něco o jeho vlastním životě. Ne, raději mluvil o svém synovi. Z jeho syna něco bude! (Sportovec, spisovatel, hudebník - bůhvíco). Jeho syn mi byl ukradenej.

Jediné, co jsem z toho blábolení pochopil bylo, že on, Arthur Raymond, vypustil duši. Žil nyní ve svém synovi. Bylo to k pláči.

Nemohl jsem se ho dostatečně rychle zbavit a zmizet.

"Musíš někdy zajít a setkat se synem." (Snažil se mě zadržet).

"Můžeme zase dát dohromady starou partu. Víš přece, jak mám rád debaty." Při vzpomínce na staré časy si povzdychl.

"Kde teď bydlíš?" dodal, přičemž mě držel za ruku.

Vytáhl jsem z kapsy kus papíru a tužku a napsal mu falešnou adresu a telefonní číslo. V duchu jsem si říkal: "Příště se setkáme tak nanejvýš v pánu."

Když jsem odcházel, uvědomil jsem si, že neprojevil naprosto žádný zájem o to, co jsem celou tu dobu dělal já. Věděl, že jsem byl v zahraničí a napsal několik knih. "Četl jsem nějaké tvoje věci, víš," podotkl. Pak se zmateně zachechtal, jakoby chtěl říci: "Ale já tě znám, ty starý lišáku... mě nenachytáš!" Na to bych mu řekl: "No jasně, a já vím všechno o tobě. Víím o porážce a ponížení, které jsi utrpěl."

Kdybych si začali navzájem vyměňovat své zážitky, mohl z toho být příjemný a zajímavý hovor. Mohli jsme si porozumět více než kdy před tím. Kdyby jen dal šanci, abych mu ukázal, že Arthur Raymond, který neuspěl, je mi stejně drahý, jako ten nadějný mladý muž, který byl kdysi mým idolem. Svým způsobem jsme byli oba dva rebelové. A oba dva jsme bojovali za nový svět.

"Pochopitelně v něj (komunismus) stále věřím," řekl mi na rozloučenou. Řekl to jakoby litoval, že ono hnutí nebylo dostatečně mocné, aby ho dokázalo pohltit se všemi jeho zvláštnostmi. Zrovna tak jsem si ho dokázal představit, jak říká sám sobě, že stále věří v hudbu, v život v přírodě a džíu-džitsu.

Zajímalo mě, zda si uvědomoval, čeho se dopustil tím, že opustil jednu cestu po druhé. Kdyby se držel kterékoliv z nich a snažil se prorvat se kupředu, jeho život by stál za to. I kdyby se z něj stal třeba jen profesionální zápasník! Vzpomínám si na večer, kdy mne požádal, abych s ním šel na zápas Earla Caddocka s Stranglerem Lewisem (nebo jinou příležitost, kdy jsme spolu byli na utkání Dempsey-Carpentier). Tehdy se z něj stával básník.

Viděl dva bohy v boji na život a na smrt. Věděl, že to je něco víc než rvačka mezi dvěma násilníky. Mluvil o těchto velíkanech arény se stejnou úctou jako o těch největších hudebních skladatelích či dramaticích. Byl uvědomělou součástí davu, který se těchto představení účastní. Byl jako Řek v dobách Euripidových. Byl umělcem oslavujícím ostatní umělce. Nejlépe se cítil v amfiteátru.

Vzpomněl jsem si na jinou událost, když jsme čekali na nádraží.

Jak jsme tak přecházeli sem a tam po nástupišti, najednou mě popadl za rukáv a řekl: "Bože, Henry, víš kdo to támhle je? To je Jack Dempsey!" A jako střela se vyřítíl za svým milovaným idolem.

"Nazdar, Jacku!" halekal, "vypadáš dobře. Chci ti potřást rukou."

Chci ti říct, že jsi skutečně třída!"

Slyšel jsem kuňkavý Dempseyho hlas. Dempsey, který Arthura nejmní o hlavu převyšoval, byl nyní jako dítě. Byl to Arthur Raymond, kdo byl v tom okamžiku agresivní. Nebyl přítomností Dempseyho ani trochu zaskočen. Skoro jsem čekal, že Dempseyho poplácá po zádech.

"Je jako dobrý závodní kuň," řekl Arthur Raymond hlasem plným citu, "velmi citlivé stvoření." Patrně myslel na sebe, jak by se jevil světu, kdyby se najednou stal světovým šampiónem. "Je to inteligentní člověk. Zápasit takovým nápaditým stylem nemůže někdo, komu se nedostává toho nejvyššího stupně inteligence. Je to skutečně správný chlap. Vlatně je to takový velký kluk.

Dokonce se červenal, chápeš?" A dál pokračoval v opěvování svého hrdiny.

Nejbájenější věci však řekl o Earlu Caddockovi. Earl Caddock mu byl patrně ještě větším vzorem než Dempsey. Caddockovi se říkalo "muž s tisíci chvaty". Měl božskou postavu - skoro až křehkou na zápas. Živě si vzpomínám, jak vypadal vedle mohutnějšího Stranglera Lewise. Arthur Raymond si byl jist, že vyhraje Lewis - ale srdcem stranil Caddockovi. Povzbuzoval ho z plných plic.

Později celé utkání do detailu rozebíral. Měl skvělou paměť, pokud se jednalo o něco, pro co byl zapálený. Myslím, že jsem zápas plně vychutnal až v jeho rekapitulaci, jeho očima. Mluvil o o tom tak kouzelně, že jsem druhý den sedl a napsal báseň v próze o dvou zápasnících. Vzal jsem si ji pak s sebou k zubaři.

Zubař byl také fanda do zápasu. Podle něj byla báseň mistrovským dílem. V důsledku toho už se na mé zuby nedostalo. Byl jsem pozván do domu, a představen rodině - která pocházela z Odessy.

Než jsem si stačil uvědomit, co se děje, byl jsem zatažen do šachové partie, která trvala do dvou hodin do rána. Byl to začátek přátelství, které trvalo tak dlouho, dokud se nedostalo ošetření všem mým zubům - což bylo nějaký čtrnáct, patnáct měsíců. Když přišel účet, vypařil jsem se. Opět jsme se potkali až asi za pět let, za poněkud zvláštních okolností - ale o tom později...

Freud, Freud... ledacos by se mu dalo přišit na triko. Je zde dr.Kronski, deset let od našeho soužití na Riverside Drive.

Thlusty jako sviňucha, funící jako mrož, vypouštějící slova jako lokomotiva páru. Zranění hlavy rozhasilo celý jeho systém. Stal se z něj skutečný pošuk.

Neviděli jsme se několik let. Opět jsme se setkali v New Yorku.

Hektické diskuse. Dovídá se, že za svého pobytu v zahraničí jsem se poměrně důvěrně seznámil s psychoanalýzou. Zmiňuji se o několika osobnostech v této oblasti, které on dobře zná - z jejich spisů. Je ohromen tím, že já je znám - jako přítel.

Začíná mu vrtat hlavou, zda se ve svém starém příteli Henrym Millerovi nemýlí. Chce si o tom povídat a povídat a povídat.

Odmítám. To na něj dělá dojem. Ví, že mluvení je jeho slabost, jeho zlovyk.

Po několika schůzkách je mi jasné, že má něco za lubem. Nechce se prostě jen tak uvěřit, že bych mohl něco vědět o psychoanalýze - chce důkaz. "Co teď děláš v New Yorku?" ptá se. Odpovídám, že nedělám.

"Cožpak nepíšeš?"

"Ne."

Dlouhá odmlka. Pak to z něj vyleze. Experiment... velkolepý experiment. Já jsem ten, kdo to má provést. Vysvětlí mi to.

Zkrátka a dobře se jedná o to, že chce, abych experimentoval s některými jeho pacienty - bývalými pacienty, je třeba upřesnit, protože Kronski své praxe zanechal. Je si jist, že to svedu stejně dobře jako kdokoliv jiný - možná lépe.

"Neřeknu jim, že jsi spisovatel," říká, "Byl jsi spisovatel, ale během svého pobytu v Evropě se z tebe stal psychoanalytik, co ty na to?"

Usmál jsem se. Na první pohled to nevypadá zle. Ve skutečnosti jsem si touto myšlenku již delší čas pohrával. Chopil jsem se toho. Ujednáno. Zítra, ve čtyři hodiny, mě představí svým pacientům.

Tak to začalo. Zkrátka jsem měl sedm nebo osm pacientů. Zdálo se, že je mé úsilí těší. Řekli to dr.Kronskému. Pochopitelně očekával, že se tomu tak bude. Přemýšlím o tom, že by se sám stal psychoanalytikem. Proč ne? Musím přiznat, že nevidím žádný důvod proti. Každý s trochou šarmu, inteligence a citlivosti se může stát psychoanalytikem. Léčitelé existovali již dávno před Mary Baker Eddy či Sigmundem Freudem. Velkou roli tu hraje selský rozum.

"Abys mohl být psychoanalytikem," řekl jsem jen tak do větru, "musíš se nejprve sám podrobit psychoanalýze, to víš, ne?"

"A co ty?"

Nakecal jsem mu, že jsem, že mě analyzoval Otto Rank.

"Tos' mi nikdy neřekl!" Je vidět, že to na něj udělalo skutečný dojem. Choval Ottu Rankovi zbožnou úctu.

"Jak dlouho to trvalo?" zeptal se.

"Asi tři měsíce. Rank nevěří v dlouhodobé procedury, jak asi víš."

"To je pravda," řekl velmi zamyšleně. Po chvílce navrhl: "Co kdybys mě analyzoval? Ne, vážně. Já vím, že je to docela riskantní, když se tak dobře známe, ale i tak..."

"Ano," odvětil jsem pomalu, "možná se nám dokonce podaří tento stupidní předsudek vyvrátit. Konec konců, Freud Analyzoval Ranka, ne?" (To byla lež, protože Rank se nikdy psychoanalýze nepodrobil, dokonce ani pod vedením Táty Freuda) "Tak zítra v deset!"

"Dobrá, a buď dochvilný. Budu ti to účtovat na hodinu. Šedesát minut, ne víc. Když přijdeš pozdě, tvoje chyba..."

"Ty mi to chceš účtovat?" zíral na mě, jako bych se pomátl.

"No samozřejmě! Přece sám dobře víš, jak je důležité, aby pacient za svou analýzu platil."

"Ale já nejsem pacient!" křičel, "bože, vždyť ti vlastně prokazují laskavost!"

"Je to na tobě," řekl jsem chladnokrevně, "jestli si můžeš najít někoho jiného, taky dobře. Já ti budu účtovat běžný

poplatek - stejný, jaký jsi navrhl svým pacientům."

"Hele, poslyš - tebe chytá fantas! Nezapomínej, že jsem to byl já, kdo tě do téhle branže uvedl!"

"Na to musím zapomenout!" Trval jsem na svém. "To není otázka sentimentu. V prvé řadě ti musím připomenout, že nepotřebuješ psychoanalýzu jen proto, aby ses mohl stát psychoanalytikem, ale především proto, že jsi neurotik. Patrně bys ani psychoanalytikem nemohl být, kdybys nebyl neurotik. Dřív ale, než začneš léčit ostatní, musíš se vyléčit sám. A jestli neurotik nejsi, tak já ho z tebe udělám, jak se ti to líbí?"

Myslel si, že to je dobrý vtip. Druhé ráno přišel, a byl celý divý do práce. Vypadal, jakoby před tím celou noc nespál.

"Prachy," řekl jsem, než si stačil odložit kabát.

Snažil se to se smíchem přejít. Usadil se na gauči a dychtivě čekal.

"Musíš mi nejdřív zaplatit," nedal jsem se zviklat. "Jinak nezačnu." V jeho případě jsem si v neústupnosti přímo liboval - i pro mě to totiž bylo něco nového.

"Ale jak si můžeš být tak jistý, že to bude k něčemu dobré?" vykrucoval se. "Hele, když s tím budu spokojený, dám ti, co budeš chtít... v rámci určitých mezí, samozřejmě. Ale teď kolem toho nedělej dusno. No tak, dejme se do toho."

"Nic, nic. Jestli se ti to nebude líbit, můžeš mě zažalovat."

Jestli však chceš, abych ti pomohl, musíš zaplatit - a to dopředu... Mimochodem, okrádáš o čas sám sebe. Každou minutu, kterou tu promárniš handrkováním o peníze jsme mohli využít jinak. Teď máme," podíval jsem se na hodinky, "deset dvanáct."

Jakmile budeš připraven, můžeme začít."

Nechtělo se mu ani trochu, ale zatlačil jsem ho do rohu, a on neměl na vybranou.

Když mi to vysázel na stůl - účtoval jsem mu deset dolarů za sezení - podíval se na mě již pohledem člověka, který se zcela odevzdal do rukou lékaře. "Chceš říci, že kdybych se někdy přišel bez peněz, kdybych zapomněl nebo byl zrovna v nouzi, tak bys mě nepřijal?"

"Zcela správně, vidím, že nyní si dokonale rozumíme. Můžeme začít?"

Svalil se na gauč jako ovce připravená na porážku. "Uklidni se," řekl jsem tiše. Seděl jsem za ním tak, aby na mě neviděl. "Jen se uklidni a uvolni. Řekneš mi o sobě úplně všechno. Od samého počátku. Nesnaž se dostat zo sebe všechno hned na poprvé. Ještě budeme mít hodně podobných sezení. Záleží jen na tobě, jak dlouho to bude trvat. Nezapomínej, že tě to pokaždé bude stát deset dolarů. Ale tím se příliš nezatežuj. Nebudeš-li myslet na nic jiného, než kolit tě to stojí, zapomeneš, cos mi chtěl říct. Je to bolestná procedura, ale je to v tvém vlastním zájmu. Jestliže se naučíš, jak se chovat v roli pacienta, naučíš se tím zároveň, jak se chovat jako psychoanalytik. Buď kritický k sobě, ne ke mně."

Já jsem pouhý nástroj. Jsem tady, abych ti pomohl... nyní se soustřed' a uvolni. Budu ti naslouchat, ať začneš kdykoliv..."

Ležel natažený na gauči, ruce založené na svém masívním pupku.

Jeho tvář byla velmi bleďá. Vypadal jako člověk, který se právě vrátil ze záchodu, kde se málem umořil k smrti. Jeho tělo mělo amorfni vzhled bezmocného tloušťka, pro kterého posadit se představuje asi stejné úsilí, jako pro převrácenou želvu obrátit se zpět na nohy. Zdálo se, že ho opustily všechny síly. Chvilí se nepokojně převaloval.

Moje pobídky aby mluvil zcela paralyzovaly jeho typickou užvaněnost. Měl mluvit, a při tom neměl žádného protivníka, kterého by mohl udolat. Měl svou výmluvnost použít nyní sám proti sobě. Měl se odhalit a vydat - slovy. Měl tvořit - to bylo něco, o co se v životě nepokusil. Měl objevit "význam významu" jiným způsobem, což ho zjevně děsilo.

Po chvíli převalování, vrtění, škrábání, pokašlávání a protírání očí otevřel ústa, jakoby chtěl začít, ale nic z něj nevyšlo.

Několikrát heknul, načež se vzepřel na loktech a otočil hlavu ke mně. V očích měl lítostivý výraz.

"Nemohl by ses mi pro začátek položit několik otázek? Já nevím, kde začít."

"Lepší bude, když ti žádné otázky klást nebudu," řekl jsem. "Když nebudeš spěchat, tak na něco přijdeš. Jakmile se do toho jednou dostaneš, půjde to dál samo."

Opět si lehl na záda a ztěžka vzdychl. Bylo by báječné si to s ním vyměnit. Zatímco bylo ticho, dopřával jsem si to potěšení zpovídat se v duchu neviditelnému superpsychoanalytikovi. Necítil jsem se ani při nejmenším divně či nezpůsobně. Jakmile jsem jednou přijal svou roli, byl jsem zcela v ní a připraven na každou možnost. Uvědomil jsem si, že jakmile člověk jednou přijme roli léčitele, stává se skutečným léčitelem.

V ruce jsem měl připravený blok pro případ, že by řekl cokoli důležitého. Když ticho pokračovalo dál, udělal jsem si několik poznámek extraterapeutické povahy. Vzpomínám si, že v tom figurovala jména Chestertona a Herriota, dvou Gargantuánských postav, které, stejně jako Kronska, byly obdařeny neobyčejnou výmluvností. Napadlo mě, že jsem si často všiml tohoto fenoménu chez les gros hommes. Byly jako medúzy mořského světa - orgány plující ve zvuku vlastního hlasu. Navenek jako polypové, ale byla zde ostrá, brilantní koncentrace jejich mentálních kvalit. Tlustí lidé byli často nejdynamičtější, nejzapálenější, nejšarmantnější a nejsvůdnější. Jejich lenos a pomalost byla jen zdánlivá.

V mozku měli diamant. A, na rozdíl od hubených lidí, se po požití hory jídla jejich myšlenky rozzářily a vyjasnily. V nejlepší formě byli tehdy, když byl ukojen jejich nezřízený apetit.

Hubeňouři jsou na druhé straně často také velkými jedlíky, ale když je jejich zaživací ústrojí zaměstnáno, stávají se malátnými a ospalými. Nejvíce jim to pálí s prázdným žaludkem.

"To je úplně jedno, kde začneš," řekl jsem nakonec, protože jsem měl strach, že mi tam usne. "Ať začneš kdekoli, vždy se nakonec dopracuješ k bolavému místu." Na chvíli jsem se odmlčel. Pak jsem konejšivým hlasem pokračoval: "Můžeš si klidně i zdřímnout. Třeba ti to také prospěje."

Okamžitě byl vzhůru a mluvil. Představa, že by měl platit za spánek ho vyburcovala. Začal to ze sebe pálit na

všechny strany.

Nebyla to špatná lest, pochválil jsem se v duchu.

Jak už jsem řekl, začal jako o překot, posedlý strachem, že by vyhodil své peníze nadarmo. Pak ho začaly vlastní objevy tak zajímat, že se mě snažil vtáhnout do diskuse. Opět jsem nežně, ale rozhodně odmítl: "Později, až se budeme mít o čem bavit. Teprve jsi začal... jenom jsi trochu poškrábal povrch."

"Děláš si poznámky?" chtěl vědět.

"O mě se nestarej," odvětil jsem. "Mysli jen na sebe, na své problémy. Musíš mi bezmezně důvěřovat, pamatuj na to. Každá minuta, kdy přemýšlíš o tom, jakým působíš dojmem, je k ničemu."

Nejde o to, udělat na mě dojem - tvým úkolem je být upřímný sám k sobě. Není zde žádné publikum - já jsem pouze jedno veliké, naslouchající ucho, které můžeš naplnit žvásty a nesmysly, stejně jako perlami. Tvým základním nedostatkem je nesmělost. Zde však nám jde jen o to, co je reálné a pravdivé..."

Opět mlčel. Nějakou dobu se vrtěl, pak zcela znehybněl. Ruce měl nyní založeny pod hlavou. Podpíral si polštář tak, jakoby chtěl vzdorovat spánku.

"Právě jsem přemýšlel o snu," začal tišším, zamyšlenějším hlasem, "o snu, který se mi zdál minulou noc. Myslím, že ti ho budu vyprávět. Může to být nějaká stopa..."

Tato malá předehra znamenala pouze jedinou věc - že si stále není jist mou spoluprací. Věděl, že v psychoanalýze je běžné vykládat sny. Byla to technika, kterou si byl jistý. Bylo zajímavé, uvědomil jsem si, že bez ohledu na to, kolik toho člověk o dané problematice věděl, vlastní činnost byla vždy něco jiného. Kronske dokonale rozuměl tomu, jak to v psychoanalýze chodí, byl mu jasný vztah psychoanalytika a pacienta, ale nikdy ho nenapadlo přemýšlet o tom, co to vlastně znamená. Dokonce i nyní, přestože se mu nechtělo plýtvat penězi, by se mu ohromně ulevilo, kdybych ho místo poslouchání jeho snu vybil k diskusi o terapeutické povaze těchto příznaků. Raději by si sen vymyslel a pak by ho se mnohou dopodrobna rozebíral, než aby se tiše a upřímně zpovídal. Bylo mi jasné, že se v duchu proklíná - a pochopitelně i mě - že se dobrovolně dostal do situace, kde se měl, podle jeho mínění, jen nechat trápit.

Nicméně se mu po značném úsilí podařilo dostat ze sebe souvislý popis snu. Když skončil, odmlčel se, jakoby čekal, že k tomu budu mít nějaké poznámky, že dám nějak najevo svůj souhlas či nesouhlas. Když jsem neřekl nic, začal si pohrávat s myšlenkou významu snu. Uprostřed těchto intelektuálních úvah se najednou zarazil, lehce pootočil hlavu, a odmítavě zamumlal: "Myslím, že tohle bych dělat neměl - to je přece tvoje práce, ne?"

"Ty můžeš dělat, co se ti zlíbí," řekl jsem tiše. "Jestliže dáš přednost tomu, že se budeš analyzovat sám a mě za to budeš platit - nemám námitky. Uvědom si, že jedním z důvodů, proč jsi ke mně přišel, je získat důvěru v druhé. To, že si to neuvědomuješ, je část tvé nemoci."

Okamžitě se začal vztekat. Cítil potřebu bránit se takovému nařčení. Nebyla to pravda, že mu chybí důvěra a přesvědčení. Řekl jsem to jen proto, abych ho popíchnul.

"Také je zcela zbytečné," přerušil jsem ho, "snažit se se mnou hádat. Jestli je tvým jediným zájmem dokázat, že toho víš víc než já, pak se nikam nedostaneme. Já ti věřím, že toho víš mnohem víc než já - ale to je také součástí tvé nemoci - víš toho totiž příliš mnoho. Nikdy nebudeš vědět všechno. Kdyby tě vědomosti mohly zachránit, tak bys tu neležel."

"Máš pravdu," řekl pokorně. Přijal můj výrok jako trest, který si zasloužil. "No tak tedy... kde jsem to skončil? Chci se dostat věcem na kloub..."

V tom okamžiku jsem pohlédl, a zjistil, že jeho čas vypršel.

"Konec," oznámil jsem mu a zvedl se ze židle.

"Počkej ještě chvíli, ano?" Koukal se na mě našťavaně, jako bych ho urazil. "Právě jsem se dostal k tomu, co jsem ti chtěl říct."

Posed' ještě chvíliku..."

"Ne," řekl jsem, "to nejde. Měl jsi šanci - dal jsem ti celou hodinu. Příště to patrně bude lepší. Tohle je jediný způsob, jak se to naučit." Na to jsem ho vytáhl z gauče.

Nazvdory tomu všemu se zasmál. Podal mi ruku a vše ji stiskl.

"K čertu, jsi dobrý. Zvládl jsi techniku skvěle. Na tvém místě bych si počínal navlas stejně."

Podal jsem mu klobouk a kabát a vykročil směrem ke dveřím, abych ho vyprovodil.

"Snad mě teď nechceš vyhodit?" bránil se. "Nemůžeme si nejdříve trochu pokecat?"

"Chtěl bys rozebírat situaci, že?" řekl jsem, a strkal ho proti jeho vůli ke dveřím. "Kdepak, doktore Kronske, žádné rozbory."

Budu se těšit zítra touto dobou."

"Ani večer za mnou nezajdeš?"

"Ne, to také nepřipadá v úvahu. Dokud neskončíme s analýzou, nebude mezi námi jiný vztah kromě vztahu lékaře a pacienta. Bude to tak lepší, uvidíš." Vzal jsem ho za ruku, která bezvládně visela a mocně jsem jí potřásl. Vypotácel se ze dveří jako v mráкотách.

Prvních několik týdnů za mnou docházel každý den. Potom začal prosit o méně přísný režim, protože mu začaly docházet peníze.

Mně bylo pochopitelně jasné, že ho to ruší, protože po té, co nechal své praxe, neměl žádný příjem kromě peněz od pojišťovny.

Před nehodou si nejspíš něco málo našetřil. A jeho žena pracovala jako učitelka ve škole - toho jsem si nemohl nevšimnout. Bylo ovšem třeba dostat ho z jeho závislosti, vysát z něj poslední cent a vzbudit v něm touhu opět začít vydělávat si na živobytí.

Dalo se jen stěží uvěřit, že člověk tak nabitý energií, obdařený tolika schopnostmi a takovou silou se nechal záměrně kastrovat aby mohl vytřískat prachy z pojišťovny. Zranění, která utrpěl při automobilové nehodě, mu nepochybně

poškodila zdraví. Za prvé se z něho stala naprostá příšera. Já byl v hloubi přesvědčen, že nehoda pouze urychlila jeho nadpřirozenou metamorfózu. Když poprvé přišel s myšlenkou, že by se stal psychoanalytikem, uvědomil jsem si, že v něm ještě doutná jiskřička naděje. Nabídku jsem přijal bez velkých iluzí - bylo mi jasné, že jeho hrdość mu nikdy nedovolí si přiznat, že je "případ". Slovo "nemoc" jsem používal naprosto záměrně - abych ho popíchnul, abych ho přiměl přiznat si, že potřebuje pomoc. Od začátku mi bylo jasné, že je třeba, aby si dal třeba jen poloviční šanci - a nakonec se zcela odevzdá do mých rukou.

Předpokládat ovšem, že se mi podaří prolomit jeho pýchu, to byla vysoká sázka. Měl na sobě vrstvy pýchy, stejně jako vrstvy tuku, které obepínaly jeho tělo. Byl to jeden obrovský obranný systém, a jeho energie byla neustále spotřebovávána na opravy trhlin, které se neustále všude objevovaly. Ruku v ruce s pýchou šla podezřívavost. Nejvíce ze všeho pak podezření, že by se mohl mýlit ohledně mých schopností vyřešit "případ". Vždy si zakládal na tom, že zná slabá místa svých přátel. Nepochybně je znal - na tom ostatně není nic těžkého. Hýčkal slabosti svých přátel, aby se utvrdil ve své vlastní dokonalosti. Jakékoliv zlepšení, jakýkoliv pokrok některého jeho přítele považoval za zradu. Probouzelo to k životu závistivou stránku jeho osobnosti... zkrátka, jeho přístup k ostatním byl jako jedovatý masomlejn.

Nehoda ho nezměnila nějak zásadně. Pouze změnila jeho vzezření, zvýraznila to, co bylo v jeho povaze do té doby latentní.

Příšera, kterou potenciálně vždycky byl, se stala skutečností z masa a kostí. Každý den se mohl dívat do zrcadla a na vlastní oči vidět, co ze sebe udělal. V očích své ženy pozoroval odpor, který probouzel u ostatních. Brzy se na něj začnou divně dívat i jeho vlastní děti - to bude ta poslední kapka.

Tím, že připsal všechno na vrub dopravní nehody, podařilo se mu sesbírat několik drobtů z pohodlí nerozváznosti. Také se mu podařilo prostřednictvím soustředit pozornost na svou fyzickou stránku místo psychické. Sám se sebou ovšem věděl, že se jedná o hru, která se brzy vytratí. Nemohl kolem svého ohromného balíku masa věčně dělat kouřovou clonu.

Když tu tak ležel na gauči a snažil se to ze sebe všechno dostat, bylo zajímavé, že ať začal z kteréhokoliv místa v minulosti, vždy viděl sám sebe jako divného a monstrózního. Ještě lepší výraz pro to, jak se cítil, je ztracený. Ztracený od samého počátku. Neměl vůbec žádnou důvěru ve vlastní osud. Přirozeně a nevyhnutelně viděl tento pocit i u druhých; nějakým způsobem se mu vždy podařilo zařadit, že ho jeho přítel nebo láska zradili nebo zklamali. Vybíral si je se stejnou předtuchou, s jakou si Ježíš zvolil Jidáše.

Kronski toužil po brilantním pádu, pádu tak brilantním, který by zastínil jakýkoliv úspěch. Působil dojmem, jakoby chtěl světu dokázat, že může být tím, a dokázat to, co kdokoliv jiný, a zároveň jakoby chtěl dokázat, že to všechno nikam nevede - být cokoliv a vědět cokoliv. Zdálo se, že je od přírody neschopen si uvědomit, že všechno má svůj zděděný význam. Marnil sám sebe snahou dokázat, že neexistuje žádný konečný důkaz. Nikdy si nebyl ani na okamžik vědom absurdity snažit se vyvrátit logiku logikou.

Jeho postoj mi připomínal mladého Célinea, jak říká se vzteklym odporem: "Mohla by přijít až sem, a být ještě krásnější, tisíckrát svůdnější, ani by to se mnou nehlo - ani vzdech, ani buňt. Mohla by si na mě zkoušet všechny možné triky, mohla by mi tu dělat striptýz, mohla by se přetrhnout nebo si useknout tři prsty na ruce, mohla by si posypat své krátké vlasy hvězdami - ale já nikdy nepromluví, nikdy! Nevydám ani hlásku. Musím říct ne!"

Rozličnost obranných mechanismů, který si člověk vyvíjí je stejně úžasná, jako druhy ochranných zbarvení zvířat a hmyzu. Dokonce i psychická opevnění mají svou texturu a substanci, jak lze snadno zjistit, když začnete pronikat do zakázaných oblastí ega.

Nejobtížnější nemusí být zákonitě ti, kteří se skrývají za zbrojí ze železa, oceli, cínu či zinku. Příliš těžké to není ani s těmi, přestože kladou větší odpor, kteří balí do gumy a kteří, *mirabile dictu*, si, zdá se, osvojili umění vulkanizace proražených bariér duše. Největší práce je s těmi, kterým budu říkat "simulanti znamení Ryb". Jedná se totiž o fluidní, rozpustná ega, která nehybně leží jako embrya v děložních bažinách svého jejich strnulého já. Když propíchnete obal, když si myslíte Á, tak jsem tě přece dostal!, nenajdete nic než chuchvalec slizu. To jsou dle mého názoru ti, kteří vám dokáží zamotat hlavu. Jsou jako "rozpustné ryby" surrealistické metempsychologie. Rostou bez páteře. Mohou se kdykoliv rozplynout. Jediné, co z nich můžete zachytit, je nerozpustné, nerozbitné jádro - choroboplodný zárodek. U takových jedinců má člověk pocit, že v těle, mozku a duši nemají nic než nemoc.

Narodili se, aby zaplnily stránky učebnic. V království Psyché jsou gynekologickými monstry, jejichž životem je životem konzervovaných živočichů, kteří zdobí police laboratoří.

Jejich úspěšným převlekem je soucit. Jak dokáží být něžní! Jak uvážliví! Jak dojemně plní sympatii! Stačí se na ně však jen podívat - stačí jeden fluorescenční pohled - a spatříte dokonalé egoisty. Krvácejí s každou krvácející duší ve vesmíru - ale nikdy se z toho nerozpadnou. V případě ukřižování přihlížejí se sepjatýma rukama a hasí vaši žízeň, brečí jako nametené krávy.

Jsou to profesionální plačky na pohřbech - ve Zlatém věku, kdy nebylo proč plakat, byli poměrně vzácní. Jejich biotopem je utrpení a bída, za rovnodennosti pomažou celý kaleidoskopický vzor života šedozeleným klišem...

Na psychoanalýze je něco, co připomíná operační sál. V okamžiku, kdy je člověk pro psychoanalýzu připraven, bývá zpravidla již pozdě. Jediné, co může psychoanalytik s rozervanou duší udělat, je plastická operace. Dobrý psychoanalytik dá pochroumané duši raději protězy než berle.

Někdy však nemá psychoanalytik na vybranou - stejně, jako se tu a tam stává chirurgům na bojišti. Někdy nelze jinak, než ruku nebo nohu amputovat, snažit se vymodelovat nový obličej z nerozeznatelné krvavé fašírky, ucvíknou varlata, vymyslet něco místo konečníku, a bůhvíco - pokud na to má čas. Někdy by bylo milosrdnější takového kripla dorazit - to je však jedna z ironií civilizovaného života - snažíme se uchovat i ostatky. Tu a tam, v hrozivých análech chirurgie, narazíte na úžasně vitální jedince, jímž zbylo z těla pouhé torzo - druh lidské hrušky, kterou by Brancusi

vytvaroval do uměleckého předmětu. Dočtete se, že tito lidé žijí své přestárlé rodiče z výdělků svého neuvěřitelného řemesla - řemesla, kde jediným nástrojem jsou umělá ústa, která skalpel vyříznul do zdevastovaného obličejce.

Existují psychické exempláře, které vyjdou z psychoanalyticky ordinace, aby zaujali své místo na některém z postů odlidštěné práce. Byli zredukováni na žok popletených reflexů. A přesto si dokáží nejen vydělat na vlastní živobytí, ale ještě pomáhat svým příbuzným. Odmítají výklenek ve dvoraně slávy, který je jim přidělen; raději soutěží s ostatními dušemi quazi - oduševnělým způsobem. Jen tak se nevzdají - jsou houževnatí jako suky v kmeni obrovského dubu. Odolávání sekýře, přestože se zbytek již dávno rozpadl.

Nezajdu tak daleko, abych tvrdil, že to byl Kronskeho případ, ale musím přiznat, že jsem častokrát měl tento dojem. Mnohokrát jsem měl pocit, že zvedám sekýru, abych ho dorazil. Nikdo by ho nepostrádal, nikdo by pro něj netruchlil. Narodil se jako kripl, a jako kripl také zemře - tak mi to připadalo. Neviděl jsem nic, čím by mohl Kronske jako psychoanalytik být užitečný svým bližním. On jako psychoanalytik by kolem sebe viděl jen samé mrzáky. Ostatní psychoanalytici - a já znal osobně několik velmi úspěšných - se dalo by se říci, zotavili ze svých neduhů, a byli pak užiteční ostatním sobě podobným mrzákům, protože se alespoň naučili dokonale používat své protězy. Stali se z nich dobří demonstrátoři.

Byla zde však jedna pochybnost, která mne během schůzek s Kronske nenechávala ani na okamžik na pokoji. Bylo to přesvědčení, že každý, ať už je jak daleko, může být zachráněn. Ano, má-li člověk nekonečně mnoho času a je-li obdařen nekonečnou trpělivostí, může to dokázat. Začínalo mi svítat, že umění léčit není takové, jak si ho lidé představují, ale že se jedná o něco jednoduchého, dokonce příliš jednoduchého, že to běžný člověk ani nedokáže pochopit.

Napadlo mě, že nejjednodušeji by to šlo vyjádřit takto: Každý se stává léčitelem v okamžiku, kdy zapomene na sebe. Nemoc, kterou vidíme všude kolem, hořkost a znechucení vyvolané životem v tolika z nás, jsou pouze odrazem nemoci, kterou si neseme v sobě. Prezervativy nás nikdy neochrání před světovou nemocí, protože svět si nosíme v sobě. Bez ohledu na to, jak je člověk skvělý, konečnou sumou je pro něj vnější svět, který je bolestný a nedokonalý. Dokud žijeme v sebeuvědomění, nikdy se nám nepodaří žít v souladu se světem. Není zrovna nutné zemřít, aby člověk nakonec stanul tváří v tvář realitě. Realita je zde s námi stále, prosvítá skrz každý obraz zachycený okem. Vězení a dokonce i bláznovství se vyprázdňují v okamžiku, kdy je země ohrožená větším nebezpečím. Když zaútočí nepřítel, jsou političtí vyhnanci povoláni zpět, aby bránili vlast. V posledním okamžiku nám do lebky pronikne poznání, že jsme všichni částí a součástí téhož těla. Když jsou naše životy ohrožené, teprve začneme doopravdy žít. Dokonce i psychický invalida odhodí v takovém okamžiku své berlíčky. Není pro něj větší radosti nad poznání, že existuje ještě něco důležitějšího než on sám. Celý život se vrtěl na rožni svého vlastní ega. Založil oheň vlastníma rukama. Podléval se vlastní šťávou. Stal se křehkým soustem pro demony, které sám pustil z řetězu. Takový je obraz života na planetě zvané Země.

Každý je neurotikem - do posledního muže i ženy. Léčitel, nebo psychoanalytik, chcete-li, je pouze superneurotikem. Sesílá na nás indiánské znamení. Abychom byli uzdraveni, musíme povstat ze svých hrobů a odhodit rubáše. To nemůže nikdo za nikoho udělat - je to soukromá záležitost, kterou je však nejlépe dělat kolektivně. Musíme zemřít jako ega a znovu se zrodit jako roj - ne oddělení a autohypnotizování, ale individuální a spojení.

Jako spasení a podobné věci... největší učitelé, skuteční léčitelé, vždy trvali na tom, že mohou pouze ukázat cestu. Buddha šel dokonce tak daleko, že řekl: "Nevěřte ničemu, ať je to psáno kdekoli, ať to řekl kdokoli, dokonce i kdybych to řekl já sám, pokud to nebude v souladu s vaším vlastním rozumem a vlastním uvažováním."

Velikáni nezakládají úřadovny, nepobírají poplatky, nedávají lekce, ani nepíší knihy. Moudrost je tichá, a neúčinnější propagandou je síla osobního příkladu. Velikáni přitahují žáky, slabší povahy, jejich posláním je kázat a učit. To jsou ti evangelisté, kteří, jsa nezpůsobili pro vyšší úkol, tráví život obracením ostatních. Velikáni jsou lhostejní - v tom nejhlubším smyslu. Nežádají vás, abyste jim uvěřili: elektrizují vás svým chováním. Jsou to buditelé. Jakoby říkali, že to, co činíte se svým životem, je pouze v zájmu vašem. Zkrátka a dobře, jejich jediným posláním na této zemi je inspirovat. A co více lze od lidské bytosti požadovat?

Být nemocný - neurotický, když chcete - znamená žádat záruky.

Neurotik je platýs, ležící na říčním dně, zabořený do bahna, který čeká, až ho někdo nabodne na harpunu. Smrt je pro něj jediná jistota, a hrůza z této ponuré jistoty ho nutí k živoucí smrti, která je však ještě hroživější, než ta, které se bojí, ale o které neví nic.

Ale cesta života, má-li někam vést, musí vést k naplnění. Zasadit lidskou bytost do proudu života znamená nejen dodat sebevědomí, ale také důvěru v koloběh života. Člověk, který důvěřuje sám sobě, musí důvěřovat také ostatním - musí věřit v řád a soulad ve vesmíru. Když je člověk takto zakotven, přestane se obávat o stav věcí, o chování svých bližních, o dobro a zlo, spravedlnost a nespravedlnost. Má-li své kořeny v proudu života, bude se vznášet na hladině jako lotos a bude kvést a dávat dobré ovoce. Bude čerpat živiny zespod i shora, bude zapouštět své kořeny hlouběji a hlouběji, a nebude se bát ani hloubek ani výšek. Život, který je v něm bude manifestovat sám sebe růstem, a růst je nekonečný, věčný proces. Nebude se obávat vadnutí, protože smrt a rozklad jsou součástí růstu. Jako sémě započal, a jako sémě se navrací.

Začátek a konec jsou pouze dílčími částmi věčného koloběhu. Vše je koloběh... cesta... Tao.

Cesta života! Velkolepý výraz. Jako Pravda. Dál už není nic... je to všechno.

A když psychoanalytik řekne: "Přizpůsobte se." Nemyslí tím, jak by si mnozí přáli, "Přizpůsobte se tomuto prohnilemu stavu věcí!"

Myslí tím: "Adaptujte se na život! Staňte se adeptem!" To je to největší přizpůsobení se - stát se adeptem.

Křehké květiny jsou první, které zahynou v bouři. Obří padnou ranou z praku. Čím výše, tím více různých nebezpečí se vynořuje.

Zbabělec se často schovává za nízkou zídkou, za kterou se choulí a tetelí strachem. I to nejpevnější brnění lze prorazit dobře mířenou ranou. I ty největší armády byly nakonec rozprášeny.

Maginotovy linie lze vždy obejít. Vždy čeká někde Trojský kůň, kterého si sami vtáhneme dovnitř. Kde tedy najít bezpečnost? Jakou novou ochranu vymyslet? Nemá cenu myslet na bezpečnost - nic takového není. Člověk, který hledá bezpečí, třeba jen v mysli, je jako člověk, který si usekne vlastní údy, aby je nahradil protézami, které nebudou cítit žádnou bolest.

Ve světě hmyzu vidíme obranné systémy par excellence. V bujném světě zvířat vidíme jiné obranné systémy. Ve srovnání s nimi vypadají lidé jako bezbranní tvorové. V tom smyslu, že člověk mnohem riskantnější život, tomu tak skutečně je. Ale právě taková schopnost vystavovat se riziku, je jeho největší silou. Bůh nemá vůbec žádnou obranu. Je pánem života a volně se pohybuje všemi směry.

Strach - mnohohlavý jako hydra - který bují v každém z nás, je pozůstatkem nižších forem života. Sedíme ve dvou světech - v tom, ze kterého jsme povstali, a v tom, ke kterému směřujeme. To je nejhlubší význam slova "člověk" - jsme spojka, most, příslib.

Záleží na nás, zda koloběh života dojde naplnění. Na bedrech nám spočívá ohromná zodpovědnost - a právě její tíže v nás probouzí strach. Jsme si vědomi toho, že jestliže se nepohneme kupředu, jestliže si neuvědomíme naše potenciální bytí, propadneme se a svět strhneme s sebou. Nebe i peklo si neseme v sobě - jsme kosmogoničtí stavitelé. Máme na vybranou - a veškeré tvoření je v naší pravomoci.

Pro někoho jsou to úděsné vyhlídky. Takoví lidé si myslí, že by bylo lepší, kdyby Nebe bylo nahoře a peklo dole - kdekoliv venku, ale nikde uvnitř. Tato útěcha nám však byla odňata. Není žádné místo, kam bychom šli - ať už za odměnu nebo z trestu. To místo je tady a teď, ve vaší vlastní osobě a podle vašich představ.

Svět přesně takový, jako ho sami vidíte - vždy, v každém okamžiku. Nelze předstírat, že je možné celou scénérii prostě srolovat a natáhnout si před sebe jinou. Scéna je stálá a mění se jen podle vašeho srdce a mozku, nikoliv podle přání vnějšího režiséra. Vy jste autor, režisér a herec v jedné osobě. Drama je a bude vždy jen vašim vlastním životem - nikdy nebude životem někoho jiného. Nádherné, hrozné, nevyhnutelné drama, jako oblek, střížený na míru. Chtěli byste to jinak? Dokážete vymyslet lepší drama?

Tak si tedy lehněte na gauč před psychoanalytika, a snažte se dát dohromady něco jiného. Psychoanalytik má nekonečně mnoho času a nekonečnou trpělivost. Každá minuta, kterou vám věnuje, znamená peníze do jeho kapsy. V jistém smyslu je jako Bůh - Bůh vašeho vlastního stvoření. Můžete brečet, naříkat, modlit se, kázat, přednášet, nadávat - vždy pozorně naslouchá. Je jedno velké ucho bez nervového systému. Nezajímá ho nic než pravda. Když si myslíte, že se vám vyplatí ho šidit, tak prosím, jen lžete. Kdo bude trazit? Když myslíte, že vám může pomoci, že si nemůžete pomoci sami, trčte si u něj třeba až do smrti. On nemá co ztratit. Když si ale uvědomíte, že on není žádný bůh, ale lidská bytost jako vy, se stejnými obavami, ambicemi, nedostatky, že není studnicí nekonečné moudrosti, ale stejně jako vy jen hledačem na cestě, možná se vám podaří všechno to ze sebe dostat, ať už vám to zní jakkoliv, a vzápětí se postavíte na vlastní nohy a zpívat vlastním božským hlasem. Zpovídat se, naříkat, stěžovat si, litovat se - za to všechno musíte platit. Zpěv vás nestojí ani halíř. A nejen to - ještě jím obohacujete ostatní. Jest psáno Zpívejte k slávě Boží. Tak jo, zpívejte! Zpívej, Ó Mistře staviteli! Zpívej, válečníku! Ale, ty chytráku, jak mohu zpívat, že svět se hroutí, když vše kolem mne je zkropeno krví a slzami?

Uvědomuješ si, že to mučedníci zpívali, když je upalovali na hranici? Ti neviděli žádnou zkázu, neslyšeli žádný bolestný nářek. Zpívali, protože byli naplněni vírou. Kdo dokáže zničit víru? Kdo dokáže vymazat radost? V každém století se o to lidé snažili. Ale nikdy neuspěli. Radost a víra jsou dědictvím vesmíru. V době růstu je plno bolesti a boje. V okamžiku naplnění je zde radost a nevázanost. V naplnění je mír a čistota. Mezi rovinami a sférami bytí, pozemskými a nadpozemskými, jsou žebříky a mříže. Ten, kdo stoupá vzhůru, zpívá. Je zpítý a unešený odkrývající se výhledem. Šplhá sebestě, nemyslí na to, co je dole, neláme si hlavu s tím, že by mohl uklouznout a ztratit balanc. Je zaujatý tím, co leží před ním. Všechno je před ním.

Cesta je nekonečná a čím dál dosáhne, tím více cest se před ním otevírá. Zrádné výmoly, bažiny, propasti, strže - to vše má na mysli. Jsou připraveny ho pohltit, jakmile by se zastavil. Svět vidin si dosud nikdo zcela nepodmanil. Je to svět minulosti, nikdy budoucnosti. Snažit se škrábat vzhůru a při tom lpět na minulosti, je jako vláčet za sebou řetěz s koulí. Vězněm není ten, kdo se dopustil zločinu, ale ten, kdo se svého zločinu drží a prožívá ho znova a znova. Všichni máme na svědomí zločin, velký zločin nedokonalého života. Všichni jsme ale potenciálně volní.

Můžeme přestat myslet na to, co máme dělat a co je v našich silách. Nikdo si nedokáže upřímně představit síly, které v něm mohou dřímat. To, že jsou nekonečné, znamená všechno. Imaginace je hlas odvahy. Jeli na Bohu něco božského, pak je to právě toto.

Bůh se odvážil představit si všechno.

KAPITOLA (15)

Každý považoval Monu a Rebeccu za sestry. Navenek se zdálo, že mají všechno společné; vnitřně je nespojovalo naprosto nic.

Rebecca, která nikdy nezapírala svou židovskou krev, žila zcela v přítomnosti; byla normální, zdravá, inteligentní, jedla s chutí, srdečně se smála, bezstarostně se povídala a, představoval jsem si, dobře šoustala a dobře spala. Byla zcela adaptovaná, zcela zakotvená, schopná žít na kterékoliv rovině a vytěžit z toho maximum. Byla vším, co může muž chtít od manželky. Byla to skutečná žena. Ve její přítomnosti vypadala průměrná americká žena jako chumel nedostatků.

Její největší předností byla její pozemskost. Narodila se na jihu Ruska, čímž byla ušetřena hrůz života v ghettu a nyní se v ní proto zrcadlila majestátnost prostých ruských lidí, mezi kterými vyrůstala. Její duše byla velká a pružná, robustní a křehká současně. Pudově byla komunistkou, protože její povaha byla prostá a zdravá.

Přestože byla dcerou rabína, osamostatnila se již v raném věku.

Po svém otci zdědila ostrovtip a integritu, které dodávají od nepaměti všem Židům jasnou auru čistoty a síly. Povrchnost a pokrytectví nikdy nepatřily k vlastnostem věřícího Žida. Slabostí Židů, stejně jako Číňanů, byla jejich bezbřehá úcta k psanému slovu. Slovo pro ně mělo význam, který bezvěrec nemohl pochopit.

Když se dostali do ráže, zářili jako ohnivá písmena.

U Mony se nedalo přesně odhadnout, jakého byla skutečně původu.

Dlouho vyprávěla, že se narodila v New Hampshire a byla vychována na koleji v New England. Mohla se vydávat za Portugalku, baskickou dívku, rumunskou Cikánku, Maďarku, Gruzínku - cokoliv, co se rozhodla vám namluvit. Její angličtina byla bezvadná a bez sebemenší známky přízvuku. Mohla se narodit kdekoliv, protože angličtina, kterou mluvila, byla zjevně angličtinou, kterou se naučila, aby mohla znemožnit jakékoliv bádání ohledně jejího původu a minulosti. V její přítomnosti všechno vibrovalo. Měla svou vlastní vlnovou délku: krátkou, silnou, rozvratnou, která dokázala rušit veškerá ostatní vysílání - především ta, která hrozila, že ovlivní skutečnou komunikaci s ní. Hrála jako blesk nad rozbouřeným mořem.

Na spolku tak silných individualit, které se sešly v naší nové domácnosti, jí něco nesedělo. Cítila v tom výzvu, se kterou se nemohla plně vyrovnat. Její pas byl v pořádku, ale její zavazadla budila podezření. Na konci každého setkání musela znova sbírat síly. Byla však zřejmé - dokonce i ji samotné - že jejich sil ubývá. Když jsme byli osamotě v našem kutlošku, musel jsem jí foukat na bolístky a snažit se ji vyzbrojit na příští střetnutí.

Musel jsem samozřejmě předstírat, že obstála znamenitě. Často jsem musel opakovat některé její výroky, lehce pozměněné nebo dané do jiného kontextu, abych ji tak poskytl stopu, kterou hledala. Snažil jsem se ji neponižovat tím, že bych ji nutil přímo se na něco zeptat. Věděl jsem, kde je led tenký a bruslil jsem přes tyto nebezpečné zóny s obratností a umem profesionála.

Tímto způsobem jsem se trpělivě snažil vyplnit mezery, které byly tak žalostně nápadné u někoho, kdo údajně absolvoval tak úctyhodnou vzdělávací instituci jako Wellesley.

Byla to zvláštní, střelená a trapná hra. Byl jsem překvapen, když jsem v sobě objevil pučení nového citu k ní - lítosti. Zdálo se mi nepochopitelné, že když je takto nucena přiznat barvu, že se neuchýlí k upřímnosti. Věděla, že já vím, a přesto dál trvala na své přetvářce. Proč? Proč přede mnou? Čeho se to bála? To, že jsem odhalil její slabiny, nijak nezmenšilo mou lásku. Naopak - ještě ji to posílilo. Její tajemství se stalo i mým tajemstvím.

Tím, že jsem chránil ji, chránil jsem i sebe. Cožpak nechápala, že čím víc roste můj soucit k ní, tím se posiluje pouto, které nás k sobě váže? To ale možná nebyla její hlavní starost. Třeba brala jako samozřejmost, že ono pouto se bude časem jen posilovat.

Učinit se nezranitelnou - to byla její hlavní starost. Když mi to došlo, dosáhla má lítost netušených rozměrů. Bylo mi, jako bych náhle zjistil, že se jedná o mrzáka. To se občas stane, když se dva lidé milují. A je-li to skutečně láska, co ty dva pojí, pak objev takové lásky jejich lásku jen zintensivní. Člověk nejen, že touží vidět nedostatky postiženého, ale vši silou se snaží na ně přijít. "Ukaž, já ti pomohu s tvými sladkými vadami." To je křik láskou nemocného srdce. Pouze zarytý egoista se snaží vyhnout potížím nerovného vztahu. Ten, kdo miluje, se třese na okamžik velké zkoušky; mlčky prosí osud, aby mu dal příležitost dát ruku do ohně. A jestliže zbožňovaný mrzáček trvá na tom, že si bude hrát na zdravého, pak se srdce, které je již otevřené, roztáhne jako bezdná propast. Pak nejen vada, ale tělo, duch i duše milovaného jsou pohlceny něčím, co je skutečně živoucí hrob.

Byla to Rebecca, kdo dostal Monu na skřípec. Lépe řečeno - kdo Moně umožnil natáhnout se na skřípec. Rebeccu nemohlo nic zvíkat ke hře, kterou Mona chtěla hrát. Stála pevně jako skála a neustoupila ani o píď. Nedala najevo ani lítost ani krutost; vzdorovala všem svodům, které dokázala Mona použít vůči ženám stejně jako vůči mužům. Základní rozpor mezi dvěma "sestrami" byl stále patrnější. Antagonismus, spíše tichý než vyslovený, odhalil s překvapivou čistotou dva póly ženské duše. Navenek představoval Mona věčnou ženu. Ale Rebecca, jejíž plná povaha neměla žádné slupky, oplývala plastičností a fluidností skutečné ženy, která, během věků a bez ztráty své individuality, transformovala obrysy své duše podle měnícího se obrazu, vytvářeného muži za účelem zaostření nedokonalého nástroje své touhy.

Tvořivá část ženskosti pracuje nepozorovaně: jeho doménou je potenciální muž. Je-li jeho hra neomezená, úroveň rodu se zvedne.

Člověk může určit úroveň každé epochy podle postavení žen. Někdy se to netýká pouze svobody a příležitosti, neboť skutečná ženská povaha se nikdy nevyjadřuje v přáních. Stejně jako vody, i ženy si hledají svou vlastní hladinu. A stejně jako voda, věrně odrážejí vše, co proběhne duší muže.

To, co je nazýváno "ryze ženským" je tudíž pouze ošidná maškaráda, kterou netvůřící samec slepě považuje za skutečný stav věci. Je to chatrná náhražka, kterou ženy ukazují v sebeobraně.

Je to homosexuální hra, kterou narcismus vyžaduje. Nejpatrnější je to tehdy, když jsou oba partneři extrémně masculinní a feminní. Ještě úspěšněji to lze postřehnout ve stínových hrách homosexuálů. Slepé kulminace to dosahuje v postavě Dona Juana.

Pronásledování nepolapitelného zde nabývá burleskní podoby chaplinovského hledání. Konec je vždy stejný - Narcis, utápějící se ve vlastním obraze.

Muž může začít chápat hlubiny ženské povahy teprve tehdy, když ženě bezpodmínečně odevzdá svou duši. Teprve tehdy začíná růst a skutečně ji oplodňovat. Pak neexistují žádné hranice toho, co od ní může očekávat, protože odevzdání se učinilo neomezenými i jeho vlastní síly. V případě takového spojení, které je ve skutečnosti sňatkem

dvou duší, se muž setkává tváří v tvář s významem tvoření. Účastní se experimentu, o kterém zjistí, že je mimo jeho chápání. Vnímá drama pozemskosti a roli, kterou v něm hraje žena.

Chtivost ženy vrhá do hry nové světlo. Drama se stává čarounou a tajemnou jako zákon gravitace.

Docházelo mezi námi ke zvláštnímu rohovnickému utkání, ve kterém hrál Kronski roli rozhodčího a poháněče.

Zatímco se Mona marně snažila svést a zesměšnit Rebeccu, Arthur Raymond dělal všechno možné, aby mě obrátil na svůj způsob myšlení. Přestože ani jeden z nás se toho slovem ani nedotkl, bylo zřejmé, že Raymond si myslí, že já zanedbávám Monu, stejně jako já byl přesvědčen, že on nedoceňuje Rebeccu. Ve všech našich debatách jsem já vždy vyzdvihoval Rebeccu nebo ona mne, a Arthur a Mona dělali totéž.

Kronski, jako správný sudí, dohlížel na to, abychom projevovali dostatečnou aktivitu. Jeho ženy, která neměla nikdy čím přispět, se zpravidla brzy zmocnila ospalost, a ona se vytratila ze scény, co nejdříve to šlo. Měl jsem pocit, že pak ležela v posteli a naslouchala, protože sotva za ní Kronski přišel, začala se do něj navážet, za to že ji tak hanebně zanedbával. Hádky končila vždy vzdycháním a hekáním a častými návštěvami koupelny, kterou jsme měli společnou.

Když jsme se odebrali na kutě já s Monou, Arthur Raymond často postával na prahu naší světničky, nejprve se zeptal jestli už spíme, a pak s námi pokračoval v hovoru přes dveře. Schválně jsem nechával dveře zavřené, protože zpočátku jsem se několikrát dopustil té chyby, že jsem ho pozval dovnitř. V tom okamžiku končily jakékoliv naděje na spánek. Potom jsem začal dělat jinou chybu - chtěl jsem zůstat alespoň napůl zdvořilý, a tak jsem mu občas jednoslabičně odpovídal - ano... ne...ano... ne. Arthur Raymond však schopen nelitostně žvanit tak dlouho, dokud jeho posluchač jevil sebemenší známky života. Strhával kameny a balvany, které se stavěly do cesty jeho dravému proudu, jako Niagara. Dokázal prostě odplavit každou překážku... Existuje ovšem jeden způsob, jak se před těmito nezdolnými silami bránit.

Lze se tomu naučit tak, když si zajdete k Niagarským vodopádům, a sledujete odvážlivce, kteří se přitisknou ke skále, a nechají masu vod z burácením padat přes své hlavy. Jemná sprška, která na ně dopadá, slouží jako stimulant jejich umdlévajících smyslů.

Zdalo se, že Arthur Raymond vytušil, že jsem objevil nějaký druh obrany podobný výše popsanému obrazu. Nezbylo mu tedy, než vyrvat horní skalní římsu vodopádu, a z mého výklenku mne vyplavit. Na tomto tvrdošijném naléhání bylo něco směšně zatvrzelého, něco velmi příbuzného gargantuovské strategii, kterou později používal Thomas Wolfe jako romanopisec, a ve které musel sám rozeznat vadu perpetua mobile, když dal svému dílu název Of Time and the River.

Kdyby byl Arthur Raymond kniha, mrštil bych s ním do kouta. On však byl ztělesněnou řekou, a dno, kterým se řinul, bylo jen několik stop od římsy, ve kterém jsme si vyhrabali ochranný výklenek. Burácení jeho hlasu s námi bylo dokonce i ve spánku; vstávali jsme s omráčeným výrazem jako někdo, kdo byl ve spánku ohlušen. Tato síla, kterou nebyl nikdo schopen usměrnit či transformovat, se stala všudypřítomnou hrozbou. Když jsem na něj později myslel, často jsem ho v duchu přirovnával k dravým řekám, které vymílají své břehy, stácejí se zpět a vytvářejí tak řadu zátočin jako kličky hada, ve marné snaze vybit svou nekontrolovanou energii, až nakonec dokončí svou agónii tím, že se vrhnou mohutným ústím do moře.

Ale síla, která Arthura Raymonda vymetala pryč, byla v té době, právě díky svému hrozivému aspektu, uspávající a hypnotická. Mona a já jsme leželi ve své vlastní posteli jako mandragory ve skleníku, a plodili vajíčko hermafroditické lásky. Když přestala bodavá sprška dopadat na skleněnou střechu naší netečnosti, vybublali jsme z kořenů s lkavým prozpěvováním květiny, která byla polidštěna spermatem umírajícího zločince. Mistr fugy a toccaty by se zděsil, kdyby slyšel ozvěnu, kterou vyvolal jeho hukot.

Brzy po té, co jsme se zabydleli v Paláci času a řeky, jsem si jednou ráno při sprchování všiml, že mám na špičce penisu několik krvácejících vředků. Netřeba říkat, že mi to nahnalo strach.

Okamžitě mě napadlo, že se jedná o "syfla". Jelikož já byl svým způsobem věrný, byl jediný, mohl jsem předpokládat, že jsem to chytil pouze od Mony.

Nemám však v povaze běžet hned k doktorovi. Doktora jsme vždy považovali za kašpara, když ne rovnou za kriminálního. Zpravidla čekáme až na chirurga, který je ovšem jedna ruka s hrobníkem.

Vždy rádi zaplatíme za věčnou péči o hrob.

"Ono se to ztratí samo," říkal jsem si, jak jsem si tak ptáka několikrát denně prohlížel.

Mohl to být také zánět způsobený některou z menstruačních souloží. V mužské pýše pokládá člověk často rajčatovou šťávu menses za zvlhnutí před stykem.

Nejjednodušší věc byla, pochopitelně, zeptat se Mony. Neprodleně jsem tak učinil.

"Ty, poslyš," řekl jsem, stále ještě v dobré náladě. "Jestli jsi někdy něco chytla, raději mi to řekni. Nebudu se tě ptát, jak jsi k tomu přišla... chci akorát znát pravdu - toť vše."

Příměst, s jakou byla otázka položena, ji rozesmála. Zdalo se mi, že se smála až příliš srdečně.

"Mohla jsi to chytit třeba na záchodě," pokračoval jsem.

Ted' se smála ještě rozverněji - skoro až hystericky.

"Nebo by to mohla být recidiva staršího onemocnění. Mně je jedno, kdy a jak k tomu došlo... chytlas' něco, nebo ne? To je jediné, co chci vědět?"

Odpověď zněla Ne. Důrazné Ne! Začala se uklidňovat, a zároveň dostávat trochu vztek. Jak mě mohlo něco takového napadnout? Za co ji vlastně mám? Za děvku?

"No, jestli je to tak," odvětil jsem, a snažil se to zažehnat, "pak není žádný důvod k obavám. Člověk nedostane něco takového ze vzduchu. Zapomeňme na to..."

To ovšem jen tak lehce nešlo. V první řadě šoustání bylo teď tabu.

Uběhl týden, a týden je dlouhá doba, když je člověk zvyklý šoustat každou noc a občas i přes den.

Každou noc mi stál jako stožár. Dokonce jsem se uchýlil k tak absurdní věci jako bylo použití kondomu - ale jen jednou, protože to páliło jako čert. Co se týče Mary, mohl jsem jí to dělat prstem nebo jazykem. O lízání jsem měl vzor jejímu ujišťování přece jen jisté pochybnosti.

Masturbace byla tou nejlepší náhražkou. Vlastně se nám tím odkryly nové obzory. Myslím psychologicky. Tak tam ležet, jednou rukou ji objímat, druhou se jí hrabat v rozkroku - začala při tom být zvláštním způsobem důvěrná. Jakoby šinral erotogenní zóny jejího mozku. Šťáva se z ní jen řinula... "špína", jak to jednou nazvala.

Zajímavé, jak jsou vám ženy schopny naservírovat pravdu! Často začnou se lží, neškodnou malou lží, která slouží jako sonda.

Jenom aby věděly, jaký fouká vítr. Když zjistí, že se vás to příliš nedotkne, zkusí ždíbiček pravdy. Malinké drobtý, zabalené do obálky lži.

Například to o výletu autem. Člověk si měl myslet, že jí vůbec netěšilo jet na takový výlet se třemi neznámými mladíky a dvěma štetkami z tanečírny. Prostě s tím souhlasila pouze proto, protože až do poslední chvíle nemohly ty dvě najít třetí holku do party.

A navíc doufala, přestože to v té chvíli nemohla vědět, že jeden z těch tří by mohl mít lidské srdce. Mohl si vyslechnout její historku a pomoci jí - třeba padesátidolarovkou. (Vždy tu byla její macecha. Macecha - prvotní příčina a motivátor všech zločinů...) A pak, jak už to na takových vyjížděkách chodí, začali být chlapi nepokojní. Kdyby tam nebyly ty dvě, mohlo to dopadnout jinak; sukně měly nad kolena dřív, než se auto rozjelo. Musely také pít - to na tom bylo nejhorší. Ona pochopitelně nepila - pouze to předstírala. Polkla jen pár kapek... jen aby si smočila rty.

Ostatní to vyžahli všechno. Nevadilo jí příliš se s muži líbat - na tom nic nebylo. Ale to, jak se jí hned zmocnili - vytáhli kozy ven a začaly ji rukama šmátrat po rozkroku... dva najednou.

Museli to být Italové - nadržení surovci.

Pak přiznala něco, o čem jsem věděl, že je pitomá lež, ale i tak to bylo zajímavé. Jedna z těch "překroucenin" či "výpůjček" jako ve snech. Ano, víš, zajímavé, že ty dvě holky ji litovaly... litovaly, že ji dostaly do takové situace. Věděly, že ona není ta, co se vyspí s každým Jardou. Proto nechali zastavit, a vyměnily si s ní místo - posadily ji dopředu s vlasatým klukem, který se do té doby choval slušně. Ty dvě se pak uvelebily vzadu, klukům na klínech, nechaly si vyhrnou sukně, popíjely, kouřily cigarety, smály se, a nechaly muže, ať si užijí.

"A co dělal ten třetí, zatímco se tohle odehrávalo?" musel jsem se nakonec zeptat.

"Nedělal nic," řekla. "Dovolila jsem mu držet mě za ruku a mluvila jsem tak rychle, jak dovedu, abych odvedla jeho pozornost."

"Ale běž, tohle mi neříkej. Co dělal? Ven s tím!"

"No, věř nebo nevěř, dlouho mě jen držel za ruku. Kromě toho - co mohl dělat jiného? Řídil auto!"

"Chceš snad říct, že nikdy nezastavil?"

No jasně, že zastavil. Několikrát se o ni pokoušel. Jí se ale pokaždé podařilo nějak mu to rozmluvit. Tak pokračoval. Zoufale přemýšlela, jak se dostat k pravdě.

"A po čase?" zeptal jsem se, jen abych jí to ulehčil.

"No, ničeho nic pustil mou ruku..." odmlčela se.

"Pokračuj!"

"Pak ji vzal, a položil si ji na klín. Měl otevřený poklopec a stálo mu to. Měl ho ohromného. Hrozně jsem se vylekala. Ale nenechal mě ruku odtáhnout. Musela jsem mu to udělat. Pak zastavil, a snažil se mě vystrčit z vozu. Prosila jsem ho, aby mě nevyhazoval. "Jeď pomalu," řekla jsem. "Udělám to... později. Teď mám strach." Utřel se kapesníkem a znova se rozjel. pak začal povídat ty nejhorší oplzlosti..."

"Například co? Co říkal? Pamatuješ si to?"

"Ale, já o tom nechci mluvit... bylo to nechutné."

"Když už jsi mi toho řekla tolik, nechápu, proč váháš ohledně několika slov. Co na tom záleží... mohla jsi taky..."

"No dobře, když na tom trváš... "Ty si přesně ten typ, který rád přecám," řekl. "Myslím, že tě budu šukat dlouho. Líbí se mi tvoje prdel. Líbí se mi tvoje kozy. Nejsi žádná panna - k čemu sakra ty cavyky? Určitě šoustáš první ligu - je ti to vidět na očích." A tak dál. "Začínám z toho být nadrženej," řekl jsem. "Jen dál, řekni mi všechno."

Bylo mi jasné, že se nemůže dočkat, až se toho zbaví. Už jsme se nemuseli déle jeden před druhým přetvářovat - oběma se nám to líbilo.

Chlapi vzadu si to chtěli prohodit. To ji skutečně polekalo.

"Jediné, co jsem mohla dělat, bylo předstírat, že se chci nechat opíchat nejdřív od toho prvního. Ten chtěl hned zastavit a jít ven. "Jeď pomalu," usmála jsem se na něho. "Dám ti... potom."

Nechci ale, aby se na mě vrhli všichni najednou." Popadla jsem ho za ptáka a začala mu ho masírovat. Okamžitě byl jako špalek - dokonce ještě větší. Bože, Vale, ještě nikdy jsem neměla něco takového v ruce. Bylo to zvíře. Chtěl, abych mu mnula také koule - byly velké a naduté. Rychle jsem mu ho mnula, protože jsem doufala, že se rychle udělá..."

"Poslyš," přerušil jsem ji. Pohádka o koňském ohanbí mě vzrušila.

"Mluv narovinu. S takovou věcí v ruce jsi musela po souloži zrovna prahnout..."

"Počkej," řekla. Oči se jí leskly. Od masírování, které jsem celou dobu prováděl, byla krásně vlhká. "Nenech mě teď udělat."

Jinak to nedokončím. Bože, nikdy by mě nenapadlo, že budeš chtít slyšet tohle všechno." Stiskla nohy k sobě, jakoby se nechtěla příliš vzrušit. "Polib mě,..." a zajela mi jazykem do krku. "A Bože, chtěla bych si teď zapíchat. Tohle jsou muka. Vydráždil jsi mě příliš rychle... já se z toho zblázním."

"Neodbočuj,... co bylo dál? Co udělal?"

"Popadl mě za krk, a přinutil mě sehnout hlavu do jeho klína."

"Pojedu pomalu, jak si přeješ. A chci, abys mi ho vykouřila.

Potom budu připraven tě vomrdat. Pořádně." Měl ho tak velkého, až jsem si myslela, že se udusím. Bylo to, jako bych mu ho okusovala. Čestně, Vale, ještě nikdy jsem podobného neviděla.

Nutil mě ke všemu. "Ty víš, co já chci," řekl. "Používej jazyk.

Je vidět, že už si měla čuráka v puse." Nakonec se začal přirážet. Celou tu dobu mě držel za krk. Byla jsem skoro šílená.

Pak se udělal - ueh! Bylo to hrozné! Myslela jsem, že to nikdy neskončí. Rychle jsem odtáhla hlavu, a on mi to stříknul rovnou do obličeje - jako býk."

V tom okamžiku jsem byl i já na pokraji orgasmu. Pták mi tancoval jako vlhká svíčka. "Tripl netripl, dnes večer si zasouložím," řekl jsem si v duchu.

Když jsme se poněkud zklidnili, pokračovala. Jak ji přinutil schoulit se v koutku auta s nohama nahoře, a hrabal se jí v rozkroku, zatímco druhou rukou řídil. Auto při tom kličkovalo cikecak po vozovce. Jak ji přinutil roztáhnout si kudnu rukama, a svítil si na ni baterkou. Jak ji tam vrazil cigaretu, a chtěl, ať se snaží vdechovat kundou. Jak se druhý z nich nahnul přes opěradlo a snažil se jí strčit ptáka do pusy. Byl však příliš opilý. Obě holky byly zatím nahé a zpívaly opilé písničky. Ona neměla ani ponětí, kam jedou a co ji ještě čeká. "Ne," řekla, "byla jsem příliš vyděšená, než abych byla vášnivá. Byli schopni všeho. Byli to prasáci. Myslela jsem jen na to, jak utéct. Měla jsem strach. A on pořád říkal: "Jen počkej, ty malá kurvičko... vomrdám ti prdel. Kolik je ti let? Jen počkej..." pak si ho vzal do ruky a mával s ním. "Až budeš mít tohle v tý svý sladoučký pindiče, tak něco zažiješ. Udělám ti to tak, až se z toho zjevíš. Kolikrát myslíš, že to jsem schopen udělat? Hádej!"

Musela jsem mu odpovědět: "Dvakrát? Třikrát?" "Mám pocit, že nevíš, co je to pořádný mrd. Šáhni si!" A zase jsem mu ho musela držet, zatímco on přirážel. Měl ho celého kluzkého... musel celou tu dobu stříkat. "Jaký to, sestřičko? Poroste ještě nejmíň jeden dva palce, až ti ho tam šoupnu. Mimochodem, jak to máš ráda z druhé strany? Poslyš, až s tebou budu hotovej, nebudeš schopna vyslovit slovo "mrd" nejmíň měsíc." A takhle žvanil pořád..."

"Bože můj, přece toho teď nenecháš!" zvolal jsem. "Co bylo dál?"

No, nakonec zastavil mezi poli. Všechny srandičky šly stranou.

Obě holky vzadu se snažily se obléct, ale chlapi je z nich zase bez okolků strhaly. Začaly ječet. Jedna z nich vyfasovala ránu do brady a svalila vedle cesty jako špalek. Ta druhá spínala ruce jakoby k modlitbě, ale nebyla schopna vydat ze sebe ani hlásku, jak byla vyděšená.

"Čekala jsem, až otevře dveře na své straně," pokračovala Mona.

"Pak jsem rychle vyskočila a běžela přes pole. Ztratila jsem boty a rozpíchala si nohy o strniště. Běžela jsem jako šílená, a on za mnou. Doběhl mě a serval ze mne šaty jediným škubnutím. Spatřila jsem, jak zvedá ruku, a pak už jsem viděla jen hvězdičky. Cítila jsem jehly v zádech a jehly v obloze. Ležel na mě a dělal mi to jako zvíře. Hrozně to bolelo. Chtělo se mi křičet, ale věděla jsem, že by mě zase praštil. Ležela jsem tam jak prkno, a nechala ho, ať si se mnou dělá, co chce. Celou mě pokousal - na ústech, na uších, na krku, na ramenou, na prsou - a ani na chvíli nepřestal přirážet - šoustal a šoustal jako šílené zvíře. Měla jsem pocit, že mě rozerve. Když se odtáhl, myslela jsem, že už skončil. Začal jsem brečet. "Nech toho," řekl, "nebo tě nakopnu do zubů." Zádá mě pálila, jako bych se vyválela ve skle. Lehl si na záda, a řekl, ať mu ho vykourím. Stále ho měl velkého a kluzkého. Pomyslela jsem si, že má věčnou erekci. Musela jsem poslechnout. "Používej jazyk," řekl. "Lízej mi ho." Ležel tam, a ztěžka oddychoval. Oči měl obráceny v sloup a ústa měl otevřená.

Pak mě stáhl na sebe a začal se mnou smýkat nahoru a dolů, jako bych byla peříčko. "To je lepší, he? Ted' spolupracuješ, kurvičko!" Držel mě oběma rukama v pase, zatímco já jsem šoustala ze všech sil. Přisahám, Vale, necítila už jsem naprosto nic, kromě palčivé bolesti, jakoby mě někdo probodl rozžhaveným kordem.

"Takhle už to stačí," řekl. "Ted' se postav na všechny čtyři.

Zvedni prdel hezky nahoru." Pak dělal všechno - vytáhl ho z jednoho místa a strčil do druhého, zvedl mě tak, že jsem měla obličej zabořený do hlíny, chtěl, abych mu držela koule oběma rukama. "Stiskni je, ale ne moc, jinak tě sejmu." Měla jsem oči plné prachu. Hrozně to pálilo. Pak jsem ucítila, jak vši silou tlačí... zase se udělal... bylo horké a silné. Už jsem to nemohla vydržet ani okamžik. Sesula jsem se na zem tváří k zemi, a cítila, jak mi to teče na záda. Slyšela jsem ho jak říká: "K čertu s tebou!" Pak mě musel zase praštit, protože dál si nic nepamatuju. Když jsem přišla k sobě, byla jsem sama, třásla jsem se zimou, a tělo jsem měla plné modřin a škrábanců.

V tom okamžiku se historka odbočila a pak zase a zase. Ve své snaze ji sledovat její přesmyčky jsem málem přehlédl pointu příběhu - totiž to, že se nakazila. Nejdřív nevěděla, co to je, protože se to ohlásilo jako těžký případ hemeroidů. Podle doktora k tomu přišla tím, že ležela na mokré zemi. Pak se dostavily další příznaky - šla však včas k lékaři, a uzdravila se.

Mohlo to být zajímavé, ale jak jsem si stále lámal hlavu ohledně své vyrážky, vystoupil do popředí další fakt, který to všechno postavil do jiného světla. Zpočátku jsem jaksí nevěnoval přílišnou pozornost tomu, co následovalo - jak se sebrala, vyprosila si svezení do New Yorku, vypůjčila si šaty od Florrie, a tak dále. Vzpomínám si, že jsem ji přerušil, abych se jí zeptal, jak je to dávno, co ke znásilnění došlo. Měl jsem pocit, že její odpověď byla poněkud nejasná. Ale najednou, když jsem si to tak všechno rovnal v hlavě, jsem si uvědomil, že mluvila o Carruthersovi - že u něho bydlela, vařila mu atd. Jak k tomu došlo?

"Ale přece jsem ti říkala - šla jsem k němu, protože jsem se bála jít domů, tak jak jsem vypadala. On byl hrozně hodný. Pečoval o mě jako o svou dceru. Byl to jeho lékař, ke kterému jsem šla - vzal mě tam osobně."

Předpokládal jsem, že bydlet s Carruthersem znamenalo žít s ním v tom domečku, kam mě jednou pozvala, a kde nás Carruthers překvapil a ztropil žárlivou scénu. Ale mýlil jsem se.

"To bylo dávno před tím. Carruthers v té době bydlel nahoře ve městě." Na to jmenovala jakéhosi slavného

amerického humoristu, se kterým tenkrát Carruthers bydlel.

"Ale to jsi byla ještě dítě - pokud mi nekecáš ohledně svého věku."

"Bylo mi sedmnáct. Za války jsem utekla z domu. Šla jsem do New Jersey a pracoval v továrně na municii. Zůstala jsem tam jen pár měsíců. Carruthers mě přiměl k tomu, abych práce zanechala a vrátila se do školy."

"Aha, takže nakonec jsi školu přece jen dokončila?" zeptal jsem se, protože mě tolik rozporů poněkud mátl.

"Jasně, že dodělala! Ráda bych, abys přestal..."

"A Carrutherse jsi potkala v té zbrojovce?"

"Ne v továrně. On pracoval v sousední chemičce. Tu a tam mě bral do New Yorku. Myslím, že byl viceprezidentem. Alespoň si dělal, co chtěl. Bral mě do divadel a nočních klubů... rád tancoval."

"A tehdy jsi s ním nežila?"

"Ne, to až později. Dokonce ani pak nahoře, po znásilnění, jsem u něj nebydlela. Vařila jsem a uklízela u něj, abych mu dokázala svou vděčnost za to, co pro mě udělal. Ani jednou mě nepožádal, abych se stala jeho milenkou. Chtěl si mě vzít... ale neměl srdce opustit svou ženu. Ona byla invalidní..."

"Chceš říci, sexuálně..."

"Řekla jsem ti o ní všechno. Jaký je v tom rozdíl?"

"Jsem z toho úplný jelen," řekl jsem.

"Ale já ti říkám pravdu. Chtěl jsi, abych ti řekla všechno. A teď mi nevěříš."

V tom okamžiku mi blesklo hlavou podezření, že "znásilnění" (a možná to ani nebylo znásilnění!) se odehrálo v minulosti ne zas tak dávno. Možná tím "Italem" s neuvěřitelným pyjem nebyl nikdo jiný než pomilováníhodný dřevorubec ze severských lesů. Nepochybně došlo k více než jednomu "znásilnění" po té, co se při půlnočních automobilových vyjíždkách horkokrevná děvčata podívala na dno flašky. Představa, jak tam stojí sama, nahá na vlhkém poli za svítání, tělo pokryté modřinami a škrábanci, dělohu pohmožděnou, řít natrženou, boty pryč, monokly pod očima... nebylo to přesně to, co si může romantická dívka vymyslet, aby přikrášlila normální bezstarostný úlet, který skončil kapavkou a hemeroidy?

Pravda, ty hemeroidy mi připadaly poněkud zbytečné.

"Myslím, že bude lepší, když zítra půjdeme oba dva k doktorovi na krevní zkoušku," řekl jsem tiše.

"No jasně, půjdu s tebou," odvětila.

Objali jsme se, a dali se do dlouhého šoustání.

Stále mě však otravovaly nepokojné myšlenky. Měl jsem tušení, že se bude snažit záminku, jak odložit návštěvu doktora o několik dní. Mezitím, pokud se jednalo o nemoc, mohl jsem to na ni přenést. Zaplašil jsem myšlenku jako absurdní. Lékař mi patrně bude schopen po prohlídce říci, zda jsem nakazil já ji nebo ona mě. A jak bych k tomu jinak přišel, než od ní?

Než jsme byli hotovi, dozvěděl jsem se ještě, že přišla o svůj hymen v patnácti. To také bylo vinou macechy. Ano, přiváděli ji doma k šílenství věčnými tahanicemi o peníze, peníze, peníze, bez přestání. Tak si našla místo jako pokladní v kině. Netrvalo dlouho, a majitel, který vlastnil celou síť biografů po celé zemi, si ji všiml. Měl Rolls-Royce, nosil nejlepší obleky, psí dečky, citrónově žluté rukavičky, manžetové knoflíčky a podobné serepetičky. Válek se v penězích. Z tučného svazku neustále odlupoval stodolarové bankovky. Prsty měl ověšené diamantovými prsteny. Nehty skvěle ošetřené. Muž neurčitelného věku, nejspíš čtyřicátník. Sexuálně založený chlap, který byl stále na lovu.

Ona pochopitelně přijímala jeho dárky, ale nic víc. Věděla, že si ho může omotat kolem prstu.

Pak se ale dostavil nátlak z domova. Ať vysázela na stůl cokoli, nikdy to nestačilo.

Proto, když ji jednoho dne navrhl, aby s ním jela do Chicaga, kde měl otevřít nové kino, souhlasila. Byla si jistá, že ho zvládne.

Kromě toho nesmírně toužila vypadnou z New Yorku, pryč od rodiny, atd.

Choval se jako dokonalý gentleman. Všechno šlo hladce - dal ji tučné kapesné, nakoupil jí šaty, vzal ji na pěkná místa - přesně jak si to představovala. Pak, jednou po večeři (koupil lístky do divadla), to na ni rovnou vybalil. Chtěl vědět, zda je ještě panna. Až příliš horlivě mu řekla ano, protože si myslela, že její pannenství ji ochrání. K jejímu úžasu se jí však s hrubou otevřeností přiznal, že jeho jedinou vášní je deflorace mladých dívek. Dokonce připustil, že ho to stojí řadu peněz a občas ho to dostane do problémů. Zjevně byl však ochoten podstoupit cokoli, aby ukojil svou vášně. Uznal, že je to perverzní, ale dokud měl prostředky, jak si přijít na své, neměl v úmyslu to léčit.

Vysvětloval jí, že při tom není nijak brutální - naopak, se všemi svými oběti jednal laskavě a s něhou. Konec konců, ho všechny mohly později považovat za dobrodince. Dřív nebo později musí přece každá žena přijít o pannenství. Dokonce zašel tak daleko, že vykládal, že když to musí být, je lepší, když to taková dívka svěří profesionálovi - znalci. Mnoho mladých manželů je prý tak nemotorných a necitlivých, že často způsobí frigidity svých manželů. Spousta nešťastných manželství lze přičíst na vrub první noci, tvrdil uhlazeně, a měl nesporně pravdu.

Zkrátka a dobře, tak jak to podala, byl to vynikající ukecávač, zběhlý nejen v umění deflorace, ale také v umění svádění.

"Říkala jsem si," vyprávěla dál Mona, "že to bude jen jednou."

Slíbil mi za to tisíc dolarů, a já věděla, co znamená tisíc dolarů pro mé rodiče. Měla jsem pocit, že mu mohu důvěřovat."

"Takže ten večer jste už do divadla nešli?"

"Ale ano, šli - ale musela jsem mu nejdřív slíbit, že mu budu po vůli. Řekl, že nemáme naspěch. Nedělala jsem si s tím příliš starosti. Ujistil mě, že to nebude moc bolet. Řekl, že ví, že mi může věřit. Pozoroval mne prý delší dobu a ví, že se budu chovat rozumně. Aby dokázal svou upřímnost, nabídl mi peníze dopředu."

Nepřijala jsem to. Byl ke mně tak milý, že jsem se cítila zavázána peníze si nejprve zasloužit. Abych pravdu řekla, Vale,

začala jsem do něho být trošku udělaná. Bylo od něj mazané, že na mě nenaléhal. Kdyby mě byl nutil, asi bych ho pak nenáviděla.

Tak, jak to je, k němu opravdu cítím něco jako vděčnost - přestože to nakonec bylo horší, než jsem si představovala."

Zajímalo mě, co měla ta poslední věta znamenat, když k mému překvapení řekla:

"Abys rozuměl, měla jsem hrozně tuhou blánu. Někdy se to v takovém případě musí dokonce odoperovat. Myslela jsem si, že to bude bolet a krvácet jen trochu ... pár minut... a pak... Nakonec to tak vůbec nebylo. Zabralo to celý týden, než se mi to povedlo.

Musím říct, že si to vychutnal. A byl velmi něžný! Možná mi trošku věšel bulíky na nos, že ji mám tak tuhou. Možná to byla jen záminka, jak to celé protáhnout. A on také nebyl příliš vyvinutý. Měl ho krátkého a tlustého. Zdálo se mi, že mi ho strčil celého, ale byla jsem z toho tak vedle, že skutečně nevím.

Zůstával ve mně dlouho, sotva se hýbal, ale měl ho tvrdého jako kámen a šhubalo to v něm. Občas ho vytáhl a rejdlil s ním kolem.

To bylo skvělé. Dokázal to neuvěřitelně dlouho, aniž se udělal.

Říkal, že jsem dobře stavěná... že až bude blána pryč, budu skvělá v posteli. Nepoužíval žádná oplzlá slova - jako ten surovec před tím. Byl citlivý. Pozoroval mě, radil, jak se mám hýbat, ukázal mi spoustu triků... Mohlo to klidně trvat déle. Kdo ví, jak by to dopadlo, kdybych se jednou v noci hrozně nerozpálila. Dohánělo mě to k šílenství - především to jeho šimrání kolem pysků..."

"Skutečně se ti to líbilo?"

"Líbilo? Byla jsem bez sebe. Vím, že to pro něho byl šok, když jsem to nakonec už nemohla déle vydržet, a přitiskla ho vši silou k sobě. "Píchej, k čertu!" řekla jsem, přitiskla se k němu a kousala ho do rtů. Přestal se ovládat a s vervou se do toho obul.

Přestože to potom, když ji konečně prorazil, bolelo, nepřestala jsem přirážet. Musela jsem mít čtyři nebo pět orgasmů. Chtěla jsem cítit, jak do mě zajíždí celý. Necítila jsem ani trošku studu.

Chtěla jsem být opíchaná a bylo mi jedno, jestli to bolí."

Byl jsem zvědav, zda mi prozradí, jak dlouho se pak tato známost táhla - po té, co měli technickou stránku za sebou. Dostal jsem odpověď téměř okamžitě. Byla ohledně toho úžasně otevřená. Měl jsem pocit, že v jejích vzpomínkách je zvláštní vřelost. Na základě toho jsem uvědomil, jak dokáží být ženy vděčné, když se s nimi zachází s porozuměním.

"Byla jsem nějaký čas jeho milenkou," pokračovala, "neustále jsem čekala, že se mnou nasytí, protože před tím tak silně zdůrazňoval svůj zápal pro panny. V jistém smyslu jsem ovšem byla stále pannou. Byla jsem hrozně mladá, přestože mě lidé zpravidla hádali osmnáct či devatenáct. Spoustu mě toho naučil. Všude jsem jezdila s ním - po celé zemi. Byl velmi laskavý a vždy se ke mně choval úžasně ohleduplně. Jednoho dne jsem si všimla, že je žárlivý. To mě překvapilo, protože jsem věděla, že měl mnoho žen - ani mě nenapadlo, že by mě mohl milovat. "Ale já tě miluju," řekl, když jsem ho kvůli tomu škádli. Pak se mě zmocnila zvědavost. Chtěla jsem vědět, jak dlouho si myslí, že to mezi námi potrvá. Žila jsem v neustálém očekávání, kdy si najde novou pannu, kterou by mohl připravit o věnec. Nerada jsem v jeho přítomnosti viděla mladé dívky. "Ale já neuvažuji o jiné dívce," řekl mi. "Já chci tebe... a chci s tebou zůstat."

"Ale říkal jsi přece..." začala jsem, a tu jsem si všimla, jak se směje. Uvědomila, jaký jsem to byla hlupák. "Takže to byl způsob, jak mě dostat, co?" zeptala jsem se. Zmocnila se mě pomstychtivost. Bylo to ode mne bláhové, protože neudělal nic, čím by mi ublížil. Chtěla jsem ho však ponížit.

Víš, dneska si vyčítám, že jsem se k němu tak chovala, protože si to nezasloužil. Ale pro mne bylo krutým zadostiučením nechat ho trpět. Nechutně jsem flirtovala s každým chlapem, kterého jsem potkala. S některými jsem se dokonce vyspala, a pak jsem mu o tom vyprávěla a pásala se na tom, jak trpí. "Jsi mladá," říkával, "nevíš, co děláš." Vlastně měl pravdu, ale já jsem věděla jen jednu věc - že jsem ho dostala, a přestože si mě koupil, byl nyní mým otrokem. "Běž, a kup si jinou pannu!" říkala jsem. "Možná je dostaneš i levněji, než za tisíc dolarů. Řekla bych ano, i kdybys mi nabídl pětikilo. Kdybys byl jen trochu chytřejší, mohl's mě mít zadarmo. Kdybych já měla tvoje peníze, měla bych každou noc jinou." Pokračovala jsem tímhle způsobem dál, až už to déle nemohl vystát. Jednou v noci mi nabídl sňatek. Přisahal, že se okamžitě rozvede, když řeknu ano. Říkal, že beze mě nemůže žít.

"Ale já bez tebe žít můžu," odvětila jsem. To sním zanávalo. "Jsi krutá," řekl, "jsi nespravedlivá." Neměla jsem ani v nejmenším v úmyslu se za něj provdat, ať už to myslel upřímně či ne. Na jeho penězích mi nezáleželo. Nechápala jsem, proč mu to všechno dělám. Později, když jsem ho opustila, jsem se za to hrozně styděla. Jednou jsem se za ním vypravila, abych ho požádala o odpuštění. Žil s jinou dívkou - řekl mi: "Nikdy jsem ti nebyl nevěrný. Miloval jsem tě. Chtěl jsem proto udělat spoustu věcí.

Nečekal jsem, že u mě zůstaneš navždy. Ale ty jsi byla tak neústupná... byla jsi příliš pyšná." Mluvil ke mně jako můj otec.

Málem jsem se rozbřečela... pak jsem udělala něco, co bych do sebe nikdy neřekla. Poprosila jsem ho, aby se se mnou vyspal.

Rozklepal se vášní. Byl ale tak šlechetný, že se nepokusil mě zneužít. Řekl: "Ty se se mnou nechceš vyspat. Chceš mi jen dokázat, že toho lituješ." Trvala jsem na tom, že se s ním chci milovat, že ho mám jako milence ráda. Nemohl tomu odolat. Myslím ale, že se bál toho, co se mu stane. Nechtěl mi zase propadnout.

Já jsem však myslela jen na to, jak ho odškodnit. Nenapadl mě jiný způsob. Věděla jsem, že mě pořád miluje - mé tělo, všechno.

Chtěla jsem ho učinit šťastným, i když ho to mělo rozrušit...

Bylo to všechno hrozně zmatené. No, nakonec jsme tedy skončili v posteli. On ale nebyl schopen dosáhnout erekce. V té době jsem ještě nevěděla, že se něco takového může stát. Zkoušela jsem všechno. Líbilo se mi se ponižovat. Když jsem mu ho kouřila, v duchu jsem se sama sobě smála a říkala si při tom, jak je legrační, že se tu tak namáhám pro

někoho, kým pohrdám...

Nepovedlo se. Řekla jsem, že přijdu druhý den, a zkusíme to znova. Podíval se na mě, jakoby ho ten nápad poděsil.

"Na začátku jsi se mnou měl trpělivost, pamatuješ? Proč bych teď nemohla být trpělivá já?"

"To je šílené," reagoval na to. "Ty mě nemiluješ. Dáváš se mi jako kurva."

"To já teď přesně jsem... kurva." Vzal to doslovně. Vypadal zděšeně. Totálně zděšeně..."

Čekal jsem na zbytek. "Vrátila ses?"

Ne, nikdy se nevrátila. Nikdy už za ním nepřišla.

"Musel žít jako na skřipci," pomyslel jsem si.

Druhého dne ráno jsem ji připomněl návštěvu lékaře. Řekl jsem, že ji později zavolám, a sdělím jí, kdy má přijít do ordinace. Chtěl jsem se o tom poradit s Kronským. Neměla nejmenších námitek - jak si jen přeji.

Tak jsme tedy zašli za doktorem, kterého nám poradil Kronski.

Uděl nám krevní zkoušku a pak s námi dokonce zašel na večeři. Byl to mladý muž, který si nebyl sám sebou příliš jistý. Nevěděl, co si počít s mým ptákem. Ptal se mne, zda-li už jsem někdy byl nakažený. Řekl jsem, že jsem měl dvakrát tripla. Vrátilo se mi to někdy? Ne, o tom nevím. A tak dále. Radil pár dní počkat. Mezitím prozkoumá naši krev. Podle něj jsme oba vypadali zdravě, přestože zjev může být často ošidný. Prostě žvanil a žvanil, jak mladí doktoři často dělají - a staří vlastně taky - příliš nám neporadil.

Mezi první a druhou prohlídkou mě čekala návštěva Maud. Řekl jsem jí o tom. Byla pochopitelně toho názoru, že za to může Mona. Nic jiného nečekala. Bylo skutečně legrační, jak se zajímala o můj chorý pyj. Jakoby to bylo stále její soukromé vlastnictví. Musel jsem ho vytáhnout a ukázat jí ho, bože. Zpočátku s ním zacházela opatrně, pak však její profesionální zájem vzrostl a věcička v jejích rukou rostla a těžkla, a Maud byla stále méně šetrná.

Musel jsem si dávat bacha, abych se příliš nevzrušil, protože pak bych byl schopen hodit veškerou opatrnost za hlavu. Každopádně trvala na tom, že než mě ho nechá zastrčit zpátky do kaťat, vykoupe mi ho heřmánku. Byla si jista, že to nemůže ničemu škodit. Následoval jsem ji tedy do koupelny s ptákem jako závorou, a díval se, jak mi ho ošetřuje a laská.

Když jsme zašli k doktorovi podruhé, dozvěděli jsme se, že výsledky obou testů jsou negativní. Doktor ovšem vysvětloval, že to ještě nic neznamená.

"Víte," začal - zjevně si to všechno promyslel už před naším příchodem. "Přemýšlel jsem o tom, a došel k závěru, že by bylo nejlepší, kdybyste si nechal udělat obřízku. Odstraníme-li předkožku, zmizí s ní i vyrážka. Máte nezvykle dlouhou předkožku - nepůsobí vám to potíže?"

Přiznal jsem, že mě to nikdy nenapadlo. Člověk se rodí i umírá s předkožkou. Nikdo si ani nevzpomene na svůj appendix, dokud mu ho nevyříznou.

"Ano," pokračoval, "bude to pro vás mnohem pohodlnější bez předkožky. Musíte s tím jít pochopitelně do nemocnice... Může to zabrat maximálně týden."

"A co to bude stát?" zajímalo mě, protože jsem tušil, odkud vítr fouká.

Nebyl schopen to přesně odhadnout - tak sto dolarů.

Řekl jsem, že si to promyslím. Nebyl jsem zrovna žhavý nechat se připravit o svou prvotřídní předkožku, byť to mělo znamenat nějaké hygienické výhody. Najednou mě napadla legrační myšlenka - že se tím můj žalud stane necitlivým. To už se mi nezamlouvalo vůbec.

Než jsem však opustil ordinaci, přesvědčil mě, abych si sjednal schůzku s chirurgem na příští týden. "Jestli se to do té doby ztratí, nebude operace zapotřebí - když se vám do ní nechce."

"Ale," dodal, "kdybych byl na vašem místě, nechal bych si to udělat, ať by se mi to líbilo či ne. Je to mnohem čistotnější."

Mezitím jsme s Monou pokračovali v nočních zpovědích. Mona už několik týdnů nepracovala v tančírně, a tak jsme měli večery pro sebe. Nebyla si jistá, co bude dělat dál - na srdci jí ležely především peníze - byla si však jistá, že se do tančírny už nechce nikdy vrátit. Zdálo se, že se jí ulevilo stejně jako mně, když se dozvěděla, že krevní test byl v pořádku.

"Ale nemyslíš si přece, že s tebou mohlo být něco v nepořádku?"

"Člověk nikdy neví," odpověděla. "Bylo to ohavné místo. Holky byly nechutné."

"Holky?"

"A muži také... nebavme se o tom." Po chvíli se zasmála a řekla:

"Jak by se ti líbilo, kdybych to zkusila na jevišti?"

"To by bylo bezva," přikývl jsem, "myslíš, že bys mohla hrát?"

"Já vím, že mohu. Jen počkej, Vale, ukážu ti..."

Toho večera jsme přišli domů pozdě a tiše si vlezli do postele.

Zatímco mě držela za ptáka, začala s dalším příběhem. Už dlouho mi chtěla něco říct... ale nesmí se naštvat... nesmím ji přerušovat.

Musel jsem jí to slíbit.

Ležel jsem a napjatě poslouchal. Opět se jednalo o peníze. Byly všude - jako svrab. "Tys nechtěl, abych zůstala v tančírně, že?"

Jasně, že jsem si to nepřál. Co bude dál? Byl jsem zvědavý.

No, přirozeně musela najít nějaký způsob, jak si obstarat nezbytné prostředky. Jen dál! Myslel jsem si. Vybal to! Vzal jsem si anestetikum a poslouchal jsem ji, aniž jsem otevřel hubu.

Zajímavé, že to bylo všechno vcelku bezbolestné. Vyprávěla mi o svých bývalých chlapcích - milých starcích, se kterými se seznámila v tančírně. Jediné, co chtěly, byla společnost hezké dívky - s kterou mohli chodit do restaurací a

do divadel.

Tancování je příliš nezajímalo - a dokonce se ani nechtěli s děvčaty vyspat. Chtěli, aby byli vidět s mladými ženami - chtěli se cítit mladší, čipernější. Všechno to byli staří úspěšní vlčáci - s falešnými zuby, křečovými žilami a podobně. Nevěděli co s prachama. Jeden z nich byl majitelem velké prádelny. Bylo mu přes osmdesát - byl jako pára nad hrncem, s vystouplými žilami, skelným pohledem. Byl skoro jako dítě. Na toho jsem věru nemusel žárlit! Jediné, po čem toužil, bylo utrácet pro ni peníze.

Neprozdírala mi, kolik už do ní investoval, ale podle určitých náznaků to musela být úctyhodná sumička. A pak tu byl další - bydlel v Ritzu. Byl to obuvník. Občas večeřela v jeho apartmá, protože mu to dělalo radost. Byl to multimilionář - a trochu senilní, dalo-li se jí věřit. Dokázal sebrat akorát tolik odvahy, aby jí políbil ruku... Ano, tohle všechno už mi chtěla už říct dávno, ale bála se, abych si to špatně nevykládal. "Nevadí ti to, že ne?" Nakláněla se při tom nade mnou. Hned jsem neodpověděl.

Přemýšlel jsem, divil se, motal se v tom. "Proč nic neříkáš?" dloubla do mě. "Slíbils, že se nebudeš zlobit."

"Nezlobím se." A znova jsem zmlkl.

"Ale zlobíš. Dotklo se tě to... ach, Vale, nebud' tak hloupý."

Myslíš, že bych to vykládala, kdybych si myslela, že tě to může ranit?"

"Já si nemyslím nic," odpověděl jsem. "To je v pořádku, věř mi."

Dělej, co uznáš za vhodné. Je mi pouze líto, že tomu tak musí být."

"Ale to nebude trvat věčně! Je to jen na chvíli... proto se chci dostat do divadla. Nenávídím to stejně jako ty."

"Dobrá, tak na to zapomenem."

Toho rána, kdy jsem se měl hlásit v nemocnici, jsem se probudil brzy ráno. Když jsem se sprchoval, podíval jsem se na ptáka - panejo, ani stopa po vyrážce! Nemohl jsem uvěřit svým očím.

Vzbudil jsem Monu a ukázal jí to. Políbila mě na něj. Hupnul jsem zpátky do postele na jednu rychlovku - abych ho ozkoušel. Pak jsem šel k telefonu a zavolał doktorovi: "Je to mnohem lepší," řekl jsem, "nenechám si odříznout předkožku." Rychle jsem zavěsil, abych předešel dalšímu přesvědčování z jeho strany.

Už jsem chtěl vyjít z budky, když mě napadlo zavolat Maud.

"Nemohu tomu uvěřit," řekla.

"No, je to tak. A jestli tomu nemůžeš věřit, dokážu ti to, až za tebou příští týden přijdu."

Zdálo se, že by si ráda povídala. Vykládala o rozličných věcech.

"Musím jít," řekl jsem, protože mi začala lézt na nervy.

"Ještě chvíli," prosila. "Chtěla jsem tě poprosit, jestli bys nemohl přijít dřív, řekněme v neděli, a vzít nás ven. Mohli bychom si všichni tři udělat hezký piknik. Připravím jídlo..."

Její hlas byl velice něžný.

"Tak dobře," souhlasil jsem, "Přijdu. Přijdu brzy... okolo osmé."

"Opravdu ti to vyhovuje?"

"Naprosto. V neděli ti to ukážu."

Krátce a smyslně se zasmála. Zavěsil jsem dřív, než stačila zavřít klapačku.

KAPITOLA (16)

Zatímco se rozvodové řízení nekonečně táhlo, ostatní události nabraly na obrátkách, jakoby se mělo jednat o konec epochy.

Korunu by tomu mohla nasadit jediné válka. Nejprve ze všeho cítilo Jeho Satanské Veličenstvo z Kosmodémonické telegrafní společnosti potřebu opět přestěhovat mou kancelář - tentokrát do nejvyššího poschodí starého baráku mezi samými paneláky. Můj stál uprostřed obrovské prázdné haly, která sloužila po pracovní době jako buzerplac brigády doručovatelů. Ve vedlejší místnosti - stejně velké a prázdné - bylo zřízeno něco mezi klinikou, ošetrovnou a tělocvičnou. Jediné, co tomu chybělo, bylo pár kulečnických stolů. Někteří pomatenci si tam nosili kolečkové brusle, aby tak strávili své "přestávky". Celý den tam byl pekelný šrumec, ale já byl v té době už natolik netečný ke všem plánům a projektům firmy, že mě to nerušilo ale spíš náramně bavilo. Byl jsem nyní v naprosté izolaci od ostatních úřadů. Se špehováním a donášením byl konec. Dalo by se to nazvat karanténou. Najímání a vyhazování probíhalo jako ve snu. Můj tým byl zredukován na dva - mě a bývalého boxera, který byl před tím šatnářem. Vůbec jsem se nenamáhal udržovat papíry v pořádku, ani zkoumat hlášení, ani udržovat nějakou korespondenci. Na polovinu telefonátů jsem prostě nereagoval - bylo-li něco naléhavého, měli jsme přece telegraf.

Atmosféra v novém prostředí se silně podobala dementia praecox.

Zašli mě do pekla, a mě se to líbilo. Jakmile jsem se zbavil denních uchazečů, šel jsem vedle a sledoval tamější vylomeniny.

Tu a tam jsem si také nazul brusle a zkusil pár figur. Můj asistent jen nechápavě zíral, co se to se mnou děje. Tu a tam, vzdor své upjatosti, svému "kodexu" a ostatním zavádějícím psychologickým elementům, se rozchechtal. Jak jednou začal, nemohl přestat, a smál se stále víc, až na samý práh hysterie.

Jednou se mě zeptal, jestli mám "potíže doma". Zřejmě se obával, že se v další fázi dám na chlast.

Ve skutečnosti jsem si v té době užíval naprosto všeho. Pít bylo naprosto neškodné, a začínalo vždy až po večeři. Čirou náhodou jsem objevil francouzsko-italskou restauraci v zadním traktu pekařství. Atmosféra tam byla navýsost sousedská. Každý byl "charakter" - dokonce i policejní důstojníci a detektivové, kteří si tam dávali bezostyšně do nosu

na účet majitele.

Potřeboval jsem nyní nějaké místo, kde bych zabíjel večery, když se teď Moně podařilo proklouznout zadními vrátky do divadla. Zda jí to místo sehnal Monahan, nebo, jak tvrdila, si cestu prostě prolhala, jsem nebyl nikdy schopen zjistit. Každopádně si pořídila nové jméno - takové, které se hodilo k její nové kariéře - a spolu s ním zbrusu novou historku o svém původu a minulosti.

Naráz z ní byla Angličanka a její rodina měla co do činění s divadlem od nepaměti. Do světa snů, který byl pro ni jako ušitý, se dostala v jednom z těch malých divadel, která v té době slušně prosperovala. Protože ji sotva něco platili, mohli si dovolit být důvěřiví.

Arthur Raymond a jeho žena byli první, kdo vyjádřili svou nedůvěru. Další Monin výmysl, mysleli si. Rebecca, která se nikdy nedokázala dost dobře přetvařovat, se Moně prakticky vysmála do očí. Když si však Mona přinesla domů scénář Schnitzlerovy hry, a vážně se začala učit svou roli, jejich nedůvěru vystřídala konsternace.

A když se Moně nějakým neuvěřitelným způsobem podařilo uchytit u Theatre Guild, atmosféra v bytě začala překypovat závisť, vzdorem a zlomyslností. Hra začala být příliš skutečná - existovalo reálné nebezpečí, že se Mona skutečně stane herečkou.

Zkoušky se zdály být nekonečné. Nikdy jsem přesně nevěděl, kdy Mona přijde domů. Když jsem trávil večer s ní, bylo to, jako naslouchat opilci. Vidina nového života ji totálně omámila. Tu a tam jsem zůstával večer doma, a pokoušel se psát, ale nikam to nevedlo. Stále tam byl Arthur Raymond, který na mě číhal jako chobotnice. "Proč chceš psát?" ptal se. "Cožpak na světě není dostatek spisovatelů?" A pak začal vykládat o spisovatelích, těch, které obdivoval, a já seděl za strojem, připraven pustit se do práce, jakmile mě nechá na pokoji. Často jsem nedělal nic jiného, než že jsem psal dopis nějakému slavnému spisovateli - o tom, jak obdivuji jeho práci a také jsem nadhazoval, že jestli o mně ještě neslyšel, tak brzy uslyší. Tak se stalo, že jsem jednoho dne obdržel úžasný dopis od Dostojevského severu, jak se tehdy říkalo Knut Hamsunovi. Napsala to jeho sekretářka lámanou angličtinou podle diktátu, a na člověka, který měl zakrátko dostat Nobelovu cenu, to byl přinejmenším zarážející výtvor. Po krátkém úvodu, ve kterém mi děkoval za mé uznání, kterého prý dokonce došlo, si začal stěžovat, že jeho americký vydavatel není ani trochu spokojen s tržbami za jeho knihy. Obávají se prý, že už nebudou moci vydávat v Americe žádné další knihy, pokud prý veřejnost neprojeví větší zájem. Znělo to jako hlas obra v úzkých. Nejasně se zajímal, co by se s tím dalo dělat - ani ne tak pro něho, ale pro drahého vydavatele, který prý díky němu skutečně strádal. A pak, jak dopis pokračoval, dostal šťastný nápad, a neváhal se s ním pochlubit. To bylo tak - jednou prý dostal dopis od jakéhosi pana Boylea z New Yorku, kterého prý zcela jistě znám (!). Napadlo ho, že bychom se já a pan Boyle mohli dát dohromady, probrat situaci, a zcela jistě přijít s nějakým skvělým nápadem. Možná bychom mohli ostatním Američanům říct, že kdesi hluboko v norských lesích žije spisovatel Knut Hamsun, jehož knihy byly svědomitě přeloženy do angličtiny a nyní se povalují ve skladišti jeho vydavatele. Byl si jist, že kdyby se mu podařilo zvýšit odbyt jen o pár kusů, jeho nakladatel by v něj opět začal věřit. Osobně navštívil Ameriku, a přestože jeho angličtina byla příliš chatrná na to, aby mi napsal vlastní rukou, je si jist, že jeho sekretářka byla schopna srozumitelně vyjádřit jeho myšlenky. Měl jsem vyhledat pana Boylea, jehož adresu si již nepamatoval. Udělejte, co bude ve vašich silách - nabádal mě. Možná bylo v New Yorku více lidí, kteří se dozvěděli o jeho práci, a se kterými bychom mohli spolupracovat. Dopis končil v truchlivém, avšak majestátním duchu... prozkoumal jsem papír, abych zjistil, zda ho také nesmočil několika slzami.

Kdyby na obálce nebyla norská známka, kdyby dopis nebyl podepsán jeho vlastním podpisem, který jsem si později ověřil, mýsl bych si, že se jedná o vtip. Dusil jsem se smíchem a při tom uvažoval.

Nebylo pochyb, že se mi za mé naivní uctívání dostalo královské odměny. Idol se zhroutil a mé kritické kvality byly redukovány na nulu. Nikdo nepochopí, jak jsem mohl ještě někdy číst Knuta Hamsuna. Abych byl opravdu upřímný, cítil jsem se jako zpráskaný pes. Došlo k nějakému hroznému omylu - jak, na to jsem nebyl schopen přijít, ale vzdor jasným důkazům jsem nebyl schopen uvěřit, že autor knih Hunger, Pan, Victoria, Growth of the Soil, nadiktoval takový dopis. Bylo zcela dobře možné, že to nechal zcela v kompetenci své sekretářky, a podepsal to v dobré víře, aniž se obtěžoval zkontrolovat si obsah. Člověk tak slavný musel nepochybně dostávat desítky dopisů denně od svých obdivovatelů z celého světa. Mé nezralé chvalozpěvy ho nemohly ničím zaujmout.

Kromě toho se mu zřejmě hnusila celá americká rasa, neboť díky ní během své pouti zakusil hořké chvíle. Patrně se své sekretářce několikrát zmínil, že prodej jeho knih v Americe nestojí za nic.

Možná na něj tlačil jeho nakladatel - nakladatelé nedokáží s autory mluvit o ničem jiném než o tržbách. Možná si sekretářce hořce postěžoval, že Američané mají spoustu peněz na všechno možné, kromě věcí, které za to skutečně stojí. Ano, koza pitomá, možná žijící ve zbožné úctě k mistrovi, se rozhodla chopit příležitosti a přijít s několika imbecilními nápady, které by měly zachránit situaci. Nejednalo se zjevně o žádnou Dagmar ani Edwigu. Ba dokonce ani o takovou prostou duši jako Marta Gude, která se tak zoufale snažila nepropadnout romantickým úletům Herr Nagela. Šlo zřejmě o jednu ze vzdělaných norských slepiček, které se emancipovaly ve všem kromě představivosti. Patrně byla hygienická a vědecky založená, schopná udržovat domácnost v pořádku, nikomu neškodit, hledět si svého, a snít o tom, že se jednoho dne stane ředitelkou nalezince.

Ne, ztratil jsem veškeré iluze o svém bohu. Znova jsem si musel přečíst některé jeho knihy, a opět jsem, naivní jako dítě, musel plakat nad některými pasážemi. Udělalo to na mně takový dojem, že mě napadlo, zda se mi o tom dopise nakonec nezdálo.

Následky tohoto "omylu" byly skutečně neobyčejně. Začal jsem být vztekklý, zatrpklý, jízlivý. Stal se ze mě vandrák, který se snaží drmat na něm struny. Zlidšťoval jsem své idoly jednoho po druhém. Žvanil jsem holé nesmysly. Na všechno jsem dštil siru.

Stali se ze mě dva lidé - já a má zosobnění, kterých byla celá legie.

Rozvodový soud byl za dveřmi. Díky tomu jsem z nějakého nevysvětlitelného důvodu zatrpkl ještě víc. Nenáviděl

jsem tu frašku, kterou musí člověk projít, aby se vyhovělo liteře zákona.

Advokát, kterého si Maud najala, aby hájil její zájmy, se mi vrcholně hnusil. Vypadal jako Romain Rolland krmený kukuřicí, šovinista, bez špetky smyslu pro humor či předstivosti. Jako by byl nabitý morálním rozhořčením; byl to skrz na skrz čurák, zbabělec, plž, pokrytec. Chytil jsem z něho tik.

Bavili jsme se o něm na pikniku. Leželi jsme v trávě poblíž Mineoly. Dítě pobíhalo kolem a trhlo květiny. Bylo teplo, velmi teplo a foukal suchý, horký vítr, který mě znervózňoval. Vytáhl jsem ptáka a dal jsem ho Maud do dlaně. Stydlivě si ho prohlížela. Nechtěla být příliš klinická, přestože zírала touhou přesvědčit se, že je všechno v pořádku. Za chvíli ho pustila a lehla na záda s koleny vzhůru. Teplý vítr jí ofukoval zadek.

Stlačil jsem ji do vhodné pozice a přiměl ji stáhnout si kalhotky. Opět byla ve své odmítavé náladě. Nelíbilo se jí nechat se objíždět na volném prostranství. Kolem však nebylo živé duše.

Naléhal jsem. Roztáhl jsem jí nohy a zajel jí rukou do kundy.

Byla lepkavá.

Přitáhl jsem ji k sobě a snažil se do ní vniknout. Uhnula. Děkala si starosti o malou. Rozhlédl jsem se. "Je v pořádku," řekl jsem.

"Je jí dobře. Nestará se o nás."

"Ale co když přijde zpátky... a najde nás..."

"Bude si myslet, že spíme. Nebude vědět, co děláme."

Na to mě divoce odstrčila. Bylo to urážlivé. "Vzal by si mě před vlastním dítětem. To je hrozné!"

"Na tom není vůbec nic hrozného. Ty jsi ten, kdo je tu hrozný. Já ti říkám, že je to nevinné. Dokonce i kdyby si to zapamatovala - až vyroste - bude z ní žena a pochopí. Není na tom nic špatného."

To jen tvůj zkažený mozek, toť vše."

Ona si však jen navlékla kalhotky. Nenamáhal jsem se strčit si ptáka zpátky do kalhot. Zvadnul, a klesnul poraženě do trávy.

"Dobrá, tak něco sněžme," řekl jsem. "Když nemůžeme souložit, můžeme se alespoň najíst."

"Ano, jíst! Ty můžeš jíst kdykoliv. To je jediné, na co myslíš - jídlo a spaní."

"Šoustání," opravil jsem ji, "ne spaní."

"Prosím tě, můžeš s tím přestat?" Začala chystat svačinu.

"Dokážeš pokazit úplně všechno. Myslela jsem si, že můžeme mít hezký den. Alespoň jednou. Vždycky jsi mluvil o tom, že s námi chceš jet na piknik. Nikdy jsi to neudělal. Ani jednou. Nemyslel jsi na nic jiného než na sebe, své přátele, své ženy. Byla jsem hloupá, když jsem si myslela, že se můžeš změnit. Nezáleží ti ani na vlastním dítěti - sotva si ji všimneš. Nedokážeš se ovládat ani v její přítomnosti. Klidně by sis mě před ní vzal a tvářil se, že na tom nic není. Jsi odporný. Jsem ráda, že už je to všechno pryč. Ode dneška za týden budu volná... budu od tebe mít pokoj navždy. Otrávil jsi mě. Udělal jsi ze mne zatrpklou a nenávisnou ženskou. Díky tobě sama sebou pohrdám. Od té doby, co tě znám, se nemohu poznat. Přestala jsem být sama sebou a stala se takovou, jakou jsi mě chtěl. Nikdy jsi mě nemiloval - nikdy."

Jediné, o co ti šlo, bylo ukojení tvých choutek. Choval ses ke mně jako ke zvířeti. Vezmeš si, co chceš, a jdeš. Ode mě jdeš za jinou ženou - jedno jakou - hlavně když je ochotná roztáhnout před tebou nohy. Není v tobě ani kousek věrnosti, něhy nebo pochopení... na, vem si!" podávala mi sendvič. "Doufám, že se tím udávíš."

Když jsem zvedl sendvič k ústům, ucítil jsem pach její vagíny na svých prstech. Začal jsem si očichávat prsty a při tom jsem se na ni vesele šklebil.

"Jsi nechutný!" řekla.

"Ani ne, ani ne, má dámo. Voní mi to sladce, přestože jsi nenávislná a zatrpklá bréca. Líbí se mi to. Je to ta jediná věc, kterou mám na tobě rád."

Rozzuřila se. Začala natahovat.

"Brečíš, protože jsem řekl, že mám rád tvoji kundu! Co ty jsi za ženu! Bože, já bych měl být znechucený! Co ty jsi za ženu!"

Slzy se začaly valit proudem. Právě v tom okamžiku přišlo dítě.

"Co se děje? Proč maminka pláče?"

"To nic," odvětila Maud, a utírala si slzy. "Vyvrkla jsem si kotník." Několikrát nasucho vzlykla, přestože se snažila se ovládat. Natáhla se ke košíku, aby podala dítěti sendvič.

"Proč něco neuděláš, Henry?" řeklo dítě. Dívala se z jednoho na druhého se zmateným výrazem.

Klekl jsem si a začal masírovat Maudin kotník.

"Nesahej na mě!" odsekla.

"Ale on chce, aby tě to přestalo bolet," řeklo dítě.

"Ano, táta chce, aby to přestalo bolet," řekl jsem, jemně ji masíroval kotník.

"Polib ji," řeklo dítě. "Ať přestane plakat."

Naklonil jsem se a políbil Maud na tvář. K mému překvapení mě divoce objala kolem krku a začala mě líbat na ústa. Dítě nás také objalo a líbalo.

Maud najednou dostala nový záchvat pláče. Tentokrát to bylo skutečně žalostné. Bylo mi jí líto. Něžně jsem ji objal a začal ji utěšovat.

"Bože," vzlykala, "to je ale fraška!"

"Není," řekl jsem. "Myslím to upřímně. Je mi to líto. Všechno."

"Už neplač," prosilo dítě. "Chci jíst. Chci, aby mě Henry vzal támhle," ukázala ručkou k lesíku na konci pole. "Pojď taky."

"Když si pomyslí, že je jediný okamžik... a musí to být takhle," potahovala Maud.

"Tak nemluv, Maud. Den ještě neskončil. Zapomeňme na to. No tak, dáme se do jídla."

Odevzdaně a unaveně se chopila housky a zvedla ji k ústům.

"Nemohu jíst," zamumlala, a upustila sendvič.

"Ale no tak, to víš, že můžeš," pobízela jsem ji, a opět ji objal.

"Tak se chováš teď,... a za chvíli to zase pokaziš."

"Ne, nepokazím... slibuju."

"Polib ji ještě," řeklo dítě.

Naklonil jsem se, a něžně ji políbil na rty. Zdálo se, že se sebrala. Oči se jí lehce rozzářily.

"Proč nemůžeš být takový pořádek?" řekla po krátké odmlce.

"Já takový jsem. Jenom mi musí být dána šance. Nechci se s tebou hádat. Proč bych měl. Už nejsme muž a žena."

"Tak proč se ke mně chováš, tak jak se chováš? Proč se se mnou pokaždé miluješ? Proč mě nenecháš na pokoji?"

"Já se s tebou nemiluju," odvětil jsem. "To není láska, to je vášeň. A to snad není zločin. Ale proboha, nezačínej s tím zase."

Budu se k tobě chovat podle tvého přání - dnes. Už se tě ani nedotknou."

"To po tobě nechci. Neřekla jsem, že se mě nesmíš dotknout. Jde mi o ten způsob, jakým to děláš. Nedáváš najevo žádnou úctu ke mně... k mojí osobě. To se mi nelíbí. Já vím, že už mě nemiluješ, ale mohl by ses ke mně chovat ohleduplněji. I když ti už na mně nezáleží. Já nejsem tak pruderní, jak si myslíš. Já mám také své city... možná hlubší a silnější než ty. Dokážu si místo tebe někoho najít, nemysli si, že to nesvedu. Potřebuji jen trochu času..."

Nepřítomně ukusovala ze sendviče. Najednou se jí v očích zablesklo. Nasadila šibalský výraz.

"Mohla bych se vdát třeba zítra, kdybych chtěla," pokračovala.

"To tě nikdy nenapadlo, co? Už jsem měla tři nabídky. Tu poslední od..." vyslovila jméno advokáta.

"Od něj?" zvolal jsem, neschopen potlačit pohrdlivý úsměv.

"Ano, od něj. A on není takový, jaký si myslíš, že je. Já ho mám velice ráda."

"No, to mnoho vysvětluje. Nyní je mi jasné, proč je do toho případu tak zažraný."

Věděl jsem, že jí na tom sucharovi nezáleží. Stejně, jako jí nezáleželo na doktorovi, který prohlížel její vagínu gumovým prstem. Na nikom jí skutečně nezáleželo. Toužila jedine po klidu a úkrytu před bolestí. Chtěla klín, na kterém by se mohla usadit, penis, který by do ní tajemně vnikl, záplavu slov, která by ukojila její nevyslovené tužby. Právnik ten-a-ten by toho byl schopen, proč ne? Byl by stejně věrný jako vodovodní kohoutek, stejně taktní jako past na potkany, šetrná jako pojišťovna. Byl to chodící kufík s šuplíky v makovici, salamandr s klobásovým srdcem. Šokovalo ho, když se dozvěděl, že jsem si přivedl domů jinou ženu. Šokovalo ho, že jsem nechával použité kondomy na okraji umyvadla. Šokovalo ho, že jsem zůstal se svou milenkou na snídani. Šnek je šokován, když dešťová kapka dopadne na jeho ulitu. Generál je šokován, když se dozví, že jeho švadrona byla zmasakrována za jeho nepřítomnosti. Bůh je jistě šokován, když vidí, jak neuvěřitelně pitomé je to lidské hovado. Pochybuji ovšem, že andělé jsou někdy šokováni - dokonce ani přítomností šilence.

Snažil jsem se jí vyložit dialektiku morálního dynamismu. Kroutil jsem jazykem ve snaze vysvětlit jí podstatu sňatku zvířete a boha. Rozuměla tomu asi tak, jako dlaždič čtvrtému rozměru.

Mluvila o ohleduplnosti a účtě, jakoby to byly kousky andělského koláče. Sex byl zvíře zavřený v zoo, na které se člověk chodí dívat jen tu a tam, když chce studovat evoluci.

K večeru jsme se vydali zpět do města - nadzemní dráhou, se spícím dítětem v mém náruči. Máma a táta se vraceli z pikniku. Pod námi se prostíralo město svou geometrickou strnulostí, zlý sen promítnutý do architektury. Sen, ze kterého se nelze probudit.

Pán a paní Megalopolitánovi se svým potomkem. Spoutání a ochromení. Rozprášení po obloze jako divoká zvěř. Párek veškerenstva visící za kolena. Na jednom konci dráhy hlad, na druhém bankrot. Mezi stanicemi vetešník se třemi zlatými koulemi, aby tak symbolizoval trojjednost Boha zrození, sodomie a hniloby. Šťastné dny. Z Rockaway se valí mlha. Příroda se kroutí jako mrtvý list - v Mineole. Každou chvíli se dveře otvírají a zavírají - čerstvá várka masa pro jatka. Útržky hovoru jako švitoření sýkorek. Věřil bys tomu, že to roztomilé mládě vedle tebe se bude za deset či patnáct let trást strachem v cizím prostředí? Celý den děláš malé nevinné triky; v noci vysedáváš ve tmavých sálech a civíš na přízraky mihající se po stříbrném plátně. Ty nejopravdovější okamžiky možná prožíváš tehdy, když sedíš o samotě na záchodě a kakáš. To tě nic nestojí ani k ničemu nezavazuje. Není to jako jídlo nebo šoustání nebo umělecká tvorba. Vylezeš ze záchodu, a vejdeš do ohromného hajzlu. Na cokoliv šáhneš, všechno je posrané. Dokonce i když je to obaleno v celofánu, ten smrad tam je. Lejno! Kámen mudrců moderního věku.

Smrt a transfigurace - do hovna! Život obchodního domu - jemné hedvábí na jednom pultu a bomby na druhém. Ať uděláš cokoliv a jakkoliv, všechno je ti u pokladny namarkováno. Jsi namydlený od okamžiku prvního nadechnutí. Jedna velká mezinárodní obchodní mašinerie. Logistika, jak tomu říkají.

Máma a táta jsou nyní klidní jako jelita. Není v nich ani ždíbiček bojovnosti. Jak je báječné strávit den pod širým nebem, mezi červy a božími tvory. Jak povznášející! Život ubíhá kolem jako sen. Když rozpáráte ještě teplou mrtvolu, nenajdete uvnitř nic z této idyly. Výkuchejte ho a naplňte kamením - klesne na dno moře jako sekera.

Začíná pršet. Leje. Kroupy jako holubí vejce se tříští o dlažbu.

Město vypadá jako mraveniště poprášené salvarsanem. Kanály vyvrhují své zvratky. Obloha je šedá a ponurá.

Najednou je mi ohromně veselo. Doufám, že bude pršet nejméně čtyřicet dní a nocí; rád bych viděl město plácet se ve vlastních sračkách; rád bych viděl figuríny plující v řece a pokladny rozmačkané koly nákladňáků; rád bych viděl šilence hrnouce se z blázinů s sekerami v rukou a sekající nalevo i napravo.

Vodolébka! Jak to udělali na Filipínách v devadesátém osmém. Ale kde je náš Aguinaldo? Kde je krysa, která dokáže

čelit záplavě s mačetou v zubech?

Dovezl jsem je taxíkem domů. Dopravil jsem je tam bezpečně zrovna v okamžiku, kdy blesk uhořel do věže toho zasraného kostela na rohu. Rozbité zvony teskně zaduněly při dopadu na chodník.

Sádrová panenka Marie je roztržena na tisíc kousků. Kněz je tak překvapen, že nemá ani čas zapnout si kalhoty. Koule mu visí ven jako dva šutry.

Melanie pobíhá kolem jako dementní albatros. "Usušte se!" kvílí.

Velké svlékání za stálých vzdechů a peskování. Dostávám Maudin župan s marabím peřím. Vypadám v něm jako teplouš, připravený ztělesnit Lulu Hulubulu. Všechno je vzhůru nohama. Mám erekcí.

"Osobní erekcí", jestli mi rozumíte.

Maud je nahoře a ukládá děcko. Já chodím bosky dokola, s županem rozepnutým. Nádherný pocit. Melanie nakoukne dovnitř, jen aby se přesvědčila, že je se mnou vše v pořádku. Projde kolem s papouškem na rameni. Bojí se blesku. Mluvím s ní s rukama založenýma na přirození. Scéna jako z "Čaroděje ze země Oz" od Memlinga.

Rytmus: třičtvrteční. Tu a tam zákmit blesku. V ústech to zanechává příchut' spálené gumy.

Stojím před zrcadlem a obdivuji svého ztopořeného ouda, když vejde Maud. Je skotačivá jako zajíček a celá zachumlaná do mušelinu. Ani trochu ji neděsí to, co vidí v zrcadle. Postaví se vedle mě. "Otevři ji!" poroučím. "Máš hlad?" říká, a zvolna se svléká. Obracím ji, a tisknu k sobě. Zvedá nohu, abych do ní mohl. Divíme se na sebe do zrcadla. Je v tranzu. Natáčím se, aby se mohla lépe podívat. Zvedám ji, a ona kolem mne omotává nohy.

"Ano, udělej mi to," prosí, "přeřízni mě!" Najednou se pouští a stoupá si na podlahu. Přistrukuje velké křeslo, otáčí ho, a opírá se rukama o opěradlo. Její zadek trčí vyzývavě vzhůru. Nečeká, až ji ho tam vsunu - chytne ho, a šoupne si ho tam sama. Celou dobu to sleduje v zrcadle. Pomalu ho strkám tam a zpátky. Košili si přidržují nahoře jako povětrná ženština. Líbí se jí, jak se souká ven - jak daleko to jde, než vyklouzne. Natáhne jednu ruku dozadu a hraje s mými kulkami. Je nyní zcela uvolněná. Vytahuji co nejdál tak, aby úplně nevypadl, a ona vrtí zadkem a občas přiráží a tiskne ho svou masitou tlamičkou. Nakonec už toho má dost. Chce si lehnout na zem a dát mi nohy za hlavu. "Pořádně ho tam strč..." prosí. "Je mi fuk, jestli to bude bolet... chci to. Chci všechno." Strkám ho tak hluboko, že mám pocit, jako bych ho zabořil do shluku škeblí. Při každém pohybu se zmítala a tetelila. Sehnul jsem se, a začal jí žužlat nadra. Bradavky měla tvrdé jako oříšky. Najednou mi stáhla hlavu k sobě a začala mě divoce kousat - do rtů, uší, krku, tváří. "Chceš, to, že?" syčela. "Chceš to, chceš to." Smyslně špulila rty. "Chceš to,... chceš to." Lehce se nadzvedla v krajním odevzdání. Pak vzdech, křeč, divoký, zmučený pohled, jakoby její tvář byla pod zrcadlem rozbíjeným kladivem. "Ještě ho nevytahuj," vzdychla. Leží tu, nohy stále ještě kolem mého krku, a malá houbička v ní sebou škube a vrtí. "Bože," řekla, "nemohu to zastavit." Můj pták byl stále napřimený. Poslušně trčel mezi jejími stydkými pysky, jakoby dostával svátost od lascivního anděla. Udělala se znovu, jako akordeon měnící se v sáček mléka. Byl jsem nadřazenější a nadřazenější. Stáhl jsem její nohy a narovnal je podél svých. "Teď se ani nehni," řekl jsem. "Teď ti do udělám rovnou." Pomalu a s vervou jsem začal přirážet. "Ah, ah,...och!" vzdychala. Držel jsem tempo jako Krišna. Moloch souložící s kusem látky. Organza Friganza. Bolero dvou ostrých čepelí. Její pohled byl divoký.

Vypadala jako slon kráčející po balónu. Jediné, co jí chybělo, byl chobot, kterým by mohla zatroubit. Bylo to číslo do nemoty.

Nalehl jsem na ni a žvýkal její rty.

Najednou jsem si vzpomněl na výplach. "Vstávej! Vstávej!" Začal jsem ji do ní hrubě strkat.

"Nemusím," odvětila slabě a s vědoucím úsměvem.

"Chceš snad říct..." užasle jsem na ni zíral.

"Ano, není důvod se něčeho bát... jsi v pořádku? Nechceš se osprchovat?"

V koupelně se mi svěřila, že byla u lékaře - jiného lékaře. Už nikdy si nebude muset dávat pozor.

"Tak takhle je to tedy," hvízdal jsem.

Napudrovala mi penis, orovnála ho, pak se sklonila a začala mě na něj líbat. "Ach, Bože," vydechla a objala mě, "kdyby tak..."

"Kdyby co?"

"Nechápeš?"

Odvrátil jsem se. "Ano, myslím, že chápu. Ale už si mě přestala nenávidět?"

"Nemám nic proti nikomu. Je mi líto, že to tak dopadlo. Teď se o tebe musím dělit... s ní."

"Musíš mít hlad," dodala rychle. "Něco ti připravím, než odejdeš." Nejprve si pečlivě napudrovala obličej, nalíčila rty a lehce ale atraktivně si přičísala vlasy. Župan měla pootevřený od pasu nahoru. Vypadal tisíckrát lépe, než kdykoliv před tím. Byla jako čiperné, nenasyté zvířátko.

Šel jsem za ní do kuchyně s vystrčeným ptákem a pomohl jí se svačinou.

K mému překvapení odzátkovala láhev domácího vína - bezinkového, které jí dal soused. Zavřeli jsme dveře a nechali hořet plyn, aby bylo teplo. Bože, bylo to prostě báječné. Jako bychom se znova poznávali. Tu a tam jsem musel vstát, obejmout ji a vášnivě políbit, zatímco má ruka zabloudila do její úžlabiny. Vůbec se nestyděla. Naopak. Když jsem chtěl ruku odtáhnout, zadržela ji, a pak rychle uchopila můj úd do úst a vcucla ho.

"Nemusíš jít hned, že ne?" zeptala se, když jsem se posadil, abych dojedl.

"Nech, pokud si přeješ, abych zůstal," řekl jsem co nejvřeleji.

"Byla to moje chyba, že k něčemu podobnému nedošlo dřív? Byla jsem opravdu tak háklivé stvoření?" Hleděla na mě s naprostou upřímností. Skoro jsem v ní ani nepoznával ženu, se kterou jsem tolik let žil.

"Myslím, že to byla chyba obou?" odvětil jsem, a vyzunkl další sklenku bezinkáče.

Přešla k lednici, aby přinesla další lahůdku.

"Viš, co bych ráda udělala," prohodila, když se vracela s plnými rukama. "Ráda bych přinesla dolů gramofon, a

zatančila si. Mám několik velmi měkkých jehel... chtěl bys?"

"Jasně, to může být bezva."

"A trochu se opít... nevdalo by ti to? Cítím se tak báječně."

Chci to oslavit."

"A co víno? Máš ještě?"

"Mohu nějaké dostat od toho děvčete shora. A možná nějaký koňak... dal by sis?"

"Vypiju všechno... jen když ti to udělá radost."

Otočila se k odchodu. Vyskočil jsem, objal ji kolem pasu, zvedl ji župan a políbil ji na zadek.

"No tak, nech mě. Hned se vrátím."

Když se vracela, slyšel jsem, jak si s někým šušká. Lehce zatřukala na dveře: "Hod' na sebe něco, vzala jsem Elsii s sebou."

Šel jsem do koupelny a omotal si kolem pasu ručník. Elsie dostala záchvat smíchu, když mě viděla. Neviděli jsme se ode dne, kdy mě viděla ležet v posteli s Monou. Zdálo se, že je ve výborné náladě a ani trochu zaražená vývojem událostí. Přinesly s sebou další láhev vína a trochu koňaku. A také gramofon a pár desek.

Elsie přesně v náladě přidat se k naší malé oslavě. Čekal jsem, že jí Maud nabídne drink, a pak se jí nějakým způsobem zbaví. Ale ne, nic takového. Elsiina přítomnost ji ani trochu nepřekážela.

Omluvila se za to, že je polonahá, ale se srdečným smíchem, jakoby to bylo zcela přirozené. Tančil jsem s Maud. Ručník mi upadl, ale nikdo se ani nepokusil ho zvednout. Když jsem dotančil, stál jsem tam s penisem tyčícím se jako stožár, a nenuceně jsem si šáhl pro svou sklenku. Elsie poplašeně zamrkala, a pak odvrátila hlavu. Maud mi podala ručník, či spíš mi ho přehodila přes ptáka. "Nevadí ti to, že ne, Elsie?" řekla. Elsie byla hrozně zaražená - slyšeli jsme, jak jí tluče srdce. Pak se zvedla, a nasadila na gramofon další desku. Pak, aniž se na nás podívala, se natáhla pro svou sklenici a obrátila ji do sebe.

"Proč si s ní nezatančuješ?" navrhla Maud. "Mně to vadit nebude."

No tak, Elsie, zatančuj si s ním."

Šel jsem k Elsii s ručníkem přehozeným přes ptáka. Když se Elsie otočila k Maud zády, stáhla mi ručník a popadla mě za penis horečnatou rukou. Cítil jsem, jak se celé její tělo chvěje.

"Přinesu pár svíček, je tady příliš mnoho světla," řekla Maud.

Zmizela ve vedlejším pokoji. Elsie okamžitě přestala tancovat.

Přitiskla své rty k mým a vsunula mi jazyk do úst. Položil jsem jí dlaň na kundu a stisknul. Ona stále třímala můj pyj. Deska dohrála. Ani jeden z nás se nepohnul, aby gramofon vypnul. Slyšel jsem přicházet Maud. Přesto jsem zůstal v Elsiině náruči.

A začnou trable - pomyslel jsem si. Maude si nás však vůbec nevšímala. Zapálila svíčky a pak zhasla elektrické osvětlení.

Chtěl jsem se právě od Elsie odtáhnout, když jsem za sebou ucítil Maud. "To je v pořádku," řekla, "mohu se k vám přidat." Na to nás oba dva objala a všichni tři jsme se začali vzájemně líbat.

"Úha, začíná tu být horko!" zvolala Elsie, která se nakonec odtrhla.

"Tak si klidně odlož," opáčila Maud, "já tohle také shodím." Za těch slov si svlékla župan a stála mezi námi nahá.

Vzápětí jsme byli nazí všichni tři.

Posadil jsem se s Maud na klíně. Její kunda už byla zase vlhká.

Elsie stála za námi s rukou kolem Maudina krku. Byla o něco vyšší než Maud a dobře stavěná. Hladil jsem ji rukou po břiše a hrál si s chloupky, které se téměř dotýkaly mých rtů. Maud se na to dívala se spokojeným úsměvem. Nahnul jsem se, a políbil Elsii na kundu.

"Je to báječné, nebyť už žárlivá," prohlásila Maud prostě.

Elsie se silně červenala. Nebyla si zcela jistá, jakou tu má hrát roli a jak daleko může zajít. Upřeně sledovala Maud, jakoby nebyla zcela přesvědčena o její upřímnosti. Nyní jsem vášnivě líbal Maud, s prsty v Elsiině kundě. Cítil jsem, jak se Elsie tiskne blíž a hýbe sebou. Šťáva se mi řinula mezi prsty. Pak se Maud zvedla, šikovně nadzvedla prdýlku a podařilo se ji dovedně nasednout na můj pyj. Její prsa se tiskla na prsa Elsie. Sklonila hlavu a vzala do úst Elsiinu bradavku. Elsie se zachvěla a její kunda se začala lehce křečovitě svírat. Nyní Maudina ruka sklouzla dolů, a začal hladit Elsiiny hladké hýždě. V dalším okamžiku sjela ještě níž, a setkala se s mou. Instinktivně jsem svou ruku odtáhl. Elsie se trochu natočila, a v tom okamžiku se Maud naklonila a přísála se rty k Elsiině kundě. Elsie se nahnula přes ni a začala mě líbat na rty. Všichni tři jsme teď sebou mleli jako v horečce.

Cítil jsem, jak Maud přichází. Držel jsem se zpátky, protože jsem byl rozhodnut nechat si to pro Elsii. Můj pták byl pořád ve formě. Něžně jsem zvedl Maud a napřáhl se po Elsii. Obkročmo na mě nasedla a s neskryvanou vášní mě objala a začala přirážet jako divá. Maud se odkradla do koupelny. Když se vrátila, Elsie mi seděla na klíně, ruce kolem krku, obličej v jednom ohni. Pak šla Elsie do koupelny. Šel jsem k umyvadlu, abych se opláchnul.

"Ještě nikdy jsem nebyla tak šťastná," řekla Maud, když nasazovala další desku. "Podej mi sklenici." Když ji naplnila, zamumlala: "Co řekneš, až přijdeš domů?" Neodpověděl jsem. Pak tiše dodala: "Můžeš říct, že jeden z nás onemocněl."

"Na tom nesejde. Něco už si vymyslím."

"A nebudeš se na mě zlobit?"

"Zlobit? Proč?"

"Že jsem tě tak dlouho zdržela."

"Nesmysl," řekl jsem.

Objala mě a něžně mě objala. V objetí jsme šáhli po svých sklenkách a v tichosti se napili. V tom okamžiku se vrátila

Elsie. Stáli jsme tam, nazí jako jezulátka, ruce propletené, a pili jsme.

Začali jsme opět tancovat. Svíčky mihotavě blikaly a mně bylo jasné, že za chvíli dohoří. Nikdo se však ani nehnul, aby donesl čerstvé. Rychle jsme se střídali, abychom nikoho nedostali do trapné situace, že by jen stál opodál a zíral. Maud a Elsie občas tancovaly spolu, a divoce při tom třeli svými kundy o sebe. Pak od sebe se smíchem odsakovaly, a jedna nebo druhá chmátla po mně. Ovzduší bylo tak plné svobody a intimnosti, že jakýkoliv gesto, jakýkoliv úkon byl přípustný. Smáli jsme se a žertovali stále víc. Když nakonec svíce jedna po druhé zhasly, do pokoje dopadalo oknem pouze měsíční světlo, veškeré poslední zbytky zábran opadly.

Byla to Maud, koho napadlo sklidit ze stolu. Elsie jí mátožně pomáhala, jako někdo, kdo byl zhypnotizován. Všechny věci se v mžiku ocitly ve dřezu. Rychlý úprk do vedlejší místnosti pro deku, který byla rozprostřena na stůl. Dokonce polštář. Elsie prosila o číslo. Vypadala zpitě.

Než jsme však na to vtlitli, dostala Maud další nápad - udělat si vaječný koňak. Za tím účelem jsme museli rozsvítit světlo. Obě dvě pracovaly velmi rychle, skoro až horečně. Nalily notnou dávku koňaku do mixéru. Když pak nápoj protékal mým hrdlem, měl jsem pocit, jakoby by se mi vléval rovnou do penisu a varlat. Když jsem s hlavou zakloněnou pil, Elsie se začala zajímat o mé koule.

"Jedna je větší než druhá," směla se. Potom, po chvilce zaváhání, prohodila: "Nemohli bychom zkusit něco dohromady?" Podívala se při tom na Maud. Maud se křenila jakoby chtěla říci: Proč ne?

"Zhasněme hlavní světlo," řekla Elsie. "Už ho snad nepotřebujeme." Posadila se na židli u stolu. "Chci se na vás dívat," řekla a dlaní poplácávala příkrývku na stole. "Tohle je pro mě nové. Počkáte chvíli?" Vzala mě za ruku a přitáhla si mě k sobě. "Mohu?" podívala se na Maud. Aniž čekala na odpověď, strčila si mého ptáka do úst. Po několika minutách toho nechala.

"Tak, a teď mě nechte se dívat!" Lehce do mě strčila, jakoby mě ponoukala ke spěchu. Maud se rozvalila jako kočka, s polštářem pod hlavou a prdelí přečnívajícím přes okraj stolu. Omotala mi nohy kolem pasu. Pak mě však pustila švihla jím až někam za hlavu. Elsie stála vedle s hlavou skloněnou a napjatě se dívala.

"Trošku ho vytáhni," zašeptala, "chci vidět, jak zajiždí dovnitř." pak rychle přeběhla k oknu a vytáhla rolety. "Dělej! Přefikni ji!" Jak jsem přirážel, Elsie se svezla vedle mě.

V příštím okamžiku jsem ucítil její jazyk na pytlíku. Lízala jako divá.

Pak jsem celý ohromený uslyšel Maud: "Neudělej se,... počkej... dej Elsii šanci."

Vytáhl jsem ho - při tom jsem vrazil zadkem Elsii do tváře a srazil ji na zem. Rozkoší vykřikla a rychle vyskočila na nohy.

Maud slezla ze stolu a na jejím místě se uvelebila Elsie. "Mohla bys také něco dělat?" zeptala se Maud. "Mám nápad..." seskočila ze stolu, stáhla z něj pokrývku rozprostřela ji na podlahu.

Polštář hodila na ni. Vysvětlování jí nezabralo mnoho času.

Maude ležela na zádech a Elsie, která klečela na kolenou přes ni, měla pusku zabořenou ve jejím klíně. Já byl také na kolenou a dával jsem to Elsii zezadu. Maud si pohrávala s mými varlaty a lehce a dovedně je laskala konečky prstů. Cítil jsem, jak se Maud svíjí pod Elsiiným divokým a nenasytným lizem. V místnosti bylo tajemné přití. V puse jsem cítil chuť kundy. Měl jsem jednu z oněch konečných erekcí, které hrozí, že nikdy nepovolí. Tu a tam jsem ho vytáhl a nechal ho Maud pocucat. Pak jsem ho vnořil zpátky do Elsie, která vrtěla hlavou v Maudině rozkroku jako teriér. Nakonec jsem ho vytáhl, odstrčil Elsii stranou a pomstychtivě ho vrazil do Maud. "Dělej! Dělej!" prosila, jakoby čekala na sekeru.

Opět jsem ucítil Elsiin jazyk na vejcích. Pak se Maud udělala - jako výbuch supernovy, s nesrozumitelnou záplavou nedořčených slov a frází. Vytáhl jsem ho. Měl jsem strach, že už se nikdy neudělám, a šáhl jsem po Elsii. Ta byla hrozně lepkavá a její ústa chutnala teď úplně jako kunda. "Chceš to!" řekl jsem, zatímco jsem jí ho tam šrouboval jako zpitý ďábel. "Do toho! Do toho! Píchej!" Křičela, zvedla nohy vysoko nahoru a tiskla se ke mně prdelí. "Nandej mi to, nandej mi to ty kanče!" Byl to už skoro jakot. "Ano, já tě ošukám,... ošukám!" A kroutila se a vrtěla a kousala a škrábala.

"Och, och! Ne! Přestaň! To bolí!" křičela.

"Drž hubu, mrcho! Bolí to, jo? To si ale chtěla, ne?" Pevně jsem ji držel, trochu jsem se nadzvedl, abych mohl pořádně přirazit.

Pak jsem tlačil, dokud jsem necítil dělohu. Udělal jsem se přímo do šnečí hubičky, která byla doširoka otevřená. Byla celá bez sebe bolestí a rozkoší. Pak jí nohy padly s žuchnutím na podlahu.

Ležela tam jako mrtvola, totálně vyjebaná.

"Bože," řekl jsem. Seděl jsem na ní obkročmo a stříkal jí sperma na prsa, tvář a do vlasů. "Bože, já jsem grogy. Jsem vymrdanej až na kost, víte to?" oslovil jsem osazenstvo.

Maud zapálila svíčku. "Je pozdě," řekla.

"Nepůjdu domů," konstatoval jsem. "Vyspím se tady."

"Opravdu?" zeptala se Maud, s nezvládnutelným pohnutím v hlase.

"Ano, copak mohu domů v tomhle stavu? Jsem vyždímanej a grogy."

Svalil jsem se do křesla. "Dejte mi, prosím, krapet koňaku.

Potřebuju nějakou vzpruhu."

Nalila mi slušnou míru a přidržela mi sklenku u rtů, jako by mi podávala lék. Elsie se postavila na nohy. Trošku se motala.

"Nalej mi také," poprosila. "To byla ale noc! Někdy si to musíme zopakovat."

"Jo, zítra," opáčil jsem.

"Bylo to skvělé číslo," prohlásila, a hladila mě po hlavě.

"Netušila jsem, že jsi takový... málem jsi mě zabil, víš to?"

"Raději by sis měla udělat výplach," poradila jí Maud.

"Asi jo," vzdychla Elsie, "ale nějak mi to je jedno. Když počnu tak počnu."

"Běž na to, Elsie," přidal jsem se, "nebuď pitomá."

"Jsem příliš unavená."

"Počkej chvíli," řekl jsem. "Než tam půjdeš, chci se na tebe podívat." Vysadil jsem ji na stůl, a pořádně jí roztáhl nohy.

V jedné ruce jsem držel sklenku a druhou jsem jí roztáhl kundu.

Sperma se stále ještě řinulo ven.

"To je ale krásná kunda, Elsie."

Maud se také přišla podívat. "Polib ji," řekl jsem, a přistrčil jí obličej blíž.

Seděl jsem, a díval se, jak Maud laská Elsiinu kundu. "Je to příjemné," vrátila Elsie. "Hrozně krásné." Hýbala sebou jako břišní tanečnice přivázaná k podlaze. Maudina prdýlka trčela lákavě vzhůru. Vzdor únavě se mi pyj začal opět napřimovat.

Naběhl jako klobása. Postavil jsem se za Maud a strčil jí ho tam.

Okamžitě začala kroutit zadkem dokola. Elsie se nyní svíjela rozkoší. Cucal a okusovala si prsty. Vydrželi jsme to několik minut a Elsie se stihla ještě jednou udělat. Pak jsme se roztoupili a prohlíželi si jeden druhého, jako bychom se viděli poprvé v životě. Byli jsme ohromeni.

"Já si jdu lehnout," řekl jsem, protože už jsem to chtěl ukončit.

Zamířil jsem do vedlejšího pokoje, kde jsem se chtěl uložit na gauč.

"Můžeš zůstat se mnou," řekla Maud, a chytla mě za ruku. "Proč ne?" reagovala na můj překvapený pohled.

"Ano," přidala se Elsie, "A nemohla bych spát s vámi?" obrátila se na Maud. "Nebudu obtěžovat. Akorát se mi teď nechce odcházet."

"Ale co tomu řeknou vaši?" starala se Maud.

"Přece se nedozví, že tu Henry zůstal na noc."

"Jasně, že ne!" zvolala Maud, trochu poplašená tou představou.

"A Melanie?" zeptal jsem se.

"Á, ta odchází brzy ráno. Má teď zaměstnání."

Najednou jsem si uvědomil, co asi řeknu Moně. Téměř mě zachvátila panika.

"Myslím, že bych měl zavolat domů," řekl jsem.

"Ou, teď ne," řekla Elsie vmlouvavě, "je příliš pozdě... počkej."

Odklidili jsme láhve, nastrkali nádobí do dřezu a odnesli gramofón nahoru. Byla pravděpodobné, že Melanie nic moc netuší.

Po špičkách jsme vyšli po schodech.

Lehl jsem si mezi ně, s rukama na kundách. Obě ležely chvíli tiše. Myslel jsem, že usnuly. Já byl příliš unaven, než abych mohl usnout. Ležel jsem s otevřenýma očima a zíral do tmy.

Nakonec jsem se převrátil na bok - směrem k Maud. Okamžitě se ke mně otočila a přilepila své rty na mé. Pak je přemístila k mému uchu. "Miluju tě," zašeptala slabě. Neodpověděl jsem. "Slyšels'?"

Miluju tě," opakovala. Přitáhl jsem ji těsněji k sobě a zasunul jí ruku mezi nohy. Tu jsem cítil, jak se obrací a mačká ke mně také Elsie. Její ruka mi začala šmátrat v rozkroku a mačkat varlata. Něžně mě líbala na krk.

Po chvíli jsem se opět obrátil na záda. Elsie udělala totéž.

Zavřel jsem oči a snažil se usnout. Bylo to nemožné. Postel byla pohodlně měkká, těla po obou stranách byla hebká a tiskla se ke mně. Vůně vlasů a sexu mi naplňovala chřípí. Ze zahrady sem vanula těžká vůně rozmoklé země. Bylo to zvláštní, úžasné zvláštní, ležet zas na této široké, manželské posteli, s třetí osobou po boku, a být se všemi třemi spojen upřímným, smyslným chtíčem. Skoro jsem se zdráhal tomu uvěřit. Čekal jsem, že se dveře každou chvíli rozletí a vztekly hlas zařve: "Vypadni odsud, ty hnusný nemravo!" Ale všude bylo dál ticho, tma a těžká, smyslná vůně země a sexu.

Podruhé jsem se otočil k Elsi. Už na to čekala, celá žhavá přitisknout se ke mně kundou. Jazykem mi okamžitě zajela až do krku.

"Už spí?" šeptala, "udělej mi to ještě jednou."

Nehybně jsem ležel - ptáka povadlého, ruku kolem jejího pasu.

"Teď ne," odvětil jsem. "Možná ráno."

"Ne, teď!" prosila. Můj pindík se choulil v její ruce jako chciplý šnek. "Prosím, prosím. Já to chci. Jenom jedno čísílko, Henry."

"Nech ho spát," ozvala se Maud. Její hlas zněl, jakoby byla zfetovaná.

"Tak jo," řekla Elsie, a pohlédla Maud po ruce. Pak, po několika minutách ticha, mi přitiskla rty k uchu a pomalu zašeptala: "Až usne, ano?" Přikývl jsem. Najednou jsem cítil, že usínám. "Chvála Bohu," pomyslel jsem si.

Připadalo mi to jako dlouhé prázdno, během kterého jsem byl úplně mimo. Probouzel jsem se postupně a nejasně si uvědomoval, že můj pták je v Elsiiných ústech. Pohlídl jsem jí rukou po vlasech.

Zvedla ruku a položila mi prsty přes ústa, jakoby mi chtěla zabránit v protestu. Bylo to zbytečné, protože jsem se kupodivu probudil s plným vědomím, o co jde. Penis už začal reagovat na Elsiino něžné laskání. Byl fungl nový šulin - zdál se být delší a tenčí - skoro jako psí. A byl v něj život, jakoby si nezávisle na mně odpočinul - jakoby si taky zdřímnul.

Pomaloučku a něžně - proč jsme to najednou dělali tak pokradmu? říkal jsem si - jsem vytáhl Elsii na sebe. Její kunda byla jiná než Maudina - delší a užší, jako prst rukavice, který se soukal na můj pyj. Jak jsem ji tak opatrně šoustal nahoru a dolů, v duchu jsem srovnával. Probíral jsem se jí prsty v houštině a lehce tahal. Nevydali jsme ani hlásku. Zakousla se mi do ramene. Byla prohnutá tak, že jsem měl uvnitř pouze špičku, a ona pomalu a mučivě kroutila kundou. Tu a tam se

svezla dolů.

"Bože, to se mi líbí!" šeptala. "Chtěla bych tě šoustat každý den!"

Převalili jsme se na bok a zůstali spojeni. Nehýbali jsme se a ani jsme nedutali. Její piča si hrála s mým bimbasm zvláštními svalovými stahy, jakoby měla svůj vlastní život a vůli.

"Kde bydlíš?" šeptala. "Kdy tě můžu vidět... o samotě? Napiš mi zítra... řekni, kde se s tebou mohu setkat. Chci s tebou píchat každý den... slyšíš? Ještě se neudělej, prosím. Chci, aby to trvalo věčně."

Ticho. Jen tep krve mezi jejíma nohama. Ještě nikdy jsem necítil tak pevné a při tom jemné sevření. Určitě zatím nešukala víc jak desetkrát. A kořínky jejích vlasů - tuhé a voňavé. A její pevné a hladké prsy - skoro jako jablíčka. A prsty také jemné, ale silné, věčně zvědavé, nenasytné, laskavé, dráždivé. Líbilo se jí brát má varlata do dlaně, potěškávat je, obemykat šourek dvěma prsty, jakoby mě chtěla dojit. A její věčně aktivní jazyk, kousavé zuby...

Nyní byla velmi klidná. Ani sval se nepohnul. Potom opět šepot:

"Dělám to dobře? Naučíš mě to, ano? Já jsem náruživá... mohla bych šoustat věčně... ty už nejsi ani trochu unavený, vid'?"

Zůstaň, jak jsi... nehýbej se. Jestli se udělám, nevytahuj ho, prosím. Bože, to je ráj..."

Opět ticho. Měl jsem pocit, že bych tak mohl ležet nekonečně dlouho. Chci slyšet víc.

"Mám kamarádku," šeptá. "Můžeme se zde setkat... nebude proti."

Bože, Henry, nikdy jsem si nemyslela, že to může být takové.

Dokážeš takhle píchat každou noc?"

Usmál jsem se do tmy.

"Co je?" zašeptala.

"Každou noc ne," zašeptal jsem, a málem se rozchechtal.

"Henry, píchej! Rychle, píchej... už to bude!"

Udělal jsem se současně. Byl to táhlý orgasmus, při kterém jsem se musel divit, kde se sakra bere tolik šťávy.

"Dokázals' to!" zašeptala. Pak: "Bezva... bylo to báječné."

Maude ve spánku ztěžka obrátila.

"Dobrou noc," zašeptal jsem. "Jdu spát... jsem mrtvý."

"Napiš mi zítra," zašeptala, a políbila mě na tvář. "nebo zavolej... slibuješ?"

Zamručel jsem. Přitulila se ke mně. Oba jsem usnuli.

KAPITOLA (17)

Toto se odehrálo v neděli. Monu jsem viděl až v úterý ráno. Ani jsem nezůstal s Maud. V pondělí ráno jsem šel rovnou do práce.

V poledne jsem zavolal Moně, ale bylo mi řečeno, že spí. Telefon vzala Rebecca. Řekla, že Mona byla celou noc pryč - měla zkoušku.

"A kde jsi byl ty, celou noc?" ptala se téměř vlastnickým tónem.

Vysvětlil jsem jí, že dítě bylo nemocné a já s ním musel zůstat přes noc.

"Než budeš mluvit s Monou, měl by sis vymyslet něco lepšího," smála se. "Celou noc protelefonovala. Byla kvůli tobě skoro nepřičetná."

"Proto asi nepřišla domů, co?"

"Nečekáš, že někdo bude věřit tvým historkám, že?" řekla s hrdelním smíchem Rebecca. "Přijdeš dnes večer domů? Chyběls' nám... víš, Henry, ty ses nikdy neměl ženit."

Zarazil jsem ji: "Na večeri budu doma. Řekni jí to, až se vzbudí, ano? A nesměj se, až jí to budeš vykládat - o dítěti a tak."

Opět se rozesmála.

"Rebecca, poslyš, důvěřuju ti. Neztěžuj mi to. Ty víš, jak si tě vážím. Kdybych se měl znova ženit, vzal bych si tebe, to víš..."

Další smích. Pak: "Henry, probůh, nech toho. Ale večer přijď domů... chci to všechno slyšet. Arthur nebude doma. Zůstanu na tvé straně - přestože si to nezasloužíš."

Tak jsem šel domů - po té, co jsem si v práci schrupnul. Byl jsem trochu rozverný, díky poslednímu rozhovoru s egyptologem, který chtěl práci jako noční poslíček. Poznámka, kterou utrousil o pravděpodobném stáří pyramid, mě tak vyvedla z míry, že mi začalo být totálně jedno, jak bude Mona reagovat na mou historku.

Jsou důvody se domnívat, říkal - a já jsem si jist, že jsem mu rozuměl dobře - že pyramidy mohou být staré šedesát tisíc let - přinejmenším. Kdyby to byla pravda, pak všechny ty kecy o egyptské civilizaci můžeme hodit do stoupy - stejně jako celou řadu další historický studií. V metru jsem se najednou cítil nepoměrně starší, než jak mě kdy napadlo, že bych se mohl cítit.

Pokusil jsem se promyslet se nějakých dvacet, třicet tisíc let dozadu, asi tak napůl cesty mezi vztyčení těch úžasných monolitů a počátek té vznosné civilizace na Nilu. Pohroužil jsem se do času a prostoru. Slovo "věk" najednou získalo zcela nový význam.

Spolu s tím mě napadla fantastická myšlenka: Co kdybych se měl dožít sto padesáti nebo sto padesáti pěti let? Jak by ten drobný incident, který jsem se právě snažil zamaskovat - ten Organza Friganza mejdan - vypadal z pohledu stopadesátileté zkušenosti?

Co by na tom záleželo, kdyby mě Mona opustila? Jaký by mělo o tři generace později význam to, co jsem dělal ve čtrnácti atd. atd.

Představme si, že bych byl ještě ve svých devadesáti potentní a přežil smrt šesti manželek - nebo osmi, nebo deseti? Představme si, že bychom se ve dvacátém století vrátili k mormonství! Anebo, co kdybychom začali provozovat sexuální zvyklosti Eskymáků! Co kdyby byl pojem vlastnictví zrušen a instituce manželství vymýcena? Za sedmdesát či osmdesát let může dojít k mohutné revoluci. Za sedmdesát let by mi bylo teprve sto - tedy bych byl relativně pořád mladý. Patrně bych již zapomněl jména většiny svých manželek - o různých divokých nocích ani nemluvě... když jsem dorazil domů, byl jsem téměř v extázi.

Rebecca přišla okamžitě do mého pokoje. Dům byl prázdný. Mona prý volala, že má zase zkoušku. Nevěděla, kdy přijde domů.

"To je prima," řekl jsem. "Máš večeři?"

"Bože, Henry, ty jsi k zulíbání!" Vášnivě mě objala a kamarádsky poplácala po zádech. "Kdyby tak byl Arthur jako ty. Bylo by snazší tu a tam mu něco odpustit."

"Cožpak tu není živé duše?" zeptal jsem. Nebylo obvyklé, že by bylo v bytě tak prázdné.

"Ne, všichni jsou pryč," řekla Rebecca, a zkoumala pečení v troubě. "Nyní mi řekni o té velké lásce, o které jsi mluvil do telefonu." Opět se zasmála - hlubokým, zemitým smíchem, který mnou přímo zalomcoval.

"Víš přece, že jsem to nemyslel vážně," řekl jsem. "Někdy tak něco plácnu... ani to tak nemyslím. Chápeš, ne?"

"Perfektně! Právě proto tě mám ráda! Jsi totálně nevěrný a upřímný! To je neodolatelná kombinace."

"Ty víš, že jsi se mnou v bezpečí, nebo ne?" posadil jsem se vedle ní a objal ji.

Se smíchem se odtáhla. "Nic takového si nemyslím, a ty to víš."

"Já to na tebe hraju jen tak ze zdvořilosti," řekl jsem s širokým úsměvem. "Teď se hezky navečeříme... Bože, voní do pěkně... co je to? Kuře?"

"Vepřová! Kuře... co si myslíš? Že to dělám extra pro tebe? No tak, hezky povídej. Na chvíli ještě zapomeň na jídlo. Řekni mi něco milého, jestli to svedeš, ale nepřibližuj se ke mně, nebo tě bodnu vidličkou... řekni mi, co se odehrálo včera v noci - ale pravdu, to ti povídám!"

"To není žádný problém, má báječná Rebecca. Zvlášť, když jsme tu sami. Je to dlouhá historie - jsi si jistá, že to chceš slyšet?"

Opět se zasmála.

"Bože, ty ale máš hrozný smích," řekl jsem. "No, kde jsme to skončili? Aha, u pravdy... poslouchej - pravda je taková, že jsem se vyspal se svou ženou..."

"To jsem si myslela," poznamenala Rebecca.

"Ale počkej, to není všechno. Byla u toho ještě jedna žena..."

"Chceš říct, po té, co jsi se vyspal s manželkou, nebo před tím?"

"Současně!" oznámil jsem jí s miloučkým úsměvem.

"Ne, ne! Tak to mi neříkej!" upustila nůž a s rukama v bok se na mě pátravě zahleděla. "Ale nevím... u tebe je všechno možné."

Počkej chvíli. Počkej než prostřu. Chci to slyšet celé - od začátku do konce."

"Nemáš něco pod zub, co?"

"Je tady trocha červeného vína... jestli ti přijde vhod."

"Prima! Prima! To víš, že přijde! Kde je?"

Když jsem vytahoval zátku, přistoupila ke mně a chytila mě za zápěstí. "Hele, řekni mi pravdu, já tě neshodím."

"Ale já ti říkám pravdu!"

"Dobrá, tak vydrž. Počkej, až se posadím... Dáš si květák? Jinou zeleninu nemám."

"Mám rád všechno jídlo. Má rád všechno. Mám rád tebe, mám rád Monu, mám rád svou ženu, mám rád koně, krávy, kuřata, binokl, tapioku, Bacha, benzín, vedro..."

"Máš rád... to jsi celý ty. Je hezké tě poslouchat. Už mám z tebe sama hlad. Máš rád všechno, ano... ale nemiluješ."

"Ale ano, miluju. Miluju jídlo, víno, ženy. Jasně, že miluju."

Proč myslíš, že ne? Když máš rád, miluješ. Láska je pouze superlativum. Miluji tak, jako miluje Bůh - bez ohledu na čas, místo, rasu, barvu, pohlaví atd. Miluju i tebe - tímto způsobem.

Ale to asi nestačí?"

"Já myslím, že je to až příliš. Jsi mimo. Hele, trochu se zklidni. Rozkrájej maso, prosím. Já udělám omáčku."

"Omáčku?...ou, miluji omáčku!"

"Stejně jako svou ženu, mě a Monu, že?"

"Dokonce ještě víc. Zrovna teď je to tu samá omáčka. Mohl bych to všechno slízat. Bohatá, mastná, tmavá omáčka... je to báječné."

Mimochodem - zrovna jsem se bavil s jedním egyptologem. Rád by se stal doručovatelem."

"Tady je omáčka. Neztrať nit. Chtěl jsi mi vyprávět o své ženě."

"Ano, jistě, to ti také řeknu. Řeknu ti všechno. Nejdřív ze všeho ti chci říct, jak ti to ohromně sluší - s tou omáčkou v ruce."

"Jestli toho nenecháš," řekla, "bodnu tě nožem. Co to do tebe vjelo? To na tebe má tvoje žena pokaždé takový vliv? Musel sis to náramně užít." Posadila se - nikoliv proti mně, ale vedle.

"Ano, bylo to báječné," řekl jsem, "a pak, kde se vzal tu se vzal, egyptolog..."

"Ale, jdi mi s egyptologem! Já chci slyšet o tvé ženě... a té druhé ženě. Bože, jestli mě budeš takhle napínat, tak tě zabiju!"

Chvilí jsem se potýkal s vepřovou a květákem. Zapil jsem to několika doušky vína. Chutná krmě. Cítil jsem se naprosto v pohodě. Posilnění jsem potřeboval.

"Věc se má tak," začal jsem po několika soustech.

Začala se ošívát.

"Co je? Co jsem řekl?"

"Nejde o to, co jsi řekl. Jde o to, jak jsi to řekl. Vypadáš tak upřímně a nezúčastněně, tak nevinně. Bože, ano - to je ono - nevinně. Kdyby se jednalo o vraždu a ne o smilstvo, začal bys nejspíš úplně stejně. Libuješ si v tom, že?"

"Jasně,... proč ne? Proč bych neměl? Je na tom něco tak divného?"

"Ne-e-e," odfrkla. "Myslím, že není... nebo by nemělo být. Ale s tebou vypadá všechno občas šíleně. Na všechno jdeš moc zhurta.

Měl ses narodit v Rusku!"

"Jó, v Rusku! To je ono. Miluji Rusko!"

"A miluješ vepřovou a květák - a omáčku a mě. Řekni mi, co nemiluješ? Nejdřív si to rozmysli. Skutečně bych to chtěla vědět."

Polknul jsem pořádné sousto masa a podíval se na ni. "No, tak za prvé - nemám rád práci." Odmíchl jsem se, abych se zamyslel nad tím, co ještě nemám rád. "Ano," konstatoval jsem s naprostou vážnou tváří. "A nemám rád mouchy."

Propukla v smích. "Práci a mouchy - tak takhle je to. To si musím zapamatovat. Bože, to je všechno, co nemáš rád?"

"Momentálně je to vše, na co si dokáži vzpomenout."

"A co zločin, nespravedlnost, tyranie a takové věci?"

"No, co s nima?" opáčil jsem. "Co s tím člověk zmůže? To se mě můžeš klidně zeptat - a co počasí?"

"To myslíš vážně?"

"Jasně, že ano."

"Ty jsi nemožný! Nebo možná nejsi schopen myslet, když jíš."

"To je pravda. Když jím, tak mi to dvakrát nemyslí. A tobě? A ani bych nechtěl, aby tomu bylo jinak. Kromě toho, já nejsem žádný velký myslitel. Myšlení tě nikam nepřivede. Maximálně tak k deziluzi. Myšlení přináší morbidní náladu... Mimochodem - nemáš nějaký moučník? Třeba nějaký dobrý sýr?"

"Myslím, že to zní legračně," pokračoval jsem, "slyšet někoho říkat "To miluju, to je báječné, to je dobré, to je skvělé," když tím myslí všechno. Pochopitelně se tak necítím každý den - ale rád bych. A cítím se tak, když jsem normální, když jsem sám sebou. Každý se tak cítí, když má šanci. Je to přirozený stav srdce. Problém je v tom, že většinu času podléháme teroru sebe samých. Například minulou noc. Nedokážeš si představit, jak to bylo neobyčejné. Nic vnějšího to nezpůsobilo - maximálně tak blesk. Najednou bylo všechno jiné - A přesto to byl tentýž dům, táž atmosféra, stejná žena, stejná postel. Bylo to, jakoby veškerý tlak najednou zmizel - myslím tím psychický tlak, ten nesnesitelný mokřý hadr, který nás dusí od samého narození... mluvila jsi o tyranii, nespravedlnosti a podobně. Jasně, že chápu, co tím myslíš. Také jsem si tím za mlada mořil hlavu - když mi bylo patnáct či šestnáct. Tenkrát jsem všemu velice jasně rozuměl... tj. potud, pokud mi to mozek umožnil. Byl jsem čistší, víc nezaujatý. Nemusel jsem nic bránit - nejméně ze všeho systém, kterému jsem nikdy nevěřil - ani jako dítě ne. Žil jsem v ideálním vesmíru, který byl celý můj. Bylo to velmi jednoduché: žádné peníze, žádný majetek, žádné zákony, žádná policie, žádná vláda, žádní vojáci, žádní exekutoři, žádné věznice, žádné školy.

Každý rušivý element jsem vyloučil. Dokonalá svoboda. Bylo to vakuum, ve kterém jsem explodoval. Jediné, co jsem si přál, bylo, aby se každý choval tak jako já. Chtěl jsem svět podle svých vlastních představ. Svět, který bude dýchat mým duchem. Udělal jsem se Bohem, dokud neexistovalo nic, co by mi bránilo..."

"Mám pokračovat? Pravděpodobně jsi podobné řeči už slyšela tisíckrát."

"Pokračuj," řekla něžně, a položila mi ruku na předloktí.

"Začínám v tobě vidět jiného člověka. Takový se mi líbí víc."

"Nezapomněla jsi na ten sýr? Mimochodem, to víno není vůbec špatné. Možná je trochu trpčí, ale jinak dobré."

"Poslouchej, Henry, jez, pij, kuř, dělej, co se ti zlíbí. Dám ti všechno, co tu mám. Hlavně nepřestávej mluvit... prosím."

Právě se chystala posadit, když jsem se prudce vymrštil, a s očima plnými slz ji objal. "Nyní ti mohu čestně a upřímně říct, že tě miluju," řekl jsem. Nepokoušel jsem se ji líbat. Pouze jsem ji držel v objetí. Pustil jsem ji sám od sebe, posadil se, vzal do ruky sklenici a vypil ji do dna.

"Jsi herec. V pravém smyslu toho slova. Nedívím se, že se tě někteří lidé někdy bojí."

"Já vím, občas se bojím i sám sebe. Zvláště tehdy, když ten druhý vstřícně reaguje. Já nevím, kde jsou ty správné hranice. Myslím, že nejsou žádné hranice. Nic by nebylo ošklivé nebo zlé - kdybychom se skutečně uvolnili. Ale je těžké to lidem vysvětlit.

To je právě rozdíl mezi světem imaginace a světem rozumu, který není vůbec rozumem ale čirým šílenstvím. Když se zastavíš a podíváš kolem... říkám podíváš, nepřemýšlíš, nekritizuješ... připadá ti svět naprosto šílený. A on také je šílený! Je stejně šílený v míru jako za války nebo revoluce. Zlo je šílené zlo a všelky jsou šílené všelky. Protože my všichni jsme ovládáni jako psi. Utíkáme pryč. Před čím? Nevíme. Před milióny bezejmenných věcí. Je to běs, panika. Ale není žádné místo, kam se schovat - pokud, jak říkám, se člověk nezastaví. Jestliže to dokáže, a neztratí při tom balanc, není smeten do bláta, možná se mu podaří najít sebe sama... možná bude schopen hrát, jestli víš, co tím myslím. Ty víš, o co mi jde... Od okamžiku, kdy se člověk probudí až do té doby, kdy jde spát, je všechno lež, všechno je podfuk a švindl. Každý to ví, a každý se na tom podílí jakoby se jednalo o pouhý žert. Právě proto si navzájem připadáme tak zatraceně nechutní. Právě proto je tak snadné vyhlásit válku, pogrom, křížácké tažení, nebo jakoukoliv jinou lumpárnu. Vždycky je totiž jednodušší se vzdát, nebo někoho odkráglovat, protože my všichni toužíme po zániku - ale po pořádném zániku, ze kterého není návratu. Jestliže jsme stále schopni věřit v boha, děláme z něj boha pomsty. Celým

svým srdcem se mu odevzdáváme, aby to tu za nás vyčistil. Je pro nás příliš pozdě předstírat, že tu ještě můžeme dát něco do pořádku. Jsme v tom až po uši. Nechceme nový svět... chceme koncovat s tím bordelem, který jsme tady nadělali.

V šestnácti může člověk věřit na nový svět... může věřit čemukoliv... ale ve dvaceti je ztracen a je mu to jasné. Ve dvaceti jsme všichni bezpečně zapřažení, jediná naděje je, dostat se z toho bradou vzhůru. To není otázka mizející naděje... naděje je zhoubný příznak; je to impotence. Odvaha je také k ničemu: každý si dokáže dodat odvahu - ke špatnostem. Nevím co říct - pokud nepoužiji slova jako vize. A tím já nemyslím promítnutou představu budoucnosti, nebo nějaký vysněný zhmotnělý ideál. Mám na mysli něco pružnějšího, stálejšího... věčný nadhled... něco jako třetí oko. Kdysi jsme ho měli. Existovala určitá jasnovidnost, která byla přirozená a vlastní všem. Pak přišel rozum a oko, které nám umožňovalo vidět věci tak, jak jsou, bylo absorbováno mozkiem, a my jsme si začali uvědomovat svět, a jeden druhého, jiným způsobem. Naše malá ega dosáhla rozkvětu - začali jsme myslet na sebe, a spolu s tím se dostavili domýšlivost, arogance, slepota - slepota, jakou dosud nikdo nepoznal - dokonce ani slepí ne.

"Kde jsi přišel k těmto myšlenkám?" přerušila mě náhle Rebecca.

"Nebo jsi to tu jen tak vysypal z rukávu? Počkej chvíli... chci ti něco říct. Zkoušel jsi ty své myšlenky někdy napsat? O čem to vůbec píšeš? Ještě nikdy jsi mi nic neukázal. Nemám nejmenší představu o tom, co děláš."

"Ach tak, to je jenom dobře, že jsi zatím nic nečetla. Já totiž ještě nic neřekl. Myslím, že jsem ještě ani pořádně nezačal.

Nevím, co napsat první. Je toho tolik, co říct."

"Ale píšeš tak, jak mluvíš? To mě zajímá."

"Nemyslím. Já o psaní zatím nic nevím. Myslím, že jsem příliš nesmělý."

"To bys neměl. Nejsi nesmělý, když mluvíš a ani se nesměle nechováš."

"Rebecca," pokračoval jsem pomalu a uvážlivě, "kdybych skutečně věděl, čeho jsem schopen, tak bych tu teď neseděl a nepovídal si s tebou. Někdy mám pocit, že musím prasknout. Mě skutečně vůbec nezajímá bída tohoto světa. Beru to jako hotovou věc. Chci se však otevřít. Chci vědět, co je ve mně. Chci, aby se všichni otevřeli. Jsem jako idiot s otvírákem na konzervy v ruce, který neví, kde začít, aby mohl otevřít zemi. Ví, že pod nánosem sraček je všechno báječné. Jsem si tím jist. Ví, protože já se cítím báječně většinu času. A když se tak cítím, každý se zdá být báječný... všichni a všechno... dokonce i kamení a kusy papíru... kozi brada, jestli chceš. O tom chci psát... ale nevím jak. Nevím, kde začít. Možná je to příliš osobní. Možná to bude znít jako vyložený brak... Víš, mně se zdá, jakoby umělci, vědci a filosofové teprve brousili čočky. Všechno je to velká příprava na něco, co nikdy nepřijde. Někdy se čočka podaří, a pak všichni vidíme naprosto ostře. Vidíme, jak je svět úžasný. Mezitím ovšem chodíme, dá se říct, bez brýlí. Potácíme se kolem jako krátkozraci, zaslepení idioti. Nevidíme si na špičku nosu, protože jsme celí žhaví dohlédnout na hvězdy, na to co je za hvězdami. Snažíme se vidět rozumem, ale rozum vidí jenom to, co se mu řekne, aby viděl. Rozum nemůže otevřít oči a dívat se jen z pouhého potěšení pohledu. Všimla sis někdy, že když se přestaneš dívat, když se nesnažíš dívat, najednou vidíš? Co to je, co vidíš? Co je to, co vidí? Proč je to všechno tak jiné - tak báječně odlišné - v takových chvílích? A co je reálnější?

Tento druh vidění nebo ten druhý? Rozumíš, co myslím... Když máš inspiraci, rozum odchází na prázdniny; vypneš ho ve prospěch něčeho jiného, nějaké neviditelné, nepoznatelné síly, která se tě zmocní, jak často říkáme. Co to k čertu znamená - má-li to vůbec nějaký smysl? Co se to děje, když strojovna rozumu zpomalí, nebo se úplně zastaví? Na cokoliv se podíváš, tento druhý modus operandi je z jiného řádu. Stroj běží bez chyby, ale jeho účel se zdá být zcela svévolný. Dává to jiný smysl... velkolepý smysl, když to přijmeš bez ptaní, a nesmysl, nebo ne nesmysl ale šílenství - když se snažíš to zkoumat jiným aparátem... bože, mám pocit, že jsem se zakecal."

Kousek po kousku mě vmanévrovala zpátky k příběhu, který chtěla slyšet. Byla nesmírně zvědavá na podrobnosti. Velmi se tomu nasmála - tím svým zemitým, hrdelním smíchem, který byl současně provokativní a souhlasný.

"Vybíráš si ty nejpodivnější ženy," řekla. "Jakoby sis je vybíral se zavřenýma očima. To si ani jednou nezkoušíš představit, jaké to je s nimi žít?"

Takto pokračovala ještě nějakou dobu, až jsem si náhle uvědomil, že stácí hovor směrem k Moně. Mona - to ji mátl. Chtěla vědět, co máme vlastně my dva společného. Jak dokážu snášet její lži, přetvářky - nebo mi takové věci nevadí? Jistě tu musí být nějaký pevný základ... nic nelze budovat na písku. Hodně o nás přemýšlela dokonce ještě před tím, než se s Monou seznámila.

Slyšela o ní z různých zdrojů, přála si ji poznat a pochopit, co nás k sobě tak silně přitahuje... Mona byla krásná, ano - úžasně krásná - a možná také inteligentní. Ale Bože, tak strojená!

Neexistoval způsob, jak se k ní přiblížit. Byla neuchopitelná jako duch.

"Co o ní doopravdy víš?" zeptala se vyzývavě. "Setkal ses s jejími rodiči? Víš něco o tom, jak žila, než tě potkala?"

Přiznal jsem, že nevím skoro nic. Možná to tak bylo lepší, dodal jsem. Na tajemství, které ji obestíralo bylo něco přitažlivého.

"Ale nesmysl!" zvolala Rebecca úsečně. "Podle mě žádné velké tajemství neexistuje. Její otec je patrně rabín."

"Cože? Jak si na tohle přišla? Co tě vede k názoru, že je Židovka? Já sám to nevím."

"Chceš říci, že to nechceš vědět. Jasně, že ani já si nemohu být jistá. Podezřelé je mi akorát to, že to tak tvrdošíjně odmítá.

Navíc - cožpak vypadá jako běžná Američanka? No tak, neříkej, že tě to dřív nenapadlo. Tak hloupý zase nejsi."

Co mě překvapilo ještě víc, bylo, že Rebecca se podařilo mluvit o této otázce s Monou. Mě se o tom nedoneslo nic. Dal bych za to nevím co, kdybych při tom mohl být schován za závěsem.

"Jestli chceš skutečně něco vědět," řekl jsem, "byl bych raději, kdyby byla Židovka, než cokoliv jiného. Ale nikdy s ní o tom nemluví. Je zřejmé, že je to pro ni bolestné. Uvidíš, že mi jednou řekne všechno sama..."

"Ty jsi tak šíleně romantický. Skutečně, jsi nepoučitelný. Proč by měla být židovská dívka jiná než nežidovská? Já žiju v obou světech... a na žádném z nich neshledávám nic zvláštního či skvělého."

"Přirozeně. Ty jsi pořád jedna a tatáž osoba. Ty se neměníš podle prostředí. Jsi čestná a otevřená. Sneseš se s kteroukoliv skupinou, třídou či rasou. Ale většina lidí není taková. Většině lidí záleží na rase, barvě, náboženství, národnosti a podobně."

Pro mě jsou všichni lidé tajemní, když se na ně podívám z blízka.

Jejich rozdíly se mi nedaří vystopovat o nic lépe než jejich příslušnost. Abych pravdu řekl, tak to, co je rozděluje se mi líbí úplně stejně, jako to, co je spojuje. Myslím, že je naivní předstírat, že jsme všichni úplně stejní. Pouze velké, skutečně výrazné osobnosti se navzájem podobají. Bratrství nezačíná dole ale na vrcholu. Čím blíže se dostáváme Bohu, tím více jsme si podobní. Dole je to jako hromada odpadků... z dálky to vypadá prostě jako odpadky. Když ale přijdeš blíž, zjistíš, že ty takzvané "odpadky" jsou tvořeny miliardami různých částíček. A přesto, bez ohledu na to, jak moc se liší jeden kus "odpadků" od druhého, skutečný rozdíl je patrný teprve tehdy, když ho můžeme porovnat s něčím, co nejsou "odpadky". Dokonce i kdyby bylo možné rozmělnit prvky tvořící vesmír do jedné životní substance... no, já nevím jak to přesně vyjádřit... možná tak... dokud bude život, bude diferenciace, hodnoty, hierarchie. Život vždy tvoří pyramidální struktury - ve všech říších. Když jsi dole, zaměřuješ se na stejnost věcí; když jsi na vrcholu, nebo v jeho blízkosti, začínáš si všimnout rozdílů. A je-li něco nejasného - především člověk - přitahuje tě třeba i proti tvé vůli. Můžeš zjistit, že se honíš za ničím, za ničím než pouhým otazníkem, ale i tak..."

Bylo tu něco víc, co mě přimělo dodat: "A je zde také pravý opak toho všeho. Například moje bývalá žena. Pochopitelně jsem mohl tušit, že má také druhou stránku, když jsem ji nenáviděl za to, že je tak prudérní a spořádaná. Možná lze říci, že každý přespříliš skromný člověk je ve skutečnosti naprosto neskromný, jak to tvrdí psychoanalytici, ale zachytit tu změnu, to je něco, čeho nemáš šanci být svědkem. A když ano, tak zpravidla u někoho jiného. Ale včera jsem to viděl na vlastní oči. A nikoliv s někým jiným, ale se mnou! Bez ohledu na to, kolik si myslíš, že toho víš o něčích tajných myšlenkách, jeho podvědomých impulsích a podobně, se začneš v okamžiku proměny divit, s kým jsi to vlastně celou tu dobu žil. Je to totéž jako říkat si o příteli:

"Má všechny instinkty vraha." Ale když ho vidíš, jak na tebe jde s nožem, je to něco jiného. Na něco takového prostě nejsi nikdy zcela připravená, ať už jsi sebechytřejší. Nanejvýš si můžeš namýšlet, že to udělá někomu jinému, ale nikdy ne tobě... ne, ne!

Nyní mám pocit, že bych měl být připraven na cokoli od těch, které bych podezíral ze všech nejmen. Tím nemyslím, že je třeba dělat si nějaké starosti... to ne, ale prostě je třeba nenechat se překvapit, to je vše. Jediným překvapením může být pouze zjištění, že tě ještě pořád může něco překvapit. Tak je to. Jak je to lstivé! Ó, ano, mohu to rozmotat, když se do toho dám...

Rabín, řekla jsi před chvílí. Myslíš, že bych mohl být dobrým rabínem? Myslím to vážně. Proč ne? Proč bych nemohl být rabínem, kdyby se mi zachtělo? Nebo papež? Nebo mandarin, nebo Dalajláma?

Když může být někdo červem, může být klidně i bohem."

Takto jsme si povídali několik hodin, a vyrušil nás až Arthur Raymond. Zůstal jsem ještě chvíli, kdyby náhodou měl nějaké podezření, a pak jsem šel na kutě. Za svítání se vrátila Mona - čilá jako rybička, krásnější než dřív, její kůže svítala jako vápenec. Ani pořádně neposlouchala mé vysvětlování předešlé noci.

Byla nadšená a zaujatá sama sebou. Od té doby se stalo tolik věcí! Nevěděla, kde začít. Především ji slíbili v příštím představení alternaci jedné z hlavních rolí. Tedy režisér ji to slíbil - nikdo jiný o tom zatím nevěděl. Ten režisér do ní byl zamilovaný. Poslední týdný jí strkal milostné vzkazy do obálek s výplatou. A hlavní herec byl do ní také šíleně zamilovaný. Právě on ji celou dobu učil. Učil ji dýchat, uvolnit se, stát, pohybovat se, pracovat s hlasem. Bylo to báječné. Byl z ní nový člověk, s netušenými silami. Oplývala sebedůvěrou, bezmeznou sebedůvěrou. Zakrátko ji bude svět ležet u nohou. New York vezme útokem, procestuje celou zemi. Možná bude mít angažmá i v zahraničí... kdo dokáže předpovědět, co ji čeká? Zároveň se toho všeho trochu bála. Chtěla, abych jí pomohl; měl jsem poslouchat, jak se učí novou roli. Existovalo tolik věcí, které neznala - nechtěla, aby její neznalost vyšla najevo před zapálenými milenci. Možná by měla navštívit tu starou fosilii v Ritzu, aby jí koupila novou garderóbu. Potřebovala klobouky, boty, šaty, halenky, rukavice, punčochy... tolik, tolik věcí.

Nyní bylo třeba nastudovat roli. Začala se také jinak česat.

Musel jsem s ní jít na chodbu, a prohlédnout si její nový způsob držení těla. Nevšiml jsem si změny jejího hlasu? No, brzy mi to neujde. Bude úplně jiná, a já ji budu milovat ještě víc. Bude mi připadat jako stovky různých žen. Najednou si vzpomněla na starého kavalíra, na kterého zapomněla - úředníka z hotelu Imperial. Ten jí koupí, co jí na očích uvidí. Ano, musí mu ráno zavolat. Mohu s ní jít pak na večeři - bude mít už nový ohoz.

Nezačnu žárlit, že? Ten úředník byl sice mladý, ale byl to úplný pitomec. Šetřil peníze jen proto, aby je ona mohla utrácet.

Stejně je k ničemu neměl - byl tak pitomý, že nevěděl, co s nimi.

Byl bez sebe vděčností, když mu dovolila držeti ji pokradmu za ruku. Občas ho políbila - to když od něj potřebovala něco většího.

Vykládala a vykládala - jaké druhy rukavic se jí líbí, jak si usadit hlas, jak chodili Indiáni, význam jógy, jak trénovat paměť, o parfémích, které šly k jejím náladám, o pověřivosti lidí od divadla, jejich velkorysosti, intrikách, láskách, pýše, domýšlivosti. Jaké to je zkoušet v prázdném divadle, legrácky, ke kterým dochází v zákulisí, chování kulisáků, zvláštní vůně šaten.

A žárlivost! Každý žárlí na každého. Horečka, zmatek, neshody, velkolepost. Svět sám pro sebe. Člověk se snadno nakazil a nechal omámit.

A hádky! Maličkost stačila, a rozpoutala se vřava, která končila často škubáním vlasů. Někteří jakoby byli posedlí

děblem - především ženy. Jen jedna z nich byla trošku decentní, ale ta byla velmi mladá a nezkušená. Ty ostatní byly hotové fúrie a bosorky. Nadávaly jako dlaždiči. Holky z tančírny byly ve srovnání s nimi andělská stvoření.

Dlouhá odmlka.

Pak se z ničeho nic zeptala, kdy mám rozvodový soud.

"Tento týden," odvětil jsem překvapeně.

"Dobrá, tak se hned potom vezmeme!"

"Jasně," souhlasil jsem.

Nelíbilo se jí, jak jsem řekl "jasně". "Nemusíš si mě brát, jestli nechceš."

"Ale já chci. A pak odsud vypadneme a najdeme si něco jen pro sebe."

"To myslíš vážně?" zvolala. "Jsem tak ráda. Nemohla jsem se dočkat, až to řekneš. Chci s tebou začít nový život. Pryč od všech těchto lidí! A chci, abys nechal té protivné práce. Najdu ti něco, kde budeš moci psát. Nebudeš muset vydělávat peníze. Já budu mít už brzy dost. Budeš mít vše, co budeš chtít. Dám ti všechny knihy, které budeš chtít číst... možná napíšeš hru - a já v ní budu hrát! To by bylo báječné, nemyslíš?"

V duchu jsem si říkal, co by asi na tento výlev řekla Rebecca, kdyby to slyšela. Slyšela by pouze herečku, nebo novou, rodící se bytost? Možná ono tajemství Mony netkvělo v zatemňování a v plození. Její osobnost neměla žádné pevné obrysy, ale nebylo možné vinit ji ze lži. Byla jako chameleon - ale nikoliv ven, ale dovnitř. Vně bylo vše jasné a definitivní. Okamžitě na vás udělala dojem. Uvnitř však byla jako sloup dýmu; stačil jen malý tlak její vůle, a celá její osobnost se okamžitě od základu změnila. Byla na tlaky citlivá - nikoliv na tlaky vůle ostatních lidí, ale jejich tužeb. Její histriónství nebylo něco, co si nasazovala a odhazovala - byl to její způsob, jak se utkat s realitou. Tomu, co si myslela, také věřila. To, čemu věřila, bylo skutečné. Podle toho, co bylo skutečné, se také chovala. Nic pro ni nebylo nereálné - kromě toho, nač nemyslela. Jakmile to však vzbudilo její pozornost, stalo se to skutečným, ať to bylo sebešilenější a sebefantastičtější. Neexistovaly pro ni žádné hranice. Lidé, kteří u ní předpokládali silnou vůli, byli úplně vedle. Měla vůli, ano, ale nebyla to vůle, co ji vnášelo do nových a vzrušujících situací - byla to její stálá připravenost hrát podle své představy. Dokázala se od role k roli změnit s neuvěřitelnou rychlostí; měnila se vám před očima, s úžasným žonglérstvím vaudevillové hvězdy, která ztělesňuje ty nejprotichůdnější postavy. Všechno to, co dělal celý život pouze podvědomě, ji nyní naučilo divadlo dělat vědomě. Dělati z ní herečku jen v tom smyslu, že ji učili rozeznávat hranice umění; ukazovali jí omezení, který ohraničují tvoření. Mohli jí zničit jedině tím, že by jí dali volnou ruku.

KAPITOLA (18)

V den rozvodového řízení jsem se dostavil k soudu ve veselé a vzpurné náladě. Všechno bylo dohodnuto dopředu. Zbývalo jen zvednout ruku, odpřisáhnout stupidní přísahu, přiznat vinu a přijmout trest. Soudce vypadal jako strašák do zeli vybavený párem astronomických binokulárů. Jeho černá křídla vlála v tichu soudní síně. Zdálo se, že mu jde trošku na nervy má upřímná samolibost.

Vadilo to jeho pocitu vlastní důležitosti, která však byla nulová. Neviděl jsem žádný rozdíl mezi ním a kolejnicí, mezi ním a plivátkem. Kolejnice, plivátko, Bible, americká vlajka, kladívko na jeho stole, blbečkové v uniformách, kteří měli dbát na pořádek a dekórum, vědomosti uvězněné v jeho mozkových buňkách, tlusté knihy jeho studií, brejle, které měl na nose, filosofie, o kterou se celé právo opírá, jeho spoďáry, jeho osoba a osobnost, celý ten ansámbl byl nesmyslnou šaškárnou ve jménu slepé mašinérie, která mi byla lautr ukradená. Jediné, co mě zajímalo, bylo prohlášení, že jsem konečně svobodný, abych mohl znova strčit hlavu do chomoutu.

Všechno šlo jako na drátkách. Jedna procedura následovala druhou a nakonec mě pochopitelně mělo právo spláchnout jako obrovskou štěnici. Tu jsem si však uvědomil, že se mě soudce ptá, zda jsem ochoten platit pravidelné alimony v té a v té výši až do konce svých dnů.

"Cože?" opáčil jsem. Vidina toho, že se z mé strany konečně setkává s jakýmsi náznakem odporu ho rozveselila. Začal mi slavnostně kázat jakési bláboly o tom, že buď budu souhlasit nebo to a ono.

"S ničím takovým nesouhlasím!" řekl jsem důrazně. "Hodlám platit..." a vyřknul jsem částku, která byla dvojnásobkem navrhované sumy.

Teď bylo na něm aby vyvalil oči: "Cože?"

Zopakoval jsem mu to. Díval se na mě, jako bych se pomátl.

Potom rychle, jakoby měl pocit, že mě dostal, vyštěkl: "Velmi dobře! Uděláme to, jak si přejete. To je váš pohřeb!"

"Je mi ctí a potěšením."

"Pane!"

Zopakoval jsem mu to. Nevěřicně se na mě podíval, pokynul advokátovi, aby k němu přišel, a něco mu pošeptal do ucha. Měl jsem dojem, že se ho ptá, zda jsem při smyslech. Když byl nepochybně ujištěn, že jsem, přísně se na mě zahleděl a pravil:

"Mladý muži, víte, jaký je postih, v případě, že nedostojíte svých závazkům?"

"Ne pane. A ani mě to nezajímá. To je všechno? Musím se vrátit do práce."

Venku bylo nádherně. Vydal jsem se na bezcílnou toulku městem.

Brzy jsem dorazil na Brooklynský most. Zpočátku jsem přes něj chtěl přejít, ale po několika minutách jsem ztratil odvahu a zapadl do metra. Neměl jsem vůbec v úmyslu chodit ještě do úřadu.

Dostal jsem den volna a byl jsem rozhodnut si ho pořádně užít.

Na Times Square jsem instinktivně zamířil do francouzsko-italské restaurace poblíž Třetí Avenue. V jídelně bylo šero

a chladno.

V době oběda tam nikdy nebylo mnoho zákazníků. Zakrátko jsem tam zůstal sám s vysokou irskou dívkou, která už se stihla pěkně namazat. Dali jsme se do podivné konverzace o katolické církvi, během toho ona neustále opakovala jako refrén: "Papež je v pořádku, ale prdel bych mu nepolíbila."

Nakonec odstrčila židli a vydala se na záchod. (Záchod byl společný jak pro muže tak pro ženy a byl na chodbě.) Viděl jsem, že to sama nezvládne. Vstal jsem a podepřel ji. Byla totálně st'atá a kymácela se jako loď na rozbouraném moři.

Když jsme dorazili na záchod, poprosila mě, abych jí pomohl na sedátko. Postavil jsem ji těsně před mísu, takže jediné, co měla udělat, bylo posadit se. Vyhrnula si sukni a snažila se sundat si kalhotky. Bylo to nad její síly. "Stáhni mi je, prosím," poprosila s ospalým úsměvem. Udělal jsem, oč žádala, a při tom ji poplácal po kundě. Usadil jsem ji, a chystal se k odchodu.

"Nechod!" zakňučela, a chytila mě za ruku. Zahájila vypouštění nádrže. Držel jsem ji za ruku, dokud nebyla se svým dílem hotova.

První a druhé dějství včetně smrdutých bomb a všeho, co k tomu patří. V průběhu operace nepřestávala opakovat: "Kdepak, papeže líbat na prdel nebudu!" Vypadala totálně bezmocně, až jsem myslel, že ji budu muset také utřít. Léta usilovného tréninku však nebyla marná, a tak to dokázala zvládnout sama, přestože jí to trvalo neskutečně dlouho. Než to dokončila, byl jsem tak akorát zralý na zvracení. Když jsem ji opět natahoval kalhotky, neubrnil jsem se, abych jí zase trochu nepodrbal kartáč. Bylo to lákavé, ale byl tam takový smrad, že jsem nepokračoval.

Když jsem jí pomáhal ze záchodu, nachomejtl se k tomu majitelka, a smutně pokývala hlavou. Patrně jí vůbec nedošlo, jaké udatnosti a rytířství bylo zapotřebí k tomu, co jsem právě absolvoval.

Nicméně jsme se opět posadili a poručili si kávu. Ještě chvíli jsme si povídali. Jak strážlivě, začala být Irka skoro až nechutně vděčná. Řekla, že když ji doprovodím domů, můžu ji mít - chtěla si to se mnou rozdat. "Výkoupu se a převléknu," povídala, "cítím se odporně. Taký jsem byla pěkně odporná, Bůh mi pomoz."

Řekl jsem jí, že jí vezmu domů taxikem, ale že se nebudu moci zdržet.

"Najednou jsi nákej cimprlich. Vo co de? Nejsem ti dost dobrá? Je to snad moje chyba, že jsem musela na záchod? Ty snad nemusíš občas na záchod? Počkej, až se vykoupu - uvidíš, jaká jsem. Hele, dej mi ruku!" Podal jsem ji ruku, a ona si ji hbitě strčila pod sukni a přiložila na svou huňatou kundu. "Hezky si to ohmatej," pobízela mě, "Líbí se ti? Je tvoje. Pořádně si ji pro tebe vydrhnu a navoním. Můžeš ji mít celou. Já nejsem špatná v posteli. A žádná děvka taky nejsem. Jsem akorát nadráťovaná."

Nechal mě kluk, a já byla tak blbá, že si to vzala příliš k srdci. Ale neboj, šak on se brzy připlazí zpátky. Ale měla jsem ho ráda, Bože. Řekla jsem mu, že bych papeži nepolíbila prdel, a to ho našťvalo. Já jsem dobrá katolička, stejně jako on, ale nedokážu se prostě na papeže dívat jako na Krista Všemohoucího - ty snad jo?"

Pokračovala ve svém monologu a přeskakovala při tom z jedné věci na druhou. Vyrozuměl jsem, že pracovala jako spojovatelka v jednom velkém hotelu. A nebyla ze špatného těsta. Bylo mi jasné, že až z ní vyprchá alkohol, může být velice hezká. Měla jasné modré oči, havraní vlasy a uličnický úsměv. Možná bych jí s tím koupáním mohl přece jen píchnout. Háček byl ovšem v tom, že jsem měl rande s Monou. Měl jsem na ni počkat v Růžovém pokoji hotelu MacAlpin.

Nasedli jsme do taxíku a vyrazili na předměstí. V autě si položila hlavu na mé rameno. "Jsi na mně hrozně hodný," mumlala ospalým hlasem, "neznám tě, ale jsi dobrej. Bože, ráda bych se před tím vyspala. Počkáš na mě?"

"Jasně, možná si taky zdřímnu."

Její byt byl hezký a útulný. Rozhodně lepší, než jsem čekal.

Neotevřela dveře dřív, dokud si nezkopla boty. Uvnitř jsem jí pomohl se svlékáním.

Jak tak stála před zrcadlem, s výjimkou kalhotek nahá, musel jsem uznat, že má skvělou postavu. Měla bílé, plné, kulaté a pevné prsy, s jasně červenými bradavkami.

"Proč si nesundáš i tohle?" ukázal jsem na kalhotky.

"Ne, ještě ne," řekla, a najednou se chovala stydlivě a tváře jí lehce znachověly.

"A já ti je sundám už teď, co na tom záleží?" prohlásil jsem, a nátahl ruku, abych jí je stáhl. "Ne, prosím," ucukla, "počkej, až se vykoupu." Na chvíli se odmlčela, a pak dodala: "Právě mi končí perioda."

Zůstal jsem stát jako opařený. Před očima mi vytanula zanícená předkožka. Málem jsem zpanikařil.

"Tak dobrý, vykoupej se. Já se tu zatím natáhnů."

"Umyješ mi záda, prosím?" řekla se svým čtveráckým úsměvem.

"Jo, to víš že jo, jasně." Strkal jsem ji před sebou do koupelny a nemohl se dočkat, až se jí zbavím.

Když si stáhla kalhotky, všiml jsem si na nich tmavé krvavé skvrny. Ne, ne, nikdy v životě! Pomyslel jsem si. Dokud jsem při smyslech, tak nic takového! Líbat papeže na prdel - nikdy!

Když jsem ji ale pozoroval, jak se mydlí, začalo mě předsevzetí ochabovat. Vzal jsem jí mýdlo z ruky a začal jí pořádně drhnout kožíšek. Svíjela se při tom rozkoší.

"Myslím, že už to mám za sebou," řekla. Udělala most a roztáhla si kundu oběma rukama. "Podívej se... vidíš něco?"

Namydleným prostředníčkem jsem jí začal jemně masírovat poštěváček. Založila si ruce za hlavu a spokojeně vrněla: Bože, to je příjemné," pomalu se vlnila v bocích. "Ještě, ještě. Možná se obejdu bez spánku."

Začala být hezky rozdělaná a hýbala se čím dál divočeji. Najednou mi mokřými prsty hbitě rozeprala poklopec a vzala mě do úst.

Kouřila jako profesionálka - lízala, cucala a žužlala. Udělal jsem se jí do pusy a ona to polkla jako nektar a ambrózi.

Pak se svalila zpět do vany a zavřela oči.

Řekl jsem jsi, že je nejvyšší čas vypadnout. Předstíral jsem, že si jdu vedle pro cigarety, ale místo toho jsem popadl

klobouk a zmizel. Když jsem sbíhal se schodů, přičichl jsem si k prstům.

Nevonělo to zle spíš po mýdle, než čemkoliv jiném.

O pár dní později se hrálo v divadle soukromé představení. Mona mě prosila, abych tam nechodil. Moje přítomnost v hledišti by jí prý příliš znervózňovala. Dvakrát se mi to nezamlouvalo, ale nakonec jsem se podvolil. Určila mi přesný čas, kdy ji mám počkat u zadního vchodu.

Byl jsem u divadla o něco dřív. Stál jsem u hlavního vchodu a znovu a znovu si pročítal plakáty. Fascinovalo mě vidět její jméno natištěné velkými, tučnými písmeny. Když se ven vyvalil dav, přešel jsem na druhou stranu chodníku, a díval se. Nevím proč - prostě jsem tam stál jako přibitý. Bylo tam šero a taxíky odjížděly jeden za druhým.

Najednou jsem viděl, jak někdo běží k chodníku, kde stál malý, křehký muž. Byla to Mona. Viděl jsem, jak muže líbá, a pak, když nasedl do taxíku, mu mává na rozloučenou. Chvilí tam stála se svěšenými rukama, jakoby v hlubokém zamyšlení. Nakonec se otočila a odběhla zpět do divadla.

Když jsem se s ní o pár minut později sešel u zadního vchodu, řekl jsem jí, čeho jsem byl právě svědkem.

"Pak jsi ho tedy viděl?" zvolala a tiskla mou dlaň.

"Ano, ale kdo to byl?"

"No přece můj otec. Vstal z postele, aby mě viděl. Myslím, že už tady dlouho nebude."

Když mluvila, nahrnuly se jí do očí slzy. "Řekl, že nyní může v klidu zemřít." Prudce se odmlčela, zabořila si obličej do dlaní a začala vzlykat. "Měla jsem ho doprovodit domů," řekla zlomeně.

"Ale proč jsi nás neseznámila? Mohli jsme ho doprovodit společně."

Nechtěla o tom mluvit. Chtěla jet domů - sama a vyplakat se. Co jsem mohl dělat? Nezbývalo než souhlasit - byla to příliš choulostivá záležitost.

Posadil jsem ji do taxíku, díval se za ní. Cítil jsem hluboké pohnutí. Pak jsem se pohnul, abych se ztratil v davu. Na rohu Broadwaye jsem zaslechl ženský hlas volající mé jméno. Dotyčná žena mě dohonila.

"Prošel jsi kolem mě, a vůbec sis mě nevšímal," řekla. "Co je to s tebou? Vypadáš zničeně." Roztáhla ruce k objetí.

Byla to první žena Arthura Raymonda, Irma.

"To je legrační," pokračovala, "právě jsem potkala Monu.

Vystoupila z taxíku a běžela dolů ulicí. Vypadala vyplašeně.

Chtěla jsem ji pozdravit, ale běžela příliš rychle. Patrně mě ani neviděla... vy dva už spolu nežijete? Myslela jsem, že teď všichni bydlíte u Arthura?"

"Kdeže jsi ji to viděla?" zeptal jsem se, a měl za to, že se musela splést.

"No tady, hned za rohem."

"Jsi si naprosto jistá?"

Podivně se usmála: "Cožpak bych si ji mohla s někým splést?"

"To já nevím," mumlal jsem spíš pro sebe. "Nezdá se mi to dost dobře možné. Co měla na sobě?"

Popsala ji přesně. Když řekla: "Sametová pelerínka" bylo mi jasné, že nemohlo jít o nikoho jiného.

"Vy jste se pohádali?"

"Ne, nepohádali."

"No, za tu dobu musíš Monu znát," řekla Irma, a snažila se převést řeč jinam. Zavěsila se do mě, a vedla mě ulicí, jako bych nebyl zcela při vědomí.

"Jsem hrozně ráda, že jsem tě potkala. Dolores a já na tebe pořád vzpomínáme. Nechceš k nám na chvíli zajít? Dolores tě ráda uvidí.

My dvě bydlíme teď spolu. Je to tady kousek. Pojd'... chci si s tebou popovídat. Je to už nejméně rok, co jsme se neviděli. To jsi zrovna odešel od své ženy, pamatuješ? A teď bydlíš u Arthura - není to zvláštní? Jak se má Arthur? Má se dobře? Slyšela jsem, že má velmi krásnou ženu."

Nedalo jí velkou práci přesvědčit mě, abych přijal pozvání na skleničku. Irma skoro překypovala radostí, že mě vidí. Byli jsme vždy dobrými kamarády, ale zase až takhle přátelská nebyla nikdy.

Nechápal jsem, co to do ní vjelo.

Když jsme vešli do bytu, byla tam tma. "To je divné," řekla Irma.

"Dolores říkala, že bude doma. No, nepochybně dorazí každou minutu. Odlož si a posad' se... hned ti donesu pití."

Posadil jsem se, a cítil se poněkud zmateně. Před lety, když byla ještě ženou Arthura Raymonda, jsem za Irmou trochu pálil. Když se rozešli, začala chodit s mým přítelem O'Marou, který se k ní zachoval stejně hnusně jako Arthur. Mně si neustále stěžoval, že je chladná - ne zrovna frigidní, ale sobecká. Mě to tenkrát už moc nezajímalo, protože se mi líbila Dolores. Mezi mnou a Irmou došlo k něčemu intimnějšímu pouze jednou, a to byla spíš jen taková náhoda, ze které ani jeden z nás nic nevyvozoval. Potkali jsme se na ulici před jedním kinem, vyměnili si pár slov, a protože jsme se oba cítili poněkud prázdně a opuštěně, zapadli jsme dovnitř. Film nestál za nic a sál byl téměř liduprázdný. Svlékli jsme si kabáty a složili si je na klíně. Potom, spíše z nudy a potřeby lidského doteku, se naše ruce setkaly a tak jsme chvíli mlčky seděli a s nezájmem civěli na plátno. Po chvíli jsem ji vzal kolem ramen a přitáhl k sobě.

Netrvalo dlouho, a ona pustila mou dlaň a položila mi ruku do rozkroku. Já neudělal nic, protože jsem byl zvědavý, co se z toho vyklube. Vzpomněl jsem si, jak O'Mara vyprávěl, že Irma je chladná a netečná. Tak jsem nehybně seděl a čekal. Když se mě dotkla, stál mi jenom tak napůl. Pod její rukou, která mi nehybně spočívala v klíně, však rychle vyrostl. Cítil jsem, jak tlak jejích prstů postupně sílí, potom pevné sevření, pak mačkání a hlazení. Všechno velmi jemně a tiše, skoro jakoby to dělala ze snu. Když mi začal poskakovat, rozvázněně mi rozepnula poklopec, šáhla dovnitř, a popadla mě za koule. Já se stále ani nehnul. Měl jsem zvrácenou chuť nechat jí to všechno udělat samostatně.

Dodnes si pamatuji něžné a zkušené doteky jejích prstů. Schoulila se jako kočka a přestala se zajímat o plátno. Ptáka jsem měl samozřejmě venku, ale byl stále přikrytý kabátem. Pozoroval jsem ji, jak odhrnuje kabát a čučí mi na šulína.

Začala mi ho šetrně masírovat, stále silněji a rychleji. Nakonec jsem ji vystřík do dlaně. "Promiň," zamumlala, a šáhla do kabelky. Nechal jsem ji, ať mě otře svým hedvábným kapesníčkem. Zatím jsem pořád ani nemukl. Nic. Jakoby se dívala, jak to dělá někomu jinému. Když si napudrovala obličej a naskládala všechno zpět do kabelky, přilepil jsem své rty na její. Pak jsem ji shodil kabát z kolenou, zvedl ji nohy a dal si je na klín. Pod sukní neměla nic a byla vlhká. Oplatil jsem ji stejnou mincí, dokud se neudělala. Po kině jsme zaskočili na kávu a sendvič, a po krátkém neformálním rozhovoru jsme se rozloučili, jakoby se nechumelilo.

"Promiň, že mi to trvalo tak dlouho. Hledala jsem něco pohodlnějšího na sebe."

Probral jsem se ze snění a vzhlédl k ní. Podávala mi skleničku.

Udělala ze sebe japonskou panenku. Sotva jsme se posadili, zase vyskočila, a šla k šatníku. Slyšel jsem, jak se přehrabuje v zásuvkách a nespokojeně mumlá, jakoby mě mlčky vábila k sobě.

Vstal jsem, a šel k ní. Stála na kymácejícím se kufru a snažila se dosáhnout na nejvyšší poličku. Držel jsem ji za nohy, a když nakonec sestoupila, vsunul jsem ji ruku pod hedvábné kimono.

Padla mi do náručí s mou rukou bezpečně mezi nohama. Chvilí jsme tak stáli ve vášnivém objetí, obklopeni jejími ženskými proprietami. Pak se dveře otevřely a vešla Dolores. Když nás spatřila válet se v šatníku, trochu jí to zarazilo.

"No," zvolala, "to je teda překvapení!"

Nechal jsem Irmu a objal Dolores, která chabě protestovala. Zdála se mi ještě krásnější než dřív.

Když se vymanila z mého objetí, krátce a s lehkou ironií se zasmála: "Doufám ale, že nehodláte zůstat ve skříni?" Držela mě při tom za ruku a Irma mě objímala.

"Proč ne?" opáčil jsem. "Je tady útulno jako v děložce." Během řeči jsem Irmě mačkal prdel.

"Bože, ty ses ani trochu nezměnil," řekla Dolores. "Nikdy toho nemáš dost, co? Měla jsem za to, že jsi šíleně zamilovaný do té... té.. zapomněla jsem jméno."

"Mony."

"Ano, Mony... jak se má? Je to stále vážné? Myslela jsem, že už se na žádnou jinou ani nepodíváš."

"Přesně tak," řekl jsem. "Tohle je jen taková náhoda, jak vidíš."

"Já vím," uchechtla se, a dala tak najevo svou potlačovanou žárlivost. "Já znám ty tvoje náhodičky. Ty jsi neustále v plné pohotovosti, co?"

Došourali jsme se do obývacího, kde ze sebe Dolores shodila kabát poněkud vehementně, jakoby se připravovala k boji.

"Mám ti nalít?" zeptala se jí Irma.

"Jo, a pořádnou," přikývla Dolores. "Potřebuju to... ále, to nemá nic co dělat s tebou," dodala, když si všimla, že zírám poněkud vyjeveně. "To ten tvůj přítel, Ulric."

"Co je s ním? Nechová se k tobě dost dobře?"

Mlčela. Zničeně se na mě podívala, jakoby chtěla říct - ty víš dobře, o čem mluvím.

Irma usoudila, že v místnosti je příliš mnoho světla. Zhasla všechno kromě lampičky u pohovky.

"Vypadá to, jako bys připravovala scénu," řekla Dolores výsměšně.

Zároveň bylo v jejím hlase cítit utajované vzrušení. Bylo mi jasné, že je to Dolores, koho je třeba zpracovat. Irma, ta byla jako kočka. Plíživě obcházela kolem a skoro předla. Nebyla ani v nejmenším nesvá. Přípravená na všechno.

"Je to fajn, že tě tu máme jen pro sebe," prohlásila Irma, jakoby nalezla ztraceného bratra. Rozvalila se na divan blíž u zdi.

Dolores a já jsme jí seděli téměř u nohou. Hladil jsem Irmu po stehně Dolores za zády. Cítil jsem její živočišné teplo.

"Zřejmě si tě dost hlídá," pravila Dolores, a myslela tím Monu.

"Má strach, že tě ztratí, nebo co?"

"Možná," přikývl jsem s provokativním úsměvem. "A možná se bojím já, abych neztratil ji."

"Pak je to tedy vážné?"

"Velmi," přisvědčil jsem. "Našel jsem ženu, jakou potřebuji. Chci si ji udržet."

"Už jste svoji?"

"Ještě ne, ale brzy se vezmeme."

"A to budete mít děti a všechno kolem?"

"Nevím, jestli budeme mít někdy děti.. proč? Je to tak důležité?"

"Když už, tak pořádně," pravila Dolores.

"Ale, nech toho," vložila se do toho Irma. "Mluvíš jako bys žárlila. Já ne! Já jsem ráda, že našel tu pravou. Zaslouží si to." Stiskla mi ruku a při tom si ji zručně přitáhla k pičce.

Dolores, které bylo jasné, o co tu kráčí, předstírala, že si ničeho nevšímá. Po chvíli vstala a odešla do koupelny.

"Chová se divně," řekla Irma. "Zdá se mi, že je celá zelená žárlivostí."

"Chceš říct, že žárlí na tebe?" zeptal jsem se, protože jsem z toho nebyl zrovna chytrý.

"Ne, na mě ne, samozřejmě. Žárlí na Monu!"

"To je divné. Myslel jsem, že je zamilovaná do Ulrica."

"To je pravda, ale na tebe ještě nezapomněla."

Umlčel jsem ji polibkem. Objala mě kolem krku a začala se o mě otírat jako kočka. "Jsem ráda, že nemám takové pocity," předla.

"Nechtěla bych být do tebe zamilovaná. Líbí se mi to víc tak, jak to je."

Opět jsem jí zajel rukou pod kimono. Reagovala vstřícně a žhavě.

Dolores se vrátila z koupelny, a začala se omlouvat, že nás ruší ve hře. Stála vedle nás a dívala se dolů jiskřivýma, zlomyslnýma očima.

"Podej mi, prosím, sklenici," požádal jsem ji.
"Možná bych tě mohla také ovívat, co říkáš?" prohodila, zatímco mi držela sklenku u pusy.
Stáhl jsem ji k nám a hladil po zpola obnaženém stehně, které koukalo z županu. Také ona si udělala pohodlí.
"Nemáte také pro mě něco, do čeho bych se mohl převléknout?" zeptal jsem se, a díval se z jedné na druhou.
"To víš, že jo," odpověděla Irma, a pohotově vstala.
"Ale ne," protestovala Dolores, "neposlouchej ho. Přesně tohle on má rád - když kolem něj někdo tancuje. A pak nám začne vyprávět, jak je věrný své ženě."
"Ona ještě není moje žena," pravil jsem posměšně, a přijal od Irmy župan.
"Á, tak ještě ne? No, o to je to horší."
"Horší? Co tím chceš říct, horší? Zatímco jsem ještě nic neudělal, nebo ano?"
"Ne, ale hodláš se o to pokusit."
"Chceš říct, že bys ráda, abych se pokusil. Trpělivost... dostaneš příležitost."
"Ne, ne, na mě nic nezkoušej!" zvolala Dolores. "Já jdu spát. Vy dva si tu dělejte, co je vám libo."
Místo odpovědi jsem za sebou zavřel dveře a začal se převlékat.
Když jsem se vrátil, ležela Dolores na pohovce, a zcela obnažená Irma seděla vedle ní ze zkříženýma nohama.
"Nevšiměj si toho, co říká," řekla Irma. "Má tě ráda stejně jako já... možná víc. Akorát nemá ráda Monu, toť vše."
"Je to pravda?" podíval jsem se z jedné na druhou. Dolores mlčela, ale její mlčení znamenalo souhlas.
"Nevím, co proti ní máš," rychle jsem pokračoval. "Nikdy ti nic špatného neudělala. A nemůžeš na ni žárlit protože... protože tenkrát už jsi mě nemilovala."
"Co myslíš tím už? Já jsem tě nikdy nemilovala, díky Bohu!" pravila Dolores.
"To nezní přesvědčivě," opáčila Irma hravě. "Když jsi ho nikdy nemilovala, tak proč kolem toho tolik naděláš?"
Otočila se ke mně a svým laškovným způsobem řekla: "Proč ji raději nedáš pusu a neuděláš konec těm nesmyslům?"
"Správně, jdu na to," řekl jsem a objal Dolores. Zpočátku držela rty pevně sevřené a vzdorovitě na mě hleděla. Pak pomaloučku polevovala a nakonec mě kousala do rtů. Když se konečně odtáhla, lehce do mě strčila: "Vyhod' ho odsud!" Věnoval jsem jí vyčítavý pohled s příměsí lítosti a znechucení. Opět zjihla. Znova, tentokrát něžněji, jsem se k ní sklonil. Vsunul jsem ji jazyk do úst a rukou jsem jí zajel mezi nohy. Snažila se mě odstrčit, ale nebylo to dostatečně razantní.
"Ou! Začíná přihořívát!" zvolala Irma a odtáhla mě. "Nezapomínej, že já jsem tady také!" Nabízela mi rty a ňadra.
Začalo se to podobat přetahování lanem. Vyskočil jsem, abych si nalil dalšího panáka. Župan jsem měl vpředu vypnutý jako stan.
"Musíš se nám takto předvádět?" pravila Dolores, a snažila se vypadat znechuceně.
"Nemusím, ale když jinak nedáš..." odušil jsem, rozevřel župan, a ukázal se v celé své kráse.
Dolores se ostentativně otočila ke zdi a mumlala něco o "nechutnosti a obscenitě". Irma se naopak dívala s potěšením.
Nakonec natáhla ruku a lehce stiskla. Když se postavila, aby si vzala skleničku, kterou jsem jí podával, rozevřel jsem jí kimono a vložil ji bimbasa mezi nohy. Popíjeli jsme vstojе, zatímco můj šlong bušil na vrata.
"Já chci také nalít," pronesla Dolores zavile. Oba dva jsme se k ní otočili. V tváři byla nachová a oči měla jasné a rozšířené, jakoby si do nich nakapala atropin. "Vypadáte zhýrale," řekla a očima tékala mezi mnou a Irmou.
Podal jsem ji sklenku, a ona si pořádně přihla. Snažila se dostat do stejné pohody, v jaké byla Irma.
Její hlas zněl nyní vyzývavě: "Proč tu na to rovnou nevlitnete?"
Jak se tak vrtěla, obnažila se, ale nevěnovala tomu pozornost.
"Lehni si," řekl jsem Irmě, tlačil ji něžně na divan.
"Ty taky," odpověděla Irma a tahala mě za ruku k sobě.
Zvedl jsem sklenici k ústům, a zatímco jsem pil, světla zhasla.
Zaslechl jsem, jak Dolores křičí: "Ne, nedělejte to tady, prosím." Ale světla zůstala zhasnutá a já tam stál a dopíjel sklenku, zatímco Irma dovedně masírovala můj pyj. Odložil jsem sklenici a hupsnul mezi ně. Dolores mě začala vášnivě líbat a Irma se s gustem pustila do felace. Byla to nevýslovná rozkoš, která trvala několik sekund, než jsem vystříknul Irmě do úst.
Když jsem dorazil na Riverside Drive, bylo už skoro ráno. Mona se dosud nevrátila. Ležel jsem a čekal, až zaslechnu její kroky.
Začal jsem se bát, že se jí stala nehoda, nebo ještě hůř - že si něco udělala. Také bylo možné, že jela domů k rodičům. Proč pak ale vystoupila z taxíku? Možná se rozhodla jet raději metrem - jenomže jejím směrem nic nejelo. Mohl jsem samozřejmě zavolat k nim domů, ale to by si špatně vykládala. Možná volala v noci k nám. Ale ani Arhur ani Rebecca se nikdy neobtěžovali s psaním nějakých vzkazů - prostě počkali, až mě potkali.
Okolo osmé ráno jsem zaklepal na dveře jejich pokoje. Stále ještě spali. Musel jsem bouchat pořádně, než se ozvali. A nedozvěděl jsem se nic - nebyli večer doma a vrátili se pozdě.
V zoufalství jsem vpadl ke Kronskému. Také on byl ještě v limbu.
Zpočátku jakoby vůbec nechápal, na co se ho to ptám.
Nakonec zahuhlal: "Co je - byla celou noc pryč? Ne, nevolala. Vypadni... nech mě spát."
Nezamhouřil jsem oka. Cítil jsem se totálně vyždímaný. Pak mě napadlo, že mi zcela určitě zavolá do práce. Skoro jsem očekával, že mě bude vzkaz už čekat na stole.
Většinu dne jsem prodřímával. Spal jsem na stole, a hlavou opřenou o předloktí. Několikrát jsem volal Rebecce, zda-li se Mona neozvala. Odpověď byla stále stejná. Když padla, zůstal jsem třet v kanceláři. Ať se stalo cokoliv, nedokázal jsem si představit, že by mi Mona nezavolala. Nemohl jsem tomu uvěřit.

Posedla mě divná, nervózní vitalita. Najednou jsem byl dokonale bdělý, jakoby spal tři dny v kuse. Rozhodl jsem se počkat ještě půl hodiny, a pak jít přímo domů.

Procházel jsem se sem tam po místnosti, když se dveře od schodiště otevřely, a dovnitř nakoukl přímouduklý klučina. Rychle za sebou zavřel dveře, jakoby ho někdo pronásledoval. Bylo v něm cosi radostného a tajemného zároveň. Jeho kubánský přízvuk to jen zdůrazňoval.

"Dáte mi práci, pane Miller?" spustil. "Potřebuji místo poslíčka, abych mohl dostudovat. Všichni mi říkali, že jste hodný člověk - a já to vidím sám - máte vřídlnou tvář. Umím spoustu věcí, jak sám brzy zjistíte. Jmenuji se Juan Rico. Je mi osmnáct. Jsem také básník."

"Hm, hm," pravil jsem, a šimral ho pod bradou. Byl veliký a také vypadal jako skřítek. "Tak ty jsi básník? Tak to tě rozhodně musím zaměstnat."

"Jsem také akrobat. Můj otec měl svého času cirkus. Uvidíte, že mám velice rychlé nohy. Velice rád běhám po ulicích. Jsem také neobyčejně zdvořilý. Každý telegram odevzdám se slovy: "Děkuji, pane," a uctivě smeknu. Zná všechny ulice z paměti, včetně Bronxu. A umístíte-li mne do španělské části, zjistíte, že jsem neobyčejně efektivní. Ano, pane?" Miloučce se na mě zacylil, z čehož bylo patrné, že ví, jak se co nejlépe prodat.

"Pojď dál, a posad se," řekl jsem. "Tady máš formulář, který vyplníš. Zítra ráno můžeš rovnou začít - s úsměvem."

"Smát, to já se dovedu - krásně." A předvedl to.

"Je ti opravdu osmnáct?"

"Ó, ano, pane. Mohu to doložit. Mám u sebe všechny potřebné papíry."

Dal jsem mu formulář a vykročil k vedlejší místnosti, abych mu dopřál soukromí. V tom zadrnčel telefon. Vrhel jsem se ke stolu a zvedl sluchátko. Byla to Mona. Mluvila nepřírozeným, stísněným hlasem, jakoby byla na dně.

"Zemřel. Před chvílí," řekla. "Byla jsem u něj od chvíle, kdy jsme se my dva rozešli..."

Zamumlal jsem několik nesouvislých slov soustrasti a pak jsem se jí zeptal, kdy se vrátí. Nebyla si úplně jista. Chtěla, ať pro ni něco udělám - potřebovala smuteční šaty velikost šestnáct a černé rukavice. Jaký materiál? Nevěděla, to, co vyberu... pár dalších slov, a zavěsila.

Malý Juan Rico na mě koukal věrnými psíma očima. Všem rozuměl a snažil se mi svým nevztíravým kubánským způsobem dát najevo, že se mnou cítí a chce se mnou rozdělit o můj smutek.

"To je dobrý, Juane," řekl jsem. "Každý musí jednou umřít."

"To volala vaše žena?" zeptal se. Jeho oči byly vlhké a leskly se.

"Jsem si jist, že je velice krásná."

"Proč si to myslíš?"

"Podle toho, jak jste s ní mluvil... skoro, jako bych ji sám viděl. Chtěl bych se jednou oženit s krásnou ženou. Často o tom přemýšlím."

"Ty jsi ale číslo. V tvém věku myslet na ženění! Vždyť jsi ještě kluk."

"Tady je moje žádost, pane. Byl byste tak laskav a podíval se na to, abych si mohl být jist, že mohu zítra skutečně nastoupit?"

Zběžně jsem to přelítl a ujistil ho, že všechno je v pořádku.

"Pak jsem vám k službám, pane. A nyní, když mi prominete, rád bych s vámi ještě chvíli zůstal. Myslím si, že není dobré, aby byl člověk v podobné chvíli sám. Když je srdce smutné, je mu třeba přítele."

Musel jsem se zasmát. "Dobrý nápad. Co kdybychom zašli někam na večeři? A pak třeba do kina - hodí se ti to?"

Vstal, a začal kolem čenichat jako cvičený pes. Najednou ho začalo zajímat, co je ve vedlejší místnosti. Jel jsem s ním a pobaveně ho pozoroval, jak se kolem rozhlíží. Upoutaly ho kolečkové brusle. Zkoumal je, jakoby něco podobného viděl poprvé v životě.

"Nasad si je," pobídl jsem ho. "A projed se. Tohle je bruslařská dráha."

"Umíte také bruslit?" zeptal se.

"Jasně. Mám ti to ukázat?"

"Ano. A nechte mě bruslit s vámi. Už jsem to nedělal celou věčnost. Je to trochu legrační sestava, co?"

Obuli jsme si brusle. Vystřelil jsem kupředu s rukama založenými dozadu. Malý Juan Rico mě těsně následoval. Uprostřed místnosti byly tenké sloupky. Začal jsem se mezi nimi proplétat jako při exhibici.

"Je to vzrušující, že?" jásal Juan bez dechu. "Kloužete jako zefýr."

"Jako co?"

"Jako zefýr... teplý, příjemný vánek."

"Ach tak... zefýr."

"Jednou jsem napsal o zefýru báseň... ale to už je dávno."

Vzal jsem ho za ruku a roztočil. Pak jsem si ho vzal před sebe a tlačil ho před sebou. Nakonec jsem do něj pořádně strčil a poslal ho na druhý konec místnosti.

"Tak, a teď ti ukážu několik skvělých figur, které jsem se naučil v Tyrolích," pravil jsem. Dal jsem si ruce v bok a zvedl jednu nohu do výše. Představa, že Monu by za nic na světě nenapadlo, co v této chvíli dělám, mě naplňovala ďábelskou radostí. Juan seděl nyní na okně uchvácen podívanou, a já kolem něj projížděl a dělal na něj grimasy - litostivou, veselou, zachmuřenou, rozjařenou, zadumanou, přísnou, hrozivou, idiotskou. Škrábal jsem se v podpaždí jako opice. Kolébal jsem se jako medvěd. Belhal se jako mrzák. Prozpěvoval jsem nakřáplým hlasem. Řval jako blázen.

Dokolečka, dokola, bezstarostně, vesele, volně jako pták. Juan se přidal. Zápasili jsme jako zvířata, vrtěli se jako myši při tanci.

A celou tu dobu jsem myslel na Monu v domě smutku, jak čeká na své smuteční šaty a černé rukavice.

Dokolečka, dokola, všechno hodit za hlavu. Trošku benzínu a zápalky - a vzpláli bychom jako hořící kolotoč. Díval

jsem se na Juanovu křtici - připomínala suchý troud. Měl jsem sto chutí ho zapálit svrhnout do výtahové šachty. Pak dvě nebo tři zbledlá kola, á la Brueghel - a pak oknem ven!

Trošku jsem se zklidnil. Žádný Brueghel, ale Hieronymus Bosch.

Sezóna v pekle, mezi provazy a kladkami středověké mysli. Ještě jedno kolečko, a upadne mi ruka. Druhé, a ulítnou mi nohy.

Nakonec tu bude kroužit dokola jen holý trup. A pak se ozvala vibrující hudba. Pražská železná harfa. Zapadlé uličky poblíž synagogy. Slavnostní vyzvánění zvonů. Hrdelní nářek žen.

Už ani ne Bosch, ale Chagall. Anděl v róbě sjíždějící ze střechy.

Na zemi sníh a v kanálech kousky masa pro krysy. Krakov v fialovém světle kuchání. Svatby, křtiny, pohřby. Muž ve fraku a jen jedna struna na jeho houslích. Nevěsta se zbláznila. Tancuje se zlámaným nohama.

Dokolečka, dokola, vyzvánění na zvonky u dvorí, cinkání rolníckými. Kosmokokické kolo žalu a sraček. Mráz štípe kořínky mých vlasů, oheň spaluje špičky u nohou. Oheň je kolotoč v plamenech, koně hoří jako vichr. Studený, ztuhlý otec leží v posteli. Matka je zelená jako gangréna. A ženich tu bruslí dokola.

Nejdřív ho pochováme do studené hlíny. Pak pohřbíme jeho jméno, jeho legendu, satí po vídeňsku. Ožením se s dcerou vdovy - v jejím smutečním hábitu a černých rukavicích. Dám se na pokání a posypu si vlasy popelem.

Dokolečka, dokola... nyní figura číslo osm. Teď pirueta. Teď holubička. Trošku benzínu a sirky, a jedu kolem jako vánoční stromeček.

"Pane Miller! Pane Miller!" křičí Juan. "Pane Miller, přestaňte!"

Prosím, přestaňte."

Chlapec vypadá vyděšeně. Co ho polekalo?

"Pane Miller!" tahá mě za šos. "Prosím, přestaňte se tak smát."

Prosím, mám o vás strach."

Uvolnil jsem se. Mile a přívětivě jsem se na něj usmál.

"To je lepší, pane. Polekal jste mě. Neměli bychom raději už jít?"

"Asi ano, Juane. Pro dnešek jsme cvičili dost. Zítra dostaneš kolo. Máš hlad?"

"Ano, pane, to skutečně mám. Jsem pořád při chuti. Jednou jsem spořádal sám a na posezení celé kuře. To bylo, když zemřela má teta."

"Dáme si dnes večer kuře, Juane, ty kluku! Dvě kuřata - jedno pro mě a jedno pro tebe."

"Jste velice laskav, pane... opravdu už je vám dobře?"

"Cítím se naprosto skvěle, Juane. No, máš tušení, kde bychom mohli v tuto hodinu sehnat smuteční šaty?"

"O tom tedy nemám ani páru."

Na ulici jsem stopnul taxík. Napadlo mě, že na East Side by ještě mohlo být něco otevřeného. Taxikář si byl jist, že nějaký obchod najde.

"Tady je ale živo," poznamenal Juan, když jsme zastavili před obchodem. "Takové je to tady pořád?"

"Pořád," řekl jsem. "Věčná fiesta. Pouze chudí se dokáží radovat ze života."

"Tady by se mi líbilo pracovat. Jakou řečí mluví?"

"Všemi jazyky. Můžeš mluvit i anglicky."

Majitel stál před krámem. Přátelsky plesknul Juana po hlavě.

"Potřeboval bych smuteční šaty," řekl jsem. "Ne příliš drahé."

Velikost šestnáct. Je třeba je doručit ještě dnes."

Přišla k nám mladá Židovka se silným ruským přízvukem. "Má to být pro mladou nebo starší ženu?" zeptala se.

"Mladou. Asi tak velkou jako vy. Moji ženu."

Začala mi ukazovat různé modely. Řekl jsem jí, ať mi vybere ten, který se jí bude zdát nejvhodnější. "Nechci nějaké ošklivé, ale ani ne příliš elegantní. Víte, co myslím."

"A rukavice," připomněl mi Juan. "Nezapomeňte na rukavice."

"Jakou velikost?" zeptala se žena.

"Můžete mi ukázat vaše ruce?" Chvilí jsem je pozorně zkoumal. "O něco větší než vaše."

Dal jsem jí adresu a tučné dýško pro posílku. Přišel k nám majitel a začal si povídat z Juanem. Zdálo se, že se mu hoch zamlouvá.

"Odkud jsi, synku?" zeptal se. "Z Portorika?"

"Z Kuby."

"Mluvíš španělsky?"

"Ano, pane. A také francouzsky a portugalsky."

"Jsi velmi mladý, a už znáš tolik jazyků?"

"Můj otec mě naučil. Byl novinářem v Havaně."

"Dobrá, dobrá," pravil majitel. "Připomínáš mi jednoho chlapce z Oděsy."

"Z Oděsy?" zvolal Juan. "Tam jsem byl. Dělal jsem stewarda na lodi."

"Cože?" vykřikl majitel. "Ty jsi byl v Oděse? To je neuvěřitelné."

Kolik je ti let?"

"Je mi osmnáct, pane."

Majitel se otočil ke mně. Chtěl vědět, zda nás může pozvat na skleničku do vedlejší cukrárny.

S radostí jsme pozvání přijali. Náš hostitel, který se jmenoval Eisenstein, začal vyprávět o Rusku. Původně studoval medicínu.

Chlapec, kterého mu Juan připomněl, byl jeho syn, který zemřel.

"Byl to velmi zvláštní chlapec," povídal Eisenstein. "Nepodobal se nikomu z rodiny. Měl svůj vlastní způsob myšlení. Chtěl procestovat celý svět. Mohli jste mu říci cokoli, vždy měl na věc jiný názor. Byl to takový malý filosof. Jednou utekl do Egypta - chtěl studovat pyramidy. Když jsme mu řekli, že pojedeme do Ameriky, oznámil nám, že on pojedou do Číny. Řekl, že nechce být bohatý jako Američané. Zvláštní kluk! Taková nezávislost! Nic mu nedokázalo nahnat strach - dokonce ani kozáci ne. Občas jsem se až trochu bál. Odkud se vzal? Vůbec nevypadal jako Žid..."

Pokračoval ve svém monologu o tom, jak se během jejich putování vmísila Židům do žil rozličná krev. Mluvil o zvláštních kmenech v Arábii, Africe a Číně. Prý i Eskymáci mají podle něj v sobě židovskou krev. Jak mluvil, nechal se unést myšlenkou splnutí ras a krve. Svět by prý byl nehybným místem, nebýt Židů. "Jsme jako semena ve větru," řekl. "Daří se nám všude. Máme tuhé kořínky. Nezahyneme, ani když nás vyrvou z kořenů. Dokážeme žít vzhůru nohama. Uchytíme se i na kamenech."

Celou tu dobu mě považoval za Žida. Nakonec jsem mu vysvětlil, že já Žid nejsem, ale moje žena byla Židovka.

"A ona se nechala pokřtít?"

"Ne, to spíš ze mě se stává Žid."

"Juan na mě hleděl velkýma, tázavýma očima. Pan Eisenstein očividně nevěděl, zda žertuji nebo ne."

"Kdykoliv sem přijdu," pravil jsem. "Cítím se šťastný. Nevím, co to je, ale cítím se zde víc doma. Možná mám v sobě židovskou krev, a ani o tom nevím."

"Obávám se, že ne," odvětil Eisenstein. "Přitahuje vás to, protože nejste Žid. Líbí se vám to, co je jiné. V tom to vězí."

Možná jste kdysi Židy dokonce nenáviděl. To se někdy stává.

Najednou si člověk uvědomí, že nejedná správně a začne vášnivě milovat to, co před tím nenáviděl. Přechází do druhého extrému.

Znal jsem jednoho góje, který se obrátil na židovskou víru. My se o to ale nesnažíme. Když je někdo dobrý křesťan, je lepší, když jím zůstane."

"Mě ale náboženství nezajímá," řekl jsem.

"Náboženství je všechno. Jestliže nejste dobrý křesťan, nemůžete být ani dobrý Žid. My nejsme jen národ nebo rasa - my jsme náboženství."

"To říkáte vy. Ale já tomu nevěřím. Podle mě je v tom něco víc."

Jste jako druh baktérie. Nic nedokáže vysvětlit vaše přežití.

Nejmíň ze všeho vaše víra. Právě proto jsem tak zvědavý a právě proto mě tak vzrušuje setkání s vašimi lidmi. Rád bych odhalil vaše tajemství."

"No, tak si dobře všimněte své ženy."

"Snažím se, ale k ničemu to nevede. Ona je záhada."

"Ale milujete ji?"

"Ano, vášnivě ji miluju."

"Tak proč teď nejste s ní? Proč jste jí ty šaty nechal poslat?"

Kdo to vlastně umřel?"

"Její otec," odvětil jsem. "Ale já ho nikdy nepotkal," dodal jsem rychle. "Nikdy jsem nebyl ani u nich doma."

"To je zlé," řekl. "Tam nebude něco v pořádku. Měl byste za ní jít. Nevšímejte si toho, že vás o to nepožádala. Běžte k ní!"

Nedovolte jí stydět se za své rodiče. Nemusíte chodit na pohřeb, ale měl byste jí dát najevo, že vám jde o její rodinu. Vy jste v jejím životě jen náhoda. Až zemřete, rodina bude žít dál. Oni pouze absorbují vaši krev. My pijeme krev všech ras. Plyneme dál jako řeka. Nemyslete si, že jste si vzal jenom ji - oženil jste se z celou židovskou rasou, s židovským národem. My vám dáme život a sílu. Budeme vás žít. Nakonec se všichni lidé dají dohromady.

Dočkáme se míru. Vybudujeme nový svět. Bude tam místo pro všechny... Ne, nenechávejte ji teď samotnou. Budete toho litovat.

Ona je hrdá, v tom to je. Vy musíte být něžný a pozorný. Musíte se jí dvořit. Možná vás miluje jen jako zlo. Žádná láska se nevyrovná lásce židovské ženy k muži, kterému dala své srdce.

Zvlášť, když se jedná o góje. Je to pro ni vítězství. Pro vás je lepší podlehnout než být pánem... promiňte, že takto mluvím, ale já vím, o čem mluvím. A také je mi jasné, že nejste jen obyčejný gój. Jste jeden z těch ztracených bezvěrců - něco hledáte... ale nevíte přesně co. My známe váš typ. Nijak zvlášť o vaši lásku nestojíme. Už jsme se mnohokrát spálili. Často je lepší mít dobrého nepřítele - pak člověk alespoň vím, na čem je. Ale s vámi si člověk není nikdy ničím jistý. Jste jako voda a my jsme jako balvany. Kousek po kousku nás omíláte - nikoliv zlobou, ale laskavostí. Vrháte se proti nám jako příbojové vlny. S velkými vlnami si dokážeme poradit - ale lehké vlnky nám ubírají sílu."

Byl jsem natolik ohromen touto nečekanou přednáškou, že jsem ho musel přerušit.

"Ano, já vím," pokračoval. "Já vím, jak se cítíte. To máte tak - my o vás víme vše. To vy se teprve musíte naučit vše o nás."

Můžete se tisíckrát oženit s tisícem židovských žen, a přesto nebudete vědět, co víme my. Celou tu dobu jsem ve vás. Baktérie - možná. Jste-li silní, podpoříme vás. Jste-li slabí - zničíme vás.

Nežijeme ve světě, jak se to jeví bezvěrcům, ale v duchu. Svět pomine, ale duch je věčný. Můj malý chlapec tomu rozuměl. Chtěl zůstat ryzím. Tento svět pro něj nebyl dost dobrý. Zemřel hanbou - hanbou nad tímto světem..."

O několik minut později, když jsme vypluli do fialového podvečera, jsem spatřil ghetto novými očima. Někdy jsou v New Yorku takové letní noci, že nebe je azurově modré a budovy jsou najednou jasné a zřetelné, nejen jako substance, ale také jako esence. Špinavé světlo, které odhaluje pouze hnus fabrik a neutěšená obydlí, zmizí krátce po západu slunce, prach se usadí, obrysy domů vystoupí ostře dopředu, jako silueta obra ve světle bodových reflektorů. Na obloze se objeví holubi a krouží nad střechami. Dolů se snese bahn jako z tureckých lázní. Stále je zde vznešená jednoduchost Svatého Marka v Bouwerie, velké cizí náměstí vedle Avenue A, nízké holandské domky, nad nimiž se tyčí těžkopádné plynojemy, intimní postranní uličky se svými nepřiléhavými americkými jmény, trojúhelníky starých mezníků, nábřeží tak blízké brooklynskému břehu, že je možné rozeznat lidi procházející po druhé straně. Veškerý lesk New Yorku je koncentrován do této bující oblasti poznamenané formalínem, potem a slzami. Nic není newyorčanovi tak důvěrně známé, tak intimní, tak nostalgické jako tato oblast, na kterou se dívá skrz prsty.

Celý New York by mohl být jediným širým ghettem: jeden by byl odplaven, radost by se rozlila každou žílou a artérií. Zbytek New Yorku je přelud: je chladný, geometrický, drsný jako rigor mortis a šílený - stačí se zastavit a neohroženě se na to podívat. Pouze v tomto úlu lze najít lidský dotek, najít město pohledů, zvuků a vůní, za kterými se člověk mimo hranice ghetta honí marně. Žít mimo znamená padnout a umřít. Venku se toulají jen oháklé mrtvolky.

Každý den jsou natahovány jako budíky. Dovádějí jako tuleni, umírají jako úřední hlášení. Ale v tomto plástu vše roste jako květiny. Živočišné teplo je zde až k zalknutí. Vitalita zde prýští z všeho toho tření. Naděje je zde fyzická, stejně jako duchovní. Kontaminace, která je sice nebezpečná, ale blahodárná.

Možná jsou to malé duše, hořící jako svíčky, ale hoří pravidelně - jsou schopné vrhat velké stíny na zdi, které je obklopují.

Vydejte se kteroukoliv ulicí za měkkého, fialového světla.

Vyčistěte si mysl. Najednou na vás zaútočí tisíce vjemů ze všech stran. Člověk je zde stále oděn do kožešin a peří. Cysta a křemen tu stále ještě hovoří. Jsou zde slyšitelné, halasné budovy s kovovými vikýři a potíciemi se okny. Místa posvátná, kde se děti prolétají sloupopřadím jako akrobati, rušné uličky, kde nic ani na chvíli nepostojí, takže to nelze postihnout jinak než myslí a očima snílka. Uličky přeludů, kde najednou vše ztichne a zmrtní, jakoby tudy prošel mor. Ulice, které kašlou, ulice, které duní jako přeplněný chrám, ulice, které lze umřít, a nikdo si toho nevšimne. Zvláštní, marcipánové uličky, kde se růžový olej mísí s čpavou vůní pórku a pažitky. Kluzké uličky, odrážející šoupání a pleskání lenivých nohou. Uličky podle Euklida, které lze vysvětlit pouze logikou a theoremem...

Do všeho prosakuje druhotný sexuální pot, zářívá se pod kůží jako čpavý dým - pubický, orfický, savčí - těžký pach propašovaný sem nocí na sametových poduškách s pižmem. Nikdo není imunní, dokonce ani mongoloidní kretén. Přelije se to přes vás jako dotek zahalených ňader. V lehkém dešti z toho vzniká neviditelné etérické bahno. Tak je tomu každou hodinu, dokonce i tehdy, když se královci smaží na pekáčích. Hučí to v rourách, stružkách, kapilárách. Jak se Země zvolna otáčí, otáčejí se i schody a zábradlí a děti s nimi. V mihotavém oparu vlhkých nocí je všechno pozemské, smyslné a prorocké jako citra. Těžká kola obalená peřím, s malými olejovými lampami a kapkami čistého zvířecího potu. Všechno se to otáčí kolem dokola a vrže, skřípe a někdy kňučí, ale stále dokolečka, dokola. Pak, když jste velmi v klidu, stojíte například na schodech, na pečlivě nic nemyslíte, dostane se vám krátkozrakého, bestiálně čistého vidění. Je zde kolo, jsou zde ramena, je zde střed. A uvnitř středu není naprosto nic - tudy proudí mazivo, tudy vede hřidel. A vy jste zde, ve středu nicoty, vnímající, zcela rozedmutý, rotující v běhu planetárních kol. Všechno ožívá a dostává smysl, dokonce i věrejší sopel přilepený na kliku. Všechno klesá a padá, vše je pečlivě ošetřováno, vše bylo tisíckrát prohlédnuto zadním okem...

Muž ze starobylé rasy stojící na kamenné terase. Cítí jídlo, které vařili jeho předkové před milióny let: kuře, játrová paštika, nadívaná ryba, slaneček, kachna. Žil s nimi a oni žili v něm.

Peří se vznáší ve vzduchu, peří z okřídlených bytostí lapených do klece - jak tomu bylo v Er, Babylónu, Egyptě i Palestině. Stejně lesklé hedvábí, čerň, zelenající věkem: hedvábí jiných věků, jiných měst, jiných ghet, jiných pogromů. Tu a tam čajník či samovar, malá dřevěná krabička na koření, na myrhu a aloe z východu. Malé proužky koberců - z tržišť a bazarů, ze středisek Levanty. Kousky astrachánu, krajek, šál, vlny a peří plameňáků.

Některé přinášejí své ptáčky, své miláčky - křehká stvoření pulsující životem, neučící se žádný nový jazyk, žádné nové melodie, ale hynoucí, chřadnoucí, apatičtí, trápící se ve svých přetopených klikkách přilepených k požárnímu schodišti. Železné balkóny jsou ověšeny masem a prádlem, květinami a zvířaty - plíživým trvanlivým životem, který stráví dokonce i rez. Mládí je vystaveno chladu večera jako baklažán; leží tu pod hvězdami, ukořelené obscénním cvrkotem amerických ulic. Dole, v dřevěných kádích, plavou nakládačky v láku. Bez nakládaček, preclíků, tureckého medu, by ghettu chyběl šmak. Chléb všech druhů, se semínky i bez. Bílý, černý, hnědý, dokonce i šedý - ve všech vahách, rozmanitého složení...

Ghetto! Mramorová stolní deska s ošatkou chleba. Láhev minerální vody, nejraději modrá. Polévka s vaječným kapáním. A dva muži v rozhovoru. Mluví, mluví a mluví, s hořícími cigaretami visícími ze rtů. Kousek dál je špeluňka s hudbou: zvláštní nástroje, zvláštní kostýmy, zvláštní vzduch. Ptáci začínají cvrlikat, vzduch začíná být přetopený, chleba se kupí, láhve s minerálkou se potí a kouří. Slova se táhnou jako hranostaj poplivanou hromadou pilin. Vřící psi máchají packami do vzduchu. Vyšňořené ženy dusící se pod svými tiarami, ztěžka oddychují. Magnetická zběsilost chtěje se jim tlačí do mahagonových očí.

V jiném kumbále sedí stařec v kabátu na hromadě dřeva počítá si vousy. Jeho život, to je samé uhlí a dřevo, malé poutí ze tmy do světla. V uších mu stále ještě zní dunění podkov o dlažbu, zvuk chroptění a výkřiků, třeskot šavlí, pleskání kulek o zeď. V kině, synagoze, kavárně, kdekoliv se člověk posadí, všude hraje dvojí hudba - jedna hořká, druhá sladká. Člověk sedí v proudu řeky jménem Nostalgie. Řeky plné suvenýrů sesbíraných na troskách světa. Suvenýry bezdomovců, uprchlíků, kteří znova a znova začínají od piky. Všude rozvrácená hnízda, skořápky, ptáčata se zakrouceným krkem a mrtvými očima obrácenými k obloze.

Nostalgická řeka sní pod cínovými okapy, pod rezavými přístřešky, pod převrácenými čluny. Svět zborcených nadějí, zmařených snah, neprůstřelného hladovění. Svět, kam je třeba propašovat dokonce ji teplý dech života, kde drahokamy velké jako holubí srdce jsou prodány za metr prostoru, kilogram svobody. To vše je rozmačkáno do důvěrně známé játrové paštiky, kterou si mažeme na věku bez chuti. Na jedno polknutí pozřeme pět tisíc let hořkosti, pět tisíc let popela, pět tisíc let zlámaných prutů, rozbitých vajíček, zardoušených mládřat...

V hluboké kobce lidského srdce zní vznešené tóny železné harfy.

Buduj svá města hrdá a vysoká. Hloubi své kanály. Reguluj řeky.

Pracuj jako v horečce. Spi bezesně. Zpívej šíleně jako slavík.

Dole, pod těmi nejhlubšími základy, žije jiná rasa lidí. Jsou tmaví, zachmuření, vášniví. Tisknou se k útrobám země. Čekají s trpělivostí, která nahání strach. Jsou to mrchožrouti, požírači, mstitelé. Vynoří se v okamžiku, kdy se vše ostatní rozpadne v prach.

KAPITOLA (20)

Sedm dní a nocí jsem byl sám. Už jsem si skoro myslel, že mě opustila. Dvakrát telefonovala, ale znělo to cize, ztraceně, jakoby ji žal zcela pohltit. Vzpomínal jsem si na Eisensteinova slova. Znova a znovu jsem si kladl otázku, zda se vrátí domů nadobro.

Pak jednoho dne, těsně před koncem pracovní doby, vystoupila z výtahu a stanula přede mnou. Až na fialový turban, který jí dodával exotického vzhledu, byla celá v černém. Změnila se. Její oči byly ještě něžnější, její kůže průsvitnější. Její postava byla svůdně symetrická, držení těla bylo majestátnější. V obličeji měla výraz náměsíčníka.

V první chvíli jsem nemohl uvěřit svým očím. Bylo v ní něco hypnotického. Vyzařovala z ní síla, magnetismus a kouzlo.

Podobala se některé z těch italských žen renesance, které na vás vytrvale zírají z pláten mizejících v nekonečnu. Z těch několika krůčků, které musela udělat, než se mi mohla vrhnout do náruče, jsem pocítil jak se zavírá propast, o jaké jsem si nikdy nemyslel, že může existovat mezi dvěma lidmi. Bylo to, jakoby se mezi námi rozevřela země, a ona se, nesmírnou magickou silou své vůle přenesla vzduchem ke mně. Země, na které ještě před chvílí stála, se utrhla a zřítíla dolů, do mně zcela neznámé minulosti, stejně jako se podemletý břeh hroutí do moře. V tom okamžiku mě však nenapadlo nic tak čistého a jasného - to až později, když jsem vzpomínal a snažil se pochopit povahu našeho opětovného shledání.

Když jsem ji k sobě tiskl, zdálo se mi celé její tělo jiné. Bylo to tělo znovuzrozeného stvoření. Bylo to zcela nové tělo, kterému se poddala. Nové proto, že obsahovalo nové prvky, které až dosud chyběly. Bylo to, byť to může znít podivně, jakoby se vrátila se svou duší - a nikoliv její soukromou duší, ale s duší její rasy.

Zdálo se, že mi ji nabízí jako talisman.

Slova nám lezla z úst z obtížemi. Jen jsme oddechovali a zírali jeden na druhého. Pak jsem si všiml, jak obhlíží celou místnost nelítostným okem a nakonec se zadívala na můj stůl a na mě: "Co tady ještě děláš?" jakoby řkala. Pak pohled zjihnul, jakoby si vzpomněla na zásady kmene - "Co ti to udělali?" Ano, cítil jsem sílu a hrdost jejich lidí. Nevybrala jsem si tě, abys tu seděl mezi ubožáky. Vezmu tě pryč z tohoto světa. Usadím tě na trůn.

A to byla Mona, Mona, která ke mně přišla z tanečního parketu a nabídla mi tanec, jako ho nabízela stovkám a možná tisícům přede mnou. Jak zvláštní, podivuhodný květ je lidská bytost! Držíš ji v ruce, a zatímco spíš, ona roste, mění se, vydechuje omamnou vůni.

Během několik minut jsem ji začal zbožňovat. Už jsem nedokázal jen tak se na ni dívat. To, že se mnou půjde domů a přijme život, který ji nabídnu, se zdálo neuvěřitelné. Požádal jsem o ženu, a dostal jsem královnu.

Co se týče večere mám naprosté okno. Určitě jsme jedli v restauraci, určitě jsem si povídali, určitě jsme si dělali plány. Nic z toho si nepamatuju. Vzpomínám si na její tvář, její nový, oduševnělý výraz, lesk a magnetismus jejích očí, průsvitný odstín její kůže.

Pamatuji se, že jsme chvíli bloumali prázdnými ulicemi. A tehdy mi možná, když jsem naslouchal pouze tónu jejího hlasu, řekla všechno. Všechno, co jsem o ní chtěl vědět. Nepamatuji si ani slovo. Nic není důležité - jen budoucnost. Držel jsem ji za ruku a pevně ji tiskl. Kráčeli jsme spolu vstříc skvělé budoucnosti.

Nic už nemůže být takové, jaké to bylo dřív. Země se rozevřela, minulost se propadla dolů jako ztracený kontinent. A jako zázrakem - že šlo skutečně o zázrak jsem si uvědomoval stále jasněji - byla ona zachráněna a přivedena ke mně. Mou povinností, posláním a osudem bylo ji chránit a starat se o ni. Jak jsem tak myslel na vše, co leželo před námi, začal jsem uvnitř růst, jako z malého semínka. Cítil jsem, jak mi semínko klíčí v srdci.

A pak, když jsme stáli na rohu, projel kolem autobus. Naskočili jsme a vyšli po schodech na horní palubu, na přední sedadla.

Jakmile jsme zaplatili jízdné, objal jsem ji, a zasypal polibky.

Byli jsme sami a autobus s námi kodrcal po hrbolaté dlažbě.

Najednou se kolem divoce rozhlédla, zvedla horečně si vykasala sukni, a v příštím okamžiku už mi obkročmo seděla na klíně.

Šoustali jsme jako zběsilí. Když jsme skončili, zůstala mi sedět na klíně a vášnivě mě laskala.

Když jsme dorazili k Arthurovi, bylo tam jako v úle. Jakoby nás již očekávali. Byl tam Kronska a dvě Arthurovi sestry, Rebecca a nějaká její přítelkyně. Bouřlivě Monu přivítali.

Byl čas k oslavě. Roztáhli jsme stůl, přinesli lahve, natočili gramofon. Byli jsme skutečně jak jedna velká rodina. Tancovali jsme, zpívali, povídali si, jedli jsme a pili. Bylo nám stále veseleji. Každý miloval každého. Spojení a

znovuspojení. Dlouho, dlouho do noci. Dokonce i Kronski zpíval z plných plic. Bylo to jako svatební hostina. Nevěsta vstala z hrobu. Nevěsta bylo opět mladá. Nevěsta rozkvetla.

Ano, byla to svatba. Tu noc jsem věděl, že jsme byli spojeni popelem minulosti.

"Má ženo, má ženo," šeptal jsem, když jsme usínali.

KAPITOLA (21)

Po smrti svého otce byla Mona stále posedlejší myšlenkou na svatbu. Možná u jeho smrtelného lože složila přísahu, kterou se nyní snažila dodržet. Pokaždé, když na to přišla řeč, jsme se trochu chytli. (Vypadalo to, že to беру příliš na lehkou váhu).

Po jedné z těch hádek si začala balit své věci. Už se mnou nechtěla zůstat ani den. Protože jsme neměli žádný kufr, balila všechno do papíru. Vznikl z toho objemný, neforemný balík.

"Jestli se s tímhle objevíš na ulici, budeš vypadat jako vystěhovalec," řekl jsem. Seděl jsem na posteli a už asi hodinu pozoroval její manévrování. Jaksi jsem nehodlal uvěřit tomu, že se skutečně chystá odejít. Čekal jsem na obvyklé rozuzlení v poslední minutě - výbuch hněvu, slzy, pak něžné usmírování.

Tentokrát to však vypadalo, že se rozhodla hrát až dokonce. Pořád ještě jsem seděl na posteli, když ona dostrkala balík přes chodbu a otevřela dveře. Ještě jsme si ani neřekli sbohem.

Když se dveře s třesknutím zavřely, přišel ke mně Artur Raymond:

"Přece ji nenecháš takto odejít? To je trochu nelidské, nezdá se ti?"

"Opravdu?" odvětil jsem. Chabě jsem se na něj usmál.

"Nerozumím tomu ani za mák," mluvil, jakoby se snažil ovládnout hněv.

"Nejspíš se zítra vrátí," pravil jsem.

"Tím bych si na tvém místě nebyl tak jistý. Je to citlivé děvče... a ty jsi chladnokrevný hajzl."

Arthur Raymond se hecoval do morální křeče. Pravdou však bylo, že našel v Moně poslední dobou velké zalíbení. Kdyby byl sám k sobě upřímný, musel by si přiznat, že se do ní zamiloval.

"Proč za ní nejdeš?" řekl najednou, po trapné odmlce. "Nebo půjdu já, jestli chceš. Bože, přece ji nenecháš jenom tak odejít?"

Neodpověděl jsem. Arthur Raymond se naklonil a položil mi ruku na rameno. "No tak, to je hloupé. Zůstaň tu... já půjdu, a přivedu ji zpět."

Vyběhl z na chodbu a otevřel dveře. Slyšel jsem ho, jak zvolal:

"No proto, právě jsem za tebou vyběhl. Dobře! Pojď dál. Ukaž, vezmu ti to. To je dobrý." Slyšel jsem ho, jak se směje svým veselým, zvonivým smíchem, který mi občas lezl pěkně na nervy.

"Tak, pojď sem... už na tebe čeká. Opravdu, všichni na tebe čekáme. Proč jsi to vlastně udělala? Nemůžeš takhle utíkat. Jsme přece všichni přátelé, ne? Nemůžeš od nás jenom tak odejít..."

Z tónu její hlasu by měl člověk dojem, že on je její manžel, ne já. Skoro to vypadalo, jakoby mi chtěl názorně ukázat, co mám dělat.

Bylo to jen pár sekund, ale v tu chvíli jsem viděl Arthura Raymonda opět takového, jakého jsem ho poznal. Přivedl mě k němu Ed Gavarni. Celé týdny před tím mi vyprávěl o svém příteli Arthuru Raymondovi, a o tom, jaký je to génius. Zdálo se, že si vzal za své, že musí nás dva seznámit, protože podle Eda Gavarniho jsem byl génius i já. A tak jsem ho poprvé spatřil -

Arthur Raymond tam seděl v suterénu jednoho z těch neutěšených činžáků na Prospect Park. Byl mnohem menší, než jsem čekal, ale jeho hlas byl mocný, zvukový a jasný, stejně jako jeho stisk ruky, stejně jako celá jeho osobnost. Výzařovala z něj vitalita.

Okamžitě jsem nabyl dojmu, že mám co dělat s neobyčejným člověkem. Později jsem také zjistil, že v té době byl zrovna na dně. Celou tu noc byl nespávající, spal v šatech a byl nervózní a podrážděný. Seděl u klavíru, tu a tam utrousil pár slov, a při tom tůkal do kláves. Nutil se cvičit, protože neměl moc času - za pár dní měl hrát recitál, první recitál jako dospělý muž. Ed Gavarni mi vysvětloval, že Arthur Raymond byl zázračné dítě. Jeho matka ho oblékala jako princeznu a jezdila s ním po koncertních síních celé země. Jedno dne si však Arthur Raymond postavil hlavu, a odmítl dál dělat cvičeného šimpanze. Začal mít fobii z veřejného hraní. Chtěl žít svůj vlastní život. A tak také udělal. Zbláznil se. Dělal všechno pro to, aby zničil virtuóze, kterého ho z něj udělala jeho matka.

Arthur Raymond to netrpělivě poslouchal. Nakonec se do toho vložil, začal se otáčet na své stoličce, a během řeči hrál oběma rukama. V ústech měl novou cigaretu, a jak běhal rukama sem a tam po klávesách, kouř mu stoupal do očí. Cítil se trapně a snažil se to nějak zamaskovat. Zároveň jsem vycítil, že čeká, až se předvedu. Když mu Ed Gavarni řekl, že jsem také hudebník, vyskočil, a začal mě prosit, ať něco zahraju. "No tak, no tak," pobízel mě téměř nenávisně. "Chci tě slyšet. Bože, už je mi na nic z toho, jak pořád poslouchám jen sám sebe."

Posadil jsem se, spíš proti své vůli jsem kousek něčeho zahrál.

Poprvé v životě jsem si uvědomil, jak špatně hraju. Cítil jsem se zahanbeně, a tak jsem se omluvil za mizerný výkon.

"Ale vůbec ne, ale vůbec ne!" pravil Arthur s milým úsměvem. "Měl bys cvičit... máš talent."

"Pravdou je, že už na klavír sotva kdy šáhnou," přiznal jsem.

"Jak to? Proč ne? Co tedy děláš?"

Ed Gavarni si pospíšil s obvyklým vysvětlením: "On je vlastně spisovatel."

Arthurovi zasvítily oči. "Spisovatel? No, hm..." Na to se posadil zpět na stoličku a začal hrát. S vážným výrazem, který

se mi nejen líbil, ale který jsem si zapamatoval pro celý zbytek života. Jeho hra mi učarovala. Byla čistá, svižná, vášnivá a inteligentní. Útočil na nástroj celou svou bytostí. Znásilňoval ho. Pokud se dobře pamatuju, byla to sonáta od Brahmsa. Nikdy před tím jsem nebyl zrovna fanda do Brahmsa. Po několika minutách přestal, a dříve, než jsme stačili otevřít ústa, spustil něco od Debussyho, potom pokračoval Ravelem a Chopinem. Během Chopinova preludia na mě Gavarni mrkl. Když Arthur dohrál, Ed ho poprosil, ať zahraje "Revoluční etudu". "Ou, tuhle věc! K čert s tím! Co se ti na tom líbí?" Zahrál pár taktů, pak toho nechal, vyňal cigaretu z úst, a pustil se do mozartovského kousku.

Mezitím se ve mně odehrávala vnitřní revoluce. Jak jsem tak naslouchal Arthurovi, začalo mi docházet, že kdybych se skutečně chtěl stát pianistou, musel bych začít znova od začátku. Měl jsem pocit, že jsem vlastně nikdy nehrál na klavír - jen jsem si na to hrál. Něco podobného se mi přihodilo, když jsem poprvé četl Dostojevského. Úplně to ze mně vymetlo veškerou ostatní literaturu. ("Teprve nyní začínám opravdu poslouchat, co lidé říkají!" říkal jsem si v duchu). S hrou Arthura Raymonda to bylo stejné - poprvé v životě jsem měl pocit, že chápu, co chtěl skladatel vyjádřit. Když začal opakovat pořád dokola určitou pasáž, bylo to, jako bych je slyšel mluvit - mluvit jazykem zvuku, který je nám všem důvěrně známý, a přesto je pro většinu z nás španělskou vesnicí. Vzpomněl jsem si, jak nám učitel latiny, když už měl dost našich ubohých překladů, rval knihy z rukou a četl nahlas - latinsky. Četl to tak, že bylo jasné, že mu to něco říká, zatímco pro nás ostatní, ať jsme si to dokázali přeložit sebedeje, to byl prostě mrtvý jazyk, a lidé, kteří psali latinsky, pro nás byli ještě "mrtvější" než jazyk, kterým psali.

Ano, když jsem poslouchal Arthurovo podání Bacha, Brahmsa nebo Chopina, bylo mi všechno jasné. Všechno dostalo svou formu, rozměr a význam. Nebyly tam žádná hluchá místa, žádné pauzy, žádné předehry.

Při té návštěvě mě zaujalo ještě něco - Irma. Irma byla tehdy jeho žena a byla velice roztomilá a krásná jako panenka. Spíš jako soška z drážďanského porcelánu než manželka. Od prvního okamžiku, kdy jsme si byli představeni, mi bylo jasné, že mezi ní a Arthurem něco nehraje. Jeho hlas byl příliš úsečný, jeho gesta příliš strohá. Ona se od něj odtahovala, jakoby se bála, že ji roztříští na kousky neomaleným pohybem. Když jsme si podávali ruce všiml jsem si, že měla vlhké a horké dlaně. Byla si toho rovněž vědoma a proto prohodila něco o tom, že má něco se žlázami. Nebylo však těžké vycítit, že pravým zdrojem jejího nepokoje byl Arthur Raymond a jeho "génies". O'Mara měl pravdu v jedné věci - byla opravdu jako kočka. Chtěla se jen mazlit a nechat se hladit. A všem bylo jasné, že Arthur Raymond nemaří čas takovými věcmi. Bylo na něm vidět, že je to typ člověka, který jde přímo za svým cílem. Mně to připadalo, že ji znásilňuje. A měl jsem pravdu. Později se mi s tím svěřila.

A pak tu byl Ed Gavarni. Arthur se s ním bavil způsobem, ze kterého bylo jasné, že je zvyklý na pochlebování. Všichni jeho přátelé byli patolízalové. Pohrdal jimi, ale přesto to potřeboval. Jeho matka mu dala špatný start - málem ho zničila.

Každé jeho vystoupení v něm podkopávalo víru v sebe sama.

Absolvoval je jako v hypnóze. Měl úspěch je proto, že to byla vůle jeho matky. Nenáviděl ji. Potřeboval ženu, která by v něj věřila jako v člověka - jako v lidskou bytost, a ne jako ve cvičeného tuleně.

Irma jeho matku také nenáviděla. To mělo na Arthura zhoubný vliv.

Cítil jako svou povinnost bránit matku proti výpadům své ženy.

Chudák Irma! Nacházela se mezi ďáblem a mořskou hlubinou. A ke všemu ještě nebyla nijak zvlášť blázen do muziky. Ve skutečnosti nebyla do ničeho blázen. Byla něžná, hebká, poddajná: jedinou její reakcí na všechno bylo kočičí předení. Myslím, že ani na šoustání ji příliš neužilo. Tu a tam to nezaškodilo, když byla v ráži, ale jinak to bylo příliš přímočaré, příliš hrubé, příliš ponižující. Kočkovat se jako tygři mláďata, to bylo něco jiného.

Jen se tak o sebe třít, něžně, mazlivě - to se jí líbilo. Na ztopořeném penisu bylo něco lehce nechutného, zvlášť, když z něho stříkalo sperma. A ta poloha, kterou musela zaujmout! Opravdu, někdy se tím cítila jednoznačně degradovaná. Arthur Raymond měl krátký, tuhý pyj - jako beran. Šel na to hlava nehlava, jakoby porcoval maso. Bylo to odbyté dřív, než mohla cokoliv cítit.

Krátké, rychlé bodání, někdy na zemi, kdekoliv, kdykoliv, jakmile to na něj přišlo. Nedopřál ji ani čas se svléknout. Prostě ji vyhrnul sukni a vrazil ho do ní. Ano, bylo to skutečně "děsný".

To bylo jedno z jejích oblíbených slov - "děsný".

O'Mara byl zase jako cvičený had. Měl dlouhého, zahnutého bimbasa, který zajel dovnitř jako namydlený blesk a rozrazil děložní krček. Věděl, jak to ovládnout. Ale jí se nelíbil ani jeho způsob. Zacházel se svým penisem jako s nějakým externím přístrojem. Líbilo se mu mávat s ním nad ní, zatímco ona ležela na zádech s roztaženými nohama. Cpal ji ho do pusy a do podpaždí.

Dával jí najevo, že je mu vydána na milost a nemilost - nebo spíš té kluzké věci mezi jeho nohama. Byl schopen kdykoliv dosáhnout erekce - libovolně. Nenechal se unést vášní - veškerá vašeň se soustředila do jeho penisu. Dokázal být také velice něžný, protože v tom měl cvik, ale často v tom nebylo ani záměr - byl to prostě chladný, nacvičený postup. Nebyl "romantický" - tak o něm mluvila. Byl příliš pyšný na své sexuální umění. Protože měl neobvyklého ptáka - dlouhého a zahnutého, protože dokázal udržet erekci věčně, protože ji dokázal otevřít, nedokázala mu odolat. Stačilo ho vytáhnout a strčit ji ho do ruky, a už byla rozdělaná. Bylo nechutné, že někdy, když ho vytáhl, nebyl úplně ztopořený. I tak byl větší, hladší, pružnější než penis Arthura Raymonda. O'Mara měl vzpurného ptáka. O'Mara byl škorpion. Jako nějaké předpotopní stvoření číhající v záloze - velký, trpělivý plaz, přebývajících v močálech. Byl chladný a potentní; žil, aby mrdal. Ale dokázal si dát načas. Mohl by klidně čekat roky na své číslo, kdyby nebylo zbylí. Pak, když nějakou dostal, sklapnul čelisti a pozřel ji jako jednohubku. Takový byl O'Mara...

Vzhledl jsem, a spatřil Monu, stojící na prahu s tváří zalitou slzami. Arthur Raymond stál za ní s velkým neforemným balíkem v náručí. Na tváři se mu rozhostil široký úsměv. Měl sám ze sebe radost. Hroznou radost.

Nebylo v mojí povaze vstát a začít se předvádět - zvlášť před Arthurem.

"No," začala Mona, "nemáš mi co říct? Ničeho nelituješ?"

"To víš, že lituje," řekl rychle Arthur, který měl strach, aby zase neutekla.

"Tebe se neptám," odsekla. "Ptám se jeho."

Zvedl jsem se z postele a šel k ní. Arthur Raymond tupě přihlížel. Dal by cokoli za to, aby byl na mém místě - věděl jsem to. Když jsme se objali, Mona otočila hlavu a řekla směrem k němu: "Na co ještě čekáš?" Zrudl jako ředkvička. Snažil se vykoktat nějakou omluvu, ale slova mu uvázla v krku. Když se odpotácel, Mona zabouchla dveře. "Blbec!" řekla. "Už tady toho mám plné zuby!"

Když se ke mně tiskla, ucítil jsem v ní hlad a zoufalství jiného druhu. Odloučení, jakkoliv bylo krátké, pro ni bylo skutečné. A to ji poděsilo. Nikdo ji ještě nenechal takto odejít. Byla nejen ponížená, byla zároveň zvědavá.

Je zajímavé pozorovat, jak se chování žen v podobných situacích opakuje. Otázky jako "Proč jsi to udělal?" nebo "Jak jsi mi to mohl udělat?" se v podstatě nemění. Muž na to říká. "Nemluvme o tom,... zapomeňme na to!" Ale žena se chová, jakoby by byla vážně otřesena. Jakoby se už nikdy neměla zotavit ze smrtelné rány. U ní je všechno ryze osobní. Mluví egoisticky, ale není to ego, které ji nutí chrlit výčitky - je to ŽENA. To, že muž, kterého miluje, muž, ke kterému se připoutala, muž, kterého si utváří k obrazu svému, by ji najednou mohl nepatřit, je něco nemyslitelného. Kdyby se jednalo o jinou ženu, kdyby tu byla nějaká sokyně, ano, tomu by mohla porozumět. Ale vyprostit se bezdůvodně, odejít tak prostě - prostě kvůli malému ženskému triku! - to ji mate. Pak vše musí být postaveno na písku - pak není čeho se zachytit.

"Tys věděl, že neodejdu doopravdy, že?" řekla napůl s úsměvem, napůl plačky.

Ať už bych řekl ano nebo ne, vykoledoval bych si jen další dlouhou hádku. Proto jsem odpověděl: "On si myslel, že přijdeš zpátky. Já jsem nevěděl. Myslel jsem si, že už jsem tě možná ztratil."

Poslední věta na ni měla příznivý účinek. "Ztratit ji" - to znamenalo, že je stále žádoucí. Také to znamenalo, že tím, že se vrátila sama, darovala mi sama sebe - nejvzácnější dar, jaký jsem mohl dostat.

"Jak bych mohla něco takového udělat?" řekla něžně, a zjihle se na mě podívala. "Chtěla jsem jen vědět, zda ti na mě ještě záleží. Někdy dělám hlouposti... mívám pocit, že potřebuji důkazy tvé lásky... je to tak hloupé." Pevně mě objala a přitiskla se ke mně. V okamžiku se rozvášnila a rukou mi zalovila v poklopce. "Ty jsi nechtěl, abych se vrátila?" mumlala, zatímco mi vytahovala penis a přikládala si ho ke své horké kundě. "Řekni to! Chci abys to řekl!"

Řekl jsem to. Řekl jsem to jak nejpřesvědčivěji jsem uměl.

"A teď si mě vem!" zašeptala, a ústa se jí divoce zkroutila.

Ležela na posteli se sukní kolem krku. "Pomoz mi z toho!" prosila, a horečně se snažila najít zip. "Chci, abys mě přerázl, jako bys mě ještě nikdy neměl."

"Počkej chvíli," řekl jsem, "nejdřív odstraním tyhle zatracené krámy."

"Rychle, rychle," žadonila, "dej mi ho tam celýho. Bože, Vale, nikdy už se bez tebe neudělám... ano, dobře, dobře... to je ono."

Svíjela se jako úhoř. "Ach, Vale, nikdy mě nesmíš nechat odejít.

Pořádně, drž mě pořádně! Ach, Bože, už budu... drž mě, drž mě."

Čekal jsem, až křek povolí. "Ty ses neudělal, že? Vydrž. Nech ho tam. Nehýbej se." Udělal jsem, jak si přála. Vězel tam pevně a cítil jsem vlnění hedvábných krajek uvnitř. "Počkej chvíli, drahý,... počkej." Sbírala síly k další explozi. Oči se jí rozšířily a zvlhly. S příchodem orgasmu jí začaly divoce rejdit kolem dokola, jakoby se snažily najít nějaký pevný bod, kterého by se mohly zachytit. "Teď, teď pojď!" pobízela mě chroptivě.

"Pojď ke mně!" Její ústa se opět stáhla do divokého, obscénního výrazu, který dokáže vyburcovat muže k orgasmu víc, než cokoli jiného. Když do ní vstříknul svou horkou dávku, zmocnil se jí záchvat. Byla jako akrobat řítící se ze střechy. A, jak se jí stávalo často, orgasmy šly jeden za druhým v rychlém sledu.

Nechybělo mnoho, a byl bych jí jednu vrazil, abych jí vzpamatoval.

Pak přišla pochopitelně na řadu cigareta. Ležela pod dekou na zádech, a dopřávala si mocné šluky.

"Někdy si myslím, že to moje srdce nevydrží... že při tom umřu."

Uvolnila se s lehkostí pantera. Nohy měla doširoka roztažené, jakoby chtěla nechat vytéct sperma. "Bože," řekla, a šáhla si do rozkroku, "ještě pořád to teče ven. Podal bys mi ručník?"

Když jsem se nad ní sehnul s ručníkem, strčil jsem jí prsty do pochvy. Měl jsem ji rád ihned po čísle. Byla tak vláčná a teplá.

"Přestaň," varovala mě slabě, "nebo to celé začne znova." Během řeči se lascivně vlnila v bocích. "Ne moc silně, Vale... jsem křehká. To je ono." Uchopila mě za zápěstí a vedla mou ruku jemným a přesným tlakem prstů. Nakonec se mi podařilo ruku odtáhnout a rychle se ústy přisát k její šterbině. "To je božské!" vzdychla. Zavřela oči. Klesala zpět do temných hlubin svého bytí.

Leželi jsme na boku. Její nohy jsem měl kolem krku. Po chvíli jsem ucítil doteky jejích rtů na penisu. Oběma rukama jsem jí roztáhl nohy, zadíval se na mě malý hnědý knoflík nad kundou. "A hele, její řiť," pomyslel jsem si. Byl to příjemný pohled. Tak malá, tak sevřená, jakoby odtud mohly vycházet jen drobné ovčí bobky.

Když jsme se jeden druhého nabažili, a jen tak leželi pod dekou, ozvalo se jemné zaklepání na dveře. Byla to Rebecca. Chtěla vědět, jestli už jsme skončili. Chystala totiž čaj, a ráda by nás pozvala.

Řekl jsem si, že si právě chceme trochu zdřímnout, a že přijdem, až se vyspíme.

"Mohu na chvíli?" zeptala se a pootevřela dveře.

"Jasně, pojď dál!" řekl jsem a otevřel jedno oko.

"Bože, vy jste ale párek cukroušků," zasmála se. "To se nikdy neunavíte? Bylo vás slyšet už z chodby. Probouzíte ve mně žárlivost."

Stála u postele a dívala se na nás. Mona měla ruku na mém penisu - instinktivní obranné gesto. Rebecčiny oči se upřely na totéž místo.

"Proboha, to ho nemůžeš nechat na pokoji, ani když s vámi mluvím?"

"Proč nás nenecháš osamotě?" řekla Mona. "My také nechodíme do vaší ložnice, nebo snad ano? To tu nemůžeme mít ani trochu soukromí?"

Rebecca se srdečně zasmála. "Náš pokoj není ani zdaleka tak atraktivní, jako váš, v tom to je. Jste jako párek novomanželů."

Celý dům je díky vám jako v horečce."

"Brzy odtud vypadneme," odvětila Mona. "Chci místo jen pro nás dva. Taty to je všechno tak zpropadeně incestní. Člověk tu nemůže ani menstruovat, aby o tom všichni nevěděli!"

Cítil jsem potřebu říct něco smířlivého. Kdyby se Rebecca naštvála, dokázala by Monu utopit na lžičce vody.

"Příští týden se budeme brát," prohlásil jsem. "Patrně se přestěhujeme do Brooklynu, do nějakého tichého, zastrčeného koutku. Tady je příliš rušno."

"Chápu," řekla Rebecca, "chystáte se přece vzít od okamžiku, kdy jste se sem nastěhovali. Snad jsme vám nebyli na překážku - nebo ano?" Mluvila, jakoby se jí něco dotklo.

Ještě pár slov, a nechala nás. Opět jsme usnuli a vzbudili se pozdě. Měli jsme hlad jako vlci. Na ulici jsme si vzali taxík a zajeli do francouzsko-italské restaurace. Bylo asi deset a v lokále bylo plno lidí. Po jedné straně jsem si všim policejního poručíka a na druhé straně detektiva. Seděli jsme u dlouhého stolu. Proti mě viselo na zdi pouzdro s pistolí. Po levé straně byly otevřené dveře do kuchyně, kde se kolébal velký tlustý bratr majitele. Byl to rozkošný, neforemný medvěd, ze kterého se neustále lil pot. Zdálo se, že je věčně lehce pod parou. Když jsme dojedli, pozval nás k sobě na panáka. Jeho bratr, který roznášel jídlo a kasíroval, byl ze zcela jiného těsta. Byl pohledný, zdvořilý a mluvil poměrně dobře anglicky. Když se místo poněkud vyprázdnilo, často si k nám přisedal na kus řeči. Často mluvil o Evropě, jak je tam všechno jiné, "civilizované", jak dobře se tam žilo. Občas mluvil o blondýnkách ze severní Itálie, odkud pocházel. Podrobně je popisoval - barvu jejich očí a vlasů, strukturu jejich kůže, smyslná ústa, ladný pohyb jejich boků při chůzi, a tak dále. V Americe prý nikdy podobné ženy neviděl.

O Amerických ženách hovořil s pohrdlivým úsměskem kolem rtů.

"Nechápu, proč tady ještě trčíte, pane Miller," říkal. "Vaše žena je tak krásná... proč nejedete do Itálie? Jen na pár měsíců - a už se nebudete chtít nikdy vrátit!" Pak nám poručil další rundu a požádal nás, ať ještě chvíli zůstaneme... možná přijde jeho přítel - zpěvák z Metropolitní opery.

Za chvíli jsme se dali do řeči s ženou a mužem proti nám. Oba dva byli v dobré náladě a zkonzumovali už nějakou tu kávu a pár firťanů. Z jejich řeči jsem pochopil, že jsou do divadla.

Se špicly po obou stranách nebylo zrovna snadné vést plynulý hovor. Těm se zřejmě nelíbilo, že mluvíme o věcech nad rámec jejich chápání. Poručík každou chvíli utrousil nějakou neapnou poznámku o "prknech". Ten druhý, detektiv, byl už pěkně nalitý a začal být vlezlý. Šli mi na nervy a dal jsem jim to najevo tím, že jsem zcela ignoroval jejich poznámky. Nakonec, když už nevěděli, co dělat, se do nás začali navážet.

"Pojďme vedle," řekl jsem, a zamával na majitele. "Můžete nám připravit jiný stůl?" zeptal jsem se.

"Co se děje? Něco není v pořádku?"

"Ne, prostě se mi tu nelíbí, to je vše."

"Chcete říct, že se vám nelíbíme my," odfrkl detektiv.

"Přesně tak," vypálil jsem.

"Nejsme pro vás dost dobří, co? Kdo si sakra myslíte, že jste?"

"Prezident McKinley, - a vy?"

"Chytrák, co?" otočil se k majiteli. "Řekni, co je to za chlapa?"

... o co mu jde? Chce ze mě dělat vola?"

"Ztichni," řekl majitel. "Jsi na moll."

"Na moll! Kdo říká, že jsem na moll?" Pokusil se vstát, ale klesl zpátky na židli.

"Měli byste raději vypadnout... děláte potíže. Já tu nechci žádné nepříjemnosti, rozumíte?"

"Proč? Že mluvím moc nahlas? Co jsem udělal?" začal se chovat jako trucovité dítě.

"Nechci, abyste mi odháněli zákazníky," řekl majitel.

"Kdo vám zahání zákazníky? Tohle je svobodná země, ne? Mohu mluvit, kdy se mi zachce, ne? Neřekl jsem nic urážlivého. Já taky dovedu být gentleman, když chci..."

"Vy nikdy nebudete gentleman," řekl majitel, "Vemte si své věci a běžte pryč. Běžte se domů vyspat!" Významně se podíval na poručíka, jakoby chtěl říci: "Tohle je vaše práce, odvedte ho odsud."

Pak nás vzal pod paži a odvedl do vedlejší místnosti. Muž a žena nás následovali. "Zbavím se těch tupců za minutku," řekl, když nás usadil. "Je mi to moc líto, pane Miller. Musím si to nechat líbit vzhledem k tomu pitomému prohibičnímu zákonu. V Itálii nic takového nemáme. Každý si hledí svého... Co budete pít? Počkejte, přinesu něco dobrého,..."

V místnosti, kam nás uvedl, právě probíhal soukromý večírek skupiny umělců - většinou to byli lidé od divadla, ale byli mezi nimi i hudebníci, sochaři a malíři. Jeden z nich přišel k nám, představil se, a pak nás seznámil s ostatními. Zdálo se, že mají radost, že nás mají mezi sebou. Brzy jsme byli vyzváni, ať necháme svůj stůl a přisedneme k jejich velkému stolu, který se prohýbal pod lahvičkami s alkoholem a minerálkou, talíři se sýrem, pečivem, konvicemi s kávou a vůbec vším možným.

Když se majitel vrátil, celý zářil. "Tady je lépe, co?" Nesl dvě další lahve s kořalkou. "Proč něco nezahrajete?" nadhodil, a sám se posadil ke stolu. "Arturo, chop se kytary... no tak, zahrej něco! Slečna nám možná zazpívá."

Brzy jsme všichni zpívali - italské, německé, francouzské, ruské písně. Přihlouplý bratr šéfkuchař přinesl mísu studených řezů, ovoce a ořechů. Nepokojně kolem pobíhal - nemotorný medvěd, mručící a pro sebe se pochichtávající.

V hlavě neměl snad vůbec žádný mozek, ale byl to vynikající kuchař. Celý svůj život strávil v kuchyni. Zajímal se pouze o jídlo - nikdy o peníze.

K čemu byly peníze? Z těch se vařit nedá. Pamatoval si, co kdo snědl a vypil - nezajímal ho, kolik za to jeho bratr účtuje.

"Bylo to dobré?" - to bylo jediné, co chtěl vědět. Bylo by snadné ho ošidit, kdyby se vám zachtělo. Ale snazší bylo říci: "Nemám peníze... zaplatím příště." "Jasně, příště!" Přikyvoval bez sebemenší obavy. "A příště přiveďte také své přátele." Na to vás plácl po zádech svou chlupatou tlapou, až vám v těle zachrastily všechny kosti. Byl to takový hromotluk, a jeho žena byla křehké, drobné stvoření s důvěřivými očima, které se kolem neslyšně plížilo.

Jmenoval se Louis, a to mu sedělo. Tlust'och Louis! A jeho bratr se jmenoval Joe - Joe Sabbatini. Joe se ke svému příbblému bratrovi choval asi tak, jako podomek ke svému oblíbenému koni.

Láskyplně ho hladil, když po něm chtěl nějaké zvlášť dobré jídlo.

A Louis potěšeně zaržal, stejně jako citlivá klisnička, když ji pohladíte po plecích. Dokonce se choval i trošku koketně, jakoby v něm bratrův dotek probouzel utajené dívčí pudy. Přes jeho medvědí sílu nikoho nikdy nenapadlo uvažovat o Louisově sexuální zdatnosti. Louis byl bezpohlavní a zženštilý. Měl-li vůbec ptáka, pak jen na čurání. Člověk měl skoro dojem, že kdyby na to přišlo, Louis by svůj penis objetoval, aby mohl nadělat několik plátků klobásy. Raději by přišel o své pohlaví, než vám podal nedostatečnou porci.

"V Itálii, budete jíst lépe než tady," vysvětloval Joe mně a Moně. "Lepší maso, lepší zeleninu, lepší ovoce. V Itálii svítí slunce celý den. A hudba! Každý zpívá. Tady každý vypadá, jakoby mu ulítli včely. To nechápu. Tolik peněz, tolik práce, a všichni jsou smutní. Tohle není dobrá země pro život... pouze pro vydělávání peněz. Ještě tak tři roky, a vrátíme se domů. Vezmu s sebou Louise a otevřeme si malou hospůdku. Ne pro peníze... jen abychom měli co dělat. V Itálii nikdo nedělá velké peníze.

Všichni jsou chudí. Ale máme se ztraceně dobře! Spousta krásných žen... spousta! Vy máte z pekla štěstí, že máte tak krásnou manželku. Vypadá jako Italka. Italové jsou velmi dobří lidé.

Každý s vámi jedná na rovinu. Každý se okamžitě přátelí..."

Tu noc jsme si s Monou začali v posteli povídat o Evropě.

"Měli bychom jet do Evropy," řekla Mona.

"Jo, ale jak?"

"Nevím, Vale, ale na něco přijdeme."

"Uvědomuješ si, kolik je k tomu zapotřebí peněz?"

"Na tom nesejde. Když budem chtít, peníze nějak seženeme..."

Leželi jsme na zádech, s rukama založenými pod hlavou, a zírali do tmy - a putovali jsme jako šilenci. Já nastoupil do Orient Expressu směr Bagdad. Byla to pro mě známá cesta, protože jsem četl o podobných cestách v knihách Dos Passose. Vídeň, Budapešť, Sofie, Bělehrad, Athény, Cařihrad... Možná, kdybychom se dostali tak daleko, mohli bychom se podívat i do Timbaktu. Věděl jsem toho o Timbaktu hodně - z knih. A nesmím zapomenout na Taorminu!

A na hřbitov v Istanbulu, o kterém píše Pierre Loti. A Jerusalemu...

"Na co teď myslíš?" zeptal jsem se, a lehce do ní strčil.

"Byla jsem na návštěvě u svého lidu v Rumunsku."

"V Rumunsku? Kde v Rumunsku?"

"Nevím přesně. Někde v Karpatech."

"Měl jsem jednu poslíčka, bláznivého Holanďana, který mi psal dlouhé dopisy z Karpat. Bydlel v paláci královny..."

"Nelíbilo by se ti jet také do Afriky - do Maroka, Alžíru, Egypta?"

"Přesně o tom jsem právě snil."

"Vždy jsem toužila vydat se do pouště - a ztratit se tam."

"To je zvláštní, já také. Jsem blázen do pouště."

Ticho. Ztraceni v poušti...

Někdo na mě mluví. Je to dlouhý hovor. Už nejsem na poušti ale na Šesté Avenue po stanici nadzemní dráhy. Přítel Ulric mi klade ruku na rameno a povzbudivě se usmívá. Opakuje to, co říkal před chvílí - že bych byl šťastný v Evropě. Mluví o hoře Etna, o hroznech, zahálce, dobrém jídle, slunci. Nasazuje mi brouka do hlavy.

O šestnáct let později, ve společnosti Argentinci a francouzské štetky bloumáme katedrálou v Naples. Mám pocit, jako bych konečně viděl svatostánek, ve kterém bych se rád modlil. Nepatří ani Bohu ani papeži, ale italskému lidu. Je to dům ohromný jako stodola, vybavený podle toho nejhoršího vkusu vším tím, co je drahé katolickému srdci. Je zde spousta volného místa. Lidé procházejí mezi portály s naprostou volností. Působí dojmem, jakoby byli na prázdninách. Děti tu pobíhají jako kůzlata. Některé mají v rukou květiny. Lidé se potkávají a zdraví se, jakoby by byli na ulici.

Po stěnách jsou sochy světců v různých pózách - utrpení z nich přímo číší. Mám nutkání pohladit studený mramor rukou, abych jim naznačil, že není slušné trpět tak okatě. Když přistupuji k jedné ze soch, všímám si koutkem oka ženy v černém, která klečí před posvátným předmětem. Je to ztělesnění piety. Zároveň mi ovšem nejde, že je majitelkou výstavní prdele - hudební prdele, dalo by se říct. (Zadek vám prozradí o ženě všechno - její povahu, temperament, zda je vyrovnaná, morbidní, veselá nebo vzteklá, zda je vstřícná či ne, zda je založená spíš mateřsky nebo zda si libuje v radovánkách, zda je od přírody pravdomluvná nebo prolhaná.) Zadnice mě zaujala stejně jako pieta, které se účastnila. Díval jsem se na ni tak upřeně, že se majitelka nakonec otočila, s rukama stále vztaženými k motlitbě a pohyblivými se rty, jakoby ve spánku přezvykovala. Vyčítavě se na mě podívala, zčervenala, a pak se otočila zpět ke své modle. Nyní jsem viděl, že se jedná o sochu světce - o mrzáka, který jakoby se plazil do kopce s přeraženou páteří.

Uctivě jsem se vzdálil, abych vyhledal své společníky. Ruch v kostele mi připomněl foyer hotelu Astor - a Uccelova plátna (fascinující svět perspektivy!). Také mi připomněl Kaledonský trh v Londýně se svým cvrkotem. Začal mi

připomínat všechno možné, jenom ne svatostánek, ve kterém jsem se nacházel. Skoro jsem očekával příchod Malvolia či Mercutia v celé jejich kráse. Viděl jsem jednoho muže, zřejmě holiče, který mi připomněl Wernera Krause v Othellovi. Poznal jsem flašinetáře z New Yorku, kterého jsem jednou sledoval do jeho brlohu za City Hall.

Nejvíce ze všeho mě fascinovaly gorgonské hlavy starců v Naples.

Jakoby se vynořily rovnou z renesance: velké, osudové trosky s uhlíky na čele. Jako Urizeni s vidin Wiliama Blakea. Tyto animované hlavy se kolem pohybovaly blahosklonně, jakoby předsedaly ohavným mystériím světské církve a jejímu sboru šarlatově oděných kuplířů.

Cítil jsem se tu skoro jako doma. Byl to bazar, který měl svůj smysl. Bylo to operní, rtuťovité, lazebnické. Šum a cvrkot před oltářem byl diskrétní a elegantní. Bylo v tom něco z atmosféry ozávoňovaných budoárů, ve kterých si kněz za asistence svých vykleštěných akolytů máchá fusakle ve svěcené vodě. Za blýskavými rochetami byla dvířka na způsob pouličních středověkých kejklířů.

Z těch tajemných dvířek na vás mohlo vybafnout cokoliv. Byl zde oltář matení, ověnčený tretkami, páchnoucí olejovými barvami, kadidlem, potem a opuštěností. Bylo to jako poslední dějství nevkusné taškařice, banální frašky o prostituci a prezervativech.

Herci budí vášně a sympatie; nebyli to hříšníci, nebyli to vandráci. Dva tisíce let podvodů a humbuku vyústilo do tohoto pokleslého představení. Všechno to bylo na hlavu postavené, pestrá všehochuť, kýčovitý, obscénní karneval ve kterém sádrový Spasitel vystupuje v masce eunucha v negligé. Ženy se modlily za své děti a muži se modlili za jídlo pro hladové krky. Venku, na chodníku, stály hromady ovoce, zeleniny, květina a sladkostí.

Holínky měly dveře do kořán a malí chlapci, podobající se fráterům Angelicovi, mávali obrovskými vějíři a odháněli mouchy. Nádherné město, živé každým svým obyvatelem, zaplavené sluncem. Na pozadí Vesuv, spící kužel s línou stužkou dýmu. Byl jsem v Itálii - byl jsem si tím jist. Všechno bylo tak, jak jsem si to představoval.

A najednou jsem si uvědomil, že ona tu se mnou není, a na moment jsem posmutněl. A pak jsem začal přemýšlet - přemýšlet o sadbě a jejím ovoci. Neboť onoho večera, kdy jsme leželi v posteli a snili o Evropě se ve mně něco pohnulo. Roky plynuly dál... krátké, hrozné roky, během kterých se zdálo, že každé semeno, které vzejde, bude rozdráceno na kaši. Náš rytmus se zrychlil - její ve fyzickém smyslu, můj v jemnějším smyslu. Ona skákala horečnatě kupředu. Její chuze se nyní podobala cvalu antilopy. Já jako bych setrval v nečinnosti, nedosahoval žádného pokroku, ale při tom ve mně všechno vřelo. Ona měla oči neustále upřeny na svůj cíl, ale čím rychleji utíkala, tím se jí cíl vzdaloval. Já jsem věděl, že tímto způsobem se k cíli nikdy nedostanu. Poslušně jsem smýkal svým tělem kupředu, ale poočku jsem neustále sledoval semínko uvnitř. Když jsem uklouzl a upadl, upadl jsem měkce, jako kočka či těhotná žena, vždy s ohledem na to, co raší ve mně. Evropa, Evropa... byla stále se mnou, i když jsme se třeba hádali a ječeli na sebe jako maniaci. Jako každý, kdo je posedlý určitou myšlenkou, jsem dokázal hovor vždy stočit na téma, které mě zajímalo: na Evropu. V noci, kdy jsme jako toulavé kočky sháněli něco k snědku, města a lidé byli Evropy stále ve mě mysli. Byl jsem jako otrok, který sní o svobodě, jehož celá bytost je prosycená jedinou myšlenkou: prehnout. Nikdo by mě tenkrát nepřesvědčil, že kdybych si měl vybrat mezi jí a Evropou, vybral bych si to druhé. Tenkrát se zdálo totálně praštěné, že by to mohla být ona, kdo mi tuto volbu nabídne. A ještě zřeštěnější by se snad zdálo, že budu muset těsně před odjezdem požádat přítele Ulrica o deset dolarů, abych měl něco v kapse, až vystoupím na milovanou Evropskou půdu.

Ten poloviční sen ve tmě, osamělá noc na poušti, Ulricův povzbudivý hlas, Karpaty vyrůstající v měsíčním svitu, Timbaktu, velbloudí rolničky, pach kůže a suchého trusu ("Na co myslíš?" "Já také!"), napjaté, plné ticho, prázdné, mrtvé zdi baráku naproti, skutečnost, že Arthur Raymond spí, že ráno bude pokračovat ve svém cvičení, donekonečna, ale já jsem se změnil, to, že existovala cesta ven, byť jen v představách, všechno to účinkovalo jako kvas a hnalo kupředu dny, měsíce, roky. Já jsem rozpumpoval svou lásku k ní. Přesvědčil jsem sám sebe, že to, čeho nebudu schopen dosáhnout sám, dosáhnou s ní, pro ní, skrz ni, kvůli ní. Ona byla pramenem vláhy, hnojivem, skleníkem, poháněčem, navigátorem, chleboďárcem, gyroskopem, vitamínem, vším.

Od toho dne šlo všechno od desíti k pěti. Svatbu? Jasně, proč ne?

Hned teď. Máš peníze na obřad? Ne, ale půjčím si. Prima. Sejdeme se na rohu...

Jedem hudsonskou trasou metra a mířím na Hoboken. Tam budeme mít svatbu. Proč Hoboken? Nepamatuji se. Možná proto, abych utajil skutečnost, že už jsem byl jednou ženat, možná jen tak pro změnu.

Prostě Hoboken.

Ve vlaku jsme se trochu nepohodli. Stará známá písnička - není si jistá, že si ji chci opravdu vzít. Myslí si, že to dělám jenom abych jí vyhověl.

Stanici před Hobokenem vyskočí z vlaku. Vyskakují také a běžím za ní.

"Co to do tebe vjelo? Zbláznila ses?"

"Ty mě nemiluješ. Já si tě nevezmu."

"Vezmeš, protože chceš."

Odtáhl jsem ji na konec nástupiště. Když přijel další vlak, objal jsem ji.

"Jsi si jistý, Vale? Opravdu si mě chceš vzít?"

Políbil jsem ji. "No tak, nech toho. Víš sama nejlíp, že se jdeme vzít." Nastoupili jsme.

Hoboken. Smutné, neutěšené místo. Město, které je mi cizejší než Peking nebo Lhasa. Hledáme radnici. Hledáme párek povalečů, kteří nám půjdou za svědky.

Obřad. Jaké je vaše jméno? A vaše jméno? A jeho jméno? Atd. Jak dlouho znáte tohoto pána? A je tento pán váš přítel? Ano, pane.

Kde jste ho sebrali? V popelnici? No dobrá, tady se podepište.

Bác, bác. Zvedněte ruku! Slavnostně přísahám, atd., atd. Oddání.

Pět dolarů, prosím. Polibte nevěstu. Další prosím...
Všichni šťastni?
Mám sto chutí si odplivnout.
Ve vlaku... беру ji za ruku. Oba dva jsme zaražení, ponížení.
"Promiň, Mono... neměli jsme to dělat takto."
"To je v pořádku Vale." Je velmi tichá. Jako bychom právě někoho pochovali.
"Ale to není v pořádku! K čertu s tím! Je mi z toho na nic.
Takhle se to dělat nemá. Nikdy..."
Zarazil jsem se. Vyplašeně se na mě podívala.
"Co jsi chtěl říct?"
Zalhal jsem: "Nikdy si neodpustím, že jsem tohle připustil."
Opět zmlkla. Rty se jí chvějí.
"Nechce se mi teď domů," řekla.
"Ani mně ne."
Ticho.
"Zavolám Ulricovi. Půjdeme s ním na večeři, ano?"
"Ano," přikývla téměř odevzdaně.
Oba jsem se namačkali do budky. Držím ji kolem pasu. "Ted' je z tebe paní Millerová. Jak se cítíš?"
Začala vzlykat. "Haló? Haló? To jsi ty, Ulricu?"
"Ne, to jsem já, Ned."
Ulric nebyl doma. Někam vypadl.
"Poslyš, Nede, my jsme se právě vzali."
"Kdo si koho vzal?"
"Mona a já, samozřejmě... kdos' myslel?"
Snažil se o tom žertovat, jakoby se nedalo předvídat, koho jsem si to vzal.
"Poslyš, Nede, to je vážné. Možná jsi se ještě nikdy neženil.
Máme depresi. Mona pláče. Já mám také slzy na krajíčku. Nemohli bychom na chvilku zajít? Cítíme se opuštěně.
Možná bys nám mohl něco nalít, co říkáš?"
Ned se opět rozesmál. Jasně, že můžeme přijít - okamžitě. Čeká tu svoji kundičku - Marcelle. Ale to je v pohodě. Už ji má stejně plné zuby. Je pro něj příliš dobrá. Vyšukává z něj život. Ano, máme hned přijít a utopit smutek.
No, bez starostí. Ned má nějaké peníze. Necháme se od něj pozvat na večeři. Předpokládám, že nikoho nenapadne dát nám svatební dar. To je průser takových neformálních sňatků. Když jsem si bral Maud, dali jsme hned druhý den několik svatebních darů do frcu.
Nikdy jsme se nenamáhalí je vyplatit - k čemu tolik nožů a vidliček?
"Prosím, tak nemluv, Vale."
"Promiň. Myslím, že nejsem dnes zrovna ve své kůži. Ten obřad mi pěkně hnul žlučí. Byl bych toho šaška zabil."
"Vale, prosím, nech toho."
"Dobrá, už se o tom nebudeme bavit. Buďme veselí. Smějme se..."
Ned měl vřelý úsměv. Měl jsem Neda rád. Byl slabý a milý.
V skrytu duše to byl sobec. Hrozný sobec. Proto se nikdy nemohl oženit. Byl také talentovaný. Velmi talentovaný, ale žádný génius. Neoplýval žádnými neobyčejnými schopnostmi. Byl to umělec, který si nikdy nenašel svůj umělecký prostředek. Jeho nejlepším prostředkem byl chlast. Když se napil, začal být rozpínavý. Vizáží mi připomínal Johna Barrymora na vrcholu jeho slávy. Jeho rolí byl Don Juan v obleku od Finchleye a s vázankou kolem krku. Měl příjemný hlas - sytý baryton, plný kouzelných modulací. Vše co řekl, znělo hrozně rozumně a důležitě, přestože nikdy neřekl nic, co by stálo za zapamatování.
Když však mluvil, jakoby vás hladil jazykem. Celého vás olízal jako pes.
"Tak, tak," culil se od ucha k uchu. Neušlo mi, že už je lehce pod parou. "Tak jste do toho praštili, co? No, pojdte dál. Čau, Mono, tak jak je? Blahopřeji! Marcelle tu ještě není. Doufám, že nepřijde vůbec. Dnes se necítím příliš ve formě."
Stále se křenil a uvelebil se do širokého křesla.
"Ulricovi bude určitě líto, že o to přišel. Dáte si skotskou nebo gin?"
"Gin."
"Fajn, tak povídejte. Kdy se to stalo... právě teď? Proč jste nedali vědět? Šel bych vám za svědka..." otočil se k Moně. "Ale nejsi těhotná, že?"
"Bože, pojdme se bavit o něčem jiném," řekla Mona. "Přisahám, že už se nikdy nebudu vdávat. Je to hrozné."
"Poslyš, Nede, než se ožereš, řekni mi... kolik máš u sebe peněz?"
Vylovil šest centů. "Ale to je dobrý," řekl. "Marcelle něco přinese."
"Jestli přijde."
"Ale jo, přijde, neměj strach. V tom je celý to peklo - nevím, co je horší - vykašlat se na to, nebo mít Marcelle na krku."
"Já nemyslím, že je tak špatná," zastal jsem se ji.
"Ne, to není. Je to hrozně hodná holka. Ale je příliš něžná a milující. Drží se mě jako klišé. Chápej, já nejsem stvořený pro trvalé svazky. Každá tvář se mi jednou okouká, i kdyby to byla tvář Madony. Já jsem přelétavý. A ona je konstantní. Svazuje mě, a to se mi nelíbí."
"Nevíš, co chceš," řekla Mona. "Nevíš, co je pro tebe dobré."

"Asi máš pravdu," přikývl Ned. "Ulric je stejný. Jsme nejspíš masochisti," zašklebil se. Trošku se zastyděl, že dokáže použít takové slovo tak nenuceně. Bylo to intelektuální slovo, a Ned neměl intelektuální věci rád.

Zazvonil zvonek. Byla to Marcelle. Slyšel jsem, jak Neda mlaskavě políbila.

"Henryho a Monu znáš, ne?"

"Jasně, že znám," řekla Marcelle vesele. "Jednou jsme vás překvapili s kalhotama dole... pamatujete? Přijde mi to jako celá věčnost."

"Hele, jestli uhádneš, co udělali? Vzali se... právě před chvílí.

V Hobokenu."

"To je báječné!" zvolala Marcelle. Šla k Moně a políbila ji.

Políbila i mě.

"Nezdají se ti smutní?" zeptal se Ned.

"Ne," odvětila Marcelle. "Nemyslím, že by vypadali smutně. Proč by měli?" Ned ji podal sklenku. Při tom se jí zeptal:

"Máš nějaký prachy?"

"Jasně, že mám? Potřebuješ?"

"Ne, ale oni ano. Jsou na suchu."

"To je mi líto. Jasně, že mám peníze. Kolik vám mám dát? Deset?

Dvacet? A nevracejte mi to. Je to svatební dar."

Mona šla k ní a vzala ji za ruku. "To je od tebe hrozně hezké, Marcelle. Díky."

"Tím pádem vás můžeme vzít na večeři!" řekl jsem, abych nějak vyjádřil svou vděčnost.

"Ne, to ne," protestovala Marcelle. "Uděláme si večeři přímo tady. Posadte se a udělejte si pohodlí. Nerada oslavuju venku... opravdu, jsem velmi šťastná. Jsem ráda, když se lidé berou - a zůstanou svoji. Možná jsem staromódní, ale já věřím na lásku.

Chtěla bych zůstat zamilovaná celý život."

"Marcelle," zeptal jsem se. "Odkud sakra pocházíš?"

"Z Utahu, proč?"

"Nevím, ale líbí se mi. Jsi jako balzám. Taky se mi líbí, že nehledíš na peníze."

"Lichotíš mi."

"Ne, myslím to vážně. Jsi dobrá žena. Jsi příliš dobrá pro tohle prevíta. Proč si ho nevezmeš? Jen do toho! Bude z toho mít sice plné kalhoty, ale možná mu to prospěje."

"Slyšel jsi to?" otočila se k Nedovi. "Cožpak ti to už dlouho neříkám? Jenomže ty jsi líný, v tom to je. Neuvědomuješ si, jakou mám cenu."

V tom okamžiku dostala Mona záchvat smíchu. Řehtala se, jakoby měla prasknout. "Nemohu si pomoci, ale je to hrozně legrační."

"Ale nejsi ještě opilá, že?" ujišťoval se Ned.

"Ne, tím to není," řekl jsem. "Potřebovala se uvolnit. Hrozně dlouho jsme to odkládali, že Mono?"

Další výbuch smíchu.

"Kromě toho se pokaždě cítí velice trapně, když si půjčuju peníze. Není to tak, Mono?"

Žádná odpověď, jen další výbuch. Marcelle šla k ní a začala ji něžně konejšit. "Nechte to na mně," obrátila se k nám.

"Vy dva se tu klidně ožerte. My uděláme jídlo."

"Z čeho začala být tak hysterická?" chtěl vědět Ned, když obě odešly.

"Mě se ptej. Podle mě není zvyklá se vdávat."

"Hele, co tě to vůbec napadlo? Není to trochu křeč?"

"Posad' se," pokynul jsem mu. "Řeknu ti něco. Nejsi, doufám, ještě příliš opilý?"

"Nechceš mi ale kázat?" díval se na mě trochu podezíravě.

"Jdu ti krmit uši. Ne... poslouvej... právě jsme se vzali. Ty si myslíš, že to byla pěkná blbost, co? Jedno ti řeknu... byla to ta nejlepší věc v životě, kterou jsem kdy udělal. Miluju ji. Miluju ji natolik, že udělám všechno, oč mě požádá. Kdyby mě požádala, abych tě podržnul... a já měl za to, že ji to udělá radost... tak bych to udělal. Proč se smála tak hystericky? Ty ubožáku, já nechápu, co to s tebou je. Nemáš už v těle kouska citu. Snažíš se pouze chránit sám sebe. No, já sebe chránit nechci. Já chci dělat vylomeniny, hlouposti, všednosti, všechno, co udělá ženu šťastnou. Rozumíš tomu? Ty a Uric si myslíte, že tahle moje láska je jenom taková sranda. Henry se už znova neožení. Kdepak! Je to jen pobláznění. Časem ho to přejde. Tak se na to díváte. Ale mýlíte se. To, co k ní cítím je, je tak zatraceně velké, že nevím, jak to vyjádřit. Teď je Mona venku. Může ji třeba přejet nákladák. Může se stát cokoliv. Třesu se už při samotném pomyslení, co by to se mnou udělalo, kdybych se doslechl, že se jí něco stalo. Myslím, že bych se z toho nadobro zbláznil. Na místě bych tě zabil - to by byla první věc, kterou bych udělal. Ty nemáš ani páru o tom, jako to je takhle milovat. Myslíš jenom na stejnou tvář u snídaň každý den. Já myslím na to, jak krásná je ta její tvář, jak se každou minutu mění. Nikdy ji nevidím dvakrát za den stejnou. Vidím pouze nekonečnost zbožňování. To je pro tebe dobré slovo - zbožňování. Vsadím se, že jsi ho ještě nikdy nepoužil.

Teď se k něčemu dostáváme - já ji zbožňuju. Řeknu to znova. Já ji zbožňuju! Bože, jak je báječné to říkat! Zbožňuju ji, a skláním se k jejím nohám. Uctívám ji. Modlím se k ní. Skláním se před ní... co tomu říkáš? Ani tě nenapadlo, když jsem ji sem poprvé přivedl, že budu jednou takto mluvit, co? Ale vždyť jsem vás oba varoval. Říkal jsem vám, že se něco děje. Smáli jste se. Mysleli jste, že mě znáte líp. No, nevíte nic. Ani jeden z vás. Nevíte, kdo jsem a kde jsem se tu vzal. Vidíte pouze to, co vám ukážu.

Nikdy mi nevidíte pod kabát. Když se směju, myslíte si, že mám radost. Netušíte, že někdy, když se tak halasně chechtám, jsem na pokraji zoufalství. Alespoň tak tomu bylo dřív. Už je s tím konec. Nyní, když se směju, tak se směju,

a ne že se navenek směju v duši skučím. Už jsem opět pohromadě. Z jednoho kusu. Muž, který miluje. Muž, který se oženil ze své svobodné vůle. Muž, který ve skutečnosti ještě nebyl ženat. Muž, který znal ženy, ale nikoliv lásku... Teď ti zazpívám. Nebo zarecituji, jestli chceš.

Co chceš? Stačí říct, a dám se do toho... Poslyš, až přijde - a Bože, kdybych měl jistotu, že se vrátí, že prostě nevyšla ven, aby zmizela - až se vrátí, chci, abys byl veselý... chci, abys byl přirozeně veselý. Říkej jí hezké věci... dobré věci... věci, které myslíš vážně... věci, které ti normálně dělají potíže, když je máš vyslovit. Slib jí něco. Slib, že jí koupíš svatební dar.

Řekni, že doufáš, že bude mít děti. Lži jí, jestli to jinak nepůjde. Ale učiň ji šťastnou. Nenech ji znova se tak smát, slyšíš? Nechci už slyšet takový smích... nikdy! Ty se směj, ty syčáku! Dělej ze sebe šaška nebo pitomce. Ale přesvědč ji, že všechno je v pohodě... v pohodě a bezva... a tak to bude navždy..."

Odmíchl jsem se, abych popadl dech a loknul si ginu. Ned na mě zíral s pusou dokořán.

"Pokračuj!" řekl. "Jen dál!"

"Líbí se ti to, že?"

"Je to úžasné. Skutečná vášeň. Tady. Dal bych všechno, co mám, abych se do něčeho takového dostal... jen dál, řekni všechno, co tě napadne. Neboj se, že mě něčím raníš. Já jsem nikdo..."

"Proboha, takhle nemluv! Bereš mi vítr z plachet. Já nic nehraju... já to myslím vážně!"

"Já vím, že jo. Právě proto říkám - do toho! Dnes už lidé takhle nemluví... alespoň ne lidé, které znám."

Vstal, vzal mě za ruku, a obdařil mě svým zářivým úsměvem. Oči měl velké a vlhké; víčka jako potlučené taliře. Bylo to ohromné, jakou iluzi porozumění a tepla dokázal vytvořit. Na chvíli jsem si dokonce říkal, jestli jsem ho nepodceňoval. Nikoho, kdo je schopen alespoň iluze citu, nelze úplně odmítnout či zavrhnout. Co jsem mohl vědět o tom, jakou námahu ho to stálo, nebo možná ještě stojí, aby se udržel nad vodou? Jaké jsem měl právo ho soudit - jaké jsem měl právo soudit kohokoliv? Když se na vás lidé usmívají, podávají vám ruku, něco z nich vyzařuje - musí v nich něco být. Nikdo není úplně mrtvý.

"Kašli na to, co si myslím," pronášel svým zvučným, kazatelským hlasem. "Akorát je mi líto, že u toho není Ulric.. ten by to dokázal ocenit mnohem víc než já."

"Kruci, Nede, tohle neříkej! Nikdo tu nestojí o nějaké uznání... jde mi pouze o vstřícnost. Abych ti pravdu řekl, já nevím, co po tobě, nebo po ostatních, chci. Jediné, co vím, je, že chci víc než dostávám. Chci, abyste vylezli ze svých ulit. Abyste se obnažili - nejen tělo, ale také duši. Někdy mám takový hlad, takovou touhu, že bych lidi jedl. Nemohu se dočkat, až mi něco řeknou... jak se cítí... po čem touží... a tak podobně. Chci je žvýkat zaživa... najít sám sebe... rychle, všechno hned."

Poslouchej..."

Vzal jsem ze stolu Ulrikovu kresbu. "Vidíš to? Co když to sežeru?" Začal jsem žvýkat papír.

"Bože, Henry, nech toho! Dělal na tom celé tři dny. Je to jeho práce!" Vyrval mi obrázek z ruky.

"No dobrá," řekl jsem. "Tak mi dej něco jiného. Dej mi kabát... cokoliv. Tady, dej mi svoji ruku!" Popadl jsem ho za paži a přitáhl si ji k ústům. Divoce se vyškubl.

"Začíná ti hrabat," řekl. "Hele, zklidni se. Holky tu budou co nevidět... pak dostaneš skutečné jídlo."

"Já sežeru všechno. Já nemám hlad. Já jsem v extázi. Chci ti pouze ukázat, co cítím. Tobě se nikdy nic podobného nestalo?"

"To teda ne! Bože, kdyby na mě něco takového přišlo, šel bych k lékaři. Myslel bych si, že mám delírku, nebo něco. Raději odlož tu sklenku... gin ti moc nesvědčí."

"Ty myslíš, že je to ginem? No dobře, tak sklenici zahodím." Šel jsem k oknu a vyhodil sklenku na dvůr. "Tak! Teď mi dej kýbl vody. Já ti ukážu... ještě jsi asi nikoho neviděl opít se vodou, že? No, tak sleduj!"

"Tak, a nyní, než se ožeru z vody," pokračoval jsem, a šel s ním do koupelny. "Chci, aby sis všiml rozdílu mezi extází a opilostí."

Holky tu budou každou minutu. Do té doby budu na moll. Dívej se.

Dívej se, co se stane."

"To si piš, že budu," odvětil. "Jestli se naučím, jak se zchlastat z vody, ušetřím si spoustu bolení hlavy. Na, podrž sklenici. Já vezmu džbán."

Vzal jsem sklenku a vyžahl ji na ex. Když se vrátil, udělal jsem totéž s druhou. Čuměl na mě, jako bych byl cirkusová atrakce.

"Po pěti nebo šesti už to bude znát," řekl jsem.

"Jsi si jistý, že to nechceš vylepšit ani kapkou ginu? Nebudu ti vyčítat, že podvádíš. Voda je hrozně fádni a bez chuti."

"Voda je elixír života, příteli Nede. Kdybych byl pánem světa, předepsal bych tvořivým lidem vodochlebovou dietu. Hlupákům bych dal tolik chlastu a jídla, kolik by si přáli. Otrávil bych je tím, že bych ukojil jejich tužby. Jídlo je jed ducha. Jídlo nezažene hlad stejně jako voda neuhasí žízeň. Jídlo, sex a podobně, pouze ukájí choutky. Hlad, to je něco jiného. Nikdo není schopen zahnat hlad. Hlad je barometr duše. Extáze je norma."

Vyrovnanost je svoboda od klimatických podmínek - trvalý stav stratosféry. Už jsem trochu opilý, vidíš? Protože když začneš myslet na čistotu a vyrovnanost, znamená to, že jsi překročil zenit exaltace. Noc začíná minutu po půlnoci, říkají Číňané. Ale v zenitu a nadiru stojí v klidu alespoň okamžik nebo dva. Na dvou pólech ti Bůh dává šanci vyskočit z časoběhu. V nadiru, kterým je fyzická intoxikace, se těšíš privilegii se zbláznit - nebo spáchat sebevraždu. V zenitu, kterým je stav extáze, můžeš dojít vyrovnaní, čistoty a blaha. Na spirituálních hodinách je nyní deset minut po půlnoci. Noc je tu. Já již nemám hlad, mám pouze šílenou touhu být šťastný. To znamená, že se chci o svou intoxikaci s tebou a se všemi rozdělit. Je to opice. Až ten džbán vody dopiju, začnu věřit, že každý je zrovna tak dobrý jako kdokoliv jiný."

Ztratím veškerý pojem hodnot. To je jediný způsob, jak dovedeme být šťastní - věřit, že jsme identičtí. Je to oklamání chudých duchem. Je to očistec vybavený elektrickými větráky a aerodynamickým nábytkem. Je to karikatura veselosti. Radost znamená jednotu; štěstí znamená pluralitu."

"Nebude ti vadit, když se skočím vychcat?" přerušil mě Ned. "Mám pocit, že teď k něčemu směřuješ. Cítím se docela příjemně."

"To je odrážené štěstí. Žiješ na měsíci. Jakmile přestanu zářit, stane se z tebe ruina."

"Tos' řekl ty, Henry. Bože, mít tě tady, to je jako být střelen do ruky."

Džbán byl už skoro prázdný. "Napln ho znova," řekl jsem. "Jsem povznesen, ale ještě ne opilý. Už by mohly přijít holky."

Potřebuji nějaký stimul. Doufám, že nevzaly roha."

"Zpíváš, když jsi opilý?" zajímal se Ned.

"Jestli? Chceš si mě poslechnout?" Začal jsem Prologem k Pagliaccimu.

Právě v nejlepším se vrátila děvčata, ověšená balíčky. Já stále zpíval.

"Vypadá to, že jste v náladě," řekla Marcelle, a dívala se z jednoho na druhého.

"Opíjí se," vysvětloval Ned. "Vodou."

"Vodou?" opakovaly jako ozvěna.

"Ano, vodou. Říká, že je to opak extáze."

"Nechápu," řekla Marcelle, "můžeš na mě dýchnout?"

"Ke mně nečichej... čichni si k němu. Mě stačí ztřískat se kořalkou. Henry říká, že noc začíná dvě minuty po půlnoci. Štěstí je pouze klimatizovaná forma očistce... není to tak, Henry?"

"Poslouchej," řekla Marcelle, "Henry není opilý. To ty jsi na moll."

"Radost je jednota. Štěstí je pouze ve většině, nebo něco na ten způsob. Měly jste tu být o chvíli dřív. Chtěl mi sníst ruku."

Když jsem mu odmítl vyhovět, chtěl po mně kabát. Pojdte sem, ukážu vám, co udělal s Ulricovým obrazem."

Koukaly na kresbu, jejíž jeden roh byl sežvýkán na cucky.

"To je hlad po tobě," vysvětloval Ned. "On nemyslí normální hlad - myslí duchovní hlad. Cílem je stratosféra, kde je vždy čisté a vyrovnané klima. Není to tak, Henry?"

"Tak, tak," přikyvoval jsem s potutelným úsměvem. "A teď Nede řekni Moně, co jsi před chvílí říkal mně..." hypnoticky jsem se na něj zahleděl a zvedl sklenici k ústům.

"Nemyslí, že je dobré nechat ho pít tu vodu," pravil Ned naléhavě, "Vyzunkl už celý džbán. Mám strach, aby nedostal vodnatelnost - nebo hydrocephalus."

Mona se na mě zkoumavě zadívala. Co má tohle divadlo znamenat? - říkal její pohled.

Lehce jsem ji objal kolem ramen. "Ned ti chce něco říct. Pozorně poslouchej, bude se ti to líbit."

Všechny zraky se upřely na Neda, který zrudl a nervózně přešlapoval.

"Co to má být?" vyzvíдалa Marcelle. "Co mohl říct tak báječného?"

"Vidím, že to budu muset říct za něj," pravil jsem. Vzal jsem obě Moniny dlaně do svých a pohlédl jí do očí. "Řekl mi tohle: 'Ještě nikdy jsem neviděl, že by člověk dokázal tak změnit druhého člověka, jako změnila Mona tebe. Někteří lidé mají náboženství, ty máš lásku. Jsi ten nejšťastnější člověk na světě.'"

Mona: "Tohle jsi opravdu řekl, Nede?"

Marcelle: "Jak to, že já jsem nedokázala změnit tebe?"

Ned začal cosi blekotat.

"Mám za to, že se potřebuje ještě trochu napít," řekla Marcelle.

"Ne, pití uspokojuje pouze nízké choutky," prohlásil Ned. "Já hledám elixír života, kterým je podle Henryho voda."

"Dám ti tvůj elixír později," řekla Marcelle. "Což takhle kuře na chladno?"

"Nemáš nějaké kosti?" zeptal jsem se.

Marcelle z toho byla paf.

"Chci je zbaštit. V kostech je fosfor a jód. Mona mě vždy krmí kostma, když jsem v extázi. Víš, když jsem takhle v ráži, vyzářuji životodárnou energii. Ty nepotřebuješ kosti - potřebuješ kosmické štávy. Tvá nebeská obálka je příliš tenká. Vyzářuješ ze sexuální sféry."

"Co to znamená v normální angličtině?"

"To znamená, že se živíte semeny místo ambrózie. Vaše spirituální hormony jsou bídné. Milujete býka Apise místo Krishny vozataje."

Najdete svůj ráj, ale ten bude v suterénu. Jediným únikem je pak šílenství."

"Je to jasné jako saze," mrčela Marcelle.

"Nenechte se chytit do časoběhu, to je význam toho všeho," nabídl se Ned.

"Jaký časoběh? O čem to vy dva, sakra, mluvíte?"

"Ty to nechápeš, Marcelle?" zvolal jsem. "Co ti může láska přinést kromě toho, co už máš?"

"Já nemám nic kromě zodpovědnosti. On má všechno."

"Přesně, a právě proto je to tak příjemné."

"Ani bych neřekla!... hele, o čem to mluvíš? Jsi si jist, že jsi úplně v pořádku?"

"Mluvím o tvé duši. Moříš svou duši hladem. Potřebuješ kosmické štávy, jak už jsem řekl."

"Jo, a kde se to dá koupit?"

"Nikdy, to se nekupuje, to si musíš vymodlit. Ještě jsi nikdy neslyšela o manně, která padá z nebes? Požádej dnes večer o mannu: vyladí to tvoje astrální pouta..."

"O těch astrálních věcech nic nevím, ale vím něco o prdeli," řekla Marcelle. "Jestli chceš něco vědět, tak podle mě mluviš v dvojsmyslech. Proč nejdeš do koupelny a chvíli se tam sám se sebou nepohraješ? Svatba na tebe má pozoruhodný vliv."

"Viš, Henry," vpadl do toho Ned, "přesně takhle ony dokážou každého usadit. Ona se neustále bojí o svou pipinu, nemám pravdu, zlato?" podrbl ji pod krkem. "Myslel jsem, že bychom dnes mohli zajít někam do šantánu. To by byl novátorský způsob, jak oslavit tuto událost, nemyslíte? Víte, člověk tam přijde na spoustu nápadů."

Marcelle se podívala na Monu. Bylo vidět, že holkám se to nezdá jako kdovíjaký nápad.

"Nejprve se najíme," navrhl jsem. "Dones mi ten kabát, nebo možná polštář. Možná mi přijde vhod maličký zákusek. Když mluvíme o prdeli, už ses někdy pořádně zakousl? Myslím opravdu zakousl."

Podívej se třeba na Marcelle.... tomu říkám lákavá zadnice."

Marcelle se začala ošívát. Instinktivně založila ruce za sebe.

"Neboj, nehodlám se do tebe pustit. Máme tady kuře a další věci."

Ale upřímně - někdy by si člověk opravdu s chutí kousl! Kozy - to je něco jiného. Nikdy bych nemohl kousnout ženu do prsu - opravdu kousnout. Vždy mám strach, že mi do obličeje vychrstne mlíko. A těch žil... bože, je to příliš krvavé. Ale hezká prdíka... člověka často ani nenapadne, že by v ženské prdeli měla být nějaká krev.

Je to prostě čistě bílé masíčko. Pak je tam ještě jedna lahůdku hned za rozkrokem - vevnitř. To je dokonce ještě křehčí než samotná prdel. Já nevím, možná přeháním. Každopádně mám ale hlad.... ale musíte počkat, až se vyčurám. Mám z toho erekci a když jsem nadrženej, nemohu jíst. Nechte mi kousek stehýnka s kůžičkou. Miluji kůžičku. Připravte mi chutný kundí sendvič s troškou studené omáčky. Bože, začínám slintat..."

"Už je ti líp?" ptal se Ned, když jsem se vrátil ze záchodu.

"Umírám hladu. Co je to tu v té míse za rozkošnou šavli?"

"To jsou želví hovna s pukavci a troškou menstruační omáčky," pravil Ned. "Máš chuť?"

"Nemůžete změnit téma?" řekla Marcelle. "Nejsem sice žádná citlivka, ale o zvratcích se při jídle zrovna bavit nemusím. Když už musíte mluvit nechutně, bavte se raději o sexu."

"Co tím chceš říct?" zvolal Ned. "Chceš snad říct, že sex je ohavný? Co ty na to, Henry - je sex ohavnost?"

"Sex je jedním z devíti důvodů pro reinkarnaci," odvětil jsem. Na těch ostatních osmi nezáleží. Kdybychom byli andělé, neměli bychom žádné pohlaví - měli bychom křídla. Letadla nemají žádné pohlaví. Ani Bůh ne. Sex vede k reprodukci a reprodukce vede k zániku. Nejnadrženejší lidé na světě jsou, jak se říká, šilenci. Žijí v ráji, ale ztratili svou nevinnost."

"Na inteligentního člověka plácáš pěkné kraviny," řekla Marcelle.

"Proč nemluviš o něčem, čemu můžeme rozumět? Proč tu do nás hučíš ty bláboly o andělech a Bohu a jiných hovadinách? Kdybys byl ožralý, tak neřeknu, ale ty nejsi opilý... ty draka jenom předstíráš... jsi neomalený a arogantní. Předvádíš se."

"Správně, Marcelle, správně! Chceš slyšet pravdu? Nudím se. Mám všeho po krk. Přišel jsem sem, abych se najedl a půjčil si nějaké peníze. Jo, mluvmě o jednoduchých, normálních věcech. Co tvoje poslední operace? Máš raději tmavé nebo bílé maso? Mluvmě o všem, co nás uchrání pomyšlení na city. Jistě, bylo od tebe hrozně fajn, žeš nám jen tak dala dvacet babek. Skutečně velkorysě. Ale když tě slyším mluvit, začíná mě všechno svrbět. Chci slyšet někoho, kdo skutečně něco říká... něco originálního. Já vím, že máš dobré srdce, že bys ani kuřeti neublížila. A myslím, že také nestrkáš nos do cizích věcí. Ale to mě nezajímá. Mně už je na nic z dobrých, laskavých, štědrých lidí. Chci vidět projev charakteru a temperamentu. Bože, nemohu se dokonce ani ožrat - v této atmosféře. Cítím se jako Ahasver. Nejraději bych podpálil dům nebo něco takového. Možná kdybych vytahal všechny šuplíky a namočil je do kafe, že by to pomohlo. Nebo kdybych sám sebe opíchal kabanosem... buďme prostí, říkáš. Dobře. Mohla by sis hlasitě prdnout? Hele, jakmile slyším obyčejné mozky, obyčejné sny, obyčejné tužby, začne mi z toho hrabat. Nenávídím obyčejnost. Mám z ní zácpu. Smrt je obyčejná - potká totiž každého. Já odmítám umřít. Usmyslel jsem si, že budu žít věčně."

Smrt je jednoduchá: je to jako v lapáku, akorát že tam člověk už nemůže masturbovat. Máš ráda svou díрку, říká Ned. Jasně, to každý. A co dál? Za deset let se ti zadek zkrabatí a kozy ti budou viset dolů jako dva prázdné pytly. Deset let... dvacet let... jaký je v tom rozdíl? Párkrát si pořádně zašukáš a je s tebou ámen. Tak co? V okamžiku, kdy se přestaneš bavit, se tě zmocní melancholie. Neřídíš svůj život - všechno necháváš na kundě. Jsi vydána na milost a nemilost ztuhlému banánovi..."

Odmíchl jsem se, abych se nadechl, a byl jsem překvapen, že toho nikdo nevyužil, aby mě umlčel. Nedovi se v očích blýskalo, což mohlo znamenat jak sympatie a podporu, tak chuť mě zabít. Doufal jsem, že někdo s něčím začne - mrští lahvi, něco rozbije, zařeve, zaječí - cokoliv, jenom ať tu nedřepí jak šůvy v nudlích. Vlastně jsem ani nevěděl, proč jsem se do Marcelle tak pustil. Nic mi neudělala. Použil jsem ji prostě jako fackovacího panáka. Mona mě měla zarazit... svým způsobem jsem na to spoléhal. Ale ne, byla podivně tichá, podivně nestranná.

"Tak, teď, když jsem to ze sebe dostal," řekl jsem, "přijměte mou omluvu. Marcelle, já nevím, co říct. Rozhodně sis to ode mě nezasloužila."

"To je dobrý," odvětila tiše. "Já vím, že tě něco žere. A nemůžu to být já, protože... no, nikdo, kdo mě zná by se mnou takhle nemluvil. Proč nepřeješ na gin? Vidiš, co s tebou dělá voda. Na, dej si..." Vyzunkl jsem půl sklenice čistého, a spatřil podkůvky vykřesávající jiskry. "Vidiš... už se zase cítíš jako člověk, ne?"

Dej si ještě trochu kuřete a bramborového salátu. Tvůj problém je, že jsi přecitlivělý. Můj otec byl takový. Chtěl být ministrem a místo toho se z něho stal účetní. Když už se to v něm všechno jen vařilo, moje matka ho opila. Pak nám sice začal hrozně nadávat, ale ulevilo se mu. Nám se také ulevilo. Je lepší lidem vynadat, než si o nich myslet hnusné věci. Nebyl by na tom o nic lépe, ani kdyby se stal tím ministrem - narodil se s nenávistí vůči světu. Nebyl štěstný, pokud nemohl všechno kritizovat. Proto já nemohu nikoho nenávidět - vím, co to dělalo s ním. Jasně, že mám ráda svou díрку.

Kdo ne - jak říkáš. Mám ráda když je všechno snadné a v pohodě. Jsem ráda, když mohu udělat lidi šťastnými.

Možná je to hloupé, ale já z toho mám dobrý pocit. Víš, můj otec si myslel, že než začneme žít dobrý život, je třeba všechno zničit. Moje filosofie je, pokud se to dá nazvat filosofií, je právě opačná. Já necítím potřebu něco ničit. Pečuji o to, co je dobré a to co je špatné, ať se stará samo o sebe. To je ženský pohled na svět. Jsem konzervativní. Myslím si, že ženy se mají chovat trochu hloupě, aby si vedle nich muži nepřipadali jako hlupáci..."

"Teda ať se propadnu!" zvolal Ned. "Nikdy jsem tě ještě neslyšel takhle mluvit."

"Jasně, že ne, drahý. Tebe totiž nikdy nenapadlo, že bych mohla mít něco jako mozek. Odbudeš si svoje čísílko a jdeš spát. Už přes rok se tě ptám, jestli si mě chceš vzít, ale ty na to pořád nejsi připraven. Ty máš jiné problémy. No, jednou možná objevíš, že máš jenom jeden problém - sebe sama."

"Výborně, Marcelle!" zvolala Mona nadšeně.

"Co se tu k čertu děje?" kroutil hlavou Ned. "Co to má být?

Spiknutí?"

"Viš," pravila Marcelle, jakoby mluvila sama k sobě, "někdy si říkám, že jsem skutečně dřevo. Čekám tu na tohodle chlapa, kdy si mě uráčí vzít. Předpokládejme, že si mě vezme - co pak? Nebude mě znát o nic lépe po svatbě než před ní. Nemiluje. Když je do tebe kluk zamilovaný, nestará se o budoucnost. Láska je hazard, ne pojišťovna. Myslím, že začínám moudřet... Nede, už se o tebe nebudu starat. Nechám tě, aby ses o sebe staral sám. Ty jsi takový starostlivý typ - a není na to léku. Já byla kvůli tobě také chvíli starostlivá - měla jsem starost o tebe. Ale už je to pryč - chci lásku - ne ochranu."

"Bože, nezačíná to být poněkud vážné?" kroutil nad tímto neočekávaným zvratem situace Ned.

"Vážné?" vysmívala se Marcelle. "Jdu od tebe pryč. Klidně si zůstaň sám po celý zbytek svého života - a rýpej se v těch svým problémech. Já mám pocit, jakoby mi z ramenou spadlo obrovské břímě." Otočila se ke mně a podala mi ruku: "Díky, Henry, že jsi mě vyburcoval. Myslím, že jsi nevykládal zas takové nesmysly."

KAPITOLA (22)

V šantánu Houston Street Burlesk byla stále královnou Cleo. Stal ze z ní pojem, jakým byla Mistinguette. Není těžké pochopit, čím tak fascinovala sešlost, kterou podnikaví bratři Minskyové večer co večer nalákali na svou zastřešenou terasu. Stačilo se jen postavit u vchodu a sledovat, jak se trouzí dovnitř. Večer se jednalo o společnost vybranější, sebranou ze všech koutů Manhattanu, Brooklynu, Queensu, Bronxu, Staten Islandu a New Jersey. Dokonce i Park Avenue tu měla večer své zastoupení. Ale přes den, kdy byla patrná ošuntělost katolického kostela naproti, kdy farář postával na schodech a škrábal se na prdeli, to tu vypadalo jako po vymření. Bylo to jako obrázek reality, který si bere na pomoc sklerotická mysl skeptického zaklínače, když se snaží vysvětlit, proč není žádný Bůh.

Častokrát jsem se tu motal u vchodu a číhal na někoho, kdo by mi půjčil pár šestáků na vstupné. Když jste bez práce, když jste příliš znechuceni na to, abyste nějakou hledali, je rozhodně lepší sedět ve špinavém lokále než postávat ve veřejných záchodcích jenom proto, že je tam teplo. Sex a bída jdou spolu ruku v ruce.

Ten odporný pach šantánu! Smrad z latrín, smrad moče s kaťovými kuličkami! Puch ze směsice potu, zapálených chodidel, zkaženého dechu, žvýkaček, dezinfekce! Nechutný deodorant ze stříkacích pistolí namířených na vás, jako byste byli hejno octových mušek!

Že je to k zblití? No jestli. Ani Onan nemohl smrdět hůř.

A výzdoba byla také něco. Výměšky z Renoira v posledním stádiu gangrény. Skvěle zkombinované ze světlem Mardiho Grase - blikající řada červených světél osvětlujících shnilou dělohu. Na tom, vysedávat tu ve společnosti mongoloidních idiotů, a vědět, že po představení je třeba došourat se domů po svých, je něco nedůstojně uspokojivého. Pouze muž, který je totálně na dně je schopen náležitě si vychutnat teplo a puch velkého nádoru plného jemu podobných, kteří jako on sedí a čekají, až se zvedne opona.

Všude kolem přerostlí idioti louskající buráky, žmoulající čokoládu či srkající limonádu brčkem. Lumpen proletariát.

Kosmické bahno.

Atmosféra byla tak odporná, že to připomínalo jeden velký jedovatý prd. Na azbestové oponě léky na pohlavní choroby, pláštěnky a módní doplňky, kožešinové límce, zubní pasta, hodinky, které měří čas - jakoby čas hrál v našich životech nějakou roli! Kam zajít na rychlou svačinku po představení - jakoby člověk nevěděl, co s penězi, jako bychom po představení všichni zapadli k Louisovi nebo Augustovi a koukali po holkách, rvali jim prachy do prdele a čučeli na Aurora Borealis nebo Red, White and Blue.

Biletáři... potkaní, kriminální týpky, jednalo-li se o muže, prázdné, ucourané rachejtle v případě opačného pohlaví. Tu a tam se vyskytla pohledná polská dívka s blond vlasy a vzdorovitým pohledem. Jedna z těch pitomých Polek, které raději vydělávali poctivou almužnu, než hejblí zadkem při rychlém pichu. V zimě v létě jste mohli číchat jejich zatuchlé spodní prádlo...

Nicméně vše tu bylo cash-and-carry - to byla politika Minských. A fungovalo to. Neprodělali, byť bylo představení sebebídňější.

Když jste sem chodili dostatečně často, zapamatovali jste si nejen tváře účinkujících, ale také tváře publika. Bylo to skoro jako rodinná slezina. Když vám bylo na nic, nepotřebovali jste zrcadlo, abyste se podívali, jak vypadáte - stačilo se pouze mrknout na nejbližšího souseda. Mohlo se tomu klidně říkat "Dům identity".

Nikdy tu nebylo nic původního - nic, co byste neviděli už tisíckrát před tím. Bylo to jako kunda, kterou už nemůžete ani vidět - na které už znáte každý chlup. Je vám z ní tak na nic, že byste do ní nejrady naplivali, nebo vzali gumový

zvonek a vycucel všechno to svinstvo, které uvízlo uvnitř. Jó, člověk měl kolikrát sto chutí celé to podpálit, vzít na ně samopal - muže, ženy, děti, - a nechat je to vyžrat. Někdy se vás zmocnila podivná slabost: jako byste sebou praštili o zem a zůstali tam ležet mezi slupkami od buráků. Lidé po vás dupali svýma upocenýma, zasranýma nohama.

Vždycky tam byla vlastenecká nálada. Kterákoliv zavšivená štetka mohla přijít, vzít americkou vlajku a krákoravým zpěvem všechny rozdovádět. Pokud jste seděli dostatečně blízko, mohli jste ji načapat, jak si pokradmu utírá do vlajky nos. Uspolená společnost... jak se jim líbily ty vlastenecké popěvky!

Ubozí, ucouraní vrtáci! Když se připlazili domů ke svým manželkám a matkám, slintali jak kvílející myši. Někdy si k tomu vybírali bělovlasou hlupačku ze záchodů. Celé dny a noci seděla u hajzlíků, a její odměnou bylo, že ji při těchto sentimentálních číslech přišel někdo oslintat. Měla ohromný pupek - nejspíš díky propadlé děloze - a skelné oči. Mohla být každému matkou - tak byla tupá a poddajná. Skutečný obraz mateřství - pro třiceti pět letěch porodů, bití, potratů, krvetoků, vředů, nádorů, křečových žil a ostatních požitků mateřského života. Vždycky mě překvapovalo, že se někdo neslitoval a neprohnal jí hlavu kulí.

Bratrům Minským nelze upřít, že mysleli skutečně na všechno - na všechno, co připomínalo věci, kterým by člověk rád uniknul.

Dokázali splasit všechno, co bylo ošuntělé a omšelé - včetně švába na mozku - a klepali vám tím před nosem jako posranou matrací. Byli také zábavní - o tom nelze pochybovat. Patrně levičáci, přestože přispívali na katolický kostel naproti. Byli to unitáři v praktickém smyslu. Srdeční, velkodušní výrobci zábavy pro chudé duchem. O tom není pochyb. Jsem si jist, že každou noc chodili do tureckých lázní (když spočítali tržbu), a možná, že i do synagogy, když na to přišlo.

Ale zpátky k Cleo. Tu noc tu byla opět Cleo, stejně jako v minulosti. Objevila se dvakrát - jednou na začátku a jednou na konci představení.

Ani Marcelle ani Mona nebyly nikdy před tím v šantánu: od začátku do konce byly jako na trní. Komici je ohromili - byl to druh bahna, na který nebyly připraveny. Statečně si vedli tihle komici. Vystačili s vytahanými kalhotami, nočníkem a telefonem, a vytvořili iluzi světa, ve kterém vládou nepsané zákony. Každý varietní komik, pokud si zaslouží toto označení, má v sobě kus hrdiny. Při každém představení vraždí cenzory, kteří stojí jako duchové na prahu podvědomého já. Nejen, že ho pro nás zabíjí, ale chčije mu do ksichtu a umrtvuje jeho tělo.

Ale Cleo! V okamžiku, kdy se Cleo objeví na scéně, jsou všichni připraveni k masturbaci. (Ne jako v Indii, kde si zazobanec kupuje tučet řad jen pro sebe, aby si mohl mydlit flaksu v klidu.) Tady si to každý dělá hezky pod kloboukem. Orgie kondenzovaného mléka. Sperma teče volně jako petrolej. Dokonce i slepci musí být jasné, že v dohledu není nic jiného než kunda.

Úžasné na tom je, že se nikdy nic nesemele. Maximálně se někdo občas sebere, a maže domů, kde si ufikne koule žiletkou. O těchto drobných událostech se však v novinách nikdy nedočtete.

Tanec Cleo byl tak fascinující především díky malé bambulce, kterou měla připnutou k podvazkovému pásu hned nad ochlupením.

Sloužila k upoutání pohledů na toto místo. Cleo s ní uměla točit jako s jojem a škubat nahoru a dolů. Někdy se bambulka chvěla drobnými vzdechy jako labuť, chystající se k odpočinku po velkém orgasmu. Někdy vypadala vesele a dovádívě, jindy mrzutě a zachmuřeně. Jakoby byla její součástí, malá kulička vyrůstající z venušina pahorku. Cleo k ní patrně k přišla v alžírském bordelu od francouzského námořníka. Působilo to magneticky především na šestnáctileté, kteří ještě neví, jaké to je zajet ženské rukou do chlupů.

Na její tvář se stěžuje pamatuju. Mám neurčitý dojem, že měla nosík zvednutý nahoru. Jistě však je, že v šatech by ji nikdo nepoznal.

Všichni se soustředili na její trup, v jehož středu byl obrovský karmínově namalovaný pupek. Tenhle pupík se podobal velikým hladovým ústům. Byl jako ústa ryby náhle stížená paralýzou. Jsem si jist, že její kunda nebyla na pohled ani zpola tak vzrušující.

Nejspíš se jednalo o bledý žvanec masa, ke kterému by pes ani nepřichl. Byla živa ve své bránici, v té křivolaké masité hrušce ukryté pod žebry. Její trup mi vždy připomínal krejčovskou pannu, jejíž stehna končí spleť drátů. Jako dítě jsem rád hladil pupeční jamku. Byl to nebeský dotek. A skutečnost, že figurína neměla žádné nohy ani ruce zdůrazňovala krásu trupu. Někdy nebyly dole žádné dráty - nohy byly prostě jako utáté stejně jako hlava, a řezy byly vždy natřeny zářivou černí. Byly to záhadné a milé bytosti. Jednou jsem na jakési atrakci narazil na jednu živou.

Pohybovala se po pódiu po ruce jakoby cedila šlapala. Dostal jsem se až k ní a dal s ní do hovoru. Měla hlavu, samozřejmě, která byla docela hezká - skoro jako voskové obličej u kadeřníka v lepší čtvrti velkoměsta. Dozvěděl jsem se, že pochází z Vídně; narodila se bez nohou. Ale to jsem odbočil... fascinovalo mě na ní to, že měla stejný svůdný pupík. Dlouho jsem stál u pódia, jen abych si ji mohl prohlédnout ze všech stran. Bylo ohromné, jak blízko trupu končily její nohy. Ještě jeden řez, a byla by bez pohlaví. Čím déle jsem ji sledoval, tím více mě lákalo ji povalit.

Představoval jsem si své ruce kolem jejího útlého pasu, jak ji zvedám a odnáším, abych si to s ní rozděl někdy v ústraní.

Během přestávky, zatímco děvčata odešla na záchod za starou mámou, jsme já a Ned postávali u železných schodů vedoucích z divadla. Shora bylo možné dívat se do bytů na druhé straně ulice, kde se staré matrony hemžily sem a tam jako naštvaní švábi. Byly to útulné bytečky - pro toho, kdo má dobrý žaludek a má v oblíbě fialové Chagallovy sny. Jídlo a postel jsou hlavní motivy. Tu a tam se netečně rozplynou, a otec, který celý den prodával zápalky, se pustí do matrace. Chudým je podáváno pouze to, co vyžaduje hodiny přípravy. Boháči rádi jedí v přepychových restauracích; chudásovi se zvedne žaludek, sotva vyleze po schodišti a uvědomí si, co ho čeká. Boháč se rád prochází se psem kolem bloku, aby mu vytrávil. Chudáš vidí nemocnou štetku ve vaně, a cítí, že by bylo aktem milosrdenství kopnout ji do břicha. Nic mu nemůže dodat chuť k jídlu. Má hlad, neustálý hlad po všem, co nemá. Dokonce i doušek čerstvého vzduchu je pro něj luxus. Jenomže on není pes, a tak ho nikdo nevezme vyvenčit.

Viděl jsem nuzáky, jak se vyklánějí z oken; hlavy jim vysely na krku jak pouliční lampy; nikoho nezajímá, na co myslí. Tu a tam je řada baráků zbourána, aby tak vznikly větrací šachty. Když míváte tyto proluky, které se podobají díram po vypadlých zubech, často si představíte chudé, krvácející ubožáky, jak tak stále hledí z oken. Domy byly strženy, ale oni zůstali viset ve vzduchu, nadnášení svou bídou a zoufalstvím, porážející zákon gravitace jako ztrnulé balóny. Kdo si povšimne těchto vzdušných příznaků? Komu záleží na tom, zda se rozplynuli v atmosféře nebo byli pohřbeni šest sáhů pod zem? Hra je věc, jak řekl Shakespeare. Dvakrát denně, včetně nedělí, se hraje představení.

Dojde-li proviant, což takhle zfúrovat pár starých fusek?

Minsky Brothers jsou předurčení k zábavě. Vždy jsou k máni Hersheyovy mandlové tyčinky - přijdou vhod před tím, než si ho začnete honit, nebo i potom. Každý týden nový program - se stejným obsazením a stejnými starými vtipy. Skutečnou katastrofou pro Minské by bylo pouze to, kdyby byla Cleo stížena dvojitou kýlou. Nebo otěhotněla. Těžko říct, co by bylo horší. Mohla by mít vysazenou čelist, průjem nebo klaustrofobii, a bylo by to fuk. Dokázala by přežít dokonce i klimakterium. Nebo spíš Minsky Brothers by to přežili. Ale kýla by byla jako smrt - neodvolatelná.

Mohu se jen dohadovat, co se Nedovi táhlo hlavou během přestávky.

"Dost hrozné, co?" Poznamenal ke scénérii, kterou jsem se já zabýval před chvílí. Řekl to s odtažitostí, která by seděla usedlíkovi z Park Avenue. Nikdo s tím nemůže nic dělat - přesně tak to myslel. Když mu bylo pětadvacet, dělal uměleckého ředitele v reklamní agentuře - to bylo před pěti nebo šesti lety. Pak už byl v jednom kuse na dně, ale nepřízeň osudu nijak neovlivnila jeho pohled na život. Pouze to posílilo jeho přesvědčení, že bída je něco, čeho je se třeba stranit. Při troše štěstí se může dostat zase nahoru, a bude rozkazovat tomu, před kým se teď jenom hrbí.

Vyprávěl mi o návrhu, který měl v rukávu - další "jedinečný" nápad pro reklamní kampaň (jak přimět lidi, aby víc kouřili, aniž by to poškozovalo jejich zdraví.) Problém byl v tom, že teď, když byl na druhé straně plotu, ho nikdo neposlouchal. Kdyby byl pořád ještě uměleckým ředitelem, všichni by jeho nápad okamžitě přijali jako něco geniálního. Ned si byl vědom pouze ironie celé situace.

Myslel si, že to má možná co dělat s jeho vizáží - možná už nevypadá tak přesvědčivě jako dřív. Kdyby měl lepší ohoz, kdyby mohl tu a tam někomu šoupnout flašku, kdyby si dokázal osvojit skutečný entuziasmus... a tak dále. Marcelle mu dělala starosti.

Vysávala ho. Po každém čísle s ní cítil, jak tím padla další skvělá myšlenka. Chtěl být chvíli sám, aby si mohl všechno srovnat v hlavě. Kdyby byla Marcelle na blízku jen tehdy, když ji potřeboval, a nechodila k němu nevhod - zrovna, když o něčem přemýšlel - bylo by to skvělé.

"Ty chceš otvírák na lahve, a ne ženu," řekl jsem.

Zasmál se, jakoby se cítil trochu trapně.

"No, ty víš, jaké to je," řekl. "Bože, má ji rád, to jo... ona je prima. Jiná na jejím místě by mě už dávno pustila k vodě. Ale..."

"Ano, já vím. Problém je, že ji máš pořád na krku."

"Zní to hnusně, co?"

"Je to hnusné. Hele, napadlo už tě vůbec někdy, že už nikdy nebudeš uměleckým ředitelem? Že jsi měl svou šanci a promarnil ji? Ted' máš další šanci - a zase ji hážeš za hlavu. Můžeš se oženit a stát se... no, já nevím čím... čímkoliv... co na tom?"

Máš šanci vést normální, šťastný život... ve vši skromnosti.

Předpokládám, že se ti nezdá příliš pravděpodobné, že bys mohl jednoho dne skončit u rozvázání mléka? To je pro tebe příliš hloupé, že? Škoda! Vážil bych si tě víc jako kopáče než jako presidenta firmy Palmolive. Nesrší z tebe originální nápady, jak si představuješ. Snažíš se pouze vzkřísit něco, co je definitivně ztraceno. Pýcha, je to, co tě žene, nikoliv ambice. Kdyby v tobě byla trocha originality, byl bys pružnější: uměl bys to dokázat mnoha různými způsoby. Deptá tě, že jsi selhal. Možná to ale bylo to nejlepší, co tě mohlo potkat. Ty ale nevíš, jak svého neštěstí využít. Sesadily tě patrně pro něco zcela jiného, ale ty nedáš sám sobě nejmenší šanci na to přijít. Motáš kolem sebe svou posedlostí jako krysa v pasti. Jestli chceš něco vědět, tak je to hrozné - hroznější, než pohled na ty ubožáky zevlující z oken. Ti jsou schopni obětovat všechno; ty nejsi ochoten pohnout prstem.

Chceš se vrátit zpátky na svůj trůn a být králem světa reklamy. A když toho nejsi schopen dosáhnout, chceš, aby všichni kolem tebe trpěli. Chceš se sám vykastrovat, a pak si stěžovat, že tě někdo vykleštil..."

Hudebníci ladili nástroje; bylo načase vrátit se na svá místa.

Mona a Marcelle už seděly a živě spolu hovořily. Najednou se z orchestru ozvala ohlušující fanfára, jako když se naleje kyselina kyanovodíková na nepromokavou plachtu. Zrzavý pianista začal bušit do kláves jako smyslu zbavený. Lidé se stále ještě trousili ze záchodků. Hudba byla zběsilejší a zběsilejší. Dechy a bicí hrály prim. Světla blikala jako elektrické sovy na hradě.

Mladý kluk před námi držel hořící sirku u pohlednice. Asi čekal, že objeví babylónskou kurvu nebo siamská dvojčata ve dvojitém orgasmu.

Opona se zvedá a egyptské krásky z periferie Rivington Street se začínají odvažovat; házejí sebou jako kapři na suchu. Vychrtlý akrobat dělá vývrtky, pak se skládá jako kudla, a po několika přemetech zkouší políbit vlastní zadek. Hudba začíná být plytká.

Přechází z rytmu do rytmu a nikam to nevede. Zrovna v okamžiku, kdy už se zdá, že to všechny přestane bavit, hudba utichá, hadí muž se napřimuje a skáče pryč a na scénu přicházejí dva přestárlí klauni, kteří předstírají, že jsou chlípníci v plné síle. Dolů padá černá opona, a už jsou tady, přímo na ulici v Irkutsku.

Jeden z nich touží po ženě tak zoufale, že mu jazyk visí z úst.

Ten druhý se v tom vyzná. Má jakýsi aparát, něco jako "Sezame otevři se", který nabízí svému příteli za devět set šedesát čtyři dolarů a třicet dva centů. Nakonec se dohodnou na kompromisu jeden dolar a půl. Prima. Přichází žena. Je

z Avenue A. Ten, co koupil přístroj na ni mluví francouzsky. Ona mu odpovídá volapukem. Jemu stačí spustit štávu, a ona se mu vrhne kolem krku. To se odehrává v devadesáti dvou variantách, stejně jako minulý týden a před čtrnácti dny - což jsou dny Boba Fitzsimmonse. Opona znovu padá a před ní vychází děvče s mikrofonem a kuňka romantický popěvek o letadle, nesoucím dopis pro jejího miláčka v Kaledonii.

A už jsou tu zase hopsandy, tentokrát přestrojené za Navaje.

Svíjejí se kolem elektrického táboráku. Hudba přechází z "Pony Boy" na "Kashmiri Song" a pak na "Rain in the Face". Litevská holka s peřím ve vlasech představuje Hiawathu a obhlíží zemi v západu slunce. Musí stát na špičkách tak dlouho, než Bing Crosby junior nedokončí tři čtvrtiny ameroindiánského folklóru napsaného honákem z Heste Street. Pak se třesne výstřel z pistole, orchestr zahraje fanfáru, rozvine se americká vlajka, a akrobat metá salta a Hiawatha provádí fandango. Orchester chytá fantas. Světla hasnou, a bělovlasá matka z toalet tu stojí u elektrického křesla, aby přihlížela seškváření svého syna. Tato srdcervoucí scéna je podmalována fistulkovým podáním "Silver Threads Among the Gold". Obětí spravedlnosti je jeden z klaunů, který bude v momentě zpět s nočníkem v ruce. Bude brát jedné z holek míru na plavky. Ta se poslušně sehne a vystrčí zadek, aby ji mohl řádně změřit. Když to má za sebou, stane se z ní sestra v blázinci, a zabodne mu injekční stříkačku s vodou do kalhot.

Pak se objeví dvě hopsandy v negligé. Sedí v útulném bytečku a čekají na své chlapce. Chlapci dorazí, a začnou svlékat si kalhoty. Tu se vrátí manžel a kluci tu poskakují kolem ve spodárech jako zmrazení vrabčáci.

Všechno je na minutu vypočítané. V 10:23 je Cleo připravena ke svému druhému a závěrečnému číslu. Má na to podle smlouvy pouze nějakých osm a půl minuty. Dalších dvanáct minut bude postávat pod jevištěm, aby se zúčastnila závěrečného finále. Těch dvanáct minut ji spaluje. Jsou to vzácné minuty, které jsou zcela promarněny. Nemůže se dokonce ani převléknout do svých normálních šatů; musí se předvést v plné slávě a jednou dvakrát se zavrtět, než se opona definitivně zatáhne. To ji žere.

Deset dvacet dva a půl! Bouřlivé decrescendo, několik úderů na bici. Všechna světla v sále hasnou, kromě toho s nápisem "Východ". Bodové reflektory míří na přední část jeviště, kde se v 10:23 objevuje nejprve dlaň, pak paže, pak řadro. Hlava následuje trup, jako svatozář následuje světce. Hlava je zabalena v dřevité vlně, oči se skrývají za zelnými listy. Pohybuje se jako mořský ježek zápasící s úhoří. Bezdrátový operátor je ukryt za karmínovými ústy pupku: je to břichomluvec, vyjadřující se znakovou řečí hluchoněmých.

Trup se křečovitě zmitá ve víření bubnů. Cleo krouží po pódiu s hypnotickou lehkostí a plavností kobry. Útlé mléčné bílé nohy prosvítají závojem z korálků. Růžové bradavky jsou zakryty průhlednou gázou. Ona je bez kostí, mléčná, zfetovaná: medúza se slaměnou parukou svíjející se v moři skleněných korálků.

Cleo odhazuje své cinkavé roucho, bubny duní jak salva z děl. A již se ocitáme v nejhlubším srdci Afriky, kde teče řeka Ubangi.

Dva hadi bojují na život a na smrt. Ten větší, škrtič, polyká toho menšího ocasem napřed. Ten menší měří asi dvanáct stop - a je jedovatý. Bojuje až do posledního dechu; z zubů mu stříká jed ještě v okamžiku, kdy se za ním zavírá tlama škrtiče. Následuje siesta ve stínku, aby mohl trávicí proces řádně proběhnout.

Zvláštní, tichý souboj vyvolaný nikoliv nenávistí ale hladem.

Afrika je kontinent hojnosti, kterému vládne hlad. Hyena a sup jsou zde rozhodčí. Země mrazivého ticha přerušovaného zběsilým řvaním a smrtelným jekem. Všechno je sežráno za tepla a bez přípravy. Tak rozbujelý život povzbuzuje apetit smrti. Žádná nenávist, jen hlad. Hlad uprostřed hojnosti. Smrt přichází rychle. Ten, kdo je vyřazen z boje je okamžitě sněden. Drobné rybky, šílené hladem, dokáží napadnou obra a během několika minut z něho nechat holou kostru. Krev se pije jako voda. Chlupy a kůže neustále pozbývají majitele. Drápy a tesáky jsou zbraní nebo trofejí. Nic nepříjde nazmar. Všechno je sežráno zaživa v křiku a vriskání, při kterém stydne krev v žilách. Smrt útočí jako blesk z čistého nebe. Velký jedinec není o nic odolnější než ti malí.

Všechno je obět'.

Uprostřed tohoto nekonečného boje pořádají ostatky lidského království své tance. Hlad je slunečním tělem Afriky, tanec je měsíčním tělem. Tanec je vyjádřením sekundárního hladu: sexu. Hlad a sex jsou jako dva hadi v boji na život a na smrt. Nemá to začátek ani konec. Jeden baští druhého aby mohl vyprodukovat třetího. Je to jako stroj. Stroj, který funguje sám o sobě a bez důvodu - jen aby produkoval více a více a tím tvořil méně a méně.

Nejchytřejší se zdají být gorily. Žijí v ústraní - osídlily stromy. Jsou nejdivočejší ze všech - hrozivější než nosorožci nebo lvi. Vydávají ostré, ohlušující skřeky. Zastrášují příchozí.

Na celém kontinentu se tancuje. Je to neustále se opakující příběh vítězství nad temnými silami přírody. Duch působící skrz instinkt. Tančící Afrika je Afrikou snažící se pozvednout nad zmatek pouhé reprodukce.

V Africe je tanec neosobní, posvátný a obscénní. Když se falus ztopoří a je s ním zacházeno jako s banánem, není to "osobní erekce", ale kmenová erekce. Je to "náboženská erekce", která není určena určité ženě, ale všem ženám kmene. Skupinový duch předvádí skupinový pich. Člověk se pozvedá na svět zvířat prostřednictvím vlastního rituálu. Pomocí mimikry předvádí, že se povznese nad pouhý akt souložení.

Striptérka z velkoměsta tancuje sama - což je skutečnost dalekosáhlého významu. Zákon zakazuje reakci, zakazuje spoluúčast. Z primitivního rituálu nezůstalo nic kromě "sugestivních" pohybů těla. To, co "sugerují" závisí na každém pozorovateli. Pro většinu patrně nic víc než neobyčejnou jebačku ve tmě. Přesněji číslo snů.

Jaký zákon však divákům přikazuje sedět nehybně v křeslech?

Nepsaný zákon obecné domluvy, podle které je sex kradmý, nechutný akt, který si lze dopřát pouze s požehnáním církve.

Díval jsem se na Cleo a opět si vzpomněl na torzo z Vídne. Nebyla snad Cleo vyobcována s lidské společností stejně, jako ta svůdná troska, která se narodila bez nohou? Nikdo se neopovází po ní vyjet, stejně jako se neopovází vyjet po té beznohé krásce z Coney Islandu. Přestože každý její pohyb jakoby pocházel z příručky pohlavního styku, nikdo se

nikdy neodváží odpovědět na pozvání. Přiblížit se ke Cleo během jejího vystoupení by bylo považováno za stejně ohavný zločin jako znásilnění beznohé mrzačky z pouťové atrakce.

Myslel jsem na krejčovskou pannu, která pro mě byla kdysi symbolem ženských půvabů. Myslel jsem na to, jak představa tělesných požitků končila pod trupem spleti drátů.

Toto se mi táhlo hlavou...

Jsme komunitou sedmi nebo osmi miliónů lidí, demokraticky volných a rovných, předurčených k životu, svobodě a štěstí pro všechny - teoreticky. Představujeme skoro všechny rasy a národy světa na vrcholu její kulturní odkazu - teoreticky. Máme právo modlit se, jak je nám libo, volit, jak je nám libo, vytvářet si vlastní zákony, atd. - teoreticky.

Teoreticky je všechno ideální, správné, rovné. Afrika je stále temným kontinentem, kam běloch teprve začal vnášet světlo Biblí a mečem. Přesto, na základě jakési tiché dohody, tu žena jménem Cleo předvádí obscénní tanec v temném domě hned vedle kostela.

Kdyby takto zatancovala na ulici, byla by okamžitě zatčena. Kdyby takto zatančila u někoho doma, byla by znásilněna a znetvořena.

Kdyby takto zatančila v Carnegie Hall, znamenalo by to revoluci.

Její tanec je porušením ústavy Spojených států. Je archaický, primitivní, obscénní, určený pouze ke vzbuzení základní vášně mužů a žen. Má pouze jediný skutečný účel - vydělat Minským na živobytí. To také dělá. A v tom okamžiku je třeba přestat na to myslet, nebo se člověk zblázní.

Ale já nemohu přestat myslet... Vidím figurínu, která pod chlípným pohledem kosmopolitního oka získala maso a krev. Vidím ji vysávat vášň z údajně civilizovaného publika druhého největšího města na světě. Vzala na sebe jejich maso, jejich myšlenky, jejich vášně, jejich lascivní sny a tužby, a při tom je osekala a nechala z nich jen beznohá torza a drátěné pletivo. Mám za to, že je připravila o jejich pohlavní orgány, protože kdyby to ještě byly muži a ženy - co by je mohlo udržet na jejich sedadlech?

Divám se na celé představení jako na druh Caligariho seance, kus zručného, mistrného přenesení mysli. Pochybuji o tom, že se nacházím v divadle. Pochybuji všemu, kromě síly sugesce. Zrovna tak jsem schopen uvěřit tomu, že se nacházíme na bazaru v Nagasaki, kde se prodávají sexuální hračky, že sedíme ve přítmí s gumovými orgány v rukou a onanujeme jak maniaci. Jsem schopen uvěřit, že jsme v limbu, v kouři astrálních světů, a to, co se nám odehrává před očima je fáta morgána z fenomenálního světa bolesti a ukřižování. Jsem schopen uvěřit, že visíme za krk právě v okamžiku, kdy se propadlo otevře a zaškrcení míchy přivodí tu nejbáječnější ejakulaci. Jsem schopen uvěřit, že jsem kdekoliv, jenom ne ve městě se sedmi nebo osmi milióny duší, svobodných a sobě rovných, civilizovaných a kulturních, zasvěcených životu, svobodě a štěstí. A nejvíc ze všeho se zdráhám uvěřit tomu, že právě dnes jsem vstoupil již po třetí do posvátného svazku manželského, že vedle sebe sedíme po tmě jako muž a žena, a že světlíme svátek jara gumovými emocemi.

Zdá se mi to zcela nemožné. Jsou situace, které odporují zákonům inteligence. Jsou okamžiky, kdy nepřirozené smíšení osmi miliónů lidí zrodí kvetoucí kusy černého šílenství. Markýz de Sade byl jasný a rozumný jako okurek. Sacher-Masocha byl perlou vyrovnanosti. Modrovous byl něžný jako hrdlička.

Cleo teď hezky světélkuje ve studeném světle reflektorů. Její břicho je vzduté moře, ve kterém se zmítá karmínový brilant pupku. Škubavými pohyby kundy odhazuje okvětní plátky do orchestru. Bubny duní jako děla, děla duní jako bubny. V žilách ji proudí krev masturbanta. Její kozy jsou soustředné žíly tlumeného purpuru. Ústa jí planou jak rudé tesáky drásající teplou kýtu. Paže jsou dvě kobry, nohy má z lakové kůže. Její tvář je bělejší než slonovina. Její výraz je neměnný, jako u hliněných démonů z Yucatánu. Koncentrovaná chlípnost davu ji naplňuje mlhavým rytmem solárního těla měnícího se v substanci.

Jako měsíc vytržený z povrchu země rozhazuje kolem kusy zkrvaveného masa. Pohybuje se bez chodidel, jak to dělají čerstvě amputované oběti bitev ve svých snech. Mává svými imaginativními pahýly a vyvolává neslyšné vzdechy rozervané extáze.

Orgasmus přichází pomalu, jako poslední kapka krve z gejzíru bolesti. Ve městě osmi miliónů je sama, odříznutá, vyobcovaná.

Provádí poslední pohyby exhibice, která by probrala k životu i mrtvého. Je pod ochranou Otců města a má požehnání Bratrů Minských. Ve městě Minsku, kam ti dva hoši přijeli z Pinsku, to všechno naplánovali. A tak se stalo, přesně jako ve snu, že si otevřeli krásnou Zimní zahradu vedle katolického kostela. Vše podle plánu, včetně bělovlasé matky na záchodě.

Posledních pár záchvěvů... proč je tu najednou takové ticho?

Černé okvětní plátky jsou zkaptené kondenzovaným mlékem. Muž jménem Silverberg ohryzává pysky kobyle. Další, jménem Vittorio, se sápe na bahnici. Bezejmenná žena louská buráky a cpe si je mezi nohy.

A v tutéž hodinu, téměř i v tutéž minutu, tmavý, uhlazený chlapík oděný do tropické uniformy, s zářivě žlutou kravatou a bílým karafiátem v klopě ujímá zaujímá své místo na třetím schodu před hotelem Astor, a lehce se opírá o bambusovou hůlku, kterou obvykle nosí v tuto hodinu.

Jeho jméno je Osmanli, a zřejmě smyšlené. V kapse má svazek deseti-, dvaceti- a padesátidolarovek. Vůně drahé kolínské se line z kapesníčku, který je pečlivě poskládán v jeho náprsní kapse. Je čerstvý jako sedmikráska, elegantní, chladný, nonšalantní - pravý Jim Dandy. Při pohledu na něj by nikoho nenapadlo, že je to žoldák náboženské sekty, jehož jediným posláním je šířit jed, nenávisť a vraždit, že má svou práci rád, spí dobře a kvete jako růžička.

Zítra odpoledne bude na svém obvyklém místě na Union Square stát na bedně od mýdla, zaštitěn americkou vlajkou, a pěna mu bude odletovat od úst. Nozdry se mu budou dmout záští, jeho hlas bude nakřáplý a ochraptělý. Jako kouzelník z klobouku dokáže rozhazovat všechny možné argumenty proti komunismu. Není tu jen proto, aby rozdmýchával hádky, nenávisť a násilí, má provokovat potíže, vyvolat povstání, aby mohla nastoupit policie a

předvést nevinné lidi před soud za útok proti zástavě pruhů a hvězd.

Když mu začne na Union Square hořet půda pod nohama, přemístí se do Bostonu, Providence, nebo jiného amerického města, vždy zabalen do americké vlajky, vždy obklopen vycvičenými štváči, vždy chráněn stínem církve. Muž, jehož původ je zcela tajemný, který změnil své jméno nejméně desetkrát, který sloužil už kde komu - rudým, bílým i modrým. Člověk bez vlasti, bez zásad, bez víry, bez skrupulí. Sluha Belzebuba, plaz, donašeč, zrádce, chameleon. Mistr v matení lidí, kandidát Černé lóže.

Nemá žádné blízké přátele, žádné závazky. Když zmizí, ani pes po něm neštěkne. S těmi, komu slouží, ho pojí neviditelná vlákna. Na bendě od mýdla vypadá jako posedlý, vášnivý fanatik. Na schodech hotelu Astor, kde každou noc několik minut postojí, jakoby sledoval dav, jakoby duchem lehce nepřítomen, z něj vyzařuje uspokojení, uhlazenost a přirozená nonšalance. Vykoupal se, nechal si udělat manikúru a vyleštit boty. Také se dobře vyspal a pak si dal vynikající jídlo v jedné z těch tichých, vybraných restaurací určených výhradně pro smetánku. Často si vyjde na krátkou procházku do parku, aby se mu lépe trávilo. Rozhlíží se inteligentním, uznalým pohledem a obdivuje půvaby těla i země a nebes. Je sečtělý, zcestovalý, má rád dobrou hudbu a vášnivě miluje květiny. Libuje si ve vůni a chuti slov - převaluje je na jazyku jakoby se jednalo o zvlášť chutné sousto. Ví, že má tu moc rozpumpovat lidi, vířit jejich vášně, manipulovat s nimi dle libosti. Tato jeho schopnost ho však přivedla k opovrhlivému, výsměšnému a pohrdavému postoji ke svým bližním.

Nyní, na schodech hotelu Astor, přestrojen za lva salónů, zadumaně přehlíží dav, a světla neónů, těla na prodej, cinkot přízračných brnění, výraz prázdnoty-demence v očích kolemjdoucích, se ho netýkají. On nepodléhá žádné straně, kultu, -ismu ani ideologii. Je nezávislý, imunní vůči všem virům, přesvědčením, zásadám. Může si koupit vše, co potřebuje, aby si udržel iluzi, že nepotřebuje nic. Tento večer si připadá svobodný víc než jindy, víc než jindy nezúčastněný. Sam sobě připouští, že vypadá jak postava z ruského románu a diví se, proč by si měl dopřát takové pocity. Zjišťuje, že se právě vzdal myšlenky na sebevraždu. Trošku ho poděsí, že se mu myšlenka docela zamlouvala. Přel se sám se sebou. Nyní, když si to vybavuje, vidí, že to trvalo docela dlouho. Nejhorší je, že není schopen rozeznat já, se kterým se hádal ohledně sebevraždy. Tato skrytá bytost ještě nikdy nedala najevo své tužby. Vždy měl v sobě vakuum, kolem kterého postavil hradbu měnících se charakterů.

V úkrytu za fasádou byl vždy sám. A teď najednou, právě před chvílí, najednou objevil, že není sám. Vzдор všem maskám, vzдор veškeré kamufláži, tu někdo žil s ním, někdo, kdo ho důvěrně znal, a kdo na něj nyní naléhal, aby s tím skoncoval.

Nejfantastičtější na tom bylo, že byl pobízen, aby to udělal hned, aby nemařil další čas. Bylo to absurdní, protože za předpokladu, že to byla myšlenka svůdná a lákavá, cítil nicméně čistě lidskou touhu vychutnat si svou vlastní smrt v představách alespoň hodinku nebo tak. Zdálo se, jakoby prosil o čas, což bylo zvláštní, protože nikdy před tím ho nenapadlo, že se měl sám sprovodit ze světa. Měl by tu myšlenku zaplašit, místo aby tu prosil o milost jako odsouzený zločinec. Ale ta prázdnota, ta osamocenost, do které se obvykle schovával, nabyla najednou tlaku a výbušnosti vakuu. Bublina jen jen prasknout. Věděl to. Věděl, že s tím nemůže nic dělat. Rychle seběhl ze schodů hotelu Astor a vnořil se do davu. Na chvíli ho možná napadlo, že by se mohl mezi tolika těly ztratit, ale ne, byl stále pozornější, stále jasněji si uvědomoval sám sebe, každým okamžikem byl víc a víc rozhodnut poslechnout onen hlas, který mu nyní velel. Byl jako mileneček, který spěchá na svou schůzku. Měl pouze jedinou myšlenku - své vlastní zničení. Hořela jako oheň a svítila mu na cestu.

Když zabočil do postranní uličky, aby se přiblížil svému cíli, bylo mu jasné, že již je rozhodnuto, a že stačí jít rovnou za nosem. Neměl žádné problémy, žádný konflikt. Dělal určitá automatická gesta, aniž nějakým způsobem změnil krok. Když například procházel kolem popelnice, hodil do ní svůj svazek bankovek, jakoby to byla slupka od banánu; na rohu vyprázdnil obsah svých kapes do kanálu; jeho hodinky, prsten a kapesní nůž skončily obdobně. Za chůze se šacoval, aby se ujistil, že se zbavil všech svých věcí. Dokonce i svůj kapesník odhodil do strouhy po té, co se naposledy vysmrkal. Cítil se lehce jako pírkó a kráčel pustými uličkami s rostoucí bujarostí. V určitém okamžiku dostane znamení, a rozloučí se sám se sebou. Místo proudu chmurných myšlenek, posledních obav, přání, nadějí, lítostí, který podle nás zaplavuje ztroskotance, si byl vědom pouze jediného, a stále rozpinavějšího prázdna. Jeho srdce bylo jako jasná modrá obloha, na které nebylo ani mráčku. Člověk by si o něm pomyslel, že už překročil hranice onoho světa, a že byl již nyní, před vlastní fyzickou smrtí, v komatu, a že kdyby se na sebe podíval z druhé strany, divil by se, že ještě může jít tak rychle. Teprve pak by možná byl schopen soustředit své myšlenky; teprve pak by se možná zeptal sám sebe, proč to udělal.

Nad ním duní souprava nadzemní dráhy. Běží kolem něj muž v plné rychlosti. Za ním se řítí muž zákona s tasenou pistolí. Osmanli se také dává do běhu. Všichni tři teď běží. On neví, proč utíká.

Neví ani, že někdo běží za ním. Když mu však lebku prorazí kulka, svalí se na dlažbu tváří k zemi, a celou jeho bytostí se rozhostí oslepující čistota.

Na prahu smrti Osmanli znovu sestupuje ze schodů hotelu Astor, ale místo, aby se ztratil v davu, vklouzne zadními vrátky do skromného příbytku ve vesnici, kde mluví několika jazyky. Usedá ke stolu a usrkává mléko ze sklenice. Připadá mu, že to by bylo právě včera, kdy mu u tohoto stolu žena řekla, že ho opouští.

Zpráva ho omráčila natolik, že se nezmohl na slovo; zůstal na ni zírat bez sebemenšího protestu. Seděl tam, srkal mléko, a ona mu chladě, krutě vykládala, že ho nikdy nemilovala. Ještě pár takových tvrdých slov, a ona je pryč. Během několika minut se z něj stal zcela jiný člověk. Po té, co se vzpamatoval ze šoku, prožil to největší vzrušení. Jakoby mu řekla. "Nyní jsi svobodný!"

Nyní můžeš dělat, co se ti líbí!" Cítil se tak neobyčejně volný, že si musel položit otázku, zda jeho dosavadní život nebyl jen pouhým snem. Jednat! Bylo to tak jednoduché. Vyšel na dvůr, bez rozmyšlení došel k psí boudě, zapískal na zvíře, a když vystrčilo hlavu z otvoru, usekl mu ji. Tohle znamenalo jednat! Bylo to tak prosté, že se tomu musel zasmát.

Nyní věděl, že může udělat, cokoli si zamane. Šel dovnitř a zavolal služku. Chtěl se na ni podívat svými novými očima. V té chvíli na nic jiného nemyslel.

O pár hodin později, po té, co ji znásilnil, šel přímo do banky a odtud na nádraží, kde sedl do prvního vlaku.

Jeho další život se podobal obrázkům z kaleidoskopu. Těch pár vraž, které spáchal, provedl téměř bezmyšlenkovitě, bez zášti, nenávisti nebo touhy. Stejným způsobem se miloval. Neznal ani strach, ani plachost, ani opatrnost.

Tímto způsobem ubíhaly roky jako minuty. Pouta svazující obyčejného člověka z něj byla sňata, jezdil po světě dle libosti, vychutnával volnost a imunitu, a pak, v okamžiku naprostého uvolnění, kdy se zcela oddal představitosti, došel k závěru, že smrt byla jedinou vymožeností, kterou si až dosud odpíral. A proto seběhl ze schodů hotelu Astor, a když pár minut na to padl mrtev na tvář, uvědomil si, že se nepřeslechl, když ji rozuměl, že ho nikdy nemilovala. Bylo to poprvé, co si na to vzpomněl, a přestože to také bylo naposled, kdy o tom mohl přemýšlet, nevyvodil z toho nic víc, než tenkrát před lety. Nedávalo to smysl tenkrát a nedávalo to smysl ani teď. Stále usrkával své mléko. Byl již mrtvý muž. Byl bezmocný, a právě proto se cítil tak volný. Ve skutečnosti však nikdy svobodný nebyl. To byla pouze jeho halucinace. Vlastně nikdy neušel psí hlavu, protože ten by teď jinak nemohl štěkat radostí. Kdyby mohl vstát a rozhlédnout se kolem, jistě by hned s jistotou poznal, zda se jedná o halucinace nebo skutečnost. Ale síla k pohybu ho opustila. Od okamžiku, kdy mu řekla ta slova, mu bylo jasné, že už se nikdy nebude schopen hnout z místa. Proč si k tomu vybrala zrovna ten okamžik, až bude pít mléko? Na co tak dlouho čekala?

Nechápal to a nikdy to nepochopí. Ani se nebude snažit to pochopit. Slyšel ji velice jasně, jakoby mu přiložila rty k uchu a zakřičela. Projelo to všemi částmi jeho těla takovou rychlostí, jakoby v hlavě vybuchla kulka. Pak - bylo to jen o chvíli později, nebo to trvalo věčnost? - se vynořil z vězení svého starého já, jako se motýl líhne z kukly. Pak pes, pak služka, pak to, pak ono - nespočet událostí opakujících se pořád dokola, jakoby v souladu s předem vypracovaným plánem. Všechno do sebe zapadalo, dokonce i ty tři nebo čtyři vraždy.

Stejně jako v legendách, v kterých se praví, že ten, kdo se vzdá svých vizí, je uvržen v labyrint, ze kterého není jiné cesty než smrt, kde je prostřednictvím symbolů a alegorií jasně řečeno, že záhyby mozku, záhyby labyrintu, záhyby hada, jsou jeden a tentýž proces, proces prasknutí dveří za sebou, proces neúnavného zkameňování, stejně tomu bylo i s Osmanim, tím tajemným Turkem, který byl chycen v zajetí svých představ na schodech hotelu Astor v okamžiku své nejvyšší svobody a nezávislosti. Když se díval přes hlavy davu najednou si s úžasem uvědomil, že obrat jeho milované ženy, její psí hlavy, zkameněl. Patetická touha překonat smutek jej dovedla ke konfrontaci s maskou. Monstrózní embryo nenaplnění zablokovalo všechny východy. S tváří přitisklou na chodník jakoby líbal kamenné rysy ženy, kterou ztratil. Jeho dovedně bezcílný let jej postavil tváří v tvář jasnému obrazu hrůzy odrážející se ve štítu sebeobran. Zabil sebe, zabil svět.

Dosáhl vlastní identity ve smrti.

Cleo končila své vystoupení. Poslední svůdný pohyb se časově shodoval s fantastickou retrospektivou Osmanliho smrti...

KAPITOLA (23)

Na podobných halucinacích je neuvěřitelné to, že mají svou podstatu v realitě. Když Osmanli padl tváří k zemi, pouze tím ztvárnil scénu z mého vlastního budoucího života. Přeskočme několik let - rovnou doprostřed hrůz.

Prokletí si vždy najdou místo, kam se usadit, aby si mohli podepřít svou těžkou hlavu. Prokletí jsou vždy slepí a zírají na svět prázdnými důlky. Prokletí jsou vždy zkamenělí, a ve středu jejich zkamenění je neměřitelná prázdnota. Prokletí mají vždy stejnou výmluvu - ztrátu toho, koho milovali.

Je noc, a já sedím v doupěti. Je to náš domov. Čekám na ni noc co noc, jako vězeň přikovaný k podlaze své cely. Je s ní žena, kterou ona nazývá svou přítelkyní. Ty dvě se spikly, aby mě obelstily a porazily. Nechaly mne tu bez jídla, tepla, světla.

Řekly, ať se tu nějak sám zabavím, než se vrátí.

Po měsících hanby a ponížení se tu objímám se svou samotou. Už nečekám pomoc zvenčí, už nereaguji na zvonek u dveří. Žiju sám se sebou, v zajetí svých vlastních strachů. Lapen vlastními fantasmagoriemi tu čekám na potopu, která mne odplaví.

Když se vrátí, aby mne týraly, chovám se jako zvíře, kterým jsem se stal. Hltavě se vrhám po jídle. Ohryzávám si prsty. A když spolykám jídlo, šklebím se na ně nelítostně jako šílený, žárlivý car. Předstírám hněv: zasypávám je nadávkami, hrozím jim pěstí, vyju a plivu a soptím.

Dělám to noc co noc, abych vyburcoval své téměř vyhaslé city.

Ztratil jsem sílu cítit. Abych to zamaskoval, předstírám vášně.

Jsou noci, kdy je nekonečně bavím lvím řevem. Tu a tam je bacím sametovou tlapou. Dokonce jsem je pochlchal, když se zmítaly na zemi v záchvatu hysterického smíchu.

Říkají, že jsem dobrý klaun. Prý musí někdy přivést své přátelé, abych jim také zahrál. Cením zuby a střihám ušima na znamení souhlasu. Učím se všechny možné triky ze zoo.

K mým vrcholným výstupům patří předstírání žárlivosti. Obzvláště žárlivost kvůli malichernostem. Nikdy se nevyptávám, zda se s tím nebo oním vyspala. Zajímá mě pouze, zda ji políbil ruku. Kvůli takovému gestu jsem schopen vyletět z kůže. Beru do ruky nůž a vyhrožuji, že ji podřizu. Někdy zajdu tak daleko, že její nerozlučnou kamarádku něžně píchnu do zadku. Pak přinesu jodovou tinkturu a náplast zlíbám její nerozlučné kamarádce prdel.

Řekněme, že přijdou domů, a zjistí, že v krbu vyhaslo. Řekněme, že tohoto večera jsem ve výborné náladě, že se mi

podářilo překonat svíravou bolest v žaludku svou železnou vůlí, že jsem porazil nájezdy šílenství ve tmě, že jsem sám sebe přesvědčil, že pouze egoismus je původcem smutku a zoufalství. Řekněme dále, že když vejdou, nezajímá je příliš velké vítězství, které jsem právě dosáhl. Nevnímají nic jiného, než nebezpečný chlad v místnosti.

Neptají se, jestli je mi zima, prostě jen řeknou - je tady zima.

Zima, mé královničky? Pak musíme rozdělat oheň. Beru židli a rozbíjím ji o kamennou zeď. Skáču po ní a dělám z ní třísky. S pomocí papíru zapaluji oheň. Pálím židli kus po kuse.

Milé gesto, soudí. Zatím je to fajn. Teď trocha jídla a láhev studeného piva. Takže jsme dnes měly dobrý večer? Venku byla zima, co? Sehnaly jste nějaké peníze? Prima, uložte to zítra do Šestákové spořitelny! A ty, Hegoroboru, běž, a kup láhev rumu!

Zítra padám... vydávám se na cesty.

Oheň skomírá. Beru další židli a mlátím s ní o zeď. Plameny šlehají. Hegoroboru se vrací s úsměvem a láškou. Je otázkou vteřiny ji odšpuntovat a řádně si loknout. V žaludku se mi rozlévá teplo. Vstaňte! Křičím. Dejte mi další židli! Protesty, výkřiky. Zašel jsem příliš daleko. Ale venku je zima, ne? Pak tedy potřebujeme víc tepla. Uhní! Jediným pohybem metu nádoby na podlahu a rozbíjím stůl. Snaží se mě zadržet. Jdu ven k popelnici, a nalézám sekeru. Štípu stůl na kousky. Pak komodu.

Všechno vrstvím na podlahu. Všechno rozsekám na kusy, varuji je.

Dokonce ji nádoby. Zahřejeme se, jak jsme se ještě nikdy nezahřáli.

Noc na podlaze. Všichni tři se tetelíme jako hořící korek. Děláme si z toho legraci.

"On nikdy neodejde... jenom to hraje."

Do ucha mi šeptá hlas: "Opravdu chceš odejít?"

"Ano, slibuji, že odejdu."

"Ale já nechci, abys šel."

"Mně už nezajímá, co chceš nebo nechceš."

"Ale já tě miluju."

"Nevěřím."

"Ale musíš mi věřit."

"Já nevěřím nikomu a ničemu."

"Jsi nemocný. Nevíš, co děláš. Nenechám tě odejít."

"Jak mě chceš zastavit?"

"Prosím, prosím, Vale, tak nemluv... děláš mi starosti."

Ticho.

Krotký šepot: "Jak chceš žít beze mě?"

"To nevím. Je mi to jedno."

"Ale ty mě potřebuješ. Nevíš, jak se sám o sebe postarat."

"Nepotřebuju nikoho."

"Mám strach, Vale. Mám strach, že se ti něco stane."

Ráno se nepozorovaně vytrácím, zatímco ty dvě ještě blaženě spí.

Kradu slepému kamelotovi pár centů, a díky tomu se dostávám do New Jersey a vyrazím k dálnici. Cítím se fantasticky lehký a volný.

Ve Philadelphii se procházím jako turista. Dostávám hlad. Prosím kolemjdoucího o pár drobných, a dostávám je. Zkousím dalšího a dalšího - jen tak pro legraci. Jdu do saloonu, dávám si zadarmo svačinu a pivo a opět padám k dálnici.

Chytám stopa na Pittsburg. Řidiči není zrovna do řeči. Ani mně ne. Jako bych měl soukromého šoféra. Po chvíli začínám přemýšlet, kam to vlastně jedu. Chci snad práci? Ne. Chci začít fungl nový život? Ne. Chci prázdniny? Ne. Nechci nic.

Tak co tedy chceš? Ptám se sám sebe. Odpověď je stále stejná:

Nic.

Můj soukromý dialog utichá. Začíná mě zajímat zapalovač připojený k palubní desce. Napadá mě slovo "klín". Chvilí si s ním hraju, a pak to pouštím z hlavy.

Cesty a odbočky se větví na všechny strany. Jak by svět vypadal bez cest? Jako neporušený oceán. Jako džungle. První cesta přes divočinu se musela lidem jevit jako velký úspěch. Směr, orientace, komunikace. Pak dvě cesty, tři cesty... pak milióny cest. Pavoučí síť, v jejímž středu je člověk, tvůrce, chycen jako moucha.

Jedeme rychlostí sedmdesát mil za hodinu, nebo si to možná jen představuju. Neřekneme si ani slovo. Možná má strach, že řeknu, že mám hlad nebo že nemám kde spát. Možná přemýšlí, kam mě praštit, kdybych se začal chovat podezřele. Tu a tam si zapálí cigaretu elektrickou spirálou. Ta věcíčka mě fascinuje. Vypadá to jako elektrické křeslo.

"Tady odbočuju," říká najednou. "A vy jedete kam?"

"Můžete mě vysadit tady, díky..."

Vystupuju do lehkého mrholení. Stmívá se. Cesty vedou všemi směry.

Musím se rozhodnout, kam dál. Musím mít nějaký cíl.

Stojím zabrán do tak hlubokého tranzu, že nechávám stovky aut profrčet bez povšimnutí. Zjišťuji, že nemám náhradní kapesník.

Chystám si vyčistit brýle, když zjišťuji, že vlastně nepotřebuji zas tak dobře vidět - ani cítit, ani myslet. Nikam nejedu. Až budu unaven, seknu sebou a usnu. Zvířata spí v dešti - proč by nemohl člověk? Kdybych se mohl stát zvířetem, někam bych se vydal.

Za mnou zastavuje nákladák; řidič hledá zápalky.

"Chceš svézt?" ptá se.

Naskakuji dovnitř, a ani se neptám, kam jede. Déšť sílí. Najednou je tma jako v pytli. Nemám tušení, kam se to řítíme, a je mi to fuk. Jsem rád, že sedím v suchu, vedle teplého těla.

Tento chasník je výřečnější. Hodně toho namluví o zápalkách - jak jsou důležité, když je člověk potřebuje, jak se snadno ztrácejí, a tak podobně. Dokáže se bavit naprosto o ničem. Je to zvláštní, že někdo dokáže mluvit s takovým zápallem o ničem, když tu jsou opravdu závažné problémy, které by bylo třeba vyřešit. Až na pár výjimek vedeme hovor, jaké jsou možná běžné ve francouzských salónech. Cesty spojují vše tak báječně, že dokonce i prázdnotu lze dopravit bez potíží.

Když vjedeme do jakéhosi velkoměsta, ptám se, kde to jsme.

"Co? Tohle je Philly, kdes myslel, že jsi?"

"Já nevím. Je mi to fuk... ty jedeš nejspíš do New Yorku."

Zamručel na souhlas. Pak dodal: "Mám dojem, že ti moc nezáleží na tom, kam jedeš. Chováš se, jako bys jen tak jezdil jen tak nazdařbůh."

"Káp si na to. Přesně to dělám.. jezdím jen tak nazdařbůh."

Opřel jsem se a poslouchal, jak vypráví o klucích, co se toulají sem tam a koukají, kde hlavu složit. Mluvil o nich jako kaktusář o sukulentech. Byl to "žrout kilometrů" jak říká Korzybski.

Brázdí silnice a dálnice jen sám se sebou. Jeho světem byly krajnice po obou stranách cesty. Tento svět obývali tuláci, kteří hladově čekali, až je někdo sveze o kousek dál.

Čím déle mluvil, tím víc jsem si uvědomoval potřebu úkrytu. To naše doupě zas nebylo konec konců tak špatné. Venku žili lidé stejně chudí. Jediným rozdílem mezi nimi a mnou byl ten, že oni šli, a dostali, co potřebovali; dřeli na to, šidili jeden druhého, bojovali spolu oko za oko zub za zub. Já jsem neměl podobné problémy. Mým jediným problémem bylo, jak žít ve dne v noci sám se sebou.

Zamyslel jsem se nad tím, jak by to bylo směšné a patetické, kdybych se vrátil zpět do naší kobky, a tam si zabral jeden kout sám pro sebe, schoulil se v něm a zacpal si uši. Mohl jsem se dovnitř vplížit jako pes s ohonem staženým mezi nohy. Už bych je nikdy netrápil žárlivými scénami. Byl bych vděčný za drobtý, které by mi hodily. Kdyby se jí zachtělo vodit si tam milence a milovat se s nimi v mé přítomnosti, i to by bylo v pořádku. Nikdo nekouše do ruky, která ho živí. Teď, když jsem viděl svět, už si nebudu nikdy stěžovat. Cokoliv bylo lepší, než stát na dešti a nevědět, kam se vrátit. Konec konců mám pořád ještě mozek. Mohu ležet po tmě a myslet. Myslet, nakolik se mi líbí. Lidé venku se budou hemžit sem a tam, šibovat věcmi, kupovat, prodávat, strkat prašule do banky a zase je vybírat. To bylo hrozné. Nic takového už jsem nikdy nechtěl dělat. To mi bylo milejší předstírat, že jsem zvíře, řekněme pes, kterému někdo tu a tam hodí kost. A když se budu chovat slušně, budou mě drbat a hladit. Můžu si najít dobrého pána, který mě bude vodit ven na vodítku a nechá mě kdekoliv vymočit. Můžu potkat jiného psa opačného pohlaví, a tu a tam si odbýt jednu rychlovku. Ou, já vím, jak být tichý a poslušný. Naučil jsem se svou malou lekci. Schoulím se na zem blízko krbu a budu tiše jako myška. Museli by být hrozně bezcitní, aby mě vykopaly ven. Navíc, když jim ukážu, že nic nepotřebuju, že od nich nic nechci, když jim umožním chovat se tak, jak by se chovaly, kdyby byly samy, co jim to udělá, nechat mě v koutku?

Nejdůležitější bylo vplížit se dovnitř, když nejsou doma, aby mi nemohly zabouchnout dveře před nosem.

V tom mě ale napadla zneklidňující myšlenka: Co když praskly do bot? Co když je dům opuštěný?

Poblíž Elizabeth jsme zastavily. Něco bylo s motorem. Zdálo se rozumnější vypadnout a stopnout si jiné auto. Došel jsem k nejbližší benzínce a hledal auto, které by mě vzalo do New Yorku. Čekal jsem něco přes hodinu, když jsem ztratil trpělivost vydal se dál po svých. Déšť poněkud ustal - už to bylo zase jen slabé mrholení. Tu a tam, puzen představou pohodlí v psi boudě, jsem se dal do klusu. Do Elizabeth to bylo jen nějakých patnáct mil.

Najednou mě popadla taková radost, že jsem se dal do zpěvu.

Zpíval jsem hlasitěji a hlasitěji, jako bych jim chtěl dát vědět, že se blížím. To je jasné, že nevejdu domů za zpěvu - to by je vyděsilo k smrti.

Při zpěvu mi vyhládl. Koupil jsem Hersheyovu mandlovou tyčinku v malém krámku u cesty. Byla vynikající. Hele, přece jen na tom nejsi tak zle, pomyslel jsem si. Ještě nejsi odkázán na kosti a odpadky. Ještě si můžeš dopřát dobré jídlo než pojdeš. Na co teď myslíš? Na jehněčí kýtu? Nesmíš myslet na příjemné věci... mysli jen na kosti a odpadky. Ode dneška vedeš psi život.

Seděl jsem na velkém šutru někde poblíž Elizabeth, když jsem spatřil příjezdět velký nákladák. Byl to ten samý kámoš, kterého jsem před nedávnem opustil. Naskočil jsem dovnitř. Začal kecat o motorech, jaké jsou s nimi trable a tak dál. "No, za chvíli jsme tam," prohodil z ničeho nic.

"Kde?"

"No v New Yorku, přece. Kdes myslel?"

"Aha, v New Yorku, já zapomněl."

"Řekni, co budeš sakra dělat v New Yorku? Není-li to příliš osobní."

"Jedu zpátky ke své rodině."

"Jak dlouho jsi byl pryč?"

"Asi deset let," pronesl jsem zamyšleně.

"Deset let! To je zatraceně dlouhá doba. Cos dělal celej ten čas?"

Jen se tak flákal?"

"Jo, flákal."

"To tě asi rádi uvidí... myslím vaši."

"Jo, doufám."

"Vypadá to, že si tím nejsi zrovna jistý."

"Jo, to je fakt. Víš, jak to chodí."

"Asi jo. Potkal jsem spoustu takových týpků jako jsi ty. Nakonec se všichni vrátí do rodného hnízda."

Řekl hnízdo - já řekl bouda. Bouda se mi líbilo víc. Hnízdo, to znamenalo kohouty, holuby, opeřené ptáky, co snášejí vejce. Já jsem nehodlal snášet žádná vejce. Kostí a odpadky, kostí a odpadky, kostí a odpadky. Opakoval jsem si to pořád dokola, abych si dodal sílu na plížení zpět jako zbitý pes.

Půjčil jsem si od něj niklák a zapadl do metra. Cítil jsem se unavený, hladový, uondaný. Spolucestující mi připadali nemocní.

Jakoby je právě pustili z lapáku nebo z chudobince. Já byl ve světě - daleko, daleko od domova. Deset let jsem se trmácel z místa na místo, a nyní jsem se vracel domů. Vítej nezbedný synu! Vítej doma! Svátá dobrota, jaké příběhy jsem slyšel, jaká města viděl! Jaká báječná dobrodružství! Deset let života, od svítání do půlnoci. Budou naši ještě doma?

Po špičkách jsem se přikradl k oknu, a koukal, jestli se uvnitř svítí. Po nikom ani vidu ani slechu. No, nikdy nechodily domů brzy. I tak půjdu nahoru opatrně. Možná jsou vzadu v domě. Někdy vysedávaly v malém kamrlíku Hegeroboru, kde ve dne v noci črčel záchod.

Tiše jsem otevřel dveře a opatrně, velmi opatrně našlapoval na jednotlivé schody. Kolem naprostá tma. Na konci chodby jsem zaslechl útržky hovoru. Byly doma! Cítil jsem se hrozně šťastný.

Toužil se vrhnout se dovnitř, mávat ocasem a vrhnout se jim k nohám. Ale to nebylo to, co jsem si naplánoval.

Chvilí jsem tiše naslouchal, potom vzal za kliku, a s nejvyšší opatrností stiskl. Pootevřenými dveřmi jsem slyšel víc. Mluvila Hegeroboru. Zněla hystericky, jakoby byla opilá. Druhý hlas zněl jemně a citlivě, jak jsem ho ani neznal. Jakoby Hegeroboru prosila. Byly tam také dlouhé pauzy, jakoby se objímaly. Tu a tam bych přísahal, že jsem zaslechl spokojené zamručení Hegeroboru.

Pak se pojednou ozval její blažený vzdech, který však zněl divoce. Najednou vykřikla.

"Takže ty ho stále miluješ? Obelhala jsi mě!"

"Ne, ne! Přísahám. Musíš mi věřit, prosím. Nikdy jsem ho nemilovala."

"To je lež!"

"Přísahám... přísahám, že jsem ho nikdy nemilovala. Byl pro mě vždycky jako dítě."

Následoval ječivý smích. Potom lehké vrzání, jakoby se mazlily.

Pak mrtvé ticho, jakoby se jejich rty spojily. Pak se zdálo, že se vzájemně svlékají a při tom se olizují jako telata na louce.

Postel úpěla. Zabydlování hnízdečka. Zbavily se mě jako malomocného, a teď si hrály na muže a ženu. Ještě štěstí, že jsem to nemusel sledovat schoulený v koutku s hlavou mezi předními packami. Musel bych se vztekle rozštěkat a možná bych je i pokousal. Ony by mě pak zkopaly jako kus hadru.

Nestál jsem o to slyšet víc. Tiše jsem zavřel dveře a seděl na schodech v naprosté tmě. Únava a hlad pominuly. Byl jsem neuvěřitelně cílý. Klidně bych došel do San Franciska za tři hodiny.

Ted' musím někam jít! Musím se někam dostat - nebo se zblázním. Já vím, že nejsem jen dítě. Já nevím, jestli chci být mužem - cítím se příliš potlučený a zraněný - ale rozhodně nejsem dítě!

Pak došlo k zajímavé fyziologické komedii. Začal jsem menstruovat. Menstruoval jsem všemi póry svého těla. Když chlap menstruuje, trvá to jen pár minut. A ani po sobě nezanechá žádný nepořádek.

Po čtyřech jsem se vyplížil z domu a vypadl stejně tiše, jako jsem vešel. Bylo po dešti a hvězdy jasně svítily. Vál lehký větřík. Lutheránský kostel naproti, který ve dne vypadal jako dětská sračka, nabyl nyní odstínu tmavého okru a hezky se odrážel od černého asfaltu. Ještě pořád jsem si neudělal příliš jasno ohledně mé budoucnosti. Na rohu jsem chvíli nerozhodně postál, jako bych tudy šel poprvé v životě.

Když na nějakém místě dlouhou dobu trpíte, máte pocit, že o tom zůstal vryt do dlažby nějaký záznam. Je vám však doufám jasné, že ulice bývají zpravidla velmi netečné k utrpení soukromých osob.

Když vylezete z domu na ulici do temné noci, po té, co jste ztratili dobrého přítele, ulice vypadá velmi zdrženlivě. Kdyby to venku začalo vypadat jako uvnitř, bylo by to nesnesitelné. Ulice jsou dýchající místa...

Pohnul jsem se kupředu a snažil se něčeho dobrat bez nějaké konkrétní myšlenky. Minul jsem popelnice plné kostí a odpadků.

Někdo tam vyhodil staré boty, roztrhané papuče, klobouky, spodní prádlo a ostatní opotřebované náležitosti svých příbytků. Není pochyb, že kdybych jen tak bloumal po nocích, mohl bych se docela dobře živit zbytky potravin.

Život v boudě je definitivně ten tam. Stejně už se necítím jako pes... Spíš jako kocour. Kočky jsou nezávislé, anarchistické, nespoutané. Jsou to kočky, které v noci vládou hnízdu.

Opět dostávám hlad. Scházím dolů na Borough Hall, kde svítí okna kaváren. Nahlížím dovnitř, jestli nespátím známou tvář.

Přecházím od výkladu k výkladu a prohlížím si boty, prádlo, dýmkový tabák a podobně. Pak postávám u vchodu do metra v naději, že někdo upustí niklák a nevšimne si toho. Slídím kolem novinových stánků, jestli tam nebude nějaký slepec, kterému bych mohl ukrást pár centů.

Nakonec se vydávám na Columbia Heights. Míjím kamenný dům, kam jsem kdysi nosil balíky šactva pro jednoho z tátových zákazníků.

Pamatuji, jak jsem stál ve velkém pokoji s okny s výhledem na řeku. Byl to překrásně slunný den, pozdní odpoledne. Musel jsem starci pomáhat s oblékáním. Byl to mrzák. Stál uprostřed místnosti ve svém spodním prádle, což bylo pěkně obscénní.

Kousek dál je ulička plná skladů. Terasy zámožných domů byly jako visuté zahrady, končící náhle dvacet nebo třicet stop nad touto pochmurnou uličkou se slepými okny a temnými průjezdy. Na konci uličky močím u zdi. Vedle mě si stoupá opilec a chčije si na nohy. Najednou se kácí a začíná zvracet. Odcházím a slyším, jak mu šavle pleská o boty.

Seběhl jsem po schodech vedoucích k dokům. Najednou stojím tváří v tvář chlapovi v uniformě s velkým pendrekem. Chce vědět, co tam pohledávám, ale než stačím odpovědět, začne do mě strkat svým klackem.

Lezu zpět po schodech a nahoře usedám na lavičku. Proti mně je velký hotel, ve kterém bydlí učitelka, která bývala sladká. Když jsem ji viděl naposled, vzal jsem ji na večeři. Když jsem se loučil, musel jsem ji požádat o niklák. Dala mi ho - přesně jeden niklák - s takovým pohledem, na jaký nikdy nezapomenu. Vkládala do mě velké naděje, když jsem byl ještě student. Ten pohled mi však jednoznačně prozradil, že už své mínění o mně jednoznačně opravila. Zrovna tak mohla říct: "Ty se nikdy nesrovnáš se světem!"

Hvězdy byly velmi, velmi jasné. Natáhl jsem se na lavičku a upřeně na ně zíral. Všechny mé pády se ve mně nyní pevně spojily ve skutečné embryo nenaplnění. Vše, co se mi přihodilo, mi připadalo hrozně vzdálené. Nezbylo než dál zvětšovat svůj odstup.

Začal jsem putovat z hvězdy na hvězdu...

O hodinu později, promrzlý na kost, jsem vyskočil na nohy a dal se do rychlé chůze. Posedla mě šílená touha znovu navštívit dům, ze kterého jsem byl vyhoštěn. Umíral jsem touhou vědět, jak si tam vedou.

Rolety byly staženy jen napůl a svíčka u postele zalévala místnost bledým svitem. Přikradl jsem se k oknu a přiložil naň ucho. Zpívaly ruskou píseň, která se líbila Hegeroboru. Zjevně si libovaly.

Po špičkách jsem se vykradl pryč a pustil se dolů Uličkou lásky.

Pojmenovali ji tak zřejmě za Revoluce. Nyní to byla normální tmavá ulička s garážemi a dílnami. Popelnice byly rozestavěny cizí jako šachové figurky.

Vrátil jsem se k řece do temné, ponuré uličky, která vedla jako zduřelá uretra pod terasami bohatých. Nikdo se tudy nikdy neodvážil projít v noci - bylo to příliš nebezpečné.

Nikde živé duše. V průjezdech se odrážely fascinující záblesky říčního života - bárky tu ležely bez života, lana se vinula kolem jak duchové, mrakodrapy se rýsovaly proti obloze, kolem nich obrovské ocelové sloupy ověšené dráty, hromady cihel a dříví, pytle s kávou. Nejúčvatnější byla sama obloha. Bezmračně čistá, zkropená myriádami hvězd, zářila jako ornát starověkých kněží.

Vydal jsem se jedním z průjezdů. Asi v polovině mi pod nohama přeběhla tlustá krysa. Zmocnila se mě panika, a já vyběhl zpět na ulici. Na druhé straně ulice, těsně u zdi, stál muž. Zůstal jsem stát jako přimražený, a nemohl se rozhodnout, kudy se vydat dříve.

Doufal jsem, že tichá postava u zdi se pohne dříve. Muž však stál a zíral na mě jako jestřáb. Opět se mě zmocnila panika, ale tentokrát jsem opatrně šoural, protože jsem měl strach, že když se rozběhnu, rozběhne se také. Pohyboval jsem se jak nejtišeji jsem uměl, a pozorně naslouchal, zda zaslechnu jeho kroky.

Neodvážoval jsem se ohlédnout. Kráčet jsem pomalu, uvážlivě, skoro po špičkách.

Ušel jsem teprve pár metrů, když jsem měl naprosto určitý pocit, že jde za mnou. Nikoliv však po druhé straně ulice ale přímo za mnou, možná v těsném závěsu. Přidal jsem do kroku, ale pořád velmi tiše. Zdálo se mi, že se pohybuje rychleji než já, že po mě jde. Skoro jsem cítil jeho dech. Náhle jsem se rychle ohlédl. Byl tam, skoro na dosah. Bylo mi jasné, že už mu nemohu uniknout.

Cítil jsem, že je ozbrojen a odhodlán svou zbraň použít - nůž nebo možná pistoli.

Instinktivně jsem se otočil a vrhl se mu po nohách. Přepadl mi přes hlavu a bátil se hlavou o zem. Věděl jsem, že nejsem dostatečně silný, abych s ním zápasil. Bylo třeba si pospíšet.

Když jsem vyskočil na nohy, právě se převaloval, patrně lehce omráčený. Rukou šmátral v kapse. Nakopl jsem ho do žaludku. Hekl a převalil se. Vyrazil jsem. Běžel jsem co mi síly stačily. Ulice však vedla do příkrého kopce, a já musel přejít do chůze dlouho před jejím koncem. Otočil jsem se a bedlivě naslouchal. Bylo příliš tma na to, abych mohl zjistit, zda již se posadil, nebo tam ještě leží. Neslyšel jsem nic kromě bušení svého srdce. Opřel jsem se o zed' a snažil se popadnout dech. Cítil jsem se hrozně slabý, jenom se složit. Sám sebe jsem se ptal, zda budu schopen vydrápat se na vrchol kopce.

Zrovna, když jsem si blahopřál, jak se mi podařilo uniknout, zpozoroval jsem stín plížící se podél zdi. Tentokrát mi strach proměnil nohy v olovo. Byl jsem totálně paralyzován. Sledoval jsem ho jak se blíží a blíží. Nebyl jsem schopen se ani hnout.

Jakoby uhodl, co se děje. Postupoval pomalu ale jistě.

Když byl ode mě několik stop, vytáhl pistoli. Instinktivně jsem zvedl ruce. Došel ke mně a prohledal mě. Pak strčil pistoli do kapsy. Zatím neřekl ani slovo. Důkladně mi prohledal kapsy a nic nenašel. Uhodil mě hřbetem ruky do brady a udělal krok vzad.

"Dej ruce dolů," řekl krátce a úsečně.

Bezvládně jsem je spustil. Byl jsem zkamenělý hrůzou.

Znova vytáhl pistoli. Namířil ji na mě, a řekl tím samým tónem:

"Já ti ukážu, ty pse!" V tom okamžiku jsem sebou praštil. Při pádu jsem zaslechl, jak kulka pleskla o zed'. To byl konec.

Očekával jsem další výstřely. Schoulil jsem se jako embryo a zakryl si oči rukama. Pak se ozvaly výstřely. Tu jsem ale zaslechl, jak utíká pryč.

Věděl jsem, že umírám, ale necítil jsem žádnou bolest.

Najednou jsem si uvědomil, že nemám na těle ani škrábnutí.

Posadil jsem se, a viděl, jak za útočником někdo běží s pistolí v ruce. Několikrát vystřelil, ale minul se.

Vrávoravě jsem se postavil na nohy. Znova jsem se celý ohmatal, abych se ujistil, že jsem skutečně nezraněn. Čekal jsem na strážníka.

"Můžete mi pomoci," zaprosil jsem. "Jsem docela grogy."

Podezíravě se na mě díval. Pistoli držel stále v ruce.

"Co tady sakra děláte v tuto hodinu?"

"Jsem slabý jako kuře," mumlal jsem. "Řeknu vám to později."

Nepomohl byste mi domů?"

Řekl jsem mu, kde bydlím, že jsem spisovatel, a že jsem se šel nadýchat čerstvého vzduchu. "Obral mě," dodal jsem. "Štěstí, že jste přišel..."

Ještě trochu šťávy a změknul natolik, že řekl: "Na, vemte si tohle a vezměte si taxík. Myslím, že jste v pořádku." Strčil mi do ruky dolar.

Před hotelem jsem našel taxík a nechal se odvézt do Uličky lásky.

Po cestě jsem si nechal zastavit, a koupil si balíček cigaret.

Tentokrát bylo všude zhasnuto. Tiše jsem se vkradl do chodby.

Ticho. Přiložil jsem ucho na dveře bytu a bedlivě naslouchal. Pak jsem se tiše přesunul ke kamrlíku na konci chodby, kde obvykle spala Hegoroboru. Měl jsem pocit, že tam nikdo není. Zlehka jsem vzal za kliku. Pak jsem klesl na všechny čtyři a opatrně si razil cestu k posteli. Nejprve jsem na ni šáhl. Byla prázdná. Rychle jsem se svlékl a zalezl pod deku. V nohách postele bylo několik vajglů od cigaret - jako by tam byli mrtví brouci.

V mžiku jsem hluboce usnul. Snil jsem o tom, že ležím u krbu - v kožišku, na packách drápy a dlouhé uši. Mezi packama jsem měl kost, kterou jsem právě do čista olízal. Žárlivě jsem ji střežil, dokonce i ve spánku. Dovnitř vstoupil muž a nakopl mě do žeber.

Předstíral jsem, že nic necítím. Nakopl mě znova - možná chtěl ať kňučím, možná mi chtěl vzít kost.

"Vstaň!" zavelel a zvedl bič, který měl před tím za zády.

Byl jsem příliš slabý, než abych se hnul. Díval jsem se na něj lítostivě, oddaně očima a mlčky ho tak prosil, aby mě nechal být.

"No tak, vypadni!" zařval, a napřáhl bič k ráně. Postavil jsem se na všechny čtyři a zkusil se odelhat. Měl jsem pocit, že mám přeraženou páteř. Zhroutil jsem se na zem.

Muž chladnokrevně zvedl bič a začal mě tlouct násadou do hlavy.

Bolestně jsem zavyl. To ho rozzuřilo. Popadl bič za násadu a začal mě nelítostně mrskat. Snažil jsem se zvednout, ale nemělo to smysl - měl jsem přeraženou páteř. Svíjel jsem se na podlaze jako chobotnice a přijímal ránu za ranou. Bití mi vyráželo dech.

Když jsem myslel, že je po mně, odešel. Po chvíli jsem začal ventilovat svou agónií. Nejprve jsem začal kňučet. Pak, když se mi vrátilo dostatek sil, jsem začal naříkat a výt. Krev se ze mě valila jako z houby. Rozlévala se do všech stran a tvořila velkou louži jako v animovaných filmech. Hlas mi slábl a slábl. Tu a tam jsem vyštěkl.

Když jsem otevřel oči, skláněly se nade mnou dvě ženy.

"Přestaň, proboha, přestaň!" řekla Hegeroboru.

Ta druhá řekla: "Můj Bože, Vale, co se stalo? Vzbud' se, vzbud' se!"

Posadil jsem se a zůstal na ně hledět s pomateným výrazem. Byl jsem nahý a na těle jsem měl plno modřin a zaschlé krve.

"Kdes byl? Co se ti stalo?"

"Myslím, že se mi něco zdálo," snažil jsem se usmát, ale místo toho jsem se jen bolestně zašklebil. "Podívejte se mi na záda," poprosil jsem. "Jako bych tam měl něco zlomeného."

Položily mě na postel a opatrně převalily, jako bych měl na sobě nálepku "Křehké".

"Jsi samá modřina. Kdo tě zmlátil?"

Zavřel jsem oči, a snažil se rozpomenout, co se vlastně stalo.

Jediné, co jsem si pamatoval, byl ten sen. Surovec s bičem. Kopal mě do žeber jako bych byl prašivý pes. ("Já ti ukážu, ty pse!") Moje záda byla zlomená, jasně jsem si to pamatoval. Schoulil jsem se a svíjel se na podlaze jako chobotnice. A on mě v té pozici nelítostně bičoval.

"Nech ho spát," řekla Hegeroboru.

"Jdu zavolat pohotovost," řekla ta druhá.

Začaly se hádat.

"Běžte pryč, nechte mě být," zamumlal jsem.

Opět bylo ticho. Usnul jsem. Zdálo se mi, že jsem na výstavě psů.

Byl jsem čau-čau a měl jsem kolem krku modrou stužku. Šlo o to, kdo vyhraje hlavní cenu.

Dvě ženy, které mi byly povědomé, diskutovaly o našich přednostech a vadách. Nakonec přišel rozhodčí a položil mi ruku na krk. Velká žena začal kolem hněvivě pobíhat a znechuceně si odplivovat. Ale ta druhá, které jsem patřil, se ke mně sklonila, chytila mě za uši, zvedla mou hlavu a políbila mě na čenich. "Já věděla, že mi vyhraješ hlavní cenu," zašeptala. "Ty jsi tak milé, miloučké zvířátko." Začala mě hladit. "Počkej chvíli, drahousku, přinesu ti něco dobrého."

Když se vrátila, nesla malý sáček převázaný krásnou stužkou.

Držela ho přede mnou a já se postavil na zadní a zaštěkal:

"Haf haf! Haf haf!"

"Ano, drahousku, ano... klid, no, klid."

Byl jsem hrozně nedočkavý na dárek. Nechápal jsem, proč to tak protahuje. Musí to být něco hrozně vzácného, myslel jsem si.

Balíček byl už skoro rozbalený. Držela teď dárek za zády.

"Pac, no tak, pac!"

Postavil jsem se na zadní a začal se točit dokola.

"A teď popros! No, popros!"

"Haf haf! Haf haf!" Div jsem samou radostí nevyskočil z kůže.

Najednou mi s tím zamávala před očima. Byla to skvělá kost, plná morku, na které byl navlečený zlatý snubní prsten. Nemohl jsem se dočkat, až ji zblajznu, ale ona ji držela z dosahu a krutě mě škádlila. Nakonec, k mému úžasu, vyplázla jazyk a začala cucat morek. Pak kůstku obrátila a olizovala ji na druhém konci. Když udělala v kosti díru skrz, vzala mě do ruky, a začala mě hladit.

Dělala to tak dovedně, že jsem během několika sekund stál jako tuřín. Pak vzala kost (na které byl ještě pořád navlečený prsten) a navlékla ji na tuřín. "Tak, a teď tě drahoušku odnesu domů, a uložím do postýlky." Vzala mě do náruče a kráčela pryč. Všichni se smáli a tleskali. Když jsme došli ke dveřím, kost sklouzla a upadla na zem. Snažil jsem se jí vymanit z náručí, ale držela mě pevně. Začal jsem kňučet.

"Ššššš, ššššš," konejšila mě. Vyplázla jazyka a olízla mi tvář.

"Ty milé, krásné zvířátko!"

"Haf haf! Haf haf!" zaštěkal jsem. "Haf haf! Haf haf haf!"

??

??

??

??

- 1 -